Iskender
Pala
Bulbulun
Kirk Sarkisi
Ham CS

<<@1>>

1. BASKI
100.000

BÜLBÜLÜN KIRK ŞARKISI

İSKENDER PALA

mursa
kapı

İSKENDER PALA

1958, Uşak doğumlu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakülte si'ni bitirdi (1979). Divan edebiyatı dalında doktor (19 83), doçent (1993) ve profesör (1998) oldu. Divan edebiyatının halk kitlelerin ce yeniden sevilip anlaşılabilmesi için klasik şiirden ilham alan makaleler, denemeler, hikayeler ve gazete yazılan yazdı. Düzen lediği Divan Edebiyatı seminerleri ve konferanslan geniş kitleler tarafından takip edildi.

"Divan Şiirini Sevdiren Adam" olarak da tanınan İskender Pala, Türkiye Yazarlar Birliği Dil Ödülü'nü (1989), AKDTYK Türk Dil Kurumu Ödülü'nü (1990), Türkiye Yazarlar Birliği İnceleme Ödülü'nü (19 96) aldı. Hemşehrileri tarafından "Uşak Halk Kah ramanı" seçildi. Babil'de Olüm istanbul'da Aşk, Katre-i Matem, Şah&Sultan, OD, Efsane ve Mihmandar adlı romanlarının bas kılan yüz binlere ulaştı, pek çok ödül aldı. Türk Patent Enstitüsü tarafından marka ödülüne layık görüldü ve adı tescillendi. 2013 Cumhurbaşkanlığı Büyük Ödülü'ne Edebiyat dalında layık gö rülen yazar evli ve üç çocuk babasıdır ve halen İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesidir. www .iskenderpala.net

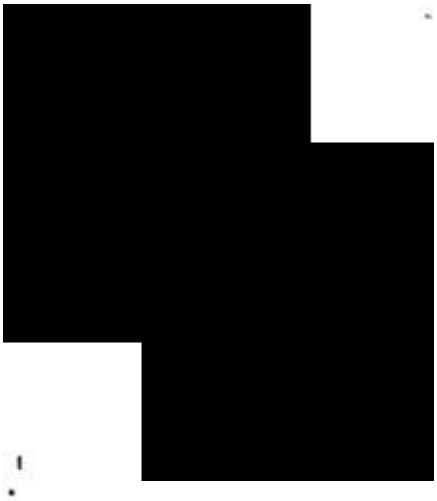

Kapı Yayınlan 450
İskender Pala Bütün Eserleri 65
Bülbülün Kırk Şarkısı
İskender Pala
ı. Basım: Ocak 20ı5
ISBN: 978-605-5107-90-1
Sertifika N o: ı 0905
Kapak Tasanmı: !smail Acar
Kapak Resmi (Gül): İsmail Acar
Sayfa Tasanmı: Yavuz Karakaş - Mürüvet Durna
<1:> 2015; bu kitabın yayın haklan Kapı Yayınlan'na aittir.
Kapı Yayınları
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu 1 İstanbul
Tel: (2ı2)5ı3 34 20-2ı Faks: (212)5ı2 33 76 e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com
www .kapiyayinl ari.com
Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: ı 2088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa 1 !stanbul
Tel: (2ı2)674 97 23 Fax: (2ı2)674 97 29
Genel Dağıtım
Alfa Basım Yayım Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: ı5 Cağaloğlu 1 Istanbul
Tel: (2ı2)511 53 03 Faks: (2ı2) 5ı9 33 00
Kapı Yayınlan, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

•• •• ••

BULBULUN
KlRK ŞARKISI
Pey amber Efendimizin g
Hayat Hikô:yesi
İSKENDER P ALA

kapı

TE&#xFFFD;EKKÜR
Bu kitap için bilimsel hatalanmızı gideren Diyanet
İşleri Reisi Prof. Dr. Mehmet Görmez ile Prof. Dr.
Mustafa Fayda, Prof. Dr. Mustafa Öztürk ve Prof.
Dr. Mustafa Küçükaşçı'ya; üslup ve anlatırnda bize rehberlik eden Prof. Dr.
Mustafa İsen, Prof. Dr. Fatih
Andı ve Dr. Alim Kahram an'a, ön okuma aşamasında
_ öneriler getiren Melih Gülseren, Emin Köse, Mehmet
Pala ve daima dost Tülin Ersöz' e, son okumayı yapan kızlarım Hilye Banu,
Elif Dilasa ve oğlum Alperen
Ahmed' e, kapak tasanmımızı yapan ressam İsmail
Acar'a, her kitabımda olduğu gibi yine özenilmiş bir
çalışma yürüten Kapı Yayınevi yetkili ve çalışanla rına, kitaplanının her
zamanki ilk okuyu cusu ve ilk eleştirmenim sevgili eşime teşekkür ediyorum.

<<@7>>

Y.fiZIL SEBEBi

Ay gibi parlayan Yusuf, Mısır'a köle diye getirilmiş, pa zarda s atılacaktı. Herkes ona bir paha biçiyor, aşıkları sıraya girmiş müşteri yazılıyordu. Kimisi sandık sandık mücevher, kimisi çuval çuval misk, kimisi top top kumaş haz ırlıyor lardı. Rayiç yükselmiş, fiyat arttıkça artmıştı. Tam o sırada, yüzündeki çizgilerden bütün ruhunun haritası okunabilen iki büklüm bir ninecik korkak adımlarla kalabalığa yaklaştı.

Heyecandan sesi titriyordu:

"Bana yol açın. Yusuf'u almak istiyorum! Sakın beni unut mayın, mezatta pey süreceğim, bana yol açın!"

Muhaf ızıardan biri önünü kesti:

"İlahi nine; asillerden ve zenginlerden bunca aşığı var ken, Yusuf'u neyle alacak, mezat terazisinin kefesine ne ko yacaksın?"
Ninecik elini kuş ağına attı:
"İşte bir kelep ip size; tam 99.999 * ilmek, yaşlı gözlerimin
..... , , emegı ...
* Bu kitap 99.999 kelimeden ibarettir.

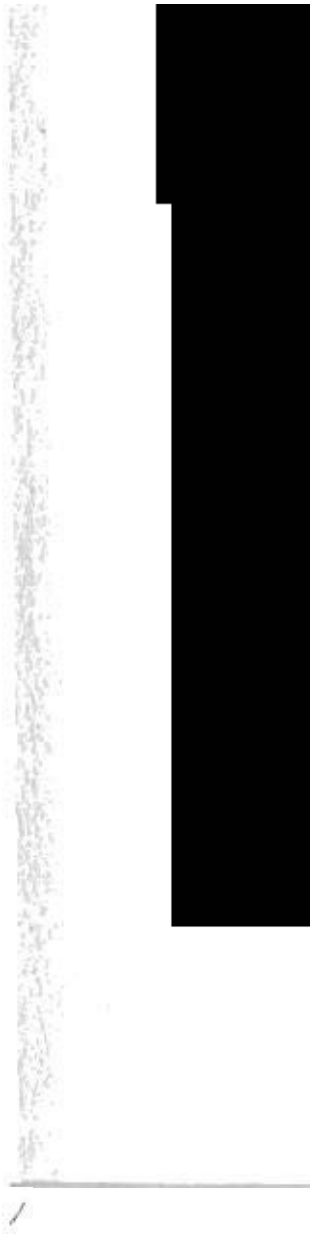

Muhaf ız, usulca koluna girdi, üzülmesini istemiyor gibiydi:
"Aklın var mı senin annem? Herkes bunca hazineler yığar ken meydana, eğirdiğin şu keleple mi Yusuf'a talipsin?"
Ninecik Yusuf'u yürekten seviyordu besbelli. Muhafı zın samirniyetini görünce çözülüverdi. istiyordu ki kendisini meclist en sürmesin, Yusuf satılırken orada bulunabilsin, onu seyretsin, koklasın. Yalvanr gibi boynunu büküp mırıl dandı:
"Bilirim oğul. metaım herkesten aşağıdır amma gönül de
Yusuf'u istiyor. Şu ip elimden gelenin hepsid ir; bununla gü zeller güzeli
Yusuf'u satın alamayacağımı ben de biliyorum.
Lakin maksaclım odur ki beni de onun talipleri listesine yaz sınlar, 'O da

Yusuf'a müşteriydi!' desinler. Ben müşteri ola yım da, belki de alıveririm!"
8

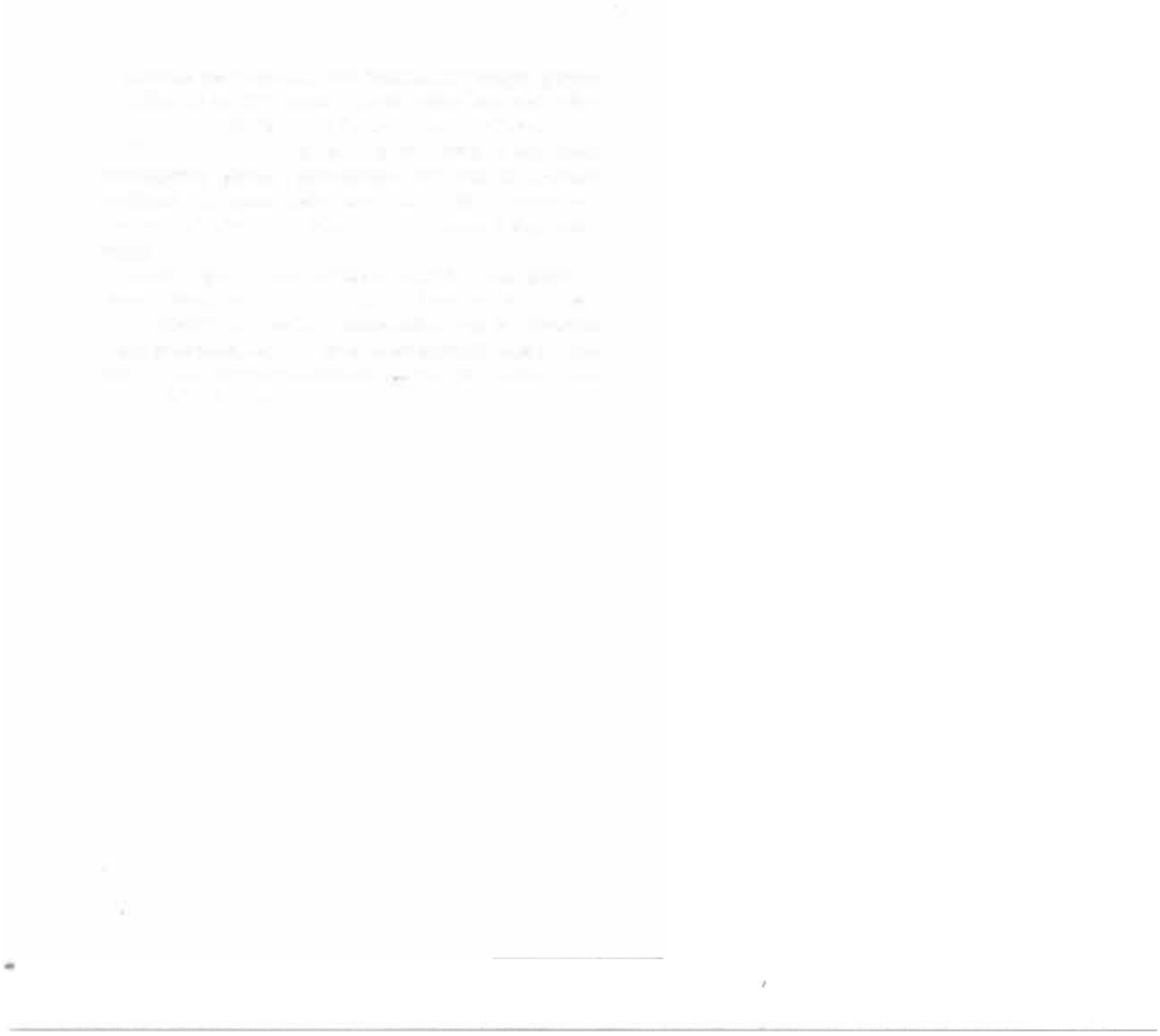

Refref'in, Burak'ın ve Kasvii'nın süvarisine ...
Bm. "Ve hiç şüphesiz senin için bitmez tükenmez bir mükô fat var dır. Ve hiç şüphesiz, sen pek büyük bir ahlak üzeresin."
(Kur' an, Kalem, 3-4)

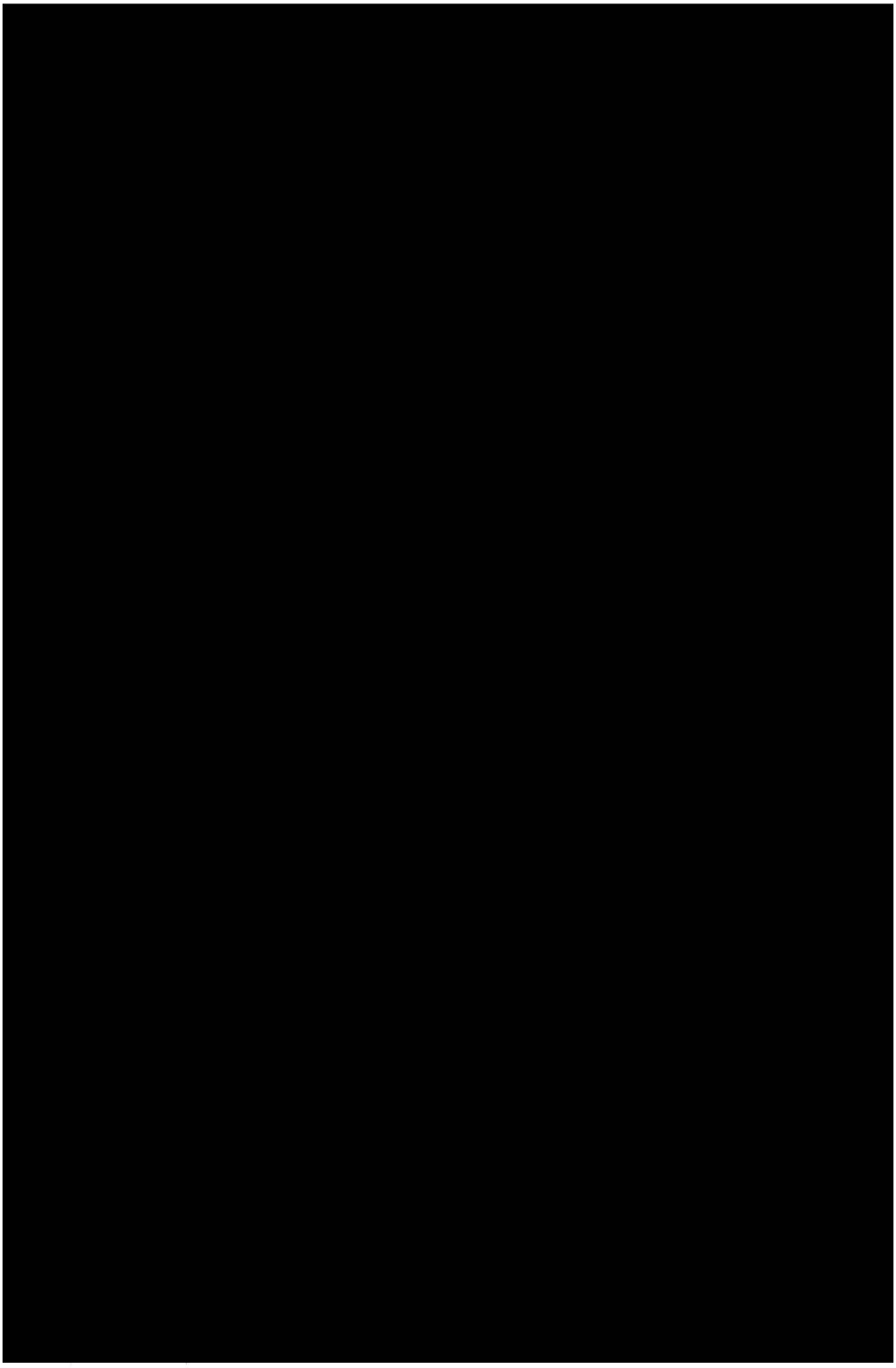

<<@11>>

3UNU🔍
Reh-i aşkında bi-sabr u şekibim ya Rasfılallah
Seni her kim severs e ben rakibim ya Rasfılallah
(Nazim)
Aşkının yolunda o derece sabırsız ve tahammülsüzüm ki ey Allah 'ın elçisi, seni her kim severse kendime onu rakip görüyorum.
"İbrah im!" demişti Cebrail, "Beni Rabbin gönderdi. Benden bir isteğin var ise derhal yapayım! Dilersen şu tepeleri birbi rine kapatıvereyim; istersen şu kalabalığı taşa çevireyim."
İbrahim gönüller kahramanıydı; teslimiyet vadisinde öte lerden öteye talip ve dağ gibi bir imana sahip:
"Rabbimin mübareği!" dedi, "Senden bir şey istemiyorum.

Ben Allah' a tevekkül edenlerdenim. O bana dost olarak yeter.
Dilesin uğruna can vereyim, dilesin uğruna cana durayıin.
Öldürmek de diriltmek de Dost'un elinde madem, bir can için gayrıdan bir şey dileyecek değilim." ll

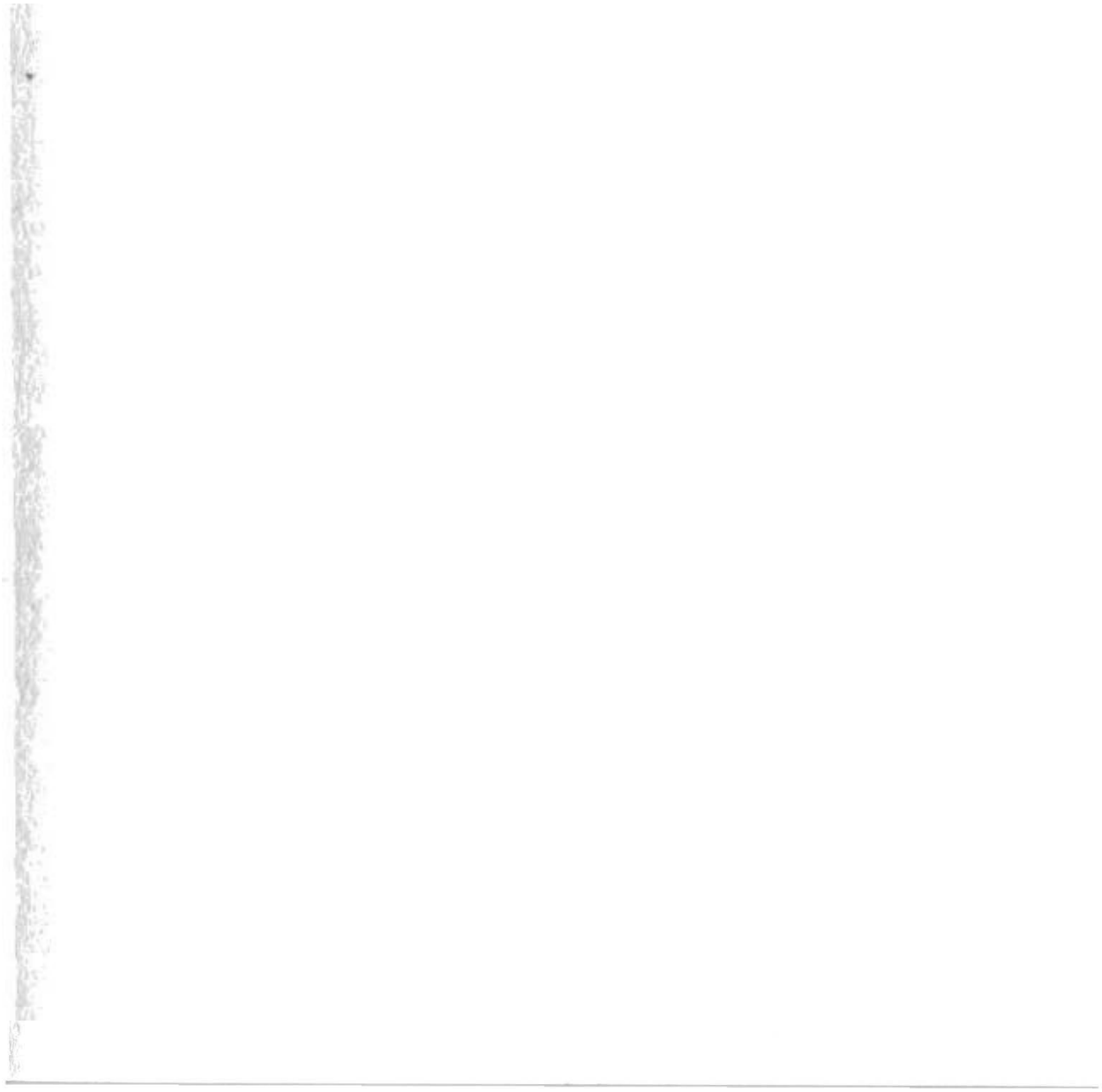

Cebrail gitti. Yanına ben vardım. Ona yetişmekte zorlanı yordum. Beni fark etmesi için kanatlarımı o kadar hızlı çırp mak zorundaydım ki, az kalsın çatla yacaktım. O ise Nem rut'u izliyordu. mna. imana gelmesini umut ettiği aşikardı. Zavallı Nemrut, tahtının önünde sarhoş çılgınlığıyla eğlenen halkın bağırışlar ı arasında tanrılık iddiasıyla mest, İbra him'in ha vada metanetle süzülüşü ne bakıyor, çırpınmadığı için de yüzünü buruş turuyor, kahroluyordu.
Dağ gibi alevlerin sıcaklığını hiss etmeye başlamıştık. İb- rahim'in gözüne ilişebildim. Ve telaşla bağırdı:
"Kaç! Kurtar kendini!"
Sesimin en yüksek perdesinden haykırdım:

"Seni kurtarmadan olmaz!"
"Sen, minicik bir kuş! .. Ben şu heybetli beden ... Aşağıda da dağ gibi alevl er. Allah aşkına, beni nasıl kurta racaksın?"
"İşte şu kanatlarımla İbrahim! .. Tutun haydi, gidelim bu radan!"
Önce hüzünlü bir tebessüm, sonra imkansızın idraki, ar dından yaşaran gözler:
"O minicik kanatların beni kurtarmaya cağını sen de bili yorsun a kuş; neden böyle yapıyorsun?"
"Ç ünkü sen hakkı savunuyorsun İbrahim, doğruluk üze rindesin."
"Teşekkür ederim ama bak, aleviere dokunmak üzereyiz, uzaklaş artık."
"Asla! Seni kurtarmadan olmaz!"
"Boşa öleceksin! .. "
"Hiç boşa olur mu İbrahim, kimden yana olduğum bilinir."
Ateşiere İbrahim'le birlikte düştük. Yok yok, düşmek yan- lış kelime; birlikte girdik. Kadifeler kaplı bir kapıdan ipek
ız

döşeli bir salona girer gibi, bir gurbetten bir sılaya erer gibi.
İbrahim'in yanışını seyretmek üzere toplanan kalabalıklar birdenbire hayret çığlıkları atmaya başladılar. Bizim gördü
ğümüzü onlar da görüyor olmalıydılar. Yığın yığın kütükler kademe kademe yeşilliklere dönmüş, ateş yalımları şelale lere durmuş, kül kül, kor kor odunlar, çiçek çiçek, yaprak yaprak olup çevremizi kaplayıvermişti. İçinden ırmakların aktığı, ırmağında balıkların yüzdüğü marnur bir bahçed ey dik. Ve her tarafta güller vardı. Her renkten ve her çeşitten güller. O civarda daha evvel hiç olmayan, hiç kimsenin tanı madığı, kokusu dimağları mest eden güller.
Alevlerin rengin de, dumanların renginde, korların renginde güller. Her bir ateş yalıınının dönüşüverdiği ipekten, canfesten, çatmadan, bürümcükten güller.
Desen desen, ıtır ıtır ...
"Adın ne senin?"
İbrahim'in kalbindeki şükür yüzüne yansımış gibiydi.

Ben de gülümse yerek cevap verdim:
"Bülbül, ey Allah'ın elçisi, bana bülbül dediler."
Allah ile dostluk adına Cebrail'e iltifat etmeyen, iltifat etmediği için de Allah ile dost olan İbrahim'i daha o anda sevdim. O sevilmez miydi; Rabbim, gözlerimin önünde, sırf
"Bir"liğinin şanını andı diye, ona sevgisini "Dostum, halilim" diye bildirmiş ve ateşe, "Ey ateş, 1br ahim 'e karşı serin ve se lamet ol!"1 buyurm uştu. Ateşin yakmadığı kutlu dost İbra him, adımı öğrenmekten bahtiyarlık duymuştu sanırım.
"Bülbül," dedi, "Rabbim, kendisinin tek İlah olduğuna inandığım ve bu uğurda Nemrut'un eziyetlerine sabredip ateşe atılmayı göze aldığım için bugün bana dostluğun u ver di; lakin şu güller var ya, hani şu bahçe, işte o senin içindir, · onları sana verdi, kıymetini bil."
13

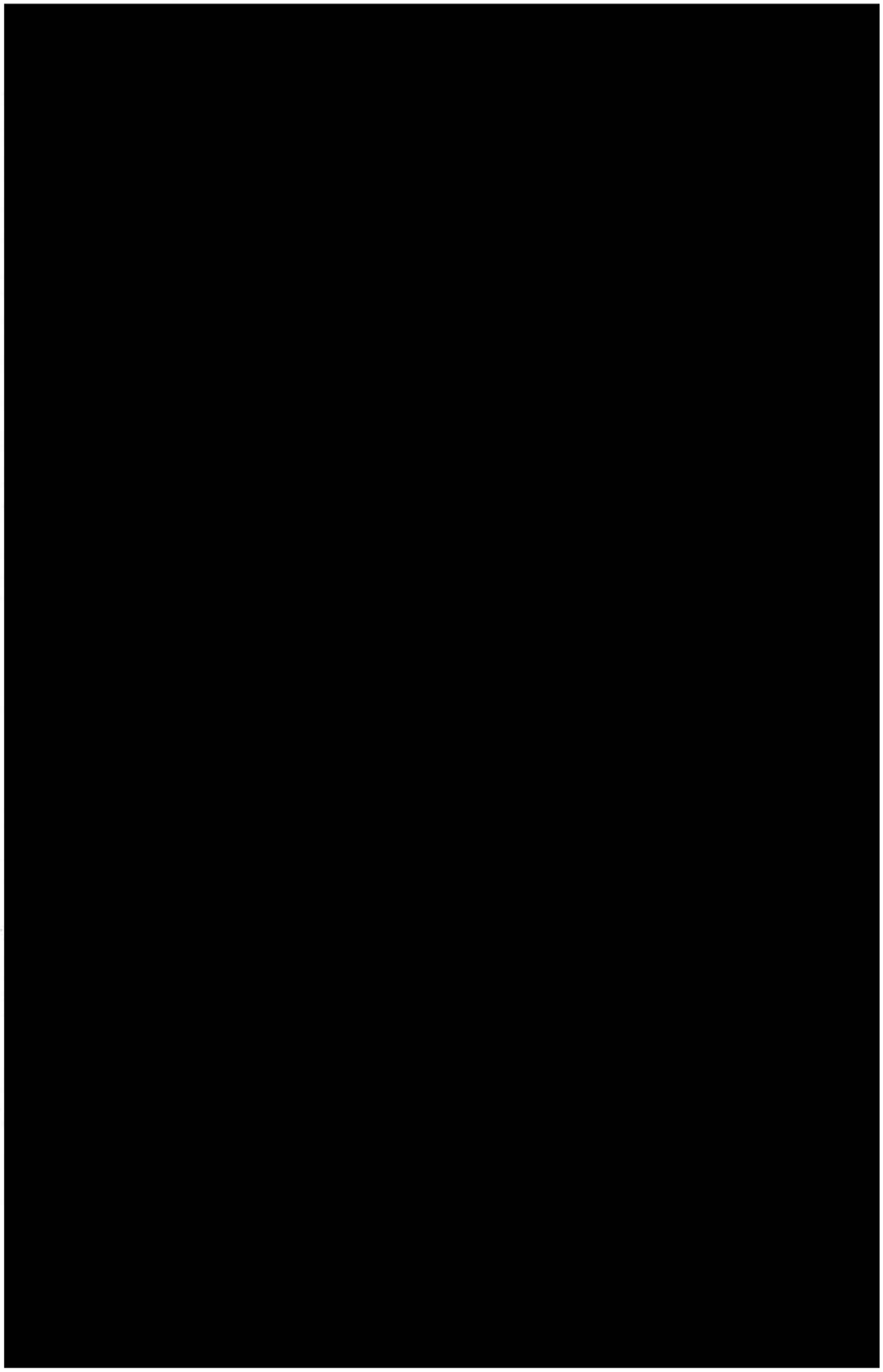

Sevincimi belli etmek için kanatlanını çırptım. Bir an di lim tutuluvermişti ve sesim çıkmıyordu. İbrahim çırpınışla nmdan beni anladı:
"Bu yur, söyle bülbül !"
İbrahim mucize sahibiydi, o "Söyle!" deyince Rabbim onu malıcup etmezdi:
"İbrahim, and olsun ki senin inandığın Allah, benim inan dığım Allah'tır. Şu güller ki O bana vermiştir, her birine bak tıkça O'nu anacak ve güllerimin güzelliğiyle övün eceğim!"
Hayret! Sesim ne güzel çıkıyordu. Bir den güzelleşmiş, ahenge bürünmüştü sanki. Önceleri kesik kesik konuşabilir dim. Oysa şimdi söylediğim cümlel er, tane tane ve ağzımdan bir terennüm gibi, bir ahenk içinde çıkıyordu. Sevincim hay retimden aşkındı. Kendi sesimi yeniden duymak için İbra him'in yeni bir şey sormasını bekledim. Sormadı. Bahçede yürüyüp gülleri kokluyordu. Sırf konuşmuş olmak için bu sefer ben sordum:
"Güllerim çok güzelmiş ama, değil mi ey Allah'ın elçisi!"
İbrahim yüzüme bakıp yeniden gülümsedi. Konuşurken biraz da kasınmış olmalıyım ki ikaz ihtiyacı duydu:
"Bülbül! Fazla da övünme ki dünyanın en güzel gülü he nüz açmadı. Bu gördüklerin onun güzelliğinden yalnızca bir desen, onun kokusundan yalnızca bir esinti."
İlk anda ne dediğini fark edememiştim. Gurur sarhoşuy dum ve durmadan konuşmak, sesimi duymak istiyordum. De diğini idrak ettiğim anda güllere muhabbet duydum ve dün yanın en güzel gülünü düşündüm. Henüz açmayan bir gül. ..
Alevden güller ki şu bahçede benim için yaratılmıştı, açа cak en güzel gülü görebilmek de hakkım olmalıydı. Bir sancı başladı yüreğimde. Sanki onu sevrnem için ondan haberimin olması yeterliydi. Birkaç dakika içinde o en güzel gülü göre-

bilmek arzusu içimi bir kor gibi tutuşturdu. Sesimin güzel liğine şaşırmam bile sona eri vermişti. İbrahim' e onun hangi seherde ve nerede açacağını sordum. Bana bunun zaman ve mekan bakımından çok uzaklarda olduğunu söyledi. Sonra da üzülme yeyim diye biraz anlattı. Kendi neslinden gelecek ti ve adı Ahmed, Mahmud ve Muhammed olacaktı. Dediğine göre her şeyden evvel o var imiş ve Allah ilk evvel onun nuru nu yaratmış. Zamanı gelip de alemi teşrif ettiğinde, nuru bü tün varlığı kuşatacakmış. Ve doğumuna kadar nuru temiz bir soy tarafından taşınıp nesilden nesle aktarılacakmış. Zaten kılinat onun yüzü suyuna yaratılmış ve Allah onun hakkında
"Eğer sen olmasayd ın, sen olmasaydın ey Muhammed, kai natı ya ratmaz dım!" buyurmu ş. Ahir zamanda ve son defa
Allah'ın tebliğini insanlara ulaştırmak üzere gelecek ve dün yanın beklediği en müstesna gül olarak açacakmış.
İbrahim mucize sahibiydi. Şansımı denemek istedim:
"İbrahim, onu görmek istiyorum !"
"Yok, yok ... Uzak ... Çok uzak ... Biz göremeyeceğiz."
Onun cevabı kesin; benimse özlemim fazlaydı. Muham med adını duymuştum bir kez; vazgeçemezdim:
"İbrahim, dünya bağının o en muhteşem gülü açarken ya nında olmayı çok istiyorum. Sen Allah'ın dostu ve nebisisin.
Benim için yalvarırsan, inşallah seni geri çevirmez."
"Yani?"
"Yani ki pak soyundan gelecek o güle dair senden yardım istiyorum. Mucizatın hakkı için ... "
"Nedir ki bülbül?"
"İçimde uyanmış iki arzu. İlki, onun nuru nesilden nesle geçtikçe Rabb Taala da benim ona olan aşkımı soydan soya
çoğaltsın, onu özlemekten bir an geri kalmayalım!"
"Hı !"

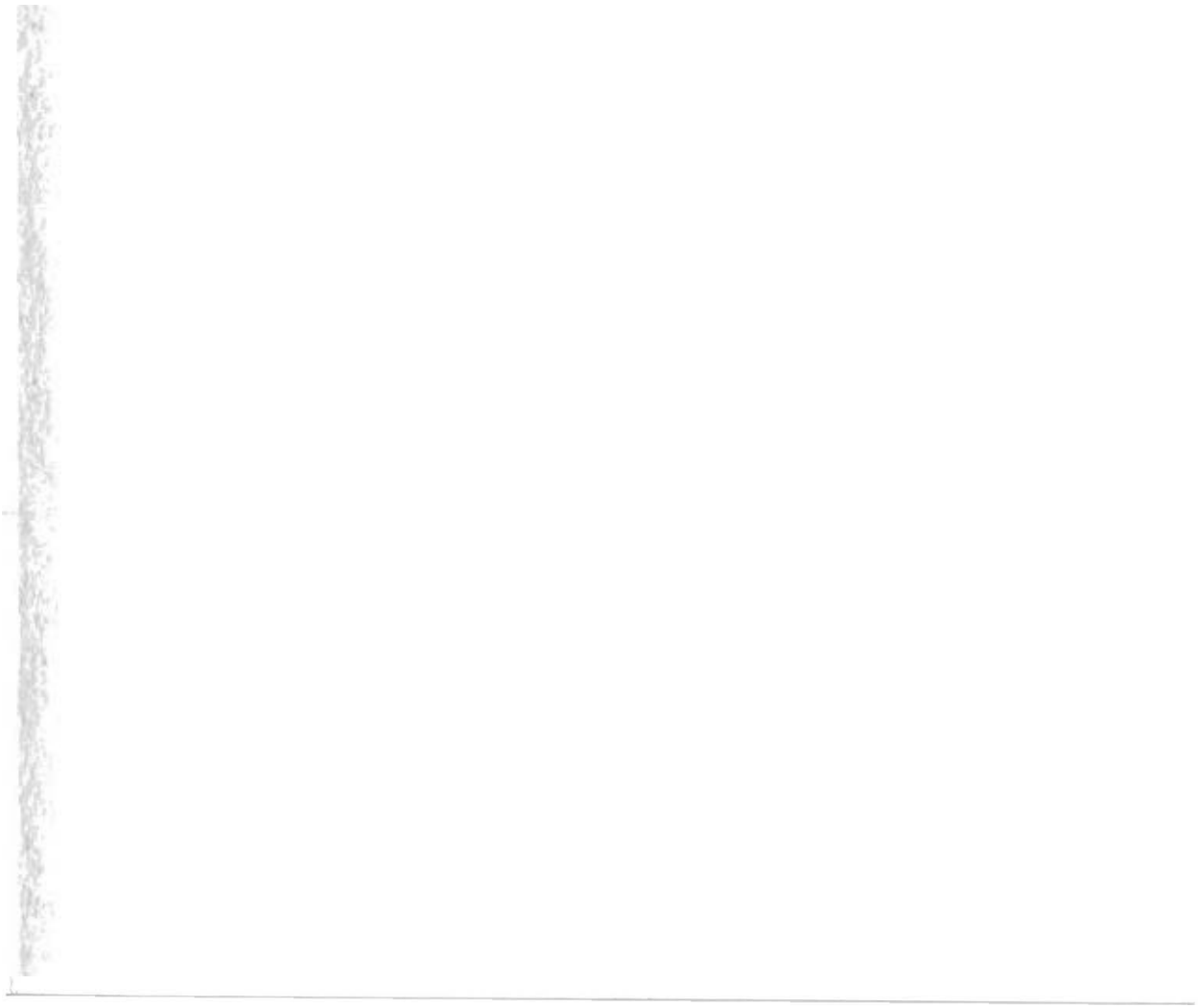

"Ve ikincisi, o gülün şanına Allah, bülbül nesiinin sesini gittikçe güzelleştirsin, ta ki insanlar güzel şarkılanmızı din ledikçe onu hatırlasınlar!"
Allah Dostu uzunca bir süre öylece düşündü. Eğer tekli fimi geri çevirseydi herhalde orada düşüp ölebilirdim. Ama o, bunun için Allah' a yalvaracağını, lakin bir şartı olduğunu söyledi. Şartı, o gül açasıya kadar seher vakitlerinde onu an mam ve açacağı çağda da kırk adet şarkı söylememdi.
"Nasıl yani?" dedim, "Ş arkı öyle mi?" Hiç şarkı söyleme miştim, bilmezdim. O üzerinde durmadı, eliyle bana "Ta mamdır! Anlaştık," der gibi bir işaret yaparak mınldandı:
"Eğer gül hakkında samimi tazarrularda bulunursan bir gün varlığın lisanını anlayabilir, yaratılmışlara şarkılar söy leyebilirsin. Yeter ki seher vakitlerinde gülü övmeyi ihmal etme!"
Kim sevgili için şarkılar söylemeyi istemez ki? Allah'ın
"Dost" edindiği mübarek peygamberin teklifini derhal kabul ettim ve o da

ellerini açtı:
"Allah'ım, bu aşk avaresi bülbülün ruhunu ta kıyamete kadar zinde kıl! İlahi, bedeni her doğumda değişse de gönlü ne nakşedeceğin aşk, dünya bağının en muhte şem gülü için tazelensin, tazelensin, tazelensin ... Allah'ım, bu şeyda bül bül güle vuslat bulduğunda, o vuslatı kıyamete kadar anlat mak üzere sesine neslim Davud gibi güzellik ve bereket ver.
Ta ki gül için kırk şarkı söylemiş olsun ... Amin!"
Hakkımda edilen duaya durmadan amin diyor ve söyle yeceğim kırk şarkıyı düşünerek coşuyordum. İbrahim, Nem rut'un çılgın kalabalıklanDa ibret olsun diye gül bahçesini bana bırakıp gitmişti. Sonraki zamanlarda onu çok özledim. Yalnızca bir kerecik, ta oğlu İsmail'le Kiibe'yi yaptığı ve hac-

cettiği günlerde yeniden görüşebildik Sonrası dimağımda bir dostluk hatırası, o kadar ...

Allah'ın dostuyla konuşmuş olmanın hazzı, daha sonraki suskunluk zamanlanının teseliisi oldu. Elbette ona verdiğim sözü tuttum ve elbette onun da duası peyderpey bereket lendi. Uğradığım her yerde, kanat çırptığım her merhalede güller açtı. Seher vakitlerinde güllere karşı şakıdıkça sesi min güzelleştiğini fark ettim. Açacak olan gül ile aramızdaki muhabbet her nesilde bir kat daha cezbedici oluyordu. Bu yüzden insaniann ve diğer malılukatın bana karşı ilgi ve sevgilerinin arttığını hissedebiliyordum. Ve sesime hemen herkesin kulak vermeye başladığı zamanlar geldi. Tabiidir ki diğer kuşlar beni kıskanıyorlardı. İbrahim'in safı nda olma nın, onunla ateşe girmeyi göze almanın ruhuma ölümsüzlük kattığını ise çok sonraları fark edebildim.
Zaman akıyor, asırlar geçiyor ve İbrahim'in duası bere ketlendikçe bereketleniyor, neslim tazelendikçe tazele niyor du. Davud oğlu Sultan Süleyman benimle konuştuğunda onu anladım mesela. O da beni anladı. Sanki İbrahim'le konuşur gibiydim.
Sonra sonra gül aşkına yaratıldığını fark ettim. Onunla vuslat gerçekleşmeden, İbrahim' e verdiğim sözü yerine ge tirmeden zevalim olmayacaktı. Üstelik beşeriyet ırmağı ak tıkça insanlan daha iyi işitebiliyor, aşıklan daha derinden anlayabiliyordum. Nur üstüne nur gibiydi. İsa Nebi geldi
ğinde varlığın dilini çözmüş sayılırdım. Şakımaya başladı
ğımda yakınımdakilerin gönüllerinden geçenleri ve iç sesle rini duyabiliyor, kendi kendilerine konuşmalannı hayretle izliyordum. Size bir sır vereyim; eğer bir seher vaktinde bir bülbülü dinliyorsanız, bilin ki o ı:la sizi dinliyordur. Çünkü o
şakırken bütün bülbül nesiinin ruhaniyetiyle şakıyor, binler-

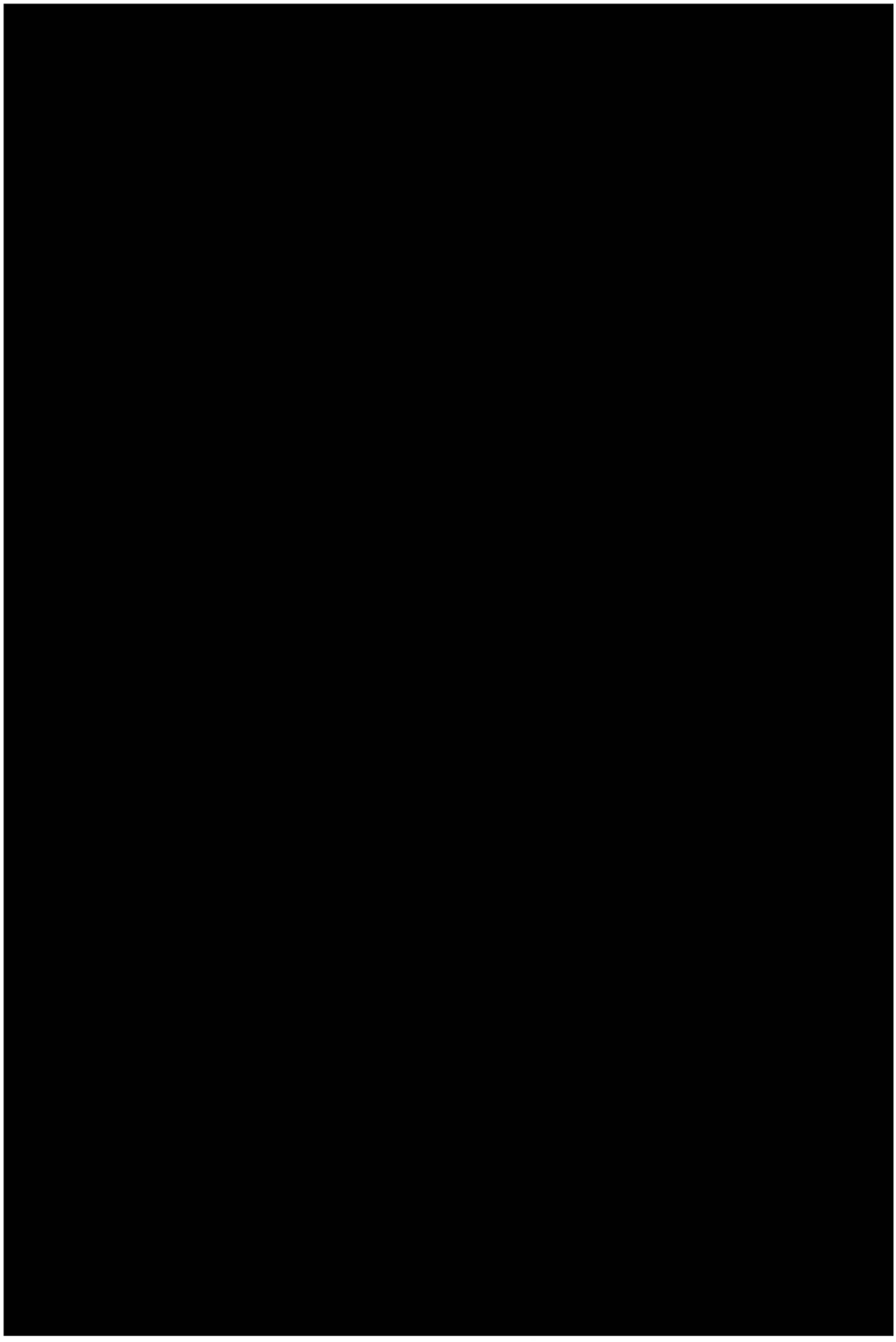

ce, milyonlarca bülbülün anlattığı şekilde gülüyeniden anla tıyor, onu anlattığı için de sizi duyuyordur. Bu yüzden uzun gecelerin gözyaşlarını en iyi bülbüller bilir; tenhada ağlayan aşıkların derdini en iyi onlar anlar.
Bülbül olmaktan bahtiyarım. İnsanlara neşideler okurken kalplerinden riya ve yalanın çekilip gitmesini severim. Seher vurgunlarına gıptayla bakanın. Bazen nefislerini sorgula yan, bazen gönlündeki aşkla coşan, bazen sevinen; ama en çok da ağlayan seher vurgunlarına ... Samimi, teslim olmuş ve kulca ...
Karşılıklı içimize akıttığımız hasret yaşları ve
· söylenen ayrılık şarkılarını da severim. Bazen ben onlarla konuşurken içlerinden benimle konuştuklarını bile hissede rim. Benim sesimi duyduklarında -belki de gülü anlatmarnın etkisiyle- en saf ruh halleri ve en berrak vicdanlarıyla çözü lüverirler. Çağlar boyunca pek çok kalbin içinden geçenleri duydum ve hiss ettim bu yüzden. Mazlumların dinmeyen ah ları her dönemde seherleri doldurdu.
Yüzyıllar aktı, aktı . .. Alemler güle hasret düştükçe dün ya bir kez daha sancılanıyordu. İbrahim' den sonra oğlu İs hak'ın soyunu takip ederek tam on sekiz peygamber saydım.
En son Zekeriya, Yahya ve nihayet İsa ... İbrahim'in bahse tti
ği gül henüz açmadı ama artık zamanın yaklaştığını hisse diyorum ve her seher bunun özlemiyle uyanık bekliyorum.
Kokusu üzerime sinmeye başladı; duyuyo rum. Çok özel bir ko ku. Olsa olsa ilahi vahyin kokusu ... Belki de vahiy yoluyla peygambere geçen uh1hiyetin kokusu. En son Musa ve ar dından İsa geldiğinde duymuştum buna benzer kokuları. Bu kokular sayesinde insanlık gelişip ilerlemişti. Zor olmuştu ama devletl er, teşkilatlar, şehirler hep bir birine bu nübüvvet

kokusuyla bağlandılar. Musa'nın kavmi kendilerini "Allah'ın seçkinleri", İsa'nın milleti de "Göğün oğulları" ilan ederek bozuncaya kadar. Koku bozulunca Adem'in çocukları birbir lerini ezmeye başladılar. Zulüm, acı, üzüntü ... İnsanlığın gü lümsemesi eksildi. Ve şimdi, kokuyu duyduğuma sevinmem biraz da insaniyet içindir. Ta Kudüs'ten kalkıp Roma toprak larını aşarak çöle, insanlığın henüz bakir devam ettiği ilkel hayata doğru akıp gelmem hep bir kokunun izini sürmek içindi.

İbrahim'i son gördüğüm yerdeyim. Eşi Hacer ile oğlu İs mail'i yerleştirdiği, hani şu "ziraat yapılmayan vadi" de. Gülü beklemek, açtığında yanında olmak, hayatını kademe kade me, merhale merhale takip etmek, neşidelerim ve naatla-

rımla onu kırk defa övüp insanlara anlatmak, anlamayacak olanları da "B akın işte açtı, kılinatın gülü açtı, güzelliğini görmüyor musunuz? Kelimeleri işitmiyor musunuz?" diye ikaz etmek için geldim buralara. İsmail'in henüz bebekken ayaklarıyla eşelediği kumlardan fı şkıran Zemzem ve daha sonra babasıyla birlikte yaptıkları Kabe'nin yanındayım.
Babayla oğul un, taşları üst üste ve yan yana örerek Allah' a adanmış şu evi yapıp bitirdikleri günü çok iyi hatırlıyorum.
İbrahim ellerini açıp "Rabbimi z, " demişti, hemen şuracıkta,
"zürriy etimden bazısını senin harem olan evinin ya nında, ekinsiz bir vadide is kan ettim. -Şunun için ki orada nama zı dosdoğru kılsınlar. ins anlardan bir kısmının kalplerini onlara yönlendir, şükretmeleri için onlan bazı meyvelerle rızık landır.'12 Ardından da "İhtiyarlığımda bana İsmail ve İs hak'ı balışeden Allah'a hamd olsun!" diye ağlamıştı. Şimdi hayıf landığım oluyor ve mırıldanıyorum, "A zavallı bülbül, o gün anlamalıydın; insanlığın ilk mabedinin, son gülün açа cağı yer olacağını, o gün anlamalıydın!"

Artık anladım ve inandım. Şimdi buradan ayrılmayacak, gülün açışını Kabe'nin çevresinde bekleyeceğim. İki bin se nedir Arapların yaşadığı şu çöllerde . . . O Araplar ki irsiyeti bozulmamış bir soydan geliyorlar ama zulüm ve insaniyet te dünyanın diğer yerlerindekilerden beter bir isyan ve taş kınlığın içindeler. Ziraat ve üretim yok. Hayat çoğunlukla ticarete bağlı yürüyor. Bir de tefeciliğe. Bizans altınları, Sa sani gümüşleri, Yemen dinarları Mekke pazarlarında has sas terazilere konulup el değiştiriyor ve faiz kabara kabara, tefecilik katlana katlana gi diyor. Şehi r, gerek kervanların uğrak yeri olması, gerekse ulu mabet Kabe'nin kutsallığı yüzünden pek çok ziyaretçi çekiyor. Burada yaşayan kabile- ler kendilerine "hum us", dış arıdan gelenlere "hille" diyorlar ve humu slar, ister tacir, ister hacı, hilleye mensup herkesin sömürüldüğü bir düzen kurmu şlar. Dünyanın her yanındaki gibi burada da her şey bir avuç insanın ve onların soyun dan olanların ellerinde. Irk, renk, dil veya bölge farklılıkla rı sebebiyle başkalarına tahakkümü kendilerine hak gören bu azınlığın hırsıa rı bitmek bilmiyor, peşin hükümleri ve farklı anlayışları sık sık harplere yol açıyor. Durmadan kan, durmadan vahşet ... Doğan bebek erkek olursa babanın er demi, kız olursa ananın suçu ... İnsanlar kendilerinin ruh ve bedenden müteşekkil olduklarını unutmu ş, yalnızca etten ve kemikten ibaret bulunduklarını zannediyorlar. Son pey gamberin burada, insanlık haf ızasının henüz insan aklıy la bozulmadığı şu çölde, el dokunmamış kır dikenlerinin arasında saf bir gül olarak açması işte bu yüzden mani dar. Birisinin bu insanlara bazı haklara ve sorumluluklara sahip olduğunu hatırlat ması, karşılıklı görevlerle yükümlü olduklarını bildirmesi ve yeni baştan bilinç oluşturması gerekiyor çünkü. Dahası, kervan ticaretiyle geçinip menfaat

uğruna birbirini kurtlar gibi parçalayan şu şehirde putlara taparak, kahin ve falcıları dinleyerek, kız çocuklarını diri diri gömerek insan denilen müstesna yaratığı her gün israf ediyorlar. Bütün kararlarını kahinierin ve falcıların belir-lediği bir toplulukta elbette düzen aranamaz. Beğendikleri her şeyi kendilerinden, hoş larına gitmeyenleri de cinlerden bilerek nereye varabilirler ki?

Zannederim insanlığın ham cevheri benim gülümün goncaya durduğu yüzyıllar boyunca çölde beklemiş. O cev her, işlenınediği için şimdilik keskin, kaba ve çirkindir. Bir sarrafın gelip onu usulüne göre yontması, içindeki ışığı ve güzelliği çıkarması gerekiyor. Ne mutlu bana ki o sarraf, benim açmasını beklediğim gülden başkası değil. Saha yeli nin getirdiği şu koku onundur, bunu hiss ediyordum. Adına okuyacağım şarkılar bestele nmeye başladı bile. Terennüm lerini yüzyılların süzüp getirdiği şarkılar bunlar ve şimdi lik güftelerini kimlerin yazacağım ben de sizin gibi merak ediyorum. Her kim

yazarsa yazsın, ben size daima hakika ti anlatacağım; yazanın ve yazının hakikatini. Bıkmadan, usanmadan ve usanmadan, bıkmadan ... Benden dinleyece
ğiniz her bir güfte Müslim ve gayrimüslim farklı şiir şekil lerinde olacak. Gülüme inananlar için koşma, gazel, müs tezat gibi Müslüman şairlerin; inanmayanlar için de sagu, sone, satir, gibi gayrimüslim şairlerin nazım şekillerinden birini seçeceğim. Kim bilir belki ileride biri benim şarkıla rımı yazıya geçirirse bunları bölümlerine başlık bile yapar.
Uykusuz gecelerimi dolduran nağmelerden başlık olmaz mı sizce?
Ezcümle, bahçe hazır , bahçede toprak haz ır, dallar haz ır.
Üstelik dallarda dikenler bile hazır. Sahi, kokuyu siz de duy muyor musunuz?
Şu mest eden kokuyu ... zı

A-aa? Durun bir dakika! Bu seher vakti bu ağlayan da kim? Bir çocuk sesi sanki? Şu taraftan geliyor. Evet, evet, bir çocuk! Herkes uyurken ... İçli içli hıçkınklar ... Kimse de kendini duysun istemiyor üstelik ... Ne dersiniz, ilk

şarkının güftesi bu çocuğa bir ninni olsun mu?! ..
22

450
• Hz. İsa'dan sonra dünya ve çölde hayat
• Kitbe'yi çıplak tavaf eden hacılar
• İbrahim'in çocukları ve Hz.
Peygamber'in büyük atası Kusay
• Kuma gömülmek istenen kızın çığlığı
• Cahiliye ve cahiller ... Zulüm ve zalimler. ..
Senin aşkın kamu derde devadır ya Rasulallah
Senin katında hacetler revadır ya Rasulallah
(Şeyyad Hamza)
Senin aşkın bütün dertlerin devasıdır ey Allah'ın elçisi;
çünkü senin istediğin hiçbir şey geri çevrilmez.

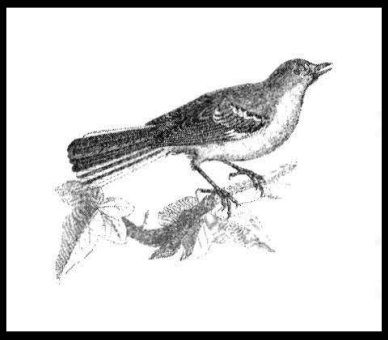

<<@25>>

N iNN i

Kız çocuğu için ...

"İçinizdeki putlar" dedi Kusay kardeşlerine, "İçinizdeki putlan kırmadan sizi KB.be' deki putlara asla yaklaştıracak değilim! KB.be'nin içindeki üç yüz altmış tanrıya and içerim ki sizler atalarımızın yapmadığını yapmak istiyorsunuz !.."

KB.be'n in efendisiydi Kus ay. Kız çocuğunun sesine kanşan sesti. Goncaının kokusunu taşıyan neslin ulu atalarından ...

KB.be'nin çevresinde evler yapmak isteyen kardeşlerine söy lemişti bu sözleri. İki sene evve l kendisi, "D arunnedve" adını verdiği bir ev yaptırmış ve o güne kadar hep çadırlarda ya

şayan Kureyş kabileleri kendilerinin de ev yapmaları gerekti

ğini düşünmeye başlamışlardı. KB.be civarında bir ev demek, tannlara yakınlık ve itibar demekti çünkü. Uzun yolculuklara başlarken veya dönüşte; çadırlarının kapısındaki putları ok-

şayarak tapınmak onlara yetmiyordu artık. Dışandan gelen hacılar ın da el sürecekler i putlara sahip olmanın itibarını istiyorlardı. Kftbe'nin efendilerinden biri olmak az kar sayıl mazdı. Bu sabah Kusay'ın kardeşi Teym, amcası Zühre ve diğer bir amcasının oğlu Mahzum kavgayı bu yüzden büyütmüşler , dört oğlundan Abdumenaf ise adaletle onları ayırmaya çalı
şırken birdenbire kılıçlar çekilivermiş tL Gök gürlerneye tam o anda başladı. Tutu nduğum çadır ipleri sallandı, rüzgar uğul dadı. Bir anda semanın boşaldığını ve Mekke'nin beş tepesin den beş kol halinde selierin Kusay ve kardeşlerinin üzerine dehşetle akınaya başladığını gördüm. K§. be'nin saçağındaki kovuklardan birine zor sığınabildim. Şimdi sessizce olup bi tenleri izieyecek ve "Her zamanki kavgalardan biri işte!" di yecektim. Ama hayır, bu sefer yağmur kavganın ötesinde bir
önemi haiz di. Kabe'nin taş temelleri sulada doluyordu çünkü.
Gördüklerim hayra alarnet sayılmazdı. Ne zaman böyle sel ler olsa, benim güle neşideler okuduğum seher saatlerinde
Mekkeli kadınlardan birkaçı mutlaka Kabe'de ölen kocalarına yas tutuyor olurdu. Çünkü ağaçtan yapılmış putlar yerlerin den oynayıp sularda yüzükoyun yuvarlanmaya başladığında, güya tannlarını kurtarmak üzere sulara atıayan Kureyş liler tanrılarının altında can verirdi. Yağmurun şiddetine bakılır sa bu sefer daha fazla kadının çığlıklarını duyacaktım.
Mekkeli kahinler yağmurdan, rüzgardan, sıcaktan mut laka bir yorum çıkarır, sonra bu yorumları Kabe harerninde halka dehşetle anlatır, onları ürkütür, korkutur ve yönetme iktidarlarını paraya çevirirlerdi. Gerçi Kure yşliler kahiniere fazla itibar etmezdi ama yine de biri çıkıp 'Bunca · yağmur falancanın laneti yüzünden boşandı' derse o kişinin felake ti olur, itibarı giderdi. Kusay kavganın tam ortasında bunu düşündü ve yeğenieriyle kardeşlerine Kabe çevresinde evler

yapma iznini oracıkta veriverdi. Kavga bitti, ne çare yağmur dinmedi. Üstelik Mahzum çok öfkeliydi. Orada kavgaya tu tuşmuş olmasa ydı, çamurla şekil verip ailesi adına KB.be'ye diktiği putu sularda yok olup gitmeyecekti. Isiana ıslana mahallesine dönerken kah ağzından köpükler saçarak bağı rıyor, kah lanetlenmemek için yalvarıp duruyordu. Merve Te pesi'nin eteğindeki dört çadırından ilkine girdiğinde içimin ezildiğini hissedip koştum. Kız çocuğunun içli hıçkırıklarını duyduğum çadırdı bu. Şakıyışlarımla Mahzum'u teskin ede- bilmeyi ve her zaman dövüp durduğu kadına zarar vermesi ni engellerneyi başarabilse ydim keşke. Sesimi içeriye duyu ramadım ama içerideki seslerin hepsini duydum:

"B ütün felaketler işte şu uğursuzun yüzünden geliyor ba
şımıza kadın, sana yüz kere söyledim, götürüp gömeceğim bunu kumlara."

"Yalvarırım Efendi Mahzum, azıcık acı bize, yine ne oldu?"

"Daha ne olmasını bekliyorsun? Seni çadırıma aldığım o lanetli günden sonra!

Şu göklerin öfkesini, şu yerlerdeki sel leri görmüyor musun? Kudurmuş ejderhalar gibi Mekke'yi boğmaya gelen şu sarı ve kahverengi seller sana bir şey an latmıyor mu? Düşman saldırıyor sanki, baksanal .. Kiibe'nin çevresinde tanrılanmız yüzükoyun oluyor, aile tanrımız top rağa karışı yor, sen bana 'Ne oldu?' diye soruyorsun. Bu uğur suzu peydahladığından beri ... "
"Hübel aşkına, bu söz canıma yetti artık Efendi Mahzum?
Anlaşılan Darunnedve'de seni öfkelendirmişler yahut tanrı mızı selie rin götürdüğüne üzülmüşsün; dur hele ben sana bir kadeh Taif şarabı getireyim!"
"Beni bu sefer şarapla kandıramayacaksın hilleli. Kara rengini verdiğin şu ucubeyi götürüp yok etmemi bu sefer en gelleyemeyeceksin!"
27

Mahzum çıldırmış gibi bağıny or, küfürler ediyordu. Mek ke'de kız çocuğu doğuran her annenin kaderini boğar aşağı lanmayı hi ssetti kadın. Yine de alttan aldı:
"Neler konuştunuz? Anlatsana!.. Sen ne dedin? Haydi an lat ... "
Mahzum'un bir anlık sessizliğini fı rsat bilen kadın şa rapla birlikte dişiliğini de ona sunmaya başladı. Kızı için al
çalmalannın en uç derecesiydi bu. Kendini mecbur hiss ettiği bir alçalış:
"Anlat ha ydi . .. Sakin, sakin ... "
"Darunnedve'deki koca ahmakları her zamanki gibi ikna etmek zor oldu. Ama sonunda tanrıları gücendiren halleri ortadan kaldırmak için söz birliğine vardık. Sözünde durma yan ailelerin putlan Kılbe'nin dışına atılacak."
Mahzum sakinleşir gibi olmuştu. Kadın başardığını dü
şünüyordu. Tam o sırada dışandan gelen sesiere koştular.
Yuvadanarak akan seller aşağılardaki bazı çadırlan yıkıyor, içindekileri sürükl üyordu.
"Beter olsun hilleler, yıkılsın çadırları. Günahlarıyla ve ayıplarıyla gelip Kılbe'yi kirletmek neymiş görsünler!"

"İlahlar aşkına, şimdi beddua zamanı değil, yardımıarına koşman gerekmez mi Efendi Mahzum?"
"Yardım mı? Hilleye mi? Senin gibilere mi?"
Kadın ne yapsa Mahzum'un onu aşağılamaya devam ede ceği ortadaydı. Kureyş soyundan veya Mekke'nin yerli kabi lelerinden olmamanın acısını bir kez daha hiss etti ve hille olmanın yıkılmış onuroyla bağırdı:
"Mekke'yi ele geçiren çeteleşmiş kabilelerinizden yiyecek satın almadıkları zaman aç bıraktığınız, kendi azıklarını ye melerine ise hiç müsaade etmediğiniz hilleye mensup olmak günah, öyle mi?"

"Sus kadın, sus! .. Anlasana, Mekke dışında yaşayan aşağı lık güruhların bütün kirleriyle bizim asil tanrılarımızı tavaf etmelerine taha mmül edemiyorum işte ... "

"Tabi ya, onların giysileri harama bulaşmış da siz Mekke lilerinki nurdan yapılmış artık! Kureyş tacirleri onlara fahiş fiyattan giysi ve yiyecek satıp kar etsinler diye uydurduğu nuz şu zalimce kural ha?! Asıl onu sorgulamalı ki, hum uslar ilahl arın huzuruna giysilerle çıkabUirken hilleler neden çıp lak olmak zorundalar?"
"Giysilerine bulaştırdıkları günahlar yüzünden elbette.
Haram işledikleri elbiselerle tanrılarımızı gücendirsinler miydi yani? Hem biz onlara giysinler diye ödünç elbiseler vermiyor muyu z?"
"E lbette ya, paralarını ala ala ... Üstelik canının istediğini
çıplak görmek arzusuyla haddi aşan şehvetperest gençlerin yaptıklarına ne demeli? Nefislerini kabartan bir kadın gör düklerinde ne elbise satıyor, ne ödünç veriyorlar. Zavallı hille kadınları, sırf o sapkınların şerrinden geceleri tavaf etmek zorunda kalmıyorlar mı?"
"Gündüz tavaf istiyorlarsa bir bedeli olmalı!"
"Tabii ya, o bedel ya Kureyş tacirlerinin keselerini doldur sun ya da yataklarını!"
"Konuyu saptırma kadın, biz, Darunnedve'nin efendileri, hileyle iş yapmıyor, kimseye zulmetmiyoruz, bilakis tanrının huzuruna çıkarken dünyalık her şeyden soyunmak gerektiği ni onlara öğretiyoruz."
"D arunnedve, eğer hacıla rın soyunmasından söz ediyorsa yalnızca bedenin değil ruhun da haramlardan soyunmasını sağlamalı dır. Ruhlannız kara giysilerle katran katran, sonra da kadınların çıplak bedenlerinde leke arıyorsunuz."
"Şükret işte, seninle böyle karşılaşmadık mı?"

"Karşılaş makmış, hıhl .. Lanet ettiğin karşılaşma ... Gece nin bir yarısında tavafın ortasında bir kızı kaçırıp ıssız bir bahçede kirletmeye sen karşılaşmak mı diyorsun!"
"Başk aları gibi seni geri göndermedim ama, evime kadın diye oturttum."
"Evet kadınıarına bir yenisini daha ekleyerek!.. Ve son ra kimsesiz, ekmeksiz, elbisesiz hille kadınlarından kaç ta nesine aynı şeyi yaptın! Farkında değil miyim sanıyorsun?
Naile ve İsaf, Safa ile Merve'de taşlaşmış birer heykel değil bence, İs af senin içinde ... Onların Kabe'de işledikleri günahı sen her gün tanrıların önünde zihninde işliyorsun. Onlar hiç olmazsa gece karanlığında yaptıkları yüzünden lanetlenmiş lerdi, sense güneşin apaydın ... "
Şrrakk! ..
"Hübel aşkına, sus kadın. Sus, yoksa o siyah derini be deninden soyunduracak sonra da şu ucub enle birlikte seni de gömeceğim. Ne zamandan beri kadınlar kocalarına hesap sorar oldular? Tanrılar bu günahınız yüzünden batıracak bir gün Mekke'yi. Git şimdi bana şarap getir! "
Kadın ayağa kalkarken cılız bir hıçkırık sesi duydum. Bir
çocuk sesiydi. Çadırın aruz deliğinden yan bölme ye baktım.
Evet, işte oradaydı. Henüz altı yaşlarında, siyahi bir güzel lik ... Babasıyla annesinin kavgasını dinlediği için ağlıyor.
Kabe'yi kuşatan çadırların içinde benzer tartışmaları ne kadar sık duymaya başladığını düşündüm. Allnelerin çır pınmaları ve gözyaşları arasında kız çocuklarının kurnlara gömülmek üzere bizzat babaları tarafından acımasız bir vahşetle götürülmelerinden önce yaşanan aile facialarıydı bunlar ve sayıları gitgide artıyordu. Kureyşliler, -tıpkı be nim gibi- Mahzum ve benzeri babaların kalbini inceltecek, onlara akıllarının farkına varmalarını telkin edecek gülün

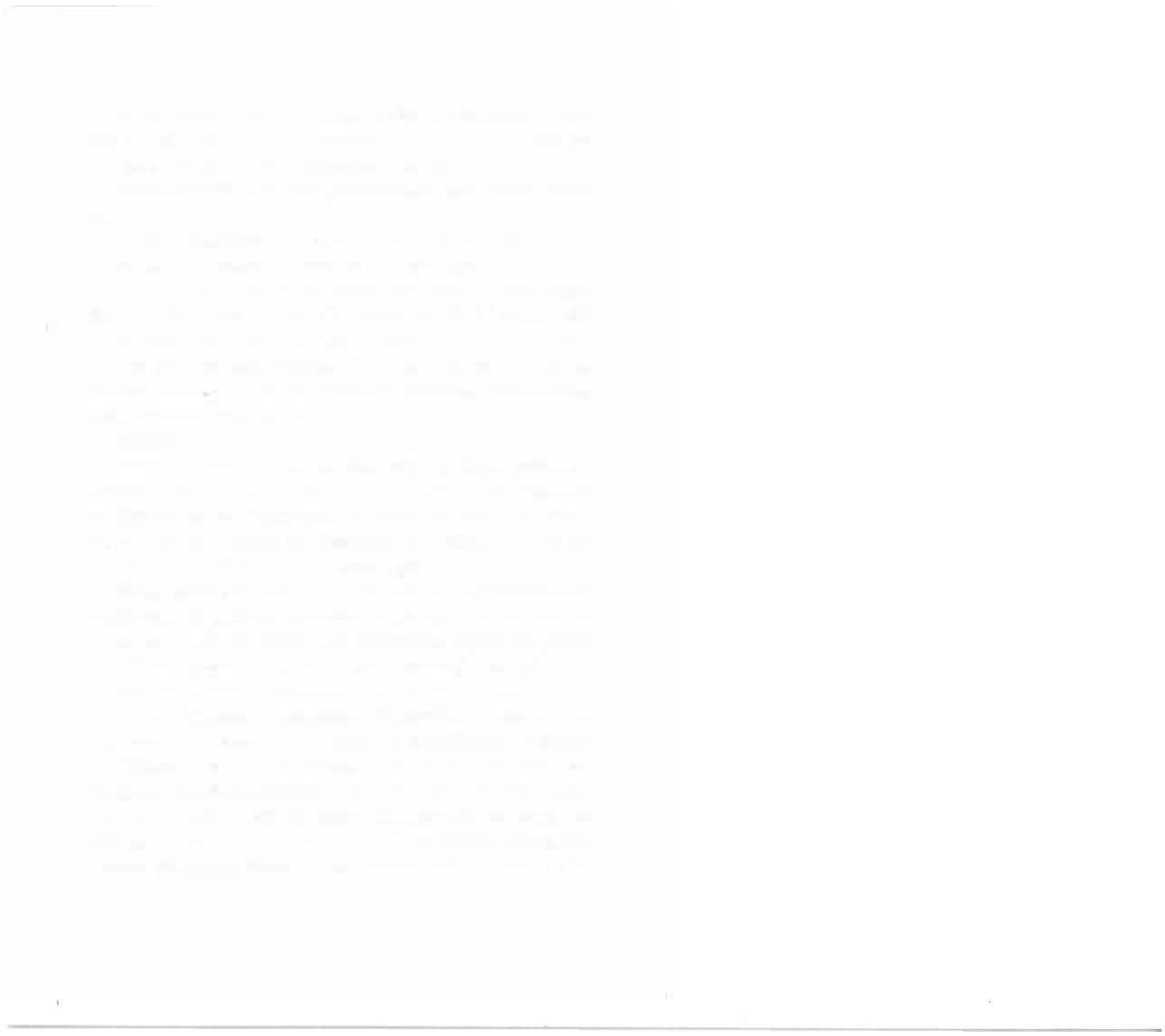

kokusunu alıyariardı ama yüzyıllardır sürdüregeldikleri ananeyi değiştirmeye yanaşmıyorlardı. İçli içli hıçkıran şu kızcağız acaba bu adetin kaçıncı masum kurbanı olacaktı?

Kendini bildi hileli, babasını her gördüğünde, aynı itharnla rı duymaktan bunalmıştı. Biliyordum ki çöllerdeki yaşıtları gibi bu çocuğun da hakkı yenecek ve bir can daha insaniye tİn kemaline eremeden, gerçek bir kul olamadan hunh arca, vahşice israf edilecekti. Hille ye mensup bu kızcağızın başka çocuklar gibi bir hayatı asla olmayacaktı. Erkek doğmamış olmanın yükünü omuzlarında taşıdığı müddetçe babası onu sağ komazdı, bunu biliyordu. Başına gelecekleri düşünüyor, inceden ineeye çareler hesap ediyor, kendince çözümler üre tiyor lakin bunları asla dillendiremiyordu. Çölde bir kız ço cuğu olmanın ağırlığına tahammül için kimseciklerden bir yardım görmemişti. Annesiyle dertleşrnek dışında kimseye içini dökebilecek bir imkanı da yoktu . Zaten bu

yüzden hep içiyle konuşuyordu. Şimdi olduğu gibi:
"Kaçmak için en uygun gece. Başka ne yapabilirim? Ku reyşli olmayan bir anneden doğdum, rengim de siyah. Üs telik babam kötü koktuğumu söylüyor. Kaçarsam annem
üzülecek biliyorum, ama zaten çok mutsuz bir kadın. Kendi sinin herkes tarafından horlandığını düşünüyor; benim yü zümden. Sanki bir erkek çocuk doğurmak onun elindeymiş gibi!.. Keşke babamın Mekkeliler katındaki mevkii onu say gın kılacak kadar yüksek olsa ydı. Diğer çadırlarındaki genç hanımlarıyla daha çok ilgilenmesi bu yüzden. Sık sık annemi
çadırdan dışarı atıp yerine yeni bir hanım alma tehditleri savurma sı ise benim yüzümden. Evet, evet ... Ben kaçayım.
Ben olmazsam annemle iyi geçinider belki. Babamın da mut lu olmaya hakkı var. Üstelik ben onu da çok seviyorum. İkisi bensiz mutlu olabilirler. O halde kaçmalıyım."

Kızı gözyaşlarıyla bırakıp kendini şaraba veren Mah zum'a baktım. Yavrusunun aklından geçenleri anlamış gi biydi. Ona kıya caktı, kıymak istiyordu. Kaçıp kaybolmadan yapmalıydı bunu. Peki ama nasıl? Yüreğini dinledim, düşün-düklerinde haklı çıkmaya çalışıyordu:

"Mekke'de kız babası olmanın, üstelik de siyahi bir kız babası olmanın ne demek olduğunu bilmiyor şu kadın. Tan rıların bu kız yüzünden kocasından yüz çevirdiğini anlamak istemiyor. Vır vır etmek kolay, ama bunu siyahi bir kız do ğururken düşünmeliydi. Üstelik de kötü kokuyor. Doğduğu günden beri gizli gizli kederlenip ağlamaktan bıktım. Şu

Mekke'de hangi erkek bir kızı oldu diye sevinebilir ki? Her gün, benim karşılaştığım alaylı ve küçümse yen bakışiara muhatap olsa ydı o da bana hak verirdi. Evet, evet, bu kızı bu gece götürüp gömmeliyim. Artık ona tahammül edemem.

Hele şu sellerden sonra. Tanrıların beni lanetlediklerini ve yakanşlanmı kabul etmediklerini umarım o da hissediyor dur da karşı koymaz. Nerden doğdun be uğur suz miskin? ilahları gücendirmeyi ben mi istedim sanki? Ne olurdu , bir erkek eviadım olsaydı! .. Kavga ederken yanımda vuruşacak, benimle at koşturup kervan basacak, gelen hacılara giysi veya yiyecek satacak, adımı yaşatacak ve soyumu sürdüre cek bir erkek evlat! .. Sözünün herkes tarafından dinlenmesi ni ve halk arasında itibar görmeyi hangi baba istemez. Ama bunun için bana erkek çocuk veren kadınlar lazım, bu hille sünepesi değil! .. On erkek çocuğum olsa ve on erkek çocuğun saygınlığıyla yaşasam olmaz mıydı? Kim şu çöllerde sırtımı yere getirebiiirdi ki o vakit?! .. Ama ilahlar istemeyince, çok kadın edinmek de kar etmiyor. Hatta bu kadın siyahların en güzeli bile olsa. Peki ama neden kızı da onun kadar güzel kokmuyor? Bir kız çocuğunun babasının boynunu büktür-

meye ne hakkı var? Evet evet, bu ucubeyi fazla büyümeden götürüp gömmeliyim! Hatta bunu bu gece yapmalıyım!"3
Mahzum'u bu fikr inden vazgeçirmem imkansızdı. Bari şu kızı kanatlarıma alıp kaçırabilsem diye düşündüm. Ama heyhat! .. Mekke'de kız çocukları, hep aynı kaderin pençesin deydi. Üstelik bu bir de siyahi idi. O sırada annesinin bir çare düşünmüş olabileceğini umut ediyordum. Ama onun yüreğindeki yalnızca çaresizlikmiş. Sanki ruhunu karşısına almış, bir hesap verir gibi çaresizliğini izaha çalışı yordu:
"Mekke'de kız annesi olmanın, üstelik de siyah! bir kız annesi olmanın ağır bedelleri vardır. Yok, yok, her gece ağ lamaktan söz etmiyorum; o kaderinizin yalnızca bir parça sıdır. Uykuların bölünmesinden yahut kabuslardan da söz etmiyorum, onlara alışılabilir. Lakin öz babasının, kocanızın kendi yavrunuzu, ciğerparenizi, 'meleğim' diye çağırmak is- · teyip de bir türlü böyle hitap edemediğiniz kuzucuğunuzu gömmesin diye her dediğini yapmak, her şeye katlanmak, her ahl aksızlığını sineye çekmek yok mu? Kızını alıp kaçan anne- lerin hiçbir yerde barındı rılmadığını, yakalandıkları zaman da işkencelere yatırmakla yetinmeyip kızlarını gözleri önün de gömdüklerini bile bile ... Lanet olsun bu geleneğe, lanet olsun bu geleneğe cevaz veren ilahlara, lanet olsun babala ra. İki yıl süt verdiyseniz artık sizin yatağınızda yatamaz.
Çadırın diğer bölmesinde yalnız uyumak zorundadır. Bunun manası, babası artık onu alıp götürebilir, Ten'im kumluk larında belirsiz bir yere diri diri gömebilir demektir. Ve iki yılın sonunda bir annenin çilesi başlamış olur. Her sabah uyandığınızda kızınızın yatağını boş bulma korkusu sizi bir parça daha tüketir. Başlangıçta buna katlanabilirsiniz ama her gün, her gün, her gün... Bir zaman sonra dayanamaz olursunuz. Yıllar geçtikçe yatağı boş bulma korkunuz, yata-

ğı boş bulma umuduna çevrilir. Her sabah uyanır uyanm az bin umutla 'Acaba yatağında mı?' diye koşup yokladığınız canparenizi bu sefer 'İnşallah artık yatağında değildir?' diye kontrol etmenin ne demek olduğunu, bu acıyı yaşamayanlar bilemez. Ettiğiniz alılar yüreğinizde düğümlen miş, boğazı mza dizilmiştir. Olacağa mani olamazsınız ve 'Ne kadar kısa sürerse o kadar iyidir' diye düşünmeye başlarsınız. Onu ko ruya rak zavallıyı her gün yeniden öldürdüğünüzün farkına varırsınız. Henüz aklı ermezken, henüz sevgisi kalbinizde kök salmamışken, henüz hatıraları az iken her şey olup bit seydi keşke dersiniz. Ama ana yüreğidir, onu yine de korur sunuz. Ah, ah! .. Kızım altı yaşına geldi. Babasının hırçınlığı da o yüzden. Yedi yaşına basmaması gerektiğini o da biliyor.

Ah benim misler kokan yavrum!.. Ah benim nazlı çiçeğim!

Ah benim gelin olasım!.. Sana hangi derdimle ağlayayım bil mem ki ! Ah benim meleğimi"

Annenin buram buram alılarını dinleyince şu kızı kanat larıma bindirip kaçırabilsem diye tekrar düşündüm. Yakını na vardım, gözleri hala yaşlıydı ve hala içi dolup dolup bo

şalıyordu. Dostum İbrahim' e dediğim gibi ona da yalvardım:

"Tutun kanatlarıma, haydi gidelim!"

Heyh at!.. Mekke'nin hangi kızını kaçırabildim ki? O da diğerleri gibi beni duymadı. Yüzüne baktım. Çok hüzünlüy dü. Çocuk değildi de sanki kederden ihtiyarl amıştı. Minicik yüreğinden neler geçiyordu, neler. Sanki o da kendisinden sonra kurnlara gömülecek diğer küçük kızlara acı tecrübele rini aktarıyordu:

"Mekke'de kız çocuğu olmanın, üstelik de siyahi bir kız

çocuğu olmanın ağır bedelleri vardır. Biliyorsunuz işte, hiç bir zaman bir adınız

olmaz. Aklınız ermeye başladığında
'ucube, günah tohumu, şeytan oyuncağı' gibi kötü sıfatıarın

sizi tanımlamak için kullanıldığını yavaş yavaş anlarsınız.
O sırada mesela 'Gülüm!' diye çağrılmak istiyorsunuzdur veya 'Meleğim!'. Anneniz ve babanız sizden her şeyi gizlerler, ama siz anlarsınız. Kaçamak bakışların, gizli tartışmaların; büyük kavgaların konusu tam da sizin hayatınız dır. Ve ya pılacak iş; götürülüp kurnlara gömülmek ... Gecele ri yatağa girdiğinizde gözlerinize asla uyku girmez bu yüzden. Yorga nın altından hiç göz kırpmadan çadırı bölen perdeye bakar, ipinin çekilivereceği anı bekleyerek zihninizden geçen kor kunç ölüm şekillerini düşünürsünüz. Bir çocuk değilsiniz dir artık, yalnızca onlar sizi çocuk sanır. Başınıza geleceğini tahmin ettiğiniz ölüm şekillerini bilmediğinizi düşünürler .
Oysa siz kurnun altında nefesinizi uzun süre tutma yahut ne fes almadan yaşama talimleri yapıyorsunuzdur mesela. Ba banız sizi kurnlara gömüp gittikten sonra çırpınarak tekrar kumların üstüne çıkmayı ve sonra alıp başınızı gitmeyi ha yal edersiniz. Bazen de babanızın pişman olup geri gelerek sizi kurtara cağını. .. 'Yüreği dayanmaz' dersiniz içinizden.
Hiçbir babanın böyle yapmadığını bile bile düşünürsünüz bunu. Babanızın buna dayanamayacağına inanırsınız. Hatta bu yüzden kendinizi öldürmeyi kurarsınız her gece. Babanız veya anneniz üzülmesinler, kurnlara gömmek zorunda kal- masınlar diye çekilip gitmek istersiniz dünyadan, sessizce ...
Kendiliğinden ölmüş bir bedeni defnetmek varken neden çır pınan yavrusunu gömmek zorunda kalsın, dersiniz. Çünkü o sizin babanızdır, onu seversiniz, işini kolaylaştırmayı düşü nürsünüz.
Mekke'de bir kız çocuğu iseniz, geceler sizin için en uya nık olduğunuz gündüzlere döner. O vakitlerde en küçük ay rıntıya kadar düşünür, her şeyi yeniden kurar ve bozarsınız.
Ben başıma geleceğin dolunaylı bir gecede olmasını istiyo-

rum mesela. Zifiri karanlık bir gecede götürülecek olursam annem beni gizlice takip edemez, üstelik babam da gömdüğü yeri daha sonra bulamayabilir, ama dolunaylı gecede götürü lürsem mezarım belli olur. Mezarım belli olursa annem belki başucuma gelir ve ben onun kokusunu duyar ım. Mekke'de bir kız çocuğu her gece aynı şeyleri daha fazla ayrıntı ka tarak düşünür ve zamanla kendini inandırır. Bu inanmışlık tam bir karabasandır. Her gece tekrarlanan bir karabasan. Ve sonuna geldiğinizde, gece sabaha evrilmiş, göz kapaklarınız uykusuzluktan aşağıya doğru inmeye başlamıştır. Gözünüz hala çadırın ipindedir. Belinlemeler arasında uyanık kalmak için yeni bir kader üretirsiniz kendinize. Çadır ipinin ken diliğinden çekiliverdiğini görür gibi olursunuz. Elinde ur gan ile babanızın hayalidir gelen. Sizi bağlayacak, belki bir çuvala koyacak ve omuzuna atıp götürecektir. Çığlıkl arınız duy ulmasın diye ağzımza çaput parçaları daldurduğunu dü
şünürsü nüz. Çırpınır ama kurtula mazsınız. Dolunaysız bir gecede, bir çuvalın

içinde nerelerden geçtiğinizi kestinneye
çalışır ve kızların diri diri gömüldüğü Ten'im kumlukları na ne vakit varacağınızı hesap etmeye başlarsınız. Kabus lu gecelerin ikinci yarısında, zihninizin belki milyonuncu yanıltmasıdır bu sizi, ama yine de inanır ve yerinizden bir kez daha sıçrarsınız. Mekke'de her kız çocuğu sabah olurken yorgun ve bitkin, azıcık dalar gibi olur. Ne çare babalar bu sefer de rüyada gelir."
Yavrucağın hali içimi acıttı. Belli ki babasını seviyordu.
Ne ki kendisini götürüp kurnlara gömeceğini de biliyordu. Bir zamanlar "Beni neden gömmek istiyor ki?" diye kendine sor muş ama bir cevap bulamamıştı. Sahi babasına ne yapmıştı ki? Bağrına basması gerekirken şimdi ondan neden ürküyor du? Evlerine sık sık gelen şair Amr b. Kulsüm'e yüklemişti

suçu önceleri. Çünkü geliyor, babasına ateşli şiirler okuyor, ona 'Biri kalkıp da bi ze karşı zorbalık ve zalimlik etme ye görsün; o zaman biz zorbalık ve zalimlikte bütün zorba ve zalimlerden baskın çıkanz!' türünden beyider ezberletiyor du. Babasının zorba biri olduğuna inanmıyordu. Yüzüne ba kınca bir zorbalık da görmüyordu üstelik. Ama işte o, kendi acımasız tabiatma uygun olan her şeyin adalete ve iyiliğe de uygun olduğuna inanıyordu. Buna, kızını toprağa gömmek de dahildL Başkalarında gördüğü şeref, refah ve huzur u dö- vüşerek ele geçirmeyi, eğer kendisinden daha aşağıda iseler onlan ezmeyi, onların imkanlarının tamamını gasp etmeyi bir hak sayıyor ve Hübel'in huzuruna varıp yalvarıyordu.

Mekkeli her erkek gibi. Babası ve arkadaşları, yani geçimini K.abe üzerinden sağla yan Kureyş ahal isi, kibir ve taassupla rıyla sürekli çekişip kavga ediyorlar, kabilecilik gayretiyle sık sık savaşarak birbirlerine vahşi ölümleri reva görüyorlar, dışarıdan biriyle husumet olursa aralarındaki düşmanlıkla rı dostluğa değiştirip bu sefer ona çullanıyorlardı. Her şey itibar ve menfaat içindi. Dağlardaki kurtların böyle yaptığı nı düşündüm. Fırsat bulunca sürüdeki diğer kurtları parça lıyorlardı. Zayıf kurdun ölümden asla kaçamadığı bir dünya idi bu. Anladım ki Mahzum, kızı yüzünden Kure yş'in en zayıf kurdu olduğunu düşünüyordu. Yoksa öz kızına neden kıysın dı? Meğer Kure yş'in tamamı böyleydi, içlerinden biri "Ey fa lan oğulları, yetişin!" çığlığını salıverdiğinde kurtlar sırtlan lara, ceylanlara saldınyor, bazen kabileler arasında en az on kişi ölüy or, sonuçta ölen veya öldü ren bir fert olarak değil, bir oba olarak galip veya mağlup sayılıyor, zillet veya şeref buluyorlardı. Kureyş'te başarılar şahsi, ama suçlar abanın dı. Suç işieyenin ahası Kurey ş'in ileri gelenlerinden ise ona suç denilmiyar ve asla hesabı görülmüyordu.

Darunnedve'ye

şikayetleri hep mazlumlar yapıyor ama belli ailelerin fertle ri asla zalim olarak cezalandınlmıyordu. Mahzum da kızını kurnlara gömerek kardeşleri arasında şerefini arttıracağını ve Kusay gibi topraktan ev yaptınp seçkinler arasına gire- ceğini düşünüyor olmalıydı. İlıtiraslı biriydi. Fakat onda adalet eksikti. Kusay gibi olması, ileride onun yerini alması zordu. Kus ay, Kure yş'in zalimliklerine son vermek gerekti
ğini, suçu işleyen kim olursa olsun -hatta kendi obasından bile olsa - cezayı hak ettiğini söyleyebiliyordu. O insanlara insanca muameleden yanaydı. İçimden, "Mekke'de herkes
Kusay gibi düşünsel" dediğim sırada küçük kız çocuğunun sesi temennime kanştı:
"Keşke ben Kusay Amca'nın evinde doğan bir çocuk ol saydım!"
Yüreğini dinledim. Çaresizlik içinde binbir düşünce sa yıklıyo rdu:
"Belki de yann Kusay Amca'ya gidip yaşamak istediğimi ona söylemeliyim. Acaba beni dinler mi? Sahi annem bugün bana neden 'Meleğimi' dedi? Babam beni kurnlara gömdü
ğünde kendisini çok sevd iğimi yine de biliyor olur mu aca ba?"

5
57
• Nesilden nesle aktanlan nur
• Kabe'nin var oluş macerası
• Haşimoğullan ve saçında ak olan çocuk:
Şey be
• Kayıp Zemzem'in bulunuşu:
Kavgalar ... Kavgalar ...
• On oğuldan biri kurban: Abdullah
Cemalin matla-ı nur-ı Hudadır ya Rasulallah
Bu ikram enbiya içre sanadır ya Rasulallah
(Bayburtlu Zihni)
Allah'ın (veya hidayetin) nurunun yansıyıp doğduğu yer senin yüzündür ey Allah 'ın elçisi; ve bu ikram bütün nebiler içinde yalnızca sana verilmiştir.

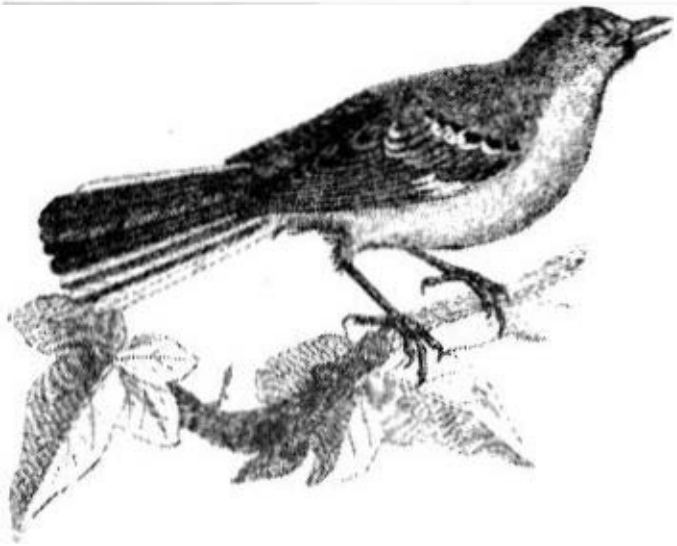

<<@41>>

KO,;,UG
Şeyb e için ...
Yıllar ve yıllarca önceydi. .. Bir gece, şarkının en tenha zamanında, bir gül rüyası görmüştüm. Her şey tül tül açı lıyordu çevremde ve güle dair ne varsa gözümün önünden geçiyordu. Ruhum oradaydı. Güya zaman ötesi bir zaman, mekan ötesi bir mekandaymı şım ... Rüya ya; adına ezel di- yelim ... Dünyada hiçbir şey yokmuş, hatta daha dünya yok- muş ... Yalnızca Allah varmış. Allah bilinmeyi sevdiği için bir nur yaratmış. Yarattığı nura celal ve rahmet nazarıyla bakıp "Muhammed ol!" demiş. Işık üstü ışık bir nur olmuş .
Allah'ın cemal ve izzeti karşısında yüce yaratıcıya kulluğu nu arz etmiş: "La ilahe illalla h: Allah'tan başka ilah yok!" Al lah kendisini ilk bilen bu nurdan kuluna ihsan buyurm uş:

"Muhammed rasulullah: Muhammed Allah'ın elçisi!" Sonra
41

Allah, Arş'ı, aklı ve ruhlan yaratmış. Derken yarattığı nura rahmet nazanyla tekrar bakmış. Nur, O'nun eelali karşısın da buhar buhar terlemiş. Rüyamda bunu hissediyordum; katmanlar çoğalıyor, gökler birbiri içine giriyorrlu ve Arş he nüz sular üzerindeydi. Meğer o sırada Levh ü Kalem vücuda getirilmiş. Kalem, ana kitabın başına Muhammed yazmış.
Böylece Muhammed, Allah'ın takdirinde bütün peygamber lerin başı, yaratılışta ise sonu olmuş. Varlıkta evv ellerin ev veli ve peygamberlikte sonların sonu ... Muhamm ed'in n uru diğer nebilerin nurunu da kuş atıyormu ş. Allah yarattığı o ilk nura yeniden bakmıŞ. Nur yine buram buram terlemiş, buğusu dört unsura dönüşmüş: Toprak, hava, su, ateş olmuş.
Sonraki nazarın buğusundan ise hayvanlar, bitkiler ve can sız varlıklar

yaratılmış. Dört anadan üç çocuk doğar gibi. ..
O nurun özü bütün bu yaratılanların içinden süzüle süzüle
.Adem'e kadar gelmiş. Adem'in cennette balçığı karıldığın da, Muhammed'in nuru ruh ile ceset arasında çoktan bek lemekteymiş ve Allah o balçığın tam alnına, bedeni saran o nuru yerleştirmiş. Böylece .Adem alnında bir nurla yaratıl mış. Sonra İdris, sonra Nuh, sonra ve sonra ... Bütün nebiler bu nuru taşımış ve oğullarına Adem'in söylediklerini tekrar etmişler; "Bu nuru Allah'ın huzurunda nikahla alacağın temizlerden temiz bir kadın vasıtasıyla oğuldan oğula ak taracak sın!" Böylece zina çaı;nurundan bir zerre bile sıçra mayan nur, bazen gizli, bazen açık; gelmiş, gelmiş, gelmiş ...
Bazılan görmüş onu, bazıları görememiş. Bazen Tufan kadar sert ve haşin merhaleleri, bazen çölde rüzgarların savurdu
ğu bir ayak izi kadar küçük ve mahrem yolculukları geçe rek ... Nesilden nesle, soydan soya ... Tıpkı benim güle olan hasretim gibi. Nesilden nesle, soydan soya ... Bir gül rüya sıydı, görüyordum ...

Uyan dığımda Hanif bir soydan süzüle süzüle gelen bu nur bana İbrahim'i düşündürdü. Onun alnında gördüğüm nuru hatırladım. Sonra oğlu İsmail'in alnında gördüğümü de ... Derken zihnim berraklaştı, İsmail soyundan olanların Yemen ile Mekke arasındaki mücadelelerini, Sebe'nin Arap lardan şarap satın alarak ilk defa taç giydiği zamanları, Ye-
. men'e hakim olan Tübba meliklerinin Kabe'ye örtü getirdik leri çağları ve nihayet, Himyerliler ile Rabeşliler arasındaki mücadeleleri bir bir düşündüm. Nur hep oralardaydı. Kah görünen, kah görünmeyen; kimi aşikar, kimi gizli tecelliler le ... Derken İbrahim'in hak yolundan sapan uzak torunlan kaybettiler bu nuru ve putlara tapmaya başladılar. Allah adı dillerde telaffuza geliyor ama hikmet putlara devredilmiş bulunuyordu. İnsanlar ismini bildikleri Allah'ı bırakıp ken dilerini O'na ulaştırsın diye putlara ibadeti yeğlemişlerdi. Nesiller ve nesiller böyle geçti. Her çağda Kusay gibi haki kate yönelik yaşayan bir iki kulu saymazsak, bütün insan lık, gülün nuroyla birlikte

yaşadıklannın ve o nur hürmeti ne iyilikle muamele gördüklerinin farkında olmadılar. Zaten farkı nda olsalardı gitgide yoldan sapmaz, atalannın yaptığı kutsal mabede, ticaret veya savaş için gittikleri yerlerden satın aldıkları suretleri İlah diye doldurup tapınmazlardı.
İnsanlık adına utanç verici bir şeydi. Ama daha kötüsü de oldu, Kabe'ye koydukları putlar yüzünden birbirleriyle sa vaştılar. O kadar ki, bir defasında, İsmail'in ayaklan dibin den fı şkıran Zemzem kuyusunu doldurup yerini belirsiz hale bile getirdiler; adeta çölün hayat pınarını kuruttul ar. Ah o Cürhümlü azgınlar ve nasipsizler ...

Mahzum'un, melek kalpli kızını gözünü kırpmadan göm düğü sarhoş gecede, Kure yş'in zalim uykulara daldığı o karanlık, o ıssız gecede, ninnimi ağıta çevirip herkesi fer yadıma uyandırmak için kutsal şehrin üzerinde avare ve derbeder dolanıp durduğum o gecede, güle duyulan hasretin bitivermesini çok ama çok istedim. "Bir çocuğa daha kıyıldı, bir çocuğa daha !" çığlıklarıyla her çadırın üzerinden defa larca geçtim. Seher yaklaşmıştı ama ben hiç yorulmamış gibi yana yakıla feryat edip durmadaydım. Belki de o kızla anne sinin kalbini hiç okumamalıydım.

Şafak sökerken Kılbe'nin yakınlarında bir ışık gördüm. Zi firi gecede ihtiras rüyalarına dalan şehirde uyumayan biri vardı. Düşündüm ki Mahzum'un gece yarısında gizlice işle diğini düşünd üğü cinayet gizli olmayabilirdi. Hemen ışığa koştum. Mekke'nin yegane evinden geliyordu ışık, Kusay'ın evinden, Darunnedve'den. Bacaya yaklaştım. Hayret, ışık ya nıyordu ama duman tütmüyordu. Daha dikkatle bakınca da gördüğüm şeyin alev sarısına değil bir dolunay huzmesine

çaldığını fark ettim. Usulca içeriye süzüldüm. Kus ay, odasın da ağlıyordu . Tıpkı taşlar ve topraklar, kuşlar ve sürüngen ler gibi, yüreği dağlanmış anne gibi o da, sırf insanlık adına

Mahzum'un kızına ağlıyordu . Ve eğilip yüzüne bakınca dilim tutuldu. Gül rüyasından sonra izini kaybettiğim nur idi gör düğüm. Tam alnında parlıyordu. Kendimi kaybedecek gibi oldum. Sevincimden çığlıklar atabilirdim; yapamadım. Gör düğüm şeyi kaç yıllardır aramadaydım oysa. Kusay gülümün nurunu taşıyordu: Muhtemelen başkaları bunu görmeyecek lerdL Zaten her zaman da alnında parlamayacaktı. Sevincim den ne yapacağımı şaşırdım. Kusay'a bakıyor, aln.ında hiç rastlamadığım bu nurun bu gece neden parladığını anlamaya

çalışıyordum. Yakınına vardım. Yanaklarından damlalar sü-

zülüyordu ve yüzünde derin kederlerin ıstırabı vardı. Bir de uykusuz geçen saatierin yorgunluğu. Evlatlık edinmekte geç kaldığı için kumların altında nefessiz kalan o kız çocuğuna ağlıyordu. Kendime kızdım. Belki de onu uyarabilir, babasının o biçare meleği gecenin karanlığında alıp götürdüğünü anlat manın bir yolunu bulabilirdim. Kızın acısına kapılıp babasını takip etmek yerine K us ay' a koşmadığıma bin pişman oldum.

Hüzünler in yumak yumak olduğu bir geceydi. Hiç çır pınmamış, hiç feryat etmemişti yavrucak Mahzum onu ye rin derinliklerine bırakıp üzerine kumları yığdığında da hiç kımıldamamıştı nedense. Onun yerine ben çırpınmış, bağır- mış, ordan oraya koşmuştum ama dağların ve taşların duy duğunu duymayan Kabe'nin efendileri benim sesimi de duy mamışlardı. !lah diye diktikleri putlarına da, put kadar katı yüreklerine de lanetler olsundu. Bir tek Kus ay, işte gülün nu runu taşıyan Ku say ... O da geç kalmışlığın pişmanlığıyla ...

Yav rucağa ağladım, ağladım ... Ağlaya ağlaya da Kusay'ı takip ettim. İsmail'in kol kol çöle yayılan çocukları arasın da nezih soyu en saf ve berrak devam ettiren Kinaneoğulla rı'ndan olduğunu biliyordum. Bir sel ile yıkılan Kabe'yi ye niden yaptırdığını, hatta muvakkaten üzerini örtüp hurma dallarıyla örttüğünü, bu yüzden halkın saygısını kazanıp

Kurey ş'in efendisi olduğunu ise herkes biliyordu. İnsanla rın ona hürmet ettiğine, sözü nü dinlediğine şahit olmuştum.

Cuma günlerinde, tıpkı büyük dedesi Ka'b gibi, obasını top layıp hutbe okuduğunu, çocuklarına ve torunlarına soyları nın şerefine layık yaşamalarını anlattığını gördüm. Yukarıya doğru on altı göbek atalarından Adnan' a kadar şeceresini sayıp hatırlama ya çalıştım. Çünkü bir hutb ede kendisi, ge riye doğru yüz güzel kokulu atasından bahs etmişti. Belki de nesill erdir aldığım gül kokusunu anlatıyordu ...

Gülün nurunu bulunca sanki zaman dürülüver di. Baba lada oğullar arasında ömür ırmağının akışı hızlanmış, İb rahim'den Kusay'a kadar zaman perdesi aralanmış, her şey
çabucak yaş anıp bitmiş, arada kimler kimler gelip geçmiş ti. Abdümenaf'ı tanıdım mesela. Ku say onun yaratılışındaki safiyet ve samimiyeti sever , bir yere gittiğinde yerine onu vekil bırakırdı. Abdümenaf'ın, babasından aldığı ilhamı oğlu Haşim'e taşımasına şahit oldum sonra. Haşimoğulla rı'nın Mekke'de en ziyade saygı gören aile oluşlarına sevin dim. Haşim'in başarılı bir reis olmasından etkilenmiştim.
Hacılara su ve yemeği ucuza vermeye çalışıyor, toplantıları yönetirken adaletli davranıyor, savaşlardan evvel kabHelere sancakları o dağıtıyor, bütün meseleleri evinde o çözümlü yordu. Haşim' e bakanlar dostum İbrahim'in Hanif

inancına uygun yaşadığını anlayabiliyorlardı. Kıtlık zamanlarında Mekke fakirlerini doyuruyor, ticareti dürüstçe yapıyordu .
Yazları kuzeyde Bizans ve Dımaşk' a, kı şları güneyde Yemen ve San'a'ya büyük kervan seferleri düzenleyerek Kureyş'i zenginleştirmişti. Adaletliydi. Bizans ve Habeşistan'la an laşmalar yapıp ticaret kervanlarının emniyetini de o sağ- lamıştı.
Ve bir gün ... Suriye'den alıp Yemen'de satmak üzere ker van çıkardığı mutlu zamanlarından birinde, Mekke'ye giden yolun geçtiği Yesrib'de, çöl güzellerinden asil bir kadın gör dü. Zeyd'in kızı Selma idi bu. Vurul muş, çarpılmıştı sanki.
Selma da ona meyletmekte Haşim'den geri kalmamıştı. Bir kaç gün içinde düğün dernek deyip evlend iler. Gerdek gece sinde mutlu bir şarkı söylediğimi hatırlıyorum. Haşim bir müddet Yesrib' de kaldı ve bir yıl tamam olmadan bir erkek
çocukları doğdu. Saçlarının bir tutarnı bembeyaz olan bu ço cuğa "Şeybe" dediler; "Ak Saçlı."

Haşim tüccar adamdı, Mekke'ye dönmesi gerekiyordu.
Bebek ile loğusa eşinin ise yolculuğa çıkmaları için erken sa yılırdı. "Siz arkadan gelin!" deyip yola koyuldu. Yüreğini geri de bırakarak ve dönüp dönüp bakarak ... Sanki bunun onları son görüşü olacağını bilir gibi. .. S elma has rete dayanarnayıp yol hazırlığına başladığı gün yazık ki Haşim'in hastalanarak öldüğü haber ini aldı. Cihana gelen gidiyordu ve Selma, kade rini kabullenip çaresizliğini kalbine gömdü. Ak saçlı bebek
Şeybe, Yesrib'de büyüyecekti. Alnında bir nur ile ...
Kıllı Mekke, kah Yesrib deyip iki yuvalı olduğum yıllar dı. Haşim'in işlerini oğlu Muttalib devralmıştı. ttibarını ve adaletini de ... Muttalib, Mekke'nin saygın adamlarından olunca kervanlara da hükmeder oldu. Bir seferinde onu ta kip ettim. Yesrib'e gidecekti. Yeğeni Şeybe'yi ziyaret etmeye.
Şeybe o günlerde yedisine basmıştı. Zekiydi, kişilikliydi. Sel ma onu, bir gün Kılbe'nin efendisi olacağını söyleye söyle ye büyütmüştü. Muttalib, yeğeninin

mayasındaki asaleti ve seçkin tavırlarını görünce alıp Mekke'ye götürmek istedi. O gün Selma'ya hayran oldum. Fedakarlığı herkese örnek gös terilecekti. Çünkü bağrına bağlayacağı taşlarla oğlunun ge leceği arasında bir seçim yapması gerektiğinde ikinci yolu seçmişti. Muttalib, Yesrib'i gözyaşıyla bırakıp sekiz günlük yoldan sonra Mekke'ye girdiği sırada arkasındaki devede bir çocuk görenler, Muttalib'in bir köle edindiğini düşünüp "A ha ... " dediler, "Abdülmuttalib; Muttalib'in kölesi! Ne güzel
çocukmuş ı Üstelik saçı da aklanmış!" Daha sonraki zaman larda Muttalib, Şeybe'nin köle değil, öz yeğeni olduğunu söy lediyse de herkes onu "Abdülmuttalib" diye çağırmaya devam ettiler. Üstelik Şeybe adı da unutuldu. Çocuk öyle temiz ve güzeldi ki, Mekke'de ne vakit bir sıkıntı olsa, kıtlık başla- sa, insanlar savaşsa, tehlike ortaya çıksa, yağmurlar kesilse,

hep onu aralarına alıp dua eder ve onun yüzü suyuna bela dan kurtulmayı isterlerdi. Ve kurtul urlardı.
Günler, aylar ve yıllar başka zamanlardan hızlı mı akıyor du, yoksa gül kokusu beni sarhoş ettikçe ben mi öyle zanne diyordum, artık bilemez olmuştum. Ak saçlı Abdülmuttalib otuz yaşianna geliverdi. Muttalib, kervanını Yemen' e çektiği bir mevsimde ölmüştü. Ailede herkes onun minderine otur masını için kardeşi Nevfel'i değil de yeğeni Abdülmuttalib'i işaret ettiler. Büyük isabet! .. Muttalib'in yiğit kölesi güzel kokusuyla biliniyordu.
Mekke halk ının zıddına çok cömertti ve yine onlann zıddına iyilik yapmayı seviyordu. Hacıların rahat etmesini sağlamak başlıca gayesiydi. Bunun için rifade ve sikaye adıyla hacıla ra yiyecek ve içecek ikramını başlatıp adet haline getirmişti.
O hikmet peşinde koşarken Mekkeli kadıniann da onun pe
şinde koştuklannı elbette görüyordum. Reisler evli gerekti.
Evlendi. Eşi bir oğul doğumrken ölecekti. Adını Haris koydu.
Haris delikanlı iken Abdülmuttalib yeniden evlendi. Mek ke'nin en asil kızı Fatıma ile. Ve gerdek gecesinin sabahına doğru bir rüya gördü: Kendisi Kiibe'de oturuyor. Çevresinde kimsecikler yok. Kalbinden sicimler çıkmaya başlıyor. Nur dan sicimler. Sicimler gitgide sağlam hala tlara dönüyor. Dört bir yana dağılıp doğulan ve batılan, güneyleri ve kuzeyleri kol kol, şube şube kalbine bağlıyorlar. Göklere doğru baş çe kiyorlar ve bütün semayı kaplıyorlar. Abdül muttalib'in deh
şet içinde u yanıp kahiniere koştuğunu görünce hayret etmiş tim. Hayretimi kahinin yorumu giderdi:
"Soyundan öyle biri gelecek ki yerler ve gökler ona ümmet olacak!"
Abdülmuttalib üç yıl sonra bir rüya daha gördü. Birisi ona Kiibe'nin kuzey doğusunda bir yeri işaretle "Bir kuyu"

diyordu, "ve içinde bereketli Zemzem suyu, Tayyibe'nin kal binde ... Git kaz!"
Üç gece, üst üste aynı rüya ...
"Git kaz!"
Zemzem'in adını Mekke'de herkes bilirdi. Cürhüm lüler büyük bir savaşın ardından yerle bir ettikleri şehri terk ederken Ka.be'yi de yıkmı ş, içindeki kıymetli eşyaları ve tan rıların boynunda asılı duran süsl eri Zemzem kuyusuna atıp
üzerini düzlemişle r, yerini kaybetmişlerdi. Sonraki nesiller buranın lanetli olduğunu düşünd ükleri, ardından gelenler de yerini tamamen kaybettikleri için Zemzem uzak bir ha tıraya dönüşmüştü. Şimdi rüyasında biri ona Tayyibe'yi kaz diyordu. Dördüncü gecede sormayı akıl etti:
"Tayy ibe neresi? Nereyi kazayım?"
"Ka.be'nin kuzeybatısına git. Safa'ya yakın yere. Kurb anla rın kesildiği yerin yakınında alaca bir karganın yeri eşeledi

ğini gördüğünde kaz. Bir karınca yuvası bulacaksın. Zemzem orada."
Uyandığında Abdülmuttalib'in deliler gibi sevindiğini gördüm. Ellerini çırpa çırpa oynuyordu.
İzledim. Ka.be'yi tavaf etti, sonra Darunnedve'nin sundur masında her zaman oturduğu mindere oturup yönünü Haşi moğulları mahallesine doğru, Safa Tepesi'nden yana dönerek araziyi gözetlern eye başladı. Bir saat, iki saat ...
Derken bek lediği alacakarga geldi. Önce sekti, çevresine bakındı, sanki Abdülmuttalib'e kendisini göstermek ister gibi bir hali var dı. Toprağı birkaç kez gagaladı. Bir şey arıyormuş gibi değil de işaret koyuyormuş gibi.
Abdülmuttalib'in yüreği hızla çarprnaya başladı. Telaş la yerinden kalktı. Gözünü karganın eşelediği yerden ayır madan kırk adım kadar ilerledi. Evet, işte oradaydı, karınca

yuvası tam oradaydı. Durdu. Zemzem'i düşündü. Ayaklarının tam altında olan kutsal suyu ... Mekke'ye ve hacılara imdat olacak suyu ... Hacıların kana kana su içtiklerini, Mekke'nin tek tük kerpiç evlerinden kadınların ve çocukların kırb alada gelip sular taşıdığını hayal etti. Zemzem işte tam buraday dı, yerini şaşırmamak için çevresine bakındı. El terazi, göz mizan Kıibe'ye ve Safa Tepesi'ndeki kayaya uzaklığını, Da runnedve'ye göre konumunu ve güneşin durumunu bir bir inceledi. İki" ayağının ucuna yumruk büyüklüğünde bir taş gömdü ve taşın yerini gözü kapalı gelse bulabilecek şekilde ezberledi. İş burayı kazmaktaydı. Oğlu Haris ile yapacaktı bu işi. Mekkelilerin uykuya vardıkları öğle sıcağında.

Üç gün sonra ilk kazınayı vurdular. Etrafta kimsecikler yoktu. Güneş tam tepelerinde adeta beyinlerini kaynatıyor, terleri iplik iplik akıyordu. Durmayacaklar, Kureyş uyan a sıya veya su fışkıras ıya kadar hızla kaz acaklardı. Tam iki saat sonra kazmanın bir mermere çarpan sesiyle irkildiler. Kıibe'nin eski putlarından biriydi bu. Cürhüml ülerin şehir den gitmesini isteyen lanetli put olmalıydı. Bereket versin iki kişinin kaldırabileceği büyüklükteydi ve çekip aldılar. O da ne? Yığınla süs eşyaları, gerdanlıklar, altınlar ... Ve daha önemlisi bir kuyunun duvarı ... Genç Haris sevinçle bağırdı:

"Buldum! Buldum! .. Kuyu! .. "

Abdülmuttalib onu susturduğunda Mekkeliler uykuların dan uyanınıştı bile. Birer ikişer sese geldiler:

"Abdülmuttalib, ne yapıyorsun?"

Sevinci yüzünden okunuyordu, üstelik hiç yalan söyle mezdi:

"Zemzem'i bulmaya çalışıyorum!"

Bu kelime bir tılsım gibi herkesi irkHtmeye yetmişti. He yecanlı ve sihirli bir andı. Sonuç güzel çıkmayabilirdi ama o

kararlıydı. Çevresindekiler adını bildikleri ve nesiller boyu hayal ettikleri sudan bahsediliyor olmanın cazibesine kapıl mışlardı. Bir tevatür olarak anlatılagelen Mekke'nin hazi nelerine de. Taş kemere bakılırsa Abdülmuttalib şimdi hem suyu, hem hazin eleri bulmak üzereydi. Bunu tek başına ona bırakamazlardı:
"Bu bizim atamız İsmail'in kuyusu. Burayı tek başına ka- zamazsın!"
"İyi ama kuyunun yeri yalnızca bana gösterildi."
"Ne fark eder, ata mirasıdır, bizim de hakkımız var!"
Mekkeliler Abdülmuttalib'in ne kadar temiz kalpli, ne de- rece nazik olduğunu bilirlerdi. Onun gücü de zaten bu seçkin kişiliğinden geliyordu. Ama şimdi ortada hazineler ve hazi neden daha değerli bir su vardı. Bu suya ortak olanın kazan cı yüz kat artardı. Onlara göre hacılara doldurup doldurup satılacak bir su ... Fersah fersah öteden satımlık su taşımaya gerek kalmayacaktı. Homurtuları arttıkça arttı .

"Abdülmuttalib! Senin hiç kimseye bir kötülüğün dokun mamıştır. Kimseyle kavga da etmezsin. Zemzem yüzünden bizi gücendirmezsin değil mi? Bu su hepimizindir . Üstelik içeriden
çıkacak eşyalar .Kabe'nin dir, bizi de ortak almalısın!"
"Hayır! .. Çıkacak eşyalar ne benim, ne sizindir; tamamen
.Kabe'nindir. Zemzem ise hacıla rındır , onu çıkardığımda kim seden ücret alacak değilim; herkes gelip içebilecek."
"Asla olmaz! .. Zemzem Kure yş'in olmalıdır. Hille hacıla rı onun için bedel ödemek zorundadır."
"Olmaz!"
"Abdülmuttalib, ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu se nin? Kime güvenerek olmaz diyorsun?"
Abdülmuttalib çevresine bakındı. Elini oğlunun omuzuna koydu. Bir de karşısında gittikçe biriken Kureyşlilere baktı.

'Olmaz!' diyerek herkesi karşısına aldığını o anda fark etti.
Bir anda bütün Mekke derin bir sessi zliğe bürünmü ş gibiydi .
Oğluna sarıldı. Neden daha çok erkek çocuğu yoktu ki sanki!
Kureyş'te her şey güce yaslanarak yapılırdı. Güç ise babala rın sahip oldukları oğulları kadardı. Kılıçiara el atıldığında saflar belirginleşir, küçük bir tartışmada birkaç oğul birden
ölürdü. Abdülmuttalib'in ise feda edeceği oğlu yoktu. Düşün dü. Karşısındaki adamlar kıyıcı zalimlerden idiler. Bunların
şerrinden Mekke'yi kurtarırrak gerekirdi. Ellerini göğe açtı, içten içe söylendi:
"Ey ilahların ilahı, ey Hübel ve Uzza'nın da Rabbi! Eğer bana on erkek evlat verirsen, işte şurada, Zemzem'in başında onlardan birini sana kurban edeceğim!"
Abdülmuttalib herkesle başa çıkamayacağını biliyordu.

Çevresinde biriken insanlara tek tek göz gezdirdi. Alttan al masısı gerektiği ortadaydı:
"Ben bu meseleyi bir hakerne götürınekten yanayım. Ka rarı o versin! O vakte kadar da burası Darunnedve'nin koru masında kalsın."
Kure yşlilerin başını Adiy çekiyordu. Önce itiraz edecek gibi oldu. Aralarında tartıştı lar. Hemen hepsi Abdülmutta lib'in iyiliklerini görınüşlerdi. Kalabalıktan bazıları "Yitik mal bulanındır!" kuralını telaffuz ettilerse de nafile; Adiy her şeyin tersine dönmesinden korkarak bağırdı:
"Tamam, hakerne götürülsün !"
Kuyunun çevresine kazıklar çakıldı. K.abe'de putların rap tedildiği halatlardan biri sökülüp kazıkiara bağlandı. Artık buraya kimse giremeyecek, Darunned ve'nin izni olmadan kimse halatı açamayacaktı.
Mekke'deki anlaşmazlıkları çözmek için hakem daima hil leden olurdu. Üç gün boyunca bakılır, şehre ilk gelen erkek

evlat babası bir yabancıya mesele anlatılır, onun kararı uy gulanırdı. Üç gün beklediler . Kimse gelmemişti. Bu, Dımaşk'a yol görünmesi demekti. Çünkü Dımaşk'ta anlaşmazlıkları
çözen ve hükme bağlayan adamlar olduğunu biliyorlardı.
Abdülmuttalib ile Haris bir taraf, Adiy ile on adamı diğer taraf olarak yola koyu ldular. Dımaşk uzak, mevsim sıcak, çöl zorluydu. Üçüncü gün Abdülmuttalib'in suyu bitti. O kadar ki Adiy'in adamlarından su istediğinde vermediler . "Su bize de lazım!" derken içlerinden gülüyorlardı. Su yüzünden yol lara dökülüp susuz kahrolmak bu demekti. Susuzluk çölde
ölüm fermanı sayılırdı ve işte kendi kabilesi, menfaatleri için Abdülmuttalib'i hemen ölüme terk edivermişti.
Öğle güneşi ha stırdığı sırada kafiledekiler sayebanlarını açıp istirahate çekildiler. Abdülmuttalib ise Haris'i onlarla bırakıp devesinin yularını çekti. Su arayacaktı. Önce onunla gitmek ve suyun olduğu yeri göstermek istedim ama

daha o ayrı lır ayrı lmaz Adiy ile adamları arasında kavga çıktı. Birisi öfkeyle diğerine kılıç fı rlattı. Adam eğilince de kılıç su den gini taşıyan devenin sırtındaki tuluma saplandı. Tulumdaki su boşalınca dengin diğer tulumu yere düştü ve ağzındaki düğüm boşandı. Su kurnlara akıyordu. Yetişip dibinde kalan suyu paylaşarak mataralarına doldurmayı denediler. Elbette bu yüzden birbirlerine girdiler.

Uzun süren bir kavga sonunda bazılarının içecek bir dam la bile suyu yoktu artık. Gergin bir ortamdı. Su hakemliğine giderken su kavgasında ölüm görünmüştü. Matarası dolu olanların onu saklaması, boş olanların da çalması gerektiği ortadaydı. Haris baktı, susuz kalanlar az evvel babasının ri casını geri çevirenler idiler.

Gün inerken Adiy'in adamlarını serap görme derecesinde bitkin buldum. Abdülmuttalib'in su bulacağı ise içime dağ-

muştu. Nitekim az sonra dolu kırbalarla çıkageldi. Gülüm süyordu:
"Utanmayı n, gelin! .. Kana kana için. Bul duğum kaynakta daha çok var. Hepimize yeter. Yolumuzu oradan geçirip hay vanlarımızı da sularız. Gelin, için!"
Herkesin suya kandığı sırada da fı sıldadı:
"Su yu değil hacılardan, düşmanınızdan bile esirgeme yin! .. Su insanlığın ortak malıdır!"
Kafilede bir sessizlik oldu. Bir yandan su içiyor, diğer yandan içinde bulun dukları durumu yorumluy orlardı. Ab dülmuttalib'in alicenaplığı nerede, kendi haşi n tutumları ve hırçınlıkları neredeydi? Sonunda birisi düşündüğünü dillen- dirdi:
"Ey Kure yşliler! Abdülmuttalib'in şu yaptığına kim ne di yebilir? Zemzem'i çıkarmaya içimizde en ziyade o layık. Ben ona karşı iddiarndan vazgeçip geri dönüyorum."
Sonra kelime kelime döküldüler:
"Ben de!"
"Haklısın, ben de!"
"Doğru!"
En son Adiy'in ınırıldandığı duyuldu:
"Madem herkesin kararı budur; Abdülmuttalib Zemzem'i tek başına tasarruf edebilir!"
"Asla tek başıma değil. .. Zemzem hepimizindir ve herke sindir. Buna hacılar dah il!"
Mekke'ye dönülüp kuyudan kılıçlar, hanç erler, taslar, ta haklar derken Zemzem'in de çıktığı günün üzerinden yak laşık yirmi panayır yılı geçti. İçimin içime sığmadığı, gül kokusunun gittikçe dimağları mest ettiği, vuslat umudunun

iştiyaka dönüştüğü yirmi yıl. Kılbe'nin duvarına yirmi ayrı
şairin şiiri asıldı. Her şiir bir sonraki panayırda daha gü zeliyle değiştirildi.
Abdülmuttalib'in değişik eşlerinden art arda oğulları doğdu. Tam on oğul. Haris, Zübey r, Hacl, Dı rar,
Mukavvim, ileride Ebü Leheb diye çağrılacak olan Abdüluz za ile Ebu Talib diye anılan Abdümenaf, sonra Abbas, Hamza ve Abdullah. En küçüğü delikanlılığa ayak bastığı günlerde
Abdülmuttalib bir rüya daha gördü. Bu sefer bir müjde de
ğildi bahis. Bir ses onu ikaz ediyordu:
"Abdülmuttalib! Muradına erdin, adağını yerine getir!"
Abdülmuttalib dehşet içinde u yandı. Alıdullah on uncu er kek evladıydı ve onun doğduğu günden bu yana hep bu ika zın gelmesinden korkmu ştu. Adağını unutmuş değildi, hayır,
Allah' a karşı adaktan dönülmezdi ama İbrahim kadar sabırlı olabileceğinden şüpheye düşüyordu. Uyanır uyanmaz derhal
Zemzem'in başına koştu. En irisinden bir koç kurb an etti.
İçinde ürpermeler, sıkıntılar vardı. O gece rüyasında aynı ses tekrarlıyordu:
"Adağın bir koç üzerine değildi, daha büyüktü."
Sabah Kılbe'ye koştu ve bu sefer bir sığır kesti.
Gece ses tekrar ediyordu:
"Daha büyük! .. "
Bir deve kesti. Ses tekrar etti:
"Daha büyük! .. "
Abdülmuttalib biliyordu. Daha büyük olanın ne olduğu nu biliyordu. İyi ama hangisine kıyabilirdi. O herkesin aksi ne kızına kıymakta bile merhametiyle hareket eden adamdı.
Şimdi dualarla istediği ha ngi oğlunu kurban etı;>indi? Üste lik kurban edilmesi gereken ya Abdullah olursa! .. O diğer leri gibi değildi. Onun doğduğu günde garip haller olmuştu.
O diğerlerinden ayrıydı. Büyürken Mekke'de hiçbir harama

dönüp bakmamış, kimseye karşı hiçbir kötü tavrı görülme mişti. Abdülmuttalib en çok onunla övünüyor ve "Bu kü
çük. .. " diye hep onu koruyordu. Asıl koruduğu ise alnında parlayan nur idi. Benim peşine düştüğüm nur, gözümü ayı ramadığım nur.
Son rüyanın sabahında çaresiz, oğullarını yanına çağır dı. Dolup giden gözlerle Haris'i şahit göstererek onlara ada
ğından bahsetti. Oğulların hepsi sarsılmıştı bu habere. Ama hiçbiri yaptığından dolayı babalarını ayıplamadı. Bir an ses sizlik oldu. Hepsi önce başlarını yere eğdiler; sonra sırayla kaldırıp yutkundular . Söylemek istedikleri şeyler vardı anla
şılan. Hepsinin niyetini Haris dillendirdi:
"Sözünde durmamak sana yakı şmaz sevgili babamız. Ve receğin her karara hepimiz razıyız. Seç birimizi!"

Bunu söylemek kolaydı. Çünkü hiçbirisi henüz baba ol mamıştı. Abdülmuttalib oğullarını evlendir mekte ne kadar geç kaldığını o vakit anladı. Abdullah dahil hepsini şimdiye kadar evlendirmediğine pişman oluyordu. Karar verdi; adak meselesi hallolur olmaz evinde gelinler görecekti. Ama me se le şimdi gelinde değil, kimi kurban edeceğindeydi. Bir baba oğlunu kendi eliyle kurban etmeye nasıl dayanırdı? Dayansa bile bunu annelerine nasıl izah eder, ömrünün geri kalanını nasıl yaşardı? Yok, yok; olmayacaktı, olamazdı. Çocuklarını yanından dağıttı. Başını yere koyup bütün gece yakardı:
"Tanrım!.. Beni kurban al!"
Sabah uykuyla uyanıklık arasında bir ses:
"Sen kurban olmayacaksın, adağını hatır la!"
Birbirine benzeyen üç gece daha geçti. Hep aynı yakarış lar, aynı gözyaşları ve aynı rüya. Çare yoktu. Kurban seçile cekti. Her gece oğullarının evden kaçıp gitmiş olmalarını ge
çirdi içinden. Ama işte bu sabah da yine hepsi sofra başında

babalannın oturmasını bekliyorlardı. Yine iştahlar kapalı, gözler ş iş idi. Ağlayarak sabahlamak hepsini perişan ediyor du anlaşılan. Gam lokması boğazına diziidi ve nefessiz kal mışçasına mırıldandı:
"Yiğitlerim, hepiniz en sevdiğiniz oklarınızı getirin bana!"
Çölde delikanlı yaşına gelen her erkek okunu kendisi ya par ve telek kısmına özel bir işaret nakşederdi. Abdülmutta lib'in oğulları incelikte ve hafiflikte birbiriyle yarışan çelik gibi aklar yapmakta mahir idiler. Babalarının kura çekeceği ni anladıklarında onlar da rahatl adı. Aralarından itiraz sesi yükselmedi, bilakis koşa koşa gidip en zarif oklarını getir diler.
Abdülmuttalib başını göklere çevirdi. Güneş yeni doğ muştu. İbrahim'in İsmail' i kurban etmek üzere kınaladığı iş rak vaktiydi. Gözlerini yumdu. Sofra örtüsünün üzerine yığı lan akları desteledi, sonra başını yukarılara çevirip iki eliyle ovuşturarak karıştırdı, karıştırdı, karıştırdı. Ne zor bir işti bu böyle? Okların pannaklarına her dokunuşunda oğulların dan birinin gırtlağını

sıkıyormuş gibi hiss etmek ne büyük imtihandı? Okları artık hiss etmez olasıya kadar döndürüp uvaladı. Kollarının yarolduğunu hiss ediyordu. Sonra aniden durdu. O klar iki avcunun arasındaydı ve biliyordu, o anda on parmağıyla kavradığı şeyler on oğlunun hayatıy dı. Biliyor du, her dokunuşunda ellerini izleyen çocuklardan birisinin yüreği hopluyordu. O sırada bir feryat duyuldu:
"Yetişin ey Kure yş ! .. Abdülmuttalib oğullarımı boğazlaya cak!"
Annelerinin sesiydi bu. Nereden haber almış olabilirdi ki? Gece yakarışiarını mı duymuştu? Hayır, kararından dö nemezdi. Gözlerini açmadı. Kureyş gelmeden evvel bu işi bi tırıneliydi. Oklardan birini kavradı ve çekti.

Oh, nihayet! .. İşte şimdi elinde bir ok vardı. Ama gözlerini açacak cesareti

yoktu. Öylece donup kaldı. Zaman durmuş tu. Oğullanndan bir feryat bekledi. İçlerinden birinin ağla yacağını, dizlerine kapanıp yalvaracağını düşünüyordu. Ha yır, sess izlik devam ediyordu. Zaman uzamıştı sanki. Birden
çevresinde her şeyin donduğunu hissetti. Keşke dansa diye geçirdi içinden. Hiila bir feryat duymuyordu. Gözlerini açıp kimin okunu çektiğine bakmaya tah ammül edemezdi. Baba yüreği. Çaresiz sordu:
"Söyleyin, hangi yiğidime çıktı?"
Kendisini teselli eden ses Abdullah'ın sesi oldu:
"Ço k şükür ki bana çıktı babacığım, sakın üzülme. Ağa beylerim kurtul sun diye çok yakarmıştım, çok şükür ki bana
çıktı ."
Abdülmuttalib'in Hicr ile Ebu Kubeys Dağı arasında yan kılanan çığlığı gibi bir sesi o güne kadar ne ben, ne de Kureyş duymuştu:
"Abdullaaaaa-ahhh !"

5 0-5 1
7
7
• Abdullah'a yapılan uygunsuz teklif
• Abdullah ile Arnine'nin evlilikleri
• Habeşli komutan Ebrehe ve "Fil Yılı"na adını veren fil
• Abdülmuttalib: "Ben develerimi istiyorum!"
• Kurban olmaktan kurtulan Abdullah ecelden kurtulamadı

Hakayık ilminin sen mahremisin ya Rasulallah
Vücudun zahmının sen merkemisin ya Rasulallah
(Niyazi-i Mısri)

Sen hakikatler ilminin mahremisin ey Allah'ın elçisi; bu yüzden de varlık alemindeki yaraların merhemisi n.

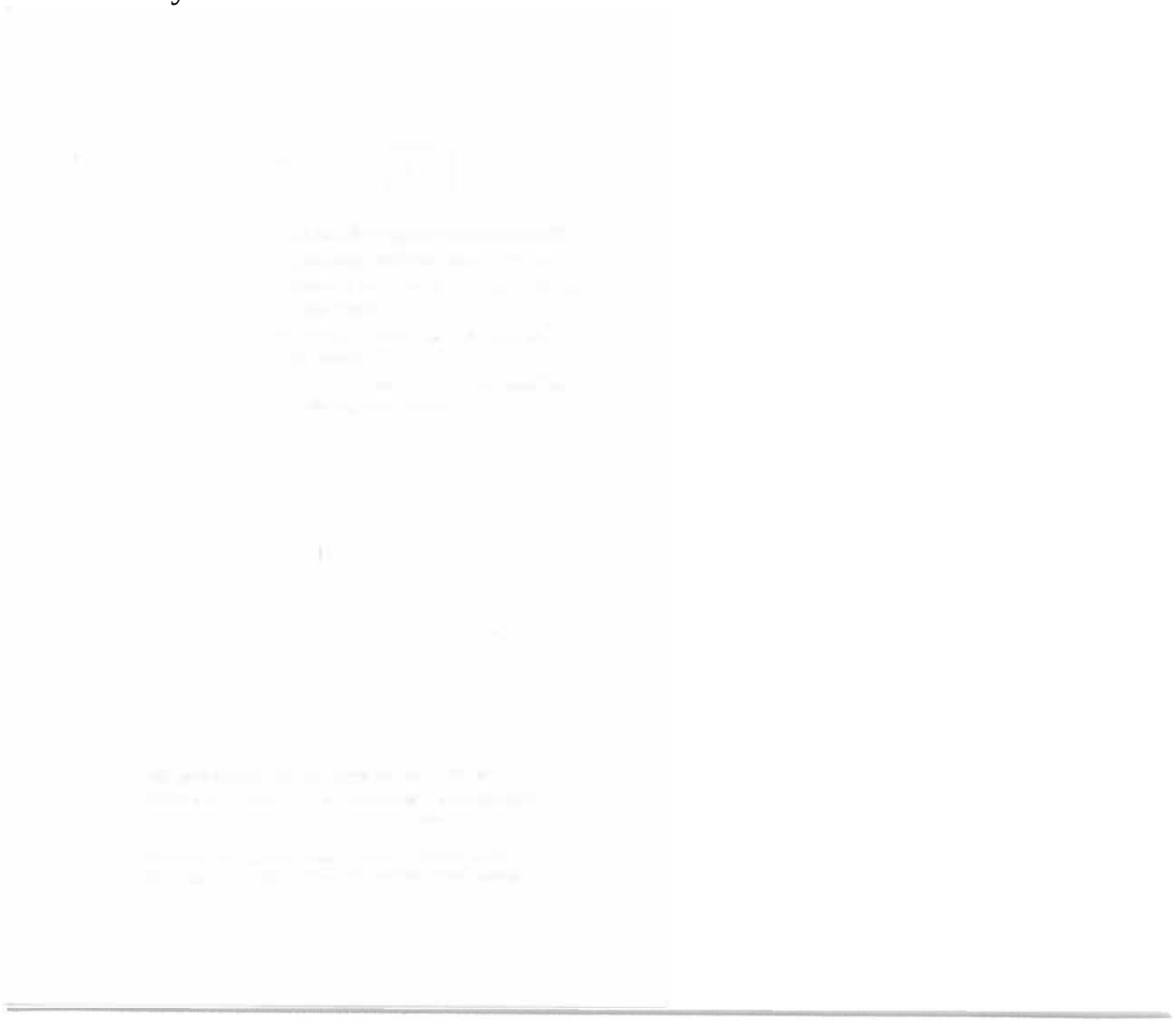

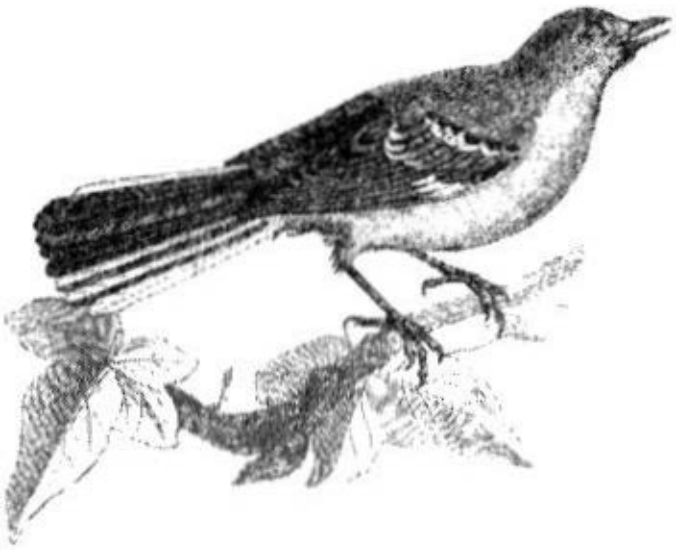

<<@61>>

P.flSTORJIL
Vüheyb için ...
Dünya zamanının kumları İsa nebiden sonra altıncı as rın son çeyreğinde elenıneye hazırlan ıyor ... Dünya mekanı nın coğrafya sında henüz üç kıta, üç kıtada cemad, nebat ve hayvanlar hüküm sürüyor. Zikretmeye değecekse, bir de hay vandan fark sız hale gelmiş insanlar. Ne dostum İbrahi m'den bir ı tır, ne Musa'dan bir ses, ne İsa'dan bir nefes! .. Onca elçi, onca güzel çağlardan sonra sıfıra dönen insanlık ve hafa kanları bastıran haf akanlar ... Her şey nasıl da kaybolup git miş ve her şey nasıl da bir yenileyiciye muhta ç! O yenileyici ki bütün zamanları alt alta yazıp toplayacak ve sonra yekü nundan bir hayat kur acak ... O yenileyici ki bütün yenilenen
Ierin üzerinde bir "mutlak yeni" inşa edecek ...

Şimdi de Mugammes yolunda iki yoldaş ... Ve yoldaşlar dan biri soruyor:
"Ya sen beni taşı Vüheyb, ya da ben seni?"
Bu teklifin "Ya sen anlat ben dinleyeyim, ya ben anlatayım sen dinle, böylece yol çabuk tükensin!" anlamına geldiğini biliyordum. Vüh eyb "Ben taşıyayım" dedi:
"Abdullah var ya, hani şu eşi bulunmaz elmas, hayırlı sü lalenin hayırlı evladı?"4
"Ee-e ... "
"Talibe değil matlüba ... "
"Matlübu anladım da şu talip nereden çıktı?"
"Zaten onu anlatacağım. Hani oğlun sağken çok yakışık lıydı ya ... "
Vüh eyb, sesine zoraki bir neşe katmıştı. Gencecik oğlu öl müş birini teseliiye

çalıştığı aşikardı. Mugammes yolunda, eski günlerden bahse derken sokak dedikodusu yapar gibi kah gülüyor, kah güldürmeye çalışıyordu. Anlattığı her şeyi
çok iyi hatırlıyordum. Kelime kelime takip ettim. Ne bir ek sik, ne bir fazla . . .
O günlere döndüm:
Mekke'de hasretle goncaının açılmasını beklediğim ak
şamlardan biri daha sona ermişti. Yaşlı Abdülmuttalib ile genç Abdullah, hacılara kova kova Zemzem dağıtmış, huzur la eve dönüyorlardı. Abdullah bir parça geriden yürüyordu; sanki arnzundaki hal"':'arı zor taşır gibi. Ama yine yüzünde o güzel tebessüm eksik değildi. Kokusunu aldığım gülün Ab dullah olmasını diliyor bu yüzden peşinden ayrı lmıyordum.
O da ne? Şu dar sokaktaki kadın onu mu takip ediyor yani?
Şimdi de yolunu kesti işte.
"Psst, delikanlı, biraz baksana!"
Güzel mi güzel bir kadın. Gonca demesem de belki süm bül, belki nergis. İnce boynunun üzerinde başı bir gelincik kadar narin. Abdullah en tabii haliyle söylendi:

"Buyurunuz, ne istemiştiniz?"
"Şöyle tenhaya gel, kimse görmeden!"
"Eve gitmeliyim, buyurunuz, söyleyiniz!"
"Benim evime gidelim, gel. Bu gece benimle kal! Eğme başını !"
"Ne diyorsunuz siz hanımefendi, bu nasıl olur?"
"Güzel değil miyim? Bak yüzüme!"
"Ceylanlar kadar!"
"Genç değil miyim?"
"Turfanda meyveler kadar!"
"İyi ya işte, sana sofralar sunayım, istemez misin?"
"Allah'tan korkarım, günaha girerim ."
"Ne günahı, arzumu yerine getirirsen sevaba bile girersin"

"Gitmeliyim, bır ak beni!"
"Beni de götür ... "
"Hayır, gitmeliyim!"
"Hayır, kalmalısın. Adım Zühre ! .. Mürre'nin kızı Zühre ... "
"Bırak beni."
"Abdullah unutma! Hep seni bekliyor olacağım."
"Ç ekil yolumdan kadın!"
"Gitme! .. Abdullaaaa-ahhh !"
Abdullah kaçareasma uzaklaştı. Yine de Zühre'yi unut masıyedi gece .sürdü. Yedinci gecede babasına evlenmek istediğini söyledi. Abdülmuttalib oğlunun iffetini korumak için bunu istediğini fark etmedi, ama ben alnındaki nurun o gece daha da parladığını fark ettim. Kure yş'in kirli sokakla rında katıksız ve saf bir nur.
İki hafta sonra Arnine'yle düğünleri yapıldığında en güzel şarkılanından birkaçını söyledim. Gelgelelim düğünden sonra nuru yine kaybettim ve bir ay sonra beni umutlanından dön dürecek bir şey oldu. "Hayır," dedim kendime, "beklediğin gül

Abdullah olamaz. O, olsa olsa nuru taşıyan itibarlı kullardan biriydi ... " Çünkü pazarda onunla Zühre'yi yeniden gördüm:
"Psst, Zühre, biraz baksana!"
"Buyurunuz, ne istemiştiniz?"
"Şöyle tenhaya gel, kimse görmeden!"
"Eve gitmeliyim, buyurun uz, söyleyiniz!"
"Hani 'B enim evime gidelim, benimle kal!' demiştin; ha- tırlar mısın? Eğme başını."
"O eskidendi beyefendi, şimdi batıldır."
"Güçlü kuvvetli değil miyim? Bak yüzüme."
"Aslanlar kadar!"
"Genç değil miyim?"
"Yeter Abdullah! .. Ben o gün senin alnında parlayan n ura taliptim, sana değil!

Şimdi o nuru göremiyorum . Kureyş 'in en bahtlı kızı Amine'ymiş, bunu anladım!"
Meğer Abdullah'ın alnındaki nurun parlayışını da, kaybo luşunu da gören bir ben değilmişim. Onu pazarda bırakıp bir solukta evine vardım. Zühre doğru söylüyordu. Nur Arnine'nin alnındaydı. Çağlar boyunca hep erkeklerin taşıdığı bu nuru
şimdi ilk kez bir kadın taşıyordu. Ve Abdullah o gece sabaha kadar ağladı, hem pişmanlık, hem şükür gözyaşlan dökerek. ..
Zühre'nin acı sözleri ve Arnine'nin hamileliği için ...
Vüheyb 'in Mugammes yolunda anlattığı bu hadiseyi Ab dülmuttalib ilk kez duyuyordu ve gözleri dolu dolu oldu.
Daha üç ay evvel bedenini toprağa koyduğu delikanlı oğlu nun hasreti iÇini bir kez daha yaktı. Hüznünü dağıtmak için lafı değiştirdi:
"S ahi Vüheyb, sen ne iyi dost, ne hayırlı dünürsün ... Ve
Arnine ne hayırlı gelin dir. Lakin Mugammes' e geldiğimize göre, bırakalım şimdi kederli hatıraları da varalım şu Ebre he'yle meselemizi halledelim!"

Abdülm uttalib oğlunun vefatı dolayısıyla üç aydır kat merli bir keder içindeydi. Şimdi buna bir de Mekke yakını na gelip konan Ebrehe'nin ordusu eklenmişti. Ebrehe, Ha beşistan'ın dehşe teiıgiz işler yapan kralıymış. KB.be 'ye gelen Rabeşli ve Yemenli hacılar adını dehşetle anıyorlardı. Kor kunç bir kralmış. İki yıl evvel gemiler dolusu siyahi asker le Yemen' i işgal etmiş ve krallığını burada devam ettirmeye başlamış. Abdülmuttalib, bir gün onun Mekke'yi de gözüne kestireceğini biliyordu. Ve korktuğu sonunda başına geldi, bir haberci KB.be'nin kapısında bağırıverdi:

"Kaçın, Mekkeliler, kaçın!.. Ebrehe'nin korkunç askerleri ve önünde yürüyen canavarı şehrinizi yıkacak, kaçın!"

Abdülmuttalib Darunnedve'nin efendisiydi; adamı konuş turdu. Ordunun yarım günlük mesafede karargah kurduğun dan, on binin üzerinde askerle bir de canavardan söz ediyor du. Abdülmuttalib canavarın devasa bir erkek fil olduğunu anlamıştı. Hemen o öğlen saatinde, sıcağın uyk ular böldüğü kasvetli zamanda, kabile reisierini Darunnedve'ye çağırdı.

Reisler gidip orduyu görmesi ve gerekirse Ebrehe'yle teslim veya sulh şartlarını görüşmesi için onu görevlendirdi. O da derhal Yemenli hacılar buldurup Ebrehe hakkında bilgi top ladı. Asi ruhlu bir general olduğunu, kral Eryat' a isyan ede- rek idareyi ele geçirip Yemen'de valiliğini ilan ettiğini, Habeş kralını devirerek Yemen'de büyürnek istediğini, bu yüzden krallara özenip San'a'da, Himyer mabetierinin yerine som mermerden ihtişamlı bir kilise yaptırdığını falan öğrendi.

Kilisenin adı Kulleys imiş ve Ebrehe, bütün Arap boylarının

KB.be yerine ondan daha büyük ve güzel olan Kulleys'e ge lip haccet melerini istiyormuş. Bu sayede kervanlar da oraya gelecekmiş. Ne var ki Arap kabileleri yıllardır Kulleys'e hiç itibar etmemişler . Hatta günün birinde Kinaneli bir bedevi

gelip kiliseye pislemiş. Ebrehe'nin Kılbe'ye yönelmesinin asıl sebebi, bardağı taşıran bu son pislik imiş.

Büyük fil ve dehşetli ordu hemen önlerindeydi. Korkunç kral da başlarında. Hemen arkada askerlerin yiyecek ihtiya cını karşılamak üzere Mekke yakınından toplattığı develer sürüler halinde böğrüşüyorlardı. Buna Abdülmuttalib'in de veleri dahildL

"Kılbe'nin ulusu sen misin?" diye sordu Ebrehe, konukla rının selamını bile almadan. Kalın fırç a kaşlı, kısa gür sa kallı, uzundan uzun boylu bir adamdı. Dudağında başlayıp burnunda devam eden bir kılıç yarığı çehresine ürkütücü bir hava katıyordu. Huzurunda bütün adamları put gibi kımıl damadan duruyor, çevresini saran mücehhez muhaf ızları görüntüsüne adeta heybet katıyordu. Abdülmuttalib sesinin tonundan ürkmüştü, belli etmedi. Hatta alttan alan yumu şak bir üslup takınıp cevapladı:

"Kılbe'nin ululları, ey melik, Kılbe'nin içinde otururlar.
Daha ululları da Arş'ta!"
"Sen kimsin o halde?"
"Ben halkın ulularındanım. Bu dahi dünürümdür. Size hoş geldiniz demek için bura dayız."
Vüh eyb'in şaşkınlığı penim şaşkınlığımdı. Abdülmuttalib buraya bunun için gelmiş olamazdı. Korkmuş muydu? Hayır, hayır! ..
"Boşa zahmet etmişsin halkın ulusu! Şimdi bana Kılbe'yi yıkma diyeceksen, ben niyet ettiğini yapanların efendisiyim.
Putlarımızı kırma diyeceksen, ben putların da efendisiyim.
Mekke'ye dokunma diyeceksen, ben askerini ganimetle bes leyenierin de efendisiyim. Mabedime sıçanları bağışla di yeceksen ben intikamcıların da efendisiyim. Kadınlarımıza dokunma diyeceksen, ben askerlerine kadın ... "

Abdülmuttalib onun öfkeleneceğini bile bile sözünü kesti:
"Yüce melik! Elbette siz yüce efendilerdensiniz. Askerini zin sayısına bakınca bunu anlamamak kabil değil. Elbette bir melik niyet ettiği şeyi yapmalıdır. Putları kırmak ve Mek ke'yi harap etmek sizin arzunuz ise neden yapmayasınız? Askerinizi ganimetle besierseniz kim size itiraz edebilir? Ka dınlara gelince ... "
Ebrehe bumundan soluyordu. Bu adam kirndi ki sözünü kesmiş, karşısında uzun uzun konuşuyordu. Bağırdı:
"O halde neden geldin bedevi, ne istiyorsun?"
Abdülmuttalib meğer bu kısa süre içinde karşısındaki adamın tavırlarını inceliyor, konuşmasındaki dikkatlerini
ölçü yormuş. Karşısındaki adamda zerre miktarı merhamet olmadığını; insana, dine, tanrılara, hatta Allah'a bile saygısı bulunmadığını anlamıştı. Azminde çok kararlı ve öfkeli za limin tekiydi. O derece kinle doluydu ki Mekke teslim olsa bile halkı kılıçtan geçireceği anlaşılıyordu. Bu yüzden konu yu başka mecraya döktü. Söylediği cümleyi duyunca Ebrehe ile Vüheyb 'in yüzlerinde aynı şaşkınlığı ve hayreti gördüm:
"Develerimi istiyorum !"
"Nasıl yani? Kiibe'yi korumayı istemiyor musun; Mekke için yalvarmayacak mısın?"
"Hayır, ben develerimi istemeye geldim. Ve Mekkelilerin develerini de."
"Yani sen Kiibe'yi yıkmayayım diye gelmedin, öyle mi?"
"Hayır, asla! Develeri verir ve arada düşmanlık çıkarmaz sanız sevinirim."
Ebrehe ayağa kalktı. Çevresine bakındı. Adamlarının hep si gözleriyle onu takip ediyorlardı. Kendi etrafında birkaç kez döndü ve alaylı bir kahkaha koyuverip adamlarına hay kırdı:

"Görüyor musunuz? Halı-ha !.. Şu ucuz adamları görüyor musunuz? Ben atalarının mabedi Kılbe'yi yıkınaya geliyo rum, onlar develerinin derdinde. Bu raya boşuna gelmişim.
Halı-ha !.. Kabe çoktan yıkılmış da hab erim yokmuş. Verin şu zavallılara develerini. Verin sürüp götürsünler ve bugün se vinsinler . Yarın hepsi zaten yeterince üzülecek ler!"
Abdülmuttalib, Mugammes salırasını dolduran kahkaba ların kesilmesini ve Ebrehe'nin yerine oturmasını bekledi.
Sonra da askerlerin develeri getirmelerini... Sessizlik her iki tarafın da sinirini bozmuş gibiydi. Vüheyb çok şaşkındı. Mı rıldanacak gibi oldu. Abdülmuttalib susmasını işaret etti. Ve develer gelince ayağa kalkıp son bir kez Ebrehe'ye baktı. Bu sefer sesinin tonu daha yüksekti:
"Ey melik! Beni ayıplama. Ben develerin sahibiyim, Ka be'nin değil. Ben nasıl develerimi koruyorsam Kılbe'nin sa hibi de orayı koruyac aktır, zinhar gafil

olma!"
"Yıkıl karşımdan harniyetsiz herif. Yarın seni Kılbe'nin ha rabesi üzerinde boğazlayacağım."
Karargahtan ayrıldıklarında herkes arkalarından gülü yordu. Vühe yb'in gözü, önlerinde siyah bir tepe gibi duran
çökmüş filin hortumundaydı. Otururken bile korkunç olan bu canavarın ayaklanarak Kılbe'yi yıkmaya gelişini hayal etti. Ürkütücüydü. Develerin peşinden uzun süre sessiz yü rüdüler. Her ikisi de olup bitenden şaşkındı. Darunnedve'de kendilerini bekleyen insanlara ne diyeceklerdi? Kılıçların çekileceği vakit gelmişti. Abdülmuttalib davranışını izaha
çalıştı:
"Şu dünyanın dışı ve zahiri gaflet, içi ve batını ibrettir
Vüheyb, bekleyelim, görelim!.. Develerimiz elimizde, bak!.."
Vüheyb, Abdülmuttalib'in üzgün olduğunu görüyordu.
Havayı değiştirmek istedi:

"Abdülmuttalib, şimdi de sen beni taşı! Abdullah'tan anlat."
"Neyi bilmek istiyorsun?"
"İşte şu mesele ... Bildiklerim hep başkalannın söyledik leri. O günlerde ticaret için Dımaşk yollarındaydım. Şimdi işin aslını senden duymak isterim."
"Kura Abdullah'ıma çıkmı ştı. Üzerine türediğim oğluma.
Halleri diğerlerine benzemeyen yiğidime. Ayağı sapmayan, saptınlmayan aslanıma. Çaresiz sözümde duracak, adağıını yerine getirecektim. E şim Fatıma'nın 'Yetiş in ey Mekkeliler!'
çığlığı üzerine bütün Mekke evimin önüne yığılmış, homur danıyordu.
Allah'tan adağıını yerine getirecek güç vermesini isteyip bıçağıını elime aldım.
Abdullah'ın kolundan tutup doğruca Zemzem Kuy usu'na götürdüm. Yiğidim, asla itiraz etmedi, büyüklerden büyük atası İsmail gibi 'Üzülme baba cığım, inşallah beni sabr edenlerden bulacaksın/'5 diyordu.
Gelgelelim Fatıma'nın çığlıkları dağların arasını doldurmu ş, arkasından

sürüklenip geliyor, o sürüklendikçe kardeşle ri ağlaşıyor, onlar ağladıkça diğer eşlerim önüme dikiliyor, herkes beni vazgeçirmek istiyordu. Kiibe meydanına gelindi
ğinde Fatıma'yla birlikte bütün Mahzumoğulları'nı karşım da bir duvar olarak buldum. Abdullah'ımın dayılanndan biri bağırıyordu:
'Bütün kabilemizin son devesinin son tüyüne kadar diyet
ödemek gerekse bile Abdullah'ı kurban etmene razı değiliz!'
Sanki ben razıymışım gibi! ..
Ardından Darunnedve'de söz hakkı olan reisler geldiler:
'Abdullah'ı boğazlamayı oyun mu sanırsın? Kiibe'de oğul kurban etme adetini istemiyoruz, bunu yapamazsın!'
Sanki ben yapmak istermişim gibi! ..

Feryatlar, figanlar derken gençler Abdullah' ı zorla benden ayırıp Kabe'nin içine sakladılar. Darunnedve ihtiyarlan da
çevremi aldılar. Bütün şehir bana karşıydı. Muaz mesele yi
'Kahinlere soralım!' dedi. O günlerde hacılar arasında Hay berli bir kadın vardı, N ec ah. Hayher' de herkes ona danışır, o da tannsıyla konuşup doğru yolu söylenniş. Necah'a varıp durumu anlattık. Çirkin bir acuze idi. Dinledi, düşündü, son ra bizden ayrılıp güya tamısıyla görüştü, dua etti. Yanımıza dönünce çirkin görüntüsünün aksine çok güzel sözler etti ve
'Sizin kavminizde bir canın kan bedeli nedir?' diye sordu.
Kadın o anda gözüme sevimli bile göründü. Yüzünde tebes süm vardı. Derdimize çare olacağını anladım. Muaz atıldı:
'Bizde bir kan on deveyle yıkanır !'
'O halde oğlunuzia on deve arasında diyet kurası çekecek siniz. Bir yana oğlunuzu oturtun, diğer yana on deve diyet
çekin. Kura diyete çıkarsa on deveyi kurban edin, oğlunuz kurtulsun. Yok, kura oğlunuza çıkarsa on deveye on deve daha diyet ilave edin. Yine oğlunuza çıkarsa on daha. Kura develere çıkası ya kadar onar onar arttınn .'
Kah inin ücretini bol bol ödeyip Kılbe'ye koştuk. Herke sin sevincini gönneliydin Vüheyb ... Defler, şarkılar eşliğin de ... Mekkeliler toplanmış bayram yapıyor gibiydi. Hübel'in
önünde duran yedi oku aldık. Biliyorsun, bunlarda 'evet, ha yır, diyet, niyet, bizden, sizden ve su' yazılıdır. Haris yazma
öğrenmişti, 'su' yazan okun üzerine Abdullah yazdı. Hübel'in
önünde nefesler tutulmuştu. Herkes kurayı bekliyordu. Elle rimi açıp yalvardım:
'Ey Arş'ın ve Mekke'nin tlahı ! Ey Uzza'nın ve Kabe'nin İla hı! Ben Abdülmuttalib, sana bir kurban adadım. Ben Abdül muttalib, senin kulunum ve sana asla düşmanlık etmem. Ben
Abdülmuttalib, sana verdiğim sözün gecikmesinden yılgınım

ve bunun beni yanlış yola götürmesinden korkuyorum . Sana söz verdim, sözümde duracağım. Bir gün sana varıp da hu zurunda malıcup olmaktansa şimdi kulluğumu göstereyim daha iyi. Senin beni reddetmenden ise benim sana şükretmem evladır. İşte huzurunda yım, artık kurhanım oğlum mu, yoksa devem mi; canım mı, yoksa malım mı; bildir bana. Bir kura ile doğruyu göster, borcumu sil. Ok oğluma çıkarsa korkuyorum ki ben bir felakete uğraya cağım, felaketi al üzerimden, oğlu mu serbest bırak. Oku hayra çıkar ki şu kulun felaket yerine saadet yaşasın. Ben Abdülmuttalib, sana güveniyorum ve söz veriyorum ey Arş'ın Rabbi; işte kutsal ilahımız Hübel şahit ol sun, kutsal oklarımız hangi yolu gösterirse onu yaparak sana kulluğumu göstereceğim. Yedi aktan dördünü senin için, üçü nü kendim için belirledim. 'Evet'i, 'Diyet'i ve 'Benden'i bana yaz; 'Abdullah'ı, 'Hayır' ı, 'Niyet'i ve 'Senden'i sana yaz!'

Kura tam dokuz kez hayır dedi, niyet dedi, senden dedi ve Abdullah 'a çıktı. Develerin sayısı yüzü bulmuş, her kurada halkın feryadı bir

kat daha artar olmuştu. Oklara her el atış ta Hübel'e medhiyeler okuyup Rabbe dualar ettim. Onuncu kurada okçu 'Müjde!' diye bağırdı, 'Diyet oku!'
Arnine tam o anda 'Çok şükür!' diye bağırmış, sonradan anlattı bana, meğer alnındaki nuru görmüş de 'Çok şükür, ilahlar şu parlak yüzlü genci mübarek kıldı, çok şükür!' de miş, sanki sonradan eşi olacağını bilir gibi.
'Ç ok şükür!' Vüheyb , herkes Arnine gibi orada 'Çok şükür! ' dedi lakin bu sefer de benim içim rahat etmedi. Yeminimi bir okun delaletiyle yerine getirmiş olamayabilirdim. Okçuya üç defa daha kura çekmesini söyledim. Her üçünde de ok ben den yana çıktı. O vakit inandım ki Arş'ın Rabbi Abdullah'ıma acımış, kurbanımı deveye döndürmüştü."
"Öyle miydi gerçekten?"

"O zaman öyle düşünmüştüm. Keşke dördüncü, beşinci ye devam etseydim ve dokuz kez deneseydim. Çünkü Arş'ın

Rabbi, kurban olduğum yiğidimi, iki yıl sonra Yesrib'de bir hastalığa kurban etti."
Vüheyb teselli ihtiyacı duydu:
"Buna üzülmemelisin Abdülmuttalib. Oğlun bir emanet bırakıp gitti, üç ay sonra artık ona sarılacağız. Fatıma öyle diyor."
Kanatıarım boşalıverdi. Yere düşecek gibi oldum. Gülü mün açmasına, kutlu bebeğin dağınasına üç ay kalmıştı de mek. Onu bencileyin bekleyenierin bulunmasını kıskanmış tım galiba. Yine de Mugammes'ten eli boş dönen iki yoldaşın hüznünü dağıtmak istedim. Nesiller boyu özlemini çektiğim doğumun zamanını işitmiştim ya, artık bu anda ne Ebre he'nin estirdiği fırtınaya , ne Abdullah'ın bıraktığı hüzne ta kılıp kalmak yakı şık alırdı. Zor zamanda bir müjde almıştım ya, mest oldum. Gülümün adını şakımak geldi içimden. Sesi- min kelimeye dönüştüğünü ve şarkıının birden güzelleşi ver diğini bilmeden:
"Gonca gülümmmm, Muham med'immm! .. "
Kulaklarıma inanamadım. Sesim bambaşka çıkmı ştı.
Çünkü Abdülmuttalib Vüheyb 'e soruy ordu:
"Bir şey mi dedin?"
"Yok hayır, sadece şu uçan bülbül; neden?"
"Sanki bir ses duydum, birisi 'Muhammed' der gibiydi."

5
7
1
• Ebrehe ve ordusunu helak eden eb abiller
• Fil yılmda Mekke ve Kureyş
• Arnine'nin Abdullah için mersiye okuması
• Kutlu doğum ve olağanüstü hailer
• Abdülmuttalib: "Adını Muhammed koydum!"
• "Essalatu ve's-selamu aleyke ya Rasillallah!" imam-ı enbi ya olsan revadır ya Rasillallah işin erbab-ı hacata atadır ya RasillaUah
(Aziz Mahmud Hüdayi)
Nebilerin önderi olmak sana yaraşır ey Allah'ın elçisi;
çünkü sen hacet sahiplerini hacetlerine kavuşturacak olansın.

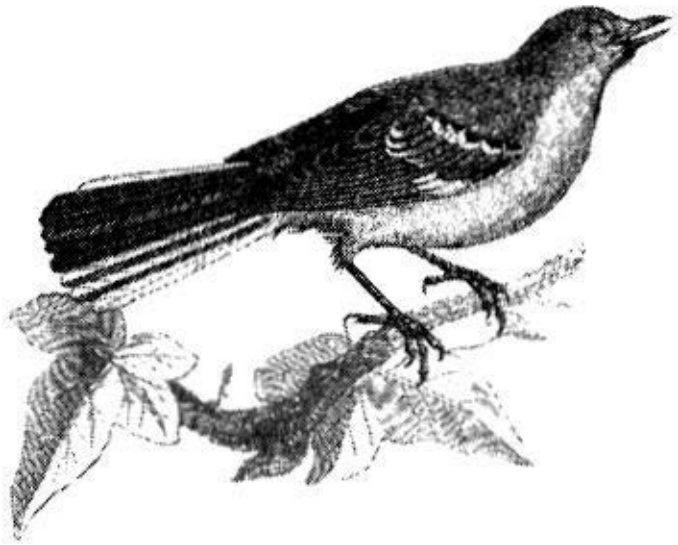

<<@75>>

SONE

Arnine için ...

Abdül muttalib'in Kabe kapısındaki halkaya yapışıp "Yüce Allah!.. Bir insan bile kendi evini korurken Sen'in kendi evi ni korumaman şanına yakı şmaz. Sen onu konimazsan biz de onu koruyacak güç yok. Var bizi Ebrehe zalimine mağlup etme!" diye yalvardığı akşamın ve Mugammes vadisinden

Mekke'ye doğru ilerleyen ordunun başındaki filin oturup asla kalkmadığı günün üzerinden üç ay geçmişti. Ben evlerin damında gül şarkılan söylerken Mekkeliler içeride ya ebabil, ya fil hikayeleri anlatıyorlardı:

"Aha şu tepelerin ardında oldu her şey. Bütün Mekkeli ler dehşet ve korku içinde seyrediyorduk. Deniz tarafından gelip toplandılar. Gözlerimle gördüm; Ebrehe'nin ordusuna her yandan siccil yağdırıyo rlardı."

"Siccil mi? Mercimekten büyük, nohuttan küçük, kurşun dan ağır, çelikten sert taşlar idi, pişirilmiş çamura benziyor du. Keşke birkaçını alıp saklasa ydım, şimdi hepsi kurolara karışıp gitti."
"Daha önce bu bölgede hiç böyle kuşlar görmemiştim.
Adına ebabil diyelim, yeşil kırlangıcı andırıyorlardı ve biri hortuma benzeyen gagalarından, ikisi de pençelerinden Eb rehe'nin askerleri üzerine üçer siccil bıraktılar."
"Ebrehe'nin askerlerini görmeliydiniz, mini minnacık her bir taş üzerlerine düştükçe yere yuvarlanıyor ve yenilmiş ekinler veya kuruyup parçalanmış ağaç yaprakları gibi delik deşik oluyorlardı."
Ebabil kuşları birden meşhur oluvermişti. Bunca yıllık bülbüllerini, üstelik de Mekke'yi hiç terk etmemişken, kimse dinlemiyor, hatırlamıyor gibiydi.
Gücenmiş, susmuştum. Ar tık ortalıkta abartılar dolaşıyordu. Şehre yeni gelen kervana anlatırlarken duydum:
"Askerlerin Yemen'den yana kaçışmalarını bir görmeliy din efendi, Ebrehe de başlarındaydı. Kuşlar da üstlerinde.
Sanki her kuş bir askeri gözüne kestirmiş gibi. Biliyor mu sun, Ebrehe'nin kuşu onu ta San'a'ya kadar takip edip sara yının kapısında delik deşik etmiş."
"Hele o canavar dedikleri fil yok mu; Kılbe'yi görünce bir den yere çöküverdi. Ebrehe ve adamları ne kadar çabaladı larsa da bir adım ileri gitmedi. Ayağa kalktıkçp. yönünü ters istikamete dönüp uzaklaşıyor, ama Mekke'ye doğru döndü rüldüğünde yere çöküp kımıldamıyordu."
"O gün Ebrehe'nin bir fil kadar ahmak olduğuna karar verdim. Sen kim oluyorsun da Tanrı 'nın evine saldırıyors un, behey fi1 akıllı!? .. "

"Ebrehe'nin başına gelenler kesinlikle ne bizden, ne Kıl be'deki putlarımızdandı, hayır, o Musa ve İsa ile konuşan
Rabbin kudretindendi, İbrahim'in Rabbinden."
İnsanların gülümden bahs etmek yerine fil hikayeleri an latıp durmalarına dayanamıyordum. Şehri boşlayıp Arni ne'nin damında bir yuva edindim. Gül goncasının kokusunu duymak dimağıma lezzet veriyordu. Üstelik Anıine'yi daha iyi tanımaya başlamıştım. Ben onu ilk kez Kılbe'nin önünde, Abdullah'ın kurası çekilirken görmüştüm. Henüz on dördün deydi. Fal okları develeri gösterdiğinde "Ço k şükür, ilahlar şu parlak yüzlü genci mübarek kıldı, çok şükür!" demesi dikka timi çekmişti. İki ay sonra onunla evleneceğini ne o, ne ben biliyorduk.
Anıine şiirden hoş lanıyor, bazı bazı gazeller okuyordu. On dan duyduğum beyitleri terennüm etmeye başladım. Doğum
öncesinin hassas ve duyarlı mısralarıydı hep. İbrahim'in di nine göre ibadet

ederek -bu ibadet şeklini ona Abdullah öğ retmişti- bebeğinin kolay doğması için durmadan yalvarıyor ve durmadan Abdullah'ın ölümüne ağıtlar yakıy ordu: "Mekke 'nin Batha tarafı Haşimo ğulları'ndan boşaldı. 1
Yesrib 'de, ölümün davetine uyarak evinden kef enler ve ör tülerle kabre gitmiş. 1 Haya t, Abdu llah gibi bir yiğit daha bulup onun boşluğunu dolduramaz. 1 Ecel onu hiç beklen medik bir zamanda alıp götürmüş. Oysa ne cömert , ne mer hametli yi ğit idi."
Bebeği doğdu doğacaktı ve babasının bir kez olsun onu göremeyecek, koklayamayacak olması Anıine'nin yüreğine bir hançer gibi saplanıyordu. Üstelik kabri ta Yesrib'de idi.
Doğumdan sonra bebeği kucağına veremeyecekti ama kab rine olsun götürüp doğumunu bildirmek isterdi. Ona benze yeceğinden adı gibi emindi. Zaten tekınelemelerine bakılır-

sa erkekti. Garip olan ise, hamile kadınlara mahsus ne bir sancı, ne bir ağrı veya zahmet hissediyor olmasıydı. Dün ve evvelki gün aynı rüyayı görmüştü. İçinden bir ışık çıkıyor, yayılıyor, yayılıyor, Roma'nın Kudüs ve Dımaşk, Sasanilerin de Medayin saraylan dahil her yanı aydınlatıyordu. Bunu doğacak çocuğun hayırlı bir evlat olmfJ.sına yormuş, hatta bu rüyayı bir kez daha göstermesi için Allah'a yalvarmıştı. Bu gece daha fazlasını, ışığın bütün dünyayı aydınlattığını gör dü. Üstelik uyanmadan evvel birisinin kulağına fı sıldadığını hiss etti:
"Karnında halkının önderi olacak bir çocuk taşıyorsun, adını Muhammed koy, halini kimseye anlatma."
İrkilerek uyanmıştı. İçinde bir can taşımanın tatlı telaşıy la ve ona bir zarar gelir korkusuyla. Ve bir gerçeğin farkına vardı; her kadının taşıdığından farklı bir can taşıyordu.
Fil Vakası'ndan itibaren geçen elli üçüncü gece ... Rabiu levvel'in on ikincisindeyiz. Mekke'de bah arın Yesrib yönün den ıtır ıtır esmeye başladığı saatlerden birinde. Hiç ade ti olmamasına rağmen Abdülmuttalib az evvel oğullarını uyandırıp Kılbe'ye götürdü. Evin kadınlan ise derin uyku larda. Haşimoğulları mahallesini bir sükunet kaplamış. Hu zurlu bir sükunet ... Amine, akşam yüzünde tatlı bir tebes sümle başını yastığa koyarken o gece doğum olabileceğini aklına bile getirmemişti. Sancısı da yoktu. Ama işte şimdi uykuyla uyanıklık, hayal ile rüya arasında gidip gelmedey di. Evin damında her şeyi hissediyordum. Güzel bir zamandı ve içim içime sığmıyordu. Gülün şerefini tebcil için bütün gece terennüm etmiş ama hiç yorulmamı ştım. Bu çok garipti.
Kendimi o kadar zinde hissediyordum ki şarkılanın birbirini

kovalıyordu. Hasretliğim, ayrılık derdim bu gece bitecek gi biydi. Yalnızca onu terennüm etmem ve onun adına coşmam bundandı:
"Gel ey gül, gel, der dime derman ol bu gece 1 Gel ey gül, gel, aşkıma ferman ol bu gece!"
Arnine başını yastıktan kaldırdı. Onu uyandırdığını dü
şünüp hayıflanmıştım; ama hayır, onu ben uyandır mamış tım. Gözleri göklere bakıyor gibiydi. Ben de baktım. Hayret, gökler sanki aydınlanıyor, aydınlık bize doğru yaklaşıyordu.
Arnine elini karnma koymuş, bebeği teskine çalışıyordu ama korktuğu belliydi. Belki benim gördüğümden farklı şeyler görüyordu. Belki de benim gördüğümü;

şu beyazlardan be yaz kuşu ... Hani kuş suretinde melek diyesim geliyor. İşte, yavaşça Arnine'ye yaklaşıp kanadının bir teleğiyle sırtını sı vazladı. O da ne?! .. Arnine'nin yüzü aydınlanıverdi. Korku su geçmiş gibiydi. Beyaz kanatlıya baktı. Teşekkür eder gibi tebessümdeydi. Olup biteni anlamaya çalıştım. Tıpkı Arnine gibi benim de gözümden perdeler kalkmış, mana alemindeki her şeyleri görüyordum. O sırada nereden çıktı bilmiyorum,
Abdülamr'ın6 annesi Şifa Hatun yanına çıka geldi. Arnine'yle benim gördüklerimi o görmüyordu. Bebeğin doğacağını o va kit anladım. Gönderen, Şifa Hatun'u ebe olarak göndermişti.
Gelen akkuş kanatlarını kaldırınca odanın içinde Abdüme naf kızıarına benzeyen, hurma fidanları gibi iki nazeninin daha dalaştığını gördüm. Çok eskiden tanıdığım iki mübarek kadındı bunlar. Biri İsa nebinin annesi masume Meryem Ha tun, diğeri Musa'yı dünyaya getiren asiller asili Asi ye ... Artık inandım, gonca görünecek, inci sadefinden yüz gösterecek tL Arnine tebessümle çevresine bakıyor, ben şarkıma devam ediyordum:

"Bu gelen aşkına devr eyler felek 1 Yüzüne müştakdurur ins ü melek"
Arnine'nin gözlerini takip ettim; baktığı yere bakarak ve düşündüğünü düşünerek ... Başı yeniden Arş'a çevrildiğinde alemler nura gark olmuştu ve olup bitenler benim dilimde bir terennümden ibaretti:
'11rşın nuru yere indi 1 Suyun rengi nura döndü 1 Hep susuzlar suya kandı 1 Muhammed doğduğu gece "
Ömürlerdir nesilden nesle gül has reti çekmenin özle miyle şakıyordum. Kendimde değildim sanki. Vuslatla mest, alemler ötesinde bir alem gibi... Şifa Hatun'u görmesem burası dünyadır diyemezdim. Arnine'yle aynileşmiş gibiydik. Baktım ki, doğu yönünde bir sancak, batı yönünde bir sancak ... Bir de Kiibe'nin damında. Doğunun doğusu muydu, batının batısı mı, kestiremedim. Mekanlar ve mesafeler ortadan kalkmış, kilinatın özünde, sanki Kalu Bela'da, can meclisinde, Elest Bezmi'nde, Arş'ın muhteşem nuru içindeydik. Üstelik Arnine de benim gibi hissediyordu. Çok mesut ve anlatılmaz bir hill. Asiye'yi, elindeki tasla Arnine'ye şerbet sunarken, Arnine'yi de şerhetin etkisiyle baştan ayağa nur kesilirken görüyordum. Oda birden aydınlanıverdi. Işık göz lerimi kamaştınyordu. Şarkıma gözlerimi yumarak devam etmeyi denedim. Gördüklerim de gözümün önünden kaybol masın istiyordum. Şarkımı Arnine'ye duyur mak, gülü müjde lernek ve yanında olduğumu bildirmekti niyetim:
"Bu gelen ilm-i ledün sultanıdır 1 Bu gelen tevhi:d ü ir fan kanıdır"
Zamanı kaybettim. Çok kısa bir an mıydı, yoksa yıllar mı akıp geçmişti, kestiremiyordum. Nesiller ve nesillerce evv ele

gitmiş, kendimi İbrah im'le dost olduğumuz o bahçede gör müştüm, kendi bahçemde. Ve güllerimin açıldığı anı merak ettiğim zamanlar geldi gözümün önüne. Her gece bir gül gon casının dalına konarak bu açılışın nasıl olduğunu izlemeye ça lışıyordum. Şarkılanını duyun ca güllerin daha kolay ve çabuk açılacaklannın da, duy duklan şarkılar kadar güzel olacakla nnın da farkındaydım. Şarkılanmla açılan bir gülün elbette güzel olmasını isterdim. Bu yüzden daha ilk akşamdan teren nüme başlayıp gonca açılasıya kadar asla susmamayı adet edinmiştim. Ne var ki goncalar nazlanıp da gece ilerledikçe benim gücüm tükeniyor, şarkılanın yavaşlıyordu . Gece sehere uzadığında artık yorgunluktan belinlediğim, göz kapaklanını açık tutamadığım zamanlar geliyordu. İşte öyle zamanlarda bir de bakıyordum ki karşısında bütün gece şakıdığım gül, bir lahza içinde, benim gözümün kapanıverdiği o aralıkta birden açılmış. Ertesi gece ve daha ertesi gece hep aynı şey oluyor du. Şimdi geriye doğru baktığımda yıllann ve çağlann da hep böyle geçtiğini fark ettim. Meğer

ben her gece yeni bir şarkı ya başlamış, her seher gülün açılışını göreıiıeden sabahlamıştım.
Ne kadar uyanık kalmaya çalışsam da goncaının açılışını gör meyi bir türlü başaramamıştım. Ama şimdi bunu başaracak tım. Bunun için dostum İbrahim'in himmetini istemiş, yıllar yılı Allah'a dualar etmiş ve bana kilinatın en güzel gülünün açılışını göstermesini, o açarken bedenime ve nefesime güç vermesini dilemiş, üstelik de buna inanmı ştım. Evet, en güzel gülü ilk ben görmek istiyordum. Ona bildiğim en güzel şar kılan okumak, açılışını aleme ben duyurmak istiyordum. Bir gülün açıldığını dillendirmek, bir bülbül için az şey midir?
Odayı doldurup gözlerimi kamaştıran nurun geçici kör lüğünde aklımdan bunlan geçirirken birdenbire irkildim.
Ben, bülbül, gülün açılışını bunca zaman beklemişken neden

şimdi gözlerim kamaşıyordu ki? Kendime şaşırmakla acele arasında derhal çevreme bakındım. Ve anladım ki bülbü lle re, gülün açıldığını görmek hiç nasip olmayacaktır. Bundan böyle bütün bülbüller , şarkılarını söylemek ten hitap ve yor gun düştükler i bir sırada, göz kapaklarına çöken ağırlığın etkisiyle gözlerini yumduklan anda gül açılmış olacak ve ertesi gece yine bir gül goncasının dalına konup yeni bir gü lün açılışını görebilmek için aynı macerayı yeni baştan ya
şayacaklardır. Çünkü gözümü açınca gördüğüm ilk şey, Şifa
Hatun'un kucağında bir nur bebek oldu; kılinatın beklediği kurtar ıcı.7
İnsanlığın övüncü ve güzelliğin menbaı. Ebedi cö mertliğin o deryası, diğer nebiler o deryada birer dalga. Dün ya bir sadef, o incisi. İlahi nurun hem meyvesi, hem çekirde
ği. Gönül hastalarına tabib, hasret gönüllere habib. Karanlık ruhl ara çerağ, nebiler tespihine imame.
Gül açmıştı ya, evin içinden bir nur yüksel meye başladı.
Nurun içinde de bir kundak ... Rengarenk ipeklerden, iplik iplik atlaslardan, bulut gibi pamuklardan, yumu şacık, göz kamaştıran bir kundak. Çölde hiç bulunmayan çeşit çeşit çi
çeklerle bezenmiş, üzerlerine inciler işlenmiş. Kılinatın yega ne ineisi için bir sadef gibi. Yetim için şefkat şefkat kucak; cevher için maden maden ocak gibi.
Şifa Hatun gül goncası nı avuçlarının arasında nazikçe tuttuğunu sanıyordu, oysa huriler onu kundağa yatırmışlardı bile. Üstelik sünnetli ve göbeği kesilmiş olarak. Asiye ve Meryem'le birlikte ben de eaşmuş Arnine'ye tahsin okuyordum:
'�mine , oğlun gibi hiçbir oğul 1 Yaradılalı cihan, gelmiş değil "
Gülüme heyecanla baktım ve dilim tutulayazdı. Kundağın içinde secde eder vaziyette ve bir parmağı yakarır gibi gökle-

ri işaretteydi. Derhal melekler gelip onu alarak yıkadıl ar. Gö zümün önünde olupbitti bütün bunlar. Sonra iki melek onu
şefkatle kucaklayıp bembeyaz bir bulutun içine yükseldiler .
O sırada Arnine'yle ikimiz bir ses duyduk:
"Doğuyu ve batıyı dolaştınn. Denizleri ve karalan gezdi rin. Mahlukat Muhammed Mustafa'yı ismiyle ve cismiyle ve sıfatıyla bilsinler ve tanısınlar ve dahi şükretsinler."
Başlangıçta ben de Arnine gibi çok tedirgin oldum. Gü lümü bulutun içinde kaybetmekten korkmu ştum. Çok şükür ki bulut kısa sürede yeniden açıldı ve melekler getirip onu yine kundağına yatırdılar. Sonra da sırtını çevirip iki omuzu arasında sağ kürek kemiğine yakın gelecek şekilde nübüv vet mührünü bastılar. Vuslat sarhoşluğu yla dilim dolanmış,
şarkılanın birbirine girmi şti. O esnada cennetin bekçisi Rıd van'ı gördüm. Kulağına fısıldıyordu:

"Muham med! Bahtiyar ol! Hiçbir peygamberin bayrağı kalmadı ki sana verilmiş olmasın. Hatta bütün peygamber lerin ilmi de sana verildi. Sen peygamberlerin bayrak cihe tinden en çoğu, kalp cihetinden en şecaatlisi, fazilet ve ilim cihetinden de en üstünüsün."
Sonra Kabe cihetinde melekler inmeye başladılar. Kabe'yi tavaftan sonra gülü ziyaret ediyor, hakkında salat okuyor, naatlar söylüyor, onu sela mlıyorlardı:
"Merhaba ey alı sultan merhaba 1 Merhaba ey kan-ı ir fan merhaba ll Merhaba ey sırr -ıfürkan merhaba 1 Mer haba ey derde derman mer haba "
Meleklerin arasında kardelenler misali huriler gördüm.
Kendilerine öğretiimiş cümleleri tekrar etmeye başladılar.
Melekler de onlara katılmıştı:
"Sallallahu ala Muhammed 1 Sallallahu aleyke Ahmed "

Nesiller boyunca gül şarkılan okumuş ama hurilerden rakiplerim olacağını hiç akıl etmemiştim. Bu huriler benim yaptığımı yapıyor, gülü övüyorlardı. Onları kıskandım. Üs telik onlar gül goncasının adını Allah adıyla birlikte anıyor lardı: "Essalatu vesselam aleyke ya Rasulallah 1 Essalatu vesselam aleyke ya Habfballa h"

Ne ara oldu bilmiyorum, Şifa Hatun bu kutlu doğumu diğer odada Abdülmuttalib' e müjdelemiş. Sevinçle geldi ve gülümü iki eliyle havaya kaldırdı. Babası olmayana baba olmak üzere. Sonra onu örtülere sarıp Kabe'ye götürdü. Ben de koştum. Kalbirnde hala mana aleminde gördüklerimin lezzeti vardı. Abdülmuttalib Kabe'nin halkasına yapıştı ve verdiği heçliye için Arş'ın Rabbine teşekkürler etti, fa kir hacılara yemekler ikram edilmesi için gerekli kişilere talimatlar yağdırdı. Eve geri geldiğinde, "Ona Muhammed adını verdim. Çünkü Arş'taki Allah'ın ve yerdeki insanların
övgülerine layık bir insan olmasını istiyorum !" buyurdu. Az evvel huriler onu Ahmed ve Muhammed diyerek övdükle rinde adının bu olacağını kestirememiştim. Evet, beklenen doğmuştu ve insanlar onu Habibullah Muhammed diye ça
ğıracaklardı. Ne güzel bir unvan, ne güzel bir isim! .. Ben elbette ona yine "gül" diyeceğim, Kilinatın en güzel gülü; İb rahim'in müjdesi.

Doğduğu gecede sabaha kadar gökten yeryüzüne rahmet ler yağdığına şahit oldum. Mekke'de bütün kuşlar, hayvanlar ve sürüngenler o gece uyanıktı. Dağlar ve taşlar tan yeri ağa rasıya kadar şükür seedeletiyle Allah' ı zikrettiler.

Arnine çok yorulmuş tu. Sabahın ilk ışı klarıyla Abdullah'ın yetimini bağrına bastığında yanağından bir gül kokusunun yayı ldığını hiss etti. Bunu pencere pervazının üstünde ben de hiss ettim. O sırada Mekke'nin uzak mahallelerinden birinde bir Yahudi bağırıyordu. Feryat gibi, figan gibi:
"Ey Yahu diler! Bu gece Ahme d'in yıldızı gökte parlamıştır.
Biliniz ki Ahmed bu gece, bu şehirde doğdu."
Yahudi'nin bir peygamberden bahse ttiğini Kureyş henüz bilmiyordu, Abdülmuttalib bilmiyordu, sonra sonra öğre neceklerdi ama ben biliyordum, o gece olup biten her şeyi biliyordum. Haberi rüzgardan aldım, yağmurdan öğrendim.
İbrahim ile ikimize gülün şerefine bir gül bahçesi balışeden
Rab Taala, nuru nu , Arnine'nin evinde varlık aleminden pak bir beden ile bulu şturduğu nda, dünyanın pek çok yerinde pek çok şey olmuştu. O gece Allah'ın dinini değiştirenierin veya O'na şirk koşanların ve başka ilah edinenierin yurt- larında hayatın değiştiği geceydi. O gece, İran Kisrası'nın korkunç bir rüya görüp devletinin sona ereceğini anladığı ve yalnızca sarayını vuran şiddetli bir deprem sonrasında yirmi iki kulesinin yıkıldığı geceydi. O gece ateşe tapanla- rın yüzyıllardır yanan ateşlerinin birdenbire sönüverdiği geceydi. O gece Yahudilerin Lut Gölü civarındaki kutsal Se dum Nehri'nin hiç sebepsiz yatağını değiştirdiği geceydi. O gece Sava Nehri'nin beslediği gölün birdenbire kuruyuverdi
ği geceydi. O gece kahinlerin, yaptıkları batıl işlerine kesat geldiğini anladıkları geceydi. O gece melekler in ve cinlerin, bitkilerin ve hayvanların, taşların ve toprakların, suların ve yellerin "Müjdeler olsun, müjdeler olsun, Hakk'ın nuru, bü tün maddesiyle ve manasıyla ortaya çıktı, müjdeler olsun!" diye nidalar ettikleri geceydi.

O gece ben gül şarkılan söylerken "Müjdeler olsun, müj deler olsun!" diye birbirini muştutayan canlı ve cansızlardan pek çok varlık tanıdım. Ben hepsine şahidim. Tıpkı gülün do
ğuşuna şahit olduğum gibi. O gece, ta kıyamete kadar gül şar kılan söylemeye, duyurabildiğim herkese gülü anlatmaya and içtim. Yeter ki kulaklan sağır ve kalpleri mühürlü olmasın ...

5 -5
5
7 7
1
• Kutlu bebeğin sütannesi Halime Hatun
• Sa' doğulları yurdunda bir yetim ve bereketlenen hayat
• Küçük Muhammed'in göğsünün melekler tarafından yarılması
• Kahinin korkunç teklüi
• Yetimin annesine teslimi
• Halime: "Canım Muhamm ed' im, seni unutmaya cağım, sakın sen de beni unutma !"

Gönül aşkınlazar u müb teladır ya RasulaUah
Yolunda baş ile canım fe dadır ya RasulaUah
(Nazim)

GönüUer senin aşkınla inleyen birer tutku nd ur ey AUah 'ın elçisi; o hii lde yo lunda başım ve canım feda ol sun! ..

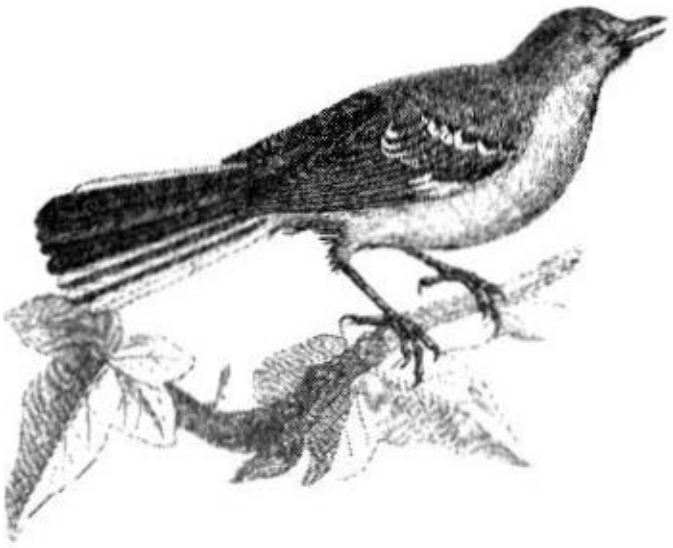

[redacted] [redacted]

<<@89>>

BfiLfiD
Halfme için ...

İki kadının, iki annenin vedalaşması, gök kubbenin altın da hiç bu kad.r hazin ve içten olmamıştı. Birbirlerini özleye ceklerini, birbirlerinden haber almak isteyeceklerini bilerek ve yeniden görüşmenin uzak ihtimal olduğunu düşünerek göz göze gelmek, sonra başlarını yere eğmek ve aralarında duran biricik yavrudan ellerini çekerneden öylece bekle mek ... Bir inciye iki sadef, bir cevhere iki ma den ...

Birbir lerinin yerine yaşamışiardı ve dört yıldır, birinin kucağında vuslat gülü açarken diğerinin bağrına has ret di keni batmış, birinin yüreğindeki sızı, diğerininkinde mutlu luğa dönüşmüştü. Şimdi gül alıp gül satma, belki gülü gül ile tartma vaktiydi. Hasretle vuslat iki yüreğe dunn uş, yeniden birbirlerinin yerine geçmek üzere heyecanla bekliyorlardı.

Hasreti çeken gülü bağrına basıp koklayacak, ayrı lığın di kenleriyle bağrında açılan çizikiere derman vurmaya başla yacaktı. Öyle bir gül idi ki yanındaki de özlüyordu, uzağın daki de; kokusunu alan da mest düşüyordu, has retini duyan da. Gülün adı Muhammed, varlığı Ab-ı Hayat'ın pınarıydı ve Arnine ile Halime, dördüncü defadır Ab-ı Hayat özlemiy le buluşu yorlardı. İlk karşılaştıkları zamanı hatırlıyordum; dün gibiydi, Taif yayialarında kuraklık ve kıtlık başlayınca

Havazinliler Mekke'ye bir ay erken varmaya karar vermiş ler, bebekli kadınlar da -hep olduğu gibi- emzirmek üzere alacakları Mekkeli çocuklara umut bağlayarak kervana ka tılmışlardı . Geçimlerine katkı olsun diye senede iki mevsim bu yolculuğa çıkar, bu vesileyle Kabe'yi tavaf edip putların dan münacatta bulunur , zenginlerden birinin bebeğini ka pabilmek için ilahiarına yalvarırlardı. Mekkeli taze anne lere gelince, onlar, sırf yaylanın sağlıklı havasında gürbüz büyüsün diye yeni doğan bebeklerinin has retine razı olarak çölden gelecek sütannelerin yolunu gözlerlerdi. Bilirierdi ki

çöl demek, bebeğin ciğerlerine temiz hava, diline fasih bir konuşma, ruhuna özgürlüktür. Bilirierdi ki çölde bir bebek boşluğun efendisi olarak büyür, zamanın hükmü altına gir mez. Şehri esir alan dün, bugün, yarın gibi kavramlar çöl de göçer veya gezerken geçersiz kalırdı. Şehir tembellik ve uyuşukluk, çöl ise uyanıklık ve çeviklik yeriydi. Şehir Kabil' e bedel ödeten bir çürümeyi, çöl ise Habil'in safiyet ve berrak lığını taşırdı. Çöldeki bir anneden süt emen bir bebek, sütle birlikte annesinin bütün özellikle rini emerdi. Gelgelelim o yıl kuraklık ve kıtlık yüzünden her iki tarafın da pazarına kesat düşmüştü.

"O günü ha tırlıyor musun?" diye sordu Halime, dolan göz lerini Arnine' den kaçırarak. Ondan birkaç yaş büyük olma-

nın buyurganlığı değildi sesindeki titreyiş, hayır, bir ayrılık anının hüznündendi.
Ve onun "Hangi gün?" diye sormasını beklemeden devam etti:
"Hani, 'Yavruma bir ziyan erişirse yaşayamam!' demiştin.
İşte şimdi onu sana ziyansız zararsız getirdim ... "
Halime başını yere eğdi. Arnine bir anne idi. Elbette onun hislerini anlıyordu.
Yutkundu. Bir şeyler söylemesi gerekti
ğini düşündü. Ama söze devam eden Halime oldu. Lrstelik boynuna sarılarak:
"Ancak Amine, bilesin ki yavruma bir ziyan erişirse yaşa yamam!"
Hayret ki hayret! .. Sütanneden kan anneye idi bu tembih.
Ve iki anne, boşanıveren gözyaşları görünmesin diye birbir lerinin omzunda ağlıyorlardı. Kan ile süt, hüzün ile sevinç, hasret ile vuslat kucaklaşmış, ayrı şamıyorlardı. Her ikisinin de yekdiğerini kendinden uzaklaştırmadığını, bilakis daha sıkı sarıldığını görüyordum. Yanaklardaki ıslaklıkların adı birinde sevinç, diğefinde ayrılıktı ve ayrılık mı sevinci, se vinç mi ayrılığı teseliiye çalışıyordu,

kestirrnek zordu. Şarkı ma başlarken Halime'nin Mekke'ye geldiği ilk günü yeniden hatırladım, ilk buluşmayı yeniden yaşadım. Gülün taze ko kusuyla sarhoş ve parlak rengiyle mest geçirdiğim üçüncü ayın ortalarına doğruydu. Haziran başlarında. Kuraklık ve kıtlığın tam ortasında... Hevazinli kadınları seçen Mekke asillerinin, kızı gelin olan bir anne misali hem ağlayıp hem sevindikleri gündü. Kimisinin kavuşmak, kimisinin ayrılmak için kulaklarını 'Hevazin kervanı geliyooor! ' nidasına diktik leri gündü. Revazin demek, nesillerdir Mekke'de bebek has reti ve bebek kavuşması demekti çünkü. Ana ile kuzusu ara sındaki Mekke'nin kadim kaderi. ..

Halime o yaz kervana kocasıyla birlikte katılmıştı. İki ço cuğunu kız kardeşine hırakıp Şeyma isimli bebeğini kucağı na aldığında bu yolun binbir düşünceyle tükeneceğini anla mıştı. Yanlarında, sütüyle beslerrecekleri yaşlı bir koyun ile kervandan kalmamak üzere kocasıyla nöbetieşe bindikleri arık boz eşekten başka ne eşyaları, ne paraları vardı. O kadar yoksulluk içindeydiler ki açlıktan yolda adeta memesi ku rumuş, günlerce ve gecelerce bebeğin ağlaması durınamıştı.

Sırf bu yüzden, gittikleri yerde emzirınek için bir bebek alıp alınamayı bile kocasıyla tartıştı. Kendi yavrusu için bile sütü az gelen bir annenin bebek alması yalnızca kendilerini kan dırınak olmaz, alacakları bebeğe de zulüm sayılırdı. Kocası

Haris sırf bu yüzden, merkebin yavaşlığı sebebiyle kervanın gerisinde kalmalarına fazla aldırınamıştı. Kervanın en fakir ailesi olmanın ağırlığıydı bu. Nasıl olsa kendilerine kimse bebek vermezdi. Nitekim kervandan yarım gün sonra Kıl be'ye geldiklerinde Hevazinli annelerin pek çoğu Mekke'nin varlıklı ailelerine ait erkek bebekleri kapışmışlardı bile.

Halime'yi Kabe harеminde mahzun, umutsuz, öylece do lanıp dururken gördüğümde üzülmüştüm. Revazin'den ge len en fakir anneydi o. Sonra başı üzerinden uçup "Henüz sütanney e verilmemiş bir bebek var!" diye fısıldamayı bile istemiştim. Evet, bir bebek vardı, diğer kadınların yetim diye almak istemedikleri fakir bir bebek. Kıtlık yılında en fakir anne için bekleyen en fakir bebek, benim gül goncam, alemleri bezendirecek cevher. Önceki kadınlara hak veriyor dum. Babası olma yan bir bebeği emzirıne karşılığında kim gelecekten umut beklerdi ki? Oysa babası zengin bir bebek, sütanne ve ailesi için ömür boyu himaye ve yardım demekti.

Elbette hiçbir kadın sütünü parayla satmıyordu, ama sütünü verdiği çocuk ve ailesinden geleceğe yönelik yakınlık görıne-

yi umması tabiiydi. Babası olmayan bir bebek ise ucunda
ışık olup olmayacağı belirsiz bir mağara geçidi sayılırdı.
Halime, Abdülmuttalib ile karşılaştığı o kuşluk vaktinde, kesinlikle ışığı şüpheli ve bahşişi olmayan yetim bir bebeği kabul etme fikrinde değildi. Ama o yaşlı adam kendisine ne güzel sormuştu:
"Sen kimsin kızım?"
"Halime, efendim, Sa'doğulları'ndan Halime!"
"Aman ne güzel, ne bah t!.. Hem sa'd diye kutluluk soyun dan, hem halime adıyla yumuşak huyluluğa sahip ... Kızım, unutma ki dünyanın hayrı da, öte dünyanın izzet ve şerefi de senin kelimelerini taşıdığın o kutlu bahttan ve adına benze yen şu yumuşak huydan gelir. Doğrusu kucağındaki bebek bahtiyar bir bebektir!.."
Halime, o sırada Şeyma'ya daha sıkı sarıldığının farkın da bile değildi. Tıpkı şu anda Arnine'y e sarıldığı gibi. İhtiyar bir adamın sözleriyle kızına sarıldığı o

günün bereketiydi ki
şimdi onu Arnine'nin omzunda ağlatıyordu. Bu aile ne güzel bir aileydi. Halime, ağlaması bitince omzuna yaslandığı ka dının yüzüne bakarak bunu ona söylemeyi aklından geçirdi.
Ama Arnine'nin fısıltısını duydu:
"Seni tanıdığım güne şükürler olsun Halime. Ya o gün evi me gelmeseydin! .. "
"Nasıl gelmezdim ki, Abdülmuttalib bilgece, tılsımlı söz ler ediyordu."
"Hatırlıyorsun demek?"
"Hiç unutmadım !.. 'Halime, kızım,' demişti, 'yanımda bir yetim var, başka kadınlara teklif ettim ama kabul etmediler, sen belki onu emzirmeyi kabul edersen saadete erer, yetimin yumuşak huyundan memnun kalırsın. Hem belki de evine bereket getirir.'"

"Sonra peki?"

"İçimde yolların birbirine karıştığı; canımı verene karşı acziyetimi ve fakirliğiiDi en fazla hiss ettiğim zamandı. Ka rarsız kaldım. Kocama sorayım dedim. Galiba diğer kadın ların arasında kucağı boş dönmek gururomu incitecekti.
Haris'e 'Babası vefat etmiş bir yetim var, ne dersin?' diye sorduğumda aldığım cevap Haris'ten ömrüm boyunca duy duğum en güzel sözdü:
'Babası yok diye bir çocuğu sahipsiz mi sanırsın Halime?
Yetimin sahibi Allah' tır, var git, al o çocuğu. Belki evimize bereket getirir.'
Hem Abdülmuttalib, hem kocam, birbirlerinden habersiz yavrumun evimize bereket getireceğini söylemişti. Nasıl olur da almazdım!.."
"Bereket getirdi mi peki?"
"Daha kucağıma alır almaz Amine, daha kucağıma alır al maz!"
Bir bebek ve iki anne!.. Bir sevgili ve iki aşık gibi. .. Re kabet de tatlıdan tatlı. İkisinin de sözü gül üstüne, ikisinin de duası gülden yana. Bu iki anne konuşmuyor, benden daha güzel şarkı söylüyorlardı. Aralannda yeniden sessizlik oluş tuğunda Halime'nin evine gelen bereketi düşündüm. Şurada, ikisinin arasında, buram buram tüten şu bereketi. Nasıl oldu, neden oldu bilmedim ama "Gülüm benim, Muham med'im!" dediğimi fark ettim. Allnelerin seslerinin sesime kanşacağı nı bilemezdim. Tek yürekten ama iki ağızdan birden:
"Yavrum benim, Muham med'im!"
Arnine'nin kalbini dinledim. Kendi canından olana, bir başka kadının "Yavrum!" demesini biraz kıskanır gibi olmuş tu. Ama kollarının gevşemesi bu yüzden değildi. Her gelişin de oğlunu yine götürmek için istekli olan Halime bu sefer öyle konuşmuyordu. Bunun nedenini anlamak gerekirdi:

"Halime," dedi gülümseyerek, "sanki oğlumu bana teslim etmeye can atar gibisin; oysa her gelişinde yanında kalması için ısrar edip dururdun, yanılıyor muyum?"
Halime tedirgin bir mınldanışla cevap verdi:
"Ben üzerime düşeni yaptım, Allah da yavrumu büyüttü.
Bundan sonrasında annesi sensin."
Amine, Halime'nin ses tonundan ve söyleyiş üslubundan tedirgin olmuştu. Çölde kahinler sık sık şeytanın çocukla ra musallat olduğundan bahs edip dururlardı. Birden aklına böyle kötü bir hal geldi. Halime'nin önceki seferlerde yap tığı ısrarları hatırladı. Ama işte şimdi öyle davranmıyordu.
Acaba oğlu hasta mıydı? Yanına çağırıp bağrına bastı. Gü lümsedi. Hayır, bir aksilik yoktu. O sırada ben de rahatla dım. !şte gülüm zinde ve sapasağlam idi. Gelgelelim Amine,
Halime'nin tavırlanndan şüphe lenmişti. Bildiği bir şey var sa anlattırmalıydı. Önce oğlunu diğer odaya gönderdi. Belki
Halime onun yanında konuşmaktan çekinirdi. Ama hiç gerek yokmuş, Halime başladı anlatmaya, hem de ta başından:
"Amine, Muhamm ed'imi senden ilk götürdüğüm gün göz lerimin ta içine bakmış ve 'Yavruma bir ziyan erişirse yaşa yamam!' demiştin."
"Hı-h ı!.."
"Bu cümlen ağır bir kurşun gibi kalbime çökmüştü. Te dirgindim. Kararsızdım. Korkarak yavrumu kucağıma al dım. İnan, içimdeki ağırlık birden ferahlığa çevrildi. Daha o dakikada göğüslerimde bir taşkınlık oluştuğunu hissettim. Neredeyse hemen o anda, yavrumu senin gözlerinin önünde emziresim gelmişti. Halbuki bütün yol boyunca Şeyma açlık tan kıvranmıştı. Belki sen farkın da değildin ama oğlumu ku cağıma alır almaz Şeyma'nın ağlaması kesilivermişti. Karnı doymuş gibi. .. Senden ayrılır ayrılmaz içimde onu emzirme

isteği uyan dı. Alışkanlıkla başını sol göğsüme yasladım. Şey ma'yı öyle emzirirdim. Ama oğlum emmiyordu. Korkmu ştum.
Israrla onu emzirmeyi deniyordum. Olmadı. Kocama durumu anlattım. Yol yakınken geri dönelim diye. Ama o itiraz etti.
'Belki diğer memenden emer, dene bakalım,' dedi. Denedim.
Bir görmeliydin Amine!.. Hani derler ya, şapur şupur ... Hiç acıtmadan ve asla sütümü çekip bitirmeden. O günden sonra sol göğsüm kardeşi Şeyma'nın oldu hep. Bu seçimi o yapmış tı ve bunda bir hikmet olduğunu anladım. Haris de benim gibi düşünüyordu:"
"Bu küçük yavruda büyük şeyler gizli Halime, ona sahip
çık!"
Bu cümle Arnine'yi eski günlere götürdü. Hamileyken ve doğum esnasında yaşadıklarını düşündü birden. Demek yal nızca kendisi değildi farklılığı hisseden. Ama hala kötü bir haber almaktan korkuyordu. Sesi titredi:

"Ne gibi şeyler Halime?"
"Çok değişik ve sır dolu şeyler. Onu tekrar yayiaya götür mekten beni şimdi korkutan ve men eden şeyler."
Arnine'nin içine bir ateş düştü. Halime'nin korktuğu bir şey vardı besbelli. Sesini yükseltti:
"Allah aşkına Halime, neler olduğunu söyleyecek misin?"
Arnine oğluyla ilgili kendisine olanların Halime'ye de ol duğunu hissediyor ama daha kötüsünden korkuyordu . "Ya başka bir şey var ise?" sorusu içini kemirmeye başladı. Yüzü nün sarardığının farkında değildi, ama korktuğunu ben bile görebiliyordum. Bereket versin Halime onu elinden tutup odanın iç tarafına çekti ve altına bir şilte serip oturmasını sağladı. Ellerini sımsıkı avuçladı. Onu teselli edecek zannet tim. Yavaş yavaş anlatmaya başladı. Arnine'yi daha fazla kor kutmaktan ürküyor gibiydi:

"Artık sana her şeyi söyleme vakti geldi Amine, ta başın dan itibaren ... Ve artık yavrumu yaylaya tekrar götürmeye ceğim!"
"Ç atlatma insanı Hal ime, söyle ne ise ... "
"Her şey daha buradan ayrıldığımız zaman başlamıştı.
Yanıma yaklaşanlar kucağımda bir gül sepeti taşıyormuşum gibi koktuğumu söylediler . Yav rumun yumuk ellerini, pembe yanağını öptükçe bu koku tazeleniyordu ."
"Sana öyle gelmiştir!"
"İnanmayabilirsin, ama ben yine de söylemek zorunda yım. Mekke'ye gelirken beni zor taşıyan ve şehre geç gel memize sebep olan merkebimizin dönüş yolunda kervanın en önünde gittiğini görünce ben de inanamadım zaten. Ama gelirken memesi kuruyan koyunumuzdan giderken sağılan sütler , kervandaki herkesi inandırmaya yetti."
"Nasıl yani?"
"Kana kana koyunurnun sütünü içerek tabii ki!"
"Yani şimdi sen ... Benim oğlum ... "
"Dinle Amine! Başlangıçta ben de senin gibi inanamadım ama sonra olanları gördükçe ... "
Arnine rahatlamıştı. Bu sefer Halime'nin ellerini o avuçla dı ve rahat olmasını istedi. Ona bu halleri bildiğini hiss ettir di. Halime de iki sırdaş birbirine açılır gibi anlattı:
"Hatırlayacaksın, o yıl her yerde kıtlık ve kuraklık vardı.
Ama biz yaylaya ulaştığımızda çadırımıza bereket yağdığını gördük. Hiiris de, ben de, bunun oğlumuz yüzünden olduğu nu pekiila biliyor ve şükrediyorduk. Herkesin davarları ak
şam eve aç dönerken bizimkilerden tulum tulum süt sağma mız sence de şükredilecek hiil değil midir?"
"Elbette Halime, elbette! Buna şükretmeliyiz."

"Onu emzirirken yavrumda dolunay gibi bir nurun parla dığını görüyordum. Yaşını doldurduğunda herkes yavrumun uğuruna inanmıştı. Tabii onu korumakta daha hassas dav ranmaya başladım. Birisinden ziyan erişecek diye her gece uykularım bölündü, her gündüz kulağım sesiere durdu."
"Bana neden söylemedin peki?"
"İlk sene kervana takılıp gelişimizin sebebi buydu. Ama buraya gelince hasretine dayanamayacağımı anladım. üste lik de sizinle alıdirniz onu iki yıl emzirınek idi, geri götürme ye burada karar verdim."
"Sonra her şey olağan aktı mı bari?"
"Oba açısından soruyorsan, evet, yavrumuz gittikçe her kesin sevgilisi oldu, yaylaya bereket ve iyilik geldikçe herkes bunu ondan bilmeye başladı. Tabii korkularım arttıkça ar tıyordu. Onu bağnma bastıkça teselli bulduğumu da itiraf

ederim. İki yaşına gelince onu sütten kestim. Gürbüz büyü müştü, gücü de yaşıılanndan fazlaydı. Bir keresinde Şeyma ile oyun oynarken onun omzunu ısırını ş, hala küçük bir diş izi öylece duruyor. "

"Geçmiş olsun!"

"Teşekkür ederim Amine. Gerisini nasıl anlatayım bilmem ki, oğlumuz sanki çok şeyleri biliyor, düşünüyor, hiss ediyor gibi büyüdü. Niha yet bahçemizde ki ağaçların meyveleri dal ları kıracak kadar çağalınca herkes onun hakkında konuş maya başladı. Üstelik başı üzerinde bir bulutun devamlı onu gölgelemesini kimseye izah edemiyorduk. Vardığı yerlerde işlerin kolaylaşıverdiğini de. Sanki Sa'doğulları'nın her işi eksikti de o varınca tamamlanıveriyordu. Haris de benim gibi hem seviniyor, hem tedirgin oluyordu. Onu size ikinci getirişimiz o tedirginliğin eseriydi ve burada bırakıp gide- cektik. Gelgelelim Mekke'de veba vardı. Üstelik dedesi de

Arap dilinin fesahatini ve belagatini biraz daha öğrenmesini istemişti, hatırla rsın!"
"Hı, hı !"
"Ben de itiraz etmek yerine gönlümün sesini dinledim, onu tekrar götürdüm. Gelirken ne derece kederli isek, gi der ken o oranda sevinçli ydik üstelik."
"Peki ! Bu sefer ne oldu yavruma?"
"Önce bir tehlike atlattık. Obamızın yakınından geçen bir
Yahudi cemaat onu ve üzerinden ayrılmayan bulutu görmüş ler. Halleri daha karşıdan beni ürkütmü ştü. Aralarında tar tışıyorlardı. Yanıma gelince, önce yavrumun gözündeki kıza rıkhktan sordular. Doğuştan olduğunu öğrenince suratları ekşidi. Sonra birisi 'Bu çocuk yetim midir?' dedi. Korkmuş tum. Birden, 'Hayır, işte şu Haris onun babasıdır, ben de an nesiyim!' cevabını verdim. Adamlar giderken birisi kulağıma eğilip 'Eğer yetim olsayd ı, onu öldür ecek ti k!' deyiverınesin mi?"8
"Neden öldüreceklermiş ki?"
"İleride onların menfaatlerini bozacakmış güya, öyle de diler."
"Allah korusun yavrumu !"
"Koruyor Amine, hiç merak etme, koruyor. Hatta her ne ki oluyor, onun hayrına gelişiyor."
"Ne gibi?"
"İşte şimdi anlatacaklarım gibi. Bir öğlen vaktiydi. Aşırı sıcaktan çölde her şey adeta uykuya varmıştı. Sessizliği bir
çığlık böldü:
'Yetişin! Anneee! .. Babaaaa! .. Yetişin, kardeşimi öldürü yorlar, yetişiiiin! İmdaaat! .. '
"Eyvah! .. "

"Biz de öyle deyip sıçradık. Bağıran, yavrumun süt ağabe yi Abdullah idi. Nefes nefese ... Eliyle çadınmızın arka tara fında küçük kuzularımızın olduğu yeri işaret ediyor ve keli meleri birbirine karıştırarak anlatıyordu:
'Kardeşimi ... İki adam ... Üzerlerinde ak elbiseler ... İki adam ... Kureyşi kardeşimi. .. ' Babası kendine gelmesi için iki arnzundan tutup sarstı. O hala sayıklar gibiydi:
'Yere yatırdılar baba ... Beyaz elbiseli ... Kardeşimi tutup yıktılar, sonra göğsünü yardılar ... Şimdi içini karıştır ıyor lar .. .'
Abdullah bayılmıştı. Babasıyla biz koştuk. Vardığımızcia yavrumu ayakta, göklere bakarken bulduk. Benzi sapsarıydı.
Hemen bağnma bastım. Sonra da babası kucağına aldı.9 Ne olduğunu sorduğumuzda Abdullah'ın dediklerini tekrarladı:
Beyaz elbiseler giyinmiş iki adam beni ya tırdılar, bağn mı yarıp içimde bir şey aradılar . Onlardan biri kalbirnden bir kan pıhtısı çıkardı ve bana, 'Bu, şeyt anın sendeki na sibidi r!' dedi. Sonr a altın bir tastaki kar sulanyla kalbimi 10 yıkadıl ar .
Çok korktuk Amine, hem de çok! .. Ben ağlamaya başladım.
Yavruma bir şey olacak, emanetime sahip çıkamayacağım diye çok ağladım.
Babası, 'Halime,' dedi sonunda, 'ben çocu
ğumuzun başına bir şey geleceğinden korkmaya başladım, bir felaketten evvel onu götürüp teslim etmelisin." '
"Eee?"
"E'si, işte buradayım!"
Arnine duyduklarından dehşete düşmüş gibiydi. Ne yapa caktı, ne yapmalıydı, bilemedi. Gülümü yanına çağırdı. Ha mileyken ve doğum esnasında yaşadıklarına bakarak Hali-

me'nin korkusunu anlamıştı ama bu anlattıkları, göğsünü birilerinin yarmış olması. .. İnanamıyordu. Oğlunu bağrına basıyor, bir farklılık anyor ama değişik hiçbir şey görmüyor du. O sırada kalbine bir itminan geldi. Allah yavrusunu ko ruyordu ve koruyacaktı. Böyle inanıyordu ve böyle inanmaya da devam edecekti. Birden rahatladı. Hatta Halime'yi teskin için ona kar şerhetleri sundu. Sonra da onun için hazırladığı hed iyeleri getirdi. Oğlunun sütkardeşleri için de ayrı ca bir bohça yapmıştı. Abdülmuttalib'in ücret olarak ayırdığı pa rayı da üzerine koyup takdim etti. Halime para hariç hepsini sevinerek aldı:
"Amine! Evime bereket getiren yavrumun hatırası olarak bu he diyeleri kabul ediyorum. Lakin bir annenin kendi ev ladını büyütmesi karşılığında ücret alması yaraşmaz. Onun
ücretini Allah bize fazlasıyla verdi zaten. Ne mutlu sana ki
Muhammed senin oğlun. Yeryüzünde Muhammed'imi görüp de sana

imrenmeyen, seni kıskanmayan bir anne olabilece
ğini zannetmiyorum. Senden ricam odur ki, zaman zaman
Mekke'ye geldikçe onu görmeme müsaade edesin."11
Halime'nin veda ederken goncama sarılışını kıskandım, kıskandım, kıskandım:
"Canım Muhammed 'im, seni unutmaya cağım, sakın sen de beni unut ma!"
Arnine gülümü omuzlarından tuttu, Halime'nin ardından gözyaşları içinde el sallarken, genç ekinler misali toprağa düşen kocası Abdullah'ı düşündü. Keşke bu vuslatı o da ya
şasaydı, diye hayıflandı ve yetimini doyasıya bağrına bastı; sıcaklığını göğ sünün en derin yerinde hi ssedercesine ... Son ra da çölün fasih bir lisan12 ve olgun bir kişilik verdiği gon casına kavuşmanın bahtiyarlığıyla kendi kendine fı sıldadı:
"Muhamm ed!.. Dürr-i yetim!.. Yavrummm!.."

<<@103>>

5 5-583
7
• Yesrib'de mutlu çocukluk: Uçurtmalar ...
Oyunlar .. .
• Babası Abdullah'ın mezarı başında
• Dönüş yolunda Arnine Hatun'un Ebva'da vefatı

• Altı yaşında, dede ocağında
• Kimsesizin "Kimse"si
• Sekiz yaşında, merhametli dededen
şefkatli amcaya himaye
• Fatıma'nın ona Arnine'den sonra sıcacık bir anne oluşu
• Busra'da bir ticaret kervanı ve Rahip
Balıira
Seninle hasta gönüller şifadır ya Rasil lallah
Senin cef aların derdi devadır ya Rasulallah
(Laedril
Hasta gönüller seni anmakla şi fa bulur ey Allah'ın elçisi; senin için çekilen dertler hakikatte devadır.

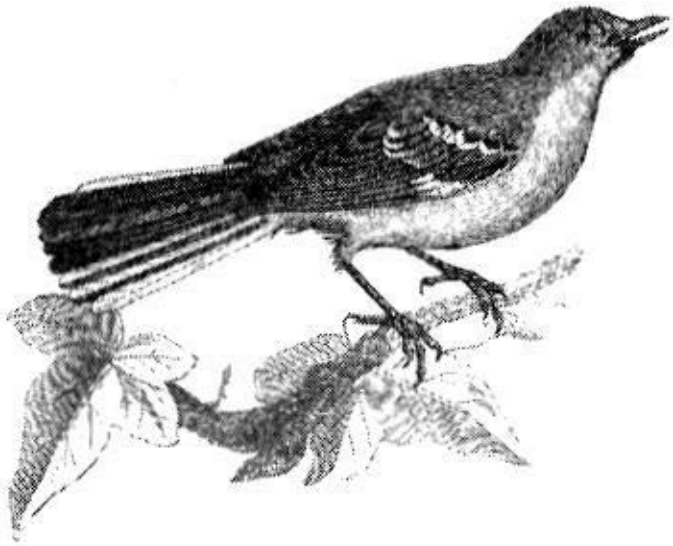

<<@105>>

TERZ.fi-RİM.fi
Bahf ra için ...
Çöl, evsiz ve duvarsız mekan; çöl, akıl ve hesap dışı za man ... Çöl, susuzluğun ve fırtınaların savruk karargahı; çöl, yıldızlar altında hüzünlü gecelerin ahı. .. Çöl, kum zerrele rinden örülen yatak; ve çöl, birbirine karışan siyah ile ak ... Her şeyi kuşatan erişilmez nimet; belki hususi nasiplere el veren ganimet ... Rafakanların arasında gül yetiştiren gece, ne ki benim şarkılarımda yalnızca iki hece. Gül ile çöl. .. Çöl ile gül. .. Çöl içinde bir gül, gül kokusunda bir çöl. .. Derinliği ve sonsuzluğu anlatan da, nezaketsizliği Kaf Dağı'na atan da o ... Gül... Boğulan, daralan ve sıkılan dünyanın ferahı; bekleyen, hisseden, yenilenen anın felahı. .. Çöl... Eski doğ rulardan ve eskitilmiş yanlışlardan gül goncasını kurtaran; solmayan rengi ve yanılmayan hakikatiyle gülü saran ...
Biri,

kurnlara İlahi iradenin vurduğu mühür; diğeri Arş kalemin den dünyalık bedene nakşedilen ömür ... Çöl ün bağrında ivaz sız, garezsiz yetişen bir gül ve İlahi sırlada sorgusuz sualsiz pişen bir gönül... Çölün kavurdukça kavuracağı ve Cemal-i
Mutlak'a Habib eyleyip duracağı. .. Fıtratında olumsuz ne varsa kumlarda savruldukça savrulacak olan, sonunda in sanlığın sancılarına tabib olacak olan ...
Hicaz'da çöl özgür göçebelik demek, durmadan hareket demekti. Çölde hayat doğru yaşanırsa bereket demekti. Ora da insan boşluğun efendisi olur ve isterse zamanın hükmün den kurtulurdu. Çölde kelimeler daha şairane, ruhlar daha duygu saldı. Tembellik ve uyuşukluğun olmadığı, çürüme ve bozulmanın bulunmadığı geceler ve gündüzler akardı çölde.
Çölün, nebiler sultanı olacak çocuğa çok cömert davrana cağından şüphem yoktu. Halime'den döndükten sonra bunu daha iyi anladım. Temiz havaların serazat heyecanından anne kucağına dönüşü Mekke'ye tane tane ve fasih bir lisan getirdi. Taşıdığı cevherin tezahürleriyle etrafındakileri hay ran bırakmaya daha o vakit başladı. Şehir durağandı, içine kapanıktı . Çölden sonra zaman zaman ruhuna daral geldiği ni hiss ediyordu. Bunun, şehri kaplayan şirk ve günah dün yasından kaynaklandığının henüz farkında değildi. Şimdilik ana kucağına kavuşmanın sevincini kendine tarife çalışıyor, dimağında binbir lezzet, kalbinde binbir duyguya dönüşü yordu. Küçük ve tenha evlerinde zaman zaman babasından bahsedi yor, uzak hasretler annesiyle bağnnı birlikte yakı yordu. Akşam olduğunda eve, ailesinin yanına gelen bir ba banın ne demek olduğunu hiç bilmemişti. Babasının elinden tutarak hiç yürümemiş, Kılbe'nin etr afında babasıyla dola
şan çocuklann hiss ettiklerini hiç hissetmemişti. Kendisiyle yaşıt olduğu için "Amca!" demeye alışamadığı Hamza'yla oy-

nadığı veya kendinden küçük olan halası Safiye'yi avuttu
ğu zamanlarda bunu daha çok hissediyordu. Dedesi Abdül muttalib ile geçirdiği zamanların mutluluğu bütün bunlara bedeldi. Abdülmuttalib adı onun için dede, amca ve baba demekti. Özellikle omuzuna binip K.fıbe'yi tavaf etmeye bayı-
lıyordu. Üstelik dedesinin K.fıbe duvarına bitişik minderinde, dizinin dibinde oturabiliyor, diğer torunlar veya oğulların can attığı bu itibar da ona pek yakışıyordu. Abdülmuttalib
Zemzem'i bulduğu günlerde K.fıbe duvarı bitişiğine koydur duğu o mindere oturma iznini yalnızca bu torununa vermiş ti. Çünkü Mekke ulularının sohbetlerini dinlemenin hoşuna gittiğini biliyordu. Minderindeki çocuğu merak edenlere ağzı dolu dolu övünürken "Benim oğlum" diyordu, "ileride büyük bir insan olacak, bunu biliyorum!"
Bunu ben de biliyordum ve bildiğim başka bir şey daha vardı. Gülüm ün annesi hasta, dedesi de artık çok yaşlıydı. Bu da bana ölümü hatırl atıyordu. Gülümün

ruhunda derin yara lar açacağını bildiğim ölümü. Henüz altı yaşındaydı, kımıl-damasız bedenler gördüğünde ölümü kendine izah edeme yebilirdi. Annesiyle birlikte dedesinin himay esinde mütevazı bir hayat akıp gitmedeydi.

Dünyalıkları fazla sayılnıazdı. Ba basısı onlara ince ruhlu genç bir hanım olan Bereke13 ile beş deve, birkaç davar, bir kılıç ve cüz'i miktarda gümüş paradan başka bir şey bırakmamıştı. Bütün geçimieri de işte buydu. 14

Arnine'nin ruhunda gülüme dair hayaller vardı. Ah keşke yiğit babası sağ olsa ydı. O zaman her şey daha kolay olabi lirdi. Abdullah, oğlunun her çocuktan ayrı bir çocuk oldu

ğunu görür, ona göre davranarak engelleri aşmasını, yolları yürümesini sağlardı. Evde ona sık sık babasından bahse derken aslında biraz da içindeki hasr eti dillendiriyordu. O akşamlardan birinde, "Gülüm!" deyivermişti benim dediğim

gibi, "İster misin Yesrib'e gidelim, babanın başucuna vara lım, onunla

söyleşelim, ha, gülüm?" istemez olur muydu hiç? Üstelik Yesrib'de babasının bü yük dayılanyla da tanışırdı.
Bir gün batımında, Kuzey Kervanı Yesrib'den geçerken, annesi bir deveden; gül goncası da babasından miras kalan dadısı Bereke ile başka bir deveden iniyorlardı. Rahmete saki olacak bir çocuğun, Mekke kadar olmasa da Yesrib'i sevmeye başlaması nın ilk adımıydı bu. Nitekim birkaç zaman içinde Hazredi akraba yaşıtlarıyla sıkı fıkı olmuş, yüzmeyi ilk ora daki bir havu zda öğrenmiş, uçurtmalar uçurm uş, büyük da yılarından babasına dair hatıralarını dinlemişti. Babasının vefat ettiği yeri, sonra da defnedildiği bahçeyi ziyaret ettik lerinde Arnine babasının mezarı başında onunla uzun uzun konuştu. Hüzünlü bir günbatımıydı. Zaman uzayıp gitmiş tL Ve gülüm kederin ne olduğunu ilk orada öğrendi. O gün,
Arnine'nin gözyaşları içinde "Baban sana hamile kaldığıını biliyordu oğulcuğum ve kervana katılırken tek umudunun dönüp seni görmek olduğunu söylemişti" dediğini hiç unut mayacağım. Gülümü ağlarken gördüğüm ilk gündü çünkü.
Bir ay sonra Kuzey Kervanı geri dönmek üzere Yesrib'den yine geçti. Binbir çeşit eşya yanında, bin bir çeşit acı ve göz yaşını da taşıyarak. Arnine'nin yalnızlık acıları ve Abdullah' a dair hasret dolu gözyaşlarıydı bunlar. Öleli altı yıl olmuştu ama her şey hala dün gibiydi. Tane tane konuşması kulakla rında duruyor, yürüyüşü ve gülüşü gözlerinden gitmiyordu.
Nasıl gitsindi, oğlu yanı başında tıpkı babası gibi konuşur , yürür ve gülerken ...
Kervan, arkasında eski bir yaranın ka nayan izlerini bırakarak ilerledi. izleri ilk fark eden Bereke olmuştu. Yol boyunca kesik kesik öksürmesi ve akşamları halsiz düşmesi ilk onun dikkatini çekmişti çünkü. Arnine he-

nüz yirmi yaşındaydı. Tam da kocas ının öldüğü yaşta. Ge pegenç idi ama kılinatın en bahtiyar annesi olma şerefine ermişti. Gonca gülümü doya doya sevemediğini, kokla yama dığını, onunla daha çok vakit harcayamadığını düş ünüyor, aklına geldikçe Halime'yi kıskanıyordu. Babası yla da, oğluy la da birer yıl bile zaman geçirememişti. Oysa onunla oy nasa, onu konuştursa, şakalaşsa ydılar. Onun tatlı sözleriyle gönlü mest olsa, cümleleriyle anneliğini idrak etseydi. Ah keşke, oğlunun ileride kaf es-i ilahide Cebrail'in öğrettiği tuti ve rahmet kelimeler ine bülbül olaca ğını bilse ydi ...

Kafile Ebva Köyü'ne geldiğinde Arnine'nin ateşi yükseldi ve yerinden kımılda yamaya cak kadar mecalsiz düştü. Ker vanla devam etmeleri mümkün görünmüyordu. Ebva'da bir ailenin yanında beş gün kaldılar . O beş gün, gonca gülümün kadife ruhunda derin çizikier in oluştuğu, ipek düşüncesini ölüm ağırlığının benekiediği tahammülsüz beş gün idi. Bir yetim, annesinin

ölümünü görecek ve kılinatın en sevgili ço cuğu annesiz kalaca ktı. Ya vaş yavaş ve hissede hissede. Beş gün boyunca annesinin gitgide tükenen bünyesi, gülümün ruhunda beşeri acıları tüketireesine eridi. Altıncı günde de yapayalnız kalışın adı gözden sel olup aktı.

Yıkılası Ebva, zalimler zalimi Ebva! Senin için hicivler okumak geçiyor içimden. Kı1inatın en güzel yetimini öksüz bır[illegible]kansın sen. Dostum İbrahim'den bu yana ba ğrımı ilk kez yakıp yandıransın sen. Ah Ebva, yıkılası Ebva!.. Henüz altı yaşında bir çocuk ve şu genişten geniş dünyada korumas ız, kimsesiz ve sahipsiz ...

Ne diyorum ben?!. . Tövbeler tövbesi!.. Sahibinin Allah ol duğunu unutuvermişim; tövbeler tövbesi. ..

Arnine'nin mezar ını Ebva'ya kaz dıkları gün başla dığım hicranlı neşidelerimi, bir sonraki kervan gelesiye kadar an-

ıog

nesinin kabri yak ınlannda dolanıp duran malızun gülümü teselli maksad ıyla hep bir ağıt şeklinde terennüm ettim.
Vahdet doluna yının nuru çöle ilk o vakit yansımıştı. Bereke,
çok vefalı ve kadirşinas bir kadındı. Öksüzün her şeyiyle il gileniyor, metanet telkin edip tesellisine çalışıyordu. Gülüm de çok sa bırlıydı. Allah' ı düşünmeyi, ölümü ve hayatı vereni akıl etmeyi sevmişti. Her kimses izin bir kimsesi olduğunu anlamı ştı . Çünkü Allah, yetim ve öksüz iken de kendisinin sahibi idi.1 5 Sık sık, annesinin ölürken okuduğu şiiri ve vasi yeti aklına geliyordu. Rabbine kavuşmak üzere olan bir ru hun ölüm rengindeki fısıltılanydı bunlar: "Ey Allah'ın bereketini taşıyan oğulcuğum. 1 Çevres ini güvercinler (melekler) kuşatmış öyle bir oğulsun ki sen 1 Her
şeyi en iyi bilen Allah'ın in ayetiyle kötülüklerden korun muşsun. 1 Rüya lanmda gör düklerim doğruysa eğer 1 Sen bütün kainata gönderilensin; helal ile hararnı ayırmak üze re. 1 Atan İbr ahim 'in dini üzerindesin şüphesiz 1 Ki o din hayırdan ibarettir ve Allah seni putlardan uzak tutmuşt ur .
Ve oğulcuğum, bilmelisin ki her yaşayan ölmekte, her yeni eskimekte ... Kimdir ki düny adafani olmaz? Ben gid iyorum, lakin ne mutlu bana ki geriye senin gibi bir nimet bır aktım."
Çöl çiçeğinin ba ğnnı çizik çizik eden ölüm, nedense fazla ara ver medi. İkinci sene biterken annesinden sonra en çok sevdiği kişiye de uğradı,
Abdülmuttalib'e. Yaşı sekseni çok tan geçmişti. Sedirinde otururken dalıp dalıp gittiği oluyor du. Uyan dığında da ilk önce gülümü arıyor ve soruyordu. Bir gerçeğin farkındalığıydı bu. Etrafta sık sık yeni bir peygam berden bahs eden kahinler dolaşıy ordu çünkü. Gerçi onlann
çoğu bu peygamberin kendilerinden olaca ğını söyleyen Ya-

hudilerdi ama Abdülmuttalib öyle düşünmüyordu. O, toru nunu biliyordu. Katıldığı yağmur dualannın hepsinde bolca rahmet gelmişti. Kendisini ziyaret eden Yemen Meliki "Bu
çocukta bir peygamber görüyorum!" demişti. Bereke'yi sıkı sıkıya tembihleyip yanı ndan asla ayrılmamasını emretmesi o günlerdeydi. Aslında Abdülmuttalib'in telaşı boşunaydı.
Hiç küfür karanlığını giderecek bir doluna y sahipsiz olabilir miydi? Yani ki eskiden beri onu her an koruyan biri vardı. O biri ki sıca klarda başının üzerine bulut çakı yor, doğru olma yan bir yere gitmeye niyet etse uyku gönderiyor, ona zarar eriştinnek isteyenlerin adımlarını dol andırıyordu.
Yetmiyor,

Mekke'de her ne kay bolsa bu akıllı çocuğa bulduruyor, her kesin kalbinde onun sevgisini çoğaltıyordu. Yahudilerin onu hedef alan hileleri ise elbette başlarına geçiyordu.

Arnine'nin acısından sonra günler aylara, aylar yıllara eklendi. Gül açalı sekiz sene, iki ay, on gün olduğunda, baba yerine dedesi, hacıla rı yediren ve içiren, Mekkelilere adaleti dağıtan ve zora düşenierin yardımına koşan Abdülmuttalib onu ikinci defa yetim bırakıp gidiverdi. O ölünce bütün Mek ke ağladı. Merhametin onunla birlikte öldüğüne inanarak ...

Abdülmuttalib'den sonra gülüm oğullar arasında şefkat abidesi Ebu Talib'in ba lıtma düşmüştü. Buna en çok ben sevindim. Çünkü diğerlerinden ayrı olarak o, dostum İb rahim'in dini üzere Kılbe'ye gidiyor, tavaf ediyor, vakfe du ruyordu ve asla putlara el sünnüyordu. Eşi Fatıma da çok hanım efendi çıkmıştı. Gülümü izliyor, takdir ediyor, ona

öksüzlüğünü hissettirm emeye çalışıyor, öz çocuklarından ayınnak bir yana, sofraya oturulduğunda önce onu doyuru yor, hususi bir itina gösteriyordu.1 6 Önceleri Ebu Tiilib'in,

"Oğlum sof raya gelmedikçe başlamayın !" tembihini anla ya mamıştı ama o gelince sofranın bereketlendiğini, o doyunca lll

diğer çocukların da doyduğunu kaç kere görmüştü. Bu çocuk her ba kımdan mükemmel ve nadide bir filizin ucundaki bir
çiçek gibiydi. Onu örseleyecek en ufak nefesten bile saklan ması, emniyette tutulması gerekirdi. Emniyette ve emin. Fa tıma bir gün kocasına ondan bahsed erken "el-Emin" demişti ve bu tanımlama Ebu Talib'in pek hoşuna gitti.
Yıllar geçiyordu; yetimin yüreğine hayatı sindire sindire ...
Günlerden birinde amcası ona Kuzey Kervanı'ndan bahsetti:
"Yakında Dımaşk' a gideceğim yeğenim. Artık bir delikanlı sa yılırsın, istersen seni de götüreyim, ha?"
Gülüm, yolun ve yolculuğun, tabia tın ve coğ rafy anın ne demek olduğunu; devletin, sınırın, millet olmanın ne anlama geldiğini bu kervanda öğrendi. Perslerle Roma arasında ki kavgayı , güneyle kuzeyin savaşını, doğuyla batının gelenek lerini hep burada tanıma ya başladı. Çocukluğundaki çölün sonsuz güzelliğini yeniden keşfediyor, olağanüstü berrak bir göğe uzanan varlığın

anlamını düş ünüyordu. Yıldızların altında ilerlerken çekirgelerin yakın çığlıklannda ve çöl sü rüngenlerinin uzak tıslamalannda, adını duyduğu eski me deniyetlerden Medyen'in veya Semud'un ihtişamını kavra maya çalışı yor, bu kavimlerin yok edilişlerine dair tasvirleri gözünde canland ırıyordu.
Kervanda her konak bir ayrı hika ye demekti ve bezirganlar yolları hikayelerle aşıyor, anlattık lar ı tarihi ola ları sa nki dinleyenlere yaşata yaşata merhale ve geçitleri tükettiriyorlardı. O yalnızca izledi, dinledi, gözle di. .. Geceler ve günler boyunca ... Ve bir gün yolları Busra'y a düştü. Dımaşk'ın güneyinde, Ölü Deniz'in ötesinde, Kudüs yolunda bir küçük kasaba ya. Kervanlann hep aynı güneş al tında ve aynı rüzgarın önünde yürüyerek vardıkları yere.
Busra yakınında Ebu Talib ve diğer tacirler denklerini çözdükleri sırada ortalık aydınl anıyordu. Az ileride heybetli

bir yapı gördüler. Rehberleri b uranın bir manastır olduğunu, içinde Circis

Balıira adında Hıristiyanların en alimlerinden bir rahip bulunduğunu, bu rahibin büyükten büyüğe geçerek gelen bir kitapla hükmettiğini, her geçene o kitaptan bir şey ler öğrettiğini anlatıp ilave etti:
"Kervanı görünce size hoş geldin demek üzere az sonra gelir."
Rahip Balıira az sonra gelmemişti, bilakis kuşluk vaktin de bir adam gönderip herkesi manastırına davet etmişti:
"Sizin için sofralar kurdurdu, buyurunuz, nimetleniniz!"
Bu güzel teklife herkesten çok rehber şaşırmıştı. Çünkü bu kadar yıldır Kuzey Kervanı'na rehberlik yapmış ama bir kere olsun Balıira'nın kervandakileri manastınna davet etti
ğini görmemişti. Dediğine göre Bahira, çuvallara doldurdu
ğu sornunlan merkebine yükleyerek gelir, onları kervanda kilere dağıtır, sonra da merkebine binerek iki saat kadar İsa
Nebi'nin sözlerinden anl atır, ardından veda edip gidermiş .
Tab ii kendisine inanan birkaç kişiyi de yanına alarak. Oysa bu sefer ...
Rehberin içinden çıkamadığı _işin aslını ben biliyordum.
Kervan konduktan sonra çevreyi kolaçan etmek üzere ma nastıra doğru uçmuş ve kulenin sundurmasında Circis B ahi ra'yı görmüştüm. Elinde bir kitap vardı ve dikkatle kerva nı inceliyordu. Hayret ettiği bir şey olduğu açıktı. Gözlerini takip ettim; kervanla birlikte yürüyen buluttan ayrılmıyor, pürdikkat, kimi gölgelediğini seçmeye çalışıyordu. Ve serin sularla yüklü bulutun aslında şefaat damlalanyla yüklü bir pınarı korumak için var olduğunu keşfediverdi. Üstelik çev redeki ağaçların eğile eğile onu selamlad ıklarını da görebi-
liyordu. Nihayet gülüm vahadaki bir ağacın altına vardığın da dalların durumuna baktı ve düşündüklerinden tamamen

emin oldu. Hizmetkarlara ziyafet hazırlama emrini verme sinden birkaç dakika önceydi bu.

Balıira kervandaki herkesi marrast ırın kapısında tek tek karşıladı. Musafaha edip yüzlerine ba kıyor ve birkaç cümle de olsa hepsiyle konuşuyordu.

Manastır sa hanlığında sof raların başına oturan altmışa yakın tacir Mekke' de görme dikleri türden çanaklar , aca yip sebzelerden yemekler, çeşit çeşit meyveler ve ballar ın renkleriyle şaşkına dönmüşlerdi.

Bizans ve Suriye'nin zenginliği işte buydu? Tam yemeye baş lanacağı sırada Balıira sordu:

"Kureyşliler, sizden bu yemekte bulunma yan, geride kalan kimse var mıdır?"

İçlerinden biri atıldı:

"Herkes buradadır , kervandaki eşyalarımıza bekçi bırak tığımız bir çocuktan başka !"

"O halde lütfedin, onu da çağırın ki sizin yediklerinizden yesin. Kervanını zı

beklemek için de ben birini görevlendire yim."
Bu alicenaplıktan rehberin dili tutulayazdı; çocuk sa hanlığa girince de Bahira'nın ... Birden ürperdim. Ya gülüme bir zarar verirse? İşte onu dikkatle inceliyor, herkesin gözü
önünde ellerini, ayaklarını kontrol ediyor. Bunları yaparken kitabına ba kmayı da ihmal etmiyor.
Sofrada herkes neşeliydi. Nefis yiyecekler ve şaraplar yorgun taeiriere tam bir ziyafet olmuştu. Rahibe dikkat et tim, gözleri her daim gülümün üzerinde, onu izliyor, ne yiyip ne içtiğine ba kıyor, başkalarına hissettirmeden ona sorular soruyordu. Öğl eye doğru herkesi uğurladığında Ebu Talib'i ve yeğenini bekletmişti:
"Lat ve Uzza hakkı için ey çocuk, sorac aklarını cevaplan dır!"

Bu tür yemin vermeyi daha evvelki kervanl ardan öğren miş olma lıydı. Bu kadar cömert bir ziyafetten sonra çocuğun kendisine itaat edeceğinden emin gibiydi. Yanıldığını görme si uzun sürmedi:
"Değerli ev sa hibimiz, Lat ve Uzza adına yemin ederek bana bir şey sormayınız lütfen. Allah'a yemin ederim ki ben onlardan nefret ettiğim kadar başka bir şeyden nefret etme dim."
"Allah adıyla sora yım ve sen cevap ver o halde!"
"Buyurunuz, sorunuz."
Balıira gonca gülümün fasih lisanına, konuşmasında ki nezaketine, tavırlanndaki asalete hayran kala kala pek
çok şey sordu. Uykusundan, davranı şlanndan, huylarından, hoşland ığı şeylerden, velhasıl kitabında yazılan ne varsa bir bir kontrol etti ve her defasında aldığı cevaptan memnun ve mutmain oldu. En son, sırtını açmasını rica ederek kürek ke mikleri arasındaki peygamberlik mührüne baktı. Ebu Talib
şaşkın ve tedirgindi. Bu adam rahip mi, yoksakahin miydi?
Bir tehlike sezer gibi oldu ve yeğenineyakın durdu. Balıira'ya aklından geçenlerin hangisini önce sorması gerektiğine ka rar vermeye çalışı yordu. Ama Balıira ondan evvel davrandı:
"Bu çocuk senin neyin olur?"
"Oğlumdur !"
"I-ılı!. Bu koca man bir yalan !.."
"Neden inanmak istemiyorsunuz ki, doğru derim!"
"Doğru demiyorsun, belki de korkuyors un. Biliyorum ki bu çocuk senin oğlun olamaz. Babası ölmüş olmalı!"
"Biliyorsunuz demek, o halde kardeşimin oğludur. Fa kat ... "
"Babası ne vakit öldü?"
"Annesi ona hamile iken."

"İşte doğru söyledin! Annesi de öldü değil mi?"
"Evet, bu henüz altı yaşındayken, yedi yıl önce."
"Eba Talib! Benden size zarar gelme yecektir, müsterih ol.
Lakin bildiklerimi bilenler bu çocuğa kasted eceklerdir. Bun dan sa kın ve yeğenini Dımaşk'a götürme! Onu al ve hemen kaçır buralardan, doğduğu yere git."
"Nedenmiş o, ticaretim Dımaşk'tadır ve o da yanımdan ayr ılmayaca k!"
"Eba Talib! Dımaşk'ta, benim onu tanıdığım gibi tanıyan lar çok olacaktır. Sana henüz kimse söylememiş olabilir , ama senin bu yeğenin, İncil'de bize bildirilen ahir zaman peygam beridir. Bütün özellikleri onu bize bildiriyor. Ya hudiler bu
çocuğun getireceği tebliği istiyorlar, kendisini değil. Yeğe nini seviyorsan, al git onu buralardan, Ya hudilerin insaf ına bırak ma!"

"Nasıl yani, siz Yahudi değil misiniz?"
"Elbette Yahudi'yim. Amma Yahudiler son peygamberin kendi soylanndan geleceğini ve İsrail oğulları'ndan olacağı nı iddia etmektedirler. Senin yeğenini göresiye kadar ben de böyle düşü nürdüm. Lakin gördüm ki o İsmailoğullan'ndan mış. Diğerleri benim müsamahamı göstermeyebilirler. Dü şünsene bir kere; senin yeğenin bütün Ya hudilerin rüyasını ellerinden alacak, onu nasıl sağ bırakırlar?"
"Ama ben Dımaşk' a ... "
"Eba Talib ! .. İyi bil ki ben sana karşı üzerime düşen öğüt görevimi yerine getirmiş oldum. Bunu İncil'e inandığım ve bu çocuğun hakikatini tanıdığım için yaptım! İsa Efendimiz arkadaşlarına, 'Ben gid er sem size Far aklit , Ruhu 'l-Hak gele cektir. O kendiliğinden söz söylemeyecek, kendisine söy lene ni dillendirecektir . O bana şehadet edecektir , siz de şehadet eder sini z!'17 buyurduğu için yaptım. Keşke ömrüm vefa etse

de ben de onun tebliğine şehadet edenlerden olsa ydım. Sana söyleyeceğim son söz, bu çocuk tebliğini getirdiğinde onu koruyup kollam andır. Çünkü zanne diyorum ki o gün geldi
ğinde Araplar bu çocuğun hem tebliğini, hem kendisini iste meyecekler."
Ebu Talib ömrünün en güzel kararını aldı; Dımaşk'a gidip maddi kar elde etmektense, Mekke'ye dönüp manevi kazanca nail olmayı seçti. Kurtarıcılar kurtarıcısını kurtardı ve dö nüş yollarında bir şiir söyledi:
"O reis nasıl bır akılabilir ki düşmana 1 Sözü ve tavrı mükemmel 1 Gayret ve faaliyeti güzel iken . .. 11 Huzuruyla semadan ya ğmur istenendir o. 1
6ksüzlerin sığına ğı olacak
öksüz 1 Güçsüzlerin kucağı olacak güçsüz . . . 1 O reis nasıl bır akılabilir ki düşmana!"

<<@119>>

583-59
4
• "el-Emin": Kureyş'in yüz akı ...
• Ezenler ve ezilenler arasında kötülükl erden korunarak büyüyen delikanlı
• Mekke'ye iyilik getiren Hılfülfudill
• İyilikleri hep o yapar, doğruları hep o söyler ...
• Kervan ticareti ve kazançlı geçen seferler
• Mekke'nin asil ve saygıdeğer kadını
Büyükler Büyüğü Hatice
• Seven gönüllerin yeryüzüne örnek evlilikleri
• Saadet bağının gülleri: Kasım, Zeyneb,
Ümınügülsüm, Rukayye ve Fatıma
Gönül fikr-i hayalinle sabahlar ya Rasulallah

Olur şem '-i cema linle sabahlar ya Rasulallah
(Saliihi-i Uşşaki)
Gönlüm senin hayalini kurarak sabahlar ey AUah'ın elçisi;
(bu hasretlik içinde, eğer) cemalinin mumu olmasa sabahlar olmaz.

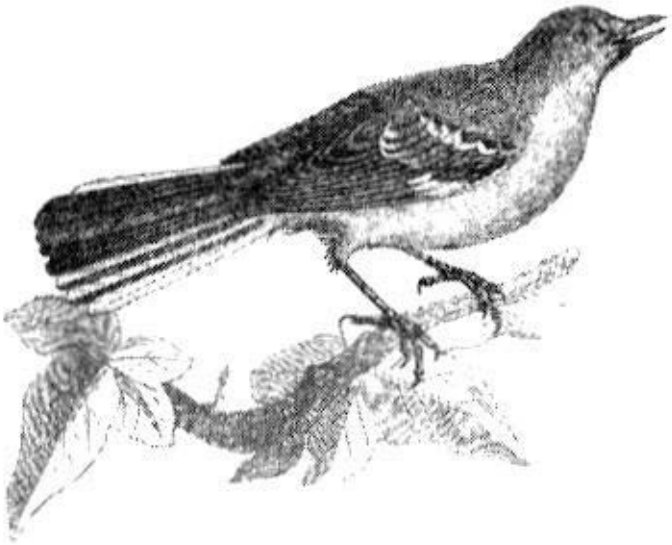

<<@121>>

B.fiH.fiRİYE
Hatice için ...
"Ey Teyma kadınları, ey Kureyş kadınları! Yurdunuzda
Ahmed isminde bir peygamber zuhur etmesine az kalmış tır.
Hanginiz ona zevce olabilirse, hemen olsun!"
Kabe avlusundaki bu ses, asil kadınların tavafı için ayrı lan kısımda bir dalgalanma ya sebep oldu. Kimisi homurdan dı, kimisi kahini taşladı. Biri hariç!.. O, duyduğu cümlenin hak ikatini kavramış ve "Ah!.." demişti, "keşke onu görsem!"
Zaman hızla akıyo rdu. Dostum İbrahim gibi genç ve ya kışıklı Muhammed'in de ilahi bir güç tarafından korun duğunu, dünya ba ğının en güzel gülü olacak diye dalını ve

çevresini saran dikenlerin birer birer ayıklandığını, o büyür ken ipek ipek safiyetine halel getirecek budakların, ka dife kad ife ruhunu ineitecek ayrıkların çevresinden temizlendi-

ğini görebiliyordum. Bazen beyaz elbiseli bir adam onu pu tun yanından uzakla ştı rıyor, bazen bir uyku hali onu süfli ve mala yani şeylerden alıkoyuy ordu. Kılinat ba hçıvanı onu cahiliyenin bütün kötülük ve pisliklerinden uzakta, terte- miz yetiş tiriyordu. Kavminin içinde yükselmiş, mürüvveti faziletle, ahlakı güzellikle, soyu asaletle, komşuluğu iyilikle ziynetlenmişti. Huyu yumuşaklığa, bakışı tebessüme, giyi mi zarafete, konuşması fesahate mihenk sa yılıyordu. Kimse ondan incinmiş değildi. Bu yüzden "doğru, güvenilir kişi" an lamında "el-Emin" lakabı yla çağrılıyordu. Tıpkı analığı Fatı ma'nın çağırdığı gibi... Bana gelince; yüzyıllar içindeki en mutlu zamanlar ımı yaşıy

ordum. Gül ve bülbül. .. Tenhadave baş başa ... Nereye yönelse ora ya koşarak, ne zamandursa o zaman durarak ... Her zaman ve her yerde coşkulu şarkılar söyleyerek ... Henüz kimseciklerin görmediği her şeyi görü yordum; davadarını sürdüğü yerde hayat coşkuyla doluyor, ağaçlar ve taşla r, kurtlar ve kuşlar onu selamlıyorl ardı. Yü rüyeceği yolun dikenlerinin ayıklandığını, tırmanacağı ya kuşların düze evrildiğini hissed iyordum. Hacılar arasında, ticaret kervanl arında, panayıdar ve ba yramlarda, kavgalar ve çatışmalarda o hep korunuyor, üzerine çamur sıçramaya cak şekilde berrak kalıyordu. Derken "el-Emin" yirmi beşine geliverdi; ·Ebu Talib'in himaye ve desteğinde.

"Ah! .. Keşke onu görsem!" diye iç geçiren Mekkeli hanım,

Huveylid kızı Hatice'ydi. Itırcılar Çarşısı'na bakan evinin ça tısında şarkılar söylerken kalbimi hayranlıkla ürperten saa det yüzlü kadın ... Mekke'nin sırça vazosundaki narin çiçek ...

Kadınlıkta bir ufuk, kadın oluş üzere yaratılmış bir abide.

Emsalsiz bir şefkatin, engin bir tatlılık ve yumuşaklığın, na dide bir kadın sezişi ve ruh zenginliğinin sembolü ... İnceli

ğin ve zarafetin idrak mertebesi ...

Hatice Mekke'nin çılgınca eğlencelerinden ve aşırılıkla nndan uzak, ticaretine bakarak yetimlerini büyüten asil bir anneydi. Herkesin itibarını kazanan Hıristiyan din adamı
Varaka b. Nevfel'in kuzeni olurdu ve soyu Kusa y'da gülümle birleşiyordu. İlk kocası Ebu Hale'den sonra evlendiği Mah zumlu Atik de ölmüş; şimdi birinciden bir oğlun, ikinciden de bir kızın annesiydi. Yaşı otuz yediyi bulmuştu ve gelen evlilik tekliflerini hep geri çeviriyordu. İşl eri yolundaydı.
Mekke' den hareket eden Kuzey ve Güney Kervanlan onun develeri olmadan yola çıkmıyor, ara aylarda da yakın pana yırlara kaf ileler yollayarak oldukça karlı ve dürüst ticaretler yapıyordu. Ne ki son iki yıldır süren kıtlık onun da işlerini etkilemişti.
Düş ündüm; Mekke'de gördüğüm bu kaçıncı kıtlıktı? ! .. İşte şehir yine kıvranıyordu . Her evde bir feryat, her beşikte çığı ran bir bebek!

Yoksulluk üstüne yoksulluk; fakirlikten efzun fakirlik ... Ebu Talib'in hanesi de tahammül gücünü tüket miş, düzen dikiş tutmaz olmuştu. Bahar bitti bitecekti. Mek ke ahalisi, dualar ve tavaflarla süsledikleri binbir umudu birbirine ekleyerek Kuzey Kervanı'nın hazırlık telaşına düş müş, Kiibe'deki tanrıların itibarı artmıştı. Mekke çarşısında
Huveylid kızı Hatice'nin, kafilesini onun adına götürecek bi rini aradığı konuşuluyordu. Ebu Talib yeğenini hatırlayıver di. On altı yaşından bu yana, tam sekiz yıldır birçok kervana katılmış, her birinden kazanç ve takdir elde etmişti. O kadar ki esrik develerio yulannı tutsa munisleşiyor, kavurucu sı- caklar o yürüyü nce serinliyordu. Bezirganlar onunla kervan
çıkar maya can atıyorlardı.
"Biliyorsun, ey kardeşimin oğlu" diye başladı söze Ebu
Talib ve sırasıyla kıtlıktan, sermay esinin tükendiğinden ve ticaretinin bozulduğundan söz etti. Dımaşk' a gidecek Kuzey

Kervanı'nı, Hatice'nin kervana yükleyeceği malları, onun iyi bir işveren olduğunu, nihayet gidip kendisiyle görüşürse belki onun adına kervan a katılabilece ğini bir bir anlattı. Gülüm o güne kadar kimseden bir şey istememişti. Gerçi Hatice'yi ta nıyordu, şerefli ve mütevazı bir tacireydi. İş istedi diye kimse yi ren ci de edecek bir tavrı olamazdı ama yine de içinden bunu yapama yacağını geçirdi. Gülümü bilirdim, yarat ılışındaki sa fiyetten dola yı içinden geçen şeyler hemen yüzünden okunur du. Ebu Talib de okudu ve ısrar etmedi. Ama onunla bu mese leyi konuştuğunu da ertesi gün Hatice'ye duyurmaktan geri kalmadı. Gülümün adını işitir işitmez Hatice'nin yüzünde bir
ş etaret panldamıştı. Son yıllarda adını sık duymaya başladığı o delikanlıydı bu. Herkesin "el-Emin" dediği Muhammed. Hak kında edindiği bilgilere ve tecrübelerine göre okuma yazma sı olma yan fakat hesap bilen, yoksul olmasına rağmen iyilik yapma yı seven, onuruna düşkün ama mütevazı bir delikanlıy-

dı. Derhal kendisine haber salıp başkalanna verdiği ücretten daha yüksek ücretle mallarını Dımaşk' a götürmek üzere ker vana katılmasını teklif etti.
Gülüm Hatice'nin evinden sevinçli
çehresiyle ay nidığında zihninde dört genç deve karşılığı ya pılmış iyi bir anlaşma, Hatice'nin aklında ise doğru sözlü, gü zel huylu pir delikanlının iri kara gözleri vardı.
Mekke, üç ay boyunca kervanın Dımaşk'tan dönüşünü me rakla bekledi. Hatice ise yalnızca kervanı değil, kapısından ayrılan sevinçli çehrenin sahibini de merak ediyordu. Aradan geçen uzun gecelerde kervan onun için sa nki bir şiirin adı olmuştu da manalar kavis kavis, vezinler ve kafiy eler adım adım birbirini takip etmedeydi. Çölün güzelleri olan develer rio aya klarına, rüzgarın kızlar ı olan atların yelelerine tutun muş bir hayaldi sanki. İçinde yumak yumak olan bir hayal ...
Yoksa şu öğle sıcağında, iki katlı evinin üst sayebanında ha-

mm arkadaşlanyla otururken, ufukta gözlerine ilişen karaltı neden içini titretiversindi? Güneşin beyinleri kaynattığı bu vakitte yollara düşen şu yolcu elbette bir haber taşıyordu.
Baktı, bir daha baktı. Gözlerini ovuşturdu, hayretini yenme ye çalışarak tekrar baktı. Busra'y a gönderdiği iri kara gözler geliyordu. Üstünde ilerleyen bulut da beraber ... İyi de şimdi ellerine ve ayaklanna sirayet eden bu telaş da neydi? Birile ri kervanından yüzlerce kez kendisine haberler geti nıiiş, art arda develer ufukları kaplaınıştı da hiç böyle heyecanlanma mıştı. Hareketlerini kontrol etmeye çalıştı, ama işte olmu yordu. İçinin kıpırdadığını hissed iyor, yüreğinde daha önce duymadığı bir haz duyuyordu. Hiç yüzleşmediği bu heyeca nın sebebi başkaydı, itiraf etmek istemiyordu ama ne oldu
ğunu tahmin de zor değildi. O ara hizmetçisi ilişti gözlerine.
Hurmalann en güzelinden bir tabak hazırlamasını söyledi.
İyi de neden sesi de titriyordu şimdi? Arkadaşıanna ve hiz metkarlarına aşikar etmekten korktu. Başını ufuktan yana
çevirdi. Dimağını mest eden düşüncenin mi, kalbine sarhoş luk veren hissin mi, gözlerini kamaştıran güneşin mi etki sindeydi, kestiremiyordu; baktı, gittikçe daha dikkatle ba ktı ve gülümde o güne kadar benim gördüklerimi bir bir gördü.
Zulmeti aydınlatacak güneşi, küfrün kara perdesini yırtacak dolunayı, insanlığa yol gösterecek-yılCltzı .. :
Omuzlanna dökülen dalgalı uzun saçlan, uzun ve ince hi lal kaşları, siyah uzun kirpikleriyle devenin üzerindeki bu asil duruşa hayran olunmaz mıydı? Ya buğday renkli açık alnının ortasında parla yan şu nurane demeli? ! .. Değirmi yü zünde açık pembeye çalan şu beyaz yanakl ar, çehresindeki mutluluğun okunabildiği berrak sa yfalar değilse neydi?
Hatice, sol böğründeki derin kıpırdanmanın etkisin dey di. Bekledi, yaklaşmasını bekledi, oracığa yığılıverınekten

korkarak ... Neden sonra başını kaldırdı ve gözlerine baktı.
Kalbine uzanan bir bakışla baktı. Sürmesinin ezelden oldu
ğunu fark eden bir bakışla. Burnunun iki kaşına yakın olan kısmındaki hafif kemerin yüzüne kattığı sevimliliğe meftun olan bir bak ışla. İşte devesinin üzerinde müjdeli bir gülüm semeyle öylece duruyordu. Muntazam diziimiş beyaz ve ba kımlı dişlerinden birkaç dolu tanesinin pariayarak etrafa saçıldığını hissettiren bir gülümserneydi bu. Ve Hatice daha fazla bakamadı. Gözleri kamaştı.
Kervan kazanç ve vusla tlarla birlikte şehrin sokaklarına
çılgınca bir eğlence getirmişti. Naral ar, ateşler, fuhuşlar ve içkiler. Onca kıtlığa, onca çekilen sıkıntıya rağmen dalalet ve eğlencede o derece ileri gittiler ki

sapk ınlıklarını görmesin ler diye Lat ve Uzza'nın üzerini örtrnek zorunda kaldılar. Ve bütün o çılgın haz haykı rışlarının uzağında, gülümün kervan yoldaşı Meysere, Hatice'ye tatlı tatlı anl atıyordu:

"Malların satışından çok büyük gelirler elde ettik değerli efendim. Kervanda en ziyade kan bizim ettiğimizi söyleye bilirim. Ve tabii bütün bunlar ın Muhammed yüzünden oldu
ğunu da itiraf ederek ... O kadar iyi, dürüst, ahlaklı ve akıllı.
Üstelik yolculuğum sırasında çok garip şeyler yaşadım. An latsam inanmazsınız."

Hatice o anda Meysere'nin anlatacağı her şeye inanmaya hazırdı. Devesinin üzerinde bulutla gölgelenen birini gör mekten değildi bu kabulü, hayır, onun gözlerine baktığı gü nün ikindi sohbetindeki edas ından ve sözlerindendi.

"Umarım ona itaatsizlik etmemiş, sözünü dinlemişsin dir!"

"Nasıl dinlemeyeyim hanımım, her söylediği doğru ve isa betli iken. Hatta onun sözünü herkesler dinledi. Çünkü her kes onda herkesten fa rklı şeyler buluyordu."

"Ne gibi şeyler?"
"Gar ipten garip şeyler efendim, inanm ası zor şeyler. Yor gunluktan can vermek üzere iki devemiz vardı mesela, ker vanın ardında kalmış, kafileden ha koptuk, ha kopacaktık.
Muhammed' e haber verdim. Elleriyle develerin aya klarının altını ve bacaklarını sıvazladı ."
"Neden peki?"
"Neden olduğunu bilmiyorum, ama o andan itibar en de veler böğürerek kervanın en önünde gitmeye başladılar. Ben böyle uğurlu ve bereketli birini daha evvel hiç tanımamı ş tım. Üstelik emin ve dürüst."
Ertesi ve daha ertesi günlerde Hatice, ticaret vekiline min nettarlığını göstermek, ileride yeniden kervanına müzaheretini sağlamak için yakından yakın ilgi gösterdi. Başlangıçta birkaç tabak yemek veya birkaç hediye, gitgide mevsimlik meyveler den ikram göndermeler, ha.l ha tır sordurmalar

... Hatta bir gün onu ziyaret etmeyi bile istedi. Lakin Mekke'nin Hıristiyan papazlan ve Bizanslıl arca itibar edilen adamlannın çıktığı bir ai leden, Esed obasın dan geliyordu ve böyle bir şey yapması aile
şerefi için yakı şık almaz dı. Üstelik de soyca, ahlakça ve iffetçe temizliğini ifade eden "Tahire" lakabıyla anılıp dururken. Lakin işte gönlünde ona doğru bir hassasi yet, bir akış vardı; durdura madığı bir akış. Bu akış, Nef ise binti Münye ile yaptığı sohbette
"Bak bakalım, Muhamm ed neden evlenmiyormu ş, hele bir anla gel! Unutma, sadece sen ve ben bileceğiz," cümlesine biriki ver di. Nefise arada sırada onun hizmetinde bulunan, bu vesileyle gülümü de tanımı ş olan bir hanımdı . Üstelik asillerden olma dığı için sokak ortasında veya Kılbe meydanında yabancı bir erkekle konuşabilir, bundan kimse bir mana çıkarmazdı. Ne fise'yi takip ettim . Gülüm hakkında alınacak kararlan elbette

,; bilmeliydim. Eve dönüş yolunda önüne çıktı. Tıpkı bir zaman lar Zühre'nin babası Abdullah'a yaptığı gibi:
"Muhamm ed, güzellikler başı na toplansın, hele eğleş azıcık!"
Gülüm bir çocukla konuşur ken bile olağanüstü dürüstlük ve nezaketle cevap verir, ona tebessüm ederdi. Yine tebessüm ediyordu ama başı nı yere eğmişti:
"Buyurunuz Nefise Hanım, ne istemiştiniz?"
"Diyorum ki, yaşın geldi, olgun ve değerli bir kişiliğin var, iyi bir ailedensi n ve herkes seni takdir ediyor. Münasip bir kızı kolayca bulabilirsin, ama sen hala bekarsın?"
Gülüm her şeyi tabii haliyle izaha çalışı r, riya yahut ya lana yak laşacak tavırlardan daima kaçınırdı. İçindekini dos doğru söyledi:
"Nasıl evlene yim ki, ne düğün için serınay em, ne bir aileyi ayakta tutacak geçimim, ne o aile için güvencem var."
"Yani sen, geçinecek gelirin ve aile kurmak için güvencen olsa evlenirsin öyle mi?"
"Öyle ama ... "
"Peki düğün masr afın sağlansa, güzellik ve şerefte sana denk bir hanım bulsak, üstelik de zengin olsa, ha?"
Bu kadın inan ması zor bir söz söylüyordu besbelli. Tebes- süm etti:
"Kimdir ki böyle birisi?"
"Hatice!.."
"!mkansız. Mekke' de hiçbir zengine evet demeyen Hatice?
Benim için nasıl olabilir böyle bir şey? Ayrıca ... "
"Sendeki huy, ahlak ve gönül zenginliği onun malından değerlidir. Sen yeter ki razı olduğunu söyle, gerisin .ba na bı rak. Bu benim müşterek dostlar vasıtasıyla halledemeyece
ğim şey değil. Razı mısın?"

Gülüm ne riya gösterdi, ne de nazlandı. Dosdoğru içinde- kini söyledi:
"Razı yım!"
"O halde yarın bu vakitler sana bir haber getiririm."
Nefise sevinçle Hatice'nin yanına koştu. Daha o akşam- dan nişan, düğün, hazırlıkl ar, görüşmeler hepsi tek tek ko nuşuldu. Zannederim hiçbir kadının fendi bu derece isabetli bir hayra kapı açmamış tır. Sevindim, hem de çok sevindim.
Sonra da yedi güzel şarkı besteledim. Her güne bir şarkı.
Hepsinde de Hatice'nin o kara gözlere karşı beslediği aşkı ve aşkın aşığa

yaptırab ileceği şeyleri terennüm ediyordum.
Yüreklerdeki heyecanı, her insana gösterilen sevgiden farklı olan sevginin yansımalarını sa yıp döktüm. Ve sevgide Hati ce'yi o kadar kıskandım ki kendime en büyük rakip kabul ettim. Gülümü benim kadar seviyordu işte, hatta bazen ben den fazla ... Bir gün biriyle yarışacağını hiç düşünmemiştim. Gerçi başkal arının gülümü sevmesinden hep mutluluk duy muş hatta mest olmuştum; lakin Hatice herkesten ayrıydı.
O kadar ki gece rüyasında, gündüz ha yalinde onu görüyor, kalbinde devamlı onunla konuşuyordu. Elbette gülüm de ona karşı ilgisiz değildi. Asaleti, güzelliği, herkesin kıskandığı itibarı ve iffetiyle kendine denk olduğunu düş ünüp içten içe neşeleniyordu.
İki ay sonra, Mekke sokaklarında gülümün çeyizi dolaş tırılırken içim hem sevinçli, hem buruktu. Sesim titreyerek terennüm ettim:
"Gelin ey Mekkeliler, dur mayın gelin 1 Düğünü başladı düğünZere giderne ye nin "
Sesime ağaçlar ve kuşlar eşlik etti. Hayli mütevazı ama saygılı, israfsız ama memnun edici bir şölendi o. Deflerin ça-

lınıp gençlerin oynadıkları, Mekke asill erinden ve hilleden iki yüz kadar insanın dayurulduğu bir şölen. O günkü şar kımda Adem ile Havva 'nın cennetteki, İbrahim ile Hacer'in de yeryüzündeki mutlu evliliklerini andım. Bundan böyle
Muhammed ile Hatice'nin evlilikleri anılsın, gelecek nesiller, nikahları kıyılırken bu evliliğin bereketine sığınsınlar diye yaptım bunu. itiraf etmeliyim ki düğünden sonra hayat ımda yeni bir dö nem başla dı. İnsanlarAdem ile Havva 'nın birbirine aşık olduk larını, Havva 'nın Adem'e yasak meyveyi aşk ı yüzünden teklif ettiğini ve Adem'in de sevdiği kadının teklifine day anamadığı için onu tadıp cennetten çıkar ıldıklarını anlatırl ardı. İbrahim ile Hacer'in birbirlerine olan hislerine hiç muttali olarnamış tım ama o aşkın meyvesi İsmail'i tanırdım. Şimdi Gülüm ile
Hatice'nin karşılıklı duygu larını, bu duygulada birbirlerine karşı muamelelerinde "Ya incinirse!" korkusundan adeta tit rediklerini, yekdiğerini kırma veya gücendirme ihtimali ola cak en küçük sözü ve davra nışı terk ettiklerini, her ikisinin bütün hayatlarını kendilerinden evvel eşini düşünerek yaşa dıklarını gördüm. Saygıyla dillendirilmiş "sen" sözünün, men faatle söylenmiş "ben" sözünden daha değerli olduğuna şahit oldum. Bazen Hatice'nin yüreğini dinledim, minnet gördüm; bazen gülümün kalbine baktım şükür okudum. Aşkın saygı dan, dostluktan, mahremiy etten, paylaşmaktan ve ortak dü
şünceden ibaret olduğuna böyle karar verdim. Belli ki Hatice, bu sevginin kanatlarında makamlar ve merhaleler, dereceler ve kademeler aşacak, sevgisi yüzünden baze n hesabı susacak, bazen mantığı şaşıp aklı eriyecekti. Bütün varlık hikmeti ve hilkat sım yla gaye kadının ga ye erkeğe liyakatiyle yaşay acak, dünya ka dınlığı adına eşe ba ğlılığın ve destek olmanın timsali olacaktı. Yanılmaya cağımı biliyordum, çünkü daha şimdiden

Hatice kendi kişiliğini sevgilinin kişiliğinde eritip kayb et meye, onun fikrini kendi fikri bilmeye çabal ıyordu. Gülümün istediğini istiyor, onun meylettiğine meylediyordu. Onunla sevginin İlahi olduğunu bilmiş, kul olarak sevginin serpin tHeriyle Allah'a yükseleceğine kanaat getirmişti. "Onu seven Allah'ı sever!" dedi bir gün ve Allah'ın sevgilisini öyle sevdi, onun sevgi kapısından girip gerçek sevgiye öyle erdi. Hatice bana büyük rakip, güle bülbül oldu. Herkesin diken olduğu zamanda o gül ile gül oldu.18
Gülüm Hatice'ye mürüvvet gösterdi ve bir erkeğin neza keti ve şefkatiyle davr andı. Aralanndaki aşka ve tezahürle rine baktıkça, sevgi denen şeyin İbrahim'in Rabbi tarafın dan gülüme bir huy, Hatice'ye de bir lütuf olarak verildiğini düşündüm. İnsan lığın o zamana kadar çektiği sancıların hep karşılıklı sevgisiziikten olduğuna bir kez daha inandım.
Oysa sevgiyle kinler tebessüme durur, sevgiyle düşmanlar dost olurdu. Ağulann

bal, ayniıkiarın visal olması hep sev gidendi. Sevgi bir yuvada bereketin ve neza ketin adıydı. Bir hafta önce Hatice, Ebü Talib 'in evine sevgiyle, bir hafta son ra ise gülüm Hatice'nin Itırcılar Çarşısı'nın ardındaki evine sevgili diye gittilerse bu sevgi katıksız bir tılsım olmalıydı.
Gelinemehir verilirdi, Hatice azdan az mehre razı oldu; çün kü sevgisini göstermek istiyordu; gülüm ise on iki ukiyyelik mehre yirmi genç deve ilave etti, çünkü o da sevgisini gös termek istiyordu. O gün sevgi mürüvvetin adı oldu. Sonraki zamanlarda hanel erindeki her değişiklik sevgiyle yapıldı.
Mekke'de aile demek, oba demekti; evlenen bir dulun çocuk ları düğünden sonra baba evine gider, obanın çocuğu olur, annesinden aynlırdı. Hatice'nin evvelki çocukları da böyle yaptılar ama annelerini ziyarete geldiklerinde orada gülümü
öz babalan kadar şefkatli buldular. O gün sevgi şefkatin adı

oldu. Gülüm Hatice'nin akrabalanna hep nazik davran mış, hatır sa ymıştı; günlerden birinde sütannesi Halime onu zi yarete gelince de Hatice onu ağırla yıp sa yısız hediye vererek gönderdi. O gün sevgi akraba ya hünnetin de adı oldu.

Her şeyin başlangıcında, Muhammed sevgiden yaratıl mıştı, şimdi sevgi Muhammed olarak görünüyordu. Ben sev ginin Muhammed ile en büyük rahmet, Muhammed'siz sev ginin de zillet içinde zillet olduğunun farkındaydım. Gülün dışında bir sevgi, sevginin dışında da bir gül olamayacaktı.

Sevgi beşeri zeminde gülün mutluluğu, Hatice'nin ise bütün varlığı kesildi. Herkesin "Tahire" dediği Hatice'ye sırf bu sevgiyi taşıdığı ve bana büyük rakip olduğu için ben Kübra demeye başladım; "Haticetü'l-Kübra: Büyük Hatice." Çünkü o bütün varlık ve hikmeti, bütün hilkat sım ve ulviyetiyle gülüm ün muhatabı, büyük mücerred kad ının büyükler· bü yüğü erkeğe karşı müşahhas duruşuydu. O, güneşe karşı ay, belki en müstesna kulun nihay etsiz muhatabıydı. Ona na sıl "Büyük" demem ki, gülümü tanıdıktan sonra kendisinden vazgeçti, yalnı zca gül için yaşadı. O öyle "Büyük" tü ki arzusu artık onun arzusu, iradesi artık onun iradesiydi. Aşk kimliği ni fethetmiş ve öz kimliğinden üstün kimliğe taşımıştı.

Itırcılar Çarşısı'nın sırtındaki evde günler günlere ekie nirken sevgi bazen doğruluğun ve müsamahanın, bazen hi maye ve muhaf azanın da adı oldu. Mekkeliler oradan güven, sadakat, doğruluk ve emniyetin ışık ışık şehre yay ıldığını görüp gıpta ettiler. Yıllarca bu sevgi güzelin, iyinin ve doğ runun; en çok da mutluluğun ve saad etin adı oldu. Sevgiye sırasıyla Kasım, Zeyneb, ümmüg ülsüm, Rukayye ve Fatıma diye ad koydular. Kasım ilk oğuldu ve geleneğe göre mukad des bab asının künyelenmesi için yüzük kaşı olacaktı. Sonraki günlerde Mekkelilerin gülümü Muhammedü'l-Emin yanın da

Ebü'l-Kası m diye de çağırmaları bundandı. Ve Ebü'l-Kasım, kclinatın en güzel gülü, benim gülüm, dostum İbrahim'in ha tırası ve İsa Nebi'n in müjdesi olan gülüm, hakikat perdesi nin açılışına hazır lanırken gerçeklerin de gerçeğine doğru tefekkür içinde tefekküre, bense hakikatin perdesi aralanır - ken okunacak en güzel mısraı bulabilmek adına sa ncı içinde sa ncıya gark olduk.

Ve yıllar akıyor, akıyordu ... Tefekkür ve inziva içinde ...

<<@135>>

595-600
• Muhammedü'l-Emin ... Mekke'nin iftihan ...
• Büyük kavga; yanan Killle'nin yeniden inşası . . .
• Hacerülesved'i yerine koymaya bir hakem lazım
• Ukaz Panayırı: Şairler ... Hatipler ...
Sözün efendileri...
Ri yaz-ı rnidhatinde andelibirn ya Rasulallah
Senin birnann olrnuşken tabibirn ya Rasulallah
(Nazim)
Seni övme bahçelerinde bir bülbülüm ey Allah'ın elçisi; sırf bu yüzden, senin bir hastan iken şimdi bir gönül tabibi olma mertebesindeyim.

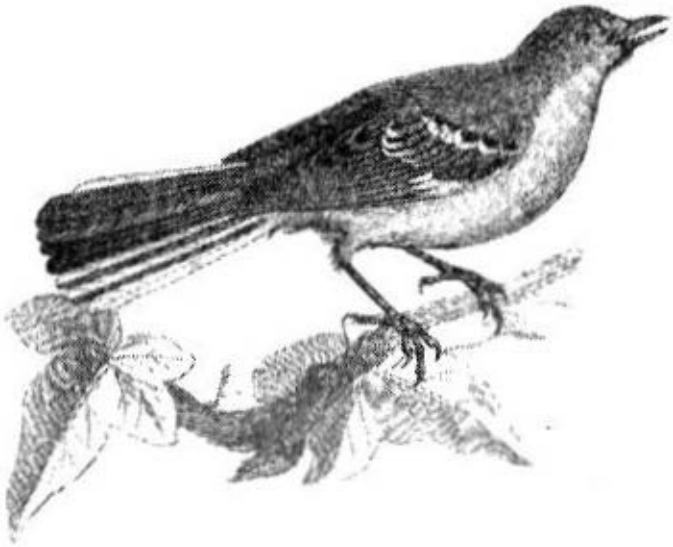

<<@137>>

KIT'fl
Kuss b. Saide için ...
Saadet çağının kapısı aralanınış, hakikat perdesinin açı lacağı, vahye yakın zamanlar gelmişti. Zaman zaman me lekl&#xFFFD;rin gülümü birbirlerine gösterip "İşte o, salat ve selam
Üzerine olsun; O, alemin kurtulu şu, ama henüz vaz ifesi baş lamad ı!" diye övdüklerini ve övündüklerini işitir gibi oluyor, arada sırada "İşte büyük kurtancı !" diye onu anan cinler gö rüyordum. İçinde sevgi ve sevgili var iken zaman ne de çabuk geçiyor, günler na,sıl da akıyo rdu. Allah unutulup da varlığın ve insanın anlamsızla ştığı zalim dönem bir kere daha sona ermek üzereydi. Dünyayla ahiret arası na naif perdeler, ezelle ebed arasına da nurani zembiller kurulmuş semavat ile yer arasında bağla ntı ba şlıyor, ufukta yeni bir vahyin ışığı par lıyordu. Üstelik bu sefer gülümün kokusu yayılacak, hükmü

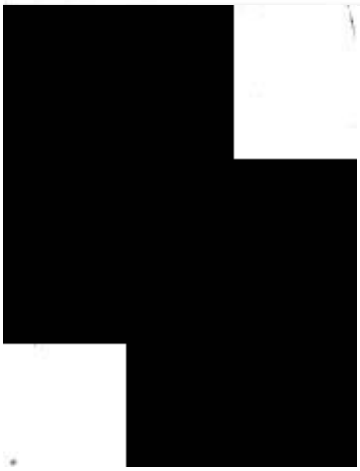

yürüyecekti. Semada perdeler aralanma ya başlamıştı. Bunu
Musa ve İsa Nebi'den biliyordum. Böyle dönemlerde dünya nın gidişatı değiş
ir, zaman istisnai şartlar kaz anıp başka bir zaman olur, ezeli ve ebedi olan

hakikatin nuru fani oland? yansıma ya durup varoluşun uhrevi sesi duyulurdu. Sonra da iyilikle kötülüğün; inkarla imanın gizli yüzleri bir bir ortaya çıkardı. Gerisi hep aynı mücadelenin tekranydı; hakikatin nuruna karşı koyanl arla ona sahip çıkanlar arasında ki mü cadelenin. Artık şehrin meydanı, gönüllerde cevher mi yahut marsık mı olduğunu gösteren ve arkad aşlıkları bitiren bir mihenk taşına döner, hayat sa vrulur, sa vrulurdu. Bir nasip veya nasipsizlik rüzgarının önünde ...

Dostum İbrahi m'den bu yana mücadeleyi hep hakkın ve hakika tİn kazandığını, insaniyetİn mükemmellik derecesine yükseldiğini görmüştüm; sonradan bozulsa bile ... Hatırala nın ve özlemlerimin beni gül hakikatinin telaf fuz edileceği güne kilitlernesi bundandı. Galiba zulme ve karanlığa karşı vahyin ve nurun zaf erini özlemiştim. İbrahim' e söz verdiğim şarkılan bir bir hazır lıyor ve dillendir iyordum ama en çok da onun söyleyeceği şarkıları bekliyordum, israf edilen in sa nlığı kıvama erdirecek, bozulan insaniyeti düzene koya cak şarkıları. Musa ve İsa lisanından provası yapılan şarkıları ...

Su kadar berrak, susa mışların dudaklar ındaki çatlamalara şifa olacak, kar gibi ak şarkıları ... İlahi şarkıları ... O şarkı lar ki İslam adıyla bir gül dudağından terennüm edilecekti.

Renk renk, ıtır ıtır hakikat aray ışının, ilhamları ve kelamı çoğaltacak güfteleriydi bunlar.

Zaman akıyor, son ve hakikatli şarkı için işaretler işaret leri kolluyordu. Son işaret bir yangınla geldi. Kut sal Ka.be ve içindeki her şey, göz göre ve cayır cayır tükendi. O kadar ki harçlar ın arasındaki hatıllar bile kül olup dosturnun elleriy-

le tek tek koyduğu taşlar yerinden oynadı, evin muvazenesi bozuldu. Bütün gece ağladığım bir manzar aydı bu. Kutsal bina yı hiç böyle pejmürde görmemiştim. Anılar ı düşündüm durdum. İbrahim'i andım, sonra İsmail'i. .. Kab e temellerinin yükselişi geldi gözlerimin önüne. Baba oğul ne güzel çalış- mışlardı. Dün gibi hatırlarım, önce Mekke civarındaki kaya lardan taşlar yonttular. Saydım, tam 161 4 taş olmuştu. Sonra
İsmail taşları taşıdı, dostum İbrahim de Allah'ın emrettiği
şekilde taşları üst üste ve yan yana koydu. Harçları yoktu.
Sonraki zamanlarda kutsal ev tabii afetler, yangınlar , dep remler gördü ve her defasında aynı taşlar kullanılarak yeni den yapıldı. Yıllar geçtikçe elbette taşlar karardı. En ziyade de şirk dönemlerinde taşla rın siyahlar lığını gördüm. Putpe- restliğin kiriydi onları karartan. Buna rağmen yeryüzünün bu ilk mabedinde tevhit esası na uygun olarak hac yapan bi rileri daima var ola geldiler. İçine putlar doldurulup putpe restliğin yayıldığı za manlarda bile burası Beytullah

olarak anıldı ve herkes orayı gerçekten de "Allah' ın Evi" bildi.
Hakikatte Kılbe Rahmani sırların tecelli ettiği yerdi de dağlar ve yollar oraya koşup gelmiş, onu çevrelemişlerdi.
İstikametten münezzeh bir madde, ama madde ötesi haki katıerin mekanıydı. Yüzyıllar akarken sa yısız insan, melek ve cinin orada secdeye kapandıkl arını görmüştüm. Suretie rin gizli hakikatleri burada ortaya çıkıyor, bedenleri buraya secde ederken ruhları Kılbe'nin ruhuyla bütünleş iyordu. Bi nanın kendisi bir madde idi ama hakikati yüksek bir ruhtan ibaretti. Sert bir madde ve yüksek bir mana. İlahi hakikatler ile yaratılmış hakikatıerin buluştuğu yer. Hacılar burada hep putlardan ötesine, Bir olan Allah'a ulaşınaya çalışıyorlardı.
Korkunç yangından sonra Kureyş'in aklı başında yöneti cileri Kılbe'yi İbrahim zamanındaki esaslar doğrultusunda

ihyayı düşü ndüler. Önce yıkacak, sonra da eski temeller üze rinde yeniden yapacaklardı. Buna göre ileri gelen kabileler
Kılbe'nin dört duvarını aralarında paylaştılar. Böylece ken dilerine düşen duvarları örerek Kılbe üzerindeki haklarını ve elbette eski itibarlarını devam ettireceklerdi. Gelgelelim yıkım ve yapım işinde o kadar çok anlaşmazlığa düşüp o derece çekişmeler yaşadılar ki, Davut oğlu Süleyman tara fından Kudüs'te yapılan mabette çalışan cinler bile bu de rece ay kırı davra nmamışlardı. Her kafadan bir ses çıkıyor, herkes az para harca yıp çok itibar elde etmeyi düşlüyordu.
İlk anlaşmazlık ilk günde çıktı. Yıkım gününde ... Hiç kimse
Allah'ın Evi'ni yıkan kişi olmanın lanetini taşımak istemedi.
Ya başına bir felaket gelirse? Ya bu yüzden gökten bir azap inerse? Ya çocuklarından birine yıldırım düşerse? Ya kahin ler ... Ya cinler ... Ya ... Ya ... Mekkelileri uzun zamandır taiıyordum da bu kadar de dikoducu ve korkak olduklarını bilmiyordum. Duvarların yı kımı Darunnedve'de veya Kılbe hareminde, sokaklarda veya hurmalıklarda ağzı olan herkes tarafından günlerce her seviyeden tartışıldı durdu. Ta ki Velid b. Mugire'nin bu işe gönüllü olup Kılbe'nin darnma çıkarak ilk külüngü indirdiği ana kad ar. Ve bazılar ının beklediği şey jşte o sırada gerçek leşti. İlk darbeyle birlikte yer depren?i. He kes bir yana ka r
çıştı? Kimse Kılbe'ye yaklaşmak bile istemedi. Ertesi gün bir araya gelip Kılbe için topladıkları paraların içindeki hararnı temizleme kararı aldıla r. Tekrar yıkım başladı ve her bir taş, kırılmadan inditilerek temellerdeki yeşil kümbetlere kadar ulaştılar . Bunlar, her biri otuz kişiyle bile kaldırılamayacak cesamette, birbiriyle kay naşmış deve sırtına benzeyen ışıl
ışıl taşlar idi. Onları görünce ben yine dostum İbrahim'i ha tırladım. O da temeli kaz arken bu taşlara ulaşmış ve oğluna,

"Bunlar ," demişti, "oğulcuğum, bunlar , atamız Adem yeryü züne indiğinde var idi. Allah güneşi ve ayı, yeri ve göğü ya rattığında melekler de gelip buraya bunları temel diye koy dular . Biz de şimdi, Allah'ın adı anılacak mabedi, bu temeller
üzerinde bina edeceğiz, haydi Bismillah!"
Kureyş Kabe'nin küpe benzeyen binasını yeniden yapma ya başla yınca Mekke' deki herkes, hatta hacılar bile bu hiz meti yerine getirmek için seferber olmuşlardı. Kureyşliler eskisi gibi temelleri yer seviyesinden yüksek tutma kararı aldılar. Çünkü Kabe'nin kapısına iki kapıcı oturtuyor ve ba samaklar dan çıkıp içeri girmek isteyenlerden dilediklerini
-genellikle humus mensupları- içeri bırakıyor, dilediklerini
-genellikle yoksul hille mensupları- ittirip düş ürüyorlardı.
Kureyşliler korkarak başlad ıkları işi sevinç ve neşeyle de vam ettirdil er. Gülüm de oradaydı. Kendisiyle aynı yaştaki amcası Abbas'la birlikte taşlardan

taşıyordu. Tabii ben de
çok uzakta değildim. Çünkü gülüm terledikçe gül kokusun dan mest olma yı seviyordum. İnşaat gittikçe hızlandı. Bir sıra taş, sonra kalın kiriş ve hatıllar , sonra bir sıra taş daha.
Derken temeller iki arşın kadar yükseldi ve sıra doğu duva rının köşesinde duran Hacerülesved'in yerine yerleştirilme sine geldi.
Hacerülesved, üçü büyük diğerleri küçük taşlardan mü teşekkil bir kütleydi. Va ktiyle yekpare iken yangınlarda çat lamış. Ama Kureyş ona bu gözle asla bakmadı. Dostum İb rahim zamanında ben bu taşı beyaz iken görmüştüm. Ama artık insanlar ın günahkar yüzleri sürüle sürüle karar mıştı.
Bu dünyaya ait olmadığı için ona herkes hürmet gösteriyor du. Yokluklar ve yok oluşlar dünyasında hakikat aleminden bir işaret olarak yerinde duruyordu. Kabe onsuz düşünüle memişti ve şimdi de düşünülemiyordu. Ve Kureyşliler yine

çatışma ya başladılar. Her kabile "Onu yerine koymak için bizden daha şerefli kimse yoktur!" iddiası ndaydı. Bu iddiada o derece gözleri dönmüştü ki iki gün içinde çatışma tırman dı, kanla dolu bir çanakta eller yıkandı, bu uğurda ölünceye kadar vuruşmak üzere yeminler edildi. Kureyş'in ileri gelen leri müteakip beş gün boyunca tarafları yatıştırmaya çalış tılar. Altıncı gün Ümeyye b. Mugire'nin yüksek sesle haykır dığını duydum:
"Ey Kureyşliler! .. Yine birbirinize girdiniz de günlere kin dalduruyorsunuz ha? Yetmedi mi? Bence siz önce kalplerini zi temizleyin ve temiz bir kalp ile haremin şu kapısından ilk gireni kendinize hakem tayin edin. Siz ulu tanrıya içinizdeki kötülüklerden arınarak yönelin ki onlar da sizin kusurları nızı örtsün ve size bir hakem göndersin. Umulur ki meseleyi o halleder!"
Önce bir suskunluk oldu, kabileler birbirini kolluyordu.
Nihayet hepsi bunu olumlu bir teklif sa yıp mırıldandılar:
"Biz buna razıyız"
"Olabilir!"
"Güzel çözüm!"
"Pekala!"
Ve beklediler. Ben de tenha bir köşede korumaya alınan Hacerülesved'in yakınından onları izleyerek bekledim. Heye canla bekleştik. Dakikalar ilerledikçe taraflar nefesleri tu tup kapıyı daha iyi gözetlerne ye başlad ılar. Ya sevmedikleri birisi gelirse? Ya rakip kabileden birisi içeri girerse? Acaba bu kapı yerine şu kapı mı olsa ydı demeye başla maları çok gecikmedi. Ruhlarında geçimsizlik vardı ya, herkes kendi abasının oturduğu yöne bakan kapıyı istemediği için pişman olmaya başladı. İçlerinden kendi kabil elerinden birisi gelsin diye durmadan dua ediyorlardı. Sinirler gerilmeye başladı.

Vaki t uzadı. Bulunduğum yerden kapıyı göremiyordum ama birden herkesin rahat nefes aldığını görebildim. Yalnızca bir kabile nin mensuplan değil, herkes aynı anda rahatlamı ş, se vinmişti. O anda kapıdan kimin girdiğini hiç merak etme dim. Çünkü Mekke'de, bütün Kureyş'i sevindirebilecek tek kişi tanıyordum. Gülüm ... el-Emin ...

Hepsi kendi kabilelerinden biri gelmiş gibi sevinç içinde yanına koştular . Öyle ya, ne çocukluğunda, ne gençliğinde ondan hakkan iyet dışında bir şey gören olmamıştı. Yiğitliği, insaniyeti, mertliği, ahlakı, asil davran ışları, güzel konuş- ması herkes tarafından biliniyor ve takdir ediliyordu. Sakin, yumuşak huylu, herkese karşı iyilikseverdi. Daha da önemli si kötülüklerden uzaktı ve güvenilirliği tartışılmazdı. Herkes ileride onu Kureyş'in reisi olarak görmek emelindeydi. Hatta bu yüzden Ebu Leheb gülümün kızları Ruka yye ile Ümmü- gülsüm'ü kendi oğullan Utbe ve Uteybe'ye nişanlamıştı. Ka pıdan onun gelişine öyle mutlu oldu ki sevincini bir şiirle herkese ilan etti:

"Yaşasın! .. Mekke 'nin yüz akı geliyor! 1 el-Emin ! O ne gü zel hakemdiri 1 Razıyız ona! .. Her sözüne uyarız! 1 Vallahi ondan daha iyisini bulamazdık!" Kureyşliler için el-Emin adını anmak, hoş geçim ve ba rışı dillendirrnek sa yılırdı. Onu verene kurban olayım, her zamanki tebessümüyle yanlarına geldi. O esnada yabancı bir göz onu ve çevresindeki Kureyşlileri uzaktan seyrediyor olsa ydı, muhtemelen yeryüzünün en ihtişamlı hükümdarıy la o hükümdara itaat ve hizmet eden kullan zannedebilirdi.

Gülüm, olup biteni dinlediğinde bir lahza düşündü ve "Ha ydi öyleyse," dedi, "bana bir yaygı getirin." Genişçe bir sofra ör tüsü getirdiler. Sonra benim bulunduğum yere doğru geldi ve

yarım metre çapındaki ışıltılı siyah taşı iki koluyla kavrayıp kucakladı. Başkalan görmüyorrlu ama o sırada ben nurdan iki kolun beyaz bir billur kütlesini kuşattığını görüyordum.

Ta ş ile beden bir nur halkasında bütünleşmiş gibiydi. Dos tum İbrahim'i tekrar hatırladım. Çünkü o da Kılbe'nin rlu varlarını ördüğü gün Hacerülesved yine böyle iri bir dolu tanesi gibi pa rlıyordu. Ne büyük tenakuz idi; beyaz bir billur kütlesi ve insanlar ona Hacerülesved diyor; yani Kara taş.

Gül goncası taşı örtünün üzerine yava şça bıraktı ve kura da ayrışan dört gruba seslendi:

"İçinizden birer temsilci yanıma gelsin lütfen!"

KabHe lerin yaşlı ve saygın reisierinden Utbe b. Rebia,

Ebu Zem' a, Velid b. Mugire ve As b. Vail kendi gruplarını temsilen yakma geldiler. Baktım; bütün Kureyş ona itaat et mekte adeta yarışıyordu. Yıllar yılı Kılbe'yi ve Kureyş'i yöne ten adamların her birisi onun yönetimine canla başla boyun eğmişlerdi. Üstelik bundan büyük bir huzur da duyuyorlar, aralarındaki ihtilalları gidermesinden dola yı ona bir saygı besliyorlardı. "Keşke Kureyş onu hep böyle sevip sa ysa!" de dini içimden, gelecek günlerde de hep böyle olsa! .. Çünkü o anda hepsinin içinden "Ah , ne olurdu, şu Muhammed benim velial ıdım ola ydı!" diye geçirdiklerini hissediyordum. O ise asla kibre kapılmadan, yalnızca bir vazif eyi yerine getirme şuuroyla işine devam etti:

"Şimdi buyurunuz, örtünün dört ucundan tutup kaldırı nız ve konulacak yere yaklaşın ız!"

Kureyş'in efendileri kendilerine söylenilen her şeye ita at ettikleri sırada uzakta bir ihtiyar gördüm. Gözleri çuku ra kaçmış, ihtiyarlıktan hafifçe kamburu çıkmış , derisinin etleri kemiklerine yapışma ya başlamış aksakallı bir' bilge. Gülüm Hacerülesved'i kucakla yıp duvara yerleştirirken de,

herkese güler yüzle karşılık verirken de ona imrenerek ba kıyor ve içinden şiirler söylüyordu. Dikkatimi çekmişti. Yü zünde bir aydınlık vardı. Hikmetli bir aydınlık ... Sevmiştim bu ihtiyan. Devam eden günlerde hep yolunu gözledim ama nafile, Kabe'nin inşaa tı bitesiye ve Kureyş yine Kabeli gün- lerine dönesiye kadar bir daha rastlayamadım. Meğer aylar sonra Ukaz Panay ın'nda görecekmişimi

Ukaz, Ta.if yolunda Mekke'ye uzak bir panayınn adıydı.

Kabileler arasında yıllardır süren Ficar harpleri bu panayır sa yesinde belki barışa yönelebilir umuduyla Kureyş tara fın dan destekleniyordu Üstelik bu sene Kabe yenilen miş, Mek

. keliler arasında sulh da sağlanmıştı. Herkes Ukaz'da zengin katılımlı bir panayır beklentisindeydi. Itırcılar Çarşısı'nın sırtlarındaki evde de aynı beklenti vardı. Denkler hazırlan mış, çuvallar doldurulmuştu. Gelgelelim Büyük ve Temiz

Hatice gülümden aynlmayı istemiyor, Hacerülesved hadi sesinden sonra itibarını kıskanan birisinin ona bir kötülük yapma ihtimalini bahane gösteriyordu. Ama ben kalbini bi liyordum; has retine dayan amayacaktı. Sonunda ba ğrına taş basar ak ve ardından gizli gizli ağla yarak onu uğurladı.

Gül nerede, bülbül orada; elbette Ukaz' a uçtum. İyi ki de gitmişim. Ya yla havasında, tatlı sular ın aktığı bir yeşil va diydi burası. Kureyş, on yıl kadar evvel bu panayın kurdu

ğunda katılac aklar ın hiçbirinden ticaret vergisi ve hima ye

ücreti alınmayacağını duyurmuştu. Devrim niteliğindeki bu karar Ukaz'ı Arap yurtlarının en büyük ticaret merkezine dönüştürüverdi. Hac mevsim inin hemen başında, Zilkade ayında olması da ayrı ca tercih sebebiydi. Parası olan birisi burada her şeyi sa tın alabiliyordu. Gazze ve Busra şarap larının en eskileri, Kudüs ve Yemen giysilerinin kalitelileri,

Dımaşk kılıçlan nın keskinleri, Suriye üzüm ve yağlannın

nefisleri, Telif derilerinin çeşitleri, el üretiminden at ve deve koşumlarının renklileri burada sokak sokak alıcısını bekler di. Büyük meydan ise şenlikler ve eğlencelerin merkeziydi.

Yargı ve adalet istemek, oğluna kız beğenmek, ortaklık ve anlaşma yapmak ve daha pek çok sebeple bir emele sa hip herkes buraya gelirdi. Son birkaç yıldır çölün soylu ailel eri de Ukaz'ı tercih ediyor, asaletleriyle övünüyor, bu yolda yazılmış şiirler ve medhiyelerle yarışıyorlardı. Üstelik eskiden olduğu gibi yüzlerini pe çeyle örtrnek zorunda da kalmadan.

Sıkı tedbirler, kendilerini kaçırıp fid ye isteyecek olan soysuz ve hırsızları sindirivermişti.

Benim için Ukaz'ın en zevkli zamanları, kırmızı deriden yapılmış çadırlada onların çevrelerinde geçiyordu. Çünkü bu çadırlar rakiplerim ve belki de ustalarımla karşılaştığım yerler idi. Burada Arap dilinin en fasih örnekleriyle

şiirler okuyan; atışan, taşla yan, gülen, ağla yan, ağıt yakan, söven veya öven şairler bulunuyordu ve ben onlar ın övgü dolu mıs ralarından ilhamlar devşirerek şarkılarıma güfteler seçiyor dum. Böylesine işlenmiş bir lisanı konuşan kişiye çöl adamı, bu lisana sahip topluma da bedevi denmesi haksızlıktı. Fe sahat ve belagatin çöle özgü bir nasip olduğunu düşünmü şürodür hep ve elbette bu nasibin asıl sahibini de. Nabiga'yı,
Hassan b. Sabit' i, Hansa'yı, el-Aşa'yı tanımak ... Ta sviri onla rın dizelerinde dinlemek. ..
Ukaz' da söz ustaları şiirlerin en güzellerini seçiyor, birin ci gelen şiir keten bezinden tomariara altın suyuyla yazılıp
K.abe' ye götürülerek dış yüzeyine asıl ıyor, o şiir orada asılı durdukça şairin kabilesi itibar görüyor, bir sonraki Zilka de'de daha iyisi söylenemezse yine asılı duruyordu. Daha güzelini söylemek ... İşte bütün şairlerin ciğerini yakan has ret! 00 Ve de benim! 00

Ukaz'da hatipler de vardı. Sosyal ve dini içerikli hutbeler okuyan, her türlü fikrini açıkça anlatan, fikirlerinden dola yı asla kimseden azar işitmeyen ve ceza görmeyen bu adam lar , hür fikir meydanına kement atar, kendiler ini dinleyen olduğu müddetçe yüksek sesle anl atır, anlatır ve gönüller avlarlardı. Kimse burada söylenen nutuklardan dolayı ha tipleri sorumlu tut mazdı; kural böyleydi. Ba yrak ba yrak ka bilelerin, renk renk insanların, yığın yığın mallar ın arasında
çeşit çeşit fikirleri bulmak böyle mümkün oluyordu. Ve bir gün Kabe'de arayıp durduğum ihtiyar bilgeyi kızıl devesinin
üstünde gördüm. Hacerülesved gününde gülüme bakarken tatlı tatlı tebessüm eden bilgeyi... Etkili ve gür sesi, asil ve güngörmüş tavrı, gülüms eyen ve heyecanlı yüzüyle o kadar güzel ve fasih bir dille konuşuyordu ki, talakatıyla herke si yolundan çevirmiş can kulağıyla dinleme ye sevk etmişti; gülüm

dahil. Renk renk insanın çizgi çizgi cümbüşler içinde fıkırdadığı meydandane güzel ve tatlı konuşuyor, ne derece yumuşak ve ikna edici söylüyordu. Öğrendim; hatipleriyle tanınan İyad kabilesinden bir şair imiş. Adı Kuss b. Saide.

İri gözlerle ufuklara ba kıyor ve sa nki orada birisini arıyor du. Hafif kambur bedeniyle devesinin üzerinde efsanevi bir süvari gibiydi. Sakall arını Bizans, Irak, Suriye ve Yemen panayırlarını pek çok kez merhale merhale dolaşırken veya meydana atılıp kalabalıklara hitap ederken ağarttığı belliy di. Şimdi insanlara doğru bildiği hak ve hakikati anlatarak, onlara akıl, ilim, edep, mürüvvet, dostluk ve barış yolunu göstererek, mal ve mülk hırsından kurtulmak gerektiğini söyleyerek gönüller kaz anıyordu. Alnında hayatın acı ve tat lı hatıraları çizgi çizgi; ruhunun haritası şakaklarında kırış kırış idi. Şirkin ve küfrün ortasında İbrahim'den duydukla rıma benzer şeyler anlatıyordu. Hübel'i İsrailoğulları'nın al-

tın buzağısına benzetiyor, diğer putları Mekke'yi pisleten ve kirlendiren alçaklığın eseri olarak tanıtıyordu. Gülüm dikkat kesilmiş onu dinliyordu. Yüreği ısmınıştı besbelli. Çünkü bu adam sanki tek başına bir millet gibi, tevhit gerçeğini her kese korkusuzca haykır madaydı. Anlattıkla rını o güne kadar
Kabe duvarına asılan hiçbir şiirde okumamış , hiçbir şairin mübalağa veya tasvirinde bulamamıştım. O sanki gülümün hakikat şarkısını söylüyordu ve ben onun sözlerinde, özledi
ğim tanıdık bir Ses buldum. Herkesin duyması ve dinlemesi gereken bir ses ... Hak adına, insanlık adına ...
Ah, gözleri gülüme bakan kızıl tüylü deve! Senden mi, yoksa üzerindeki süvariden mi? Ufuklar yakından yakın; ha kikat berraktan ber rak şimdi. Sahi ·süvarin senin bak tığın yeri biliyor da öyle mi konuşuyor; yoksa sen onun sözlerin deki sırrı anlıyor da öyle mi gülüme bakıyorsun? Ve ah kızıl tüylü

devenin süvar isi; sahi sen ne güzel konuşuyorsun:
"İnsanlar! Gelin iz, di nleyin iz, belleyi nizi
İbre t alınız! Yaşayan ölür, ölen fena bulur! Olacak neyse olur . Yağmur ya ğar, otlar bit er; çocuklar doğar, anneler inin ve babalannın yeri ni alır. Derken, hepsi ölüp gider! Hadise lerin ardı arkası kesilmez; hep birbirini kovala. r Kulak tutu nuz, dikkat kesilin iz; gökte haber, yerde ibret alınacak şeyler va r. Gelen kalmaz, giden gelmez. Acaba var dıklan yerden hoşnut olup da mı kalıyorlar? Yoksa orada kalıp da uykuya mı dalıyorlar? Yemin ederim, ye min ederim ki Allah 'ın in dinde bir din var dır ki şimdi içinde bulundu ğunuz dinden daha sevgilidiri Ve Allah'ın gelecek bir pey gamberi var dır ki gelmesi pek ya kındır. Gölgesi başınızın üstüne düştü! Ne mutlu o kim seye ki ona iman eder; o da kendisine hi daye t eyl er! Yazıklar olsun, ona isyan ve muhale fet edecek bed bahta! Yazıklar olsun, ömür leri gafletle geçen ümmetlere!

in sanlar! Hani ya babalar, dedeler, atalar? Ner ede soy sop? Hani o süslü saraylar ve menner binalar yükselten
Ad ve Semud kavimle ri? Hani ya, dünya varl ığından gur ur lanı p da kavmine, 'Ben sizin en büyük Rabbini z değil mi yim ?' diyen Firavun'la Nemrut? Onlar, zenginlikç e, kuvvet ve kud retçe sizden çok daha üstün id iler. Ne oldular? Bu yer, onları değirmeninde öğüttü, toz etti, dağıttı. Kemi kleri bile çürüyüp dağıldı. Evleri yıkılı p ıssız kaldı. Yerlerini yurt larını şimdi köpekler şenlendir iyor. Sakın, onlar gibi gajle te düşmeyin, onların yo lundan git mey in! Her şey fanidir ; baki olan ancak Allah 'tır . Evvel gelip geçenlerde, bi ze ibret alacak şey çoktur! Olüm bir ınnaktır . Girecek yerleri fazla, ama çıkacak yeri yoktur! Büyük küçük hep göçüp gidi yor! Giden geri gelmiyor! Kat'i bildim ki herkese olan, size ve bana da olacaktır."
Zaman cahillikler zamanıydı ve kızıl tüylü devenin sü varisinin kalbindeki hida yeti, gülümün haricinde, ötede bir yerlerde ibretle dinleyen biri daha vardı: Ebu Kuhafe'nin oğlu Ebu Bekir, gülüm ün en samimi arkadaşı. .. Kendisinden biraz ötede ve tıpkı gülüm gibi gözünde birkaç damla yaş ile ...
Söz bitmiş, eller gözlerdeki yaşları, yanaklardaki ısla klığı siliyordu. Kuss b. Saide devesinin başını Mekke yönüne çe virdi. Deve hala gülüme ba kıyordu. Gözünde bir damla yaş ile ...
Ah Mekke ... Eski adıyla Bekke; yani "gözyaşı vadisi" ...
Bugün gözlerden vadilere yaş akınaya başladı. Ve sanırım bu yaşlar daha çoook akacak. Ta ki bütün insanlık bu gözyaşı vadisinden yıkanıp geçesiye kadar ...

<<@151>>

610-613
• Hira dağında bir mağara: Arınma ve tefekkür ...
• Gözler uyurken kalp uyanık ...
Peygamber ve Melek
• İlahi vahiy: En büyük ve en devamlı mucize ...
• İmanın adı İslam, inkarın adı Kureyş ...
• Vahyin kesilmesi ve karamsar lık
Saadet mülkünün sultanı sensin ya Rasillallah
Berat-ı vahdetin unvanı sensin ya Rasilla lla h
(Hersekli Arif Hik met)
Saadet ülke sinin sultanı sensin ey Allah 'ın elçisi; vahdet beratında ("La ilahe illa'llah 1 Muhammed rasCılul lah" biçiminde) yazılı olan da sen ...

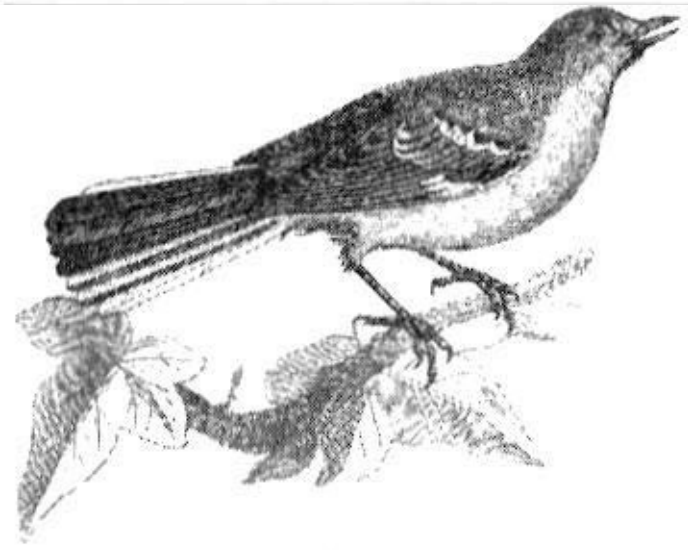

<<@153>>

KO&#xFFFD;fl
Talha, Zübeyr, Sa 'd ve diğerleri için ...
"Tan yerinin aydınlığı kadar açıkmış her şey, 'Oku!' demiş melek ...
'Okuma bilmem!' demiş Efendimiz.
'Oku!'
'Okuma bilmem!'
'Oku!' Sonra kavrayıp sıkmış Efendimizi. Nefesi daralın caya kadar sıkmış."

Zeyd'di anlatan; altı kafadann kumral olanı ... İlahi hitabın gelmesinden önceki zama nlara dair sorulan genellikle ondan sorarlardı. Altı genç ... Yeni bir imanın coşkulu ruhunu ve o imanla kenetlenmenin delikanlılık ateşini taşıyan altı genç.

Zeyd hariç hepsi Ebu Bekir'in teşvik ve delaletiyle gül koku sunu almış, yanına vanp canla başla boyun eğmiş altı genç ...

153

Affan oğlu Osman, 19 Avva m'ın Zübeyir, Ebi Vakk as oğlu Sa'd,20 Ubeydullah'ı n Ta lha'sı21 ve Avf eviadı Abdurrahman. Henüz sa yılan yirmiyi bulma yan mürninlerden altı genç ... Ebu Ku beys dağı sırtlannda, gece karanlığında, te dbirli ve gizli, ten ha ve sırlı fısıltılarla ... Kılbe hareminde

yükselen taşkınlık lara ve sa rhoş naralanna inat ... Daha evvel bu haremde bu kadar lezzetli bir zaman geçirmediklerini aniayarak ve buna hayıflanarak. "Selamün aleyküm 1 ve aleyküm selam"22 Kutlu
Nebi' den duyduklarını birbirlerine duyurarak ve duydukla nndan daha fazlasını duymak üzere sordukça sorarak. .. Yeni iman etmiş olan herkesin yaptığı gibi. ..
İlahi tebliğ geleli neredeyse üç yıl oluyordu. Daha dün namaz farz kılınmış, gülüm de inananlara tekbirleri, duruş ları, rüku ve seedeleri göstermiş, böylece her birinin yegan yegan Allah ile konuşabi leceklerini, bunun bir ihlas oldu ğunu müjdelemişti. Her işe "Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla" deyip başlıyorlardı. "Rahman" aral arında sanki gü zel ve kuşatıcı bir şifreydi. Adı "Amr'ın kulu" demek olan
Abdü'l-Amr'ı "Abdu'r-Rahman" diye çağırmak hoşlarına gi diyordu. Topluca kıldıkları namaz hep sine yekvücut olduk larını gösteriyor ve ruhlarına omuz omza, diz dize olmanın samimi kardeşliğini sindiriyordu. Gülümün tebliğine kulak verişlerinde her birinin ayrı bir hikayesi vardı ama onlar gülümün hikayesinden özge hika yeyi konuşmak bile iste miyorlardı. Bu yüzden yine Zeyd'e anlattır ıyorlardı. Çünkü
Zeyd, peygamber evinin bir parçası ydı ve onun kırkına yak laşıp da hallerinde başkalaşmalar olduğu, dış dünyadan ziyade iç dünyasına yolculuklara çıktığı zamanları biliyor du. Zeyd'den daha çok ve daha eski şeyleri ise yalnızca ben biliyordum. Gülümün berrak akıl ve gö&#xFFFD;ül ile yalnızca Yüce
Yaratıcı'yı tefekkür ettiği zamanlara şahit olmuş, gitgide

mukaddes bir varlığa dönüştüğünü görmüştüm. Kendisine alemler çapında büyük bir görev verildiğini asla aklına ge tirmediği zamanlarda, iç dünyasında murakab eye dalarak kainatı çözmeye uğraştığını izlemiştim. Çevresinde tecel li eden olağandışı halleri anl amaya çalışıyor, seçilmiş olduğunu düşünmüyor, kıvama erdiğini fark etmiyordu ama taşıdığı nur günden güne parlıyordu. Bir tek ben biliyor dum; kokusu, rengi ve güzell iğiyle insanlığı kendine mef tun edecek bir açılışın yaklaştığını ve insaniyetİn bu açılış sayesinde kurtul acağını. Merakım, bu kurtuluşun nasıl başlayacağı idi. Etrafında eğleş iyor, adım adım, vaz ifenin başlayacağı anı kolluyordum. İnsanları hidayete çağıracak günün ve o günün ilk cümlelerinin heyecanını bekliyordum ama· o gitgide içinde bir yalnızlığa bürünüyor, insanl ar dan kaçareasma kendi içine dönüyordu Hira'da yapıyordu
: bunu; tam üç yıldır ...
Hira ... Bir isi mden öte bir anlam dı. .. Peygamberlik yolun da vazgeçilmez mekan ... Yerden fışkırmış gibi duran sipsi vri ve çıplak dağ ve zirvesinde bir mağara ... Ayakta durulunca baş tavana değmeyecek kadar yüksek, uzamldığında bir boy olacak kadar geniş ve uzananın yönü mecburen Kabe'ye doğru olacak şekilde düz. Gülümün inziva kulesi. .. Şefkatli ve mü ba rek eşi Hatice'nin hazırla dığı hurma, süt, et, zeytinyağı ve kuru ekmekle su bulunan çıkınını alıp sık sık gittiği bu ma
ğarada günlerce kendi kalbine kapanıyordu. Göklere yakın, yerden ve halktan uzak ... Bir saat ötedeki Mekke kah kıtlık ve kuraklıktan bizar, kah şirk ve taşkınlıktan mest iken o ruhun da ilahi bereketler görüyor, feyiz üstüne feyiz kazanıyordu.
Orada istiğrak ve derinlik bir sükutun adıydı. Gülüm, Mek ke'de sürü sürü putlara tapan hacıları, birbirine kötülükte adeta yarışan kavmini gördükçe Hira'yı bir sığınak gibi gör-

meye başladı. Orada halvet yaşıyor, uzun uzun Beytullah' a bakı yor, düşünüp ibret alıyor ve atası İbrahim'in ölçülerinde ibadet ediyor, kainatı, yarat ılışı, varlığı anl amaya çalışı yordu.

Okuması yazması yoktu ama kendisini yaratanı anmak, ben liğiyle ona yakl aşmak üzere ruhundaki kitaplar sa yfa sayfa açılı yordu. Işıklar görüyor, sesler işitiyordu. Bazen cinlere uğramaktan, sonunda şu nefret ettiği kahiniere benzemekten korkuyor, hatta Büyük Hatice'ye bunlan anlattığı oluyordu.

"Allah korusun ey amcaının oğlu, sen emaneti eda eder, akrabana iyilik yaparsın, konuştuğunda doğru söylersin, Al lah sana öyle kötü bir hal vermez!"

İşte o asil ve şerefli kadının cevabı ve tesellisi. Hatice, gon casının hakikatle açılıp gül olacağını ve Kii be haremindeki kahinin doğru söylediğini hisse tmiş gibiydi. Onu Hira'da sık sık yoklatıyor, gün aşın yemek hazırla yıp gönder iyor,

böyle ce kontrol ettiriyordu. Asıl takipçinin ben olduğumu bilme den ve onu şarkılanmla yalnız bırakmadığırndan habersiz ...
O günlerde evin çocuklan Ali ile Zeyd'in, Itırcılar Çarsısı'na uzanan sok akta yollan gözlediklerini çok izlemiştim. Gecik tiğinde telaşlanır, geleceği zaman sevinirlerdi. Derken gülüm, iki veya üç günde bir eve gelmeye başladı. Gelince de birazcık vakit geçirip çıkınını alarak geri gidiyordu. Hira'nın zirvele rinde esen gece rüzgarianna böyle zama nlarda alıştım ve bir sabah dağa yakl aşırken "Esse lamü aleyke ya Rasülallah !" diye bir ses duydunı.
Benim duyduğumu o da duymuştu mutlaka,
çünkü çevresine ba kındı, konuşanın kim olduğunu anlamaya
çalıştı. Ertesi ve daha ertesi geliş ve gidişlerinde bu sesi de vamlı duydu.
Ağaçlar , taşlar , kurtlar ve kuşlann lisan-ı hal ile kendisini selamladığını düşünmeden ...
Hira'da gökleri çöl, yıldızlan kum taneleri gibi anlama vaktiyd i. Adeta küçücük bir mağara bütün kilinatın sesi

olmuş her şeyi ona fısıldıyordu. Maddeden sıyrılmış fikir lerin ve hissedişlerin sancılanyla birlikte. Derken rüyalar görmeye başladı. İbrahim'in, Musa'n ın, İsa'nın gördükleri gibi rüyalar. Üstelik her ne görürse aynı sıyla gerçekleşiyor, her gördüğünün zuhurunu yaşıyordu. Mutlak bir gül fethi ne bu rüyalardan sonra umut bağladım. Biliyordum, Allah, gönderdiği elçilerine önce rüyalannda konuşuyordu. Bu bir tür alışma süreci gibiydi. Hani verilen ağır vazifenin yerine getirilmesi için bir hazırlık temrini. Gözleri uyurken kalbi nin daima uyanık kalışından anlıyordum bunu. Altı ay geçti; rüyalarla şekillenmiş geceler ve gündüzlerle ... Ve ramazan ayı nda gülüm, birkaç senedir yapageldiği gibi yine itikafa
çekildi. Artık günlerce mağaradan çıkmayacaktı.
O içeride, ben dışarıda. Çatlayacaktım. Hira sükılt ve ses sizliğin cıva gibi donduğu bir ocak, bense cıvanın fokurdadı

ğı maden. Her şeyin adı sükı1t oldu; derin bir sükı1t. içerde, daha içerde ... Ve o s ükü ta konuşan kainat. Dışarıda, daha dışarıda ... Gündüz çöl ün kum taneleri birer yıldız; gece gö
ğün yıldızlan birer kum tanesi ... İtikaf bu demekti. Yine de içeride nasıl bir his ve fikir ahengiyle yoğrulduğunu merak ediyordum. Cevabını kimsenin bileceğini zannetmediğim bir meraktı bu. Hayal etmeye kalkan zihnin çıldıracağı, duy duklarını ve düşü ndüklerini duyup düşünmeye kalkan aklın mecnunluğa varacağı bir merak. Ah, ey çölün ruhundan fış kıran Hira! .. Yoksa sen bütün şu çöllerin sükı1tunu ve bütün
şu göklerin sesi ni emip içeriye mi akıtıyorsun?
Azıcık daha sa bretsem olacakmış ama işte dayanama mış, hasret ateşi ciğerime işleyince, bir gece tenhas ında, Hira'ya girivermiştim. Bir rüya görüyordu. Sır desem sırdan gizli, eda desem edadan aşkın, nur desem nurdan öte bir rüya. Gördüğü şey kendisiyle insan gibi konuşu yor, bir melek ol-

duğunu söylüyor, "Allah seni elçi olarak seçti ve bunu bildir mek için beni gönderdi!" diyo!du. Titredi ve uyandı. Tan yeri ağardı ağaracak vakitti.
Ertesi gün Ramazan'ın on yedincisi, Pazarte si'ydi. Rü yasındaki meleği bu sefer açık biçimde ve uyanıkken gördü.
Yine ürperdi . Melek yanına yaklaştı ve ona abdest aldırdı.
Anlamıştım, vakit bu vakit, an bu an, dem bu demdi. Yüz yıllardır beklediğim hakkın açılışı, hakikatin açılışı. .. Dos tum İbrahim'in müjdesi. Dış arıya ba ktım, benimle birlikte bütün mahlukat, ağaçlar ve kuşlar, dağlar ve taşlar da kendi dillerince övgüler okuyarak, selamlar ve tespihlerle zikirler ederek açılışı bekliyorlardı. Zeyd'in görmediği, bilmediği ve arkadaşlarına anlatamayacağı bambaşka bir zamandı. Kaç bin yıldır hasretle bekleşmede olanların göz aydınlığı ve müjdesiydi... Ve elbette en güzel şarkı benimki olsun iste dim. Dilim de nağmel er, kalbirnde aşk ... Her şeyi dikkatle iz liyordum.

Gül ha kikati maddeden manaya, somuttan soyuta, müşahhastan mücerrede sirayet ediyor, zahir ile batın, ka buk ile öz, dış ile iç buluşuyor, dostum İbrahim'in ifadesiyle
"Ka.inatın en güzel gülü" niha yet kendisi oluyordu. Gözler ka maşarak, diller tutularak ... Gerisi Zeyd'in anlattıkları gibiy di ve Osman ile Zübeyir, Abdurrahman ile Sa'd, bir kenarda da Talha dikkatle dinliyorlardı:
'"Okuma bilmem!' demiş Efendimiz.
'Oku! '
Duraksa yınca kavrayıp sıkmış Efendimizi. Nefesi darala cak kadar sık mış. Sonrası bir nur ırmağının akışı gibiymiş.
Efendimiz öylece kalakalmış. Kılinat çapında bir ilahi davete namzet olmanın şaşkınlığı mı desem, en büyük memuriyet tebliğinin tecellisiyle kapıldığı hayret ve dehşet mi, durma dan titriyor ve ziyadesiyle korkuyormuş."

"Melek? Ya melek?"
"Bilmem!.. Meleklerden bir melek işte. Belki sultan melek, belki derecenin en yükseği. Bir heybet, bir suret, bir tavır ...
Bir nur belki, bir renk ... Mahrem ve emin ... Sonsuzluk alemi ne ait iken faniliğin bütün tez ahürlerini yakıp kül edercesine cisimlenmiş işte! .. "
"Hatice?"
"Hanımım Hatice! Uff! .. O gün çok tedirgindi, çoook. İkindi vaktinde bir şeyler hissetmiş olacak, bana 'Bir baksan,' de mişti, 'Zeyd, evimizin efendisi belki acıkmış veya susamıştır, hele bir koşu gidip geliver!?' Merak ettiği her halinden bel liydi. Ev halkına da hiçbir şey hissettirmemeye çalışıyordu. Fedakar kadın, o günlerde kızlara hem annel ik, hem babalık yapmıştı. Hazırlad ığı erzak çıkınını alıp yola düşeceğim sı rada Efendimiz çıkageldi. Yüzü kireç gibi beyaz, bedeni titre yen bir gazel. Hanımım çok korkmuş ve meraklanmıştı:
'Ne oldu ey Ebe'l-Kasım? Valiahi seni aratmak üzereydim, ne oldu?'
Efendimiz 'Ben üromiyim Hatice, nasıl okuyabilirim ki?' diye anl atırken sanki onun kendisine inanmaya cağından korkuyordu. Söyledikleri hepimizi şaşırtacak türdendi:
'O bana Cebrail adlı bir melek olduğunu söyledi ve bana abdest almayı öğretti. Bedenim tamamen arınmış hale gelin ce beni üç kez sıkıp okumaını istedi. Üçüncüsünde 'Yaratan
Rabbinin ism iyle oku'23 dedi."
Abdurrahman, merhamet dolu bir sesle atıldı:
"Korkudan öylece kalakalmış mübarek. Neden sonra ma
ğaradan ayrılıp Hira'yı inmeye başlamış. Ortalara geldiğinde göklerden bir sesin 'Ya Muhammed! Sen Allah'ın rası1lüsün; ben Cebrail'im!' dediğini duymuş. Başını kal dırıp bakınca da onu görmüş. Ayakları göğün ufkuna basmış heybetli bir

insan suretinde. O yine 'Ya Muhammed! Sen Allah'ın rasülü sün; ben Cebrail'im!' diyormuş. Efendimiz ne bir adım ilerle yebilmiş, ne bir adım geriye kaçabil miş . Donup kalmış. Onu görmemek için göğün ufuklanndan ne yöne baksa onu hep orada ve öylece görüyormuş çünkü."
"Eve geldiğinde 'O ayrılıp gitti de şimdi buraya koştum' diye anlattı. Ardından, 'Örtün beni, örtün beni. .. ' deyişini hiç unu tamam. Hanımım se dire uzanmasını söyledi. Ona bir şey sormaya korkuyor gibiydi. Koşup bir örtü getirdi ve sımsıkı
örttü. Efendimiz uykuya dalınca doğruca kuzeni Varaka'nın yanına koştu."
"Rahip Varaka'ya mı?"
"Evet Züb eyir, Rahip Varaka'ya ... Biliyorsun o hanımıının en güvendiği akrabal anndan dır. İncil ve Tevrat'ı bilen iyi bir
Hıristiyan. Eskiden beri putlara hiç tapmamış."
"Abdülmuttalib gibi Hanif dini üzere yaşıyormuş öyle mi?"
"Evet Talha. O öyle biri. Hatice ola nları anlatınca bek lenen son peygamberin zuhur ettiğini ania yıp önce 'Kudsi!
Kudsi!' diye sevinçle haykırmış ve 'Varaka'nın ruhunu elin de tutana and olsun ki Muhammed'e gelen, Musa' ya da ge len Namus -ı24 Ekber'dir,' diyerek Cebrail'in hakikat oluşunu tasdik etmiş. 'O hiçbir zaman kendiliğinden konuşmaz, onun söyledikleri, duyduklarından ibaret tir, '25 diye ila ve etmekten de geri kalmamı ş."
"Sonra?"
"Elbette her şeyi gizli tuttuk. Dört kişi hariç; adamlardan
Ebu Bekir, hanımlardan Hatice, çocuklardan Ali ve azatlıl ar dan ben."
"Zeyd, ne mutlu sana. Ben de beşinci olmak isterdim"
"Beşinci ve altıncı, Efendimizin kızları oldular . Yedinci de işte şu uzun saçlı yakışıklı, Sa'd!"

İş rakamlara binince Abdurrahman "On sekiz!", Zübeyir de "On yedi!" diye atıldılar. Osman, her zama nki halim selim haliyle, biraz da mahcup, kısık sesle "On altı!" dedi.

Küçük bir sessiz likten sonra Abdurrahman sordu. Yeni bir dine girmiş olmanın öğrenme heyecanıyla:

"İlk vahiyden sonra Efendimize bir süre Cebrail gelmemiş
öyle mi Sa'd?"

"Zeyd hatırlar, hepimiz inancımızı saklı tutuyor ve onun yeniden bir vahiy ile geleceği günü bekliyorduk. Çok uzun sürdü, çok. Ziyadesiyle üzülüyor, yeis ve karamsarlık hii.li bü tün gecelerini ve gündüzlerini dolduruyordu. Arkadaşı Ebu

Bekir bir keresinde 'Zannediyorum' demiş ağlayarak, 'kendi sini terk edilmiş hissediyor ve içten içe eriyor. Ona yardım edebilmenin bir yolunu bulmalıy

ım!'"
"Bulabildi mi peki?"
"Elbette hayır, Çünkü o günlerde Efendimiz eve gelmez olmuştu. Ne zaman onu arasam ya Kclbe hareminde buluyor dum, ya da ıssız yerlerde. Her kim onu arasa buralarda bulu yordu çünkü. Gecelerini yalnız geçiriyor, gündüzlerde uzleti seçiyor, insan içine fazla kanşmıyor, her kim ile karşı laşsa ona bir iyilikte bulunup hemen yanından ayrılıyordu. Sonra dan öğrendik ki bütün bunlar, kalbindeki en ufak bir lekenin bile temizlenmesi, dünya hayatıyl a ilgili son zerreyi de için den söküp atması içinmiş. Biz onu herkes gibi bir insan bi- liyorduk. Doğruydu, o hepimiz gibi bir insa ndı ama hareket leri, sözleri, arzuları hep ilahi irade içinde vücut buluyordu.
Evet, bir insandı ama insanın ötesindeydi; taşlar arasında yakut neyse, insanlar içinde de o öyleydi. Ama bazıları bunu kabul etmek istemedi. Biliyorsunuz işte, bazı nasipsi zler,
özellikle de hakikatin tebliğinden menfaatleri zedelenen Ku reyş'in efendileri, 'Muhammed, Allah'ın artık seni terk etmiş görünüyor!' diye kendisiyle alay etmeye başladılar."

"En çok da amcası Ebu Leheb'e öfkeleniyorum. Bir gün tenhada elime geçirir ... "
Osman, derhal eliyle Tal ha'nın ağzını kapattı. O sırada
Talha'ya destek olmak üzere Zübeyir atıldı.
"Geçen hafta da, hacıların önünde onunla alay etmişler.
Ben orada olsa ydım ... "
Bu sefer de Abdurrahman atıldı:
"Asla Züb eyir, asla böyle şeyler düşünmeyin. O bize em retmiyorsa asla! .. "
"İyi ama ne zamana kadar? Çok onuruma dokunuyor. Bu ne kadar sürecek?
Beklemekle daha ne kadar vakit geçirece
ğiz? Onu her görüşümde yüreğim parçal anıyor. Siz söyledi niz, melek de gelmez olmuş ... "
"Tabii ya; dün olanlardan haberin yok senin!"
"Dün ne oldu ki?"

"Cebrail yeniden gelip Efendimize müjdelemiş."
Sa'd'ın ağzından çıkan bu cümle, herkes gibi beni de he yecanlandırdı. Züb eyir telaşla ne olduğunu sorarken ben de hüzünlü şarkıma ara verip Sa'd' a baktım. Yüzünde gülüm ün yüzündeki nuru görür gibi oldum. Ve sonra aynı nurun hepsinin alnında parla dığının fark ettim. Asil bir edayla fısıldı yordu:
"Dediklerini benimle birlikte tekrar et istersen; 'Bismil lah! .. Vedduhii ... "26
Züb eyir ile Abdurrahman dağlar taşlar duysun diye hay kırarak ayetleri tekrarlarken diğerleri de onlara eşlik etmiş ezberden okuyorlardı:
"Velleyli iza seca Ma ve d ... "

6 3-6
4
1 1

• Erkarn'ın evinde gizlice biriken
Müslümanlık
• Akrabaların dine daveti ve şiddetli muhalefet
• Amcayla yeğen arasında yanlış anlamalar
• Kureyş'in Müslümanları takip ve tazyike başlaması
• "Kalp ler mühürlü, ruhlar kilitli ..."
• Ebu Tiilib'e yapılan teklifler ve tehditler
• "Bir eli me ayı, diğerine güneşi koysanız ... "
Olursa ümmetinin çok günahı ya RasillaUah
Ne hoşdur onlara çeşmin nigahı ya RasillaUah
(Uiedri)
Ommetinin günahı çoktan da çok olduğunda ey AUah'ın elçisi;
şöyle onlara göz ucuyla bir bakışın ne hoş gider ...

<<@165>>

MÜZDEVİG;
Ebu Talib için ...
Cebrail durmadan geliyor, ayetler getiriyor, kclinat gül
çağının kokusuyla ıtırlanıyor, davete katılan mürninler gün geçtikçe artıyordu. Dağlan ve taşla rı, ağaçlan ve kuşlan onu tebrik ederken görüp de Kureyş'in, kendisinden ayrılmalan mümkün olmayan Allah'tan kaçıp kendisiyle devamlı kalma lan imkansız putları istemekte ısrar edişine dayanamıy or dum. Gözler kör değildi, ama göğüslerdeki kalpler kör idi.
Mekke'nin şu sıkıntılı zamanında, kıtlık ve kuraklığın yine had safha ya çıktığı şu günlerde, şirk ve günahlada azınasa lar olmaz mıydı? Nasipsizler !.. Ve bir gün o zavallılar , azgın lıkta da haddi aşarak kuraklığı ve kıtlığı gülümden ve getir diği vahiyden bildiler. Değil mi ki o kendilerinden fark lıydı ve hoşlarına gitmeyen sözler söylüyordu, kuraklığa rahmet

olup yağsa ne, elbette kıtlığın suçu ona atılmalıydı. Birkaç yıldır onu dinliyor, izliyor ve hatta konuşuyorlardı ama hiç kendilerine çıkar sağlayacak bir şey söylememiş ve yapma mıştı. O halde hor, değersiz ve hakir görulüp alaya alınma yı hak ediyordu. Üstelik etrafında halkala nınalarm çoğaldığı da düşünülünce ...

Olup bitenleri izledikçe gülüm için çok korkuyordum. Ya kında büyük bir kavganın kopacağı belliydi. Cebrail gelmeye devam ettikçe, hida yete kav uşanlada küfürde kalanlan ka
çınılması imkan sız bir kader bekliyordu. Kin ve düşmanlık
üzerine harmanianan bir kader ... Çünkü İslam sevgi üzerine inşa olunmuş inkılaplar ötesi bir inkılap iddiasında ydı ama
şiddet yanlı sı Kureyş besbelli ki onun kavgasız, acısız ve ke dersiz büyümesine müsaade etmeyecekti. İnsanlığa cihanşü mul Allah müjdesini getiren ile dalal etin fert fert azgınlığı karşı karşıya durdular.

Davete her katılış Müslümanlara önce sevinç, sonra üzün tü getirdi. Birisi gülüme inanma ya görsün, derhal dönmesi için baskı altına alınmalı, eziyet çektirilmeliydi. İnananlar korku ve tereddüt içinde ydiler. Bir tek Ebu Bekir, imanında hiç tereddüt göstenneden27 arkadaşı nın başansı için her gayrete atılıyordu. Ve bir gün, inananların hepsi Erkarn'ın evinde topl andılar .

Erkam, iman ettikten sonra Safa Tepesi'nin yamacındaki evini gülüme tahsis etmiş, o da Itırcılar Çarşısı sırtlanndan gizlice buraya taşınmıştı. Ev hacılar ın kalabalıklar halin de gelip geçtiği sokağın başında, neredeyse Kılbe haremi nin arsasında ydı ve bu yüzden girip çıkanlan fazla dikkat
çekmiyor, bu vesileyle de İslam'ı seçenler vahiyleri burada korkusuzca öğreniyor, aralannda alınan kararları burada müzakere edip arkadaşla rıyla burada buluşarak teşkilat-

lanab iliyorlardı. Bu ev dağınık ve düzensiz tebliği bir mer kez şuuroyla imana ve vecde dönüştürnıüştü. Mana burada mekanını bulmuş, mekan mana ya kalbolmuştu. Orası bir iman karar gahıydı ve Ebu Bekir'in telkiniyle, Ümeyye b. Ha lef'in hida yete eren kölesi Bilal ve Bilal'in annesi Harname Hatun başta olmak üzere Ebu Fükeyhe, Halid ve Amr b. Said kardeşle r, Osman, Zübeyir, Abdurrahman, Sa'd, Talha hep bu rada buluşuyorlardı. Elbette her buluşma bir sır olup sak lanarak ... Sırrı açığa vuran tek lisan benimki ydi. Erkarn'ın evinin çatısında saba hlara kadar dillendirdiğim bütün şar kılar, gülümün müminlerine aniattıklarından başka bir şey değildi çünkü. Çok geçmedi; Mekke'de herkes ilahi tebliğden haberdar oldu. Her kim gülüme sorarsa, hiç saklamadan, çekinmeden, korkmadan dosdoğru anlatıyor, tebliğ ediyor, uyarıyor, da vette bulunuyordu. Bu apaçıktı. Gizli olan ise buna inanan- ların isimleri, imanl arı ve iba detleriydi. Müşriklerin zara rından korunmak ve huzur içerisinde kullukta bulunabilmek için. İşte bu yüzden mürninler

Erkarn'ın evini çölde bir vaha gibi gördüler ve dine her giren orada ferahladı, kendini ta nıyıp insan olmanın şerefini hissetti. Köle veya efendi, ka dın veya çocuk, yakışıklı veya sa kat ... Erkarn'ın evi, birbirine yaslanan canların buluştuğu nur mekancık. Bazen sevinç, bazen hüzünle sab ahianan küçük merkez. Ve Allah buranın genişlemesini istedi:

"Bundan böyle en ya kın aile ve sülaleni ikaz edip uy an

'128 dır!

Çok sevindim. Allah'ın sözlerini gizli gizli ibadet eden birkaç kişi yanında akrab aları da duyacak, böylece gülü me arka çıkacaklardı. Gülüm de önce çok sevinmişti, lakin

167

ikimizin de yanıldığımızı görmemiz çok kısa sürdü. eğer sıkıntılı dönem yeni başlayacakmı ş. Meğer keder şimdi dil lendirilecekmiş. Meğer kılinatın yüklendiği bütün acılardan daha acı zamaniann arif esinde bekliyorın uşuz.

Meğer insa nın birilerini ikaz etmesi -hele de tanıd ıklar ve akrab alar olursa- ne zormuş ! .. Meğer ...
İlk hayal kınklığı Sa fa Tepesi'nde yaşandı. Amcası ve iki kızının kayınb abası Ebu Leheb yüzünden ...
Yıllar önce Ebu Talib ile Ebu Leheb arasında bir tatsız lık yaşanmış, gülüm ile Ebu Leheb aras ındaki tatlı akrabalık istemeden acı bir meyve vermişti. Ficar harpleri zamanıydı.
İki kardeş savaştan dönmüşler, aile içinde yapılması gereken işleri konuşuyorlardı. Savaşın yıprattığı sinirler kadar on lann yokluğunda aks ayan aile işleri de her ikisinin asabını bozmuş olmalıydı. Cümleler azarlama ya, azarlamalar suçla malara dönüştü ve öz be öz kardeşler amansız bir kavga ya tutuştul ar. Gülüm önce kanşmak istemedi. İki amcası arala nnda kavga etseler bile kardeşlik hukukuna uyarak birbirle rini incitmezler diye düşünüyordu. Ficar harbinde her ikisi omuz omuza savaşmış ve kendisi de onlara ok taşımıştı. İki kardeşin birlikte ok atarken birbirine ok atar duruma gelme si üzücüydü. Birinden şefkat, diğerinden hürmet umuyordu.
Kardeşlerin kavgası kardeşçe olur, birbirlerine tokat atsalar bu tokat şefkati göste rir diye düş ünüyordu. Fakat Ebu Le heb kardeşinin göğsü üzerine çöküp de yüzünü acımasızca tokatlama ya başladığında bunun haksızlık olduğunu düşün dü; derhal koştu ve Ebu Leheb'i Ebu Talib'in üzerinden yana ittirdi.
Fakat iş bununla bitmedi, bu sefer de Ebu Talib öfke sine mağlup olup kenarda yatmakta olan ağabeyinin üzerine
çöktü ve aynı şekilde yüzüne sille ve tokatlan indirmeye baş ladı. Gülüm küçük amcasına çok şey borçluydu ama onun

ağab eyine vurmasına da sessiz kalma yacaktı. Onu izledi, adalet adına davranıp az evvel yediği tokatlardan fazlasını vurmaya kalkıştığı an müdahale etmeyi düşünüyordu. Bere ket versin Ebu Talib haddi aşmadı ve ağab eyinin üzerinden
çabuk indi. Küçük kardeşinden tokat yemek Ebu Leheb'in
çok ağınna gitmişti ve bundan yeğenini sorumlu tuttu:
"Vallahi ey Muhammed, Ebu Talib gibi ben de senin bir amcanım; yapacağ ını bana yaptın. Niçin ona da aynı şekilde müdahale etmedin, niçin? Valiahi gönlüm seni asla sevme yecek!.."
Gülüm açıklama ya fırsat bulamadan Ebu Leheb küfürler ederek oradan uzaklaştı. O günden sonra da yeğenine karşı hiç şefkat ve sıyanet göstermedi. O yeğeni ki daha birkaç ay evvel dünürü olmuştu. Gülüm durumu izah için fırsat kolla sa da artık ona imkan vermedi. üstelik ikisi arasınd aki aile bağlan hızla zayıfladı. Safa Tepesi'ne davet edilmediği halde ilk gelenler arasında

işi bozmak isteyen Ebu Leheb'in bulun masıbunun neticesiydi.
Ebu Talib yeğeniyle hep övünmüş, kardeşi Abdullah'ın hatırası olarak daima sevmişti. Kıtlık yıllannda evin yü künü azaltmak için gülümün Ali'yi bir evlat gibi hanesine almasını ise yeğenden amca ya bir mürüvvet olarak görmüş, ona minnet duymuştu. Mama fih yeğeninin peygamberliğine söz söylemiyor ve söyletmiyar ama nedense kendisi de iman etmiyordu. Onun bütün Haşimoğullan'nı Safa Tepesi'ne ça
ğırmasının yine bu iman meselesi yle alakah olduğunu düşü nünce önce gitmek istemedi ama Ebu Leheb gelecekse onu engellemek gerekirdi. Çünkü o dünürlüğe rağmen yeğenine muhalefette ısrar ediyor, kin güdüyordu. Ebu Talib bu kinin sebebi olarak kendisini görüyor, o gün ağabe yine vurduğu ellerine bakıp her defasında yeniden pişman oluyordu.

---------- - -

Sofrada kırk beş kadar akrab a toplanmıştı. Ali herkese yiyecek ve içecekten ikram etmeye hazırlanıyordu. Ali'nin
çömleğindeki ete baktım. Ancak bir kişin in dayahileceği ka dar et vardı. Keza tastaki süt de ancak bir kişiyi doyuracak kadardı. Benim gördüğümü Ebu Tiilib de görmüş olmalı ki kıvranıp duruyordu. Akrabaların sofradan aç kalkmaları ha linde olabilece kleri ve davetsiz misafir Ebu Leheb'in öfkesi ni düş ünüyor olmalıydı. O sırada Ali kepçeyi çömleğe daldı np gülüme bir lokma et sundu. Gülüm ondan tek ısırık alıp iade etti. Ali o parça yı yeniden çömleğe koydu. Sonra defa larca elini daldırıp çıkardığı halde çömlekteki et hiç bitme di, herkes tıka basa doydu. Etten yiyenler sonra sonra işin farkına vardılar ve etin kendiliğinden bereketlendiğini gör düler. Herkes hayret ederken Ebu Leheb "Külahıma anlat ın!" der gibi kafasını salla yıp duruyordu. Herkes doyup da artık yemez olunca Ebu Talib gülüme baktı. O da bu tatlı ba kıştan cesaret alıp söze başladı:

"Muttalib'in çocukları, sevgili amcala nm, halalanın ve onların evlatları. Hamd Allah'a mahsust ur. O'na hamd eder, yalnızca O'ndan yardım dilerim. O'na iman eder, O'na daya nırım. Allah'tan başka ilah olmadığına ve O'nun ortağı bulunmadığına şahitlik ederim."

Ve beklenen oldu. Sofraya dav etsiz oturan Ebu Leheb öf keyle ayağa kalkıp herkesi korkuturcasına av az avaz bağırdı:

"Haşimoğulları, bu yeğeniniz sizi sihir li etlerle büyülü yar. Sakın kanmayın. Sana gelince Muhammed! Bunlar senin amcanın oğulları. Atalarına muhalef eti onlara mı aşılamak istiyorsun? Bil ki bütün Araplar bir yana olursa senin oba nın hiçbir değeri yoktur, seni bir kaşık suda boğarlar . Sen bu muhalefete bizi de mi sürüklemek istiyorsun? Elimden gelse seni şurada hakl ardım ama arncal arın, ah amcal arın ...

Eğer böyle dı;ıvam edersen amcal annın seni hertaraf etme leri diğer Kureyş kollannın düşmanlığından daha ehvendir.
Çünkü ben senin getirdiğinden daha kötü bir şey görmedim.
Sen kavmini bölüyorsun!"
Gülüm öfkeli sözleri sonuna kadar dinledi. Başlar kendi sine çevrildiğinde yine o yumuşak ve tatlı üslubuyla sözüne devam etti:
"Önder olan, kendi halkına yalan söylemez, hıyanet et mez. Kendisinden başka hiçbir ilah olma yan Allah'a yemin ederim ki ben O'nun evvela size ve sonra da bütün insanlığa gönderdiği elçisiyim. Faraza bütün ciha nı yalana ve yan lışa doğru sürmüş bile olsa m, sizi böyle bir yola asla çekmezdim.
Allah' a yemin ederim ki tıpkı dün akşam uyuduğunuz gibi
ölecek; bu sabah uyandığınız gibi de dirileceksiniz. Dirildi
ğiniz vakit yaptıklarınızdan hesaba çekileceksin iz. Ya ebedi cennet yahut ebedi cehennem ... "

Herkeste büyük bir sessiz lik vardı. Herkes birbirine ba kıyor, ilk sözü diğerinin söylemesini istiyor ve akrabalık hu kukunu zedelememek için de sa brediyordu. Ortamın kararı nı belirleyen ve herkesi sindiren Ebı1 Leheb bile susuyordu.

Gülüm devam etti:

"Dünya ve öbür dünya için size en iyi haberi getirdim.

Allah benden sizi O'na davet etmemi, Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim de O'nun kulu ve elçisi olduğuma şe hadetinizi istiyor. Şimdi aranızda hanginiz bana bu hususta yardım edecek ve benim vekilim ve kardeşim olup cenneti kazanac aktır?'"

Ebı1 Tiilib ileri atılmak istedi. "İnandık sana, ne ki söyle din, doğrudur!" diyecekti. Lakin akrabalar ının yüzlerindeki olumsuz hava buna miini oldu.

Sessizlik sürdü. Bir tek Ali, o yiğit Ali, henüz on üçündeki Ali, delikanlılığın eşiğindeki

cesaretiyle ay ağa kalkıp adeta gürledi. Sesi mecliste bir kah ramanlık havasıyla esiyordu:
"Ben, ey Allah'ın Rasulü, ben bu konuda senin yardırnem olacağım."
Gülüm bu soru cevabın üçüncü defa tekranndan sonra elini Ali'nin boynuna koyarak "Ali aranızda benim vekilim ve kardeşimd ir. Ona kulak verin ve ona uyun!" buyurdu. Bunun
üzerine bazı amca ve halal arı itirazlarını belirttiler. Küfrün cana varla ştırdığı Ebu Leheb ise gülüyor, alay ediyor ve di
ğerlerinin de alay etmelerini istiyordu. Bir ara, eski hesapla rın kaygısıyla Ebu Talib'e, "Senden oğluna kulak vermeni ve ona tabi olmanı istiyor, görüyor musun?" demeyi bile ihmal etmedi. Maksadı, onu oğluna karşıkine sevk ederek yeğenin den yüz çevirmesini sağlamaktı. Ama Ebu Talib ona kanma dı, bilakis sonraki günlerde yeğenini korumaya aldı. N ereye gitse haberi olsun ve oradan emniyetle geri dönsün istiyor du. Böylece yeğenieri üzerinden iki

kardeşin savaşı başladı.
Ebu Leheb ne kadar düşmanlık ederse Ebu Talib o derece sıyanet gösterdi. Gelgelelim Ebu Leheb bir tane değildi. Ha kikatin nuru karşısında Kureyş'in bütün karanlık adamları birer Ebu Leheb kesilmişti. Hiçbir yerde gülüme rahat ver miyorlardı. Kılbe haremine gittiği vakit mutlaka birisi sata şıyor, divaneleri ve haşarı çocukları başına musaHat ediyor, alay maks adıyla bazı hacıları onun üz erine gönderiyorlardı.
O her defasında tahammül göstererek Allah'tan aldığı vahiy leri insanlara anl atmaya devam ediyor, putları inkar etme lerini, Allah' a yönelmelerini bıkmadan usanmadan istiyor, istiyordu. Ve günün birinde, bütün Kureyş'i toplayıp alenen dine davet etmeye karar verdi. Akraba larında bulamadığım belki Mekke halkında bulurdu. Safa Tepesi'ndeki büyük da vulun başına geçti. Sıradan günlerde kimsenin el sürmedi-

ği, hatta el sürmenin bile yasak ol duğu bu davulun takınağı ancak olağanüstü hallerde yerinden alınır ve çıkardığı ses bütün Mekke'yi ürperterek çevresine toplardı. Yangın, savaş, sel, deprem ... Ve gülüm dünyanın en olağanüstü hali içim takınağı vurdu. Ses bütün soka kları yankılanarak dolaştı:
"Gümmmmm-mm-mm-m! ... "
Herkes dehşetle Sa fa Tepesi'ne akınaya başladı. Ürp ere rek, korkarak, sa yıklayarak ... Yangın mı, sa vaş mı, yıkım mı?
"Ey cemaa t!" dedi munis bir ses, herkesin geldiğinden emin olunca; onları boy boy, kabile kabile çağırarak:
"Ey Adiyoğulları! Ey Fihroğulları! Ey Zühreoğullan! Mah zumoğulları, filanoğulları, falanoğulları ... "
Kureyş'in ileri gelenlerinin neredeyse tamamı oradaydı.
Gelemeyenler yerlerine adam göndermişlerdi.
"Muhammed! Nedir bu? Bizi neden topladm?"
Zarif bir tebessümle çevresine ba kıp soruyu cevapla ndır dı:
"Size şu arkadaki vadide hücum etmek üzere bekleyen sü variler olduğunu söylesem, bana inanır mısınız?"
"Elbette !.. Senin doğru sözlü olduğunu herkes bilir! Bu konuda sana kimse itiraz etmez ."
"O halde şuna da inanın ki ben, önünüzdeki şiddetli azap tan sizi sakmdırmakla görevli kişiyim!"
Ta kınağı eline alırken boy boy Kureyş'in kendisine kucak açacağını, Allah'ın emrine gönül vereceklerini düşünmüştü, lakin öz amcasmı, küfrün azılı cana varı Ebu Leheb'i orada da karşısına dikilmiş bulacağını düşünmemişti. Elinde bir taş vardı ve atmadan evvel kılinatın en güzel gülüne, yürek lerin kıyamadığı o zarafet abidesine, o yegane inciye, dağ ların ve taşların, ağaçların ve kuşlarm yöneldiği o mübarek elçiye, "Yuh sana ! Bizi bunun için mi topladm?" diye bağırdı.

O günlerde Ebu Leheb'in Itırc ılar Ça rşısı'nın sırtındaki evin kapısına pislikler koyarak, necaset ve çöp atarak onu aşağı la maya çalıştığını, parayla insa nlar tutarak alay ettirdiğini bilmeyen yoktu. Üstelik karısı Ümmü Cemil de kocasından geri kalmıy or, kardeşi Ebu Süfyan'a da gülümü geçiyor, if tiralarla ona düşman edindiriyor, hakkında hicivler okuyup tehziller söylüyordu. Ebu Ta.lib ağab eyi ve yengesi daha ileri gitmesinler diye yeğeninin yanına yürüdü. Ona arka çıktığını göstermek istiyordu. Gülüm bundan cesaret alarak oradaki kabil el erin her birerinin adını tekrar anarak onları Allah' a çağırmaya devam etti. Ama o, "Ey filanoğu llan!" dedikçe o filanoğulları topluca oradan ayrılıp gidiyorlardı. Böylece on bir kabile tek tek çekilip gittiklerinde ilahi vahyin mübarek dudağı, kolu kanadı kırık, son kabileye, kendi abasına bir kez daha seslendi:

"Ey Haşimoğulları!"

Ve Ebu Leheb'in öfkeli sesi yeniden duyuldu:

"İşte Haşimoğulları burada, ne söyleyeceksen, söyle haydi!"
Duydukları ses, tükenen bir gücün ve yitirilen hayalleri- nin hüznünden ibaretti. Belki bir ses değil de sanki yalvarı ş tı. Yok yok, yalvanr gibi de değil, bir annenin ateşe düşmek
üzere olan bebeğini kurtarmak için gösterdiği şefkat gibi. ..
"Ben sizi 'La ilahe illallah !' demeye çağırıyorum. Ben de
O'nun kulu ve elçisiyim. Bunu böylece kabul ederseniz sizi cehennemden kurtara bilirim."
Ebu Leheb bu sefer elindeki taşı fırlattı:
"Cehennemmiş, hıh... Ey Abdülmuttalib'in çocukları!
Eğer onun söyledikleri doğru çıkars a, kıyamette malımı ve
çocuklarımı feda eder sizi kurtarırım."29
Haşimoğullan şaşkındı. Ne yapacağını kimse kestiremi yordu. Kulaklar o gün tıkalıydı, gözler kör. Kalpler mühürlü,

ruhlar kilitli ... Yeğenieri görevini yapıyordu, içi kan ağlaya rak, yüreği parçalanarak. Karşısındaki akrabalarından bazı larını ateşler içinde görüyor, onlar için çırpınıyor ama onlar bunu hissedemiyorlardı. Hissedemeyenlerin en azgını ve en nasipsizi ise eve koşup oğullan Utbe'yle Uteybe'ye emir ve-
recekti. Karısı Ümmü Cemil ile birlikte:
"Derhal o mecnun Muhammed'in kızlarını boşa yacaksı nız!"
Allah'ın kıyamadığı sevgilinin, kıyamadığı nazlı kızları
Ruka yye ile Ümmügülsüm nikahtan düştüler. Uteybe o gün,
Safa Tepesi'nden öfkeyl e dönen küfür çılgını babası nın iğ valanna kapılıp
önce nikahlısını boşamış, sonra gülüme ha karetler yağdınnış, hatta meleklerin görmeye doyamadığı, gözlerin ba kmaya kıya madığı cemal yansımalı yüzüne, ilahi aşkın tecelli ettiği o mübarekten mübarek aynaya tükünnüş tü.30
Gülümün üzüntüsü ise kızlarından yanaydı. Görevi, en yakınlarına zarar
vermeye başlamıştı çünkü. Eğer buna za rar denirse!..
Safa Tepesi çağrısından sonra Kureyş'in zindan kalpleri gülüme müsamahasızlıkta yarışma ya başladılar. Buna mu kabil Ebu Bekir, Osman, Ubeyde ve Said b. Zeyd gibi inan mışlar da tıpkı gülüm gibi herkesi Allah inancına çağınyor,31
İslam adına barış ve gülümsemeyle insanlara yaklaş ıyor, herkese "Selam!" diyorlardı, "Selam!.."
Kureyş ululaı dayanarnadı ve Mekke dışına gidip orada ibadet etmekte olan
Müslümanl arın ibadetler ini boza cak şe kilde kovuştunnaya giriştiler. Bu, mürninler için sabır imti hanın başladığı nokta ydı. Alttan alacaklardı. Her adımda Al lah sesleniyor, onlar ın nasıl bir hayat yaşamalan gerektiğini haber veriyordu çünkü.32 Bu arada Müslümanlar ın sa yısı da, zulmün sayısı da artmaya devam ediyordu. Kureyş dayan a-

mayıp Ebu Talib ' e geldi. Belli ki tevhidin manasını anlamı ş lar , lakin gönüllerine kabul ettiremiyorlardı. Katran karası nefisleri alışageldiği rezil hayatı sürdürmekten bir türlü vazgeçemiyordu. Kalpleri Allah kelamına hak veriyordu ama nefisl erine kapılan dilleri başka söyledi:

"Ebu TiH ib! Katımızda şerefli ve yüksek bir yerin var. Kar deşinin oğlu ilahlanmızı tahkir ediyor, gidişatımıza dil uza tıyor, atalarımızın sa pkınlık içinde old uklannı söylüyor. İşte söz, işte kılıçlarımız; ya ona mani ol, yahut bizi onunla baş başa bırak. Biliyoruz ki sen de ona muhalifsin ama eğer onu korursan seninle de savaşı nz."

Ebu Talib'i hiç o günkü kadar düşünceli, karamsar ve ke derli gören olduğunu sa nmıyordum. Boşa koyuyor doldura mıyor, doluya koysa aldıramıyordu. Kalbi başka, aklı başka söylüyordu. Sonunda durumu yeğeniyle bizzat müzakere et mek istedi:

"A kardeşimin oğlu! Beni de kendini de tehlikeye atma san! Üzerime

taşıyabilece ğimden daha ağır bir yük bindiri yorsun, farkında mısın?" Gülümün canının bumuna geldiğini verdiği cevaptan an layabildim. Onu hiç bu kadar üzgün ama kararlı görmemiş tim. Allah onu sınıyor muydu? Bu derece tahammülf ersa bir hayat imkan sızmış gibi görünüyordu. Meğerki daha sonra dan çekeceği üzüntüleri görmemiştim. Aldığı cevaba amcası da şaşırdı: "Vallahi amcacığım, bu davayı terk etmem için güneşi sağ elime, ayı da sol elime verseler, ya ben bu uğurda ölmedikçe ya Allah beni galip kılmadıkça davamdan vazgeçecek değ i lim!"

614-61
5

• Gıfarlı Ebu Zer'in hikayesi
• "Thkip ve tazyik yetmez, işkencelere yatırılsınlarl"
• Karalama kampanyalan: "Sihir baz, mecnun, şair ... "

• Kutlu N ebinin Ümmü Mektum yüzünden itaba uğraması
• "Canım, şu Kur'an da inecek idiyse neden Kureyş 'in veya Sakif'in ileri gelenlerinden ve zenginlerinden birine inmedi ki?"

Hernan azürde-i har-ı cefayım ya Rasülallah
Gülisıanda hezar-ı bi-nevayım ya Rasülallah
(Nahifi)

Senin aynlığında cefa dikenleriyle ineinmedeyim ey AUah'ın elçisi; sanki gül bahçesinde sesi kısılmış bir bülbülüm.

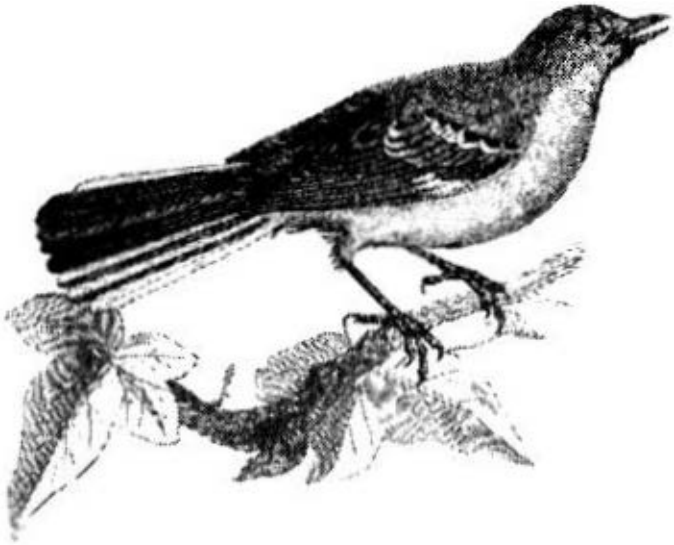

<<@179>>

TERKİB-İ BEND

Ebu Zer için ...

Hacıların el ayak çektiği akşam alacasında Kabe haremin den bir ses yükseldi:

"İşitin ey Kureyşliler! Burada bir Müslüman vaaaa r! .."

Ses dört bir yanda yankılandı ve kısa sürede eliiyi aş kın azgın adam· öfkeyle geldiler. Zihinlerinde ibiisi erin ho ron teptiği, ruhlannı putlara rehin bırakmı ş, heva ve hevese tapan, gücüne güvenen, Mekke' de herkese hükmedenler ...

Ellerinde tahtal ar, odunlar, deve kemikleri ve taşlar ... İlk silleyi Mahzum kabilesinden Amr attı. Mugire'nin torunu ve Velid'in yeğeni olan Amr ...

Arkadaşlarının Ebü'l-Hakem, inananların ise "cehaletin ve inkann babası anlamında" Ebu

Cehil demeyi uygun bulduklan adam. Sille atanların ilki ol maktan maksadı Mekke' deki konumunu sağlamla ştınnaktı

1 elbette. Ve bu yarışta diğerlerinin de kendisini izleyeceğini, hatta daha ileri gideceklerini henüz bilmiyordu. Darbeler ve tekmelerle yere yıkılan adam ise kaderine zoraki mahkum sa yılırdı. Kalın bir ses gürledi:
"Duruuun! .. "
Abbas' tı bu, tanımıştım, gülümün amcası Abbas. Dövü len adamın kıyaf etinden Gıfarlı olduğunu anlamıştı. Mekke tacirlerinin hemen hepsi kervanlarını Yanbu liman şehrine sürer ve bu sırada Gıfar'dan geçerlerdi. Gıfarlılar hırsızlık larıyla ve Kabe hacılarını bile yağmalamakla şöhret bulmuş lardı. Abbas, kendilerini neden durdurduğunu açıklamasını bekleyen öfkeli kalabalığa bakarken yerdeki adamı ay ağa kaldırma ya ve üstünü başı nı düzeltip yaralı yüzündeki kanı silmeye çalışıyordu:
"Vallahi siz ne yaptığını bilmeyen azmış bir güruh sunuz.
Bu tartakladığınız adamın Gıfar kabilesinin reisier inden ol duğunu nasıl anlay amazs ınız? Yoksa kervanlarınızın yolları nı mı değiştirdiniz? Aklınızdan çıkmasın ki Gıfarlılar bunun hesabını sizden soracaklard ır!"
Abbas'ın abartarak söylediği bu sözler say esinde ölüm den kurtulan adama baktım. Meğer ne güzel, ne yiğit adam mış. Onu otuz gündür Kabe hareminde görüyordum. Hiç dış arı çıkmıyor, sanki birini arıy ordu. Üçüncü günde azığı bitmiş, yalnı zca Zemzem içerek hayatını devam ettirmişti.
Putlara tapmıyor, Allah adını dilinden düş ürnıüyordu. Mek kelilerden kimse onu fark etmemiş, hacılardan bir hacı deyip geçmişlerdi.
Gıfarlı günlerce bekleyip aradığını bulamay ınca sorma ya karar vermiş ve yanına yaklaşan sefil giyinişli, düşkün ve aciz birine Muhammed'i nerede bulabileceğini sormuş tu. Müslüman olanların daha ziyade alt tabakadan insanlar

olduğunu ve bu şehirde çokça eziyet gördüklerini işitmişti ama yine alt tabakadan birinin çıkıp "Burada bir Müslüman var!" diye kendisini ele vereceğini hiç tahmin edememişti.
Abbas'ı n telkiniyle kalabalık dağıldı. Gıfarlı biraz rahatlar gibi olmuştu. Üstü başı kan içindeydi. Zemzem'in yanına va np yüzünü yıkadı ve Kabe eşiğinde oturup dua etmeye baş ladı. Ola y kapanmış görünüyordu. Rahatladı. Sonra bekle di. .. B ekledi. .. Gecenin ilerleyen sa atlerinde, uzakta iki kişi gördü. Kalbinin çarpıntısını arttıran iki kişi. Evet, aradığı o olmalıydı. Alnında parlayan nur bunun işaretiydi. Gözü nü ovuşturdu. Akşam yediği dayağın etkisiyle hayal görüyor da olab ilirdi; ama hayır, değildi, işte orada, arkadaşıyla yere oturmak üzereydiler. Ay ışığında uzun süre onlan izledi. Put lara yakl

aşmamışlardı bile. İbadetlerine baktı. Kendisi gibi puta tapma yan birisi ancak böyle yapardı. Evet, aradığı o olmalıydı. Ama bunu nasıl anla yacaktı? Akşam birine sor muş, dayak yemiş, üstü başı kanlanmı ştı. "Herhalde kendi sine sorsam tekrar dayak yemem!" diye düşündü. Yüzünde
şiddet yanlısı bir görüntü yoktu. Yerinden kalktı. Soracaktı.
Ya klaştıkça kalbine bir ferahlık geldi, içine bir huzur dol du ve artık soru sormaktan vazgeçip "Selam senin üzerine olsun ey Allah'ın mübarek elçisi!" deyiverdi. Gülümün yüzü aydınl andı. Belli ki şaşırmış ve sevinmişti. Se vincini beraber oturduklan Ebu Bekir ile paylaşıp "Selam senin de üzerine olsun ey yabancı !" dedi. Sonra elini onun alnına koyup bir müddet öylece ba ktı:
"Kaç zamandır buradasınız?"
"Otuz gündür"
"Ne yiyip içersiniz?"
"Zemzem. Yalnızca Zemzem ya Rasulallah. Ama şikayetçi değilim!"

Sonra kim old ğunu, nereden geldiğini, ne aradığını sor
du. O anlattı:
"Gıfar kabilesindenim. Künyem Ebu Zer'dir. Belki duy muşsunuzdur, kabilem buranın kuzeybatısı nda, Kızıldeniz'e yakın bir yerdedir. Her yana sald ıran, kervanlar kıran, ha cılar boza n, çapulla geçinen bir kabileyiz. Hırsızlık bizden sorulur. Üç yıl evvel kabilem hacca giden kadın ve çocukları da boğazla dıklarında artık sabr edemedim. Hayat böyle bir
şey olmamalıydı. Vurduğumuz kervanların ve yağmaladığı mız hacıların feryatları uzun süre kulakl anından gitmedi.
Rayatım çekilmez olunca isyan ettim. KabHemdeki herkesi karşıma alma pahasına. Düş ünüyordum ki insan, hayatını kötülükle değil, güzellikle yaşamalı, Allah ömrü bize bunun için vermiş olmalı. Annemi ve kardeşimi alıp abadan ayrıla rak komşu bir köye yerleştik. Bir ara Mekke' de insanları Al lah' a çağıran bir n ebinin çıktığı haberini duydum. Kardeşim

Uneys'i bura ya gönderip araştırmasını istedim. O geri dön düğünde bana 'Ağabeyim,' dedi, 'peygamber olduğu söylenen kişiyi gördüm. Tam senin gibi, tek bir Allah olduğunu söylü yor ve ona ibadet ediyor. iyilikle muamele etmeyi emrediyor.

Mekkeliler onun kahin, şair veya mecnun olduğunu söylüyor ve bunu yaymaya çalışıyorlar ama ben bunların bir kara lama olduğuna inandım. Beni bilirsin ağabe y, şiirin hasını daha uzaktan tanırım, ama onun sözleri şiirden öte şeyler; o asla bir şair değil. Pek çok kahinle karşılaşt ım; gizli şeyler den haber verdiklerini söyleyen bu adamlarla da asla benzer bir yanı yok. Kılbinler yalan söyler, yalanları da ortaya çıkar; ama onun bir tek yalan sözünü duymuş yok. Üstelik her söy lediği hak ve gerçek. iyiliği emrediyor, şerri yasaklıyor. Ağa bey, o tam senin gibi!' Kardeşimi dinledim ve aradığım şeyin sende olduğuna o vakit karar verdim ya Rası1lallah! Uneys

her zaman doğru söylerdi. Siz hak peygamber olmalıydınız.
Derhal yola çıkıp buraya yöneldim ve işte huzurunuzdayım.
Şimdi benim için Allah kelamı söyle lütfen!"
Mutlu bir zamandı . Karınakarışık ve kasvetli zamanla rın arasında gülümün ihtiyacı olan güzelliklerle gelmiş, ona se vinç getirmişti. Ebu Zer' e surelerden okurken her ikisinin de kalbindeki sevinci hisse debiliyordum. Sonu iman olan bir sevinçti bu:
"Şehadet ederim ki Allah birdir, Muhammed onun kulu ve rasulüdür!"
"Muhakkak Allah dilediğini doğru yola iletir/ "33
Tebliğ, ibadet ve sohbet sabaha kadar sürdü. Gün ışırken
Kclbe hareminden üçü birlikte ayrıldılar. Ebu Bekir, Gıfar lı misaf irini evine götürdü. İstirahatini sağladı, yaralarını sardı ve karnını doyurup üz erindeki kanlı giysilerini yeni ledi. Ertesi kuşluk vaktinde Ebu Zer evden çıkıp yine Kclbe haremine geldi. Gülüme doyamamı ştı. Gelir diye yolları nı gözledi. Ta gecenin geç vakitlerine kadar ba kındı durdu.
İsaf ve N aile'y e yalvaran iki kad ından başka bulunduğu yere kimsecikler uğrama mıştı. Bedenleri asırlarca evvel bizzat
Kclbe'de zina yaptıkları için taş kesilmiş iki eski günahkarı temsil eden bu putlardan yardım isteyen zavallı ve akılsız kadınlara ba kıp haline şükrediyordu. O sırada yanına yakla
şan delikaniıyı fark edememişti. Ta ki dikkatini çekmek için mırıldandığında:
"Galiba uzak yoldan gelen adamın biri bu!"
"Evet, delikanlı, dediğin gibidir, uzaklardan geldim"
"Nereden geldin?"
"Gıfar' dan!"
"Gel o hcllde bize gidelim!"

Ebu Zer o gece de bu temiz yüzlü delika nlının pe şinden gitti. Evinde misafir oldu. Ne bu ötekine, ne öteki buna bir
şey sordular. Ertesi gün ve gece Ebu Zer, Kabe hareminde yine beklerneye başladı. Gülümün gelec eğini umut ediyor, içi içine sığmıyordu. Gündüz Ebu Bekir'in evine gitmek is temiş, ama bir ilerine aşikar olur da ona ziyan dokundumr lar diye bundan vazgeçmişti. Geç saa tlerde yine o delikanlı geldi:
"Ey Gıfar lı! İstediğini hala elde edemedin mi?"
"I-ıh! Henüz değil."
"O halde yine bize buyur! Yolda konuşuruz."
Harem'den çıkmak üzereydiler:
"N eden gelmiştin ki Mekke'ye?"
Ebu Zer, gülümün has retiyle yanıy ordu. Tekrar dayak yi yebilirdi. Yine de onu bulmak emeliyle, en azından haberini almak için zarf attı:
"Sen iyi bir delikanlıya benziyorsun; sımını sa klayacak san söylerim!"

"Hele söyle, elbet sakl anm"
"Bir haber almışım ki burada bir zat, 'Allah'ın elçisiyim,' diyonnuş. Onu tanır mısın?"
"Tanıyo rsam da, onu ne yapacaksın ki?!.."
Ebu Zer, bu son cümleyi söylerken delikanlının yüzündeki aydınlığı ve sesi ndeki sevinci fark etmişti. Üstelik bir gece evvel kendisine iyilikte de bulunmuştu. Dosdoğru söyleme yolunu seçti:
"Onunla konuşacağım. Çünkü hakikati özledim!"
"Akıllılık ettin ey Gıfarlı! Seni evime götürmeyeceğim,
şimdi beni takip et ve benim girdiğim kapıdan içeri gir."
"Peki ismini bağışlar mısın, kim olursun?"
"Ali. Rasfılullah'ın eviadı yerine Ali. Ebu Tali b'in oğlu Ali!"
ıs4

O gece şarkımı Ebu Zer için söyledim. Onu çok sevmiştim.
Ta kip eden gecelerde o da Erkarn'ın evinde seveceği kişilerle tanıştı. Ebu Bekir, Osman, Ebu Ubeyde, Mikdat b Esved, Sü heyb b. Sinan, Anımar b. Yas ir, Abbas, Sa'd b. Ebi Vak kas, Amr b. Abese, Zeyd, Ali ve her gün o eve gelen müminler. Hayat larını İslam'a ada yan kahramanl ar. Allah'ın asırlar içinden süze süze şahsi yet takdir ettiği mübarek canl ar. Diğer yan da da kuduran Mekke müşrikleri, Utbe b. Rebia, Ebu Leheb,
Ebu Süfyan , Ebu Cehil, Velid b. Mugire, As b. Vail. Hepsi kuru itibar ve efendilik peşindeki nasipsizler . Beyhude şöhret ve mesnetsiz makam sahipleri ... Gün gelip toprak olacaklar ...
Tozlan rüzgara kanşac aklar ... Zavallılıklarını kibirler iyle sıvayanlar ... İşte onlar, Ebu Zer'den sonra anladılar ki gü lümü yalnızca humustan değil, hilleden de uzak tutmak ge rekiyor. Ebu Zer'in imanı içler indeki kin ateşini, denizierin söndüremeyeceği kadar büyütmüştü. Vehimleri kendilerine durmadan emirler ve komutlar vermeye başladı; başar ınayı umdukları şeylerin kölesi oldular. Herkes Ebu Zer gibi olur sa Mekke dışındaki Araplada Kureyş'in ilişkileri zedelenir di. Buna tahammül edemezlerdi. Ebu Leheb' e danıştılar. O da geçenlerde kardeşi Ebu Talib 'le yaptıklan görüşmenin neticesiz kalmış olmasından yararlanmalarını teklif etti.
Sözlerinin dinlenmediğini, Kabe'nin saygınlığıyla elde ettik leri itibarlannın gittiğini söyleyip İslam' ı ve gülümü bir ka
şık suda bağmalar ını tavsiye etti. Bereket versin Kureyşliler ondan daha temkinliydi.
Kureyş'in azıllla rı Kabe'deki putlan beyhude tavaf ettik lerini söyleyen bir peygamber istemiyorlardı. Menfaatlerini zedeleyen bu söze son verilmeliydi. Putlar sayesinde elde ettikleri efendiliklerinin bir yetim yüzünden elden gitmesi ne müsaade edemezlerdi. Söyledikleri putların sa ygınlığını

örseliyor ve müşriklerin haksız kazanç larını tartışma ya açı yordu çünkü. Üstelik herkesin eşit olduğunu haykırıy ordu.

Ya peygamberlik iddiası yla saygınlık kaz anıp bütün Kureyş kabilele rinden daha üstün bir konuma yükselerek kendi ma kamlarını ele geçirirse?! .. Olur mu olurdu, o içlerindeki en doğru, en iyi ve olumlu insandı. Böyle bir sonuç elde ederse

Haşimoğulları bütün diğer Kureyş kabileler ine üstün çıkar ve bir daha kimse onlardan bu itibarı alamazdı. Canım, şu

Kur'an da inecek idiyse neden Kureyş'in veya Sakif'in ile ri gelenlerinden ve zenginlerinden birine inmemişti? Böyle yetim ve fakir biri?!.. Yok, yok, bu böyle olamazdı, mutlaka engellemek gerekirdi. Ne pahasına olursa olsun, uğrunda ne harcanırsa harcansın, şu Muhammed'e dersini vermeli, eskiden olduğu gibi kendi halinde yaşa yacak şekilde köşe sine çekilmesi sa ğlanmalıydı. Ya o sindirilmeli ya da Mek ke'nin sokaklarında, tepelerinde,

hacıların arasında ve Ka.be hareminde kendisiyle görüşenler engellenmeliydi. Yine şair denmeli, sihirbaz denmeli, olmadıkahin denmeliydi. Öyle ol madığı aşikar ise de böyle denmeliydi. Onu karalamak için güneşin, ışığını aydan aldığını söylemek kadar sefil bir yala na ihtiyaç duysalar da bu söylenıneli ve ısrarcı olunmalıydı.

Zaten bu Muhammed bir vakitler Rahip Balıira ile konuşma mış mıydı; işte her şeyi ondan öğrendi, ne kaptıysa ondan kaptı demeli ve mutlaka susturulmalıydı. Dış arıdan gelen hacılada irtibatı kesilmeli, onun putları hor gördüğü giz- lenmeli, onunla görüşmeler engellenmeliydi. Eğer bu yapıl mazsa hacıların ona inanmaları çok kolaydı. İşte şu Gıfarlı

örnekti. Herkes böyle yaparsa bir daha putlar için Mekke'ye kim gelirdi? Dahası, şu hacılar Muhammed' e inanır da put lardan yüz çevirirderse Ka.be'yi Kureyş'e de bırakm az, topla nıp üz erlerine yürüyebilirler. Bir zamanlar Kureyş'in Huza-

alılara, Huzaalılann da Cürhümlülere yaptığı gibi. Yok, yok, bu Muhammed'i mutlaka kötülemek, karalamak gerekiyor.
Lakin ne desek de inandırsak? !.. Gerçi şu okuduğu Kur'an da hani hayran olunmaya cak gibi değil amma ... Bir de şu yaşlı kurt Velid b. Mugire. Muhammed'in yanına varıp "Bana
Kur'andan okusa na!" diyormuş. Peki ya Ebu Süfyan ile Ebu
Cehil'in gizlice Muhammed'in penceresi dibine varıp okudu
ğu Kur'an'ı dinlemelerine ne demeli? Bakalım ne uyduruyor diye dinleme ye gidiyorlarmı ş, hıh, külahiara anlatsınlar. ·
Bir gerçeğin farkına vardım. Dünyanın hiçbir tertip veya tedbiri imana giden yolları kesemiyor, oraya açılan caddeleri tıkayamıyo rdu. Çileli oluyordu, sıkıntılı oluyordu ama yol cular hep yolda oluyordu. Yolun sahibi Allah'tı ve dilediğine yürütüy ordu. Yürüyüşün çilesi, erişilen nimetin dengesiydi. Mükılfat Allah'ın cemali olunca sıkıntı üstüne sıkıntı kimin umurundaydı?

İnanmay anlardan başka !
Garip, Mekke müşriklerinin içieri içierini yiyor, isnad üs tüne isnad, tezvir üstüne tezvir, iftira üstüne iftira yığılıyor ama gülümün zaferi sürüyordu. Ne yapsalar boştu. Kervanın yürüyeceğini aniayıp sevindim.
Şirk cephesinin ticareti aks amaya, hacıların haclan bo zulmaya, evlerin içinde İslam tartışılma ya başla nmıştı. Küf rün elebaşla rından nüfuzlu biri bu tartışmaların ortasında gülüme geliyordu. Mekke'nin kurnaz ihtiyan Velid b. Mugi re'ydi bu. Önce dav asından vazgeçir mek için gülüme ziyade den ziyade mülk, altın, kadın, makam vaat etti. O hepsini te bessümle dinledi, yaşlı bir kalbi kırmak istemedi, tekliflerini nazikçe reddetti. Hiç eğilip bükülmedi, hiç eğip bükmedi.
Birkaç gün öylece buluştul ar. Velid'in kalbi gitgide gülüme
ısınma ya başla mıştı. Son keresinde Ebu Leheb ile geldiler.
Sonuç ma.lum, amca, yeğenini yine azarladı. Gülümün içer-

!ediği, eski yanlış anlamının düzeltilemeyişine üzüldüğü ve
"Tebbet" suresini ta yürekten okuduğu geceydi. Müteakip günleri naif gönlünün inkisanyla yaşadı. Yüce Yaratıcı'nın kendisine verdiği kutsal vazif eyi yapabilme azmiyle hemen her sebebe yapışıyor, küçük bir umudun peşinde titreyen bir kalple çırpınıp duruyordu. Her şeyin üst üste gelec eğini ve Allah tarafından azarlanaca ğını hiç aklına getirmemişti:
Velid b. Mugire Kabe hareminde yine gülüme gelmiş, ko nuşuyorlardı. Vahiylerden etkilendiği ortadaydı. Gülüm ona itibar ediyor, İslam'a girmesi halinde pek çok şeyin değişece
ğini kuruyordu. O da kıvamını bulmuş, şehadet getirdi, geti recekti. Bir saa tlik solılıetin sonunda gülüm sordu:
"Söylediklerimde bir sakınca görüyor musun?"
"Hayır ya Muhammed, görmüyorum"

Gülüm onun İslam'ı seçmek üzere olduğunu düşünüyor,
"Haydi beni irşad et ya Rasıllallah !" demesini bekliyordu.
Tam o sırada bir ses işitti:
"Ya Rasıl.lallah, beni irşad etsene!"
Dönüp baktı. Hatice'nin dayısının oğlu ve doğuştan gör me engelli İbn Ümmü Mektum idi bu. Aslında gülüm her kese eşit değer veriyor, Kureyşliler engeliileri aşağılar ken o itibar gösteriyor, şahsiyetlerini ineitecek bir davra nıştan hep kaçınıyordu. Ama o gün bana da garip gelen çok değişik bir tavır takındı. Galiba Velid' e çok umut bağlamıştı. Ümmü
Mektum'un oğlu gayet sa mimi bir niyet ve halis duygulada yanına gelmişti. Lakin görme özürlü olduğu için orada olup biteni bilmiyordu. Bilseydi "Ya Rasıl.lallah, beni irşad etse ne!" talebini birkaç kez tekrarla yıp tam kıvama gelmiş olan
Velid'in ruh halini bozmazdı. Aynı cümle defalarca tekrarla nıp da Velid'in ilgisi dağılınca gülümün canı sıkıldı ve yü zünde bir hoşnutsuzluk belirdi. Velid de zaten başka şeylerle

ilgilenıneye başla mıştı. Umut bağlad ığı teşebbüs sonuçsuz kalınca da gülüm çekilip evine gitti. Teselli için köşe bucak takip edip şarkılar okudum. Nafile!. . Canı çok sıkkındı . Ama o gece daha da sıkılacaktı. Çünkü ayet gecikmedi:
"Y üzünü ekşitip çevirdi, kendisine o ama geldi diye!
(Onun hiilini) sana hangi şey bildir di? Belki o (senden öğre necekler iyle günahlanndan) temi zlenecekti. Yahut öğüt ala caktı da bu öğüt kendisine fayda verecek ti. (A mma zengin ve nü fuzlu olduğu için) kendisini müstağni gören (adam yok mu) ? işte sen onu karşına alıyor (o na yöneliy or sun). Hal-buki temizlen memesinden sana ne? Amma sana koşar ak gelen kişi, o (A Uah'tan) korkar olduğu halde sen onu bır a kıp da (ö teki ile) oyala nırsın. Sakın (bir daha böyle yap ayım deme)! Çünkü o (Kur' an) bir öğüttür; onu dinl eyen beller/ "34
Gülüm için ağladığım geceydi. Mekkeliler kulak kab art sal ardı benim ilk defa

o seher şarkı söylemediğimi fark ede ceklerdi.

<<@191>>

614-61
5
• Eziyet ve işkence: Ebu Bekir'den
Osman'a; Mus'ab'dan Habbab'a ...
• İslam'ın ilk şehitleri
• Hz. Peygamber: Her gün üzüntü, her gün keder ...
• Ebü Cehil'in melanetleri
Yüzündür ayet-i sun '-ı nahi ya Rasillallah
Kaşındır ehl-i aşkın kıblegahı ya Rasil lallah
(Neccarziide Rıza)
Yüzün, nah! yaratışın delilidir ey Allah'ın elçisi; kaşın ise aşıklann yö neldiği bir kıble ...

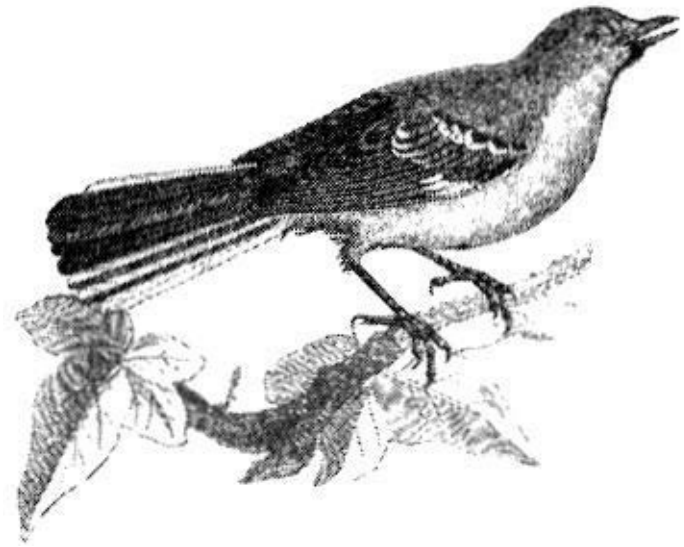

<<@193>>

SfiGU

Mus'ab, Vasir, Sümeyye ve Arnmar için ...

"Bırak ellerini Mus'ab, tuttum seni!"

Annesi üç defa aynı şeyi söylediğinde Mus'ab'ın acıyla gerilen yüzünde küçük bir gül üm s erne belirdi. Ama bırakma yacaktı, bırakmak istemiyordu. üç gündür tavana bağlı du ran bedeni kaskatı kesilmiş de kımıldarsa sinir uçları çeki lecekmiş gibi hissetti. Aç, susuz ve çaresiz üç gün. Babası sık sık gelip tehditler yağdı rıyor, Muhammed' den vazgeçmezse etlerini koparaca ğını

söylüyor, tokatla yıp gidiyordu. itham ları hep ayn ıydı;
"Bir elinde yağ, bir elinde bal... Nankör seni!.. İpekler giy direrek büyüttüm, şerefime ortak ettim. Sense tanrılanmı za küfrediyorsuni Bir Muhammed tutturmuş gideceksin ha?
Olamaz efendim, bu evde benim sözüm geçer; yoksa hepsini alının elinden!.."
193

Babası nın bağınş çağınşlan, evlatlıktan reddedilmek, mirastan mahrum bırakılmak, fakirlik tehditleri kimin umu rundaydı? Ah, gülümün ona verdiği gönül zenginliğini bir bilselerdi?
Mus'ab ellerini bırakmak istemediğini hissetti. Annesi kendisini kucaklamış yalvarıyordu, ama o bırakmayac aktı.
Gözleri dönüyor, başı düşü yordu ama yine de ellerini bırak mak niyetinde değildi. Annesinin sesini ilk defa bu kadar sı cak ve derinden hissetti:

"Korkma Mus'ab, kucaklarlım seni, yere düşmezsin, bırak ellerini!"
"Yere düşm ekten korkmuyorum" demek geçti içinden, ama ona bile gücü yetmedi. Üç gündür aç ve susuzdu. Ta katinin tükenmesine aldırmıyor da arada sırada bayılıp "Allah biiir!" demekten kalışına hayıflanıyordu. Çünkü bütün o eziyet za manlarında yegane sığındığı Allah'tı. Durmadan varlığını ve birliğini tekrar ediyor, böylece aklına mukayyet olab iliyordu.
üç gün boyunca annesi yanına hiç uğramamı ştı. Acaba ba bası mı yasaklamıştı, yoksa üzülmernek için gelmemiş miy di? Babasını düşündü. Kendisine bir oğul gibi davranm amış, babalık şefkat ve merhametini hiç hissettirm emişti. Annesi ise onu dadılar ve hizmetçilere teslim edip hayatını yaşama yı seçmişti. Delikanlılık çağına kadar hep zenginlik içinde büyümü ştü, evet, her istediği oluyor, nasıl isterse yaşıyordu ama babası ve annesiyle arasında sanki uçurumlar vardı.
Daha bir kere olsun kendisine Muhammed'in, Allah'ın mü barek elçisinin gülümsediği gibi içten gülümsememişlerdi.
Ah, onun söylediklerine bir inansalar dı? Cebrail'in getirdiği hakikati bir kavray abils elerdi? Kavray abilse lerdi babası bu derece acımasız ve kötü olmaz, annesi vurdumduymazlık ta böylesine ileri gitmez; kendisine anne baba sıcaklığıyla

davranır, gerçekten anne babalık yaparlardı. Muhammed' e kulak verselerdi Allah'ın birliğine de inanırlardı . İnansalar ticaretleri bozulmaz, zenginliklerine zarar gelmez, korkula rının boş olduğunu görürlerdi. Ama onlar Allah'ın elçisi yeri ne Kureyş'in karanlık akıllı nasipsizle rini, ceviz beyinleriyle hileler kuran şer odaklarını dinliyorlardı. Öz eviatıarına tam
üç gündür çektirdikleri bu açlık ve susuzluk yüreklerinde nasıl karşılık bulacaktı acaba? O evlat ki onların "Of! " deme leTine bile razı olamazdı. Annesi sonunda gelip tavana bağlı olan ipin ucunu kesmişti, tamam da, bu her şeyi halledecek miydi? Allah'a giden yola girmedikten sonra hiçbir şey hal-lolmazdı ki? Kendi ellerindeki bağlar dan ziyade onlann zi hinlerindeki bağlar için üzüld üğünü bilmiyorlardı çünkü. Üç güridür tavana bağlanmak değildi acı veren şey, hayır, an nesinin ve baba sının dalal ette ısrar ıydı. Ve ellerinin bağını
çözen annesi, kendi gönlündeki düğümleri çözemedikçe içi yanmaya devam edecekti.
"Korkma Mus'ab'ım, seni tutuy ... "
A-aaa !.. "Mus'ab'ım!" diyordu, annesi ona sanla rak
"Mus'ab'ım!" Bu nasıl bir duyguydu ah!.. Annesi ona sarılı yordu. Birden kucağının sıca klığını hisse tti; bedenini saran anne şefkatini. Doğru mu duymuştu? Annesi miydi bunu ya pan? Gerçekten "Mus'ab'ım!" diyen o muydu? Aklıyla gönlü arasında ikileme düşmek üzereydi. Çünkü aklı ona işkence den kurtulmayı, gönlü ise kımıldamadan durmayı öneriyor du. Kendini saran kolları yokladı. Evet, evet, annesi bütün varlığıyla sımsıkı sanlmıştı. Şefkatle ve rahmetle ... Sonra kokusunu duyar gibi oldu. Çocukken bile duymadığı bir ko kuydu bu; annelik kok usu. O kokuyu içine çekti. Başı yana düşmek üzereydi. Bu sefer dermansızlı ktan değil, kokunun verdiği sarhoşlu ktan ... Annesi tekrar etti:

"Bırak ellerini Mus'ab'ım!"
Adının anne si ağzındaki tel affuzu meğer ne de güzeldi.
Hiç bu kadar hoşuna gitmemişti. Gülümsedi, sevindi ve ba y gınlık ile ayıkl ık arasında mırıldandı:
"Gücüm tükenıneden bırakmaya cağım anne; çünkü bana ilk defa sa rılıyorsun!"
Başka bir sahne:
Hakem b. Ebü'l-As o sabah yakıcı güneşle değil, "Ey uyku daki adam uyan!" diyen İlahi vahiyle uyanmıştı. Erken uyan dırılınanın tersliği, akşamdan kalmanın baş ağrısıyla birle
şince ağızda köpükler saçan kelimelere dönüştü:
"Bunu sana ödeteceğim Osman, sabah sabah neye uyana cakmışım?"
"Allah'ın hakikat oluşuna uyan, Muhammed'in tebliğine uyan! Muhammed ki. .. "

"Suuuusss!.. Bıktım artık; Muhammed şöyle, Muhammed böyle ... Bugün göstereceğim gününü sana. Uyandırdın ma dem, başla yalım haydi. And olsun eski dinine dönesi ye kadar sana bunu yapma ya devam edeceğim!"
Her zaman yumuşak kalpli olan yeğenin cevabı çok sert
çıktı:
"Vallahi amca, ebediyet caddesi ne girmişim bir kez, ne yapsan yolumdan sapacak değilim. Oğ rhhh ... Öh-hö ... Öh hooo, Gggkh!.."
Tam beş gündür dumanlarla öksüren ve öğüren Osman, Ku reyş'in en zengin tücc arların dan Taifli Affan'ın oğluydu. Ba bası ölünce amcası güya kendisini himayesine almış, işlerine yardımcı oluyordu. Osman'ı yönetemezse, malını da yönete meyeceğini bildiği için elbette. Şimdi de bir hasıra sarıp evin

ortasındaki direğe bağlamış, alttan duman vererek işkenceler ediyor, dininden döndürmek için uğraşıyor, uğraşıyordu.
Ötelerde bir yerde:
Soyu ve aşireti olma yan bir aile reisiydi Yasir ... Yemenliy di. Kaybolan kardeşini aramak üzere Mekke'ye gelmiş, orada
Beni Mahzum kabilesinden Ebu Huz eyfe'nin himayesine gi rerek Sümeyye adlı cariyesiyle evlenmişti. Çevresine güven telkin eden berrak yüzlü bir adamdı. Ve eşi güzeller güzeli
Sümeyye ... Bir de oğulları, yakı şıklılar yakı şıklısı, kara yağız delikanlı Ammar. Gülüme inananların sayısı henüz otuz civa nndayken üçü birlikte Müslüman olmuşlardı. Köle değiller di, ama 1 Kureyş müşrikleri kimsesiz Müslümanlar ın adını kö lelikle birlikte anınaya hazırdıl ar. İşkenceler Yılsir ailesinin peşini bırakmıyordu bir türlü. Her kim Müslümanlarla ilgili bir şeye öfkelense, gelip öcünü kimsesiz ve korumasız Yılsir ile ailesinden alır olmuştu. Günlerce ve gecelerce ... Müda faasız ve çaresiz ... Ve bir gün, müşriklerin işkenceyi nöbete bindirdiklerini gördüm. Karanlık bir zulüm, katran bulaşığı kin ... Yasir , kanlar içinde, en önden giden atlı oldu. Adı Müslümanların ilk şehidi diye yazıldı. Sümeyye her türlü eziyete karşı putlara secde etmediği için Ebu Cehil'i çileden çıkarı yordu. Ve bir mızrak kalbine sapla nınca yırtılan elbisesinin açık bıraktığı yerlerini kendi kanı örttü. O da ilk kadın şehit idi. Ammar' a gelince. Günlerce ve günlerce ateşle dağianan bedeni sonunda su toplamış, sular ın kenanndan da kanlar· sızma ya başlamıştı. Müşrikler dur durak bilmediler, yarası na tuz serprne ye başladılar. Arnmar'ın taha mmül gücü bit mişti. Gece ne zaman başlı yor, gün ne zaman yükseliyor artık bilmiyordu. Akınayan bit zamanın içinde yalnızca acı çeki-

yordu. Kulaklarında gülümün duası: "Ey ateş, !br ahim 'e ol duğu gibi , Ammar'a da serin ve selamet ol." Arnmar kendine geldikçe bayılmak istiyor, ba yılamıyordu. Aklını devşirdikçe
ölmek istiyor, ölemiyordu. Bir ses duydukça aklını yitirmek ve bilmernek istiyordu, olmuyordu. Ne kadar zamandır bura daydı, neler olmuştu artık kestiremiyordu. Yalnızca gülümü merak ediyordu. Ah onu bir kere görebilse ydi? Onu çok öz lemişti. Kendisi bu işkence tahtasında yatarken acaba ona bir ilişen var mıydı? Var ise dayanamazdı. Onu çok özlemişti; bir kerecik görse, bir kerecik ... Sonunda müşriklerin dediği ni tekrar ediverdi:
"Lat ve Uzza'da hayır vardır!"
İşkence son buldu. Evet, işkence son buldu ama göğsüne mengeneler

geçirilmeye, zihnine kıymıkl ar ba tınımaya şimdi başlayacaktı. Ne olmuştu böyle? Sayıklıyor, sa yıklıyordu; "Sen ne yaptın Ammar? Bedenindeki işkenceyi ruhuna aktarmakla sen ne yaptın böyle?" Lanet alsundu o ana, ıstırabı cana yet miş, o da dilinin ucundan öylesine söyleyiver mişti işte. Kalbini yokladı; elbette Allah'ın sevgisi eskisinden fazlaydı. Ama işte orada Lat ve Uzza'nın adını hayırla anmıştı ya! ..

Ammar, günlerce sahralarda, kırlarda dolanıp ölmek iste di. Hayır, hayır, buna dayanama yacaktı. Nereye gitse eğleşe miyor, söylediği küfür dolu cüml eyi aklından çıkaramıyordu.

Ve bir sabah onu gülümün huzurunda gördüm. Toprağa yü zünü koymuş, yalvanyo rdu:

"Kurtar beni ya Rasülallah, beni kendimden kurtar!"

"Üzülme Ammar! Kalbin imanla doluyken bu söylediğinde bir beis yoktur."

Arnmar rahatlar gibi oldu, ama içi içini yemeye devam ediyordu; "Sen ne yaptın Ammar? Annen ve baban senin yap tığını yapma mıştı! .. "

Arnmar bir türlü huzur bulmuyordu, bulmayacaktı. Ta ki
Allah konuştu:
"Kim ki Allah'a iman ettikten sonr a küfür ederse bunlar gazab-ı nahi 'ye uğrar; fakat kalbi iman ile mutmain olduğu halde ikrah edilen kimse m üstesnaf "35
Ammar, akan kanlannın hepsini İslam'a helal etti. Bede ninde hiç iyileşmeyen işkence lekelerine gelince; onları öte dünya ya, Allah'a götür ecekti. ..
Gülümün Safa Tepesi davetinden sonra oldu hep bunlar.
O ki her ne ile emrolunduysa apaçık bildirmeye, inananları da söylediklerini apaçık uygulamaya başla yınca, şehrin izbe köşelerinde, Mus'ab'ın, Osman'ın, Arnmar'ın yaşadıklarına benzeyen çeşit çeşit işkenceler gördüm. Kureyş'in önde gelen kişileri bu konuda adeta yarış içine girdiler ve zalimlikleri ni

birbirlerine övünerek anlattilar. Müminlerin sayısındaki her artış, müşriklerin kalbindeki düşmanlık ve kinlerin de recesini arttırdı. Karanlık zihninler öz yeğenlere, kardeşlere, hatta oğullara karşı icat ettikleri şiddet yöntemleriyle yanş tılar. Kureyş'in yüzyıllardır içinde beslediği canavar uyan mış insanlığı yemeye başlamıştı. Hakikatin n uru yarasal arın gözlerini kör etmiş, ışıklara saldırdıkça sal dırıyorlardı. Ku reyş'te bir kişi korumasız mıydı, müş rikler sırtlanlan arata cak usuller icat ederek onların düşüncelerini, duygularını, hatta etlerini parçala maya yelteniyorlardı.

Zulüm ve işkence büyüdükçe başk aldırı da büyüdü. Her şey inadına yapılıyordu artık. İnananl ar, uğradıklan her zulümden sonra Kabe'ye varıp putları bir daha aşağıl ıyor, evvelce gizliden gizliye okudukları Kur'an'ı yüksek sesle

haykırıyo rlardı. Ta rtışmalar , tartaklamalar derken ortalık iyiden iyiye karıştı. Orantısız işkencele r, haddi aşan eziyet ler, inananlara vurınak, yaralamak, etlerini çizmek, tırnak larını sökmek, dişlerini dökmek sıradan hadiseler arasında görüldü; vahşi ve yırtıcı tırnaklar kimsesizlerin boğazlarına geçirilmeye başlandı. Ebu Bekirlere urganlar, Osmanlara di rekler, Züb eyirlere dumanlar , Mus'a blara açlı klar, Habbab lara boynu burulmalar, Ümmü Ubeyslere susuzluklar, Fü heyrelere sürüklenmeler, Zeydlere akrep dişli zırhlar düştü.

Kızgın güneşte, kızgın kumların üzerinde, kızgın demirlerle dağlanmal ar, şiddetli kayaların altında nefes alamayacak derecede daralmalar , bırakıldıklar ı yerde günler ve haftalar boyu küfürler, tekmeler, tokatlar , tükürükler ve aşağılama lar. .. Ve işkenceciler hep aynı cevabı duydular:

"La ilahe iliallah Muhammed rasulullah!"

Bu kelimenin ardında kocaman tevekküller, teslimiyetler, sabırlar vardı. Ve bir de Ebu Bekir ... Alicenap ve iyiliks ever

Ebu Bekir ... Yüksek paha ödeyip işkencelerden köle sa tın al mayı adet edinen Ebu Bekir ... Öldü sanılıp bir kayanın altın da terk edilen kölelere hayat sunan Ebu Bekir ... Her zaman her bunal anın imdadına yetişen; güçsüz ve mazlum köleleri sa tın alıp azat eden Ebu Bekir ... Hiç şüphesiz onlara harca dığı parayla sa vaşçı köleler sa tın alsa ydı. güçlü bir ordusu olurdu ama o iman etmiş olanl arın gücüne talip çıkarak ka zanılmış gönüller ordusu kurınayı tercih etti.

Gülüme gelince, bütün cihan ona ağlasa benim kadar yaş dökebiimiş olamaz ... İnsan lıktan sıyrılmış bu günleri göre ceğime keşke ölseydim!..

61 -616
5
• Müslümanlara yapılan eziyetlerin eğlenceye dönüştürülmesi
• Kabe hareminde tartaklama ve hakare tler
• Kureyş'in sindirme politikalan
• Bilal'in "Allah hiii ir !" çığlıkları ...
Gönül him oldu şevkından bayandım ya Rasulallah
Cemalinle fe ra hnak et ki yandım ya Rasulallah
(Yaman Dede)
Senin hasretinle gönlüme kan otur du ey Allah'ın elçisi; artık cemalini (rüyada

olsun) göster erek beni sevindir,
çünkü yanı yo rum, yanı yoru m ...

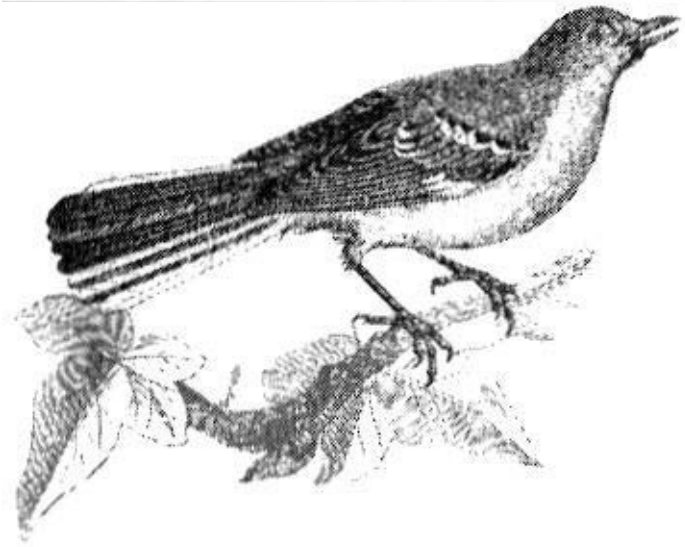

<<@203>>

BERG;E3TE
Bilal için ...
Baba, oğul ve torun ... Birlikte yürüyorlardı. Arkalannda da kendilerine yelpaze sall ayan birkaç köle. Kabe haremine girdiklerinde gülümü gördüler.
Hacerülesved'e yakın yerde secdeye varmıştı. Dede, kendilerine yelp aze salla yan kölele rine emretti, yol kenanna atılmış kanlı bir deve işkembesi ni

getirdiler ve güzeller güzelinin sırtına koydular. Dünyanın ve göklerin gördüğü en kötü günlerden biriydi ve kurtlar ile kuşlar, dağlar ile taşlar bu hiile ağlaş maya başladık. İş kembenin içi sırtından başına doğru boşalmış, pis kokudan nevri dönmüştü. Yüreği yanık, bağn ezikti. Başta Ebu Cehil, yanında eski damatlan Utbe'yle Uteybe, Halef'in oğlu Ümey ye, Velid oğlu Amr ve diğerleri... Gülümü gördükçe dişleri gıcırdayanlar ... Allah belalannı veresiceler ... Hepsi kah-

kahayla gülüyorlardı. Kimse onların şerrinden yardıma da gelemiyordu. Niha yet gülüm sırtındaki işkembeyi üzerinden zorla atabildi. O sırada yanına hıçkıra hıçkıra Fatmacık gel di. Henüz pek küçük kızı Fatmacık. Altı veya yedi yaşın saf masum iyetini taşıyan ince ve narin güzellik. N azenin elleriy le babacığının yüzündeki ve sırtındaki işkembe pisliklerini temizliyor ve içli içli

hıçkırıyordu. Kabe hareminde merha metin buz kestiği andı. Kimsecik şu küçük kızın imdadına gelmiyordu. Bir ara baba ve oğlun yanındaki tarunu gördüm. Koştu, yaşıtı Fatıma'nın omuzu hizasında durdu. Tam ona yardım için elini uzattığı sırada öfke dolu bir ses yankıl andı.
Babası ydı bağıran:
"Aslaaaa !. Çek elini çabuuuk!"
Torun duraksadı. Bunu bir oyun zannediyordu. Bir Fa tıma'ya baktı, bir babasına. Kararsızdı. Gözlerini dedesine
çevirdi. Belki oyunu bitirir zanne diyordu. Ama hayır, o, man zara yı arkadaşianna gösterip kahkahalar atmadaydı. Torun
çaresiz, kölelere yöneldi. Acımasız oyun için onlan tekmeli yor, azarlıyordu. Dedesi onu tutup sakinleşt irmek istediğin de ona da bir tekme fırlatıp elinden kurtuldu. Sonra Fatı ma'nın başucuna eğildi. Ya nağından sicim gibi akan yaşları silerken mırıldanabildi:
"Fatıma, ağlama, olur mu!. ."
Fatmacık nasıl ağlamasındı. Sevgililer sevgilisi babası o haldeyken minicik yüreği nasıl dayansındı? Yine de "Olur, ağlamam !" manasında başını salladı. "Babamı senin deden ağlatıyor" demedi, "Babamı senin baban ağlatıyor" demedi.
Yalnızca elleriyle pislikleri temizledi, yine temizledi, yine temizledi. Babası, "Üzülme kuzucuğum, üzülme, Allah baba nı koruyacakt ır!" diye kendisini teselli ediyordu. Merhamet abidesinin titreyen sesinden, kendine değil, bu manzara yı

gören kızına üzüldü ğünü anladım. Fatıma'nın elinden tutup oradan uzaktaşır ken kimseye bir şey de demedi. N e kendisi ne bunu yaptıran dedeye, ne kenarda üzgün bekleyen kölele re beddua etti. "Bunu yapanlar" dedi yalnı zca, "bunu yapan lar emirleri yerine getiren köleler."

Kab e harеminde kahkahalar yükselirken bir şeyi anladım:

Kureyş eskiden de vahşi işler yapardı ama şimdi vah şete alıştılar. Zengin ve güçlü efendiler kudretlerinin tükendiği ni hisse tmeseler böyle davranmaz lardı. İnsanların kulağına

"Allah birdir, dürüstlük esast ır, insanlar eşittir," gibi cümle ler söylemekten öte zenginliği ve gücü olmayan bir yetimle başa çıkarnıyar oluşları hepsini çıldırma noktasına getir mişti. Allah katında yok hükmünde olan şeyler gözlerini per delemiş, Allah'ı yok zannederek ilahi kahır çamuruna hata hata tepinip duruyorlardı. Efendiler bu haldeyken maişetle rini kaybetme korkusu çeken ara tabaka da elbette inananla ra mesafeli yakl aşma kta mazurdu.

Müslümanlara gelince, onlar yine karanlık gecelerde toprağı kolia yarak yürüdükleri zamanlara döndüler ve yere gümbür gümbür basa rak şehrin sokaklannda dolaşacakla rı günlerin hiç gelmeyeceğini düşünmeye başlad ılar .

Bilal'in başına gelenler herkesi irkHtme ye yetmişti.. İşkembe hadise sinden üç ay kadar sonra ...

Ben Bilal'i yıllarca evvel, Erka rn'ın evine gelip gidenlerin hızla çoğaldığı za manlarda tanımıştım. Güzel sesli ve akıl lıydı. Uzun ince fidan boyuyla sevimli bir görüntüsü vardı.

Ümeyye b. Halef onu köleler inin en çalışkan ve dürüstü diye herkese örnek gösteriyor, onunla iftihar ediyordu. Günlerden birinde Bilal, Ebu Bekir'in telkirriyle Müslüman oluvermişti.

Annesi Harname Hatun'la birlikte. Ümeyye neye uğradığını şaşırdı. İnanmak istemiyordu. Kim Bilal gibi bir kölesini

kaybetmeyi göze alabilirdi ki? Ama zaman il�rleyip de Bilal imanında ısrar edince işler değişti. Herkes kölesine işkence yaparken Ümeyye de boş durmadı. Bilal başına gelec ekleri bildiği halde Müslüman olduğunu hiç gizlememiş, bu uğur da adeta can oynamıştı.

Bilalcik fakirdi, anacığından başka kimsesi yoktu, si yahtan siyah, Habeş soylu bir hilleydi. Bütün bunlar eziyet görmesine zemin hazırlıyordu. Ümeyye önce onun ellerini ve ay aklarını sıkıca bağla yarak terbiye etmek istedi. Olmadı, birkaç vakit dayak attı. Yetmeyince etine iğneler batır ınaya başladı. Gülüm Bilal'in haber ini aldığında ise iş çoktan çı

ğırından çıkmıştı. Vahşet ve dehşet ... Her gün Bilal'e uğra yıp ba kıyordum. Derken bir öğle vaktinde Ümeyye 'nin onu boğazında bir urganla yerlerde sürükleyerek götürdüğüne

şahit oldum. Çıplak bedenini Hicr vadisinin kumları üstüne sırtüstü yatırdı. Güneş ile kum ... Çıplak bir beden için ye terli işkence. Ertesi ve daha ertesi

günlerde onu hep orada göreceğimi kestirememiştim. Teklif şöyleydi:
"Lat ve Uzza ne güzel tannlard ır!.. Haydi Bilal, söyle ve kurtul!"
"Dilim ona bir türlü dönmüyor sahip. Ama şunu diyebili rim: Allah biiir!"
Sonra tekmeler, taşlamal ar, kumları ağzına burnuna dal durmalar . Yorulunca tekrar teklif:
"Lat ve Uzza ne güzel tanrılardı r! .. Haydi Bilal, söyle!"
"Olmuyor sahip, bunu bir türlü diyemiyorum, ama ister sen şöyle diyeyim: Allah biiir!"
Tekrar ... Tekrar ... Tekrar ... Sabah, öğle, akşam, gece ...
Dördüncü günde kocaman kızgın bir kaya getirtip koydu Bi lal'in göğsüne. Bilal önce bütün iç organları birbirine giriyor zannetti. Nefesi zorlandı.
Derken Ümeyye öfkeyle haykırdı.

"Tanrılar adına, bütün ömrünün sonuna kadar böyle ka lacaksın; sana son kez fırsat veriyorum haydi, ya Muham med'i inkar et veya Lat ve Uzza'ya taptığını söyle!"
"Allah biiir!"
Bilal'in verdiği cevabı bilerek seçtiğini beşinci günün so nunda anladım. Efendisi dahil bütün müşriklerin bundan
öfke duyduklarını bildiği için ısrarla aynı şekilde tekrarlı yar, onların öfkesini köpürttükçe köpürtüyo rdu. İşkence al tındayken cellatlarına işkence etmenin yolunu bulmuştu. Sa nırım Bilal'in çektiği bedensel acılar , Ümeyye'nin hissettiği acizlik, başa rısızlık, ayıplanına gibi ruhsal acılar karşısında hiç kalıyordu. Bir köle ye söz geçirememenin ıstırabı da ca bası. Zavallı Ümeyye , kendi kibrinin mengenesiyle burulu yor, kıvranıyor, sars ılıyor, Bilal' e bir türlü hükmedemiyordu.
Elbette Bilal de etine batan kumlardan ve göğsünün üzerine konan büyük kayadan dolayı sonsuz acı hisse diyordu ama yine de çok mutluydu. Birkaç gün o kaya yla yaşadı. Sonra
ümeyye işkence ye ortaklar buldu. Bu yeni gelenler Bilal'in bedenine demir zırh geçirip etlerini yakmaya , bedenindeki yağlan sızdınp kurnlara karıştırmaya başladılar. O hep aynı kelimeleri tekrar edip durdu; ruhunu güzelleştiren ve acıları ona hissettirmeyen kelimeleri:
"Allah biiir!"
Arada sırada bayılıyor, yeniden kendine geliyor ve aynı iş kenceler yeniden başlı yordu. Günlerden sonra bu da bitti ve f!meyye onun boynuna bir ip taktınp ucunu çocuklar ın eline verdi. Onun adım atacak mecali yoktu, ama işte ipleri haşarı sabiler elindeydi. Çocuklar onun yaralar içindeki çıplak be denini kumlarda yede yede Mekke soka klarını dolaştırdılar.
Sürünerek, tökezleyerek, sekerek ve yıkılarak ... Ya ralannın içine kumlar , çakıllar b ata b ata. Günler boyunca Kab e hare-
.

minde ve Mekke sokaklarındaki herkes, söylediği kelimeden dönüp dönmediğini öğrenmek için ona kulak tuttu ve herkes,
çocuk ihtiyar, kadın erkek herkes, onun güzel sesinden aynı kelimeyi tekrar tekrar duydu:
"Allah biiir! Allah biiir!"
Nihayet bir gün yanına Ebu Bekir geldi. Cömertler cömer di, merhametliler merhametli si Ebu Bekir ... Ve kuşağında da
Ümeyye'nin gözünü doyuracak bir kese akçe ...
Bilal yalnı zca bir tane değildi. Müslümanların kavuş tur maya uğramadıkları, tekinsiz düşman ile karşılaşma ktan emin olarak bir nefes bile alamadıkları zamanlardı. Kılbe damındaki kuru hurına dallar ının aras ından başımı çıkar-mak bile istemiyordum. Ne yana uçsam, hangi tarafa bak sam bir elem boğazıma düğümleniyor, sesi m kısı lıyor, şarkı larım hıçkırıklara boğuluyordu. Dostum İbrahim "Dünyanın en güzel gülü henüz açmadı !"

dediğinde ben onun bir gülis tanda açaca ğını sanmıştım. Meğer o dikenl er, diken yarala rı, gözyaşla rı ve kan damlal arı arasında açac akmış. Bir gül bu kadar mı zahmetli büyürdü? Güle kan rengini verınek bu kadar mı fedakarlık isterdi? Bir gülün etrafında bu kadar mı diken çok olurdu? Gül çağında, güle rengini veren kanlar böyle mi kızıla boyanırdı? Gülün rengi için kinler bu kadar mı ayrışırdı? Kan akltanlar bir yanda, kanl arını akltanlar di
ğer yanda. Ebu Cehiller, Ümeyyeler, Velidler ve Hattaboğlu
Örner iere karşı Ebu Bekirler, Osmanl ar, Yiisirler, Sümeyye ler ve Ammiirlar ... Ve bir gün, gülüm ün müb arek kanı, bir mercan tanesi olup toprağa düşüverdi. Tam da Bilal'in kanı damlayan yerde ve cihanın sarsıld ığı zamanda ...
Evinden çıkıp ibadet için tenhalara açılmış, yolu Hicr'e uğramıştı. Ya nınca uçtum; her zaman olduğu gibi. Güneş fokur fokur beyinleri kaynatıyor, kumlar buhar buhar alev

sa çıyordu. İşe bak, Kureyş müş riklerinin azılıları da orada değil mi? O başka yere yönelmek üzereyken hepsi birden çev resini alıverd iler:
"Söyle bakalım, bizim dinimizeve ilahlarımıza batıl diyen sen misin?"
"Evet, böyle söylüyorum!"
Kudurdul ar. Kudurdu lar ve güzeller güzelinin üzerine
çullan dılar. Kimisi öfkeyle yakasına yapışıyor, kimisi narin boğazına sa rılıyor, kimisi mübarek sırtından ittiriyordu.
Durmuyorlar, durmadan tartaklıyorlardı . Burnu kan amaya başlamış, kıyamadığım mübarek kanı damla damla toprağa karışır olmuştu. Çırpındım, çırpındım, çırpındım ... Kfi.inatın en güzel gülü kanıyor, kanıyordu. Gözlerim karardı, dünya
çevremde hızla dönmeye başladı, en son yere düşme kte ol duğumu hisse ttim. Bilal'in yığılıp kaldığı yere. Dilimde Allah zikri vardı:
"Ey her şeyi icat ve izhar eden Allah, ey her şey ile zuhur eden Allah, ey

her şey için zuhur eden Allah, ey her şeyde zahir olan Allah, ey ... ey ... "
Ebu Bekir'in sesiyle kendime geldim. Dost, böyle zaman da gerekti. Duyunca koşup gelmişti anlaşılan. Can havliyle atıldı. Başı yarılıp kanlar akasıya, sakalları yolunup yakası yırtılasıya kadar tek başına mücadele etti ve gülümü onların elinden almayı başardı. Kanı gülümün kanına karıştı, yüzü gülümün yüzüne benzedi.

O günden sonra ben, her ne vakit kızıl bir güle baksam,
Hicr toprağına dökülen kanları hatırlarım. Gülümün, Ebu
Bekir'in ve Bilal'in birbirine karışan kanlarını.

<<@211>>

61 -616
5
• Habeşistan'a hicret
• Necaşi Eshame Kral'ın huzurunda ...
• Gurbet illerde huzur aramak ...
• Habeşistan'dak ilerin hasreti
Hudii 'nın en büyük ihsanı sensin ya RasulaUah
Benim her der dimin dermanı sensin ya RasulaUah
(Hersekli Arif Hik met)
Rabbimin kuUanna en büyük ihsanı sensin ey AUah'ın elçisi; benim her derdimin dermanı da sen ...

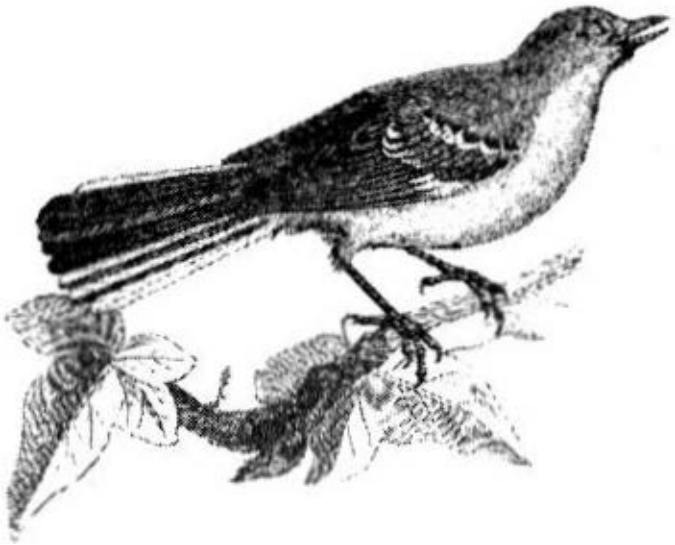

<<@213>>

MÜ3TEZfiD
Osman için ...
Habeşistan kafilesi ikinci defa gideli hayli zaman olmuş tu ve o, hemen her gün durumlarını merak ederek üzül üyor, kederleniyordu. Dostum İbrahim, Hacer ile İsmail'i bırakıp gittiği zaman ne hissettiyse o da inananlarını gönderdiği za man öyle hisse tmişti. Oralarda başlarına ne geldiğini veya gelebileceğini kestiremiyordu. Bir haber alsa, iyi oldukları nı bir öğrense ...

Gerçi Mekke' de iken sıkıntılar çekiyorlardı ama şimdiki belirsizlik ve hasret ondan beterdi. Daha ikinci ayda şehrin dışında beklemeye, her gelene "Habeşistan' dan mı geliyorsunuz?" diye sormaya başlamıştı. Biliyordum, "Hayır!" cevabını aldıkça da gözyaşlarını içine akıtıyo rdu. Onun yerine nasıl ağlama yayım!?..

Gidenlerin pek çoğu yaşça kendisinden küçüktü. Ümme tim diyordu onlara, arkadaşl arım ve ümmetim. Şimdi ümme tinin çilesi içini kavurdukça kavuruyo rdu. Mekkelilerin ağız larında dolaşan şu hicivler , Ebu Süfyan b. Haris, Aınr b. As,
Abdullah b. Ziba gibi şairlerin topluca sald ırılarından doğan hicivler bile kendisini bu kadar üzmüyordu. İlk kafil ede Ha beşistan'a giden on dört kişinin derdine ikinci defa seksenin
üzerinde dert eklenmişti. Gitmeyen ve Mekke' de sayıları her gün artan

ümmetinin derdi ise apa yrı ... Ve günlerden birin de yaklaşan kervanda bir kadın, sanki onun kendisini bekle diğini biliyor gibi cevap verdi:
"Evet, ben Habeşistan' dan geliyorum. Eğer sen Muhammed isen damadın Osman ve kızın Rukayye 'den haber getirdim!"
Allah dağına göre kış gönderiyor, fırtınaların, kasırga ların arasında birden güneş açtırıveriyordu. Çok ama çok sevindi. Kendisine gülüms eyerek bakan bu çehreden hoş nut olmuştu. Kadın da onun gül cemalinde, hasret çeken bir baba yüreğinin şefkat ve merhametini okudu. Biliyordum ki o merhameti gidenlerin hepsi içindi. Hiçbirini kızı Ru kayye'den ayırmıyordu. Nihayet kadın, içini kavuran hasret ateşine su serptiğinde, ellerini açıp hem şükretti, hem dua buyurdu.
Meğer Habeş limanında, Cafer, Osman ve eşi Rukay ye'nin, Mekke'ye gidecek bir tacir ararken rastladıkları bu kadın onlara kulak vermiş, kutlu elçinin merak huyuracağı her şeyi bir bir dinlemiş. Baktım, kadının verdiği havadisleri gülüm sa nki yaşıyor ve görüyor gibiydi. Onun hiili bana da geçmiş olmalı ki Sudan limanı gözlerimin önüne geliverdi.
Yük kay ıkları, karakal ar, şaykalar ve Kızıldeniz'i aşacak iri gemiler. Ve yolcuların topl andığı bölgede kadının konuştuğu müminler:

"Mekke' den geldiniz demek? Hem de bir dine inandığınız için?!. "
"Öyle oldu. Kavmimizin bizlere rahat yüzü göstermeyece
ği apaçık belli olmuştu. Müslümanların sokakta yürümesi bile zorlaşmış, işkenceler, açlıklar ve mağduriyetler çoğal mış, alac aklarımızı alamaz, haklarımızı göremez olmuştuk.
Hepsine dayanab il}rdik, ama artık ibadet etmemizi de engel lemeye başladıklarında ... "
"Size ibadeti emreden ne yapıyordu peki?"
"O bizden daha kötü zulümlere maruz kalıyordu. Derken kendisine Allah'tan yeni bir vahiy geldi. Buyuruyordu ki,
'Kim Allah yolunda hi cret ederse dünyada gide cek çok yer, genişlik ve bolluk bulur" '36
Kadın teyit için sordu:
"Sizi dinledim. İsa' dan sonra Allah'tan haber getiren bir nebinin geldiğini iddia ediyorsunuz, doğru mu?"
Cafer, çevresine bakmarak mırıldandı:
"Evet! Çok şükür ki böyledir!"
"N e zaman geldi bu nebi ?"
"Beş yıl evvel!"
"Adı nedir peki?"
"Muhammed!"
Kadının yüzünde heyecandan seğirmeler oluştu. "Farak lit? .. " diye merakla mırıldandı. Solılıetin devamı daha sami mi.ve güvenliydi:
"Bize 'All ah'ın ya rattığı yeryüzü geniştir . Yalnız sabr e denlere mükô,f atlan hesapsız ödenecektir'37 buyurulduğunda
çekilen acılara ya tahammül etmemiz, ya sefere çıkmamız gerektiğini düşündük."
"Başlangıçta on bir erkek idik. İçimizden bu gördüğü nüz Osman gibi dört tanesi eşierini de yanlarına aldılar ve

gizlice hazır lıklarımızı tama mlayıp dokuz ay evvel Recep ayı başla rında yola çıkarak Şuaybe' den bir gemiyle Adulis
!imanına çıktık. Osman reisimiz oldu, bizler itaat ettiydik.
İki ay kadar buralarda oyalandıktan sonra gelen bir tacirin
Mekke'de suların durulduğunu ve kavmimizin Muhammed'i kabul edip sulh olduğunu söylemesi üzerine geri döndük.
Adam bize 'Allah'ın elçisiyle birlikte müşrikler de secdeye vardı,' demişti; ne çare haber eksik çıktı. Adamın müşrik lerden kastı Hamza imiş. Biz döndüğümüz günlerde meğer
Hamza ve ondan sonra da bazı Mekkeliler Müslüman olmuş lar. Tabii inananların sayısı arttıkça diğerleri buna oranla
şiddet ve baskıları daha da arttırmışlar. Gördük ki müşrikler eskisinden zalimdi. Döndüğümüze bin pişman, yeniden yol lara dökûldük. Rehberiere yüksek ücretler ödeyerek üstelik.

Seksen kişi iki gemide sıkış tıkış ... "
"Neden burayı tercih ettiniz peki?"
"Bunu N ebi Hazretleri'ne ben de sordum. İtiraz etmek için değil elbette, bilgilenrnek için. Bana siyasi bazı gerekçeler anlattı. Necran, Hiyre, Suriye Hıristiyanlığının ihtilaflarını ve iç çekişmelerini, bu arada Meryem'i ilahlaşt ıranların bir yanda, İsa 'ya tanrılık isnat edenlerin diğer yanda çatıştık ları karman çarman zihinleri anlattı. Burala ra gidemezdik.
Sefere çıkacaktık ama ne süresi, ne zorluklar ı belliydi. Hicaz bölgesine gitsek iyiydi lakin Hicaz' da Kureyş'in eli her yere uzanırdı. Sasa niler ateşe tapıyorlardı, bize kucak açma yabi lirlerdi. Yemen İsa Nebi'nin dinine mensuptu ve müş rikler le kavga ediyordu, bizi müşrik soyundan sa yacaklardı. Gü- neydoğuda Maskat, ateşperest İran'ın güdümünde bir şirk diyarıydı. Kuzeydeki Suriye topraklarında Bizans İmpara-
. tariuğu'nun tutucu din adamla rı ve Kuzeybatıdaki Mısır ile Filistin' de ise Yahudiler bize rahat vermez di. Habeşistan' a gelince ... Araştırıp soruşturduk. Burada Hıristiyanlık bir

sürü fikri çatışma lara açık halde ve papazlar birbirleriyle ilahiyat konularını tartışıyor, herkesin hür fikri ve vicdanı inancı olabileceği kabul görüyordu. Burada dinimizi rahatça yaşarız deyip dokuz konaklık meş akkate bedel zorlu bir gemi yolculuğunu göze aldık. Hatta ikinci seferde Şuaybe yerine Necran' dan geldik."

"Burada umduğunuzu buldunuz mu peki?"

"Kutlu Nebi Muhammed, Habeş diyarını tercih ederken bize 'Orada,' demişti, 'orada, yönetimi altında hiç kimse ye zulmedilmeyen bir kral vardır. Orası doğruluk yurdudur. Al lah içinde bulunduğunuz durumdan bir çıkış yolu gösterin eeye kadar orada kal ın!' Bu söz bize yeterdi."

Osman anlatırken kadın daha da meraklandı:

"Burada başınıza neler geldi peki?"

Kadın tam da gülümün bilmek isteyeceği şeyi sormuştu.

Osman ile Ruka yye'nin gözleri Ca fer' e çevrildi:

"Birkaç zaman şehrin kenarında eğleştik. Kimse bize
önem vermedi. !badetimizi rahatça yapab iliyorduk. Gün lerden birinde
çevremizi muhaf ızlar sa rıverdi. Şaşırmış ve korkmuştuk. Necaşi niz Eshame
Kral'ın bizi huzuruna çağır dığını bilemezdik elbette. Yaka paça tutulup
götürüldük. Me
ğer Kureyşli akraba ve atalarımız bizim ayr ılışımızdan ra hatsızlık duymuşl
ar. Kimisi ya güçlenip geri dönederse diye, kimisi de işlerini gördurecek köleleri
ve evlatları bunu adet edinirse diye amcaoğullarımızdan Amr b. As ile
kabileleri mizin yaşlısı Abdullah ibn Rebia başkanlığında bir heyeti necaşiniz
Eshame Kral'a göndermişler."
"Elbette pek değerli hediyelerle, bizzat necaşi için bir asil at ve beyaz ipekten
bir kaftanla birlikte" diye ilave etti Ru kayye , kendisine yakı ntaşmış olan
kadına dönerek. Cafer de vam ediyordu:

"Hediyeleri Habeş'in ileri gelenlerine ve papazlara bol bol dağıtıp bizim hakkımızda olmadık iftiralarla hepsini doldur muş lar. Sonra da necaşi Eshame Kral'ın huzuruna çıkıp adet olduğu üzere secde etmiş ve hediyeleri sunarak anlatmı şlar:
'Ey yüce melik! Size o rica ile geldik ki amcaoğullarımız dan bazıları sizin ülkenizdedir. Bunlar bizim dinimizden ve tanrılarımızdan yüz çevirdikleri gibi sizin dinini ze de girmiş değillerdir. Bunlar kendilerince yeni bir din icat etmiş sap kınlar olup dinlerinden ne biz bir şey anla yabildik, ne de siz bu dini kabul edersiniz. Ricamız onların bize teslimidir. Ta ki memleketimize götürelim, baba yla oğul arasında ki kavgalar bitsin, kavmimiz bölünmesin! Çünkü biz sizi doğru hükme den krallardan biliriz!' Hatta hediyelere boğulan vezirlerle papazlar da onları destekler konuşmalar yapmışlar."
"Sizinle burada konuştuğumuza göre necaşi hazretleri onları dinlememiş anlaşılan?! .. "
"Dinlemek için 'Nerede bu bahs ettikleri adamlar?' diye muhafızıarına ba kmış ve bizimkilere dönüp 'Onları görüp ne din üzere olduklar ını anlamadıkça size teslim edemem, yarın yine geliniz,' buyurmuş. Amr onu caydırma ya çalışıp 'Ulu kral! Onlar size secde ve hürmet etmezler. Huzurunu za çıkmaya bile layık değillerdir,' dediyse de kabul etmemiş.
Muhafızıar ın bizi topladıkları günde, içimizden bir grubu ayırıp huzura çıkardılar."
"Salona girdiğimizde necaşiniz Eshame Kral ile vezirleri ve papazlarını sıra sıra dizilmi ş gördük. Amr ile Velid de he men bizim önümüzde duruyorlardı. Biz girince krala selam verip dizildik. O sırada Velid tiksinir gibi surat ekşi tti. Amr da, 'İşte, işte bakın! Ben size demiştim, bunlar size secde etmeyecek derecede kibirli adamlard ır! ' diye kışkırtmaya
çalıştı."

"Sonra?"
"Sonra necaşi Eshame, reisieri ben olduğum için dikkatle yüzüme baktı. O anda kendisinin iyi bir insan olduğunu ve adaletten sa pmayacağını anlamışt ım!"
"Doğru anlamışsınız, çünkü bu tahta doğruluğu ve iyiliği sayesinde çıktı. Babası Eşeere kral iken amcası tahtı ele ge
çirmişti. Ancak amcasının on bir oğlundan hiçbiri bu yeğen
Eshame kadar halkın itimadını sa ğlamadığı için insanlar is yan ederek onu yeniden kral yaptılar."
"Kendisine neden secde etmediğimizi sordu tabii."
"N eden see de etmediniz?"
Cevap Ca fer'den geldi:
"Allah'tan gayrıycı secde etmeyiz de ondan,' dedim. O da sebebini sordu.
'Çünkü Allah bize bir peygamber gönderdi.
O bize anlattı ki cennet ehlinin birbirine hürmeti selam ile olur. Size

hürmetimizi, birbirimize hürmetimiz gibi selam ile göstermeye çalıştık,' cevabını verdim. Sonra ibadetimiz den sordu. Rükü ve secdeyi göstererek Allah' a kulluk etmeye
çalıştığımızı ve imkiinımız ölçüsünde sık sık sadaka verdi
ğimizi, sadaka veremiyorsak iyilik yaptığımızı anlattım. O sırada Amr yine söze karışıp 'İşte görüyorsunuz bunlar size muhalifle r, İsa'yı Allah'ın oğlu olarak görmüyor, ·ha kkında korkunç bir yalan uyduruyorlar ,' diye çıkıştı."
"Necaşile rin huzurunda izinsiz mi konuştu yan i?!"
"Aınr'a dik dik bakması bundandı deme k!.. İyi ki de izin siz konuşmuş. Çünkü ben necaşi nin o bakışından sonra ra hatla dım ve bize dönüp 'Meryem ile oğlu hakkında ne söyler siniz?' dediğinde 'Cebrail peygamberimize ne getirdiyse onu söyleyeceğim,' diyebildim."
"Merak ettim, ne getirmişti?" zıg

"Habeşistan'a gelmeden kısa bir süre önceydi. Cebrail,
Efendimize anlat mış, o da bize ezberletmişti. İşte o kelimeler:
Bismillah: Kur' an'da Meryem kıssasını zikret. Hani o, aile sinden, güneşli bir yere çeki lmişti. Onlardan tara fa bir per de çekti. Ona ruhum uzu gönderdik. Ruh ona tam bir insan
şeklinde göründü. Meryem ona, 'Esirgeyen Allah'a sığınınm senden! Eğer tabiatın ile muttaki isen bana ilişme !' dedi.
Ruh, 'Ben Rabbinin elçis inden başka bir şey değilim. O'nun emr iyle sana pak bir oğul bahşedec eği m,' dedi. Meryem, 'Na sıl benim oğlum olur ki ? Bana hiçbir insan dokunmamıştır .
Ben fahişe de değili m.' Ruh dedi ki, 'Tam da dediğin gibidir ; fakat Rabbin buyurdu ki dediğin şey bana göre kolayd ır . Biz onu insanlar a, kudreti mi ze bir alamet, tara fımı zdan mü min lere bir rahmet sebebi kılacağız. Bu iş olup bitmiştir, geri dönesi değil! '38 Allah doğru söyledi. Ben bunları ezberden okurken necaşiyle papazlardan bazılannın vecde gelip ağla dığını gördüm. Buna sözlerimi tercüme eden kişi de dahildi."
"Sonra?"
"Sonra Eshame Kral, hepimizi rahatlatacak şekilde 'Val lahi, bunlar da İsa'ya gelen aynı kaynaktan gelmiş sözler, ' diye mırıldandı. Sonra da çevresindeki papazlara bizi gös tererek, 'Bu konuşan adam, hanginizin söylediklerine ters şeyler söyledi? İçinizden İsa ile kıyamet arasında bir nebi nin geleceğini inkar eden var mıdır? Ben şehadet ederim ki, bu adaml arın bahs ettikleri o zat Allah'ın bir peygamberi dir.
Eğer ben onun bulunduğu memlekette olsa ydım, aya kkabı lar ını taşımakla övünürdüm.' Bunun üzerine papazlar beni doğruladı ve hepsi Amr ile Velid' e ters bakma ya başlad ılar.
Necaşi bize dönerek, 'Ülkemde rahatımza bakınız, nerede is terseniz orada kalı nız, memleketimde güvende olacaksınız ve ihtiyaçları nız giderilecek!' Allah ondan razı olsun!"

"Ve oradan aynldınız?"
"Hayır, hemen göndermedi. Bilakis bize yer gösterip oturttu. 'Sizin peygamberiniz size ne emrediyor?' diye sordu.
Anlattım ki biz cahilce yaşayan bir kavim idik. Putlara tapar, ölü etleri yerdik. Çirkin işler yaptığımız olur, akraba ya elimi zi uzatmazdık. Güçlülerimiz zayıflarımızın malını gasp eder di. Sonra Allah aramızdan bize soyu, doğruluğu, dürüstlüğü belli el-Emin olan elçiyi gönderdi. O da bizi Allah'a davet etti. Allah'ın bir oluşuna şahadet etmemizi, tapınageldiğimiz yararsız putlan terk etmemizi söyledi. Doğruyu konuşmamı zı, sözümüzde durmamızı, akrabalık bağlarında titizlenme yi, komşumuzun haklarını gözetmemizi, suç işlernekten ve kan dökmekten sa kınmamızı öğütledi. O bize sadaka verme mizi, haramlardan el çekmemizi, kan dökmememizi, yalan şahitlik yapmamamızı, yetimin malını yememeyi, iffetli ka dınlara iftira

atmarna yı söyledi. Sözün burasında necaşi bir el işaretiyle beni susturdu ve ayağa kalkıp Mugire'ye doğru yürüdü. Bu sefer sesinin tonu sertçe çıkmıştı:
'Bunlar sizin köleleriniz mi?'
'Hayır!'
'Size şahsi bir borçları var mı?'
'Hayır! '
'O halde bunlardan el çekiniz. Bunları size ebediyen tes lim etmem. Hatta bana altından kiliseler yapsanız bile!..'"
"Peki size ne dedi?"
"Bir müjde gibiydi sesi. Gözlerimizin içine tek tek baktı ve gülümsedi:
'İstediğiniz yere gidin, ülkernde güvende olacaksınız.
Önüme altından dağlar yığsalar bile sizden birinize zarar vermem!'
"O halde amcaoğ ullarınız elleri boş dönüyorlar şimdi!"

"Korkarız ki eli boş dönmek onları azdıracaktır. Buradan gidince seksen kişinin öcünü oradaki sekse nlerden çıkarma sınlar da !"
"İnşallah oradaki kardeşlerimizi üzmek için burada olup bitenleri tam tersinden anlatıp yeni Yasirler, Sümeyyeler ve
Bilalleri işkencelere yat\rmazlar!"
"Ve ey aziz yolcu ! Anlattıklarımıza burada gördüğün her kes şahittir. Lütfen Mekke'ye vardığında bizden duyduğun gibi Allah'ın peygamberine böylece anlat. Anlat ki necaşiniz
Eshame Kral'ın bizim gönlümüzü ferahlattığını bilip ferah lasın. Artık yolun açık, ba lıtın kavi olsun. Var ona selamları mızı ilet ... "
"Ve bir de çok özlediğimizi!"
Gülümün gül kokulu kızı Rukayye bu kısacık cümleyi hıç kırarak ilave etmişti.

616

• Aslan avcısı Hamza .. .
• "iki Omer'den birisi ... "
• Yine iş kenceler, yine eski teklifler ...
• Yiğit Ömer'in Müslüman olduğunu
· ilan etmesi
• Müslümanıann müşriklere karşı KB.be tavafı

Saadet, zatına olmaktır ümmet ya Rasillallah
Seni inkar eden mecn undur elbet ya Rasillallah
(Ziya Paşa)

Saadet, senin zatına ümmet olmanın adıdır ey Allah 'ın elçisi; ve elbette seni inkar edecek kişi delinin ta kendisidir ...

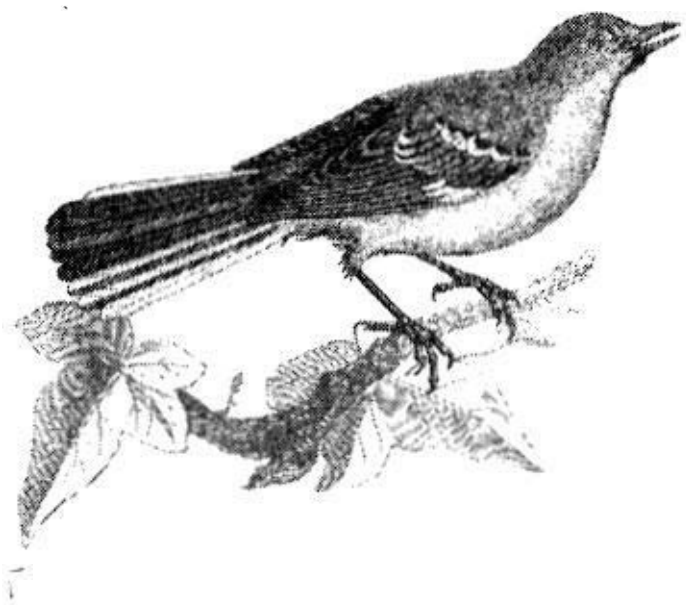

<<@225>>

KO(p.fiKUIM.fi
Ömer için ...
"O'na doğru olanlar bulur yolla nnı, yollar nur olur 1 O'na vara nlar yürür yolla n ve sürur olur 1 Birin ciler nur içindir elbette 1 Ama nur lar ikinciler için ... 1 Ey Mekke, nuruna koş
Allah'ın 1 Haydi, yoluna gir Muhammed 'in ... "
Dilime takılıp kalmıştı. Kaç zamandır hep bu şarkıyı oku yordum. Bir yıl kadar evvel, bir seher vaktiydi. Tam da na karatta adını andığım sırada sesim onun sesine kanşı verdi.
Gözyaşı ve elemler arasında hayli zamandır sevinç görmeyen kalbine, gecenin tenha şafağında teselli anyordu:
"Rabbim! İslam' ı ya Amr b. Hişam veya Ömer b. Hattab ile aziz kıl, güçlendir!"
Bu dua elbette kabul olacaktı, tamam da acaba ikisinden hangisi O'na doğru olacak ve O'na varacak diye merak et-

miştim. Sabah olur olmaz Amr ile Ömer'i tanımak istedim.
Amr ile Ömer yazılışları aynı iki kelimeydi ve müşriklere göre "hikmetin veya hükmün babası; yani Ebulhakem", Müs lümanlara göre "cehaletin babası; yani Ebu Cehil" diye bi linen Amr, Ömer'in öz dayısıydı. Gülüm iki Ömer'den birini istemişti; iki Amr'dan birini... Önce Ebulha kem'in, yok yok
Ebu Cehil'in evine uçtum. Cariyelerinden birini dövüyordu.
Yüz çevirdim, diğer Ömer' i, Hattab'ın oğlunu bulmak için ka natlarımı açtım.
Akşamları şarap içip sarhoş oldukları Haz vere'de arkadaşlarıyla kılıç oynuyo rdu.
Bir kıyaslama yaptım. Birincisinin Mekke'de itibarı kadar gücü ve cesareti, ikincinin gençliği ve bükülmez bileği vardı.
Birincisi para ve kılıcıyla hükme derdi, ikincisi kalem ve hey betiyle. Gülümün

duasına bakarak bunlardan birinin ileride kahraman olacağını biliyordum. Şimdilik ikisi de her türlü günah, gaflet ve şeh vetin içindeydi. Kendilerinden ve nefis lerinden razı oldukları için böyleydiler. Biliyordum, duadan sonra ikisinden birisi nefsinden razı olmayı kesecek, gidişa tını sorgulayacaktı. Sorgulama da kendiliğinden itaat, yaka za ve iffeti getirecekti. isyandakiyle itaattekinin farkı nefis ten razı olup olmamakta düğümleniyordu. Bu dava nefsinden razı azgınlar ile nefsiyle hesabı olan mürninler arasında geç meye başlamıştı çünkü. İki Ömer'den birinin nefsiyle hesap laşma vaktiydi. İyi de hangisi? Ben o güne kadar kahraman diye yalnızca Hamza'yı tanımıştım. Gölgesinin geçtiği yerde insanların iki saf olduğu Hamza'ydı o. Gülümün hem amca sı, hem Süveybe Hatun 'dan sütkardeşi ve hem de aile içinde arkadaşı Hamza. Haksızlığa hiç tah ammül edemeyen asla n avcısı yiğit Hamza. Hak dine inananlar arasında müşriklere karşı en cesaretli hamleleri yapan, en cesurca sözleri söyle yen Hamza. Daha üç gün evvel, av dönüşünde, Kabe'yi tavaf

için giderken Ebu Cehil'in gülüme hakaretler yağdırdığını duymu ş, arnzundaki yayı nı çıkarıp başına vurarak haksızlı
ğa mani olmuştu. Ne garip tecelli idi; gülüm Ebu Cehil için dua edip hida yet dilerken o kendisine küfür dolu hakaretler yağdırıyor, cezasını da Hamza'nın elinden çekiyordu. Ham za, daha birkaç gün evvel sırf haksızlığın karşısında durmak için müşriklere inat Müslüman olduğunu yüzlerine karşı söylemiş, sonra da bu söylediğinde yalancı çıkmamak adına tebliğe kulak verip kalben ve lisanen iman etmişti. Mümin lerin Habeşistan'a ilk gittiği günlerdeydi. Hamza, Kur eyş'i
çıldırtmak pahasına, bütün gücüyle inananların yanında yer almaya, onlara gelebilecek saldırılan hertaraf etmeye çalışı yordu. Şimdi onun yanına ya Ebu Cehil veya Ömer yoldaş ve omuzdaş olacaktı. Tercihimi Ömer'den yana yapmak istiyor dum. Çünkü Ebu Cehil gülüme eziyette ve Hak dini inkarda aşırıdan da aşırıydı.

Kutlu duanın hangisi için hayır getireceğini merak edi yordum. Ellisine yaklaşan Ebu Cehil kendi kabilesinden ol mayan bir peygambere inanmayacağını ilan etmesine rağ men Mekke'deki itibarı dolayısıyla herkesi sindirebilecek bir adamdı. Müslü man olursa inananlar için güzel günler baş- lamış olurdu. Ama şimciilik o Mekke'ye gelen yabancılardan istediği malı istediği fiyattan almanın hesaplarını yapıyor du. Bu işler olurken kimse ona itiraz edemez, haksız oldu
ğunu söylemezdi. O sabah da kuşluk vaktinde evinden çık mış, önce adamlarını Kabe'nin çevresine yerleştirmiş, sonra hille hacıla rının gülümle görüşüp iman etmelerine mani olmalarını söylemişti. Ondan umudumu kestim. Öte yanda Ömer, yirmi altı yaşın verdiği hey ecanla kılıç oynamaktan yorgun, arkadaşlarıyla kumara oturmuş, içiyor, eğleniyor, av etleri yiyordu. Öğleye kadar her ikisini de sık sık yokladım;

hiç kıpırdanma yoktu. Zeval vaktinin ardından Ebu Cehil'in yanına tekrar vardım. Garip rüyalar gördüğü uykudan uya nır uyanmaz her günkü eğlencesine, yani Kılbe hareminde rastladığı inananları tacize başladı. Gölgeler uzadığı vakitte
Ömer' e tekrar vardım; bir şarap testisinin daha tıpasını açtı.
Şuh şiirler eşliğinde kadeh kaldırmaya hazırlanıyordu. O sı rada arkadaşlarından biri "Muhammed" adını telaffuz etti.
Ve tabii, Ömer'in tepesi atıverdi:
"Şurada azıcık zıkkımlanalım dedik, ağzımızın tadını ka
çırmasan olmaz mı?"
Sonra da yerinden kalkıp doğruca Kabe haremine yönel di. O andan itibaren Ebu Cehil'i kollama yı bıraktım. Çünkü
Ömer köpüre köpüre şehre gidiyordu. Belli ki gülüme kast edecekti. Dua hatırım daydı ama bu gidiş de hayra yarul acak cinsten değildi. Korkmu ştum. Gün indiği sırada Kabe'ye gel di. Aradığı kişi işte oradaydı. Kabe'yi iki adım önüne almış,
Kudüs'teki Beytülmakdis'e doğru namaz kılıyordu. Doğruca
üzerine yürüdü. Eyvah, Ömer'di bu, ya gülüme bir kötülük yaparsa! Sonra birden durdu. Azıcık düşündü. Ne yapaca
ğına karar vermekte zorlanır gibiydi. Tereddüdün ardından yön değiştirip Kabe'nin Hicr köşesine dalandı ve kimseye görünmeden Kabe örtüsünün altına gire rek içeriden içeriye gizlice gülüme yaklaşmaya başladı. Belinde kılıcı, yeninde hançeri olduğunu biliyordum. Çır pınınaya başladım. Sesime koşup gülümün yanına birileri gelsin istiyordum . Ama nafi le, kimseciklere duyuramıyordum. O esnada Ömer örtünün altından ta gülümün hizasına kadar ilerlemişti. Araların da bir kulaç ve bir kılıç mesafesi kaldığında kıpırdamadan beklern eye başladı. Nefes bile almıyor gibiydi. Gülümün na mazda okuduğu Ku r'an'ın ne olduğunu anlama ya çalıştığını zannediyordum. "Tamam!" dedim içimden, "Şimdi güzeller

güzelinin fasih lisanından dökülen ayetler Ömer'e mutla ka etki edecek ve Ömer örtünün altından şehadet getirmiş olarak çıkacak!" Heyecanlanmıştım. Varıp kalbini dinlemeyi istedim. Kabe darnma uçtum. Duyduğu sözlere kulak kab art-mış, belagatine, güzelliğine, derli toplu fikirlerine ve akıcılı
ğına şaşırıyor, mırıldanıyordu:
"Bu, vallahi Kure yşlilerin dediği gibi bir şair galiba!"
Birkaç saniye geçmeden Ömer' i ürpermiş göreceğimi bile mezdim. Çünkü gülüm ün o sırada okuduğu ayette Allah "Gör düğünüz, görmediğini z şeylere and ederim ki hiç kuşkusuz o (...) bir şair sözü değildir . Siz ne az inanırsını z?"39 buyu ruyo rdu. Ömer duyduklarını duymamış olmak istedi. Tüyleri diken diken olmuştu. Kendince olup biteni yorumladı:
"Yok yok, bu Muhamm ed mutlaka bir kahin. Çünkü kal birnden geçenleri biliyor! "

O sırada gülüm ayeti okumaya devam ediyordu, "O bir kil hin sözü de değildir . Siz ne kıt düşünürsünüz? O (Kur' an) illemlerin Rabbi tara fından indirilmiştir ." 40
Ömer'in dizleri titredi. Duyduklarını nasıl yorumlamalıy dı. Yerine çakılıp kalmış, kıpırdayamıyordu. Derken gülümün namazı bitti ve oradan uzaklaştı. Ömer yavaş yavaş kendine gelip örtünün altından çıktı. Baktım, gülümü takip ediyor du. Yine umutlandım. Ama yine yanıldım. Çünkü kalbinden geçenler bambaşkaydı. Yaşadıklarının bir sihir olduğuna kanaat getirmek üzereydi. "Eğer öyle ise bunu öğrenmeli yim!" diyordu. Kabe hareminden çıktığı sırada Kureyş'in ileri gelenlerinden bir grup adamla karşılaştı. Hepsinin konuş tuğu ve şikayet ettiği tek isim, az evvel yanlarından geçen
Muhammed' di. Habeşistan' a gönderdikleri adamların eli boş dönüşlerinden bahse diyor, bundan böyle işlerin daha da zorlaşacağını anlatıyorlardı. Ömer'i aralarına alıp atala-

rının dinlerine ve putlarına değer vermeyen gülümü binbir iftira ile geçtiler. Yetinmeyip putlara ve Kabe'ye bu derece saygılı olmasından dolayı Ömer'i tebrik edip şu yeni türedi din mensuplarının, Mekke'ye ait kadim inançlada alay etme lerine nasıl tahammül gösterdiğini falan söyleyerek bir hayli doldurdular. Ömer hepsine hak veriyor onlarla birlikte sö vüp sayıyordu. O sırada sabahki arkadaşlanndan ikisi geldi yanlarına. Yanda bıraktıkları şarap sofrasına dönmeyi teklif ediyorlardı. Hayret, o öfke arasında içki teklifini reddetme di, Hazvere'nin yolunu tuttu. Kederden içecekti anlaşılan.

Zihninde Müslümanlar ve Muhammed var iken eğlenceden içecek değildi ya! .. Düşünüyordu; şu Mekke ne kadar karışık bir yer olmuştu. Bunca kargaşaya müsaade edilmemeliydi.

Kureyş bir tane idi ama Mekke'de ikilik vardı. Bunu çıkaran adamdan kurtulmak için mutlaka bir şeyler yapılmalıydı.

Babası onu putlara ve Kabe'ye saygılı biri olarak yetiştirmiş, tanrı ve tanrıçalara hürmetsizlik edenleri cezalandırmak ge rektiğini anlatıp durmuştu. Şimdi bu görev kendisine düşü yor olabilirdi. Kendini gözden geçirdi. inatçı ve kararlıydı. Kolay kolay pes etmeyen bir yaratılışı da vardı. Hak ve adalet duygusuyla büyümüş, insanların arasında nifak çıkaranlara müsamaha etmemeyi öğrenmişti. Heybetli bir bünyesi, bile

ğinde gücü, kalbinde de cesareti eksik değildi. Birden durdu. içki sofrası bekleyebilirdi. Şimdi aklındaki soruya cevap ver me zamanıydı:

"Bu işi neden sen yapmıyorsun?"

Dehşete düştüm. Ömer gülümü öldürmeyi kuruyordu. O kendisi hakkında hida yet dilerken üstelik? Yanınca koştum.

Neredeyse ensesinde uçuyordum. Akşam karanlığı iyiden iyiye çökmek üzereydi. Homurdanıyordu:

"Şu Kure yş'i böleni hall edeyim hele ... "

Kılıcının kabzasını kavrayıp hızla yürümeye başladı. Ken disiyle konuşu yor, konuştukça daha fazla öfkeleniyor, sövüp sayıyordu. Itırcılar Çarşısı' nın arkasına giden sokağa girdi
ğinde bir bınltı duyar gibi oldu. Birden dönünce bunun Nu ayın olduğunu anladı. Şu Abdullah'ın oğlu Nuaym. Onun ne fes darlığı çektiğini bilmeyen yoktu. Nöbet geçirir gibi hızlı hızlı solurdu. Hayli zamandır Erkarn'ın evine gidip gelenler den biriydi. Yolda rastladığı Ömer'in öfkeli haİinden hedefi ni anlamış, anladığı için korkmuş, korkusu da nefes darlığını azdırınıştı besbelli:
"Ihh .. Huh .. Rrrs .. Ne-nereye böyle Ö- ğ-mer?"
Ömer'den beklediği cevap çok şiddetli gelmişti:
"Nereye olacak; Muh ammed'i öldürmeye elbette! Ataları mızın dininden çıkıp Kure yş'in birliğini bozmak neymiş gös tereyim ona!"
Nuaym ne yapacağını şaşırdı. tık anda "Dur he le!" deyip hemen önüne

dikilerek kolundan yapıştı; sanki görüşmeleri gereken çok önemli bir konu varmış gibi. Onu oyalamanın bir yolunu bulmalı, bu arada Kutlu Elçi'yi de haberdar etmeliy di. Ömer'di bu, şakası olmaz, her yeri dağıtır, herkesin hakkından gelirdi. Önce onunla konuşmak istedi. Neden bunu yapması gerektiğini sorarak başladı söze. Onu yumuşatabi leceğini, hatta niyetinden vazgeçirebileceğini düşünüyordu; ama nafile, Ömer'in kulakları sağır olmuş gibiydi, Nuaym'ın hiçbir dediğine itibar etmedi. Peki ama şimdi ne yapmalıydı? Ömer'i yolundan döndürecek bir çare bulmalıydı. Ömer'in kardeşi Fatıma ile eniştesi Said geldi hatırına. Onlar da
Müslüman olmuşlardı ve onlar da kendisi gibi imanlannı gizli tutuy orlardı. Belki onların adını telaffu z ederse Ömer'i yolundan saptırmış olurdu. Gerçi bu onları gammazlamak gibi görünecekti ama Ömer de kendi kardeşine kıyamazdı ya!

Üstelik o kardeşiyle oyalanırken Erkarn'ın evine koşar, Kut lu Nebi'ye haber verebilirdi. İçinden, "E ğer böyle yaparsam
Said ile Fatıma bana kızmazlar!" diye geçirip Ömer'in kolunu bıraktı ve sanki onunla hiç ilgisizmiş gibi söylendi:
"Ben olsa ydım gider, önce kendi hanemden olanla rı yola getirirdim !"
Ömer ikinci adımda çakılıp kaldı:
"Ne dedin sen?"
"Hiiiç !.. Dedim ki, insanın kendi evinde olanı başkasının evinde cezalandırmaya kalkışması garip şey!"
"Nuaym bak, bumurodan soluyorum zaten, beni çileden çıkarmadan ağzındaki baklayı tükürsen iyi edersin!"
"İyi o halde, var git, kız kardeşin Fatıma'ya bir merhaba de. Sonra Muhammed' e gene gidersin!"
Ömer durduğu yerde sendeledi. Duyduğu gerçek olamaz dı. Geri dönüp koşarak eniştesinin evine giden sokağa saptl
ğında Nuaym derin bir nefes almış arkasından bağırıyordu:
"Unutma Ömer, düşündüğünü yaparsan Abdimenafoğul ları seni yeryüzünde gezer bırakmazlar, unutma!"
Ömer bu son cümleyi hiç ' duymamış gibi davrandı. O
Mekke'nin en yürekli yiğidiydi, kim ona bir şey yapabilirdi?
Bütün Mekke ona bir şey yapamazdı da, eğer kardeşi Fatı ma Müslüman olduysa onların yapamadığını yapmış olurdu.
Babasından öğrendiği onca dini telkin, putlara karşı göster diği bunca saygı ve her gün düzenli olarak tapınıp durması boşa giderse işte buna yanardı. Kız kardeşinin kapısına yak laştığında içeriden sesler geldiğini fark etti. Adımlarını ha fifletip kulak kabarttı. Nuaym haklıydı galiba. Fatıma veya
Said'in konuştuğu şeylerden değildi duydukl arı. Başka baş kaydı. Nasıl olabilirdi? Fatıma ve eniştesi nasıl olur da Mu hammed'in anlattıklarına kanabilirlerdi? Eli tokmağa uza-

nırken öfkesi kabarık, hıncı aşkın, ruhu allak bullaktı. Sesi o oranda boğuk çıktı: "A çıın !"
Fatıma telaşla kocası Said' e baktı. Gecenin bu vaktinde bu kapı sesi hayra alarnet değildi. Ses lenen sanki ağabeyi
Ömer'e benziyordu ama onun bu sa atte kendileriyle ne işi olab ilirdi? Kalbi hızla çarprna ya başladı. Her halükarda şu anda yaptıkları işe bakılırsa · bu kapı sesi hiç iyi değildi. O güne kadar müş riklerin baskıları evlerin içine kadar gir- memişti; yoksa şimdi bu da mı olac aktı? Zühreli fakir dost ları Habbab'ı saklamaları gerektiğini düşündüler. El indeki
Kur'an yazılı tomarı da yok etmek gerekiyordu. Ama kapı yı çalan kişiyi de bekletınemek lazımdı. Hem belki de ina nanlardan biriydi ve derhal içeri almak gerekebilirdi. Kapı bir öncekinden daha şiddetli çalınd ığında Said, Habb ab'ı gizlemek için odanın yüklüğünü açıyor , Fatıma da ayetlerin yazılı olduğu

tomarı bırkasının içine yerleştirmeye çalışı yordu.
"Kim o?"
"Benim Fatıma, aç çabuk!"
Fatıma derin bir nefe s aldı. Sakladığı tomarın görünmedi-
ğinden emin ola rak elbisesini düzel tti ve kapıya koştu:
"Söyle çabuk, bu işittiklerim neydi?"
"Bir şey konuşmuyorduk, ne işittin ki?"
"Zaten konuşma değildi duydukl arım, sen söyle Said, ney di onlar! Ne okuyordu nuz?"
Ömer enişte sinin sessiz kaldığını görünce üzerine yürü dü. Kardeşi onu durdurm ak için araya girdi. Girmez ola ydı,
öyle bir tokatla savruldu ki başı pervaza çarpıp yıkıldı. ipie rin koptuğu andı.
Kan koca aynı anda bağırdılar:
"Evet! .. Müslüman olduk! Var mı bir diyeceğin?"

Fatıma'n ın burnundan kanlar boşanmı ş, kaşının üstü yarılmıştı. Ömer kız kardeşinin çok narin olduğunu bilirdi.
Yüzünde kan görünce birden içi burkuldu. Öfkesine hakim olması gerektiğini düşündü. Bu sefer alttan aldı:
"Tamam kızmayacağım, verin şu okuduklarınızı bana.
Bari ne ol duğuna bakayım."
"A sl a!. Sana verelim de imha et, öyle mi?"
"tlahlar üzerine yemin ederim zarar vermeyeceğim, sade ce bakacağım. Sonra geri verir im!"
Said karar ı Fatıma'nın vermesini ister gibi onun yüzüne baktı. Fatıma, başı ndan sızan kanı silmekle meşguldü. Ağa beyine sitem edecekti. O anda yüzünde bir şefkat görür gibi oldu. Müslüman olabileceği ihtimalini düşünerek de umut- landı. Sesipi kardeş sıca klığıyla süsledi:
"Onu sana veririm, lakin sen puta taptığın için temiz sa yılmaz sın. Halbuki

ağabeyim, Kur' an' a pak olandan başkası dokunamaz! Şimdi varıp ellerini ve ağzını yıkamanı iste sem!? .. "
Ömer kardeşinin gönlünü almak istiyordu. Dediğini yaptı.
O sırada Fatıma ile Said dua ediyorlardı. Başl arına bir bela gelmeme si ve İslam'a karşı Ömer'in kalbinin yumuşaması için. Ve Ömer tomarı eline aldı:
"Til-H a. Ey Muhammed! Kur'an 'ı sana sıkın tıya düşe sin diye indir medik. Ancak Allah'tan korkan kimse için bir
öğüt olarak (i ndirdik). Yeri ve yüce gökleri ya r atanın katın dan ya vaş yavaş bir ind iriZişle (o nu) ind irdik. O Rahman
(kudret iyle) Arş'a hakim oldu. Bütün göklerde olanlar, bü tün yerdekiler, bu ikisinin arasında topra ve ğın altında bu lunanlar O'nundur. Sen (A llah'a ettiğin dua ve zikir le) se sini yükseltirsen (bil ki Allah bundan müstağnfdir). Çünkü

O şüphesiz gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilir. Allah O'dur ki, kendisinden başka hiçbir nah yoktur. En güzel isimler
O'nundur." 41
.
Ömer okudukça renkten renge, halden hale giriyor, yüzün deki çizgiler değiş iyor, hareketlerine sükunet geliyordu. Böy le böyle tam on altı ayet okudu ve sonunda kendini peykenin
üzerine bıraktı. Omuzları düşmüş, heybetli bedeni yığılıp kalmıştı.
Dudaklarından bir itiraf döküldü:
"Bu sözler ne güzel sözl er, ne değerli sözle r!"
O sırada Habbab, saklandığı yerden çıkıp gülümseyerek yanına sokuldu ve gün boyunca benim tahmin ettiğim şeyi dillendirdi:
"Ömer! Allah elçisi nin duasının sana nasip olacağ ını umuyorum. Artık Allah'tan kor k!"
Ömer Habbab'a boş gözlerle baktı. Zanneder im söyledik lerini de işitmemişti. Başka şeyler düşündüğünü sözlerinden anladım:
"Habbab !. Sen bana Muhammed'in old uğu yeri söyle !"
O sorarken Fatıma hala tedirgindi:
"Neden? Ne yapacaksın?"
Ömer gülümsemekle yetindi ve Rabbab'ın tarifi üzerine
Safa Tepesi'nin yamacındaki evin yolunu tuttu. Ben ondan evvel kanat çırpmıştım. Nuaym'ı orada görünce sevindim.
Gelmiş ve Ömer'in öldürme kastı:ı:ıı gülüme söylemiş olma lıydı. Nitekim Ömer kapıyı çaldığında Erkarn'ın evinde bu lunan sekiz kişi onun geleceğinden haberdar idiler. Herkeste büyük bir korku hiikimdi. Ömer'di bu! Nasıl kork ulmasın! ..
Bahçe kapısının yarığından bakan Bilal onu tanımış ve içeri koşarak "Ya Rasülallah! Hattab 'ın oğlu geldi. Kılıcı da belin de !" demişti alçak sesle. Bunu duyan Hamza atıldı:

"Ey Allah'ın elçisi, ona izin ver, gelsin. Eğer maksadı iyilik ise kendisine bol bol iyilikle mukabele ederiz; yok kötülükse onu kendi kılıcıyla öld üreyim."
Merak ettim, Hamza ile Ömer ... Kureyş'in iki cengaveri . ..
Bir birine hasım olunca dövüş kaç gün sürerdi acaba? Ben bu döv üşü n ol maya cağını biliyordum ama gülüm ve arka daşl arı bundan henüz haberdar değill erdi. Sonunda içeri girmesine izin verildi. Bilal, kapıyı açıp buyur ettiğinde gü- lümün yerinden kalkıp avluya ilerlediğini gördüm. Ömer'in
üzerine üzerine yürüyor, sanki onu korkutmak istiyordu. Av lunun ortasında, Ömer'in tam karşısında durup onun kuşa
ğını, ridasını topladığı yerinden tutup kendine doğru hızla
çekti. Ömer şa şırmıştı. Hamza eli kılıcında, hemen bir adım arkasında bekliyordu. Ama nedense Ömer kılıcına el atmı yordu:
"Muhammed! Buraya Allah' a, Allah'ın elçisine ve Al- lah'tan ona gelen şeylere

kulak vereyim diye geldim."
Gülümün yüzü aydınl andı:
"A llahu Ekber!"
Hamza ve diğerleri sevinçle haykırdılar:
"A llahu Ekber! Allahu Ekber!"
Tekbir ses lerinin sevinci Mekke'nin yakın evlerinden du yula yazdı .
Ömer, sabah olduğunda bütün müş rikleri dolaşıp Müslü man olduğunu ilana çıktı. Her ayrıldığı kapıda son cümlesi,
"Ey falan ca, duyduğunu herkese söyle!" oldu. Kimse kendi sine itiraz etmedi, edemedi; ama Müslüman olduğunu da başkalarına duyurmaktan kaçındıl ar. O da Mekke'nin en de dikoducu adamını buldu: Cemil b. Ma'me r. Bu sefer işi kolay laşı verdi. Adam koşarak gidip Mekke hareminde tellal gibi çığırmış, kuşluk vaktinde de Mekke sokaklarında karşılaşan

her iki müşrikten biri diğerine "Ömer de Müslüman olmuş !" diye hayıflan mıştı.
Ömer bütün gün sokaklan arşınladı. Bir ilerinin kendisi ne çatmasını, neden böyle yaptığını sormasını, hatta üzerine yürümesini istiyor, kavga ise kavga, hiciv ise hiciv, küfür ise küfür, Müslüman Ömer'i fark ettirmenin yolunu arıyordu.
Nedense bunların hiçbiri olmadı. Oysa Müslüman olup da dayak yemeyen veya dövü şerek burnu kana mayan kimse yok tu. Yaşa dıklarını bu açıdan değerlendirince kendisini eksikli saydı. Kapılarına vardığı Ebü Cehil, Mugire, Ebü Süfyan gibi azılı müş rikler bile ona kızamamış, yalnı zca korkularından kapılarını kapatmışlardı. Bunun üzerine gülüme gelip sordu:
"Ey Allah'ın elçisi! Bizler ister diri, ister ölü olalım, hak
üzerine değil miyiz?"
'Eve t! Varlı ğım kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki siz ister ölü olunu z, ister di ri, mutlak hak üzeri nesini z!"
"Ey Allah'ın elçisi! Biz hak üzerine, onlar batıl üzerine ol duklarına göre, biz ne diye dinimizi gizliyoruz?"
"Omer, biz henüz sayıca çok azız!"
"Ey Allah'ın elçisi! Seni hak din ve Kitap ile gönderen Al lah'a yemin ederim ki hiç çekinmeden, hiç korkmadan otu rup İslam'ı anlatmadığım bir küfür meclisi kalm aya cak. Biz muhakkak ortaya çıkacağız !"
O gün, benim için gülümün bütün kokusu, rengi ve güzel l ğiyle açtığı gün oldu. Meserret şarkıları söyleme vaktiydi.
!
Çünkü haremdeki bütün müşrikler, Müslümanl arın iki kafile halinde, alımlı çalımlı adımlarla, rahvan giden atlar misali
Kab e'yi açıkça tavaf ettiklerini seyrediyorlardı ve içlerinden biri bile çıkıp onlara müdahalede bulunamıyordu. Nasıl bu-

lunsuniardı ki, kafilelerden birinin başında Hamza, diğerin de Ömer şahl anıyordu. Kureyş'e göre bu ikisi Muhammed'in
önüne engel diye elleriyle koyduklan çalı çırpıyı süpürecek birer sel, kayaları ve dağlan eritecek birer ateş topuydu. Ku laktan kulağa fısıldanan hakikati cemiyete haykırma vaktiy di. Sızıntıyı, gürül gürül bir akış bekliyordu.
Ve gülüm o gün Ömer' e "Faruk!" diye seslendi: "Hak ile ba tılı ayırdı" diye ...

6 6 6 8
1 - 1
• Ömer ve Hamza'nın Müslüman oluşu
Kureyş'i azdırmıştı.
• Haşimoğulları ve Muttaliboğulları'na toplumsal ve ekonomik ambargo
• Kureyş'te kıtlık ve kuraklık
• Peygamber isen bize mucize göster/ "
• Gökte iki parça bir dolunay
• Ambargonun getirdiği ölümler ve yeni pazarlıklar ...
Olursa saye-i lilt fun penahım ya Rasillallah
Sevaba kalb olur cürm ü günahım ya Rasillalla h

(Senih-i Mevlevi)
Lutfunun gölgesine sığınabilirsem ey Allah'ın elçisi; hatalarım ve günahları m sevaba döndü demektir ...

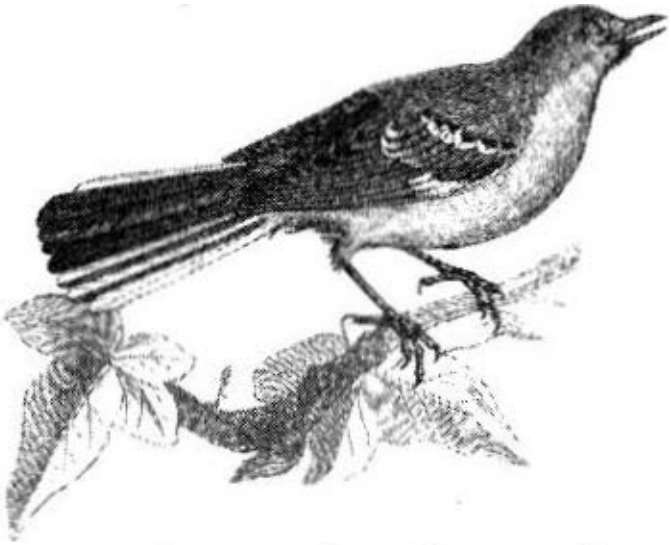

<<@241>>

flG IT
Olen bebekler için ...
"An neee ... m!"
Genç kadın birden belinledi. Kolunda sa Hadığı bebeği dalmak üzereyken kendisi dalmıştı anlaşılan. Daha iki da kika evvel onu avutmak için sütü kesilmiş memesini ağzı na götürmeye çalı şıyordu oysa. Gözle rini açması gerektiğini düşündü. Çok uykusu vardı, ama işte gece nin sess izliğ ini kı zının ağlayan sesi bozuyordu. Ne olurdu, birkaç dakikalığına olsun, kucağındaki bebeği ve dizindeki kızının gönlünü yap mış olarak huzur içinde göz lerini yumabilse ydi? Ne olurdu, yalnızca bir kaç dakika dertlerini zihninden atacak bir imkan
çıksaydı. Her gece yi ve her günü aynı şekilde yaşaması kader olmak tan

çıksaydı. Ne olurdu, Mekke'de Muhammed putları kötülemese ydi? Buna daha ne kadar dayan abilirlerdi. Haşi-

moğulları ahasında bir kadın olmak meğer ne kadar zordu.

Başla ngıçta gecenin sess izli ğini bölen bebek çığlıkları an nelere güç veriyordu; oysa aylar geçtikçe bebeklerin sesleri birer ikişer susmuş; Kureyş'in acımasızlığı yetişkinlerden daha ziyade onları vurmuştu. Kucağında tuttuğu yavrusu nun yaşaması için Hübel ve Uzza'ya kaç zamandır yalvarı yor, ama işte onlar da kendisine kulak as mıyorlardı. Hayır, pes etmeyecek, oradan çıkıp gitmeyecekti. Zaten Haşimoğul ları'nda gelin olmak bunu yapmasına miini idi. İyi de, bunca baskıya nas ıl dayanacak, nasıl başa çıkacaktı? Geceleri bö len kaygıları diğer annelerle paylaştığında onların derdinin daha büyük olduğunu gö

rüyor, Müslüman olmanın güçlüğü ve dayanılmaz sonucunu anlıyordu. Ölen bebeklerin, hasta lıklada boğuşan annelerin, derileri kemiklerine yapışan ih- tiyarların acısı vardı yüreğinde. Kendisi Müs lüman olmadığı halde dayanma sınırını aştığına göre kim bilir onlar neler hisse diyor, nasıl yaşıyorlardı? Günler hep birbirine benze rneye başlamıştı. Bebeğinin gitgide zayıfladığını görebili- yordu. Gecel er, zalim gecelerdi. Zihni allak bullaktı ve küçük kızının sesi bebeğin uykusunu dağıt masın diye fısıldadı:
"Da yan yavrum, sabaha az kaldı. Gün doğunca, baban bel ki ... "
"Dün de böyle demiştin, anne eee!"
"Bil iyorum prensesim, biliyorum... Dur hele, kardeşin uyusun, şu taşı yine bağl anın ben senin karnına, o zaman
çok hissetmezsin!"
"A ma anne, taş istemiyorum; ben ekmek istiyorum."
"Tamam bitanem, tamam, bak yarın ... "
" ... yarın babam?"
" ... mutlaka yavrum, mutlaka ... Haydi şimdi azıcık daha yum gözl erini, uyumaya çal ış! Sabah olduğunda ... "

"Niye bize de vermiyorlar anne? Biz onlara ne yaptık?"
Şa rkıma fe ryat katan işte bu soru oldu. Oğlunun doğduğu günlerde Müslüm anlara karşı her şeyin değiş tiğini gören bu kadın, Haşimoğullan Mahallesi'nde en az acı çeken anne lerden biriydi. O, hiç olmazsa dayısı Hişam'ın gece karan- lığında semiz bir deveye yiyecek yükleyip evlerinden yana sürmesinin nimetlerinden yararlanabiliyordu; peki ya hiçbir yardım almayan ve yardımına hiçbiri gelm eyenler ne yap sındı? Kureyş, insanlan diri diri gömmeyi seçmişti. Üstelik bu sefer ki kurbanlan yalnızca kız çocuklan değildi. Kabe'nin gölgesinde kötülük üstüne kötülük üretenler derilerinden su çekilip büzülmüş bebekleri toprağa bırakan annelerin acı sını asla bilemezlerdi. Bir tek yumur ta, bir hurma tan esi, bir tas su bulamadığı için kucağına sarıp sarmaladığı be beğinin, canparesi yavrusunun feryatlar ve çırpınışlan sür- düremeyip hareketsiz ve nef essiz kalması nın derin yarasını anl ayamazlardı. Mekke'de annelik ölüyor, insanlık ölüyordu.

Dayanma gücünün tükendiği, Allah'a yürekleri açmaktan
öte elden bir şeyin gelmediği uykusuzluklar denizinde çır pınmada ydılar . Yüce Allah, müminlerin adını o günlerde ya
"ş ükredenler" veya "sabrede nler" diye koydu. Cebrail ayetle ri böyle getiriyordu. Öylesine bir sabır ki, canlara, tenlere, hayallere ve rüyalara kadar sirayet ediyor , derınanı kesilmiş bedenleri yeniden örseliyordu. Gecele rin uzayıp giden ıssız lığında bebeğini avutmaya çalışan anne yalnızca bir tane de ğildi. Kimisinin kocası inandığı, kimisi Muttaliboğullan'nda gelin olduğu, kimisi Haşim soyundan geldiği için bebekleri ne süt veremez olmuşlardı. Yalnızca onlar mı, kocala rı, baba ları, evlatları, ailele ri ... inanan, inan mayan; yaşlı veya genç, kadın veya erkek ... İnsanlık Kureyş'e hükmeden birkaç kuru kafalının iki dudağı arasında ateş eleklerden geçiriliyordu.

Zulümler iğrençlik boyutundaydı . Hamza ve Ömer'in Mü s lüman olmal arıyla başla yan İslamiyet'in alenileşmesi ve
Müslümanl arın sayıca azıms anamayacak duruma gelmeleri herkeste daha güzel günler görme umudunu yeşertirken ma alesef Kureyş reisierinin telaşl arını arttırdı. Yaptıkları son toplantıda İsl amiyet'i her şeyiyle Mekke şehrine ve kendi lerine tehdit olarak kabul ettiler. Bütün korkuları inanan ve inandığını müdafaa eden şu şuurlu topluluk tan kaynaklanı yordu. İnançları uğrunda mallarını, akrabalarını, arkadaş larını, hatta yurtlarını bile terk edebilen fe dakar adamıardı bunlar . Bu gidişle itibar ve yönetim gücünü de eller inden alabilir lerdi. Eğer öyle olursa Kureyş için felaket demekti.
Ve bir araya gelip gülümü öl dürmeye karar verdiler. Bütün
Mekke vadi si kana bulanma pahasına da olsa ...
Ebu Talib derhal Haşimoğulları ile Muttal iboğulları'nı topladı. Muharrem hilalinin göründüğü geceydi. Kabile as a biyetini öne sürüp yeğenierini korumanın gelecekler i açı sından ne derece hayati olduğ unu vurgulayan bir konuşma yaptı. Müslüman olsun veya olmasın bütün akrabaları Ebü
Talib 'e hak verdiler. Ortada zalimce bir plan vardı ve Abdül muttalib'in sevgili tarunu Muhammed elb ette korunmalıy dı. Hicaz'da kabile olmak bu demekti. Hepsi, "Muhammed'e yapılan bize yapılmış sayılır !" diyerek kılıçlar ını kınların dan çıkardıla r. Kureyş, kolay sandığı işin güçlüğünü ancak o vakit anladı. Aydınlığı durmadan karanlık gibi göstermeye
çalıştıkl arının farkında olan, yine de buna devam eden za vallı insanlar a benz ediklerini de. Muttaliboğulları'nın etten duvarını aşıp gülüme ulaşama yacaklarını, ulaşsalar bile bu nun kendileri için hiç de iyi neticeler vermeyeceğini düşün düler ve baş ka bir yol denem eye karar verdiler. Şeytan önle rine düştü ve kör zekalarını zalimce çalışt ırdı.

Sonuç?
Boykot! Yani gülüme inananlada birlikte onu koruma al tına alan Haş imoğulları ve Muttaliboğulları'nı yok saymak;
Ebu Leheb hariç ... Tek taraflı sözleşme, "Muhammed'i öl dürmek üzere bize teslim etmediğiniz sürece sizinle aş ağıda sayılan ilişkiler durdur ulaca ktır" diye başlı yor ve sıralanı yordu: Kız alıp vermek, oturup kalkmak, alı şveriş yapmak, konuşmak, aralarına karışmak vs. Bunun kısaca "Sizler yaşa yan hayaletler olacaksını z!" anlamına geldiği açıktı. Dahası, kendiler i için de "Merhamet göstermemek, sulh yapmamak ve inananları yıldıracak çarelere baş vurmak" gibi madde ler sıralanmıştı. Bir hurma yaprağına yazılan bu maddeleri Kılbe duvarına ast ılar. Metni kaleme alan katibin eli daha o gece çolak oldu, lakin katran karası kalpler bundan bir ibret bile almadıl ar.
Ebu TiHib yapılan haksızlık için Kureyş'i defalarca uyardı ama nafi le !.. "Muhammed'i bize teslim et!" diyor, başka bir
şey demiyorlardı. O da gülümün korunması için tedbirler al dırdı. Geceleri onun için nöbetçiler dikti.
İki yıl. .. Haşimoğulları ve Muttaliboğulları bebelerinin süt emerneyecek hale geldikleri iki yıl. .. Açlıktan derisi kemi
ğine yapışan bebel erin çığlıklarıyla süregiden iki yıl... Bü yükler büyüğü Hatice'nin ve zenginler zengini Ebu Bekir'in meteliklerinin kalmadığı, buna mukabil müşriklerin pazara giden yollarda nöbetçiler bulundurup gizlice gönderilecek bir parçacık ekmeğe veya pazara inip alınacak bir tek kırın tıya bile mani oldukları iki yıl... Ağaç yaprakları yiyenler , açlığın verdiği halsizlikle yataklara düş enler , nihayet bir yudum su, bir lokma ekmek bulamadığı için ölenler ... Üs telik aralarında gülüme inanmaya nlar da vardı. İnananlara vicdan sahipleri, inanmayanlara ise herkes acıyordu. Gülüm,

olup bitenleri kendinden biliyor, bazı geceler ağla maktan gözleri şiş iyor, bütün sülalenin çektiği ıstırap artık gönlüne pek katı tesir ediyordu. Can boğaza dayanmı ştı. Günler ve geceler bitmek bilmiyordu. Geçen balıara girilirken bir gece ellerini açıp Yusuf peygamberin yedi kıtlık yılını dillendirdi.

O yaz öyle kurak geçti ki müş rikler kıtlığın, yokluğun, boy kotun ne ol duğunu anladıl ar. Ve nasipsizler in ileri gelenleri yağmur duası için yine gülüme geldiler . Benim merhamet lim, masurulara ziyan erişmesin, ileride iman edecek üm metine zarar gelmesin, çocuklar ve yetimlerin, kimsesizler ve yoksullann gözünde yaş birikmesin diye ellerini kaldırdı ve yağmurl ar, yağmurları kovaladı. Lakin çorak kalpler bir türlü yeşermedi. Dahası, en azılıla rından sekizini gönderip ondan bir de mucize istediler:

"Eğer sen peygamber isen gökteki ayı, bir yarısı Ebu Ku beys Dağı, diğer yarısı Kuaykıan Dağı üzerinde olmak üzere ikiye yar da görelim !"

Kısır aklın acizliği ve çaresizliğiydi bu. İmanı akılla tart maya çalış ıyordu

çünkü. Kalbin, gözün, kulağın, parmağın yahut ruhun, mekanın, zamanın, rengin, şeklin birer mucize olduğunu düş ünmüyo r da gülümden mucize istiyor, şüphele rine ispat arıyordu. Her zerresinde hayran olunacak şu ale min karşılıksız sunduğu mucizeleri içinde nefe s alıp veren ler, olurlara bakınayıp olmazı istiyorlardı. Olup bitmişle rin olmazlık ihtimalini akıl etseler mucizeyi anlay abileceklerdi ama küfrün azgın akılları hep imkansızın taliplisi kesildiler . Sanki mucizeler bir oyuncak, bir eğlence, bir şenlik ... Ben hepsini eşiğ inden kovacak sanmıştım, ama o öyle davran ma dı. Her zaman ki umudu ve yüzünd eki tebes sümüyle sordu:
"Eğer bunu yaparsam iman eder misiniz?"
"Evet, ederiz!"

Gülümün aylardır ilk kez yüzünde bir sevinç görmüştüm.

Heyecanlanmıştı da. Birkaç günler durmadan Allah'a yal vardı. Ve dolunaylı geceler geldiğinde o sekiz adama haber gönderip toplan malarını istedi. KB.be yakınında buluştular.
Anladım ki Cebrail yanınday dı. Hepsinin kendisini izle diğin den emin olunca şehadet parmağını yukarı kaldırıp sanki bir
şey keser gibi işaret etti.
Ooooff ... Of! .. Gökte dolunay ikiye yarılı verdi. Gülüm se vinç ve umutla herkese "Şa hit olun!" diyordu, "Şahit olun!"
Ben de çığlık çığlığa tekrar ediyordum:
"Şahit olun ey insanlar! .. Şahit olun dağl ar, taşla r!.. İşte bu Muhammed'dir, gülümdür, mucizediri Şahit olun !"
Haykırışlarımı şirkin ve inkarın karanlık ınınltı ları böldü:
"Bu bir sihirdir, sen bizim sekizimizi de büyüledi n!"
Omuzları düşüverdi. İnkarın böylesi hiçbir yerde görül- memişti. Sekizi de gördüğü halde gö rdüklerine inanmı yor lardı. Günlerce inkara devanı ettiler. Üstelik boykotun şid detini arttırarak ... Başka köylerden, başka yurtlardan gelen hacılara sordular; gördüklerinin bir sihir olup olma dığını anlamak için. Hepsi, ama hepsi doluna ylı gecede ayın ikiye yarıldığını söylüyorlardı; gelgelelim kulakları tıkalı olanla rın bunu duyması ınıkansızd ı. Şirkin ins afa gelmesi için mu cize değil, meğer Hişam b. Amr'ın, Zübeyr b. Ebi Ümeyye'ye bağırınası gerekiyornıuş:
"Zübeyr! Dayılarının bir şey almaktan, satmaktan, evlen mekten, evlendirmek ten, yemekten, içmekten mahrum edil diklerini, yokluk içinde kıvrandıklarını gördüğ ün halde iste diğini yiyip içmeye, giyinip kuşanmaya, kadınlarla yatmaya nasıl gönlün razı oluyor? Va liahi sen bu durumda olsa ydın dayının çocukları olan Muttal iboğulla rı bıına müs aade et- , mezlerdi."

Bu Mekke'deki ilk merhametli ses oldu. Hişam ile Zübeyr, yanlarına iki kişi daha bulup Ebu Cehil 'e karşı çıktılar. Uzun tartışmalardan sonra Kabe'de asılı duran tek taraflı boykot metni yerinden indirildi. Yaprağı getiren Mut'im, bir güvenin gelip yaprağın üzerindeki yazıları yemiş old uğunu hayretler içinde herkese gösterdi. Yalnızca başlık duruyo rdu: "Senin adınla ey Tanrım !" İki şak doluna ya perdelen en gözler elbet te bu mucizeyi de görmek istemedi. Ama içlerinden şu iki adamın itirazı, Kureyş'i tek taraflı boykot yerine karşılıklı bir sözleşme ye ikna etti. Gülüm kavminden o derece bizardı ki eziyeti sona erdirecek sözleşme hakkında bile tereddüt ge
çiriyordu. Ve ertesi gün maddeleri Cebrail yazdırdı:
"De ki, ey kafirler! Ben sizin taptıklarınıza tapmam.
Benim kulluk ettiğime siz tapacak değilsin iz; ben de sizin taptıklarınıza kulluk edecek değilim, siz de benim kulluk et tiğime tapacak değils iniz.

Sizin dininiz size, benim dinim bana!"42
248

619-620
• Ebü Talib'in vefatı ve Hz. Peygamber'in himayesiz kalışı
• Hayat arkadaşı, büyükler büyüğü
Hatice'nin vefatı
• Hüzünler yılı
Devadır hak-ı kil yu n hastegana ya Rasulallah
Şi fa bahşetti nutkun cism ü cana ya Rasulallah
(Leyla Hanım)
Yurdunun toprağı hastalara devadır ey AUah'ın elçisi;
çünkü mübarek sözlerin bedenZere ve canla ra şi fa bahşeyledi ...

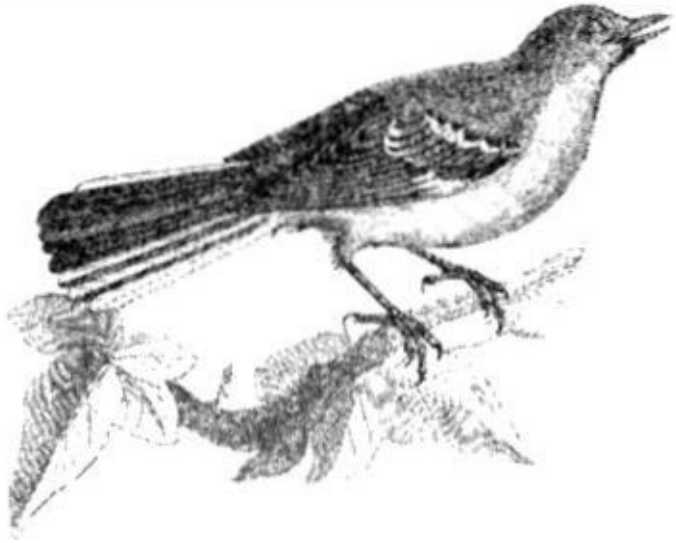

<<@251>>

MER3İYE

Eb u Tdlib ve Hatice için ...

Ölüm hayatın zıddı değildi, bilakis hayatla baş lıyordu ve hayatın ta kendisiydi. Ölüme ilerlemenin adı hayat olmuştu.

Doğan herkes bu yolu yürüyor ve günü gelince de dünyayı terk edip gidiyordu. Uzun emeller ve ihtiraslar gidişi gecik tirmiyor, bilakis hayatı geciktir iyordu. Kureyş'in azgınlar ı putlanna sarılarak ölümü öteled iklerini sanıyorl ardı. Ka - be'dekiler gibi herkesin içinde taşıdığı putlar vardı. İhtiras, mevki ve makam aşkı, yönetme arzusu, para ve zenginlik, zevk u safa, içki ve kadın ... Kureyş ahirete inanıyordu ama toprağa bırakıp geldiklerinden ibret devşirmiyordu. Baksa lar anlayacaklardı; giden gelmiyordu. Gülüm onlara ölü mün bir vaiz

olduğunu söylüyor, Firavunl ardan, Nemrutlardan,
Karunlardan ibret almak gerektiğini anlatıyordu ama nafile,

kulaklar tıkalı, duymuyor; kalpler mühürlü, açılmıyordu. Bir gün gelip aynı şeyleri amcasına da söyledi; üzüler ek ve içi yanarak. Baba yerine hayatını dolduran adam durup durur ken hasta yatağına düşüvermişti çünkü. Asiller asili biriy di o, son nef esinde bile yeğeni için bir şeyler yapabilmenin gayretinde olan Ebu Talib idi. Başucuna oturdu. Bir yandan alnını okşuyor, bir yandan yıllar öncesini düşünüyordu. He nüz dokuz yaşında yken Dımaşk yolunda rahip Balıira'nın sö ylediklerine itimat ederek kendisini Mekke'ye döndürendi o. İyi de, o gün Balıira'ya inanan bu temiz kalpli adam şimdi kendisine de inanmalı değil miydi? Kendisi için hiç kimsenin yapmadığı bunca fedakarlığı yaptığına göre Cebrail'in söyle diklerine de kulak vermeli değil miydi? Müsl üman olanlar ın bile katlanamayacağı her şeye katlanırken kendisinin hak

üzere olduğunu bilmiyor olamazdı. Ama nedense hiçbir gün kendisine inandığını söylememi ş, her iman teklifini nazik
çe geri çevirmişti. Kureyş'in baskısı bu kadar mı etkiliydi? Arkadaşlarınca dış lanmaktan bu kadar mı korkulurdu? Ku reyş'te bir kabile baskısı vardı, doğru, ama aklını ve gönlünü buna kurb an etmek nasıl bir şeydi? İşte ecel kapıdaydı ve hayat, örnrün çıkış eşiğinde ...
Son bir gayretle elini amcasının alnına koyup yüzünü ok
şadı, gözle rinin ta içine baktı; derin, derin. Amca anlamıştı, yeğeninin ne demek istediğini çok iyi anlamıştı. Mırıldandı:
"Vallahi ey kardeşimin oğlu! Ben senin haktan uzak bir
şey istediğini hiç görmedim."
Gülüm bir iman umuduyla fı sıldadı:
"A mcacığım! 'La llahe illall ah ' de, ben de Allah katında se nin imanına bununla şehadet edebile yim!"
Ebu Talib'e baktım. Cesa reti dağları aşan, anlayışı cihanı geçen, himayesi kainata örneklik eden Ebu Talib, maalesef

Kureyş'i kemiren soy sop ve asalet mengenesine ruhunu kıs tırmış, dememesi gerekeni diyordu:
"Vallahi yeğenim, Kureyş'in arkarndan konuşup 'Ebu Ta lib ölümden korktuğu için Muhammed'e uy du!' diyecekle rinden korkmasaydım senin gözünü aydın etmek isterdim."
Cebrail ilahi vahyin ilkini getireli tam dokuz yıl olmuş,
Ebu Talib seksen yedi yaşına basmıştı. Kardeşi Abb as'la oğlu Ali baş ucunda umutla bekliyorlardı. Gülüm gözyaşları nı onun yanağına dökmemek, yüzünü koklarken yanıp yakıl mamak için başucundan ayrıldı. Çok geçmeden Abbas ile Ali gülümün yanına koştular. Abbas heyecanla anlattı:
"Ey Allah'ın kutlu elçisi, arncan son nefesinde mırıldan- dı!"
Bir müjde gibiydi. Gülüm tasd ik için Ali'ye baktı. Heyhat:
"Ben duymadım !"
Ali onun oğluydu. Şehadet getirdiğini duymayı ne çok is terdi. Gülümün sevine

ceğini bildiği için isterdi. Babasının cehennemde yanmasına en çok Rasulullah üzülür dü çünkü.
O Ebu Talib idi, o Rasulullah'ın da babası yerine atasıydı.
Bütün şirk ehlini bir yana koysalar onu değişmezdi. Onu kimsenin sevmediği kadar sevmişti. Ali'nin cümlesinden sonra ciğeri yandı ve yüzündeki acı sanki yalvarır gibi dışa yansıdı:
"Git, Ali git, yıka onu, ellerinle bırak toprağa!"
Sonraki birkaç gün gülüm evinden dışarı hiç çıkmadı.
Ebu Talib'in bağışlanması için yalvardı durdu. Onun yakarış sözl erini geceler boyu süren şarkılarıma nakarat eyledim:
"Allah sana ra hmet etsin, seni yarlıgasın 1 Allah beni men edin ceye kadar , senin için mağfiret dileme ye devam edece ğim 1 Allah sana ra hmet etsin, seni ya rlı gasın 1 Allah ... "

Üzüntü üstüne üzüntü, gözyaşı üstüne gözyaşı ... Ebu Ta lib'in acısı henüz soğumamış iken, taze toprak kokusu henüz gülümün dimağın dayken acı tatlı günleri paylaştığı, çocukla nnın anne si, hayat arkadaşı ve iman yoldaşı Hatice de yatağa düşmüş, kuşça canı çırpınınaya başl amıştı. Gülüm ellisine yaklaşmıştı ve yirmi beş yıllık eşi Hatice ahiret yolculuğu na hazırlanıyordu. Mürninler ona artık Kübra diyordu; Hati cetü'l-Kübra. Büyüklükte bir merhale, kadın yüceliğinde ve alicenaplı ğında bir seviye ... Gülümün, sonra evlendiği hiçbir kadına değişı nediği Hatice ... Vahyin gölgesi Kureyş'in üzeri- ne düştüğü andan itibaren servet ve şöhret sahiplerini geri
çevirerek nasibi bekleyen Hatice ... Değil tantanalı düğünler, bir velime yemeğinin bile üstesinden geleme yeceğini bile bile nasibine kendisiyle bir likte servetini, itibannı, hayatını su nan tesl imiyet sembolü Hatice ... İşte şimdi ölüm döş eğindey di. Pırıl pırıl yüzündeki gülümseme bir teş ekkür gibiydi. San ki gülüme, "Ben sana yalnızca maddi servetimi verebildim, ama sen bana sonsuzluk servetini" diyor ve devam ediyordu:
"Mahremim, canım, cananım, efend im!.. Seni ben nime te erişmeden, daha Allah'ın elçisi olmadığın zaman sevdim.
Gözümde nurum, gönlümde sürurum idin. Bilesin ki dünya mı nurunla aydınlattığın her bir saniyeden bir asır kadar huzur duydum. Seninle geçen çeyrek yüzyıla şükürler ol sun ... Acını acım bildiğime, emeğini em eğime, terimi terine kattığıma şükürler olsun. Benden sonra sa kın üzülme. Ben Kiisım'ımıza, Abdullah'ımıza, Tahir'imize gidiyorum. Onlara seni anlatacağım. İşte şu kızların Rukayye, Zeyneb, Ümmü gülsüm ve Fatıma !.. Sonra oğullanmız Zeyd ile Ali. .. Sana beni hatırlatacaklar."

Fatıma henüz on yaşındaydı. Tazecik yüreği annesinin ebediyen gideceğini o vakit anlamıştı. Gözleri annesinin göz lerinde, yanaklarından inci inci nurlar damlıyordu . Hatice dayanam a dı:
"Ağ lama kuzucuğum, ağlama sakın, hiç kıyamam ... Annen cennete, asıl vatana gidecek ve orada seni bekleyecek ... "
Gülümün gözl erinden yaşl arın boşandığı andı. Fatıma'yı teselli etmek için anlattı:
"Fatıma'm! Yavrum, bilesin ki Cebrail yanıma gelip bana,
'Ey Allah'ın elçisi! Hatice' ye Rabbinden ve benden selam söyle ve ona müjde verip de ki, cennette onun için inciden bir sar ay yap ılmıştır, içinde ne gür ültü patır tı, ne de çalışıp yorulmak var dır' buyurdu. Annen bu yüce müjdeye erişmiş ken ağlamak ve üzülmek niye canım Fatıma'm!"
Baktım, gülüm gizli gizli yanaklarını siliyordu. Ne çok sevmişti onu. Bütün hayatını, musikinin ötesinde bir nağ me, mücerredin üst ünde bir lisan gibi o doldurmuştu. Hatice
"Büyük"lüğü hak etmiş, Allah'ın sevgilis inin sevgilisi olmuş tu. Zarafeti, inceliği, şefkati ve merhametiyle eşi benzeri ol mayan asil bir kadındı ... Kadınlık aleminin yüz akı; Asi ye, tınran ve Meryem gibi mübarek kadınlar silsi lesi nin hatemi.
Hatice, kalbinin sahibi, tecellisi, tesell isi... Hiç kimsenin ona inanmadığı zaman inananı, hiç kimsenin onu dinlemediği zaman dinleyeni ... Kimseciklerin yardım etmediği zaman yardımcısı, İsl amiyet' e para lazım old uğu vakit hazinesi. Ca- nıyla ve malıyla, ruhuyla ve gönlüyle sırdaşı, bütün zorlu yollarda yoldaşı ... Hatice bir abide, Hatice bir destan ... Ha tice çocuklarının anne si, Hatice hayırda öncülerin öncüsü.43
Hatice imanda ilkierin ilkiydi. Hatice diğer kadınların kıskandığı, Hatice meleklerin melek sandığıydı. Hatice evin anlamı, Hatice evliliğin anlamıydı. Gül sofrasın daki iki lok-

madan biriydi. Hatice vefanın adı ve yemeğin tadıydı. Hatice anneydi, şefkate bir hedefti; Hatice inci inci kızlanna en na dide sa defti . Sözü senet, karan netti. Si&#xfffd;irli yakutlar gibiydi, sözde sükutlar gibiydi. Hatice imanın gür sesiydi, ezcümle müminlerin annesiydi ...

Gülüme baktım, yüreği yırtılmak üze reydi sanki. Ebu Ta lib'in acısı henüz dinmemişken hayat arkadaşı, mübarek eşi de o uzak yola çıkmak üzere gülümsüyordu. Kızlan başu cunda ağlaşı yor, annelerinin ellerini, yüzünü okşuyorlardı.

Gülüm olup bitenleri derin düşünceler ve dualada izledi.

Birden Azrail'in gel diğini gördü. Dayanama yacaktı. Gözleri ni yumdu. Ve neden sonra küçük Fatıma'nın feryadı gökleri titretti:

"Anneeee ... m!"

Ramazan ayının onundaydık Cebrail tam on yıl evvel böyle bir mevsimde gelmiş, gülümü tutup sıkmış neredeyse nefesini kesmişti. Şimdi aynı şeyi Azrail

yapıyor, Hatice'nin kederiyle onu sıkıyor, sıkıyordu. Nefesinin kesilir gibi oldu ğunu hissetti. Gönlünden bütün sevinçler sürgün olup git mişti sanki. Bu yılı ömrünün sonuna kadar "Hüzünler Yılı" olarak hatırıayacağını biliyor gibiydi.
256

620 o Kureyş'in ölüm tehditler i o Bir umudun adı; Taif! .. o Kanla dolan ayakkabılar ve sığınılan
üzüm bağındaki köle ... o Mekke 'ye üzgün dönüş
Yanıp yakıldığım dem aşıkane ya Rasillallah
Boyandı ağlamaktan dfde kane ya Rasillallah
(Leyla Hanım)
Aşıklar gibi hasretinle yanıp yakıldığım zaman ey Allah'ın elçisi; gözlerim ağlamaktan kana boy andı.

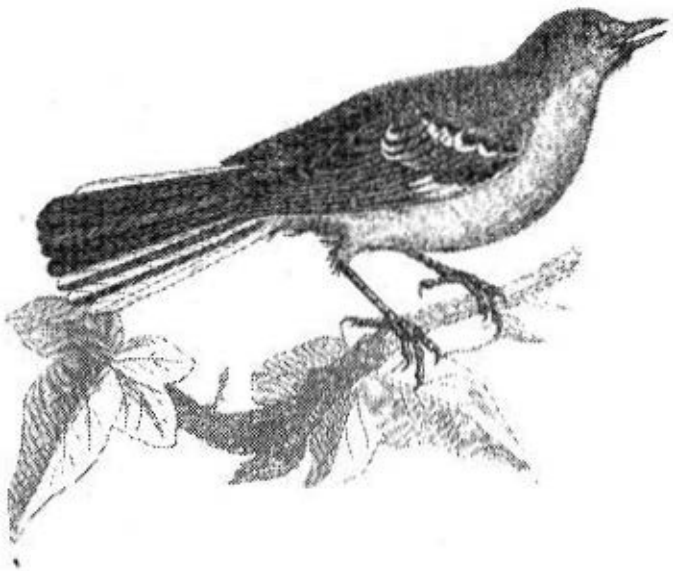

<<@259>>

M.flNI
Zeycf, için ...
Asıl konuşac akları konu Taif'te olup bitenierdi ama o,
Zeyd'in hikayesini merak ederek başla mıştı sormaya:
"Ded ikleri doğru mu Zeyd? Sahi köleliği özgürlüğe tercih mi etmiştin?"
"En muhteşem özg ürlüğün sevgiliye köle olmaktan geçti
ğine inandığım için ... "
"A ma babanla amcanın özgürlük diyetini reddetmişsin,

Rasulullah'ın yanında köle kalabilmek için."
"Eve t!.. Bununla da gurur duyarım. Ancak bundan ba bamla amcaını sevmediğim sonucunu çıkarmamalısın."
"Nasıl oldu peki?"
"En başı ndan anlatayım sana. Henüz sekiz yaşım day ken ... "

Zeyd'i çok seviyordum. Gülüm de çok seviyordu. O ana, baba, vatan ve hürriyetini büyük bir aşka feda edivermiş boynu bükük bir köleydi. Kölelikte efendilik bulacak kadar da talihli ... Özgürlüğünü gönlüne feda edince hakikatin kölesi olmuştu; bütün Müslümanlar gibi. Şimdi Ali'ye an latıyordu.
Söyledikleri beni eski günlere götürdü. Ta o ilk zamanlara:
ıcabe'nin yenilenen çatısındaki hurma dallarının arasına ilk yuvaını yaptığım günlerde tanımıştım onu ve hazin hika yesine yüreğim yanmı ştı. Yıllar ve yıllarca önceydi. Henüz gülüm Cebrail ile tanışmamıştı. Hatice' nin yeğeni Hakim,
Itırcılar Çarşısı'nın arkasındaki eve bir çocukla çıkagelmiş tL Kısa boylu, geniş burunlu ve kani yağız bir çocuk. "Hati ce!" demişti Hakim, "sana her işi düzgün, çalışkan ve cevheri pak bir köle getirdim. Senin as aletine yakışır bir yaratılışta- dır diye ... Hediyemdir!"
Zeyd'di çocuğun adı. Hatice'nin her dediğini anlıyor , kav rıyor, zekice yapıyordu ama hiç konuşmuyordu. Takip ettim, ilk birkaç gece içli içli ağladı. Mübarek ve ulvi kadın Hatice, kısa sürede içindeki cevheri sezmiş ve ona karşı bir köle gibi değil de evin bir ferdi gibi davranmaya başlamı ştı. Birkaç ay sonra onu kocası Muhammed'in hizmetine vermeyi düşün dü. Düğünler inin olduğu günde, anne yerine saydığı emektar kadın Bereke'yi azat ettiğini biliyordu. Sonraki zamanlarda yanında hiç hizmetçi görmemişti. İşierine yardımcı olacak böyle birisinin zarif ve hisli kocasını sevindireceğini düşün dü. Eşler arasında hediyeleşrnek de elbette ünsiyeti pekişti rirdi. Ama daha da önem lisi, yanında devamlı bir inin olması onun emniyeti sayılırdı. Bu birisi çocuk bile olsa ... Hemen o anda, niyetini açık etmekten çekinmedi:
"Bu köle senin olsun ey amc aının oğlu !"

Gülüm sevınınişti ama Zeyd daha çok sevinmişti. Bunu aylardır susan Zeyd'in o gün konuşmasından anladık:
"Harise oğlu Zeyd. Adım bu benim. Çölün kuzeyinde, top rakları Irak ile Suriye arasında uzanan büyük Kelb kabile sine mensubum. Babam abanın en soylu efendisid ir. Annem ise kuzeyin diğer boyu Tayy kabilesi nden Hatem'in akrabası ol ur. Hatem'i bütün çölde bilmeyen yoktur. Arap boylar ı ara sında onun kadar cömerdi yaş amamış tır. Annemle birlikte dayılarımızı ziyarete giderken konakladığımız o b ayı Beni
.
Kayn atlıl arı bastı. Köyü yerle bir edip anaları, babaları kı lıçtan geçirdiler ve gençlerle çocukları köle diye Ukaz Pana yın'nda sattılar. Hakim, beni sa tın aldığında asla eziyet ... "
"Sus, çocuk!"

Gülüm, bu lisanı fevkalade güzel ve bilgili çocuğu daha fa zla üzmek istememişti. İki yıl bu bahsi hiç konuşmadıl ar.
Mutlu geçen iki yıl. .. Yine de Zeyd, babasının onu her yerde aradığını ve arattığını düşünerek kalbinde bir umut taş ıyor du. Kabe'ye gelen hacıla r arasında Kelb veya Tayy kabilesin den kimseler olup olmı;ı.dığım araştırıp durması bu yüzdendi.
Üçüncü yılda artık eskisi gibi ailesine bir haber göndermek için çırpınınadığını, kabilesine dönmek için fırsat aramadı
ğını fark ettim. Gülümü kabull enmi ş, sevmişti. Onun da ken disini sevdiğini biliyor, görüyordu. Her yeni güne yeni bir umutla uyanıyordu artık. Ve hiç ummadığı günlerden birinde,
Kab e hareminde, kendi kabilesi nden bazı kadın ve erkekler görüverdi. Önceleri çok beklediği, şimdi ise gelmesini içinden erteleyip durduğu heyecan dolu o ikindi vakti... Akrabalan nın tavaf edişlerini izliyor ve içinden değişik duygular geçi riyordu. Düne kadar neredeydi bu adamlar? Neden iki yıl, üç yıl evvel gelmemişlerdi? Şimdi onlara ne diyecekti? Muham med'in yanında olmaktan duyduğu mutluluğu mu; yoksa ba-

basma ve ailesine olan hasretini mi? Duygulan karmakanşık
öylece bekledi, b ekledi, bekledi . .. Burada efen disinin yanında delikanlılık
çağını idrak ederken öğren dikleri ve yaşadıkla nyla, kabilesinden hatırlad
ıklarını karşılaşt ırdığında yüreği neden çölü değil de Mekke'yi tercih ediyordu
şimdi? İyi ama akrabalarına bir merhaba demeli değil miydi; ayaklan ne den
geri geri gidiyordu? Bu nasıl bir dilemma idi böyle? Bir yan da babası, ahası ve
orada savaşarak, adam öldürerek geçecek yıll ar, diğer yanda el-Emin diye
bilinen efen disinin yanında duyduğu huzur ve mutluluk. El-Em in, herkes
yalan söylese o söyleme z, herkes boş bulunup nefsine kapılsa o kapılmaz. Ve
Zeyd kararını verdi. Çünkü gönlü, çölde kendisine esirler al mak yerine burada
sevgilinin esiri olma yı tercih etmişti. Yine de babası na durumu bildirmeliydi.
Bundan geri kalamazdı, kalmamalıydı. Zeyd'in güzel şiir nazmed ebildiğini o
ikindi vakti anladım. Mısralan benim şakımalar ım kadar hisli, be nim şa rkılanı
n kadar kinaye ve mecaz doluydu:

"Gideme sem de ben, siz götürün sözlerimi 1 Uzaklarına düştüğüm akrabalan ma, Allah 'ın evi Kabe'den 1 Bilsinler ki evlatlan mukaddes kılınan yurttadır 1 Mutlu ve huzurlu 1
Atın sizi sıkıntıya sokan kederlerinizi 1 Beni aramak için hiç yarmayın develerinizi 1 Çünkü çok şükür ki ben, en asil ailenin 1 En büyüğünün içindey im."
Şiir i taşıy an hac kervanı Kelb kabilesi ne vardığında Ha rise, baba yüreğinin gümbürtüsüne eş lik edercesine atını mahmuzladı. Rüzgarl arın binicisi kardeşi Ka'b bile neredey se yolda ona yetişem iyordu. İki günün sonunda önce canpa- resine sarıldı, sonra da gülüme yarı yalvarır, yan tehdit dolu bir ses tonuyla "Muhammed!" dedi, "Fiyatı ne kadar yüksek olursa olsun, Zeyd'in fidyesini ödeyeceğim!"

Gülüm oğulla babanın hasret sevincine ortak olmuş, her zamanki tatlı tebes

sümüyle onları izliyordu. Tane tane an lattı:
"Zannederim ki Harise, bu karan Zeyd vermelidir. Seçimi ona bır akalım. Dilesin sizi seçsin, dilesin beni. Eğer sizi se
çerse bir karşılık almaksızın o sizindir ; eğer beni seçerse ben onun terc ihini değişt irecek değil im."
Harise duyduklarına çok sevin mişti. Üç yıldır hasretini
çektiği oğlu elbette kendisini seçe cekti. Duyduğu teklif, Mu hammed hakkında çok övücü sözler söyle yen Mekkelileri de haklı çıkarıyordu. Ona minnede baktı ve oğlunun, delikan lılığın eşiğinde böyle dürüst ve şahsiyet sahibi bir insanın yanında büyümüş old uğuna şükretti. Zeyd'in olgun tavırları ve asil dav ranışları da bunu gösteriyordu. Başlarını Zeyd'e
çevirdiklerinde her ikisinin de yüreğinde sevgiler buram buram kaynıyordu.
Zeyd her ikisine de baktı. Zor bir karar veriyormuş gibi değil de, önceden verdiği bir kararı açıkl ı yormuş gibi konuştu:
"Sevgili babam ve amcam! Hiç kimseyi efendime tercih edecek değilim. Onun dostluğunu gördüm, himayesinde yaşa dım. Garip ve miskin düştüğüm zamanlarda bana hem baba, hem anne oldu. Yanında yaşadıklanını hiç kimsenin yanında yaşamadım ve yaş ayacağımı da sanmıyorum. Beni bırakınız ve burada mutlu old uğumu biliniz. Ondan ayrılmak, sizden ve yurdum olan çöller den ayrılmaktan daha zor çünkü."
"Yazıklar olsun sana Zeyd!" diye bağırdı Amr öfkeyl e ve ağzından köpükler saçılarak devam etti "ilahlar adına! Sen ne hayırsız evlatsın, atanı utandırdın. Senden başka köleliği
özgürlüğe tercih edecek bulunabilir mi? Kelboğullan'na bu utanç yeter!"

O anda Zeyd'i en iyi ben anlamıştım. İçinde uğultulu fi kirler boğuşuyordu ve gülümün hayatındaki fa rklılıkla ola
ğanüstü güzellik hepsine baskın çıkıyordu. Aldığı kararda, iki yıldır başka hiç kimsede görmediği bazı ola ğanüstü hal lerin etkisi olduğu da açıktı. Çoğuna benim şahit olduğum,
çok azını da ins anların bild iği hallerdi bunlar ve gülüme daima saygınlık getiriyordu. O vakitler Mekke'de kimse ona düşman değildi çünkü. Zeyd amcasına cevap verirken çok kararlı ol duğunu gös termek istedi zanned erim: "A mcac ığım! Benim ondan gö rdüklerimi sen de görmüş olsa ydın böyle demezdin; inşallah bir gün Kelboğulla rı be nimle iftihar eder!"

Zeyd'in kendisini tercih etmiş olması gülümü sevindirir zannetmiştim ama o kendi sevincini unutup Haris için üzül meye koyulmuştu. Zeyd'in elinden bir baba gibi tuttu ve ba basıyla amcasına ses lendi:
"Benimle azıcık bir zaman da olsa Kab e'ye gelir misiniz lütf en!"
Baba ile amca, gülüm ile oğull arını takip ettiler. Eskiden
Kab e sınırında kalan Hicr'e geldiklerinde gülüm, yüksekçe bir taşın üstüne çıkıp bütün hacılara hi tab en ilan etti:
"Ses imi duyan herkes şa hit olsun ki Zeyd bundan böyle benim oğlumdur; ben ona varisim, o da bana varistir."
"Bab amla amcaı nın yüzler i gülüverdi" diye devam etti anlatmaya Zeyd, Ali'nin hayranlık dolu bakışları altında. "
Çocuklarının Kab e'de özgür ve saygın bir hayat yaşayacak olmasına ve ileride kabileleri adına buraya gelecek hacılar için şerefli bir sığınak olacağ ına sevinmişlerdi. Ben de ara dan geçen şu yirmi küsur yılda Kelb kabilesini hiç utandır madım. Zeyd b. Muhammed olarak Efendime hep sa dakaıle hizmet ettim. Zor günlerinde yanında oldum, tehlike anında

perdeledim. Gönlü kınldıkça tes elliye, ihtiyaç duyduğunda tedarike çalıştım. Bazen dizinde uyudum, bazen omzumda uyuttum. En son da yaralarını sardım; dizlerinden kanlar akıyordu ... "
"Pekala! Anlat artık, orada neler olup bitti?"
"Oraya vardığımızda ... " dedi Zeyd, "Yani Taif'e ... " Sonra durdu. Yüzündeki ağla maklı ifade içimi titretti. Zihnim, hiç hatırlamak istemediğim zamanlara gitti çünkü. Zor zaman lara. Bir bir gözümde canlanan zamanlara ... Boykotlar , son ra da hüzünler yılının ardına ...
Gülüm, çok sevdiği ve himayesini gördüğü iki insanın,
Ebu Talib ile Büyük Hatice'nin vefatından sonra şu geniş yeryüzünde, insanlar ın yığın yığın olduğu şu arzda, koru masız, himayesiz, yalnız ve kimsesiz kaldığını hissetmişti.
İslam çağrısının sağlı klı yürüm esi adına bir himaye araması uygun olaca ktı. Arap kabileler inin arka çıkmadığı insanlar kara toprağa karışmış kara karınca hükmünde sayılır, asla değer ifade etmez, üzerine basan ilk ayak onu ezer geçer, kimse de hesabını sornıazdı çünkü. Böyle birinin ne itibarı, ne varlığı bir anlam ifade eder, ne de sözü dinlenirdi . Ebu
Talib'in ardından müşriklerin gülümü daha fazla tacize baş lamalan bu yüzdendi. Zeyd işte o günleri anlatıyordu:
"Taif'e vardığımı zda, Sakif kabilesi nin İslam'a girmesini ve Efendimizle birlikte Kureyş'e karşı mücadele etmelerini umuyorduk. Mekke'de himayesiz kalmıştık ve himaye arıyor duk. Ama yanılmışız, Lat putunun koruyucularından bir şey beklenemeyeceğini bilemez dik."
"Nasipsizle r!.. Üzümden şarap yapıp sabah akşam su ye rine içenl erden ne beklersin başka?"
"Haklısın Ali! Başka bir memleket ti sanki! Ama sulan gü rül gürül, havası serin mi serin! .. Bağlar bahçeler arasından

geçerek evlere, oradan çarşılara vardık. Efendimiz kendini tanıtıp birkaçıyla görüştü. Meğer şehir Sakif kabilesi ve on ların başı ndaki üç kardeşin güdümünde ymiş; Abdüyalil, Me sud ve Habib. Onl arı bulduk.

'Adını duyduk, buyur gel, otur şö yle !' dedil er. Efen dimiz oturunca Abdüyalil sordu:

'Kavminle aran açıkmış öyle mi?'

Efendimiz doğruladı, kendisini ala ya aldıklarını, hakaret ettiklerini, inananiarına işkenceler yaptıklarını uzun uzun anlattı. İlgiyle ve üzülerek dinledil er. Umutlanmıştım. Ta ki küçük kardeş Habib'in hornurdandığı ana kadar:

'Yani şimdi sen Allah'la konuşuyorsun, bütün tanrılar ye rine bir tek Allah var diyorsun, öyle mi?'

Sor uyu diğeri sürdürdü:

'Hem bize geliyorsun, hem de bize, putlarınız işe yara maz, bugüne kadar yaptığınız ibadetler yersiz ve yararsız, diyorsun, öyle mi?'
Hakaretler ve aşağılamada Kureyş'ten geri kalmadıl ar,
Ali! Biri 'Eğer peygamber isen sus; sö zünü reddetmernek için seni duymayalım; eğer peygamber değil isen de sus, çünkü boş konuşmuş olursun !' derken diğeri 'Hıh! .. Allah senden başka elçi gönderecek kimse bulamamış mı?' diyerek içinde ki küfrü göst eriyordu. Kulaklar yine sa ğır, gözler yine kör ol- muştu. Mis afirlerine zerre ikram göstermeyen hödük ayyaş lar! .. Kaskatı kalplerle Efendimizi ineittikçe inci ttiler. Onun sevgi ve şefkat nazariarını göremediler ve yazık, yazık ki şu cümleyi söylediler:
'Terk et şehrimi zi, Kureyş'e getirdiğin ikilik tohumunu burada aramıza ekme!'
Rasülullah umutsuz, üzgün ve kırgın oradan ayrılırken bir ricada bulundu:

'Peki, tamam, ama hiç olmazsa size geldiğimi kimseye yaymayın!'
Mekke'den kimseye haber vermeden çıkmıştık. Aynı şekilde geri dönebilirdik. Sakif kabilesi bizden evvel haberi Mekke'ye ulaştınrsa müşrikler bizi şehre sokmazl ar, biz de himayemizi
üstlenecek kimse bulamazdık Taif'te yazlıklan ve bağlan bu lunan bazı Kureyşliler in de Mekke'ye haber uçurmalan müm kündü. Efen dimize oradan hızla aynlmayı teklif ettim ama nafile ... Daha biz kasabanın sokaklanndan çıkmadan TıHf'in bütün ayak takımı, sarhoş delikanlılan, yaramaz çocuklan et- rafımızı almış küfürler, hakaretler, hicivler yağdırmaya baş lamıştı. Sakifoğullan'ndan emir aldıklan belliydi. Derken taş atmaya başl adılar. Ben Efendimizin önüne perde oluyor, onu koruma ya çalışı yordum ama serseriler üç yanımızı almış, at tıkça atıyorlardı. Kendimi siper ettim. Bedenimde acı hisset- miyordum nedense; ama Efendimize bir taş isabet ettiğinde ta ciğerim yanıyor, koluna geldiyse kolum acıyor, beline geldiyse belim sancılanıy ordu. Taşın ardı arkası kesilmiyordu. O ise nur bedenine isabet eden taş lardan birini bile eline alıp geri atmıyordu. O atmıyorsa ben de atamazdım. Ayakta kalmalı ve onu korumalıydım. Av azım çıktığı kadar bağınyordum:
'Durun, Allah için durun!.. O bir peygamber . Sizin iyili
ğinizi isternekten başka amacı yok. Kalbi sevgiyle dolu dur, durun, atmayın, yalvannm durun! O sizin misafiriniz, du ruuuuun!'
Ne yapsam boştu. Serseriler yağlı emir almışlardı. Bir ara
Efendimizin yere oturup kaldığını gördüm. İçimden, 'Tamam artık' dedim 'çekilip giderler!' Ama öyle olmadı. Hepsi çoka
şıp zorla ayağa kaldırarak gitmesini istediler. Yürümeye baş layınca da taş yağmuru. yeniden başladı. Birkaç adım sonra
Efendimiz yeniden yığılıp kaldı. Yine geldiler , yine o nazik

kollanndan tutup ayağa kaldırarak yürümesini istediler. Yü rüdükçe atıyorl ardı. Şehrin sınırları çoktan gerilerde kalmıştı ama Allah düşmanları hala azgınca peşimizden geliyorl ardı.
Düş ündüm, istese tek başına bu çapulcu ların hepsine karşı geleb ilir, bir el açış ıyla hepsini yere serebilirdi. Ama hayır, Al lah'tan bunun için izin gelmiyordu anlaşılan. Bekleyecektim,
çaresizdim. Başım yarılmış, kaniarım göğsümden süzü lmeye baş lamıştı. Dedim ya acı duymuyordum. Allah bana ayrı bir güç vermişti sanki. Tozlu yolun kenarında iki sıra taş duvarla

çevrilmiş bir bağ vardı. O bağa doğru yöne ldi. Ben de arka sından ona siper ola ola ilerledim. Daha önce yapmalıymı şız.
Taif'in azgın ve cahil çapulcuları biz bağa girince çekilip git tiler. Üzüm asmalarından birinin altına oturduk. Meğer Ali, ben o ana kadar sadece Efendimizi korumaya kilitlendiğim den olup bitenleri fark edememişim. Gördüm ki Efendimi zin yüzü gözü kan içinde. O haliyle bile elini uzatıp alnımdaki kanları silmeye kalkışmasın mı?! .. Her şeyin koptuğu andı. Efendimizi koruy amamış, yaralanmasına mani olamamıştım ve üstelik o benim yararnı tımara çalışı yordu. Zangır zangır titremeye başladım. Hıçkınklarımla boğula caktım sanki. Ne den sonra akıl edip yüzündeki kanlarını sildim. Yapabilsem bir anne olacak, onu bir bebek gibi kucağımda sa rıp sarmala- yacaktım. O sırada ayağını uzatıp yemenisini çıkardı. O da ne?
Yemenis inin içi kanlarla doluydu. Aaaaaah, kıyamam! .. Kıya mam Ali, hiç kıyamam! .. Me ğer güzeller güzeli zebun edilmiş de haberim olmam ış. Meğer gül kokulu mübarek ayakl arına taşlar değmiş de fa rkına varmamışım. Meğer yemenisinin içi kan dolmuş da benim ciğerimde hala kan donmam ış ! Onun dizlerine taşlar değerken benim dizierirnde derman kesilme miş Ali. Bu utançla yaşanır mı, söylesene Ali, yaşanır mı? O
ümmeti için canını pazara sürerken benim hala can taşıyor

olmamın küstahlığıyla ve anyla ne yapayım ben Ali; nasıl ona ümmet ol duğumu söyleyeyim? Onun kan dolu yemeni sinin vebalini nasıl yüklenirim Ali, neliklerle taşının, bilsen ah Ali, eyvah Ali ?!.. Gül goncasını dikenlerden koruyamayan bahçıvana ne yapmak lazımsa bana yap şimdi. Bir emaneti bile muhafaza edemeyen bu kardeşine yazıklar olsun, eyvah lar olsun, tükür yüzüme Al i!.. Onun göz lerini dolu dolu gören bu gözler görmez olsun! Onun dizleri çizik çizik olurken mani ol amayan şu dizler yürümez olsun Ali !.. Üstl üğümü çıkarıp di lim dilim yararak yaralarına sa rarken eller ini açmışt ı ya , vah bana, vahlar bana Ali !.. Ona eller ini açıırmayacak şa rtları ha zırlayamayan bana vah olsun Ali, vahlar olsun!. Ellerini açıp dillend irdiklerine sebep olan beceriksizliğim dillerde anılsın

Ali, onun utancıyla kalırolayım ben. Ben ona sahip çıkacak tım, Ali, meğer sahipsiz bırakmışım, vur bana Ali, öld ür beni!"

Ali titriyo rdu. Zeyd kendini paralıyor bir türlü sakinleşe miyordu. Gözyaşları

iki ırmak olmuş birbirine karışıyordu.
Ali onu kucakladı, bağrına bastı. Belki sakinleşir diye sordu:
"Ne diye dua ettiğini bildir bana Zeyd, Efendimiz ellerini açınca ne dediğini anlat bana ."
O anda Zeyd'i değil de gülümü dinlediğimi zannettim.
· Sesi onun sesi, yakarışı onun yakarışıydı. Zeyd o olmuş, onun duasını nakletmiyor da sanki kendisi için yakarıyordu ama dilekler kelimesi kelimesine aynı dileklerdi:
"Yüce Allah'ım! Gücümün zayı flığını, insanl ara karşı takatimin azaldığını ancak sana ar z ediyorum. Ey me rha metlilerin en merhametlisil Sen zayı fların Rabbisin, benim
Rabbimsin. Sen beni kimin eline bır akıyorsun? Bana kötü muamele yap an huysuz yabanc ıya mı? Yoksa düşmana mı? Eğer bu, Sen'in bana karşı bir öfkenden ileri gelmiyor sa ben buna aldınş edecek değil im. Fakat senden gelecek bir

hima ye ve koruma her zaman çok daha hoştur . Senin gaza bına uğra maktan karanlıklan ayd ınlatan, dünya ve ahr et işlerini ıslah eden ilahi nuruna sığın ıyorum, beni gazabına uğr atma. Her şey Sen'in hoşnutluğun içindir (Sen benden ra zı olunc aya kadar af ftmı dilerim); güç ve kuvvet ancak Sen 'dendir . Amin/" 44

"A min, amin, amin ... Amin ya rabbe'l-alemin !"

Ali'y e baktım. Gözle rinden süzülen yaşlan siliyordu. Zeyd yava ş yavaş sakinleşme ye başlamıştı. O sırada Ali'ye fı sıl damak geldi içimden, fısılda yarak Zeyd'in ne derece yufka yürekli ol duğunu ve gülüme dair bir şey anlatırken hemen sesinin titreyip, boğazının düğümlendiğini söylemek geldi. Ve elbette o "A min"leri Zeyd'in hiç duymadığını da. Çünkü o "Amin"leri o gün, yalnızca gülüm ve ben duymuştuk. Ağaçla nn yapraklan hışırdayarak, kuşlar her yandan cıvılda yarak, dağlar ve taşlar sada vererek, rüzgar uğulda yarak "A min !" demişlerdi. Sonra da göklerden "A min!" sesl eri gelmişti. Al lah'ın gülüm ü hiçbir vakit terk etmediğini ve orada da terk etmeyeceğini anladığım andı. Ferahlamıştım. Ama Zeyd bunu bilemezdi. İç geçirip gözl erini silerek devam etti. Tabii çok geçmeden yine ağl amaya başla yarak:

"Hepsiyle tek tek dövüşmek, hepsinin elinden bir kere ölmek de gerekse onu korumalıydım Ali. Ama Rabbim beni onun uğrunda şehit olma ya değer bulmuyordu. Ben ne kötü bir ümmetim değil mi Ali? Sahi Ali, ben bu olamam, değil mi; bu hen değilim, değil mi? Vur beni Ali, öldür beni..."

Zeyd gerisini anlatamadı. Anlata mayacaktı da. Ciğeri kan doluydu. Tıpkı benim gibi. O sırada ne oldu, nasıl oldu, bil miyorum, bir şa rkı geldi dilime. Sanki ben değil de Zeyd idi şakıyan. Devamını anlatan şarkıyı ben söylüyordum ama

içimde Zeyd konuşuyor, Ali'ye anlatmak isteyip de anlatama dıklannı nağmelere döküyordu:
"Y anımı zda gençten biri bitiver di. 1 Köle olduğu kıyafe tinden belliydi. 1 Kötü niyetli biri değildi anlaşıl an. 1 Elinde bir salkım üzüm 1 Acıyarak gülüme uzatmıştı: 'Bunu size efendilerim gönderdi !' 1 Ve yaş dolu gözler gülümsedi."
!şaret ettiği yerde iki kişi oturuyordu. Gülüm onları ba
şıyla sel amıayıp teşe kkür ettikten sonra üzümden bir çilte aldı ve "Bismillah" diye mınıdanarak ağzına götürdü. O sı rada kölenin yüzünde hayret dolu bir tebessüm belirdi. Gü lümün yüzüne baktı. O derece yorgun, bitkin ve yaralı iken bile karşısındaki kölenin gülümsemesine mukabelede bulu nuyordu:
'Merakımı bağış layın, vallahi buralarda kimse bu kelime yi bilmez ve söylemez. Kimse Allah adıyla iş görmez! Siz kim oluyorsunuz ve size neden saldırdılar?'

'Adın ne senin?'
'Addas ... '
'Nerelisin Addas? Bir dine inanır mısın?'
'Ninovalıyım. Hıristiyan'ım.'
'Demek sen salih kardeş Yunus ibn Metta'nın hemşehri- sisin; ne güzel !'
'Siz Yunus ibn Metta'yı nerden biliyorsunuz?'
'O benim kardeşimdir. Peygamber idi. Ben de peygamb erim.'
Addas hayretler içindeydi. Bir peygaınberle konuştuğu- na inanamadığını söylüyor, hemen o anda kendisine hakkı ve hakikati telkin etmesini istiyordu. Az sonra Addas say gıyla eğilmiş şehadet getirirken gülümün yüzünde az önce ki kederden hiçbir şeyin kalmadığını gördüm. Belli ki Addas , kanayan dizierin diyetiydi. Bir kişinin iman etmesi, bütün

acılara değerdi çünkü ... Üstelik Rabbim dönüş yolunda Ha bib'ine cinlerden de ümmet verecek ve o, "İns ü cinin pey gamberi" olacaktı.
Zeyd, Ali'nin kucağında tam üç saat baygın kaldı. ..
272

621
• Taif'te kırılan kalbe teselli: İsra ve
Mira c
• Müşriklerin Mirac haberiyle çılgına dönmeleri ve Hz. Peygaınber'i imtihana tabi tutmaları
• Hz. Ebu Bekir'in tasdiki
• İnananların miracı; beş vakit namaz!
Um arsam bahr-i lut fundan inii yet ya Rasulallah
Benim halim perişandır şef aat ya Rasulallah
(Ze.kayi)

Eğer senin cömertliğinin denizinden bi rkaç damla yard ım um uyor sam ey Allah'ın elçisi; beni hoş gör ki perişan halim şefaatine muhtaçtır ...

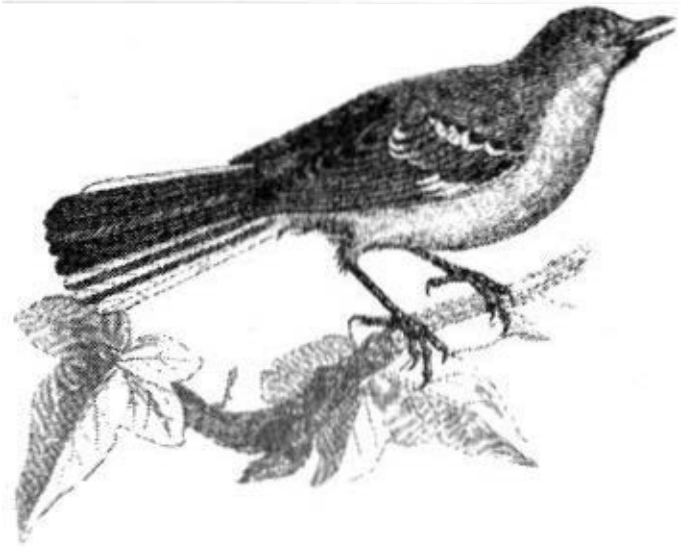

<<@275>>

N.fiZİRE
Burak için ...
"Ey Allah'ın elçisi! Sakın bunu insanlara söyleme. Sana yalancı diyecekler ve ala y edec ekler, sana kimse inanmaz, inananlar da vazge çer, yalvannm onlara anlat ma!"
Ebu Talib'in kızı Ümmühani söylüyordu bunu. Babasının vefatı ndan sonra annesi Fatıma'yla bi rlikte Müslü man olan, kardeşi Ali ve Cafer'den öğrendiklerinden ziyadesini gülüm den öğrenebilmek maksadıyla onu sık sık evine davet ederek ağırla yan Ümmühani. Kocası henüz Müslüman değildi ama gülüm geldiği vakit iyi davranırdı; Mekke'deki pek çok kişi gibi... Kınlma noktası Taif'ten dönüş le başlamıştı. Bir müd det Hira Mağarası'nda beklemi ş, Zeyd'i göndererek Mekkeli birkaç kişiden, dostluklarına güvenerek himaye talep etmişti.
Önceleri gelen haberler iç açıcı değildi. Kureyş efendilerinin

hiçbirisi kendi adıyla Muhammed adının birlikte anıl ması nı istemiyordu. Sonunda Nevfeloğulları 'nd an Mut'im b. Adiy gülüme sad akat gösterip kendisini himaye edeceğ ini bil dir di. Oğulla rını se fe rber ederek dediğini de yaptı ve Mekke'ye girmesini sağladı. Kureyş'in azılll arını sa ymazsak, kavgadan bıkan halk, bu çatışmanın şehre zarar vermeye başlad ığını ve Muhammed'i kendi haline bırakmak gerektiğini dillen diriyordu. Kaldı ki Müslümanların sayısı hızla artıyordu.

Gülüme gelince; o, Tiiif'in kederini üzerinden atmaya çalışı yordu. Ve Ümm ühani'nin evinde, bir istirahat anında, Allah kendisine ikramda bulundu: Mirac. "Ey Ümmühani !" dedi gün doğarken, yüzünde sevinç te bessü mleriyle, "Biliyorsun, seninle bu vadide akşam nama zını kıldık. Sonra Kudüs'e gittim ve orada da namaz kıldım.

Şimdi ise gördüğün gibi seninle saba h namazını kıldık !"

Ümmühani duyduklarına elbette inanmadı. "A llah'ın elçi si neden böyle bir şa a yapıyor ki?" diye düşündü. Ama ha
yır, o bunu ciddi söylüyordu. Söylüyor ve buna inanıyordu.
Ümmühani gülümün ciddiyetini görünce ne yapacağını bile medi. Başının yeniden Kureyş'le belaya gireceğinden, bunu söylediği takdirde kendisine inananların onu terk ederek dinden çıkacaklarından bahsetti. Bu sözü tekrar etmemesi için yalvarınanın işe yarayacağını düşünüyordu:
"Ey Allah'ın elçisi! Sakın bunu insanlara söyleme. Sana yalancı diyecekler ve ala y edecekl er, sana kimse inan maz, inananlar da vazgeç er, yalvarırım onlara anlat ma!"
O anlatacağını söyledi. Bana göre de insanlar bunu bil meliydi. İnanmak istemeyen inanmazdı. İnananlar ise sağ lam iman sahibi oldukları için inanmış olurlardı. Çürük taş lar üzerine bina yapılamazdı, dinden ayrılacak olan varsa zaten ayrıl ırdı. Bugüne kadar hiç kimseye hiçbir vakit yalan

söylemedi; bunu herkes biliyordu. Ve Ümmühani'nin gözü nün içine baka baka "V allahi onlara anlatac ağım !" deyiverdi.

Ümmühani şa şkındı. Rasulullah'ı durdurmalı, anlatma sına mani olmalıydı. Dış arı çıkarken cübbesinden asıla rak onu engellemek istedi. A-aa; cübbe sıyrılıp elinde kahverme sin mi? Aman Allah'ım! Sevgili'nin nur bedenini gördüm. Ha- murunun nurdan yoğrulduğunu biliyordum ama bu derece
ışıltılar saç tığını hiç tahmin etmezdim. Ümmühani gibi ben de bakakaldım. Aslında bu, o gece gö rdüklerimin içinde en az hayret verici olanıydı. Çünkü o gece bambaşka bir gecey di. Aklın durduğu, zamanın durduğu, her şeyin durduğu ve imanın başladığı ...

Recep ayının yirmi yedisindeydik. Daha gün inerken bambaşka şeyler olacağını hissetmiŞtim. Gülüm akşam vak ti Ümmühani'nin evine varmış, abdest, namaz derken vakit ilerleyince Kab e'ye yön elmişti. Geceleri Kabe hareminde iba det

ve tavafı çok sevdiğini biliyordum. Ama öyle yapmadı.
Sanki uykusu gelmiş gibi dosdoğru Hi cr' e, de de si Abdülmut talib'in oturduğu yere vardı. Allah' ı anıyor, dualar ediyordu.
Derken azıcık uzandı. Uykuyla uyanıklık arasındaydı. Bir
şarkıya başlad ım. Ninni olsun istiyordum. Ama onun uyu madığını anladım. Dediğine göre o sırada Cebrail gelip dürt müş. Bunu bel iniernesinden de fark etmiştim. Sonra tekrar dalar gibi oldu ve bir daha belinledi. Üçüncü seferde sa nki kolundan tutulup kaldırılır gibi doğruldu. Bir müddet eliy le göğsünü tuttu. Sanki dalgındı. Onu daha evvel de böyle görmüştüm. Cebrail'in yanında olduğundan artık emindim.
Şarkımı kesip onu izledim. Kabe'nin kapısına doğru yürü dü. Bedeni nura dönüşmeye başladı. Kapıda şekilce katıra benze yen ama kanatlı bir binek vardı. Ona bindiğinde binek de nura dönerek kanatlarını açıp yükseldi, yükseldi, yüksel-

di. Kanadına yakın uçtum. İzah edemeyeceğim bir lez zetin içindeydim. Dostum İbrahim ile ateşiere ileriediğimiz gün künden daha güzel bir şey yaşa dığımı hissediyordum. Ne
çare ki bu hal fazla sürmedi. Çünkü bu kanatlı binek birden hızlanıp gülümü götürüve rdi. İbrahim'e yetişrnek için kanat
çırpınam yetmişti, ama gülüme yetişme ihtimalim yoktu. Ar kasından koku sunu takip ederek gitmeyi denedim. O da ne?
Mesa feler benim için de dürülüyor, uzaklıklar yakın oluveri yordu. Kokunun izini Kudüs'te buldum. Evet, işte oradaydı, gülümü götüren binek Beytülmakdis'in kapısına bağlanmış
öylece duruyordu. Bekledim. Boşl ukta duran muallak bir ka yanın üzerinde ayağının kokusu vardı. Belli ki buraya bas mış ve gitmişti. Ne tarafta old uğunu merak ediyor, çevreme bakınıyordum. Yanılmıştım. Göklere bakmalıymı şım.

Çünkü gecenin sabaha evrilen sa atlerinde eve-i alada bir nur gör düm. Gözler kamaştıran bir nur. Yükselen, yükselen ve yük seklerde daha ziyade parlayan bir nur. Uçsuz bucaksız bir nur. İçine girip kaybolma yı isteten bir nur. Evet, anlamış tım, gülüm o nurun arasından, gökler den geliyordu. Bineği birden önümden geçiverdi ve ben yine yetişemedim. Üstelik mesaf elerim bu defa dürülmedi. Durmadan kanat çırptım ve kan tere batmış olarak Mekke'ye gelebildim. Şehirde herkes ondan bahse diyordu. Ümmüh ani'nin korktuğu gibi, tedirgin ve tereddütlü. Sonuçta Mekke'yi bir Mirac45 haberiyle çal kanır buldum. Gördüklerimi merak ediyor, eksik parçalan anyordum. Son nebinin Sidre'deki son sının da geçerek sı nırsızlık alemi ndeki zaman ve mekan ötesi son yolculuğunu
öğrenmek istiyordum; son teferruatına, son heyecanına ka dar ... Akıl ve kıyas ılieminin sonunda ve ötesinde neler oldu
ğunu bilmek istiyordum. Ve öğrendim; çünkü bizzat Hasan-ı
Basri'ye anlatmış. O da gülümün kelime leriyle naklediyordu.

Başıma vecd örtülerini çekerek ve içime büzüldükçe büzüle rek dinledim:
"Hi cr' de uyurken Cebr ail geldi ve bana ayağıyla dokun du. Bunun üzerine kalktım fakat b.ir şey göremedim, tekrar ya ttı m. İkinci kez geldi. Ve üçüncü se fer beni kolumda n tut tu, kalktım, yanında durdum. Beni Kabe'nin kapısına ge tirdi. Orada katır la eşek arasında fakat ne ka tır ne de eşek olan, iki yandaki kanatlanyla har eket eden beyaz bir binek
-B urak- duruyor du. Her adımı gözün gör ebildiği yere kadar uzanıyordu. Verilen Bur ak'a bini p Beytülmakdis 'e geldim.
Onu, önc eki pey gamberle rin bağladığı halkaya bağladım, sonr a Mescid'e girip orada iki rekiit namaz kılıp çıktım.
Cebrail bir kap şar ap, bir kap da süt getirdi. Ben sütü seç tim. Cebrail, 'Yaratılışa uy gun olanı seçtin ' dedi. Sonra bizi bi rinci semaya çıkardı. Gök kapısında, 'Sen kimsi n?' diye bir ses geldi. 'Ben Cebr ail' im ' dedi. 'Yanındaki

kim?' den di. 'Muhammed aleyhisse lam' dedi. '0, pey gamber olarak gönderildi mi?' dendi. Ceb rail, 'Evet' dedi. Gök kapısı açıl dı. Ata m Adem 'le karşılaştı m. Bana merhaba diyerek hayır dua etti. İkinci semaya çıktık. Yi ne orada da ayn ı konuşma lar geçti. Göğün kapısı açıldı. Burada iki teyze oğlu lsa ve
Yahya ile karşılaştım. Onlar da bana, merhaba diy erek dua ettil er. Üçüncü semaya çıktık. Bu kapıda da aynı konuşma lar geçti. Göğün kapısı açıldı. Orada Yusuf'u gör düm. O da dua etti. Dör düncü semaya çıktık. Ay nı konuşmalar oldu.
Kapı açıldı. ld ris'i gördüm. O da dua etti. Beşinci semaya
çıktık. Yi ne aynı konuşmalar geçti. Kapı açıldı. Harun 'u gör düm. O da dua etti. Altıncı semaya çıktık. Yi ne aynı ko nuşmalar oldu ve kapı açıldı, Musa'yı gör düm. Merh aba diyerek dua etti. Yedinci semaya çıktık. Yi ne aynı konuşma-

lar geçti ve kapı açıldı. Arkasını Beytül mamur' a day anmış
Hazr et-i İb r ahim 'i gör düm. O da dua etti. Beytüım amur' u gör düm. Sonra Cebrail beni Sidretü'l-mün teha 'ya götürdü.
Allah günde elli vakit namazı farz kıldı. Musa 'nın ya nına gelip anlattım. 'Rabbinden azaltmasını iste! Ümmetin buna güç yetiremez. Tecrü bem var!' dedi. Birkaç defa Rabbimle görüşm eye devam ettim. Ni hayet Rabbim, 'Beş vakit namazı farz kıldım. Her vakit için on sevap vardır . Böylece elli vakit namaz olur' buyurdu." 46
O geceyi düşündüm. Hatıralanm ta dostum İbrahim'e ka dar uzandı. N ebiler tespihinin imamesi, peygamb erler sultanı gülüm önce Kabe'ye gelmiş, oradan Burak ile Kudüs'e vara rak İsra yolcu luğunu tamamlamış, bu arada diğer nebilere imamlık edip namaz kılmış, ardından Refref'e süvarilik edip yedi kat gökleri seyran eyleyerek miracını tamamlamı ş, sonra da gelip bunu Mekkelilere anlatmıştı. Nur ağacının meyvesi,
Sidre'den ötede o ağacın özüne ulaşmış, oradan elvan elvan hik metlerle dönmüştü. Önceden İdris, İlyas ve İsa 'nın kısmen yaşadıklan yükselişin en mükemmelini şimdi dünya sad efinin ineisi gerçekleş tirmi şti. El bette Ümmühani 'nin dediği olacak; düşmanlan bir zafer kazanm ış gibi sevinerek "Şimdi kıstırdık
Muhammed' i. .. "yavel erini savuracak, "aksi ispat edilemeyecek bir iddiada bulunuyor çünkü" diye ala ya ala caklardı. Olsundu, ben şahit idim. Kısır şirk akıllılar binbir soru üretedursunlar:
"Bir gecede, öyle mi? Uykuda mı, uyanık mı? Ha-ha; Mes cid-i Aksa mı dediniz? Göklere çıkmış ha? Acayip değil mi?
Burak ha, Burak? Madde gözüyle mi görmüş? Sidre? Nasıl yani? Niçin? Refref de ne? Neden? Neyle? Ne? .. "
Mekke'den Kudüs'e giden bir kervan en hızlı gidişle ancak bir ayda varabil irdi; bunu Mekke'nin çocukları bile bilirdi.

Bir gecede oraya gidip geldiğini söyleyen biri elbette artık el
Emin olamaz, kimseyi inandır amazdı. Şimdi ona istedikleri kadar eziyet edebilir, hatta aklının yerinde olmadığını bile yayab ilirlerdi. Artık inansın yahut inanmasın, kimse onu hi maye etmeye kalkışmazdı. Bu söyledikleri içinde onu yalancı
çıkarabilecekleri çok konu vardı. Hemen Beytülmak dis'i gö renleri bir araya topladıla r. Akıllarınca onu imtihan edecek lerdi. İlk soruyu Ebu Cehil sordu:
"Muhammed! .. Gerçekten iyice çıldır maya başla dın. Şaşı yorum sana ki gece Kudüs'e gidip geldiğini söylüyo rsun. O halde cevap ver bakalım, Beytülmakdi s' in kaç kapısı var?"
Aciz akıllar gülümü neyle imtihan ediyorlardı? Zavallılar, kendi zekalarına karşı gösterdikleri şüpheyi bir peygambere isnada çalışı yorlardı. Aslında o andaki şüpheleri akılların dan değil, Allah'tan idi. Ve o, bir bir saydı kapıları. Sayınakla kalmadı anlattı, tasvirler yaptı. Sonra pencerelerini, sonra

çevresini. .. Cebrail, Allah'ın emri ve izniyle Beytülmakdi s'i gözl erinin önüne getirmiş, onlar sordukça döndürüyor, gös teriyordu.
"Valla hi tarifinde isabet ettin. Ama belki de sen ora yı bi liyordun da bizi aldatıyorsun. Peki şimdi sö yle bakalım yol larda neler gördün? Bizim kervanımız neredeydi. Ne de olsa kervanımız Beytülmakdis'ten daha önemli. Öyle değil mi ar kadaşla r, halı, ha ... "
Aralarında kervan yollarını avucunun içi gibi bilen bezir ganlar, iz sürücüler , kaifler, rehberler vardı. Yollar ezberle rindeydi. Gülüm dönüş yolunda gördüklerini anlatt ıkça hep sinin hayretleri artıyor, kendilerinin bild iğinden öte şeyler söylemesine şa şırıp kalıyorlardı. Sonunda onlara kervanl a rına nerede rastladığını, develerinin durumunu, eşyal arını konak yerinde bırakıp kaçan bir deveyi aramaya gittiklerini,

o sırada içi su dolu kaplanndan içtiğini ve ağzını yine eskisi gibi kapattığını anlattı. Tabii ki alay ettiler:
"Oldu olacak kervanımızın şimdi nerede old uğunu da bil diğini iddia et bari!.."
"Kervanınız şu anda Beyza'dan, Ten'im yokuşundan ini yor. Kafilenin önünde boz, siyah renkli erkek bir deve, deve nin üzerinde de birisi siyah, diğeri alacalı iki çuval var!"47
Velid b. Mugire, oturduğu peykeden yere düşecek gibi oldu. Tasvir kendi deve si ve üzerindeki çuvallan anlatıyordu.
"Sihirbaaaaz !"
Gülüm her zamanki ağırbaşlı ve munis tavrıyla karşılık verdi:
"Yan ın ıza geldi kleri vakit onlara sorun; kaplarındaki suyu içilmemiş bulmuşlar mı?"
Başa dönüldü; deli, büyücü, mecnun yakıştınnaları arka arkaya geldi. Başka kervanlann halini anlattığı zaman da de
ğişmedi tavırl arı. Değişmeyecekti elb ette. Adem'den bu yana
şirkin kıskacındaki hiçbir yüreğin iddiası değişmemişti. Yal nızca nefretleri artıyordu ve artacaktı da. Bu bir nasip veya nasipsizlik mes elesiydi. Akıllan mes afelere takılıp kalmıştı.
Yesrib, Hayber, Kudüs ... Kervanlar ve yollar ... İlahi kudre ti akıl eden yoktu. Kabe'deki putlara takılıp kalınca Allah'ın mes afelere sığmayacağını idrakte zor lanıyorlardı. Ve nasip sizler doğruca nasi bin büyük dostuna, Ebu Bekir' e koştular:
"Şimdi ne diyeceksin bakalım? Şu arkadaşın var ya, gece
Kudüs'e gittiğini, orada namaz kıldığını ve sonra Mekke'ye döndüğünü sö ylüy or!"
Yazık ki hiçbirisi onun göklere yükseldiğini, Arş'ı ve Kür si'yi gördüğünü, Sidretü'l-Münteha'da Cebrail'i gerçek sure tiyle müşahede ettiğini, mutlak n uru çakışmış iki yay aralığı kadar mes afeden hissettiğini dile bile getinniyorl ardı. Oysa

gülüm onlara göklerde olup bitenleri de anlatıy ordu. Gelge lelim göklerde karşılaştığı peygamberlerle neler konuştuğu nu, Yusuf'un güzelliğini, Musa'n ın namaz hususunda kendi sini yolundan birkaç kez döndürdüğünü, dostum İbrahim'in bulunduğu yedinci kat gökte, Kab e'nin tam üstündeki Bey- tülmamur'u durmadan tavaf eden yetmiş bin meleği soran yoktu. Nasipsizlik bu demekti. Asıl dururken teferruatla aHi kalanmak; iman dururken akılla oyalanmak ... Urouya rlardı ki Ebu Bekir bunu duyunca çıldıracak ve "B\1 kadarına pes artık!" diyerek kendilerine hak verip ondan yüz çevirecek. Bunu başarabilirlerse diğer inananları geri döndürmenin kolay olac ağını vehmediyorlardı. Ebu Bekir onlarla biraz konuştu. Olup biteni onların ağzından dinledi. Hepsi çok umutluydular ama aldıkları cevapla sa rsıldılar:

"Gökten kendisine haber geldiğine dair sabah akşam onu tas dik ediyorum da, Mescid-i Aksa'ya gittiğine dair haberine mi inanmayacağım. Va liahi bunları o söylüy orsa doğrudur !"

Bitmedi. Gelecek kervanl ardan medet umdular. Lakin on lar da gülümün tasvirlerini bire bir anlatıyor, her şeyi en ince ayrıntısına kadar onun dediği şekilde söylüyorlardı.
Anlattıkları doğrulandıkça da azgın Kureyş çıldırdı, küfür sa rhoşluğuyla isyan ve zulme daha fazla kucak açtı. Mü minler ise metanetli çıkmış, ondan yedi kat gökler i, cenneti ve cehennemi, göklerin içinde görüp ettiklerini merak edi-
yorlar, faiz yiyenlerin, zina edenlerin, yetim malına tamalı göst erenlerin, zulme varanların, buna mukabil iyilik yapan, yardıma koşan, dosdoğru ol anların hallerini soruyorlar, o da gördüklerini hikaye hikaye dill endiriyordu. En ziyade de
Allah'ı görüp görmediğini merak ediyorlardı. "O bir nurdur,
O'nu nasıl görebilirim !" demekten öte yorum yapmıyordu gülüm. Allah mekandan münezzehti. Kullar her neyi O zan-

nettikl erinde, zannedilen o şey O'na perde oluyordu. Gülüm,
Cebrail'i arada vasıta olmaksızın gö rdüğünü anlattı. On bir yıl evvel. yer ile göğün arasını kaplamış olar ak gördüğünden farklıydı. Çünkü bu sefer onu vasıtasız görmüş, asli suretini müşahede etmişti.48
İsra yolculuğu ve Mirac'ın müminlere ihlas ve bereketi getirdiğini anlamıştım. Bunun adı namazdı. Allah onu gülü me, Sidre'den dön erken ümmetine bir hediye olarak vermiş ve buna Musa peygamber vesile olmuştu. İşte anlatıyordu:
"Dönüşte Musa'nın ya nından geçerken bana kaç vakit namazla emrolunduğumu sordu. Günde elli vakit cevabı nı ver dim. Sonr a bana bu kadar namazın ağır olduğunu,
ümmetimin zayıf bulunduğunu, bu sebeple geri dönüp
Rabbimden bunu hafi jletmesini istememi söyled i. Ben de geri dönüp Rabbim den bunu ha fij letmesini iste dim. Rab bim de on vakit azalttı. Musa 'nın ya nından tekrar geçerken aynı şeyi tekrar tavsiye etti. Rabbim bu se fer on vakit daha azalttı. Böylece günde beş vakit namaza inine eye kadar bu geliş ve gid işler devam etti. Sonr a tekrar Musa 'nın ya nına döndüğümde yine önceki gibi bunun da ağır olduğunu söy ledi. Fakat ben, mahcup olacak kadar gidi p geldiği mi, artık tekrar gitme yece ğimi söyl edim. İş te bu sebeple kim beş va kit namazını ihlasla ve Allah 'ın ihsanına güvenerek kılarsa ona elli vakit namaz sevabı verilecektir." 49
Gülümün hakiki dostları ve arkadaşları namazdan çok hoşla ndılar , günlerce birbirlerine namazı anlattılar ve beş vakit girdikçe namaza koştular. Hala da öyledir! .. Haki ki dostl ar, namazla mutlu olurlar ... Bana gelince, ben, Ku-reyş'in sağır kul aklarına Miracı anlatan bir şarkı söyledim:

"Ey inkar ,eden Mirac'ı, ey nasipsiz adam 1 Gülüm ün bir gece göklere git tiğine inanırdın 1 Eğer her gece göklerden ona Cebrail'in geldiğine inansay dın. 1 Bir baksana güneşe, aya ve gezegenZere 1 Göklerde hızla her gün dönüp duranla ra ! 1 Onlar yürüyorsa akıl almaz bir hızla 1 Ve sen durdu ğu nu sanıy arsan 1 Neden başka bir varlık da gitmesin mesa fe ler ötesine? 1 Gözün görebildiği en uzak noktaya basmasın
Burak, neden? 1 Allah 'ın kudreti dahilinde iken her şey 1
Neden yedi kat gökte seyran etmesin bir sevgili ? 1 Ne den gitmesin melekut alemine 1 Maddi unsurl anndan sıyrılın ca bir ruh? 1 Tam şuur halinde 1 Fakat ruhun hakim iyeti altında 1 Siz asıl ona şaşın ki seven Sevgili 'ye kavuşmuşken neden gelsin geri?"
Mirac seven ile Sevilen'in vuslatıydı. Taif'te kalbi kınlan cana, Canan'ın lütuf ve ihsanıydı. Ama anlamadığım oydu ki, bir aşık, maşuka varınca neden geri dönsündü? Sevgili nin kapısına erişince geri dönmek aşıklığı zedelemez miydi? Gaye, sevgil iye vannak ise, vuslat tan sonra hasreti kim ister di? Ama gülüm istemişti. Bütün salih kardeşlerini, Cebrail'i, kendi hamuru olan nuru, kısaca öz vatanı bırakıp yeniden gurbete gelmişti? Düşündüm ve onun bütün ins anlardan ve diğer nebilerden neden daha üstün olduğunu anladım.
O, garipler garibi arkadaşları için Sevgili' den ayrılmıştı? O inananlar ını ateşten korumak için kendini yeniden Kureyş ateşlerinin içine atmıştı. O vahyi tamamlamak, sözü mühür lernek üzere ulvi ale mden süfli aleme tenezzül buyurm uş,
ümmeti için yapabileceği en büyük fedakarlığı yapmıştı. Üs telik paha biçilmez bir hediye getirerek. Öyle bir hediye ki hakiki Sevgili'nin aş kıyla bütün arkadaşlarına tek tek yanma fırsatı tanıyor, o aşkın alınlarında nur olarak parlamasına

zemin hazırlıyor, günde beş kez Sevgili'yle buluşma imkanı tanıyordu. Hangi yüce sevgili günde beş kez aşı ğına buluş ma vaat eder ki?
Namaz alınlarda bir nur olacaktı, besbelliydi; ama o gün ben asıl nuru Ebu Bekir'in alnında gördüm. Çünkü ona artık herkes "Sıddik" diyordu. Sorgusuz sualsiz Mirac'ı doğruladı diye ...

62 622

1-

• Akabe:"Ref ahta olduğu kadar sıkıntıda da, sevinçte olduğu kadar üzüntüde de ... "

• İslam'ın Mekke dışına taşması ve ilk öğretmen Mus'ab b. Umeyr

• İslamiyet, Yesrib ve kutlu Zürareoğulları

• Yesrib'e ilk hicretler ve Kureyş'in gidişleri yasaklaması

Gelir zikrinle efk are selamet ya Rasulallah
Büyüksün rütbe-i tahminden elbet ya Rasulallah
(Nigar Hanım)

Seni anmakla düşünceler selamet bulur ey Allah'ın elçisi; o derece büyü ksün

ki, tahminlerden öte!..

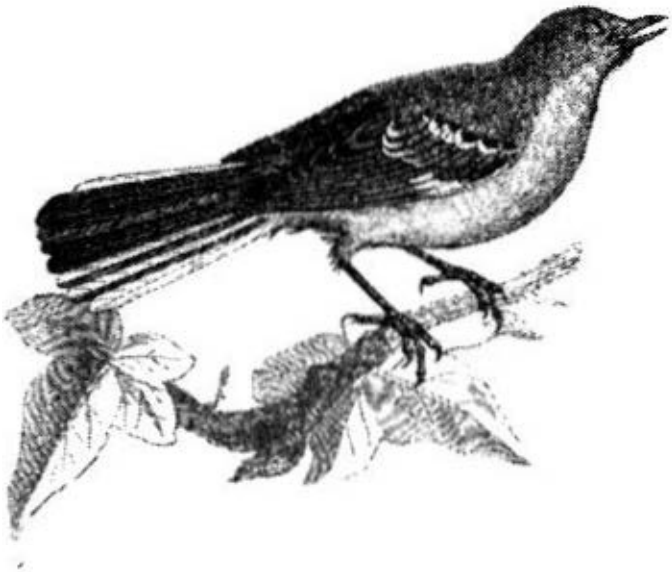

<<@289>>

TfiHMİ3
Mus'ab için ...
Ve tebliğ Mekke'den taşmalıydı. Taşmalı, çağlamalı, ak malı, coşmalıydı. Mekke'de yapılabilecek olan yapılmı ş, hi dayete erenler ermiş, geriye bir şirk, bir de üzüntü kalmıştı.
Başka bir yerde, başka insaniann da İsla m'dan nasibi olma lıydı. Ticaret yollan,

kervanlar, kasab alar , şehirler, ülkeler ...
Yeryüzü genişti ve oralarda yaş ayanlar Mekke'nin nasipsiz leri kadar zalim olamazdı.
Bir yıl kadar önc eyi hatırladım; gülüm hacılada ilgileni yor, onlan şehir dışında karşılıy or, hepsine Allah'ın birliğini anl atıyor, Hak din İslam'a davet ediyordu. Allah'ın dininin yayılması için hem kendisini himaye edecek güçlü kişilere, hem de çok sayıda inanmış kalplere ihtiyaç vardı. Tebliğin ulaşt ığı herkes, davet edildikleri dinin bir kurtuluş nizarnı

olduğunu biliyor, kavrıyor, anlıyor fakat nedense ya ırk ta assubu ve kabile as abiyeti ya da ticari menfaatler yüzünden atal arının b atıl dininden dönmeyi kabul edemiyorlardı. Ama davet ettiği bir grup öyle davranın adılar ve gülümün yanına
çepeçevre oturuverdiler. Yesrib'den gelmiş temiz kalpli hacı lardı bunlar; yıllardır beklenen hacılar . Ta.if yolculuğundan
önceki bir zamanda, son neşeli şarkımı söylediğim o gecede.
Şu Yesrib, Kuzey Kervanı'nın yolu üz erinde, sık sık gidilip gelinen, Mekke'ye akraba bir kasabaydı. Birbirleriyle savaş halindeki Evs ve Hazrec adlı iki büyük kabile tarafından yöne tiliyor, ikisi de putlara tapan bu iki kabileden hangisi diğerini yenerse hemen herkes onun kurallarına tabi oluyordu. Yerli halk arasında Allah'a inanan Yahudiler de vardı ve bunlar bir peygamber geleceğini kaç yıllardır söyleyip duruy orlardı. Haz rec kabilesi Mekke'de bir' peygamberden bahsedildiğini işitip dururdu . O yıl hac mevsiminde pek çok insan yine kafile kafile
Kii be yollarına dökülürken, Hazrediler den bazıl arı aralarında anlaşmış, yal nızca hacca değil, bahs edilen şu peygamberle gö rüşmeye de niyet etmişlerdi. İşte bir yıl evvel Kii be'de bir gece vakti gülümü dinleyen Hazrediler bunlardı. Girdikleri bir sa vaşta mağlup olmuş, reislerini, yiğit ve cengaverlerini kaybet- miş, Evs karşısında zayıflamı ş, Yahudilerin kendileri aleyhine giriştikleri kum pasla rdan bıkıp usanmış halde, bi tkin, bedbin ve karamsar. Gülümün kendilerine emniyet veren dosdoğru sözler ini dinlemek ruhlarına iyi gelmiş, onda bir kurt uluş, bir saadet sezmişler ve sevinçle tekrarlamışlardı:
"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhamme den abdühu ve rasul ühu"
O gece tek tek yüzlerine bakmıştım. Mesut yüzlerine ...
Tam altı kişiydiler. Mekke dışından Müslü man olma şerefini

kazanan ilk altı kişi. Hak peygamberin hak davetine uyarak
Hakkı bulan altı kişi. Yalnızca inanınakla kalma yıp gereğini de yapmak üzere söz veren altı kişi. Fazilet ve gayretle, ada let, sulh ve sela metle yaşayacak altı kişi. Eks eninden kayan insanlığı ve ins aniyeti, medeniyete taşıyacaklarına dair içle rinde umutlar yeşerten altı kişi. Yesrib onların adl arını tek tek saygıyla anacaktı: Es'a d b. Zünlre, Rafi b. Malik, Avf b.
Haris, Kutbe b. Amir, Ukbe b. Amir ve Haris b. Abdullah. Ve hepsi, "Kavmimizi iç harpler kötü hallere düşürdü. Allah bel ki senin sayende bizi bu halden kurtarır, senin davetin bizi toparlar, kendimize getirir. Tebliğini kabHemize anlatacağız" diyerek gitmişlerdi.
Az evvel aynı kişile ri tekrar gülümün yanında görünce se vincimden şeydalanı vermişim. Kendime geldiğimde görmeyi
çok özlediğim bir manzarayla karşılaşt ım. Gülüm seviniyar ve sevincine

şükrediyordu. Bir yıl evvelki duaları bereket lenm iş, altı kişi, on iki mürnin olarak dönmü şlerdi. Demek gülümün Taif'te dizleri kan arken onlarY esrib'de kendi iman larını birer kat arttırmış lar, kabilelerinin önde gelenlerinden altı kişiyi daha nur ırınağına katmışlardı. Bu sefer gülüm onları Akabe mevkiinde karşıladı. Hepsi ruhi bakımdan sa pasağlam, yaratılışça cesur ve gözü pek, görünüşçe itimat telkin eden bir düzine yiğit ... Cebrail ile tanışmanın on birinci yılında, gülümün huzurunda yemin ettiler:

"R efahta olduğu kadar sıkıntıda da, sevinçte olduğu kadar üzüntüde de dinlemek ve itaat etmek vazif emizdir .

Seni kendi ne fsim izden üstün tutac ağız. Emir ve kumanda · hangimi zde olur sa olsun ona muhale fet etm eyeceğiz. Allah yolunda kimsenin ayıp lamasından korkmayacak, Allah'a ortak koşmayacak, hırsızlık ve zina yap mayacağız. Çocuk-

lanmızı öldürmeyecek ve if tirada bulunm aya cağız. Doğru işte Allah Rasulü'ne karşı gelmeyece ğiz."50

Çevredeki ağaçlar ve kuşların gülümü kutladıklarını gö rüyordum. Hazrediler sözl erinde sadık olduklarını göster mek için "Eğer dersen ki Mina'ya gidin, ora ya varır, toplaşan bütün müş rikleri kılıçtan geç irmeye başlar ız" dediler.

Gülüm, büyük bir teslimiyetle, bir rahmet peygamberi olduğunu an latmak ister gibi, "Allah bunu bana emretmedi!" buyurdu ve sonra da sam irniyetini şu sözl erle belli etti:

"Yemini nizi tutacak olursanız, mükôfatınız cennet ola caktır . Şayet bunu herhangi bir şekilde bozacak olursan ız; ceza ver ecek olan da, af fedecek olan da Allah'tır ." 51

Bu yemin, putların ha.kimiy etinden Allah'ın hakimiyetine geçiş demekti; zulüm ve adiliğin insani yet ve adalete evril mes i, karanlığın nura dönüşmesi demekti. Ve bu dönüşümü gerçekleştirmek için Allah Mus'ab'ı takdir etmişti. Yakışıklı- lar yakışıklısı Mus'ab'ı. Umeyr'in oğlu.

Mus'ab, Mekke'nin nesiller boyu zengin ailesi olan Ab düddaroğulları'nın çocuğuydu. Kabilesinin prensiydi. tık

Müslüman olan yiğitlerdendi ve Eb ıl Bekir' e urganların, Os man'a direklerin, Zübeyir'e dumanların düştüğü zamanlarda ona açlıklar , susuzluklar , sürüklenmeler düşmü ştü. Üstelik de öz an nesi ve babası nın elinden. Hanesi nimet dolu yken aç kalmanın, ipek kumaşlar yığın yığın iken çıplak b ırakılmanın acısını çok iyi biliyordu. Mekke'nin önde gelen bir ailesinden iken hilleler gibi gizli gizli ibadet etmenin, bir zamanlar ala yişle yürüdüğü sokaklarda gölge gibi dalaşma nın ne oldu

ğunu iliklerinde hisse tmişti. Hiçbirinden şikayet etmeden, hiçbir gün of demeden her eziyete, her sıkıntıya katianmanın izahını en iyi o yapardı. Şefkatlerini görmediği ebeveyni onu

dininden dönmesi için haps ettiklerinde, -sırf ana, baba rı zasını göz ettiği için- kendilerine yalnızca Allah adını anarak karşılık veren, ağzınd an yalnızca "A llah bir!" sözü çıkan ve başka gık çıkmayan bu yiğit adam gülümle tanıştıktan sonra kendinin farkına varmıştı. Onun yaşındakiler içki ve kadın derdindeyken o bir iman abidesi oluverdi. Mekkeli kızl arın dilinde bir destan idi. Mekke pencerel erinden kendisine sal lanan mendiller in haddi hesabı yoktu. Ona vurgun gü zel ler birbiriyle yarışır, onunla göz göze gelebilmek için aracı ka- dınlar çalışırdı. O harerne gelecek diye putların önünde yol gözle yen genç kızların neler hissettiklerini ve benim şarkıla rıma eşlik eden terennümlerle güzel cemaline karşı teşbibler okuduklarını ben bilirim. O yürüdüğünde sokaklara dolu nay vurmuş gibi olurdu. Yüreklerdeki öykünm eleri takip ederek onun geçtiği yollar bi linebilirdi. İsla m'ın beşinci yılında Ha beşistan'a gittiğinde, genç kızlar için Mekke sanki güzelliði ni yitirive rmişti. Bilmiyorlardı ki Mus'ab, Cafer'le, Zübeyir yahut Abdurrahman'la İlahi sırra erip

gittiğinde doluna y nura yürümüştü. Habeşistan yolundaki yoldaşları hep fakir-
 di, köleydi, kimsesizdi, düşkündü; ama Mus'ab aziz iken zelil düşürülm üş,
Yusuf iken zindanlara atılmış ol arak necaşi ye ulaşmış ve oradan dönüşü yine
Yusuf gibi olmuştu.
Yesribli on iki yiğit adam, gülümden kendileri için bir muallim istediklerinde
kutlu elçi Mus'ab'ı layık gördü. İs lam'ın tebliğ tarzını en iyi onun kavradığını
biliyordu. İyi bir
öğretmende bulunan hemen her şey onda mevcuttu. Dürüst lük, bilgi, nezaket,
nezahet, temsil, hitabet, üslup ve elbette sevgi . .. İnsan öğrencisini sevmeden,
ona değer vermeden bir
şey öğretemezdi. O insanlan seviyordu. Kur'an'ı öğretecek biri o güne kadar
indirilmiş bütün ayetleri ezbere bilmeliy di. O hepsini biliyordu. İyi bir
öğretmen zeki olmalıydı; o çok

zekiydi. Gülümün verdiği görevi can baş üstüne deyip ka bul etti. Lakin ondan nasıl ayrılacaktı? O ki Allah elçisiydi, her dediğini şeksiz şüphesiz kabul edip yapmak gerekirdi tamam da, ya onun hasretine nasıl dayanılırdı? Onu görme- den, onu dinlemeden, kokusunu almadan nasıl daya nılırdı?

Mus'ab'ı o gün kendime rakip yazdım.

Nice zamandan sonra bir gece Mekke'de müminlerin has reıle Mas' ab'dan bahs ettiklerini duymuştum. Arkadaşl arı gibi onu özled iğimi hissediverdim. Çölde gece uçmanın ke yifli bir yanı vardır. Özle mleri giderir. Açtım kanatlarımı. .. Yesrib pek değişmemişti. Rakibimi Esad b. Zürare'nin evinde buldum. Bir yıldır bir evlat gibi, bir dost gibi ora da kalmış; çalışmış, durmadan çalışmış. Yalnızca ayetleri okumamış, inanmış bir adamın nasıl olması gerektiğini gös termiş. Dürüstlüğüyle, güzel ahl akıyl a, gayret ve çalışkanlı

ğıyla, samirniyet ve teslimiyetiyle ... Yesrib' de günler, hafta lar, aylar geçerken hakka davet onunla bir ideale, İsl amiyet onunla bir hayat tarzına dönm üş. Yeni iman edece klerle İs lam bilgisini geliştir mek isteyenler, yeni dinin ne olduğu- nu merak edenlerle merakını gidermek isteyenler hep onun

çevresinde topl anıyorlarmış. Ve elbette ona ve anlattıkl arına düşman olanlar da ...

Mekke'de sık sık olanın, Yesrib'de de olacağını kimse tah min edemezdi; ama olabilirdi. Rakibim olan şu yakışıklı öğ retmen bir kuyu başında, bir ağacın altında oturmuş, bek liyordu. Çok geçmeden etrafı kendisiyle görüşüp konuşmak isteyen insanlarla dalma ya başlamıştı. Kadın, erkek; çocuk, ihtiyar ... Her ka demeden, her düşünceden ... Kuyu Muaz oğlu

Sa'd'ın bağıyla sınırdı ve ağaç bağın içine doğru gölge ya pıyordu. Zürare oğlu Es ad o günkü topla nmalar için burayı

özel seçmiş olmalıydı. Çünkü Sa'd kuzeni oluyordu. Üstelik o

sırada bağın üst yanındaki evin hayatında birkaç arkadaşıy la keyif çatmadaydı. .. Es' ad yanlarına gelenleri, Sa'd'ın bah
çesinden yana oturmalan için yönlendir meye başladı. Anla
şılan kuzeninin dikkatini çekmek ve Mus'ab ile konuşmaya gelmesini, belki onu dinlemesini sağlamak istiyordu. Planı güzeldi ama işle yişte bir aksama oldu. Sa'd kalkıp gelmek yerine yeğeni Useyd b. Hudayr'a emretmekle yetindi:
"Yeğenim! Va r git Esa d'ı ve evinde kalan şu Mekkeliyi bağımdan kov, çıkar . Eğer teyzemin oğlu olmasa ydı kendim gider, seni bu iş için yor mazdım. Şimdi git, söyle onlara Yes rib' deki sükunet ve huzuru bozmasınlar , defolup gitsinler."
Useyd, Sa'd'dan birkaç yaş küçüktü. Gençlikleri beraber geçmiş, onun yanında büyümüştü. Sözünü bir amca sözü gibi dinlerdi. İtaat edip eline mızrağını aldı ve bahçedeki in sanlara doğru ilerledi. Niyeti sonuç almaktı. Gerekirse mız-
rağını da kullanacaktı. Sesi çok kışkırtıcı çıktı:
"Siz ikiniz, çevrenize toplad ığınız şu zayıf ruhlu insanlan saptırmak için mi geldiniz bur aya? Şimdi derhal çıkıp gidin bağımızdan, arkanıza bile bakmayı düşünmey in!"
Mus'ab gözleri ateş ateş olmuş Useyd'e baktı. Gülüm sedi.
Azıcık bekledi. Sesini bir ton daha yumuşattı:
"Hay, hay ... Ama bir lahza cık otursan da söyleyeceğim şu sözleri dinlese n!.. Kim bilir bel ki de bizi kovmazsın, belki de hoşuna gider, ha?"
Hayret ki hayret! O öfkeli Useyd, bu okşayıcı tonda ki sesi bir teklif gibi değil, sanki bir emir gibi dinledi. Belki de öyle duydu. Mızrağını toprağa sapla rken mırıldandı:
"Peki!.. Söyle haydi!"
Mus'ab, dimağında öğretmenin hazzını hissetti. Öğren mek isteyen bir talebeden daha iyi niyetli kim ola bili rdi?
Peşin yargılan olmadan, yalnızca doğrulan duymak isteyen,

yalnızca hakikatin peşinde bir kulaktan daha güzel hangi kulak olabi lirdi?
Usulünce, üslubunca, tane tane ve güzel güzel anlattı. İslam'ın ne anlama geldiğini, ne olduğunu, neyi önerdiğini ve neyi vadettiğini ... Baktım, o anlattıkça
Useyd'in yüzü aydınla nıyor, içine sevinç doluyordu. Kur'an ayetleri berrak sular gibi şırıl şırıl ruhunu yıkıyor ve durma dan, "Ne gü zel! .. Ne hoş! .. " diye mırıldanıp tasdik ediyordu.
Sonunda elini mızrağından çekti:
"Bu dine girmek için ne yapmak lazım yabancı?"
Onunla birlikte oradaki herkes tekrarladı:
"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhamme den abdühü ve rasülühü"
Useyd mızrağını yere yatırdı. Orada kalmak, bu güzel söz lü Mekkelinin anl

attıklarını dinlemek istiyordu. Fakat onu oraya Sa'd gönder mişti. Şimdi kendisini izliyor olmalıydı.
Başını çevirip baktığında yanılmadığını gördü. Olanlara şa
şırac aktı muhakkak, ama yine de ona bir cevap götürmesi gerekiyordu. O sırada kendi erdiği saadeti Sa'd'ın da tatma sını diledi. Sonra da Mus'ab'a bir tekiifte bulundu:
"Şimdi size kabilemin önde gelen le rinden birini gönder sem, bana anlattıklarınızı ona da anlatır mısınız?"
"Ha y hay! .. "
"Lakin biraz öfkeli dir, ikna olmakta zorlanır. Ama ikna olursa kabilesinin tamamını hakka yönlendirecektir."
"AHi!"
Useyd, yolda zekice bir plan yaptı ve Muaz ile arkadaşla rının yanına varınca uydurduğu hikayeyi anlattı:
"A mca! Şurada bulunan yabancı ada mın yüzüne bakar san kimseye bir kötülük yapacak hali yok gibi, lakin yanla rına vardığımda bana diklendi. Buradan çıkıp gitmelerini

söylediğimde ise duymamış gibi davrandıl ar. Teyzenin oğlu
Esa d'a gelince, o da onlarla bir kendini kaybetmiş. Ayrıca
öğrendim ki senin hasımların olan Hariseoğulları, dininden döndü, bu yabancıya inandı diye Esad'ı gözden çıkarmışlar ,
öldürecekler miş. O senin kuzenind ir, elbette onu öl dürmeye
çalışaca klara karşı bir şeyler yapmalısın. Aksi takdirde on lara mağlup sayılmandan korkarım. En iyisi sen şimdi ora ya var ve bu hesabı gör. Hem şu dik başlı yabancıya da haddini bild irirsin!"
Sa'd duyduklarından deliye dönmüş gibiydi:
"Yazıklar olsun sana Useyd! Ne kadar korkak mışsı n ki be nim yerime bu işi bitirip gelmedin. Bağıma giren işgalcilere bağırdığını bile duymadım. Sanki eski bir dostuna rastladın da bir kucaklaşm adığın kaldı. Ver şu mızrağı bana !"
Sa'd, tek başına ceylan sürüsüne sald ıran bir asla n gibi kükreyerek ve

bağırarak geldi. Mızrağını, ucu Mus'ab'ın boy nuna değdi değecek vaziyette uzatıp bütün öfkesini kusma ya başladı. Hem de bağıra bağıra. Mus'ab gırtlağına değrnek
üzere olan mızrağa rağmen hiç kımıldamadan bekliyor, zerre kadar korku emaresi göstermeden gözle rinin ta içine, belki de ruhunun en derin noktasına bakıyordu. Sa'd, mızrağı aynı vaziyette tutmaktan yorulup eli titreyineeye kadar kükremeye devam etti. Ne Mus'ab, ne Esad; hiç kimse, ama hiç kimse tek kelime karşılık veriyor du. Onunla vuruşmaya niyetleri yok tu. Ama bağından gittikleri de yoktu. Son defa "Defol up gidin bağımdan !" dedi, bütün nef es ini boşaltarak. Artık yorulan kolunu düz tutamıyordu, çaresiz, mızrağını yere dikti. İşte o sırada Mus'ab, İlahi davete vakfettiği en munis sesiyle sordu:
"Gideriz elbette ... Ama bir lahzacık otursan da söyleyece
ğim şu söz leri dinlesen! .. Kim bilir belki de bizi kovmazsın, belki de hoşuna gider, ha?"

Mus'ab'ı dinl eyenler, Useyd'in yaşa dıklarını yarım saat içinde Sa'd'ın da yaşad ığını gördüler. Önce mızrağını yatırdı, sonra elini mızrağından çekti, ardından azıcık daha yakma geldi ve nihayet şehadet getirdi. Bununla da kalmadı derhal kabilesine koştu, hemen o ikindi zamanında bütün herkesi bir araya topladı ve haykırdı:
"Ben kimim?"
Herkes böyle bir sorunun önemli kararlara gebe olduğu nu biliyor gibiydi. Hemencecik cevapladılar:
"Sen bizim akıllımız olan efendimi zsin!"
"O halde beni dinleyin! Şimdi, hemen şuracıkta, hepiniz birden, kadın erkek, benim seçtiğim İsla m dinine girmezse niz, hepinizi kabiled en sürer çıkarır, kurda kuşa yem ederim!"
Güneş henüz batmadan, Yesrib'in en geniş ailelerinden olan Zünlreoğulları'nın bütün fe rtleri Müslüman oldular.
Üstelik içten gelen mutlak bir iman ile ...
Yesrib'den sevinçle dönmüştüm. Mus'ab'ın, o sene hac mevsiminde Mekke'ye geldiğinde, arkasında üç kabile ha riç çoğu Müslüman olmuş bir kasabayla Muhammed aşkına yanıp tutuşan gönüller bırakacağını bile rek. Hatta sabre- demeyen beş yüz kadarı haccı vesile bilip Mekke'nin yolu nu tutmuşlardı. Yine olduğu gibi Akabe mevkiinde kılinatın efendisiyle buluşma kararlaştırıldı. Dün ikisi kadın yetmiş birY esribli mümin, kimselere belli etmeden gülümün yanına gel diler. Amcası Abbas herkesi karşılar lıktan sonra ağızları nı yokladı. Çoğu gülümü alıp götürmekten söz ediyordu. Bu nun hem Mekke, hem Medine, hem İnananl ar, hem de inan mayanlar için uygun olabileceğini düşünüyorlardı. Lakin bunu isteyen adamların niyetl erindeki ciddiyetin derecesini bilmek gerekirdi:

"Yeğenim Muhammed, kendi memleketinde ve kendini hima ye eden ailesi içindedir. Şayet vaat ettiklerinizi yerine getirmeye ve onu koruyab ileceğinize inanıyorsanız, böyle bir yükün altına girin; değilse onu hiç davet etmeyin. Kendi şeh rinden çıktıktan sonra onu terk edecek olursanız ... "
Sözünü kestiler:
"Dediğini anladık Abbas, fakat biz sizinle değil de bizzat Rasıllullah'ın kendisiyle bunu görüşmek isteriz."

Gülüm buna çok sevindi. Aralanna bir dost olarak girdi, hepsine gülümsedi.
Karşılıklı alınıp verilen sözlere dolunay
şahitlik etti:
"Zevcelerinizi ve çocuklannızı nasıl hima ye ediyor sanız beni de o şekilde koruyacaksınız!"
"Seni hak ile yüklü olarak gönderen Allah' a ye min ede riz ki emanımız altında bulunan kims eleri nasıl koruyorsak seni de (jylece koruyacağız!"52
Cebrail ile tanışmanın on ikinci yılında ... Akabe'deki ko nuşmalar Mus'ab'a, Anımar b. Yasir'i, Sa'd b. Ebi Vakkas'ı, Bi lal ve Bera b. Azib'i yoldaş eyledi. Mus'ab yeniden Yesrib yol
Ianna düştüğünde ilk seferki gibi hasret ateşiyle yanmadı.
Çünkü kılinatın efendisi Kutlu N ebi'nin arkasından geleceği ni anlamıştı.
Nitekim sonraki zamanlarda ben de Mekke'nin mürninlerini tek tek, aile aile, öbek öbek Yesrib'e giderken gördüm. Günlerce ve aylarca ... Açık veya gizli ... Ve her göç ten sonra Kureyş'in cinlerini yeniden tepelerine çıkararak ...
,Göç!.. Zorluğun aklını zorlayan karardı...

<<@301>>

622

• "Ko mayın, gitmesinler! .. "
• Aciz aklın ucuz tedbiri: "Muhamm.ed' i
öl dürelim !"
• infazı yapacak yedi gencin başına gelenler ve Hz. Ali
• Müslümanlar için bir tarih başlangıcı:
Hicret
• "Her kim Muhammed 'i bulursa yüz deveyle ödüUendirilecekti iiir! "
Vücudun nüsha-i küll-i hü viyye t ya RasulaUah
Hakf.kat zat-ı pakinden ibaret ya Rasulallah
.
(Ziya Paşa)

Varlığın, oluşun tamamını kaplayan bir nüshadır ey AUah'ın elçisi; yani ki hakikat denilen şey, senin temiz zatında n ibarettir.

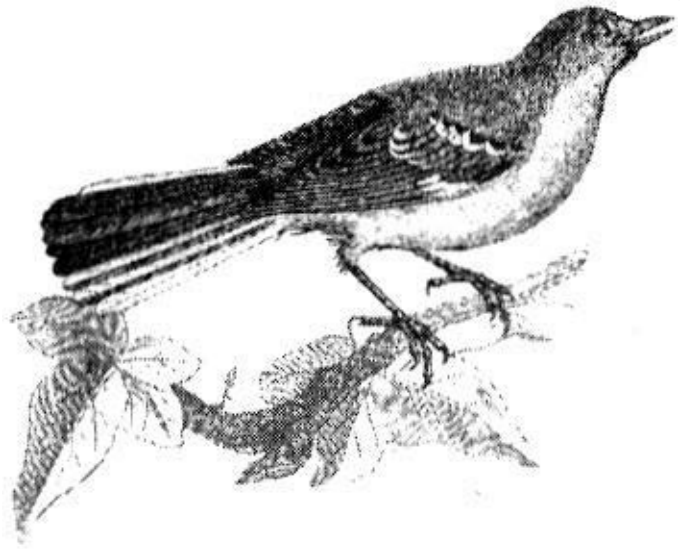

<<@303>>

:Kfl5İDE
Ali için ...
"Gitmelisiniz! Beni bırakarak!"
"Gelmelisin, bizi bırakmayarak!"
"Acele edin, gün ışıyacak ... "
"Hayır, sen gelmezsen olmaz ! Sonra ... "
"Bana Allah ve Rasulü yeter, onlar var ise keder yok."

"Lakin Kure yş'in eziyeti çoktan daha çok."
"Mekke benim vatanım, buradan çıkmayacağım oğul."
"Babaaa-m! Gel inat etme, katıl bize!"
"Git oğul, git, gelinimi ve torunumu kurtar bu cehennem den! Bana bakma, bir can için anandan, hatıralarımdan, yur dumdan ayrılası değilim! Haydi giiit!"
"Arkamızdan gelir misin?"
"Asla! .. Annen ne der sonra?"

"Babaaa! Anla artık annem öleli üç yıl oluyor! "
"Hiç olur mu oğul, işte şuracıkta, her varışımda karşılar beni, konuşuruz he p!.."
"Babaaa-m!"
"Ağlama oğul, git ve götür aileni. .. "
"Dedeee! Sen gelmezsen ben de gitmiyorum, gitmeyeceğim!.."
Yaşlı baba asasına dayanarak kapıya yürüdü. Hepsi bir yana tarunun söylediği

bu söz ciğerine işlemişti. Ama iyi likleri için gitmeliydiler. Önce torununu, sonra gelinini çı kardı kapıdan. Dudaklarını ısırıyor, ağlamamak için kendini zor tutuyo rdu. Onu ağlarken görınemeliydiler. Mekke'den göç eden ilk aile olmayacaklardı nihayet. Bir gün yine gelirler di. İslam hep böyle horlanacak değildi ya! Allah kendisine inananlara muhakkak yardım edecekti.
ZatenAllah'ın müba rek elçisi herkese gitme iznini bunun için verınişti. Gidenler için Yesrib'de her şey daha güzel olacaktı. Ama kalanlar için
Mekke gitgide çirkinleşiyordu . Bu yüzden gitmemeliydi. Kırk yıllık eşi Lebabe hemen şurada, Mualla Kabristanı'nda yatıp dururken olmazdı. Onu bu çirkinliklerin arasına terk edip gidemezdi. Dizlerine yapışıp yalvaran torununu kucaklayıp son kez öptü. Çocuk ağlıyordu . Yüreği parçalandı, parçalana caktı. Oğlunu asasıyla yedmek geldi aklına, kapıdan çıkası ya kadar ve adım adım ... Şafak sökmek üzereydi. Acele etmeliy diler. Sesini yükseltti. Artık emrediyordu:
"Giiiit ... Giiiiit, oğul giiiit! .. "
"Dedeee ... Sen de gel dedeee!"
Ortalık bir anda buz kesti. Gidenler hıç kırıyor, uğud ayan hıçkırınamak için dilini ısırıyordu. Avlu kapısına kadar me leyen kuzular gibi sızıntıyla ilerlediler. Kapı arkalarından
örtüldüğü sırada babaları hala bağırıyordu; ama evlatları yavaşlayan sesinin son hecesini duyamadılar:

"Giiiiitt-me!"
Mekke'de sık yaşanan ayrılıklardan birine daha tanık ol muştum. Kimi evlatlar atalarını, kimi atalar evlatlarını gece karanlıklarında bırakıp bırakıp gitmişlerdi. Doğup büyü düğü şehri terk etmek kimse için kolay olmuyordu. Fihro ğulları'ndan otuzuna merdiven dayamış bir genç adam, yir mi beşindeki eşi ve sekizinde bir erkek çocuktu bu seferki yolcular. Gizli vadilerden, sapa geçitlerden, yol uğram ayan kumlardan, keskin kaya tarlalarından geçecek, yedi veya se kiz gün sonra Yesrib'e varacaklardı. Öyle umuyo rlardı. Ama çocuğun ağlaması bir türlü durmadı. Dedem diyor başka bir şey demiyordu. O ağladıkça hepsi dönüp dönüp arkalarına baktılar. Kendilerini yakalamak isteyen birileri için korkarak bakmaları gereken yollara doksanlık dede için umutla bak tılar. Belki aklına eser, titreyen ayakları arkalarından yollara dökülüveri rdi. Üçüncü konakta çocuğun ağlaması durmuştu.
Sordu:
"Baba, bir gün ben de seni bırakıp başka yere gidecek mi yim?"
Oooofff, off! .. Oğlu ne diyordu böyle? Zihni donar gibi oldu. Karısına baktı. Yüzünü saklıyor, sanki ağladığı görül sün istemiyordu. Kalbinde isyanlar vardı. Kendisininki nasıl bir evlatlıktı ki babasını cehennemin ortasında tek başına bırakıp yollara düşebilmişti? Oğlu sormakta haklıydı . Bu gün o babasını yalnız başına bırakıyorsa yarın oğlu da kendi sine aynısını yapmaz mıydı? Babayı veya anneyi sahipsiz, kimsesiz, korumasız bırakmak bir evlat için ne büyük vic- dansızlıktı. Kendisi nasıl bir eviattı ki bu vicdansızlığa rıza göstermişti. Üstelik de Rasıllullah anne ve babanın hakkını o derece önemseyip dururken. Derhal çıkınları topladı. Hiç konuşmuyordu. Eşi durumu anlamıştı. Asla itiraz etmedi.

Mekke'ye akşam alacasında varabilmişlerdi. Kendi evlerine sessi zce, bir hırsız gibi girdiler.
"Babaaa!?"
Allah Allah! N eredeydi bu adam. Hiçbir yerde yoktu. K om
şular da görmemişlerdi. Niha yet genç adamın zihnine dank etti. Ateşe düşmüş gibi kavrularak koşmaya başladı. Baktım,
Mualla Kabristanı'na doğru gidiyordu. Ondan evvel uçtum.
Evet, işte ihtiyar oradaydı. Dolunay aydınlığında, eşi Leba be'nin kabri başına oturmuş, mutlu bir sohbetteydi:
"Hatun!.. Bugün sana iyi haberlerle geldim. üç yıl önce seni azarladığım için bugün pişmanım. Çünkü artık Abdul lah'ın oğluna tamamen inandım. Keşke onun Allah elçisi ol duğunu sen dediğin vakit kabul etseymişim. Ama nasip dü- neymiş. Oğlumuz ve gelinimiz sayesinde. Muhammed onlara neler söylüyorsa, hiç kavga da etmiyorlar artık. Taru numuz da maşallah pek yiğit olacak. Lakin o

da bugün babası ve annesi gibi Yesrib'e göç etti. Gitmeseler iyiydi ama ... Her neyse senden sonra Mekke'nin tadı kalmamıştı, artık huzuru da kalmadı. Buradaki adaletsizlikten, zulümden, kötülükler den, işe yaramaz putlardan bıktım senin anlayacağın. Şimdi yanında bir yer aç bana!"
İhtiyar bunları söylerken bir yandan da elbisele rini çı karıyordu. İç gömleğini uzun bir kefen gibi dizlerine örttü.
Üzerinde dünyalık ne varsa mezarın başucuna yığmıştı. Oğ luna baktım. Koşarak geliyordu. Yetişsin ve babasını caydır sın istiyordum. Ama biraz zor gibiydi. İhtiyar kararını çok tan vermişti anlaşılan. Lebabe Hatun'un ince kumlu mezar toprağını titrek avuçlarıyla kenara yığa yığa bir kişinin sı ğacağı kadar yer açtı. İçine uzandı, ellerini göğsü üzerinde birleştirdi ve mırıldanarak Allah' a yakarmaya başladı. Bir ara başucunda oğlunu görür gibi oldu. Gerçek mi, hayal mi

kestiremiyordu. Çır pınıyor, bağırıyor, omuzlarından tutup onu kaldırmaya çalışıyordu galiba. Hayır hayır, bir hayal ol malıydı. Bağır ıyor, çırpınıyor gibiydi. İyi ama neden kendisi onun sesini duymuyo rdu?
Sonunda genç adam ne yapsa babasını geri döndüreme yeceğini anladı. Ölü m ile hayat arasında, öte dünya ile bu dünyanın sınırında oyalanıyordu. Son bir an dikkatle yüzüne baktı. Yüzünü avuçlarının arasına alıp sevm eye başladı. O sırada babasının gözlerinin içi güler gibi oldu. Oğlunu bu sefer hissetmişti. Yüzüne gülüms eyerek bakmış ve ınırıldan mıştı çünkü:
"Beni bırakıp gitmeyeceğini biliyordum oğul, biliyor dum! .. "
Oğlunun bağıra bağıra ağladığı sırada da ağzından saa det kelimeleri döküldü:
"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Mu kamme den abdühu ve rasul ühu"
Muharrem ve Safer ayları boyunca, gece vakitlerinde,
Mekke'deki o evden, bu evden, mürninler buruk kalplerle
çıkıp çıkıp gitmişler, geride savrulmuş acılar bırakmışlar dı. Fihroğulları'ndan Lebabe Hatun'un çocukları onlardan yalnızca bir gruptu. Gidenler kalanlar için, kalanlar giden ler için ağlıyordu. Umutlar hep Yesrib yollarına dökülmüştü.
Gülüm onlara Yesrib'i anlatıyor, orada, insanlığın sancıları na çare bulunacağını, yaratılışta kardeş, dünyada eşit ve eş olduğunu bilenlerin orada buluşacaklarını dillendiriyordu.
Hicret, kolayca alınabilmiş bir karar değildi. Gidişin ilk adımı, varışın son adımından daha değerliydi. Son adım ha-

yal bile olsa, ilk adımı fedakarlıkla atanlar, kurtulanlardan olacaklardı.
Gelgelelim her kurtuluştan ve her kurtulandan sonra Mekke'de kargaşa artmış, işler gitgide sarpa sarmıştı.
Gidenler gittikçe kalanlar kalmak istemiyordu. Ömer'in gidi
şinden sonra inananlar için hayat daha da zorlaştı ve onlar da peş peşe şehirden ayrı ldılar. Şehir Müslümanlardan boşa lıyordu ve müşrikler, Darunnedve'de şeytani bir plan yaptılar:
"Her kah ileden bir yiğit seçelim. Gece karanlığı basınca hep birden Muhammed'in evine girip üzerine saldırsınlar.
Hepsi aynı anda kılıç üşürsünler ki Haşimoğulları kim öl dürdü diye sordukları

vakit hepsi birden 'Biz !' diyebilsinler.
Böylece kanı bütün kabHelerin boynuna eşit kalır, onlar da bütün kabilelerle savaşamayacakları için diyete razı olurlar."
Gülüm için çember daralmıştı. Mekke'de yalnızca Ebu
Bekir ve Ali vardı. Aynı akşam, Darunnedve'deki plandan habersiz, Itırcılar Çarşısı'nın arkasındaki evde de bir plan kurulm uş, Ebu Bekir önden gönderilmişti. Şimdi de gülüm
Ali'ye veda ediyordu :
"Birazdan çıkacağım Ali, sen bu gece benim yatağımda yat, hırkamla örtün. Müşrikler seni görsünler ve benim evde bulun duğumu sansınlar. Korkma, onlar sana bir zarar vere meyecekler."
Ali böylesine bir fedakarlık için seçilmekten dolayı şükür secdesi yaparken müşriklerin infaz ekibinin kapılarına gel diklerini ikisi de bilmiyordu:
"Gözüm, başım, canım sana feda olsun ey Allah'ın elçisi.
Dilediğini yap, korkmuyorum. Başarım, ancak Allah'tandır."
Gülüm Ali'yi kucakladı. Bir evlat gibi, bir dost gibi, bir sırdaş gibi. .. Bağrına basıp ağlamaya başladığında Ali de ağlıyordu. Hasreti şimdiden içine çökmüştü çünkü. Sonra da
Ali'ye evdeki birtakım eşyaları gösterdi. Bunlar müşriklerin

el-Emin diye kendisine verdikleri kıymetli meblağ ve eşyalar idi. Gülümün sözüne, rivayetine, şehadetine, ahdine, kefale tine ve sadakatine delil olan emanetler, isınet ve emniyetin göstergeleri. .. Her birinin sahibini Ali'ye tek tek bildirdi ve kendisi gittikten sonra iade etmesini buyurdu.

İkisi yatsı namazını cemaatle kıldıkları sırada artık dışa rıdaki adamların seslerini de, tıkırtılarını da duyab iliyorlar dı. Selam verilince Ali etrafı kolaçan etti ve kılıçlı yedi adam saydı. Bir şeyler yapmalı, bir çare bulmalıydı. Evin içinde dönüp duruyordu. Derken gülümün kapıya yürüdüğünü gör dü. "Dur , olmaz, gitme!" diyecekti ama o bir şeyler mırıldanı yordu. Kulak kabarttı:

"Biz onlann önl erine de bir set çektik, arkalan na da. Ar tık onlan kapladık, kavra dık da bu yüzden görm ezler/ "53

Ali ne yapacağını bilemedi. Gülüm korkusuzca ilerlemişti.

Ayeti tekrarlayarak önce kapıyı açtı, yerden bir avuç toprak aldı ve bekleyenlere

doğru serpti. Hayret, canına kast etmek isteyenlerin hepsi sanki birden uykuya dalıvermişlerdi; ara larından yürüyüp gitti. Hiçbirisi onu görmedi ve o da hiçbirisine görünmedi.

Gülüm gidince Ali tam da kendisine denildiği gibi önce onun yeşil bırkasını giydi, sonra evdeki emanet eşyaları bir bir ayırdı. O nebi nasıl bir örnek kul idi ki, hayatına kast edildiği anda bile, hayat ına kast edenlerin kendisine emanet ettikleri mallarını teslim etmeyi düşünüyor ve bunun için tedbirler alıyordu. Onlar nasıl düşman idiler ki, ölmesini is tedikleri, bunun için hilelere başvurdukları ve düşman edin dikleri kişiden başkasına kıymetli mallarını emanet edemi yorlar, onun söylediklerinin doğru olduğuna, yaptıklarının hakikat olduğuna inanıyorlar ama Allah şöyle buyuruyor de diği vakit var güçleriyle inkar ediyorlardı.

Sabahleyin birisi Ali'ye, o dehşetli saatlerde yatar yatmaz uykuya vardığını söylese ydi kesinlikle inanmazdı. Ama öyle oldu; rahat ve huzurlu bir uyku ...
Şaşıran ben idim. Dışa rıda yedi silahlı adam; gecenin bir vaktinde, onun üzerine kılıç üşürmek için oraya geldikleri her hallerinden belli ama
Ali uyuyo rdu. Böyle bir durumda insan nasıl uyuy abilirdi?
Ölümün saniyeleri kovaladığı bir anda nasıl böyle rahat dav ranılabilirdi?
Şakımak, çırpınmak ve onu uyandırmak isti yordum. Nafile! .. Ali uyuyordu. Ve birden anladım. Gülüm,
"Kork ma!" demişti, "Onlar sana bir zarar veremeyecekler!"
Anladım ki Ali'yi bu derece rahat ve huzurla uykuya vardı ran güven bu sözde gizliydi. Gülüm böyle dediyse elbette
öyle olacaktı. Komutan emretmiş, asker de mutlak itaat gös termişti. Ali işte bu demekti. İman, itaat ve teslimiyet ... Ve o
Ali olduğu için gülümün gül kokulu yatağında gül rüyaları görerek sabahlamak başka birine değil, ona nasip oluyordu.
O ki Ali'ydi kendisinden bu beklenirdi. Nihayet birlikte K.a be'ye girip put kırmışl ar, birlikte kabileleri İslam'a davet et mişler, Mekke sokaklarında çok zaman birlikte yürümüşler, sırlar paylaşmışlardı. Şimdi canını onun için ortaya koyması
çok da uyku kaçıracak bir şey gibi görünmüy ordu. Üstelik yatakta gülün hakiki kokusunu duya duya ...
O gece önemli işler için hazırlanan herkesin mışıl mışıl uyuduğunu gördüm. İçerideki ve dışardakilerin. Bir ara gü lüme doğru uçtum. Ebu Bekir ile buluşmuş lar, Sevr Mağara sı'nın yolunu tutmu şlardı. Ebu Bekir'in birkaç zamandır sa kızlı akasya yaprağıyla beslediği develerin üzerinde ve içleri huzur dolu ... Onlar gide dursun, Ali'nin yanına tekrar geldim.
Tan yeri ağarırken dışarıdakiler de, içerideki de aynı anda uyandılar. Sanki aynı işi yapmak üzere aynı saatte buluş maya sözleşmiş insanlar gibi. Sanki mahkum ile cellatları, "Haydi

şu işi bitirelim artık!" der gibi. Ali uyanınıştı ama gülümün dediği şekilde, döşeğin içinde ve teyakkuz halinde yatmaya devam etti. Kendisini yatakta bulsunlar istiyordu. Tehlike anının yaklaştığını biliyordu. Birden doğrulup dışarı çıkmayı düşünecek oldu. Nasıl olsa Kutlu Nebi varacağı yere çoktan varmıştı. Çı kabilir ve "Ben Ali'yim!" diyebilirdi. Kim olduğu nu bilirlerse tehlike bir kat azalmış olurdu. Öyle ya, gözleri böylesine kan bürümü ş iken, alacakaranlıkta Muhamm ed'in evinden çıkan, üstelik de yeşil hırkalı birinin Muhammed' den başkası olma ihtimalini kim düşünür, onu kim tanıyabilirdi ki? Ama o bu hırkayı kendisini Muhammed sansınlar diye giy memiş miydi? Öyleyse kim olduğu anlaşılınadan yedi kılıcın bedenine aynı anda girivermesine de razı olmalıydı. Kapıya
çıkıp "Ben Ali'yim!" diye bağırmak, sağ kalmak için en akıllı ca çareydi. İyi

ama peygamber ona böyle dememişti ki! "Sen bu gece benim yatağımda yat, hırkamla örtün," demişti. Ya taktan kalkarsa, evden çıkarsa onun sözünden çıkmış olurdu.
Onun sözünden çıkmaktansa hayattan çıkmak daha güzeldi.
Düşünce yi zihninden attı. Sal dırdıklan anda nasıl hareket et mesi gerektiğine karar verip bekledi. Yeşil hırkanın altından kapıyı görebiliyordu. Bekledi.
Dış arıdakilere baktım. Gözlerini ovuşturarak doğruldu lar. O güne kadar Mekke'de görmedikleri bir yabancı, oradan geçmekte olan hille hacılarından biri soruyordu:
"Hayrola, burada ne bekliyorsunuz?"
"Muhammed'i elbette!"
"Üzerinizdeki şu topraklara bakılırsa siz bütün gece hiç kıpırdamamışsınız tosunlar? Sakın Muhammed gitmiş ol masın? HaL."
Yedi gencin hepsi önce ellerini başlarına götürdüler . Evet, hepsinin saçları topraklanmıştı. Sonra birbirlerine baktılar.
Hepsinin üstü başı toz içindeydi. Adam devam etti:

"Allah sizi umduğunuza erdirmesin, zavallılar ... Muham med yanınızdan çıkıp gitmiş de sizin hab eriniz yok. Sahi ken dinize yapılan şeyi görmeyecek kadar kör müsünüz? Ha?!.."
Telaşlandılar. Utbe'nin oğlu derhal kapıya yaklaşıp kü
çük bir yarıktan içeriye baktı. Çok şükür, işte yeşil hırkasıyla
Muhammed orada yatıyordu. Bu yabancı saçmalamıştı. Önce derin bir nefes alıp arkadaşlarına kurbanlarının içeride ol duğunu işaret etti. Ama hepsi hayretler içerisindeydiler. N e den uykuya vardıklarını düşünüyor, herkes karşısındakini neden kendisini uyandırmadığı yahut uyumasına müsaade ettiği için sorguluyordu. Öyle ya. Mekke'de Fil yılından bu yana olacak en büyük iş için seçilmişlerdi ve yılın bütün geceleri bitmiş gibi bu gece tatlı uykulara dalmışlardı. Yap maları gereken şeyi hatırladılar . Atalarının dinine boş diyen, putların yararsız ve zararsız olduğunu iddia eden Muham med içerideydi ve

onu öldürmeleri gerekiyordu. Ama kendi lerine neler olmuştu böyle. Gerçekten de Muhammed gitmiş olabilir miydi? Kendileri bakar körler gibi burada beklerken
Muhammed gittiyse Mekke'de madara olurlardı. Safer ayının küçüle küçüle incecik kalmış hilali batı tepelerinin üzerinde gözden kaybolmak üzereydi. Gün ışı dı ışı ya c aktı. Acele etme liydiler. Mugire'nin torunu Halid b. Velid, eline kılıcını alıp
öne atıldı:
"Arkamdan sessizce ilerleyin. İçeri girdiğimizde benim kı lıcımı havaya kaldırmaını bekleyin. Ben 'Şimdi!' dediğimde hep birlikte vuracağız. Kimse öne geçmesin, kimse de arkada kalmasın!"
Peçelerini yüzlerine geçirdiler. Halid sessizce iledeyip kapının mandalını kaldırdı. Ali odanın içine dolan esintiyi hissetti. Bir karaltı kendisine doğru ilerliyordu. Arkasından odaya girenler vardı. Kıpırdamadan bekledi. Hepsi tüy gibi

hareket ediyorlardı. Bu iyiydi. Son haml eye yaklaşınaları za man alacak demekti. Nefesini tuttu. Kapıdan ilk gireni kılıç tutu şundan tanıdı. Halid'di bu. Geçenlerde atıyla bir kaya dan atlarken bileğini burkmuştu ama kılıcı yine de sağlam tutuy ordu. Bekledi. Nefesini duyacak kadar yakınına gelme sini bekledi. Ölümün nefesiydi duyduğu. Ve birden sıçrayıp
Halid'i kolundan ve boğazından kavrayıverdi. Halid boş bu lunmuştu. Muhammed elli üç yaşındaydı. Böylesi çevik bir sıçrayışla kendini alt edeceğini arkasına geçip kıskıvrak ya kalayacağını ve öz kılıcını boynuna dayayacağını hiç bekle miyordu. Zaten bu gafleti yüzünden olmuştu olanlar. O sıra da gür bir ses kulaklarının dibinde çınladı.
"Kılıçlarınızı bırakın ! .. Arkadaşınız ölür!"
Bu ses Muhammed'in sesi değildi. Şaşkınlık herkesi hare ketten düşürmüştü. Az evvelki yabancı adam haklı çıkabilir di. Eğer böyle ise hepsi birden rezil olurlardı. Babalarına ne cevap verecekl er, kendilerine umut bağlayan

Darunnedve'ye varıp durumlarını nasıl savunacaklardı. Böyle beceriksiz adamlardan Mekke'nin kadınları ve kızları bile yüz çevi rir di. İçlerinden küfürler ediyorlardı. Yeşil hırkayla yataktan doğrulan bu adam Muhammed değildi. Peki ama kimdi? O sırada Hakim'in oğlu atıldı:
"Bre kimsin sen?"
"Ali!.. Ebu Talib'in oğlu Ali!"
Diğerleri Ali'nin çevresini aldılar. Hepsinin kılıcı ona do kunmak üzere uzanmış öylece bekleşiyorlardı. Halid söze karıştı:
"Bırak beni Ali. Seninle bir davamız yok!"
Ali Halid'i bıraktı fakat bu sefer de onlar Ali'yi tuttu. Ezi yetler, işkenceler yaparak gülümün yerini söyletmek için. İki gün, tam iki gün sürdürdüler baskıyı. Ama değil iki gün, iki

ömür de sürseydi Ali sım saklar, gülüm ün yerini söylemezdi.

İki günün sonunda o serbest kaldığında gülüme uçtum. Mek ke sokaklarında son duyduğum cümlenin dehşetiyle elbette:
"Du yduuuuk duymadıık demeyin! .. Her kim Muham med'i bulursa yüz deveyle ödüllendirilecektiiiir! Ödül Darunned ve'nin garantisindediiiir!"

622
• Hicret başlıyor: Bir mağarada iki dost ...
• Müşrikler mağara kapısından geri dönüyor ...
• Avcı av olmuş, Süraka kurnlara saplanmıştı
• Yesribl .. Umudun adı ...
Senin şevkınla suret buldu hilkat ya Rasulallah
Sema ya tal'atından geldi satv et ya Rasillallah
(Nigar Hanımi
Yara tılış, senin özleminle suret buldu ey All ah'ın elçisi; ve sernalara senin nurundan bir heybet yansıdı.

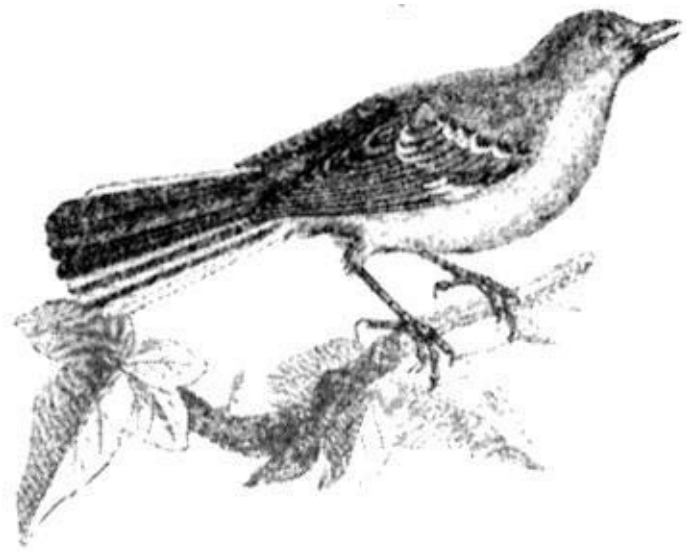

[redacted]

<<@317>>

ME3NEVİ

Ebu Bekir için ...

"Son iz, işte! Şu taş ta! .. "

"Ne demek son? Muhammed uçtu mu diyorsun sen?"

"Hayır Velid, asla! Ama bundan sonra ayağını nereye koy- duğunu bulamıyorum. Kayalar ... Kayalar ... "

"Sanıyorum ki o yakınımızda bir yerdedir. Hatta buna ye min edebilirim. Lakin yine sihirle gözlerimizi bağladı, göre mez etti."

"Vallahi Ebu Kürz, bugüne kadar sen hiç yanılmamıştın."

"Yine yanılınıyorum Ebu Leheb. Son iz burada ve uçmadı
ğına da yemin ederim. Lakin Sevr gizemli bir dağdır, izbe ve kuytularında hazineler saklar. Sakladığını bazen verir, bazen vermez. Ben, yukanda ki şu mağaraya kadar bir çıkalım de rim."

Sesleri ben duyuy ordum. Gülümle Ebu Bekir de duyu yorlardı. Elli adım kadar aşağıda olup bitenler mağaranm içinde kalp atışlarını hızl andırmış, Ebu Bekir terlerne ye baş lamıştı.

Sahi şu Ebu Bekir ne güzel bir yoldaştı. Akşam karanlı
ğında gülümle buluşup bu mağaraya gelirken bazen önünde, bazen ardmda yürüyor, aklınca onu korumaya çalışıyordu.

Ayın parladığı bir geceydi ve uzaklardaki karaltıları kıpır dıyormuş gibi hissettiği, kayaların gölgelerinden bile tedir gin olduğu belliydi. "Ya ona bir şey olursa;" diyordu içinden

"bunca mürnin içinden beni yoldaş seçmişken, ya onu koru yamazsam!" Oysa

ne kadar istemişti onunla birlikte hicret etmeyi. Müslümanlar Yesrib yollarına döküldükçe bekleme sinin bir sebebi vardı, belki bir umut ile yoldaşlığa kendisini seçeceğini düşünüp durmu ş, "Ali varken beni neden tercih etsin!" zehabma bile kapılmıştı. Anlamalıydı, Yesrib' e gitmek için izin istediğinde "Sabret aziz dostum" deyişinden ve "azı cık sabret, belki Allah sana bir yol arkadaşı ihsan eder" diye ilave etmesinden anlamalıydı. Bereket versin her şey yolun da gidiyordu; gülümün tabanlarındaki yarıkiarın kanama smdan başka. Yollardaki keskin taşların eseri. ..

Akşam karanlık bastıktan hemen sonra Ebu Bekir'in azat lısı Amir b. Füheyre geldi. Ardından da Ebu Bekir'in oğlu Ab dullah. Birincisi Mekkeli çobanlada birlikte güttüğü sağmal koyunlarının taze sütünü, ikincisi de şehir deki haberleri ge tirmişlerdi. Ali'ye yapılan işkenceleri söylemeye dilleri var madan ...

Sabah ikisi de art arda çıktılar. Birincisi sürüleriyle ikin cisinin izlerini silmek üzere. Gülüm ayağındaki yaralardan bütün gece uyumamıştı. Kuşluk vaktine doğruydu, başını yoldaşının dizine koyup biraz dalar gibi oldu. Ebu Bekir'i

çok kıskandım. Sevgili dizinde uyuyor diye ... Ama o da dos tunu rahatsız etmemek için adeta kımıldamıyor, gözleriyle mağaradan dış arılara bakıyor, ufukta bir hareketlilik olur sa gülümü uyandırmak için hazır bekliyordu. Gelgelelim, beklediği hareket ufuk larda değil, hemen ayağının dibinde gerçekleşti. Bir yılan, deliğinden başını çıkarmış yakınına gelmeye hazırl anıyordu. Olamazdı, buraya geldiklerinde mağaraya önce kendisi girmiş, insan ve hayvan pisliklerini temizleyip akrep, yılan ve çıyan deliklerini de parçaladı ğı mintanıyla tıkamıştı. Şimdi bu yılan nereden çıkmıştı?
Ya Rasillullah'a bir zarar verirse!.. Derhal boştaki ha cağını uzatıp topuğuyla yılanın deliğini kapattı. Yılan ısırıkiarına razı olarak ... Birden, mağara kapısında kocaman bir örüm ceğin, girişi kapatacak şekilde ağ kurmaya başladığını gör dü. Hayretler içindeydi. Ağlar o kadar kalındı ki bir an içe riye hapsol duklarını bile düşündü. Dışa rı çİkarken bunları temizlemek hayli zor olacaktı. Ama o da ne? Şu iki güvercin de ne yapıyordu öyle? Hiç yuvasını

bütün halde gagasında taşıyan güvercin görmemişti. Üstelik örümcek ağının hemen dibinde bir yuvanın ne işi olabilirdi ki? "Yok artık, bu kadarı da olamaz!" dedi. Yanlış mı görüyorum diye gözle rini sıkıca yumup yeniden açtı. Hayır, hayır; yanlış değil di. Yuvanın içinde iki de yumurta vardı. Çevrede bir şeyler oluyordu ama, işte ... Ayağında bir ağrı duydu. Aldırmadı.

Güvercinlere yeniden baktı. Yuvayı yerleştirmişler, dişi ola nı yumurtaların üzerine yatmıştı bile. Gülüm uyumuyar ol saydı mutlaka kendisine bunları açıklardı, ama azıcık uyu sundu. Onu rahatsız etmemeliydi. Yılanın tıslamalarına ve

ısırıklarına; kıpırdatamadığı bir diziyle, kıpırdatmamakta direndiği hac ağını gerip öylece, gülünç bir heykel gibi ka larak ...

Ayağı yeniden ağrıdı. Yılan başka delik bulamamış, dışarı
çıkmak için zorluyor, Ebu Bekir de korku sundan onu dışarı bırakmıyordu. İkisi de ısrarcıydı. Bunu yüzündeki ıstıraptan anlayabiliyordum. Belli ki yılanın zehri yavaş yavaş kanına karışıy or, ciğerine işliyordu. Dakikalar yıllara dönmüştü san ki. Canı yandıkça yanıyor, o da sabrettikçe ediyordu. Dış arı dan sesler duymaya başladı. Aman Allah'ım; ya müşrikler ...
Ayağı zonkluyordu. Dişlerini sıktı ve dilini ısırarak acısını hafifletmeye çalıştı. Uzun süre örümceği izledi. Ağını biti rip gidesiye kadar ... Güvereine baktı. Yumurt aların üst ünde
çoktan uykuya varmıştı. Uzaktan uzağa duyduğu sesler bir tartışmayı gösteriyordu. Bacağı zonkluyor, ciğeri yanıyordu.
Bayılacak gibi oldu. Sanki zaman yavaşlamış, akış durmuş tu. Ağzında bir tuz tadı hissetti. ısırmaya devam ettiği dili yara olmuş kanıyordu. Bari gözlerine hakim olmalı, acıyla yaş dökmemeliydi. İyi de yanakları neden sicim sicimdi? Ebu Bekir'in yanakları bir üzüntünün değil, bir acının da değil, bir fedakarlığın damlalarıyla ıslanıyordu. istemeden akıyor ve akmasını istetiyordu. Bedeni kaskatı kesilmiş tL Gülüm uyanır korkusuyla en ufak bir hareket bile yap-
mıyor, bütün har eketleri içine emiyordu. Kıvranmak istiyor ama asla kıpır damıyordu. Niha yet yanağından süzülen bir damla yaş, her şeyi değiştirmek üzere güzeller güzelinin ya nağına düşüverdi. Seherde bir gül açmış ve üzerine çiğ ta nesi konmuş gibi. Besıneleyle gözlerini açtı. Ebu Bekir ağlı yordu. Derhal mağaranın girişine baktı. Basılmış olmaktan korkmuştu. Orada bir hareket göremeyince soluklanıp Ebu
Bekir'e döndü. Mağara arkadaşı, gözlerindeki soruyu anla mıştı. Mırıldandı:
"Yılan, ey Allah'ın mübarek elçisi, ayağıını yılan soktu da ... "

Rasulullah başını kaldırdığına göre artık ayağını kavra yıp ovuşturabilirdi. Ne kadar kötü olduğunu ancak o vakit anladı. Topuğu kanlanmış, bilekleri morarmış, dizlerine doğ ru da şişmeler başlamıştı. Gülüm yoldaşma kederle baktı.

Hiçbir şey demedi. Yalnızca mübarek elini ağzına götürdü.

Dilini o güzel ağzından azıcık dış arı çıkarıp "Tuf! .. "diye eline tüfledi. Hafifçe nemlenen ellerini önce birbirine sürttü, son ra Ebu Bekir'in topuğundan itibaren dizine kadar sıvazladı.

Ağrının derhal dindiğini yüzüne yansıyan huzurdan aniayıp sevindim. Çünkü

Yesrib'e kadar gülüme yoldaş lazımdı ve
Ebu Bekir yoldaşların en güzeliydi. Yılanın, gülümü görme
özlemiyle daha yıllar yılı beklemesine değecek bir yoldaş.
Yılan ile gülümün sohbetini işitip kendisine ibretler çıkaran bir yoldaş.
Sevgiliyi görmek için hasret çeken malılukatın bütün hasr etini yüreğinde taşıyan bir yoldaş ... Ne ki dışarı da o hasreti anlayamayan nasipsizler vardı ve anlaşılan on lar mağaranın kapsına doğru ilerliyorlardı:
"Ben, yukarıdaki mağaraya kadar bir çıkalım derim!"
"Hımm! .. Çıkalım o halde !"
Ukbe b. Ebu Muayt idi bu kararı veren ve diğerleri, Mek ke'nin en iyi iz sürücüsünü takip ettiler. Tam sekiz adam.
Dördü kılıçlarını sıyırmış azılı cellatlar, diğer dördü Mek ke'nin acımasız müşrikleri. Yaklaşan sesleri mağaranın içine tedirginlik vermişti:
"Yaklaşıyorlar ya Rasulallah! Ümeyye b. Halef önlerinde.
Kalabalıklar. Başa çıkamazsam diye korkuyor um!"
Bu son cümleyi gülüm vuruş urken kendisine yardımcı ol sun diye değil, bir hayıflanma belirtisi olarak öylesine söyle mişti. Bereket versin yoldaşı pek tedirgin değildi:
"Korkma! Allah bizimle beraberdir!"

Gelenler geldiler. Ümeyye ile Ebu Cehil başı çekiyor, Ukbe kılıçlı fedaileri itekleyerek yürüyor, Ebu Kürz yol gösteriyor du. O sırada duyduğum en baskın ses Ebu Bekir'in kalbinin sesiydi. Sanki tepeyi yalayıp geçerken kaya deliklerinde ıs lıklar çalan akşam rüzgarı durmu ş, sekiz adamın konuşma ları kaybolmuş, tabiatta ne kadar ses varsa dinmiş, bir tek
Ebu Bekir'in yüreği güm güm atıyordu. Gömleğini parçala yıp yılan deliklerini tıkadığı için yarı çıplak göğsünün üs tünde kaynayan bir çömlek var da sanki içindeki et fokurda yıp duruyordu. Bu kalp sesini dinlerken gülümün onu neden
çok sevdiğini daha iyi anladım. Çünkü düşman, tırmanılacak son kaya parçasını da çiğnediğinde belki de hayatının en de rin nefesini aldı. Her şeye hazırdı ve nefesini boşalttığında, ciğerleriyle birlikte kalbinin de sükunete eriverdiğini his- setti. Sanki bir ölüydü de artık kalbi atmıyordu. İşte hepsi gelip neredeyse tam karşılannda durmuşlardı. Ne alacaksa olmalı, ne yapması gerekiyorsa

yapmalıydı. Rasulullah' a bakarken Allah'ı kalbinde hiç bu kadar güçlü hissetmediği nin farkına vardı. Korkması gerekiyordu ama korkmuyordu. Dördü kılıç çekmiş sekiz düşman onu korkutmuyo rdu. Bir den düşündü. Şu mağaranın içi azıcık aydınlansa onlar da kendilerini göreceklerdi. İşte o, çarpış arak ölme zamanıydı.

Öldükten sonra yeniden, yeniden dirilip vuruşarak yeniden, yeniden ölme zamanı ... Ama şimdi yaşamak zamanıydı; yol daşını korumak için yaşaması gerekirdi. O yoldaş ki çocuk luk ve gençlik arkadaşıydı. Allah'ın peygamberi olmasaydı bile uğrunda ölünebilecek dostuydu. Sessizce elini kılıcına attı. Gülümü perdeteyecek şekilde parmakları ucunda iler leyip iki adım öne geçti. Örümcek ağını yırtacak ilk ayağı dizinden koparmak üzere kendini hazırladı. Öylece bekledi.

Ama hayret, gelenler de bekliyorlardı. Neden sonra Ümey ye'nin öfkeyle iz sürücü Ebu Kürz'e bağırdığı duyuldu:

"Ahmak herif! Sen ne biçim kılavuzsun? İz sürüyorum diye buraya kadar tırmandırdın bizi. Yukarıda mağara var dediğin bu muydu yani?"
"Dur hele Ümeyye, mağaraya da bakalım!"
"Ebu' l-Hakem! Müslümanlar sana Ebu Cehil demekte haklı galiba. Çünkü cahilce konuşuy orsun."
"Nedenmiş Ümeyye?"
"Neden miymiş? Acayip! Hubel hakkınızdan gelsin sizin, aklınızı kurtlar yesin!"
Dış arıda onlar bağrışırken içeride Ebu Bekir baygınlık geçirecek hiillerdeydi. Gülüm onun ıstırabını anlamış olma lıydı, elini elinin üzerine bastırdı.
"Hak yolda iki yoldaş ... Allah onlara üçüncü olsa endişe edilir mi?"
Bu sözden sonra Ebu Bekir'in içine bir ferahlık yayıldı, kalbine bir inşirah doldu. Gülüm ona tebessüm ediyordu. Kı lıcı tutan elinin yorgu nluğu geçiverdi. Yolcuyla yoldaş ara sında huzurlu bir bekleyiş başladı. Beraber dış arıda olup biteni izlediler. Ümeyye diğerlerini ilqıaa çalışıyordu:
"Şu örümcek(görmüyor musunuz, ağını Muhammed doğ madan kurmuş buraya. Şu kalınlığa bir bakın. Hem siz hangi güvercinin, işleyen bir mağara kapısına yuva yapacağını dü
şünüyorsunuz ki? Atalarınız utanır sizden!"
"Doğru dersin Ümeyye, şehre varınca bu şarlatan iz sürü cüye elli kırbaç vurdurayım da işini doğru yapmayı öğren sin."
Sevr Mağarası'ndaki üçüncü gündeydi. tık tehlike geç miş ve Ebu Bekir'e "Yar-i Giir" lakabını kazandırmıştı. Bir zamanlar "Deve yavrusunun babası" olan Ebu Kuhafe , iki sene evvelki Sıddik lakabına ilaveten o günden sonra "Ma
ğara Arkadaşı" diye de çağırılacak ve böyle çağrılmaktan pek

hoşlanac aktı. Ve artık yola çıkma vaktiydi. Azatlı köle Amir b.
Füheyre'yi de yanlarına alarak ...
Yesrib yolunda bir sonraki tehlikenin adı Sünlka oldu.
Kurnlara ve ufuklara dalarak ...
Kumlada ufuklar birbirini kavalayan küçük ve büyük tek rarlar denizi dir.
Kumlar ve ufuklar arasında kovaladıkça zıp layıp kaçan tekrarlar vardır. Kumlar ve ufuklar, karıncayla
ışık hızının tezadı; kumlar ve ufuklar, her şeyi yusyuvarlak gösteren ummani mesafedir. Ve kumlada ufuklar, temkinle ilerleyen şu dört yolcu gibisini hiç görmemişlerdir.
Çevrede ne bir çakıl, ne bir ot. Göz alabildiğine kum ...
Savrulan, tepecikler yapan, sonra bozan ve başka yere tepe cikler konduran

kum. Ayaklan adeta yakalayan ve içine çe ken kum ... Altı binbir tehlikeyle dolu olan kum ... Tıslayan yılanlar, saidırınayı bekleyen çıyanlar ve akrepler ... Kum ların son bulduğu yerlerde sırtlanlar gibi görünen kara taş tarlalannın uzayıp giden engebeleri. Sanki bir zamanlar volkaniann alevleriymiş de donup kalmış gibi. Üzerinde yü rümek de, durmak da imkansız ... En kötüsü de gözleri alev alev kesen kum savruntulan ve çatıayan susuz d udaklar için seraplar. Kumiann ve keskin kenarlı kırık taşların umman lar gibi uzanıp gittiği düzlüklerden biri daha. Dostum İbra him'le girdiğimiz ateşiere benzeyen ıstırap vadileri. Sonu gül bahçesi olacak ıstıraplar ...

Altıncı gündeydik. Öğlen olmuş, güneş tam tepede her
şeyi kavurmaya başlamıştı. Böyle zamanda çölde yürünmez, bir kuytuda eğleşilirdi. Kaylule vaktiydi. Lakin bunun için
çevrede ne bir gölge, ne bir kuytu, ne bir kum tepeciği. .. Diz
Ierin derınanı kesilmiş, develer adım atamaz hale gelmiş,

kirpik altlarındaki sürıneler etkisini kaybetmiş, parlak ışık gözleri yakar olmuştu. Eyvah:
"Yaklaşan biri var galiba!"
Abdullah b. Uraykıt idi fısıldayan. Ebı1 Bekir ile azatlısı
Amir b. Füheyre, yanan gözlerini ışığa alıştırıp dikkatle bak tıklarında, parlak güneşin kırdığı seraplar arasında bir göl ge görür gibi oldular. Ebı1 Bekir göz kapaklarını ovuşturdu.
Kumlardan yükselen buharlar neredeyse kaynayan bir ten cereden tütüyordu. Görürken bile kumların yüzünü yaktığını hiss etti. Ve o yangının içinde belli belirsiz iki gölge yaklaşı yordu, henüz belirıniş iki gölge. Ne veya kim olduğunu anla mak için kıpırdamadan dikkatle bakmak gerekirdi.
"Güneşin beyinleri kaynattığı şu vakitte, birileri yüz deve
ödül kazanmak için ölümü hiçe sayıyor olabilir mi sence Ab dullah?"
"Belki de ödülü büyütmü şlerdir Ebu Bekir, ne dersin?"
"İki gölge görüyorum, öyle değil mi?"
"Ben de bir adam görüyorum, bekleyelim ve izleyelim!"
"Saklanmayalım mı? Rası1lullah'ı saklamayalım mı?"
"Hareket edersek o da bizi görür. Henüz bizi görmüyor.
Belki de yolunu şaşırınış bir avaredir!"
Uraykı toğlu Abdullah, Sevr Mağarası'ndan itibaren gülü me rehberlik eden kaif idi. Yola çıktıklarında Yesrib'in aksi istikametine doğru kervan yollarında zikzaklar yaparak iler lemeyi uygun bulmuştu. "Bu gelenin" dedi kısık sesle, "niye ti veya ilticası ölüm kalım üzerine olmalı; yoksa çölün bu noktasında, üstelik bu mevsimde, deve üzerinde değil de at
. üzerinde ne işi olabilir?" Baktım, gerçekten de gelen adama
çöl sıcağı hiç işiemiyor gibiydi . Çift at ile seyahat eden ve ne yaptığından, nereye doğru gittiğinden, aradığını nerede bulacağını bildiğinden emin bir savaşçıya benziyordu. Çölde

iz sürücüler çok olurdu ama bir savaşçıya pek rastlanmazdı.
İkisini aynı kişide görmek ise daima ürkütücü olurdu. Ab dullah b. Uraykıt fı sıldadı:
"Galiba tanıdım. Süraka olmalı bu, Kudeydli Süraka. Par layan gümüş kabzalı kılıcıyla ve çift atıyla dörtnala gelişine bakılırsa ... "
"Ödül avcısı Süraka ha?" dedi Ebu Bekir, belindeki kılıcı yoklarken, sonra cesurca haykırdı, "Geleceği varsa göreceği de var!"
Hicaz'da Süraka adı, kayıpların bulunması, kaçak kölele rin yakalanması veya gidilecek yere emniyetle vanlması an lamını taşırdı. Kervancılar, bezirganlar, taeider ve zenginler onun adını iftih ada anadardı. Eğer gelen oysa işleri zor de- mekti. Duraksamadan ve hızını azaltınadan ilediyordu işte.
Telaş s ız ve kararlı ...
Beklediler. Gülüm hiç telaş göstermiyordu. Onun yerine
Ebu Bekir tedirgin olmuştu. Amir'le ikisi kılıçlannın kabza sına berk

yapışmışlardı. Abdullah yolcularına korkmamala rını söylemek üzereydi ki buna gerek kalmadı. Yaklaşan sü varinin bindiği at sendeledi ve binicisi yere atlamak zorunda kaldı. Çölde en acemi atın bile tökezlediği görülmemiştir. Üstelik böyle usta binicisi olan bir küheylanın ... Süvari de şaşırmış olmalı, atma küfretti. Dizgininden yakalayıp sağ rısına bir şaplak vurarak yeniden üstüne sıçradı. Çevik biri sine benziyordu. Evet, evet, bu Süraka olmalıydı. İledemeyi denedi. Bu sefer de yedeğindeki at huysuzlandı ve uzaklaşıp ayrı istikamete koşmaya başladı. Süvari buna hiç aldırmadı ve bindiği atı sürmeye devam etti. Gözü dönmüş olmalıydı, dört kişiye karşı tek başına ... Badiyede böyle yiğitler az bu lunurdu. Birkaç kulaç kala yüzündeki peçeyi açtığında yanıl madıklannı anladılar. Uraykıtoğlu bağırdı:

"Dur orada Kudeyd li!.. Neden gelirsin?"
Süraka atının dizginlerini çekerken bağırdı:

"Hübel aşkına! .. Halı-ha !.. Niha yet sizi buldum. Açın pe-
çelerinizi!"
"Neden gelirsin dedim Süraka!"
"İki yüz deve ödül. .. Çoktan çok ... "
"Kim verecek bunu?"
"Bana gelen Kure yşli, Darunnedve'nin garantisinde oldu
ğunu söyledi."
"Yüz deve değil miydi?"
"Günler geçtikçe arttı. Belki de sizi götürdüğümde dört yüz deve alırım, kim bilir?"
"Halı-ha! .. Delirdin mi Süraka? Tek başına bizi götürebile ceğini düşünmü yorsun ya?"
Ebu Bekir bunu söylerken Uraykıtoğlu Abdullah'ın da,
Amir'in de yüzlerinde aynı ifade vardı. Süraka demek on kişi demekti. Ama o sırada gülüm tıpkı mağaradaki gibi Ebu Be kir' e fısıldadı:
"Korkma, Allah bizimledir!"
Sonra da ellerini açtı:
"Allah'ım onun şerrioden bizi koru !"
Gülüm peçesini sıyırırken Süraka'nın emreden sesi yan kılandı:
"Mekke'de iki yüz deve beni bekliyor. İşte kılıcım, işte atım. Muhamme d'i alıp götürmek üzere yanınıza geliyorum.
Karşı koymaya kalkarsanız ... "
Süraka cümlesinin gerisini getiremedi. Atı birden duru verdi. Yürüm esi için sağnlarını mahmuzladığı halde at kı pırdamıyor, bilakis onun her malımuz vuruşunda ayaklan kuma biraz daha gömülüyordu. Herkes hayretteydi. Gülüm hariç. Süraka alelacele atından atladı. Başına gelen şeyin

heyecan ve korkusuyla ne yapacağını bilemez durumdaydı ..
İledemek istedi. Fakat işte yapamıyordu. Hareket ettirmek istediği her hamlede ayaklannın bir parça daha kuma gö müldüğünü gördü. İnanılır şey değildi. Süraka'nın kalbini dinledim. Sayıklıyordu:
"Neler oluyor bana. Bu başıma gelen de ne? Çölün bura sını avucumun içi gibi bilirim ama bu kum girdabı nereden
çıktı? Bundan kurtul malıyım. Ama hayır, çırpındıkça batıyo rum galiba? Bu bir karabasan olmalı. Yoksa gulyabaniler mi sardı çevremi? Çöl cinleri beni dibe mi çekiyor? Uff .. Hayır hayır! .. Hepsi saçmalık bunların ... Bekle Süraka!.. Kendine hakim ol! Önce düşün!.. Karabasan görmüyorsun. İşte ayak ların kumların içinde. İyi ama çöl ün böyle bir huyu yoktur ki !
O halde neler oluyor? Hayal mi görüyorum? Zihnim mi beni aldatıyor?

Aldatınıyar olmalı, çünkü şu adamlar da şaşkın.
Onların da gözlerinde hayret ifadeleri var. Demek bu olanlar hakikat ... Ah Muhammed, bunlar senin yüzünden mi yoksa?!
Hele bir adım daha atmayı deneyeyim. Yok yok! Dur Süraka!..
Dur ve başka bir çare düşün. Her adıma niyet edişinde ayağın biraz daha gömüldü. Dizlerine kadar kum seni yutmak üze re. Ne yapıyorum ben? Eğer daha fazla saptanırsam çıkmak zorlaşır. İyi ama bütün bunlar neden oluyor? Yoksa dedikleri gibi bu Muhammed bir büyücü olmasın? Olabilir mi? Bel ki de gerçekten bir peygamberdir. Atalarım peygamberlerin olağanüstü güçleri olduğunu söyler dururlardı. Yoksa bu da
öyle bir şey mi? İyi ama neden bunlar benim başıma geliyor?
Ona zarar vermek istediğimden mi? Ben ona zarar vermeye ceğim ki, yalnızca şehrine geri götüreceğim. !şim bu benim.
Rayatım boyunca pek çok kaçak yakalayıp geri götürmedim mi? Gerçi onlar köleydi ama hiç böyle şey de başıma gel memişti. Evet, evet; bu Muhammed doğru söylüyor olmalı.

Yoksa başıma geleni aklım almaz. Başkasına söylesem bana çıldırmış gözüyle bakar. İyi ama şimdi ben Mekke'ye nasıl dönerim? Kabilem benimle alay etmez mi? Hem Kureyşlilere ne derim? Bugüne kadar aldığım hiçbir işi yarım bırakma dım? Off ya uff! .. Hubel aşkına! .. Nedir bu başıma gelenler?

Kör olası atım da uzaklaşmış. Onun dizginine tutunup çık saydım! .. Develere tam ah etmek başıma neler getirdi! .. Bu Muhammed ... Belki de beni o kurtarır. Hiç debelenmeden, hiç kıpırdamadan onunla bir konuşayım bakalım:

Muham meeeed!"

Bunu söylediğinde Süraka'nın yüzünden kan çekilmiş, sapsarı kesilmişti. İmdadına gelecek birini bulamayan ça resizler gibiydi. Beri tarafta Abdullah b. U raykıt çok şaşkın dı. Gerçekten, meslektaşı, hatta mesleğin pirlerinden olan Süraka bu durumlara düşecek adam mıydı? "Mu hammed gerçekten Allah'ın

elçisi galiba!" diye düşündü o da. Mekke liler onun için delirmiş diyorlar ama altı gündür hiç de öyle delirmiş birisi gibi görünmemişti kendisine. Süraka bir deli yüzünden bu kadar korkmuş olamazdı. Gözlerinin içindeki dehşeti kendisi görseydi bir daha çöle çıkmaya tövbe ederdi.
Uraykıtoğlu ile Süraka arasında şaşkın kalmıştım. Her ikisi de inanınakla inanmamak arasında ibretlik haldeydiler.
Her ikisi de içlerinden gülümün bir peygamber olduğunu ka bul ediyor ama öteye geçemiyorlardı. Birisini kumlar tutmuş tu, diğerini arzuları. Birisi dizlerine kadar gömülmüştü, di
ğeri boğazına kadar. Görünüşte biri serbest idi de hareketten kalan diğeriydi. Birinin çengel çengel olmuş umutlan zerre miktarındaki kurnlara saplan mış, bir kum tanesini yerinden oynatamıyor; diğerinin yığın yığın arzuları nefsine bağlan mış, bir gönül nuruna ilerleyemiyordu. İkisinden hangisinin esareti daha önce sona erecek diye kendirnce beklerne ye baş-

ladım. Amir b. Füheyre hala kılıcını Süraka'dan yana tutuyor du. Niha yet Ebii Bekir ona işaret edip rahat lamasını söyledi.
Sürftka ile Uraykıto ğlu göz göze idiler. Gülüm bir buna, bir diğerine bakıyordu. Ebii Bekir tam bir gönül itminanıyla olup bitenleri izliyordu. Galiba o da benim gibi gördüğü hadis eye hala sihir deyip demeyecekleri hususunda hangisinin önce davranacağını merak ediyordu. Ve Süraka atıldı:
"Muhammed! Anladım ki bu başıma gelenler seni kötü ni yetle takip etmemdendir. Bu da senin peygamberlikte hak ol duğunu gösterir. Ne ki ben sana inandığımı söylersem Mek keliler beni alaya alır, itibanın gider."
Amir, bu söylediğinden dolayı Süraka'yı hayretle karşıla dı. Tam dayaklık adamdı. Birden eski e endisinin huzurunda olduğunu unutup sesini yükseltti:
"İnanmazsan da burada canın gidecek koca ahmak !"
Gülüm, manalı manalı Amir'in yüzüne bakarak söyledik lerini onaylamadığını nazikçe ikaz etti. Amir bu sefer de gü lüme hayret etti. Çünkü içinden, "Allah Allah ... Başına konan
ödül iki yüz deveye çıkanlıp canına kast edilen de o, merha meti hepimiz den çok olan da" diyordu.
Gülüm, Süraka hiç orada yokmuş, hiç onunla karşılaşıl mamış gibi davranıp Ebii Bekir' e döndü:
"Gidelim!"
Develerin yularlanna yapıştıklan sırada hemen hepsi son bir kez Süraka'ya baktılar. İsteseler ona her şeyi yapabi lirler, esir alabilir, köleleştirebilir , hatta öldürebilirlerdi. Çöl kanunlan cana kast eden bir düşmana bunu yapmayı öngörüyordu. Lakin gülümün buna müsaade etmeyeceğini, yüre
ğindeki sonsuz sevgiyi ona da göstereceğini biliyordum. O, kaş çatma zamanında tebessüm eden rahmet elçisiydi. Belki
Süraka'nın kurnlara çakılıp kalan ayaklarına merhem süre-

bilirdi, ama asla ona öfkelenip ceza vermezdi. Bu onun aciz liğinden değil, bilakis dirayetinden idi. İnsanı tavırlardan en ziyade sevgiye dair olanlan tercih ediyordu çünkü.

Sünlka başına geleceklerin şiddeti altında ezilmiş gibiy di. Yakalamaya geldiği kişi tarafından yakalanmış, avcı iken av olmuştu. Şimdi onu bırakıp giderlerse, bu sıcakta, bu ıssız

çölde hayatta kalabilmesi imkansızdı. Aslanla r, yılanlar, çı yanlar, güneş, kum, fır tına ... Bütün hayal lerini, onurunu ve gelecek kaygısını bir kenara bırakıp yalvardı:

"Muhammed! Beni burada bırakıp gidemezsin. Merhame tin buna müsaade etmez!"

Gülüm, devesi Kasvii'nın yulannı çekti. Bir an durdu. Bek ledi ve geri dönüp yüzüne baktı:

"Evet, seni burada bırakıp gitmeyeceğim. Lakin seninle bir anlaşma yapmak

isterim. Kumdan kurtul duğunda peşimizi bırakacağına ve geri dönerken bizi aramaya çıkan başkalan olursa onları geri çevireceğine dair teminat verirsen ... "

"Evet, boynuma borç olsun ki geriden gelen kaifleri defe deyim, üç gün sizden kimseye bahsetmeyeyim."

"O halde yolun açık olsun Süraka! Sanki seni Kisra'nın bileziklerini takınırken görüyorum."

Süraka'nın sesind eki sevinci ilk kez işittim:

"Senin de Muhamm ed, senin de yolun açık olsun! Bu da vayı senin kazanacağına inandım. İstersen seni götürmek i
çin yedeklediğim şu kaçak atımı da alabilirsin."

"istemem, hiçb irimiz istemeyiz!"

Bugün hicretin sekizinci günündeyiz. Mesafeler bir yel pazenin kanatlannda dalga dalga aktı. Yesrib kutlu yolcuyu bekliyor ama yolcuyu nelerin beklediğini henüz kimsecikler bilmiyor. Kuba'nın ilk evleri göründü. Beş yorgun yolcu artık tükenmek üzereler. Beşinci mi? Onu Selımoğulları yurdu olan

Gamim'de tanıdık. Adı Büreyde. Seksen askeriyle gülümü ya kalamaya gelmişken iman edip onu konukladı ve yolculuğun geri kalanını herkes için kolaylaştırdı. Kuba'da gülümün ilk merak ettiği kişi, Ali oldu. Mekke'de yatağına yatırdığı Ali.

"Şimdiye kadar arkamızdan yetişmesi lazımdı! Yoksa?"

622

• '�y doğdu üzerimize ... "
• Hicretin anlamı ve önemi
• Ebu Eyyub Halid b. Zeyd'in evi ve mescid inşaatına başlanılması
• Enes b. Malik ile Ümmü Süleyın

Değer nüh asumane her günahım ya RasulaUah
Erer çerha onunçün her gün ahım ya RasulaUah
(Fatinl

Her günahım dokuz kat gökleri aşacak boyutta ey AUah 'ın elçisi; işte o yüzden her gün ettiğim ahlar ta feleğe yükseliyor ...

<<@335>>

fiZfiDE
üm mü Süleym için ...
Def sesl eri eşliğinde neşeli şarkılar çalınınıştı kulakları mıza. Şair Hassan b. Sabit kasideler okumuş, uzaktan uzağa
Yesrib kızları evlerin damlarına çıkıp şarkılar söylemişlerdi:
"T alea'l-bedru aleyn a: Ay doğdu üzerimize Veda Tep ele ri'nden 1 Şükür gerekti bize Allah'ın davetinden 1 Sen gü neşsin, sen ay sın; sen nur üstüne nur 1 Sen Süreyya Yıldı zı 'sın, ey sevgili, ey Rasul!"
Bir geliş yaşamıştı Yesrib; öteleri beri getiren bir geliş. Her
şeyi başkalaştıran, güzelleştiren bir geliş. Susamışların suya kavuştuğu, bendelerin efendi yi karşıladığı. .. Sevgili gelince aşıkların dili tutuldu ve kendinden geçtiler. Yesrib, bir akşa müstü, şeyda aşıklar şehri oluverdi. Gülüm Ebu Eyyub'un

evinde misafirdi. Zamana hükmeden kin ve öfke, artık barış ve esenliğe dönüşecekti. Yesrib adını değiştirmekle işe baş lamalıydı. Yesrib "bozgunculuk, fesat çıkarma" gibi anlamlar içeriyordu, gülümün kokusuyla bir gülista na dönünce "Hoş, güzel" manasıyla oraya "Tay be" dedi. Tay be sokaklarında, ev lerinde ilişkileri karmakanşık, kan davalarıyla aynşmış bir kasaba olmamalıydı, olamazdı. Evs ve Hazrec kabilelerinin,
Kurayza veya Nadir Yahudilerinin, Yemenli Amalikalılann,
Kudaa veya İranlıların; kadınıyla erkeği, taeiriyle esnafı, zenginiyle yoksulu, efendisiyle kölesinin birbirine kaş ça tarak baktıkları o emniyetsiz kasaba olamazdı. Taybe eskisi gibi çölde yerleşik hayata tutunmuş kavgacı mekanlardan biri olamazdı. Çatışan adet ve düşünceler de, hemen ellerini kılıca atan reisler de eskisi gibi olmamalıydı. Akabe'de gü lüme biat edenler, kinleri ve savaşları yüzünden birbiriyle kuşatılmış iç içe köyler gibi

yaşayamazlardı. Birinin diğe riyle anlaşıp komşusunu vurmasına artık son verilmeliydi.
Evs ve Hazrec arasındaki rekabet bitmeli, Yahudilerin de bu iki kabile arasındaki düşmanlığı körüklemelerine dur denil meli, kısaca artık can, mal ve ırz emniyetinin olmadığı bir kasaba olmaktan kurtar ılmalı, İslam'ın barış, esenlik ve sev gi demek olduğu herkese gösterilmeliydi. Gülüm geldiğinde Taybe'deki kötülükleri sanki kasabanın dışına atmak istiyor du. Ne çare Mekke hala onu takip ediyor, tarassut altında tutmak için bahaneler arıyordu. Mamafih ilahi nizamın ruh larda yer etmesi için dört ay yeterli gelmiş, hicretten evvel şiddetin yönettiği Yesrib, ruhuyla 'Taybe'leşince adı kendi liğinden Medinetü'n-Nebi oluvermişti. Kabileler aile putla rını meydanlara çıkarıp parçalamaya o dört ayın sonunda giriştiler. Eğlence merkezli hayat, düşünce ve iman merkezli hayata evrildi, hayat kadınları, bayram ve düğünlerin şarkı-

cılan, ağzı bozuk şairler, soytanlar ve eğlence tacirleri eskisi gibi kazanamadıklanndan şikayete başladılar ve birer ikişer Medine'yi terk ettiler.

Hicret, bir cemaat direnişinden bir devlet çıkarma gaye siyle mürninleri coşturuyordu. Müslümanlar önce sevdikleri vatanlar ını terk edip Medine'ye gelerek imanlarının kuvvet derecesini sınamışlardı, şimdi burada cihadın bir 'g ayret ve çabalama', bir 'başarı' olduğunu anlıyorlardı. Müminle rin şehi rlerini bırakıp çıkmaları elbette başlangıçta çok zor, ağır ve büyük bir fedakarlık idi ama kısa zamanda sonucu da o derece büyük bir nimete dönüştü. Hicret, şirkten tevhide yükselen insanlığın, sabırdan cihada uzanan yolu oluverdi.

Ve Yesrib'i "Medine"leştiren cevher, aynı zamanda Allah'ın hükmünü yürütüyordu. İslam, din olmakla birlikte devlet ol maya ilerliyor; tevhid, ahret, peygamberlik gibi temel iman konularının ötesinde kişisel ve toplumsal hayatla ilgili va hiylerle zenginleşiyordu. Gönülleri marnur eden din, haya tı da şekillendirmeye başlamıştı. Her iman eden, Medine'ye gülümün yanına geliyor, böylece İslam kuvvet buluyordu. Ve günlerden birinde, kederli şarkıları çoktan unuttuğum Me dine bahçelerinde sesi bana benzeyen bir rakik kalp buldum. Ümmü Süleym'in kalbi idi bu. Gülümün "Selamı aranızda ya yınız! "54 buyruğuna uymak için karşılaştığı herkese "Selam aleyk" demeyi adet edinen Ümmü Süleym'in.

Sehl ve Süheyl isimli iki gence ait arsa satın alındı. Hicret devesi Kasva'nın ilk durağı olan bu arsa üzerinde mürnin ler için hem yönetim yeri, hem okul, hem de toplanma mer kezi olmak üzere bir mescid yapılacaktı. Mimari esaslarını bizzat gülüm üç bölüm halinde tayin etmişti. Namaz kılmak için yönü Kudüs'e doğru olan bir boşluk, okul ve öğretim ih tiyaçları için gölgelikli bir sofa ve gülümle eşierine tahsis

edilecek birkaç odacık Ebu Eyyub'un evinde iken tedarik edilen koyun ağılı mescid olmaktan çıkanlacaktı. Mürninler her seher vaktinde gelip büyük bir heyecan ve neşeyle çalış maya başlıyorlardı. Önce zemin.düzlendi. Ardından temeller kazıldı. İştiyakla taşlar döşeniyor, kerpiçler kesiliyordu. Am mar, her defasında iki kerpiç birden taşıyor, "Biri Rasulullah içindir, yeter ki o dinlensin!" diyordu. Kulaklarda Abdullah b.
Revaha'nın şiirleri vardı:
"Tanyeri ağanp şafak ayd ınlandığı sır ada 1 Rasillullah aramızdad ır; hem de dilinde Kur'an ll Sapkınlıktan sonr a gönül Zere hi dayet yo lunu gösterendir o 1 Ve her ne ki tebliğ ettiyse muhakkak vilkidir."
Dizelerin her bir hecesi, her bir kafiyesi, her bir vezni bir kerpiç, bir taş, bir duvar oluyor ve mürninler şiirlerle coşu yordu. Şarkılarıma kimse kulak vermez olmuştu. Çünkü as habıyla birlikte gülüm de o şiirleri okuyor, hatta ağzından dökülen mısralara ayetler eşlik ediyor ve bülbül nesiinin bütün zamanlarda

okuduğu şarkılardan daha etkili teren nümler ortaya çıkıyordu. Mescidin tomrukları ve kerpiçleri değildi yontulan; hayır, müminlerin gönüllerindeki cahiliy e kabalıklarıydı. Üst üste ve yan yana konulanlar ağaç veya kerpiç değil, Mekkeliler ile Medinelilerin sıcak duygularıydı.

Bu duyguyu kadınlar da hissetsin diye Mekke'den gelenler, yeni Müslüman olmuş Medineli kadınları her seher toplayıp

İslam'ı anla tıyorlar, bunun için gezek usulü ev ev, oba oba dolaşıyorlardı. O gün sıra Ömer'deydi ve Medineli kadınlara uzun uzun anlattı. Özellikle iki ayeti sık tekrar etmişti:

"De ki, ey m ülkü n gerçek sahibi olan Allah 'ı m. M ülkü dilediğine verir sin, dilediğinden çekip alırsın. Dilediğini yüceltirsin, diledi ğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin

elindedir . Hiç kuşku yok ki sen her şeye kadirsin. Geceyi gündüze katarsın,

gündüzü de geceye katarsın. Ölüden di ri yi çıkanrsın, diriden ölüyü çıkanr sın." 55
Ümmü Süleym, evine sevinçle vardı. O güne kadar böyle sözler duymamıştı. Yıllardır kölelerine yanıturdukları ağaç putlarıyla harcadığı zamana hayıflandı durdu. Bu putların bugüne kadar kimseyi yücelttiğini görmemişti. Halbuki ta- biat ölüyor ve sonra diriliyordu, hayat bulanlar bir gün ha yatlarını yitiriyordu. Bütün bunları takdir eden bir Allah'ın olduğuna inanmak gönlüne huzur vermişti. Bu huzuru aile siyle paylaşmak istedi. Bahçe kapısından girdiğinde oğlu nu gördü. Toprakla-oynuyordu. Enes'ti adı. Kocası Malik de evin hayatında oturmuş kılıcını bileyliyordu. Önce Enes'e seslendi:
"Uyanmış mı benim yiğidim, hani bakiim!"
Enes koşarak eteklerine dolandı:
"Anne yaa! Beni bırakıp nereye gittin?"
"Ah bitanem, öyle bir yere gittim ki..."
"Yoksa şehrimize gelen şu Mekkelinin yanına mı; Muham med'in?"
"Affe rim benim koçuma, Muhammed'i de bilirmiş!"
"Yoksa dinden çıktın, saptın mı?"
"Enes'im, o nasıl söz bitanem?"
"Babam diyor ki. .. "
Ümmü Süleym donup kalmıştı. Hayatta oturan kocasına baktı. Duymazdan gelmiş gibi yapıyor ve kılıcıyla ilgileni yordu. Enes'in başını okşadı. Yanına oturup kucağına aldı.
Sonra da anlattı:
"Annen dinden çıkmadı Enes'im. Sapınadı da. Bilakis sap kınlıktan kurtuldu, bir dine girdi. Şehrimize gelen Mekkeliyi

henüz görmedim, ama varıp biat edeceğim. Çünkü ona inan dım, getirdiğine iman ettim. Duyduklarımı sana atıattığımda
çok hoşuna gidecek, biliyorum. Ama önce tekrar et bakayım;
'Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şehadet ederim ki Muhammed Allah'ın kulu ve rasülüdür!' Haydi. .. "
"Kadın, oğlumun itikadını bozma!"
Evine sevinçle gelen Ümmü Süleym'in bütün umutları eriyivermişti. İçindeki seher neşesinin kuş luk kederine dön düğünü ben bile hiss ettim. Kocasıyla tartışmanın anlamı yoktu. Üstelik iman işi tartışarak veya zorla olmazdı. Oğlunu bağrına basıp ona fı sıldadı.
"Şehadet ederim ki Allah'tan başka ... "
Enes şeha detin sonuna geldiğinde söylediklerine inandı
ğını gösteren bir sarılışla sarıldı:
" ... onun kulu ve rasülüdür."
Kocası Malik' e baktım. Göz ucuyla onları izliyordu. Bir an karısıyla oğlunu yitirdiğini düşündü sanırım. O güne kadar evde hep onun sözü geçmişti. Şimdi bu kadın ne yapmaya
çalışıyordu böyle? Oğlu bir şeye inanacaksa ona kendisi ka rar vermeliydi. Ayrıca Muhammed' i o da biliyordu. Hakkında
· da çok şeyler duymuş, Mekke'de onun yüzünden parçalanan ailelerin hikayelerini, aralarına kan düşen kabHelerin ma temlerini işitmişti. Atalarının dinine kötü diyen biriyle ne işi olabilirdi ki? Zaten Yesrib'e gelişine de eskiden beri karşı
çıkmı ştı. Ve şimdi korktuğu oluyordu. İşte evdeki karısı, oğ lunun annesi bile ona inanmış, kendisiyle farklı düşünme ye başlamıştı. Öfkelendiğini, bileyi taşını kılıca daha hızlı sürtmesinden anladım. Aklından pek çok şey geçiyordu. Ka rısına gerekli cezayı vermek, bundan böyle Müslümanlada görüşmesini yasaklamak, buna sebep olanla rı siygaya çek mek ve daha başka şeyler ... Hazır kılıç elindeyken gidip Mu-

hammed'i ortadan kaldırmayı bile düşünebilirdi. Ama hayır,
şimdilik alttan almalı, önce güzelli kle kan sına laf anlatmalı, onunla kırıcı olmayacak tarzda konuşmalıydı. Karısını ta nırdı, nazik bir yaratılışı vardı. Mekke'de Müslüman olanları işkencelere yatırdıklarını biliyordu. Olmazsa, karısına eziye tin birazını tattırabilirdi. Malik bunu düşünd üğü anda bile yi tcı.şı elinden kaydı ve avucunun ortasında bir kan çizgisi belirdi. Ümmü Süleym telaşla koştu. Yara derindeydi. Der hal elini sarmak gerekirdi. Eteğinden bir kumaş yırtıp böyle zamanlar için sakladığı ince kumlu Kuba toprağından bir tutarn koyarak yaraya sardı. Malik için işte o anda çok üzül düm. Çünkü Mekke'de gördüğüm müşriklerden farkı yoktu.
Bütün küfür ehli gibi pis ve ahmak. .. Ümmü Süleym onun yarasını sararken o öfkesini yenernemiş ve kolunu çekip kapıya yönelmişti. Kılıcını beline takınayı da unutm adan ...
Enes, annesine sarıldı. Arkasından birlikte baktılar.

Bu gidişin son gidiş olduğunu bilemezler di elbette. Yolda eski bir hasmıyla karşılaşıp kavga edeceğini ve kılıcını çe kince de kalbine hançer saplanaca ğını bilemezlerdi. Ümmü
Süleym, bir günde art arda iki ayrı duyguyu, sevinci ve kede ri birlikte tatmıştı. Şimdi sevincine sarılmaktan başka çare si yoktu. Kaybının tesellis ini imanın huzur dolu dünyasında bulabilirdi. Öyle yaptı ve İslam'a sarıldı, gülümle konuştu, onun sözlerini dinledi, Allah'ın ayetlerine uydu. Birkaç hafta içinde bambaşka bir insan oldu.
Ümmü Süleym'i izliyordum. Ebu Eyyub'un evine herkesin bir hediyeyle vardığı zamanlardı. Yiyecekten veya giyecek ten, maldan veya mülkten... Gerçi bu hedi yelerin hiçbiri o evde ikinci defa güneşin batışını görmeden gerektiği biçim de ihtiyacı olanlara dağıtılıyordu ama yine de herkes Rasü lullah'a bir he diye götürüyordu. Ümmü Süle ym düşündü. Gi-

dilen yere eli boş gidilmiyordu. Oysa kendisi üç seferdir eli boş varmıştı. Malik ölünce kendisine fazla bir şey bırakma mıştı. Fakir evinde şimdi birkaç avani ile bir hasırdan başka eşyası da yoktu. Onun yegane serveti oğlu Enes'ti. Ah, elinde olsaydı da "Ya Rasülallah, işte size bunu getirdim!" diyebi leceği bir hediye alabilse ydi. Bu mesele gitgide rüyalarına girmeye, eksiklenme duygusu bir hicaba dönüşme ye başladı.

Sanki kendisinden bir hediye isteyen varmış yahut hedi ye ol mayınca kıymeti azalırmış gibi içinden kurmaya başladı. Ve bir gün yegane servetini Allah'ın elçisine sundu:

"Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın elçisi, Ensar'ın erkeklerinden ve kadınlanndan size hediye vermeyen kimse kalmadı. Ben işte şu elini tuttuğum oğlumdan başka bir şeye malik değilim. Bu Enesçik size hizmet eder, size yardımcı olur diye onu size hediye getirdim."

Ümmü Süleym, Medineli Ensar'ın en fedakarlan arasında sayıldı. Herkes İslam için malından az veya çoğu, hazinesin den miskal veya harvarla verirken o canından bir parçayı, servetinin tamamını vermişti.

Gülüm, Ümmü Süleym'in bu hareketinden çok hoşnut oldu. Hatice'nin hatırası olarak yanında büyüyen Zeyd, ev lenip yuvasını kurm uştu. Şimdi yanında İslam'ı daima tel kin edebileceği, vahiy geldikçe öğretebileceği birinin olması iyiydi. Enes'e baktı ve yanına çağırdı:

"Gel bakalım iki kulaklı!"

Enes bu sözdeki sevecen şakayı derhal anlamıştı. Başkası olsa belki kendisiyle alay edildiğini düşünebilirdi, ama Enes gülümün şaka yaparken bile doğru sözle şaka yaptığını an layacak ferasetteydi. Gülüm çocuğun zeyrekliğini görmüş, vahiyleri öğrenme liyakatini sınamış, yanı başında diz çök türmüş, önce başını okşamış ve şöyle dua buyur muştu:

"Allah'ım. Bu kulunun malını ve eviadını çoğalt. Verdiğin
şeylerde onun için bereket ihsan eyle!"
Enes amin derken gülümsüyordu. Annesine hiç gücen medi. Bilakis gülümün en yakınında bulunma bahtiyarlı
ğının lezzetine erdi. Onu kıskandım. 56 Ama annesini daha
çok kıskandım. Çünkü gülüm Ümmü Süleym'in bu hareke tinden dolayı ona ilk adıyla hitap edip "Rümeysa" dedi: "Bü yük yıldız!" Onun adını değiştirdikleri veya ad verdiklerine
çok rastlamıştım, ama künyesi var iken adıyla hitap edecek kadar yakınlık gösterdiği birine ilk kez rastlıyordum. Üste lik pek güzel bir ad idi ve "Rümeysa"yı ben de pek sevdim:57

"Büyük yıldız!" Belki de şarkılarımı söylerken yıldızlar hep orada duruyor diyeydi bu, bilemiyorum. O gün şarkımı en iyi dinleyenlerin yıldızlar olduğunu fark ettim ve yıldızlar için de ayrı bir şarkı söyledim. Onun arkadaşlarından her birini yıldız sayarak ve o yıldızlara bakarak doğru yolu bulacağı ma inanarak.
Rümeysa'ya Medine sokaklannda İslam için gayretle ça lışırken veya gülümle Enes'i ziyarete geldiği vakitlerde rast lıyordum. Günlerden birinde onun yanağını al al gördüm.
Sanki bir iltifat görüp de utanmış gibiydi. Evine kadar ta kip ettim. Kapısında oturmuş biri bekliyordu. Yakışıklı, güç lü kuvvetli, kara yağız ve dinç bir adam. Bu adamı tanıyor dum. İnşası devam eden mescidin hemen karşısındaki güzel bahçenin sahibiydi; Ebu Talha. Medine'de ondan daha fazla hunna bahçesi olan kimse yoktu. Müslüman değildi. İyi ama
Rümeysa ile ne işi olabilirdi?
Bunu öğrenmem çok uzun sünnedi. Çünkü Rümeysa'nın geldiğini görünce ayağa kalktı, geçişini engeller vaziyette ama nazikçe durup sordu:
"Teklifimi düşündünüz mü?"

Rümeysa'nın yanakları daha da kızardı. Belli ki bu teklif aşka dairdi. Başını eğeceğini sandım ama hayır, o, dikkatle yüzüne bakıp sordu:
"Doğrusu senin gibisine hayır denilmez ey Eba Talha. La kin biliyorsun ki ben Müslüman'ım, sense hala putlara tapı yorsun. Bu durumda teklifini düşünmem bile bahis konusu değildir."
"Ümmü Süleym, insan hayatta mutlu olmalı. Beni bilir sin, olsa ydı demekteuse olmasa ydı demeyi yeğlerim. Yani ki senden vazgeçecek değilim. Yarın yine gelip sana soracağım, olmazsa sonraki gün yine ... "
"Boşa gayret Eba Talha. Medine'deki pek çok kadın senin kaçınlmaz bir fırsat olduğunu düşünebilir ler, ama ben, an cak Müslüman biriyle evlenebilir im."
"Ben senin dinine karışmayacağım, Allah sana bir şeyler diyorsa bu beni fazla da ilgilendirmez."
"Ama Allah söyledikleri kadar duyduklarına da önem ve rir. Kendisine inandığımızı duymak ister, Eba Talha !"

"Peki ama ... "
"Hiç lafı uzatma, sen sana ne zararı, ne de yararı olan bir taşa tapmayı devam ettirdiğin sürece bu iş olmaz. Şimdi yo lumdan çekilirsen evime gireceğim."
O gece Rümeysa'nın uykularının kaçacağını bildiğim için gece şarkılarımı onun damında söyledim. O da beni dinledi.
Ertesi günü onun gibi ben de ip le çektim. Yine akşam eve dö nüş zamanıydı. Kapının önünde Ebu Talha sordu:
"Teklifimi düşündün mü?"
"Eba Talha, tapınakta olduğun tanrıyı filan ailenin ma rangoz kölesi ağaçtan yontınadı mı?
"Evet!.."
"Ona bir ateş pariatacak olsan hemen tutuşup yanmaz mı?

"E e, yanar!.."
"Sen, Rabeşi bir kölenin yerde biten bir ağaçtan yaptığı tanrı ya taparken ... Ha, Eba Talha?"
"Seni anlayamıyorum Ümmü Süleym?"
"Ne olmuş bana ki anlayamıyorsun?"
"Hiç sarıdan yahut kırmızidan bahs etmiyorsun?"
"A-ha !.. Sen benim altın ve gümüş aradığıını mı zanneder sin. Sen nasıl bir adamsın ki işitmeyen, görmeyen, sana hiç faydası dokunmayan şeylere tapıyorsun da bir de dünyada bırakıp gideceğin şeylerle övünüyorsun? Bencileyin bir Müs lüman için biriktirilen değil, yüreklerde taşınan önemlidir. Eğer Müslüman olursan, işte o benim mehrim olsun, evlene lim. Senden asla sarı ve kırmızı istemem."
Ebı1 Talha beklemediği bir cevap almış gibi sendeledi. O güne kadar peşinde sayısız kadının dolaştığı yakışıklı Ebı1
Talha, Ümmü Süleynı tarafından reddediliyordu. Ama onu sarsan bu reddediliş değil, Müslümanca düşünüş ve İslam'a girme teklifi idi. Mala mülke değil, kalplerde olanlara değer veren bir din, hak din olabilirdi. Boynunu büküp mırıl dandı:
"Beni bırak bir düşüneyim Ümmü Süleym!"
Ve kapı kapanmak üzereyken geri dönüp telaşla sordu:
"Bana Müslümanlığı kim telkin eder peki?"
"Elbette Rası1lullah! .. Ona git!"
Ertesi gün Enes, annesinin yalnız bir kadın olarak yaş ama sına niha yet vermesi kadar Ebı1 Talha gibi bir baba seçmiş ol masına da şükretti. Gülüm, Rümeysa'nın şartı üzerine nikili larını kıydığında küçük bir düğün merasimiyle bunu herk ese duyurmayı da kararlaştırmışlardı. İnşaatı bitip çatısı çatıl makta olan yeni mescidden nikahlanmış olarak evlerine gi derken Ümmü Süleynı'in Ebı1 Talha'ya fı sıldadığını duy dum:
"Bana Rümeysa desenel.."

<<@347>>

622
623
-
• Medine yerlileri olan Evs ve Hazrec
Yahudileri
• Medine sözleşmesi ve gayrimüslim hakları
• Müslümanlar arasında kardeşlik ihdası:
Ensar ve Muhacir
Ne müşkül şimdi kim ahir zamandır ya RasulaUah
Hernan ümm etlerin hali yamandır ya RasillaUah
(N eş' et)
Şu ahir zamanda her şey ne kadar da zor ey AUah'ın elçisi; savrulan ümmetlerinin hali ne kadar da yaman! ..

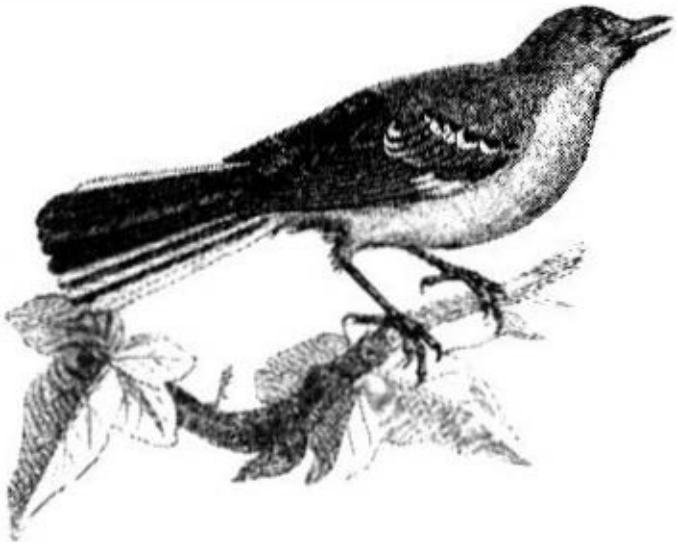

<<@349>>

TUYUG
Abdurr ahman için ...
"İşte o antlaşmanın maddeleri: 'İslam ümmeti her türlü ayrılıktan uzak bir birliktir. Ümmet, zulme, kötülüğe, düş manlığa ve baskıya karşı tek cephe dir. Ümmetin fertleri İs lam hukuku önünde hak ve menfaatte eşittir. Her birey dev- letin hima ye ve güvencesi altındadır. Başkalarıyla ilişkilerde fertler ortak karar merkezidir. Her suç, suçu işleyeni bağ lar. Hiçbir suçlu korunmaz. İslam devletinin ana esasla rına karşı çıkan kişi ve kurulu şlarla ilişkiler kesilir. Müslüman lada dostane yaşayacak gayrimüslimlerin zulüm ve baskı dan uzak bir hayat sürmeleri sağlanır. Gayrimüslimler mülk edinme, din ve vicdan hürriyetine sahipt ir.' Şimdi, kim buna itiraz edebilir ki?"
349

Beyinleri kaynatan bir öğle sıcağı ... Suratları düşüren, kalpleri bunaltan bir cıva bunaltısı. İçim darlanmıştı. Se rin suların olduğu hurma bahçeler inden birinde, bir salkım gölgesinde, azıcık seriniemek için kanat çırptım. Yah udi ma- hallesine gitmekti niyetim. Birkaç gün evvel Müslüman olan Abdullah b. Selam'ın hurmalıklarını methettiklerini duy muştum çünkü. Abdullah'ı, eski dostlarından Medineli Sa'd b. Rebi ve Mekkeli Abdurrahman b. Avf ile otururken bul dum. Rümeysa'nın gülüme hediye ettiği çocuk da yanların da. Çardak altında biri süt, biri hurma dolu iki çanak, sohbet koyulaşmış. Abdurrahm an'ın sorusunu Abdullah karşıladı:

"Kim olacak, benim_ akrabalarım tabii ki, Medine Yahu dileri. Rasülullah Kaynuka ve Kurayza ile Evs ve Hazrec arasında bu antlaşmayı yapınca bizimkiler Müslümanlada Yahu diler arasında eşitlik var diye çok sevinmişlerdi. Ama şimdi Rasülull ah'ı Medine'nin en güçlü kişisi yapıyor gerek çesiyle anlaşma ya itiraza başladılar."

"Neden rahatsız olduklarını anlamış değilim Abdullah! Bu anlaşmada 'Gayri müslimler İslam'ı seçmeleri için zor lanmaz. Yönetim giderlerinde Müslümanlarla diğerleri eşit tir. Devletin emniyeti nden her kesim eşit sorumludur . Dış saldınlara karşı savunma ortaktır,' denilmiyar mu? Şimdi Yahudiler hangi ma ddeye itiraz ediyorlar ki?"

"Söylediğimde anlaşılmayacak bir şey yok Sa'd! Bizimki ler evvelce sizin şu Evs ile Hazrec'i birbirine düşürebili yor, bu arada kendi ticaretlerini yapıp üstünlüklerini size ka bul ettiriyorlardı. Üstelik siz de onların bir kışkırtmasıyla silahiara sarılıveriyordunuz. Oysa şimdi Müslümanlar her şeyden önce barış ve sevgi diyor. Rasülullah herkesin eşit olduğunu söylüyor. Yönetemeyecekleri böyle bir şehir elbette Yahudilerin işine gelmeyecektir."

"Ama Rasulullah hukukta, ticarette, hayatın her alanında
Yah udilerle Müslümanları eşit kabul etti."
"Mesele de bu zaten Abdurrahman, mesele de bu! Biz Ya hudileri bilirsiniz, kendimizi seçkin ırk kabul ederiz. Ama
Rasulullah insanların eŞit olduğunu söylüyor. Üstelik bizim kiler eskiden beri ahir zaman peygamberini kendi içlerinden biri olarak sahiplendiler, öyle gördüler. Şimdi seçkin ırktan olmayan, İshak soyundan değil de İsmail soyundan gelen bir peygambere nasıl inansınlar?"
"Bunca bağnazlık ha?"

"Tabii ki pek çoğumuz Yahudilerin dışında da bir pey gamber gelebileceğ ini kabul ederiz ama şuuraltımızda hep başkalarından üstün olmak, seçilmiş olmak var ya, işte bu bizimkilerin Rasulullah' a inanmalarını engelliyor."
"Oysa vahyin ilahi kaynaklı olduğunu en iyi Yahu dilerin bilmesi gerekirdi!"
"Elbette gerekirdi. Ben de zaten bu yüzden İslam' ı seçtim, lakin biz Evs ve Hazrec gibi hemen iman edemeyiz; içimiz de hep düşüncelerimizi gizleyen bir perde vardır. Bir Yah udi asla kalbindekini samirn iyetle söylemez."
"Desen e Abdullah, herkes akın akın Muhammed' e koşar ken Kaynuka ve Kurayzaoğulları nasipsiz kalacak!"
"Nasiplenmekten geçtim bundan böyle aranızda yalan ve aldatmayı çoğaltmalarından korkarım."
"Rasulullah, yalan söylemenin, sözünde dunnamanın ve emanete hıyanet etmenin münafıklık alametlerinden oldu
ğunu anlatıp dururke n, öyle mi?"
"Bunu Allah anlatıyor azizim. Öyle değil mi Enescik; Ceb rail'in Rasulullah'a son getirdiği vahiy nasıldı?"
"Allah'ı n adıyla başlarım: Onlara: 'Insanların (Müslü manların) inan dığı gibi inanın,' denilinc e, 'Biz de o beyin-

sizlerin inandığı gibi mi inan acağız?' derler.58 Böyle buyu ruldu ."
"Aferin evlat, Rasülullah'ın yanında olmaya ve gelen her ayeti ezberlemeye devam etmelisin."
"E diyorum efendim, ayetin devamında bir de şöyle huyu rulduğunu oradan biliyorum: 'Onlar iman edenlerle buluş tukları zaman biz iman ettik , der ler . Halbuki şeytanlanyla tenha kaldıklan zaman, biz sizinle berab eriz, biz yalnızca onlar la alay ediyo ruz, derler .'59 Allah doğru söyledi efendim. Çünkü sahibim Kutlu Nebi, böyle bir kalbin hast alıklı bir kalp olduğunu anlatmıştı."
"Sen de doğru söyledin Enescik. İçi başka dışı başka in sanlardan uzak durmak gerekir. Şu gelen Vahvah b. Amir veya Abdullah b. Ubey gibi."
"A-haa !. İti an, çomağı hazır la!.."
Abdullah b. Ubey'i tanıyordum. Sinsi bir küfür abidesiy di. Mekke müşrikleri gülümü takip edebilmek için Medine'de müşriklerin başı olan bu adama

haberler yollamışlar, o da
Müslümanlada savaşmak için Medine'deki bütün müşrikleri bir araya getirmeye çalışıyordu. Sinsi inkar ile saldırgan şir ki ittifak halinde görebiliyordum. Saldırgan şirk kaplan ka dar yırtıcı yüreklere sahi pti ama bir anda ceylana dönmeleri mümkündü; sinsi inkar ise yılanlıkta gelişip ejderha olmak tan öte bir istidad gösteremiyordu. Birincinin imanı kolaydı, ama ikincisi katıksız kin ve düşman sayılırdı. Şu gelen iki münafık, Vahvah ile Abdullah da onlann yürüyen halleri ...
Bu gelişlerinde de elbette bir hayır aranamazdı. Yine ortalığı kanştıracaklardı besbelli. Nitekim hoşbeş ten sonra Abdul lah b. Ubey sazı eline aldı:
"Ben sizin uyduğunuz dinin yalnızca alırete ait olduğunu bilsem, ben de sizin gibi Muhammed' e inanırdım. Lakin bu

din şimdiden sonra dünyanızı da yönlendirecek, hayat ınızı değiştirecek,

farkında değilsiniz. Mekke'den sonra Medine'de de savaşlar yaşanacağını nasıl göremezsiniz?"
"Biz barış ve hoş geçim içinde sevgiyle yaşayabiliriz Ab dullah! Rasülullah Medine Sözleşmesi'ni bunun için hazır lattı. Lakin siz bu hoş geçimden rahatsız olup savaş çıkarır sanız elbette karşılığını görürsünüz!"
"Abdurrahman, şurada konuğumsun ve lütfen konuğum olarak kal! Ve sen de ey amcaının oğlu, misafirime saygıyı bana saygı farz et!"
Abdullah b. Selam'ın işi zor olacaktı. Yahudilerden olup da İslam'ı seçtiği için akrabalarının ona diş biledikleri ni an ladım. Adaşı Abdullah b. Ubey'in inatla tartışma çıkarmak istemesi de bunu gösteriyordu:
"Şu ölüm döşeğindeki Esad b. Zürare Muhamm ed'in ar kadaşıydı değil mi? Eğer Muhammed gerçek bir peygamber olsa ydı arkadaşının bu ölümcül haline bir çare bulurdu, ha,
Sa'd?"
"O bir peygamberdir, yalnızca Allah'tan vahiyler alan ve bizi doğru yola ileten bir peygamber. Allah'ın mutlak iradesi karşısında onun iradesinin ne kendisine, ne arkadaşına ya rarı vardır. Ama sen, arkadaşının ölümüne neden çare bul- muyor diye onu itharn etmemizi istiyorsun. İyi o halde; sizin
Musa ile Harun neden bunu yapmadılar? En azından biri hala neden sağ değil? Anlıyorum ki sırf Rasülullah'a düş manlık olsun diye kafaları karıştırmak istiyorsunuz , boşuna
çabalamayınız, hak gelince batıl elbette çekilip gider."
"Böyle devam ederseniz asıl peygamber dediğiniz o mec nun buradan çekilip gidecek."
"Evs ve Hazrec'in son damla kanı adına buna müsaade etmeyeceğimizi anlayın artık Ubey'in oğlu! Gizli gizli onu

takip ettirdiğinizi, geceleri yollarına tuzaklar kurmaya çalış tığınızı bilmediğimizi de zannetmeyin. Size Mekkeli Müslü manların nelere kadir olduğunu gösteririz alimallah!"
"Ve Medineli Müslümanların da!"
Sinsi Ubeyoğlu ile saldırgan Vahvah, Medine'nin iki azgın münafığı, bu incecik sesin geldiği yöne başlarını çevirdiler.
Enes'ti bu. Onlara Müslümanların kararlılığını gösterircesi ne bağırmış ve Abdullah b. Ubey'i öfkelendirmişti. Bir çocuk bile kendisine karşı çıkabiliyordu demek! .. Yerinden kalkıp
Vahv ah' a işaret etti. Pe ş peşe gidişlerinden fitnenin ayak seslerini duydum. Oysa her ikisi de daha dün akşam namaz için saf tutan cemaatin arasındaydılar. Onlar giderken "Müminlerin birbirlerine böyle sahip çık malarıdır işte İslam kardeşliği!" deyiverdi Abdurrahman,
Sa'd ile kendisini işaret ederek. Abdullah'ı şaşırtan bir cüm leydi bu:

"İslam kardeşliği öyle mi? Durun bir dakika. Siz ikiniz amcaoğlu bile değilsiniz!"
"Kan bağımız yok Abdullah, doğru, ama din bağımız var."
"Acayip ! .. Bir din kardeşliği... Hı? .. "
"Belki daha da öte! İslam'da buluşan Muhacir ile Ensar kardeşliği."
"Nasıl yani?"
"Muhacir , yani Mekke'den Medine'ye göç edenler ve Ensar, yani Medine'de onlara yardım edenler ... "
"Böyle mi diyeceğiz kendimize, Muhacir ve Ensar?"
"İstersen sen anlat Enes!"
"Olur efendim. İki gün evv eldi. Rasülullah inananlan ya nına çağırdı. Herkes gelince de 'Allah'ın kullan arasında bir grup var ki, onlar ne pey gamber ler dir, ne şehitl erdir. Ostelik
Kıy amet gü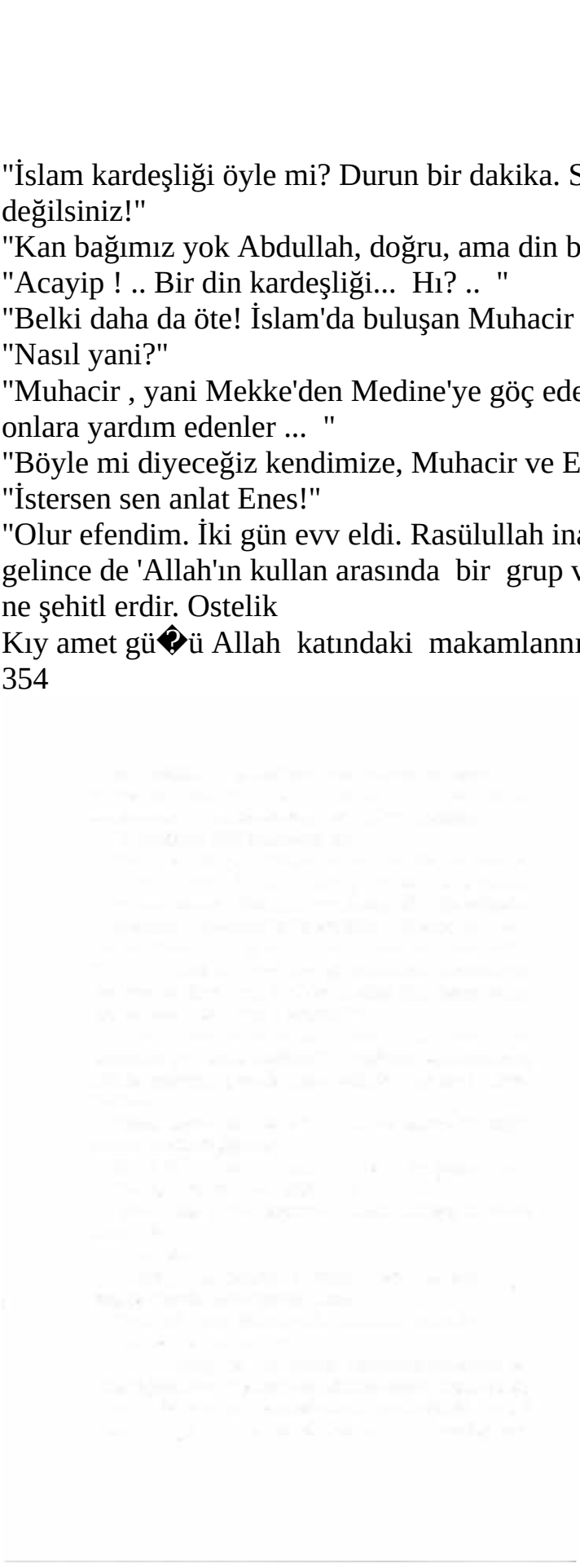ü Allah katındaki makamlannın yüceliği sebe-

biy le pey gamberler de, şehitler de onlar a gıpta ederler' bu yurdu. Arkadaşlan 'Ey Allah'ın Rasulü! Onlar kim, bize söyle' deyince de 'Onlar arala nnda ne kan bağı, ne de birbirler ine bağışladıklan n:ıal olmadığı halde, Allah 'ın ruhu Kur' an adı na birbirlerini sevenler dir.AUah 'a yemin ederim, onlann yüz leri mutlaka nurdur. Onlar bir nur üzer edirler . Halk korkar ken, onlar korkmaz lar. lnsanlar üzülürken onlar üzülmezler'
şeklinde anlattı.60 Sonra yeşil toprak bir çanak getirildi. İçinde kafur kokusu vardı. Herkesi ikişer ikişer ellerini o kokulu ça nağa batırarak Allah uğrunda kardeş olmaya çağırdı. Bunun,
Mekke'den gelen kalbi kınk göçmenlere, -o Muhacir diyordu
Yesrib'de yardıma koşaniann -o Ensar diyordu- kalplerini, kucaklannı ve kapılannı açması demek olduğunu söyledi. On lar da aralannda alıret kardeşliği kurup birbirlerine bağlan dılar. Kırk beş Mekkeli ile kırk beş Medineli birbirlerine varis olma derecesinde kardeşlik yemini ettiler."
"Enescik, yanılıyor olma yasın,, sanki sayımız daha çok gibi geldi bana!"
"Olabilir efendim ama ben bu kadar saymıştım."
"Peki, kimler kimlere kardeş oldu?"
"Ebu Bekir, ömer, Osman, Ali, Talha, Zübeyir, Amınar,
Sa'lebe ve M us' ab ile bir niceleri bu yandaydı; Harice, U tb an,
Muaz, Selem, Ka'b, Huzeyfe, Bişr ve Ebu Eyyub ile diğerleri
öteki yanda."
Araya Sa'd girdi:
"Bana da işte şu kardeşim Abdurrahman düştü. Avf'ın oğlu asil ve kahraman dostum Abdurrahman."
"Yoksullar, kimsesizler, gurbettekiler bir yanda; zengin ler, kimseler ve vatandakiler diğer yanda öyle mi? Kutlu Ne bi'nin zihnindekini bilmek isterdim. Çünkü bana öyle geliyor ki İslamiyet hareketsiz direnişten faal teşkilata dönüşü yor."

"İsabetli bir tespit Abdullah! Kız çocuklarını gömen vah
şetten kurtulmak için buna da ihtiyacımız var. Çünkü bu kardeşliğin, varlık sebebini aym dine mensup olmaktan ala rak köle-efendi, zengin-fakir, siyah-beyaz, kadın-erkek ayrı mı yapmadan, ırk ve gelenek farklılıklarını ayrılık vesilesi değil, renklendirici unsurlar olarak görmeyi gerektiren top lumsal bir bağ oluşturacağını düşün üyorum ben. Öyle olma sa Ensar, Muhacirlere hurma bahçe lerini, hatta evlerini bile bölmeyi teklif etmezlerdi."
"Öyle mi oldu, mallarını mı teklif ettiler?"
"Sadece mallarını da değil, bütün sahip olduklarının yarı sını! Çünkü Rasülullah'ın anlattığı din kardeşliği didişmeyi değil dayanışmayı, aldatma yı değil paylaşmayı, umursamaz lığı değil diğergam olmayı gerektiriyordu. Kardeşler kopmaz, kaybolmaz, karamsarlık çekmez, yitip gitmez. Kardeş karde

şiyle didişmez, dünyalık için mücadele etmez, arkasından iş çevirmez, aldatmaz, ona verdiği sözden dönmez, onu ihmal etmez; bilakis destek olur."

"Ve efendim, sonunda Rasülullah 'Sizden biriniz, kendisi için arzu ettiğini kardeşi için de arzu etmedi kçe iman et miş olamaz161 buyurm uştu. O sırada Sa'd b. Rebi'nin Abdur rahman b. Avf'a yaklaşıp elini tuttuğunu gördüm. Söyledik lerini bir başka ağızdan duyar mıydım bilmiyorum ama çok mutlu olmuştum:

"Kar deşim! Ben Medine halkının mal bakımından en zen gini sayılırım. Malımın yarısını al, senin olsun. Sen şimdi yalnız yaşıyorsun, evinde seni çekip çevirecek bir eşe de ih tiyacın olur. Kardeşim, benim iki hanımım var. İkisini de eşit sever ve sayarım. Bak, hangisini beğ eniyorsan, onu senin için boşayayım ve onunla evlen."

Abdurrahman oradan ağlayarak aynldı. İlk defa bir Müs lüman'ın gözünde sevinç gözyaşlan görmüştüm. Çöl sıca
ğının, cıva ağırlığının üzerimden çekilip gittiğini hissettim.
Abdurrahman fakirdi, mala ihtiyacı var iken malı; bekardı, eşe ihtiyacı var iken eşi geri çevirdi; kendisine bu derece sa mimi bir teklifi yapabilecek kardeşliği aldı.
Ertesi günlerde Abdurrahm an'ı takip ettim. Çarşıy a var dı, azdan başladı, durmadan aldı ve sattı. Çok bereketli ka zançlar yaptığını bir gün gülümün yanına çökelek ve yağla gelmesinden anladım. İki ay sonra da üzerinde safr an ko kusu duydum. Belli ki kendine bir hanım bulup evlenmişti.
Sa'd ile Abdurrahman'ın kardeşliği bana ortak işledikle ri harmanı bölüşünce geceleyin kendi arnhanndan diğerinin arnhanna buğday aktaran iki kardeşi hatırlattı. Onun ihtiya cı benden daha ziyadedir, diyerek gizlice fedakarlıkta bulu nan iki kardeşi. ..

<<@359>>

623

• Selman-ı Farisi'nin ibretli hikayesi
• Medine münafıklarının şenaetleri ve
Muhacirlerin Mekke'yi özlemeleri
• Salgın hastalıklar
• Es' ad b. Zürare'nin vefatı

Bafdim sureta manen karibi m ya Rasulallah
Bu yüzden kendi şehrimde garibim ya Rasulallah
(Uiedri)
Görünüşte uzağım ama yürekten sana çok yakınım ey AUah'ın elçisi; o kadar ki

bu yüzden kendi şehri mde bile gurbette gibi yi m.

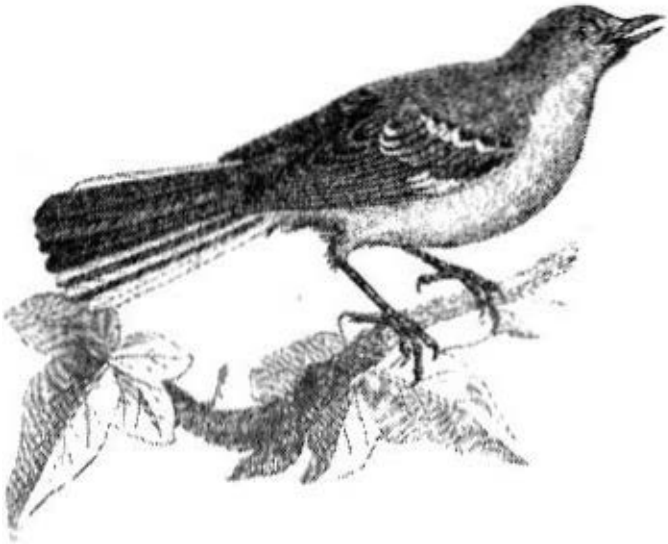

<<@361>>

RUBfiİ
Selman için ...
Günler geçiyor, geçiyor, geçiyor ... Ve şarkılanın yine ne...:
şeli değil. ..
Mekke'de azılı müşrikler vardı ama Medine'de zehirli mü nafıklar türedi.
Müşriklerle mücadele kolaydı; münafıklarla zor. Mekke'de Kureyş bilgisiz ve ahmaktı, burada Yahudi bil gin ve zeki. Anlaşılmıştı, Medine nasipsizl eri

Mekke'dekileri aratmayacaklardı. Müslümanlar taştan bir kale, münafıklar la Yahudiler o kaleyi delik deşik etmek üzere taş yiyen ke mirgenler ...
Müslümanlar için tehlikenin sokak sokak dolaşmaya baş ladığı günlere bir de hasret duygulan eklenmişti. Ebu Bekir,
Bilal ve Amir b. Füheyre humma nöbetleriyle karabasanlar geçirirken Mekke diye sayıklıyorlardı. Yatakta, ter içinde

ve malihülyalar arasında ... Medine'nin ha vası yaramamış tL Ensar ile Muhacir kardeşliğine rağmen Müslümanlar zor şartları paylaşıyorlardı. Elde avuçta imkan yoktu. Sal gın hummaya yakalanan bir ağızdan "Ah Mekke! Ah vatan!" nidası çıktıkça bütün Muhacirlerin ciğerleri parçalanıyor, vatan hasreti hep birden coşuyor, özlem dolu gözlere yaş lar dolageliyordu. Ensar ise elden gelmeyen çareler adına kahroluyorlardı. Bütün bu sıkıntıların ortasında, iki gün

ev vel, büyük ve fedakar dos tları Esad b. Zürare de vefat edi vermişti. Mus'ab'ın delale tiyle Müslüman olan ve hicretten sonra Müslümanları daima himaye edip yardımıarına koşan o güzel insanı kaybetmek herkese pek dokundu. Medineli müminlerin ilki ve Muhacirlerin mürüvvet abidesi hami siydi. .. Müslümanlar için Medine demek Es' ad demekti. Şu gö müldüğü yer Baki adıyla Müslümanlara kabristan olacaktı.

Defin işlemi tamamlanmış, herkes külçe gibi yerine çöküp kalmıştı. Müslümanların sevince, güzel sözlere ve morale ihtiyaçları olduğu açıktı. "Birisi bu kasvetli havayı değiştir meli" diyordum içimden. Bir köle, gülümün çevresinde gölge gibi dolanan bir köle, ona kendisini tanıtmak için fırsat bulmuş ve kim olduğu sorulunca da hüzünleri dağıtacak hikaye sini anlatmaya başlamıştı:

"Isfahan'da, Cey köyünde doğmuşum ya Rasülallah. Ba bam köyümüzün efendisiydi. Çiftliğimizde yaşar, herkesin saygısını görürdük. Daha küçük yaşımdan itibaren Farslar ve Romalıların, Yahudi ve Hıristiyanların kutsal kitaplarını ama özellikle de Gathalar'ı okuyor, Zerdüşt'e dair her şeyi öğrenmek istiyordum. Ulu Mecus'un sözlerini, muğ denilen rahip lerin yaşayışlarını, kutsal akbabalar yesin· diye götü rüp ölüler ini bıraktıkları yüksek kayalıkların şekillerini fa lan merak eder dururdum. Yaratılış, ha yır ve şer hakkında

düşün ür, ateşi ilahi kudret sayar, alevleri kötülük ve iyiliğin kaynağı kabul ederdim. Köyümüzde iyilik çoğaldıkça hayır ilahı Hürmüz'ün, kötülük azdıkça da şer ilahı Eh rimen'in ateşe galip geldiğini zannederdim. Niha yet Hürmüz hep ga lip gelsin diye ateşgededeki alevleri çoğaltınayı kendime gö rev edindim. Babam bana iki hoca tutarak Rumca ve İbrani ce öğrettirdi. Avesta'daki Ulu Zerdüşt gibi Alıura Mazda'ya ulaşmak istiyordum. Bütün bunlar yüzünden babam beni di
ğer kardeşlerimden daha çok sever ve korurdu. On iki yaşıma gelmiştim ve hala kız çocuğuymuşum gibi yetiştiriliyordum.

Rayatım evle ateşgede arasında geçiyordu. Tek gördüğüm insanlar, ateşgedemize gelen köylüler olurdu. Bir akşam ba bam sesleniyordu: 'Mahbeeee! Mahbe Buzehmeşaaan !.. Şehzadee m!..'
Yanına vardım. Beni sevip başımı okşadı. Güzel sözler söyledi. O günlerde yeni bir ahır yaptıny or, kendisi de kerpiç kesiyordu. Bu yüzden uzaktaki çiftliğimizde işlerin aksadığı nı anlattı. Ertesi gün inşaatta kalması gerekiyormuş , çiftliğe benim gitmemi istedi. Oraya varınca yapmam gerekenleri bir bir anlattı. 'Sakın oralarda fazla oyalanıp da gözümü yollara baktırma Malıbel Gecikirsen çiftliği değil seni merak ederim ve seni aramaya çıkacak olursam işlerim asıl o zaman aksar' demeyi de ihmal etmedi.
O gece sevinçle uyudum ey Allah'ın elçisi. Çevreyi göre cek, insanlarla karşılaşacak, daha iyisi de çiftlikteki işleri yapmak üzere işçilerimize emirler verecektim. Ertesi gün hey ecanla çiftliğe doğru yola çıktım. Yol üzerinde daha ön ceden görmediğim bir binayla karşılaştım. Birkaç yıldır ora lara gelmediğimi düşünerek binayı merak edip yaklaştım.
İçeriden sesler geliyor, birtakım insanlar yüksek sesle ne şideler okuyorlardı. Kulak verdim, bu şarkıların sözleri çok

hoşuma gitti. Cennetteki tanndan ve onun oğlu olan İsa'dan bahse diyordu. Merak etmiştim. İçeri girip sessizce bir kena ra oturdum. Benim ateşgededе Hürmüz için istediğim şeyleri bu adamlar hep bir ağızdan İsa için istiyorlardı. Sonunda içlerinden biri dua etti, diğerleri 'amen' dedi. Dua eden ada ma papaz diyorlardı, ona yaklaşıp İsa'nın kim olduğunu sor dum. Bana yiyecek ikram ederek uzun uzun anlattı. Evden hiç dışan çıkmayan bir çocuk için bura daki insaniann neler yaptıklannı, nasıl ibadet ettiklerini öğrenmek hoşuma git mişti. Üstelik söyledikleri ve inandıklan Allah benim imdat istediğim Hürmüz'den daha iyiydi. Gerçi onlar da Ehremen yerine İblis'ten bahsediyorlardı ama öğrendikletim bana daha yüce ve ilahi geldi. Çi ftliği aklımdan silip akşama ka- dar orada kaldım. Gün inerken bir ayine başladılar. Ben de aralanna katıldım. Zikrederken içimi bir ferahlık kapladı ve
'Bu din, benim inandığımdan daha güzel!' karanna vardım.
Ayin sonunda papaza 'Bu dinin aslı nerededir efendim, ulu lan nerede bulunur?'

diye sordum. Bana Dımaşk'ta olduğunu söylediler. O arada akşam olmuş, benim haberim yok. Tabii ki babam çoktan adamlar gönderip beni aratırmış. Karanlık ha stırdığı sırada eve vardım. Önce sevindi ve beni bağnna basıp yakındı:
'Ah, şehzadem !.. Ne kadar merak ettim, bilsen. Nereler deydin? Seninle anlaşmamış mıydık, hani çiftliğe gidip de diklerimi yapacaktın?'
'Ö yleydi babacığım, lakin yolda bir kilise gördüm. Orada ibadet eden adamlar vardı. Dinlerine dair şeyleri merak et tim. Çok hoşuma gitti. Güneş batıncaya kadar yanlanndan ayni ama dım.'
Anlattıklanmdan sonra babamın sevineceğini zannedi yordum, yanılmışım:

'Bak Mahbe Buz ehm eşan, bundan böyle o adamlarla gö rüşmeyeceksin. Senin dediğin o dinde hayır yoktur. Senin ve atalannın dini ne güzel, üstelik sen o dine göre itibarlı bir muğ sayılırsını Bir daha oraya gitmek yok, anlaştık mı?'
'Ama babacığım, onlar Tanrı'yı ... '
'Konu kapanmıştır, Buzehmeşan! Bundan böyle oraya git meyeceksin!'
'Ama ben gitmek is .. .'
'Asla!.. Evden çıkmanı yasaklıyorum. Eğer bir daha oraya adım atacak olursan ayağına bukağı takar seni haps ederim!'
Babamı tanıyamamıştım. Birkaç günler böyle geçti. O arada evimizin kahy asıyla kiliseye bir haber gönderip Dı maşk'a gitmek istediğimi, oradan bir kafile gelecek olursa gizlice bana haber vermelerini istedim. Bu arada babam beni devamlı baskı altında tutmaya başladı. Nihayet bir gün beklediğim haber geldi. Yükte hafif pahada ağır birkaç yol eşyasıyla gizlice kervana katıl dım. Günler sonra Dımaşk' a geldim. Kilisedeki din adamlannın ilim yönünden en üstü- nünün kim olduğunu sordum. Bana piskoposu gösterdiler.
Yanına varıp ona, 'Eğer beni yanınıza alırsanız bu dine gir mek istiyorum !' dedim. 'Kiliseye hizmet etmeye söz verir de bana itaat edersen, olur!' dedi. Onunla birlikte kiliseye gir dim. Günler , aylar geçti. Dımaşk piskoposu kötü bir adamdı.
Vaaz ettiği vakit halktan kiliseye sadaka vermelerini istiyor ama gelen sadakaların çoğunu gizlice kendine ayırı yordu.
Yoksulların hakkı olan paraları özel küplerinde yığıyordu.
Günlerden birinde hastalanıverdi. Tedavisi için iyi bir he kim geliyordu. Niha yet hekime vermek üzere altın getirme mi istedi ve gizlice bana altının yerini söyledi. Dediği yerde yedi küp dolusu altın ve gümüş biriktirdiğini gördüm. Onun sağlığı için dua etmeyi bıraktım. Zaten birkaç gün sonra da

öldü. Kilise cemaati onu gömmek için toplandılar. Ben de onlara adamın gerçek yüzünü anlatıp küplerin yerini gös terdim. 'Fakirlerin hakkı olan bunca altını biriktiren adamı gömmeyiz! ' diye herkes isyan etti. Cesedini bir ağaca asıp taşa tuttular. Yerine başka bir adamı kilise ye piskopos tayin ettiler. Ben, ya Rasülallah, namaz kılmayanlar arasında, bu yeni piskopostan daha faziletli bir adam tanımadım. Dünya yı hiçe sayan, alıretini önemse yen, gece gündüz ibadet eden bir adamdı. Ve ondan önce hiç kimseyi onu sevdiğim kadar da sevmemiştim. Kilise hizmetine üç yıl onunla devam et tim. Sonra bu iyi adamcık ölüm döşeğine yattı . Son nefesinde bana dediklerini dün gibi hatırlıyorum:
'Oğul, Allah'tan bir şey isteme; bu O'na töhmet ve it ham dır. O'nu isteyecek kadar kendini kaybetme, bu O'nu da kaybettiğinin delilidir. O'ndan başka bir varlığı isteme, bu
O'ndan utanmazlık ve hayasızlığın sayılır. O'ndan başkasın dan bir şey isteme,

bu O'ndan uzaklaştığını gösterir. Elinden geliyorsa O'nun dışındaki şeyleri kalbinden temizle! İşte o kadar!'
Sordum:
'Ey büyük üstadi Bunca zamandır senin yanında olmak tan hep bahtiyarlık duydum. Görüyorum ki sen cennetteki babamıza gidiyorsun. Geride kalan bu talebenize ne tavsiye eder, ne yapmamı emir buyurur sunuz?'
Bana şefkatle baktı, gözlerinden yaşlar süzüldü:
'Oğulcuğum, bugün artık benim yolumda ve gidişatımda kimse kalmamıştır. Dinin ululan hep ölüp gittiler. Yaşayan lar da dinin emirlerini hep kendileri lehine değiştirip duru yorlar. İçlerinde bir tek adam vardır ki, kendinden öncekile rin hükümlerini bırakmamıştır , belki ona gitmelisin. Kendisi Musul'dadır.'

Dediğini yaptım ya Rasülallah. Onu da bu piskopos gibi değerli buldum.

Musul'da bilgi ve dinimi tamamen öğrendi
ğiınİ düşünüyordum. Ama o da dünyadan çekilip gitti. Ona da ölürken sormuş ve Nusaybin'de bir papazın adını almış tım. Vardığımda bana, 'Hoş geldin, yanımda otur ve ömrüm oldukça sana anlatayım' dedi. İki yıl da böyle geçti. Her var dığım iyi insan ölüyordu. Nihayet o da giderken bana 'Evla dım' dedi, 'Bu dini İsa efendimiz gibi yaşayan tek kişi, Rum topraklarındaki Ammuriye62 kilisesindedir. Ondan başka da kalmamıştır. Var git, onu bul. Bizim yolumuz ve gidişatımızı ancak o bilebilir ve sen ancak onun yanında yaşayabilir, ora da huzur içinde olursun.'
AmİnüriyeTyi dediği gibi buldum. Huzurlu. Güzel. O kadar ki burada bir bahçerole birkaç davanın bile oldu. Hasır ör meyi o vakitler öğrenmiştim ve sattığım hasırlar sayesinde hem kilise ye yardım ediyor, hem bahçeme bakıyordum. N e ki orada da yıllanın uzun sürmedi ve değerli papaz efendim ölüm döşeğine yattı. Bir sonraki kapıyı da ondan sordum.
Yolun bittiğini bilememişim. O bana anlattı:
'Vallahi evladım, bugün yeryüzündeki insanlardan yanı na gitmen için sana tavsiye edebileeğim hiç kimse kalma mıştır. Lakin ahir zaman peygamberinin gelmesi yaklaşmış, gölgesi üzerimize düşmüş tür. O peygamber İbrahim'in dini üzerine gönderilecektir. Arap topraklarında çıkacak ve iki kara taşlık arasında, hurma bahçeleri olan bir yere hicret edecektir. Hediyeden yer, sadakadan yemez. İki omuzu ara sında da peygamberlik mührü vardır. Eğer o di yariara gitme ye gücün yeterse, hemen yola düş!'
Arnınuri ye' deki keşişin ardından çok ağladım. Ama gözüro yollardaydı. Gelen bir kervan veya yolları bilen bir yolcu arı yordum. Sonra Hicaz'ın Kelb kabilesinden birkaç yolcu Am mu&#xfffd;iye'den geçti. Onlarla pazarlık ettim:

'Beni Arap diyarına götürürseniz, işte şu davarlarını ve ineklerimi size vereyim!'
Bir müddet yolculuk ettik. Yolda davarlarım ve inekle rimi kesip kesip yediler. Etler bitince de bana zulmetmeye başladılar. Şu kuzeybatımızdaki Vadilkura'ya yaklaştığımız da beni bir Yahudi'ye köle diye sattılar. Hayretteydim; aynı kutsal ırmaktan su içen bir Yahu di'nin bir Hıristiyan'ı köle edinmesindeki garipliği düşünüp durdum. Oradaki hurma ağaçlarını görünce Ammuriye'deki efendimin dediği Arap diyarına geldiğimi düşündüm. Ya Rasılla llah, orası sizi gö-
receğim yer ola mı diye çok umutlandım ama yüreğim bir türlü yatışmıyordu. Nihayet bir gün o Yahudi efendim beni
Yesrib'den gelen bir amcaoğluna sattı. Böylece Kura yzaoğul ları yurduna geldim. Taşlıklar arasındaki Yesrib'i tanıdıkça sizi bulacağım yerin burası olduğuna inandım. Yıllar böyle böyle sizi bekleyerek geçti. Köle olduğum için Mekke'de sizin varlığınızı öğrenmem çok uzun zaman aldı."

"Nasıl oldu?"
"Anlatayım ya Rasıllallah! Bir hurma ağacına çıkmış öre ceğim hasırlar için kuruyan hurma liflerini topluyordum.
Efendim de ağacın altında uzanmış gölgeleniyordu. Efendi me akrabasından bir delikanlı gelip 'Ey amcaının oğlu! Hele kalk. Allah şu Kayleoğulları olan Evs ve Hazrec'in belasını versin, hepsi Kuba'da, Mekke'den geldiğini duyduğum bir adamın başında toplandılar. Adama peygamber diyorlar.'
Bunu işitir işitmez ağaçtan düşeyazdım. Beklediğim pey gamberden bah sediyordu, ya Rasıllallah, sizden bahsediyor du. O heyecanla ne olduğumu, nerede olduğumu unutup 'Ne dedin? Ne dedin?' diye sordum. Bu arada ağaçtan da inmi
şim. Sahibim kızıp şiddetli bir tokat vurdu:
'Bundan sana ne bre ahmak köle! Yürü git işine!'

Sonraki günlerde yerlında duraınaz oldum. Sizi görmem ge rekiyordu. Yanımda biriktirdiğıın birkaç lokma azık vardı. O gece işlerimi bitirip de el ayak çekilince, azığı çıkınlayıp doğ ruca Kuba'mn yolunu tuttum. Sizi görür görmez içim ferahladı.
Siz oydunuz, bunu daha görür görmez anladım. Salili bir kişi ol duğun uz, çevrenizdeki arkadaşlanmzdan belliydi. Ancak yine de kalbirn mutnıain olsun istiyordum. Çı kımmı size açıp ... "
"Evet, 'Senin salih bir zat olduğunu işittim. Yamnda da muht aç, kimsesiz arkadaşların vannış. Şunları sadaka ola rak vennek üzere yanımda bulunduruyorum. Şimdi buna sizi başkalanndan daha layık buldum!' demiştin."
"Anam babam sana feda olsun ya Rasulallah, demek ha tırlıyorsunuz? Lütfen böyle davrandığım için beni affe diniz.
O gün sadakama el sunmadan aslıalıımza ikram edip 'Bu yurunuz, bundan yiyiniz!' demiştiniz. Ben de kendi kendi me 'Bu biiir! ' dedim. Sonra yamnızdan ayrıldım. Birkaç gün bir şeyler biriktirdim. Sizi de özlemiştim. Yine bir gece, Ebu
Eyyub'un evinde sizi yeniden ziyaret ettim. İkramımı ortaya
çıkarıp dedim ki:"
"Hatırlıyorum, 'Ya Rasulallah! Senin sadakadan yemedi
ğini gördüm. Bu sana ikram olmak üzere hazırlad ığım bir hediyedir' demiştin."
Ve siz ya Rasulallah, bu acizin lokmasından yediniz, as habınıza da ikram ettiniz. Kendi kendime 'İşte bu ikiii!' de dim."
"Ve az evvel Rasulullah'ın mübarek omzuna da nübüvvet mührü için baktın, öyle mi?"
"Evet ya Ömer, bu üçüncüsüydü."
"Seni ne diye çağıralım kardeşim?"
"Uygun görürseniz, 'lb nü 'l-İslam' deyin ya Rasulallah, 'İs lam'ın çocuğu' olayım. Çünkü ben bugün yeniden doğdum."

Şu Isfahanlı Mahbe Buzehm eşan'ı çok sevmiştim. Gü lümün de çok sevdiğini görüyordum. Çünkü mübarek elini onun omzuna koydu ve "Kelime-i Şehadet'i talim et!" buyur du, ardından da. "Sana Selman diyelim ey İbnü'l-İslam, adın Selman olsun!" dedi. Ömer bu ismin kendisine çok yakı ştığı nı ima edercesine yüzüne bakıp gülümsedi:
"Selman-ı Farisi!.."
Selman gülümün önünde diz çöküp Kelime-i Tevhid'i söy ledikten sonra ağladı, ağladı. Onu dinleyenler, Esad b. Züni re'nin kabrinde biriken keder ve karamsarlık havasından kurtuluve rdiler. Bir kölenin İslam'a girmesinden bu kadar sevinç ve heyecan duyacaklarını hiç tahmin edemezdim.63
Galiba bu sevinç biraz da yaşadıklan kötü şartların, maddi ve manevi tazyik altında bulunmanın eseriydi.
Medine Selman'a sevinedursun, Yahudile r, Müslümanl a rın Yesrib'de salgın hastalıklada kırılıp gideceğini, soyla rının kuruy acağı haberini bir kehanet diye yaymadaydılar.
Amaçları, Ensar'ın Muhıkirlere yardımını bitirmekti. Evs ile
Hazrec'i eskisi gibi birbirine düşürebil menin yolu buydu.
Müslümanlar bir kimlik mücadelesinde, Yahudiler fitnede ...
Vahiyler müminlere ibadetleri, orucu, zekatı emrediyor, ha ram ile helal olanın arasını ayırıyor. Terk edilen alışkanlıklar ve tiryakilikler, cemaatle kılınmaya başlanan namazlar. Bile nin bilmeyene öğrettiği akşamlar, sabahlar ... Sevinçli günler hiç gelmeyecek gibi uz aktı ... Bilal'in ezan okumaya, kıblenin de Kudüs'ten Mekke'ye çevrildiği zamanları saymazsak ...

623

• Medine: Sevgi toplumuna doğru
• Bir Müslümanı gasp eden Yahudi
• İslam'da kadın haklan ve Havle'nin acıklı hikayesi

Günahkarım, gi ri fteir-ı hevayım ya Rasulallah
Kerem kıl ki kapında bir gedayım ya RasulaUah
(Laedri)

Günahlara batmış, heveslerinin esiri olmuş biriyim ey All ah'ın elçisi; buna rağmen kapına gelmiş bir dilenciyim, kerem eyle şefaatini göster ...

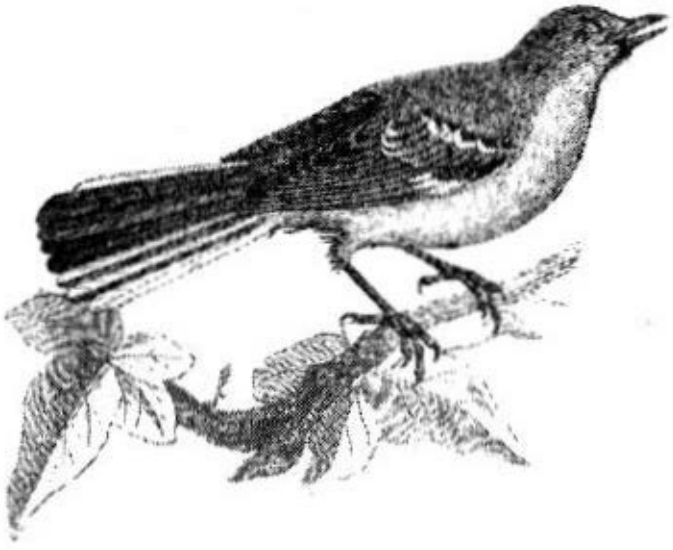

<<@373>>

NE3İP
Havle için ...
"Zorluklar yavaş yavaş aşılacak!" diyordu gülüm, arka daşlarını teselli için. Gerçekten de her aksamanın yavaş ya vaş düzene girdiği görülüyordu. Muhacirler Medine'de ev ve arazi sahibi olmuşlardı. Ensar, tarla, bahçe ve arsalannın fazlalarını gülüme bağışlıyor, o da bunları ihtiyaç durumla rına göre Muhacirlere dağıtıyordu. Medine'de Müslümanla rın önderliğinde bir çarşı

kurulmu ş, Yahudilerin elindeki pa zar yönetimi ve vergi yükü ortadan kalkmıştı. Artık kardeşlik ortamında adaletle iş görülüyor, İslam'ın barış ve iyi niyeti
Medine kelimesi ndeki medeniyet tohumunu yeşertiyordu.
Medine merhametin adı olmuştu. Ebu Bekir ve Bilal mer hamet eseri has talıktan kurtulmuş, Ebu Bekir artık "İlahi !" diyordu, "Kudretin her şeye kadirdir. Kıyamet gününde bede-

nimi öyle büyüt, öyle büyüt ki, cehennemİ baştan başa ben kaplayayım ve orada başka hiçbir kuluna yer kalmasın!" Bü yük kardeşlik, muhteşem mürüvvet !..
Müşrikler gülümün getirdiği düzene gıptayla bakıyor, onu izliyor ve sonunda icraatlarına hak veriy orlardı. Kendi soylarından peygamber bekleyen

Yahudilere gelince, ciğer leri çizik çizik olsa da sonunda şehirdeki yönetimi kabul lendiler. Umutlanmış tım; her şey yoluna giriy ordu. Ama olan yine oldu. Bir sabah şeh ir, Ensar'dan bir kadının öldüresiye dövüldüğü hab eriyle çalkandı. Tam da İslam'ın, kadınların güçsüz görüld"Wtü, alınıp satıldığı, haklarının gasp edildiği zamanları tarihe gömmek üzere olduğu bir anda ... Haber herkesi ayağa kaldırmıştı. Adamın biri, Beni Kaynuka Çarşı sı'ndan evine dönmekte olan bir kadının üzerindeki sıradan ziynetlere tamalı etmiş, gerdanlığını aldıktan sonra, kimseye
şikayet edemesin, faili meçhul kalsın diye başını taşla ezip bırakmış. Ömürlerin sahibi Allah'tır ya, kadın ölmemiş. Onu can çekişir halde bulan kişi derhal gülümün huzuruna getir di; üç şüpheli isimle birlikte. Kadın konuş amıyordu. Gülüm ona şüphelilerin isimlerini sırayla söyledi. İlk ikisinde ba
şıyla hayır işareti yapan kadın üçüncüdefaili teşhis etti. Bu adam bir Yahudi idi. Ensar'dan bir kadın, birYahudi tarafın dan gasp edilip ölüme seza görülmüştü. Müslümanlar gale yana geldi. Gülüm hadis eyi hukuka göre halletmek gerekti ğini söyledi ve adı anılan Yahudi'yi huzura getirdiler. Çaldığı gerdanlık koynundan çıktı. Gülüm kısasa hükmetti ve adam, tıpkı kurbanı gibi başı ezilerek öldürüldü. Bu hadise, neye inanırsa inansın, Medine'deki her kadını sevindirdi. "Mu hammed, kadınları hukuki güvenceye kavuşturdu, onlara şahsiyet kazandırdı," diyorlardı. Oysa çölde kadının hiçbir değeri yoktu. Müşrikler istedikleri sayıda kadınla evleniyor,

bunların hiçbirini kendisiyle eşit tutmuyor, bazen iki kız kar deşi birden alabiliyordu. Evlilikte en belirleyici etken kadın ların ya güzellikleri yahut zenginlikleriydi. Sırf bu yüzden babalarının ölümü üzerine dul kalan analıkiarını veya evlen dikleri dul kadınların yetim evlatlıklarını da nikahlamakta beis görmüyorlardı. Gülüm ise bir kadın ile ahlakının güzel liği için evlenilmesi gerektiğini söylüyor, güzelliğin ve zen ginliğin geçiciliğinden dem vuruy ordu. Kadınların toplum içinde ikinci sınıf sayılmayacakları, alınıp satılmayacakları, kendileri hakkınd aki kararları kendilei:inin verebilecekleri bir uygulama öneriyordu. Müşrikler bazen kadının barınma, yiyecek, giyecek ve tedavi masraflarını karşılamıyor, hatta evienirken verdikleri mehri bile elinden alab iliyorlardı. Gü lüm ise kadınların erkekle eşit olmasını, evleneceği eşi seç me hakkını kullanmasını dillendiriyordu. Kocanın karısına şiddet uygul aması, onu aşağılayacak şeyler yapması ise asla kabul edilemezdi. En hayırlı erkeğin, karısına iyi davranan olduğunu her fırsatta söylüyordu. Hatta karı kocanın cinsel görevlerini yapmakta ve tatmin hususunda bile birbirinden geri kalmamalarına, bu hususta bahaneler uydurulamay aca ğına varasıya kadar onlara aile saadeti için gerekenleri an latıyor, adeta eğitiyordu. Ve Allah, kadınlar hakkındaki Nisa Suresi'ni vahye tti.

Havle için bir şarkı söylemeye o sure okunduktan sonra karar verdim. Havl&#xFFFD;, Hazrec kabilesinden Sa'lebe'nin kızıydı ve arkadaşları ona sevimliliği ve güzelliğinden dolayı hala çocukluğundan kalma lakabını kullanarak "Huveyle" diyor lardı: "Havlecik!.." Havle, hicretten sonra Müslüman olmuş, kocası Evs b. Sa mit ile birlikte gülüme biat etmişti. Evs, Havle' den on beş yaş kadar büyüktü ama asıl büyüklüğü Havle gösteriyordu.

Evlendikleri günden itibaren kocasını idare etmeye, hır
çınlıklannı yatıştırmaya çalışıyor, yuvalannın huzuru için hep alttan alıyordu. Çocuklarına hem annelik, hem baba lık yapmıştı. Evs'in bazı takıntılan ve ruhunda çatışmalan vardı. Gitgide vesvesel�ndi, yaŞı ilerledikçe aksi bir ihtiyara dönüştü. Artık ne Havle, ne de çocuklar, kafasının ne vakit eseceğini ve birkaç dakika önceki halinin tam tersine dönü vermeyeceğini kestirebiliyorlardı. Böyle anlarda Havle kah yanına fazla yaklaşmıyor, kah suyuna giderek normalleşme sini bekliyordu. İyi, kötü yıllar geçmiş, çocuklar büyüdükçe
Evs çocuklaşmış, yaşı altınışı bulmuştu.
Gecenin geç saatleriydi. Havle yine nöbetiere girip üç haf tadır kendisine surat asan ve sırtını dönüp yatan kocasının yanına uzamrken nazik bir dil kullanarak iltifatlar etmiş, ondan kendisine şefkatle sanlmasını istemişti. Evs uyanıktı,

ama hiç oralı olmadığı gibi inatla ondan yana dönmedi, so murtmaktan öte kendi kendine hornurdanmaya bile başladı.
Havle şakayla karışık önce gülümün üç günden ziyade küs durmama tavsiyesini hatırlattı. Ondan karşılık gelmeyin ce bu sefer yine kime ve neye kızdığını sordu. Küslük için hiçbir sebep gelmiyorrlu çünkü aklına. Evet, zaman zaman kötü günler yaşamışlardı, birbirlerine çıkıştıklan, hatta ağız dalaşına girdikleri, yataklarını ayırdıkiarı da olmuştu, ama kan koca arasına hiç bu kadar uzun süreli bir sessiz lik gir memişti. Havle, eğer bir derdi var ise paylaşmayı teklif etti. o hala somurtuyor, Havle de hala ona arkasından sarılmış, yönünü kendisine döndürmeye çalışıyordu. Konuşmalan gereken meseleler vardı. Kızlardan büyüğü evlenme çağına yaklaşıyordu. Giyecek fistanı komşudan ödünç alınmıştı.
Küçük kız, kavgacı bir ruha sahipti, babasının onunla biraz zaman geçirmesi gerekiyordu. Kilerde un yapacak son buğ-

day da bitmişti. Havle kocasına bunları bildirmek istiyordu.
Ayrıca onunla paylaşınası gereken iyi şeyler de vardı. Oğul ları Rebi, Rası1lullah'ın ashabından birine yardıma gidiyor, karşılığında okuma yazma öğreniyordu. Kendisi de komşu larıyla mescide gidip Rası1lullah'ı dinlemek için ondan izin isteyecekti. Konuşulacak meseleler bir yana, Evs, bir ömrü beraber tükettiği adamdı. Böyle çalkantılı zamanlarda onun kollarıyla sarılmaya, şefkatini hissetmeye muh taçtı. Kendi sine yaklaşmasını, belki kulağına birkaç güzel söz fı sılda masını umuyordu. Surat asmak, aynı evin içinde ne kadar üzüntü vericiydi. Gülümsemek varken insan neden kaş çat sındı ki? Allah'ın elçisi sevgiyi ve selamı yaymak için bunca güzel şeyler söyleyip dururken üstelik. Havle kocasının se bepsiz karamsarlığını hertaraf etmek için dökülecek dil kal madığını anlayınca tehditvari sesini yükseltti:
"Biliyorum, yine pişman olacaksın, ama çocuklara ve bana hayatı zehir ettikten sonra! Bak, o vakit de ben sana surat asarım, ona göre!"

Evs'in aklından binbir fikir geçiyordu. Karmakarışık bir ruh haline kapılıp gitmişti. Havle'nin sesini yükselttiğini gö rünce bir an yataktan doğrulup şu dırdır eden kadına haddi ni bildirmeyi geçirdi aklından. Yumruklarını sıktı. Bu kadın kim oluyordu da kendisiyle tartışır gibi konuş abiliyordu? Bu şehirde hangi kadın kocasına tehdit yağdırabilirdi ki? Şim di atalarının ruhları, evindeki karısı tarafından böyle aşa ğılandığını işitiyorlarsa eğer, kendisine kim bilir ne kadar da gÜlüyorlardı? Şu kadınlar ne kadar da çekilmez olma ya başlamışlardı? Kocalarına karşı bu hakkı da nereden bulu yorlardı? Medine'de Havle gibi kadınlara haddini bildirmek gerekirdi. Şeytan şöyle "Alnının ortasına indir bir tane!" di yordu ya, neyse ... Yine de bunu yapmamalıydı. Sonra Rası1-

lullah'a hesap vermek de vardı. Ama bıkıp usanmıştı artık.
Diğer hanımı da bunun gibiydi zaten ... Yalnız kalmak, ken dini dinlemek,

başına buyruk yaşamak istiyordu. Şeytanın
"Bu kadından kurtul malısın!" fı sıltısına ilk o vakit hak ver di. Sonra tartışmalarla başının ağrımadığı gençlik günlerini hatırl adı. N e güzel çağlardı; kadınlar söz konusu olduğunda her istediğini yapabiliyor, alıyor, bıkıyor, boşanıyor, üstelik
çocuğunu da kucağına verip gönderiveriyordu . Şimdi de bu kadını başından gönderebilirdi. Yapar mı yapardı. Çocukları da yanına takarak üstelik. Evet, evet! .. En güzel yol buydu:
Zıhar! .. Ve çeyrek asırlık eşine yüzünü dönüp hayk ırdı:
"Sen kim oluyorsun da bana sesini yükseltiyorsun ha! Var git, bana anaının sırtı gibi ol!"
Havle donup kalmıştı. Önce neye uğradığını anlayama dı. Böyle bir cümle, böyle büyük bir karar, böyle birdenbire telaffuz ediliverir miydi? Evlilik bağları bu kadar mı fersu deleşmiş, aralarındaki sevgi bu kadar mı tükenmişti? Nasıl olur da bir adam, bir zamanlar sevgiyle bağlandığı, sarılıp
öptüğü eşini şimdi annesine benzetirdi? Kocası onu annesi yerine koyarak kendisine haram kılıvermişti işte. Bu düpe düz bir boşanma demekti. Zihni bulanıyor, başı dönüyordu.
Ne yapması gerektiğini düşündü. El yordamıyla karanlıkta birden üzerine giyebileceği elbises ini aradı. Yataktan çıktı.
Az evvelki söz, o yatağa bir daha girmeyeceği mlamı taşı yordu çünkü. Kaç yıllık kocası işte kendisine sırt çevirmiş, bir anda namahrem oluvermişti. Bunu hep başkalarının ba
şına gelen bir şey zannederdi. Gecenin tam ortasında, kendi evinde yabancılaşıverdiğini hissetti. Odaya baktı. Hayatının neredeyse yarısına ait hatıraları buradaydı. İşte şu köşede oğlu doğmuştu. Şurada kızlarının saçını taramıştı. Ve şimdi buradan çıkıp gitmesi gerekiyordu. Çevresine son bir kez ba-

kındı. Eşyası yoktu. Takısı yoktu. Yalnızca kocası ve çocukla n, bir de hatıraları vardı. Ve onlar var iken başka şeye de ih tiyaç yoktu. Ama şimdi kocası kendisini istemiyordu. Yegane elbisesine büründü, yegane sandaletini giydi, gözyaşı arına hakim olarak uyuyan kızlarını birer birer öptü ve dudakları nı ısırarak kapıdan çıktı . Ve oracıkta yığılıverdi.

Kendine geldiğinde Bilal ezan okuyordu. Utancından, mescide giden insanlara görünmemek için büzüldü, büzül dü. Gülüm namazdan sonra ashabıyla sofada sohbet eder, aile efradı da yatmazlardı. Hemen huzuruna varıp durumu nu aniatmayı kurdu. Gönlü daralıyordu. Gözlerinden akan yaşlan silmeye yetişemiyordu. Bir sığınak, bir çare umudu olmasa yerinden asla kımıldayacak hali yoktu. Bedeni külçe ye dönmüştü.

Tan yeri ağardığında yavaş yavaş yerinden kalkabildL Ya kalan ıslanmış, göz

pınarları kurumu ştu. Ayaklan geri geri gidiyordu. Utanıyor, boğazına acılar düğümleniyordu. Sanki herkesin kendisine baktığını sanıyordu. Nihayet mescide va rabildi. Yutkundu. Sesi belli belirsiz çıktı:
"Ey Kutlu Elçi, kocam bana sırtını çevirdi!"
Havle, zıhann Araplar arasında dönüşü olmayan kesin bir boşanma olduğunu pekala biliyordu. Ne var ki gülüm rahmet elçisiydi ve şefkati boldu. Arap geleneklerinin pek
çoğunu değiştirmişti. Belki bunu da değiştirir, yuvasının da
ğılmasına mani olurdu. Yüzüne umutla baktı. O susuyordu.
Gözyaşlarını sile sile devam etti:
"Kocama bütün ömrümü verdim ya Rasulallah.' Ona ço cuklar doğurdum, yuva oldum. Şimdi beni kendisine yük ola rak görüyor, işte ... "
Gülüm susuyordu ama ciğeri yanmıştı. Ümmetinden kimsenin böyle bir halini öğrenmek istediğini zannetmiyor-

dum. Karşısında gözü yaşlı bir kadın vardı ve yuvasını kur tarmaya çalışıyordu. Ama Cebrail bu konuda kendisine bir hüküm getirmemişti. Vereceği karar, yerleşik geleneğe göre olacaktı. Geleneğe göre konuşursa da Havlecik zaten peri
şanlığın ötesine geçecekti. Yüreği dayanmadı. Bir şey söyle mesi gerekirdi:
"Am canın oğlu artık çok yaşlı bir adam ... Onun hakkında
Allah'tan sakın! "64
Sonra da onu mescidin bitişiğindeki evine gönderdi. Ora da müminlerin annesi mübarek eşleri vardı. Onlarla vakit geçirir, teselli bulur diye düşünmüş olmalıydı. Ama Havle bir türlü durumu kabullenemiyordu. Her şey çok ağınna git mişti. Bu kadar yıldan sonra, arada onca sevgi sözü söylen mişken, halk içinde böyle yapayalnız kalmak ... Reva mıydı?
Çocuklan bu duruma ne diyecekler, nasıl etkilenecekler , baş kalanna izahta ne kadar zorlanacaklardı? İçinde bir umut, küçük bir umut vardı. "Allah beni yalnız bırakmaz!" diyor ve ağlıyordu.
Aradan iki gün geçti. Gülümün evinde bulunmanın bile teselli olmadığı iki gün ... Ve ertesinde Evs -elbette her za man olduğu gibi- yine pişman oldu, karısının eve gelmesini beklediği haberini gönderdi. Ama bu sefer söylediği büyük sözün farkındaydı ve umudu yoktu. Havle çağndan haber dardı ama gidemiyordu, gitmemesi gerektiğini biliyordu.
Kendisine acıyarak bakan herke se "Allah beni yalnız bırak maz!" diyor, başka bir şey demiyordu. Her dakika, her saat, her gece içi dolup dolup geliyor ama artık ağlamakla da tes kin alamıyordu. Çok ağrına gitmişti. Çaresizdi, çare arıyor du. Ellerini açıp ta yürekten yalvardı:
"Yüce Allah'ım elçine anlattım, olmadı. Şimdi sana halimi arz ediyorum! Duy beni!"

Ve Allah kulunu duydu. Cebrail Burak hızıyla gülümün yanına geldi. Ona "mücadele eden kadın" dedi ve okumaya başladı:

"Allah, kocası hakkında seninle tartışan ve Allah 'a şika yette bulunan kadının sözünü işitmiş tir. Allah sizin sür dür düğünüz konuşmayı zaten işitme kteydi. Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir . Içinizden kadınlanna zıhar ya panlar bilsinler ki o kadınlar onlann analan değil dir. Onlann analan ancak kendilerini doğuran kadınlardır .

Şüphesiz onlar, çirkin ve yalan söylemektedirler. Gerçekten
Allah çok affe den, çok bağışlayandır."65

Cebrail uzunca süre gülümün yanında kalıp okudu. Allah, nebisine yirmi iki ayetle sesle nmiş, kadınların gururunu kı ran ve onları aşağılayan geleneği reddetmiş, kullarına doğ ru yolu göstermişti. Bunun için Havle'nin verdiği mücadele fevkalade önemli olmuştu. İslam öncesinde alınıp satılan,

değersizleştirilen ve itibarsızlaştırılan kadın, böylece bizzat Allah tarafından yükseltilmiş oluyordu. Bu da kız çocukları nı diri diri toprağa gömen anlayış son bulacak, kadının onu ru ve kimliği kabul ve teslim edilecek demekti.

Havle'nin mücadele azmi beni etkilemişti. Allah'ın muha tap aldığı bu kadın için bir şarkı söylemezsem kendime kü serdim. Mısralarıma, Havle'nin mücadele sinin kadını ezen cahiliye adetlerini ve şirk anlayışını her taraf etmek için bir başlangıç olması temennileriyle başladım. İslam'ın kadına değer verdiğini anlatacaktım. Ben şarkımı söylerken gülüm de Ebıl Bekir ve Ömer başta olmak üzere bütün aslıahım şa hit tutarak Havle'ye anlatıyordu:

"Allah buyurdu ki, eşlerini annelerinin vücudunun bir ta rafı gibi gör düklerini belirterek çirkin bir söz söyleyen er-

kekler bu ya pt ıklanndan pişman olup tekrar eşlerine dön mek isterlerse ya bir

köle azat etm ek, ya art arda iki ay oruç tutmak ya hut da altmış fakiri doyurmak zor undadır lar. Bu durumda Havle Hatun, amcanın oğluna söyle bir köle azat ettikten sonra senin yanına yaklaşsın."
"Canım sana kurban olsun ya Rasıllallah, kocamın bu söylediğinizi yapacak imkanı mı var."
"Öyleyse iki ay oruç tutsun, ha? ! .. "
"Biliyorsunuz efendim, Evs iyice ihtiyarlamıştır, zannet mem ki tahammül edebilsin."
"Bari altmış fakiri doyursal"
"Sana kurban olayım ey Kutlu Nebi, evimizde yiyecekten hiçbir şey yoktur."
Hem Havle, hem de gülüm çaresizlik içindeydiler. İkisi de gelen ayetlerden sevinçli ama çaresiz ... Sonunda gülüm ona bir sepet hurma vereceğini, onu fakiriere dağıtmasını söyle di. Havle'nin sevinci benim şarkıının nakaratına rastlamıştı.
Sevincimden sesimi yükseltmişim. Havle yuvasına, çocukla nna ve kocasına kavuşmanın heyecanıyla atıldı:
"Öyleyse bir sepet hurma dağıtmak da benden olsun ya
Rasılllallah ı"
Konuşmalara şahit olan hiç kimse Havle'nin bir sepet hurma yı nereden bulacağını, daha doğrusu bulamayacağını düşünmek bile istemedi. Müslümanlar arasında böyle se vinçli anlar çok nadir yaşanıyordu ve herkes o anın lezzetini çıkarmak istiyordu. Gülümün hanesi halkı da, Suffe ashabı da, Ensar ve Muhacirler de ona dua edip yolcu ettiler. Havle, kendisine hitap edenlerin gençliğini ve çocukluğunu hatırla tacak şekilde Huveyle demelerinden çok hoşn ut olurdu. Ama o gün kendisini evine gönderenler yeni bir lakapla gönder-diler:

"Güle güle, Mücadile Hatun! Haneniz saadetle bereket lensin!"
Havle için söylediğim şarkı yatsıya kadar sürdü. Medine uykuya vanp da el ayak çekilince Mücadile Hatun'un evin deki sevinci göreyim diye yol uğrattım. Ve yaklaşmadan geri döndüm. Çünkü Ebu Bekir, her zamanki o cömert ve asil adam, kimseye görünmemek ister gibi çevreyi kollayarak elindeki bir sepeti kapının üstündeki zembile usulca asmaya
çalışıyordu. Sepete baktım. İçi en iyi cinsten hurmayla do luydu ve arasına da bir küçük kesecik yerleştirilmişti. Ebu
Bekir' e görünmeden çırptım kanatlanını ve tenhalarda se vincimden ben de ağladım ...

<<@385>>

62
4
• Ebu Süfyan'ın çektiği kervan
• Bedir: Zaferin adı
• Meleklerin yardımı
• Muaz adlı iki genç ve Ebu Cehil'in sonu ...
Yolunda ben de kemter hcik-i payım ya Rasulallah
Esir-i derd-i aşkım müb telciyım ya Rasulallah
(Laedri)
Gerçi senin yo lunda ayakların tozu kadar değersiz biri sayılırım ey Allah'ın elçisi; ama yine de senin aşkının derdine esir olmuş bir müptelayım işte! ..

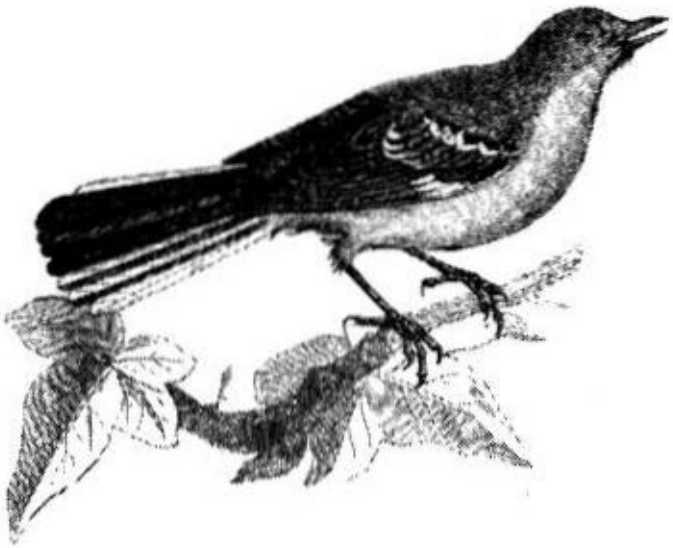

<<@387>>

M liFRED
Muaz için ...
"Hayatım elinde olan Allah'a yemin ederim ki onu öldü receğim!"
"Ben Allah'a söz verdim, valiahi onun murdar canını ben alacağım."
Medine hurma bahçelerindeki akşam gezintilerimden bi rinde duymuştum bu sözleri. İki adaş, Muaz b. Amr ile Muaz b. Afra, iki yıl evvel, birbirleriyle "Kim daha kahraman?" oyu nu oynuyorlardı. İkisinin de yaşı o vakitler on beş idi. Aynı mahallenin çocuklan olarak birlikte büyümüş, birlikte taya binmiş, hurma ağaçlanna birlikte tırmanmış ve niha yet on beşine geldiklerinde gülüme birlikte biat ederek Müslüman olmuşlardı. Ebu yyub'un evine misafir geldiği günlerde ...

Ramazan ayının on yedisindeydik. Cuma. Savaşın kızıştı
ğı, mızrakların bedenler deldiği, gürzlerin kaburgalar kırdı
ğı, halka halka cevşenlerin delik deşik olduğu zor saatlerde.
Bedir kuyulannın başında, can pazarının kızıştığı, ölümün durmadan saf değiştirerek bedenleri yere serdiği bir sıra da ... Her iki gencin de yolu, Abdurrahman b. Avf'ın yanına uğradı. Atların göğüs göğse hınldadığı, mızrakların cephe den cephe ye iniltiler kopardığı o dehş etli anda büyük saha-bi, dostu Sa'd b. Ebi Vakkas ile yan yana, sadağındaki okia rı bitirmiş, savaş meydanından ok toplayanları bekliyordu.
Delikanlı Muaz, Amroğlu Muaz, bir kucak dolusu oku önüne koyarken usulca sordu:
"Efendim! Ebu Cehil'i tanır mısınız?"
"Elbette tanırım!"

"Bana gösterir misiniz?"
"Neden?"
"Duydum ki alçak, Kutlu Nebi'ye sövüy ormuş. Hayatım elinde olan Allah' a yemin ederim ki onu öldüreceğim yahut onun önünde öleceğim!"
Abdurrahman' dan çok onu duyan Sa'd şaşırmıştı. Medi neli bu gencin, Mekke müşriklerinin elebaşla rından Ebu Ce hil'e karşı besled iği nefret hissini din gayr etine mi yormalı, yoksa peygamber sevgisine mi, kestiremedi. Bu çocuk, pey- gambere düşman olan birine düşman kesiliyordu. Ebu Cehil bu delikanlının babasına sövse ona bu kadar kız ar, sırf ba basına sövdü diye onu öldürmeye kalkar mıydı acaba? Arap lar arasında bu tür küfürler her vakit ola gelmiş, hatta küfrü kafiyeli ve vezinli şiiriere bile dönüştürmüşlerdi ama pey gambere sövmek; işte o başka bir şeydi. Ona sövmek Allah'a,
Cebrail'e, onun getirdiği kitaba, dinine, inananlara, kısaca
İslam'ın her türlü kutsalına sövmek sayılırdı. Ebu Cehil ona

sövenlerin en başında geldiği için bu delikanlı onu öldürmek istiyor olmalıydı. Atıann tozlu meydanı yeniden dolandığı, Azrail'in bir kaç icraatı aynı saniyeye sığdırdığı, Sa'd ile Abdurrahman'ın oklannın azaldığı bir andı. Savaş müminler in lehine ve ba
şan sıyla devam ediyordu. Muhacirlerden Ubeyde b. Haris,
Umeyr b. Ebi Vakkas, Ömer'in azatlısı Mihca, Akıl b. Bükeyr;
Ensardan da Sad b. Hayseme, Mübeşşir b. Abdülmünz ir, Rafi b. Mualla, Harise b. Süraka ve Muavviz b. Haris şehit olmuş lardı ama müşriklerin kaybı daha şimdiden otuzun üzerin deydi. Artık daha sık ok atma zamanıydı. Abdurrahman, "Ya
Allah !" diye diye fırlattığı son ok da müşriklerden birinin ba cağına saplandığında, yanındaki çocuğu fark etti. Afra oğlu
Muaz idi bu. Deminki delikanlının arkadaşı. Bir deste kanlı ve tozlu oku önüne koyarken sordu:
"Ef endim! Ebu Cehil'i tanır mısınız?"
"Elbette tanınm !"
"Bana gösterir misiniz?"
"Neden?"
"Duydum ki o alçak Rasulullah'a sövüyormuş. Ben Allah'a söz verdim, valiahi onun murdar canını ben alacağım yahut onun önünde canımı vereceğim!"
Sa'd ile Abdurrahman göz göze geldiler. Ne oluyordu bu delikanlılara? Vazifeleri ok toplamak iken Ebu Cehil'in peşi ne düşmek de nereden çıkmıştı? Ama şimdi bunu düşünme değil, ok atma zamanıydı. Kulaklannın dibinden vızla yarak geçen oklara hedef olmamak için.
"Ya Allah! .. "
Sa'd, müşriklerin en azılılanndan Hanzala b. Ebu Süfyan' ı atından yuvarladığı sırada Bedir'in uzak köşesinde kardeşi de bir fidan gibi yere düşüyordu. Umeyr idi o; Örnereiki İs-

lam ordusunu teşkil eden üç yüz on üç kişinin en genç iki neferinden biri. Harise b. Süriika ile ikisi henüz on altısında olduklan için gülüm onların gelmesini istememişti. Lakin onlar ısrarla gönüllü oldular. Ölüme gönüllü, şeha dete gönüllü, cennete gönüllü. Sekseni Muhacir , geri kalanı Akabe'de gülümü korumaya söz veren Ensar'dan üç yüz on üç inanmış gönüllü. Ve şimdi Ömercik cennete gidiyordu. Anladım ki Al lah dilerse kulunu cennetine böyle de gönderiverirdi, bir lü tuf olarak. Arneller cennetin balıası değil, bahanesiydi. Han zala ile Umeyr'e baktım. İki kardeş ... İkisi de ölüyordu. Biri Allah'ın adaleti gereği cehennemine, diğeri Allah'ın lütfu gereği cennetine gitmek üzere. Daha birkaç gün evvel, Rama zan ayının başında böyle bir şey olacağını kimse ne biliyor, ne söylüyordu. O gün, Medine çarşısında bir tacir, Mekkeli müşriklerin bin deveyle yarım milyon dirhemlik yük taşıyan Kuzey Kervanı'nın Dımaş k'tan Mekke'ye dönmekte olduğunu söylemişti. Kervana Ebı1 Süfyan hükmediyordu. Tacirin de diğine göre böylesine yüklü bir kervan o zamana kadar hiç görülmemişti. Büyüklüğünün sebebi, iki yıl evvel şehirlerini terk eden Müslümanların geride bıraktıkları mallarını götü rüp Dımaşk'ta satmaktan kaynaklanıyordu. Muhacirlerin in tikam damarlarını kabartan da işte buydu. Kervanı vurarak mallarını geri almaktan söz etmeye başladılar. Gülümün kızı
Rukayye'nin ölümcül hastalığıyla üzgün olduğu bir saatti;
Muhacirlerden bir heyet huzuruna gelip durumu anlattılar.
Müslümanların gözleri önünde mallannın yağmalanıp satıl ması gülüme de ağır geldi. Kızını damadı Osman'a emanet ederek "Kimin ya nında hayva nı varsa hemen binsin ve bi zimle gelsin ! "66 çağrısını yaptı. Ertesi gün, yakışıklı öğret men M us' ab b. Umeyr'in taşıdığı s ancağın arkasında inanan erkeklerin neredeyse tamamı yollara dökülmüştü. Ne çare

yokluk ve yoksulluk ellerini bağlıyordu. Medine'den gidiş lerini gören Yahudiler "Hıh," demişlerdi, "Müslümanlardan kurtulduk sayılır, çünkü nöbetieşe bindikleri iki at ve yetmiş deve hangisine yeter. Kervanı bulasıya kadar hepsi kınlır lar!" Beni d uysalardı onlara avazım çıktığı kadar bağırırdım:
"Be hey şaşkınlar! Bu gördüklerinizin gönüllerinde zen ginlik, imanlarında heyecan ve onları malıcup etmeyecek bir
Allah'ları var."
Kervanların yolu belliydi. Su ihtiyacını gidermek üze re Bedir kuyuları yakınından geçerlerdi. Yol meşakkatliydi ama aşılması imkansız değildi. Rahmet yağmurlarının bo
şandığı saatlerde kuyul ara vardılar. Gelgelelim Ebu Süfyan,
Medine'deki hareketlil ikten haberdar olmuştu. İki şey yaptı; kervanın yolunu değiştirdi ve Mekke'ye haberci gönderdi.
Haberi alınca Mekke ayaklandı. Herkes kervandaki malının derdine düşmüştü.

Üstelik şu bir avuç Müslüman kendile rini ne zannediyorlardı da koca Kureyş kervanına kast ede ceklerdi? Artık hadler ini bildirmenin zamanı gelmişti. Ebu Cehil ve diğerleri bu kozu çok iyi kullandılar ve kervanda malı olan herkesi kışkırımaya başladılar. Müslümanların kervana saldırmak üzere hazırlandı ğını, eğer dur denilmezse bundan böyle Kuzey Kervanı'na veda , etmek gerekeceğini, üs telik artık şu İslam tehlikesinin kökünü kazımak gerektiğini anlatıp durdular . Toplanan dokuz yüz elli kişilik orduda tüm hazırlıklar tamamlandığı sırada Ebu Sü fyan'dan ikinci bir haber aldılar. Tehlikenin atlatıldığını, kervanın yol değişti rip salimen Mekke'ye yaklaştığını bildiriyordu. Ebu Cehil ve diğerleri bu habere rağmen Müsl ümaniann üzerine yürüme kararını pompaladılar. Kervan tehlikeyi atiatmış olsa bile sayıları az iken şu Müslümanların üzerlerine yürümenin ke sin çözüm olacağını söylediler . Niha yet üç yüz küsur kişiden

oluşan Müslümanlar bir kervana saldırmak üzere basit bir hazırlık yapınışiardı ve bin kişilik orduyla savaşma ya daya namazlardı. Bu fırsat kaçınlamazdı. Ve zafer naralan atarak atıarını mahmuzla dılar.
Kervanın gittiği ve müşriklerin bir ordu halinde gelmekte olduklan haberi gülüme ulaştığında aslıahım topladı. Her kes çok tedirgin idi. Bazılan kervan için yola çıkıp orduyla karşı karşıya kalmanın karamsarlığına mağlup olmuşlardı bile. Göz göre ölüme sürükleneceklerini zannettiler . Sayı ve teçhizatça kendilerinden kat kat üstün bir ordudan söz edili yordu. Gülüm, ashabının düşüncele rini söylemelerini istedi.
Önce Muhacirlerden Mikdat b. Esved söz aldı:
"Ey Allah'ın elçisi! Biz sana, İsrailoğulları'nın Musa pey gambere 'Artık sen ve Rabbin beraber gidin ve savaşın, biz burada oturacağız' dedikleri gibi demeyiz. Biz sana ancak,
'Düşmanın üzerine yürü, biz de seninle beraberiz!' deriz."
Gülümün mutlu olduğu nadir anlardan biriydi. Mikdat
çok iyi bir hamle yapmıştı. Gülüm ün gözleri Ensıir' a çevrildi.
Onlar
Akabe'de kendisini şehirlerine davet ederken Medine içinde onu korumaya söz vermişlerdi, ama şimdi Medine dı
şında aynı şekilde mi davranacaklardı? O anda herkes Ensar adına konuşacak kişinin sözlerini merak etmedeydi. Sa'd b.
Muaz konuştu:
"Bizi mi soruyorsun ey Allah'ın elçisi? Nefsim kudret elin de olan Allah' a yemin ederim ki sen bize atlarımızı denize daldırmamızı emredersen daldınrız. Merak buyurma, içi mizden hiç kimse geri kalmayacaktır."
Ağızlar oruçlu, bedenler güçsüzdü. Ama bu sözler, herke se bir şevk ve heyecan verdi. Hubab b. Münzir'in teklifiyle iftardan sonra büyükçe bir kuyu kazılıp savaş müddetince yetecek kadar su dolduruldu. Sonra civardaki diğer kuyular kapatıldı. Böylece müşrik ordusu suya erişemeyecekti.

Öyle de oldu. Bedir'e ulaşan müşrik ordusu büyük bir sukut-i hayale uğradı. Mücadelenin nirengi noktasını Müs lümanlara kaptırdıklanna hayıflandıl ar. Artık bu işi bir an evvel bitirip dönmekten başka çareleri yoktu . Bu da her hu- susta acele davranmalarını gerektirecekti.

Karşı cephede gülüm dualar ediyor, "Allah'ım! Senden ahdini ve vaadini yeri ne getirmeni istiy orum. Allah'ım!

Eğer sana inana nıann helakini diliyorsan, o zaman bu günden sonr a sana ibadet edilme yec ek! "67 diye yakarıyor,

Allah da ilahi yardımını vaat ederek, "Hani Rabbini zden im dat isti yordunuz. O da, 'Ben size birbiri ardınca gelecek bin melekle yardım gönderece ğim !' diye cevap verm işti." 68 bu yuruy ordu.

Sayıca çok olduklan için Müslümanlan hafife alan müş rikler, sayıca çokluğun iman karşısında işe yaramayacağını göreceklerdi. Kureyş birlikleri kuyunun önünde dizilen mü minlerin tam karşısında saf saf durdular. Ellerindeki mız-

raklan havaya kaldırarak naralar atıyor, gökleri sesl eriyle doldurup gülümü ve arkadaşlarını korkutmak istiyorlardı.
Müşriklerin başkumandam Utbe b. Rebia, kardeşi Şeybe ve oğlu Velid'i yanına alıp ileri çıkarak savaşı başlattı ve ge leneğe uygun olarak Müslümanlardan er diledi. O sırada En sar'dan üç genç, Avf, Muavviz ve Abdullah b. Revaha meydana atıldılar. Gülüm onların ileri çıkmasından hoşnut olmamış tı. Ensar'dan değil, Muh acirlerden üçünün orada çarpışması daha uygun düşer, böylece Ensar ile Muhacir arasında hem adalet, hem kardeşlik pekişirdi. Üç yiğide itirazı onun yerine
Utbe yaptı:
"Sizler kimlersiniz?"
"Ensar'danız!"

"Bizim sizinle bir işimiz yok. Üstelik sizler dengirniz de değilsiniz. Çekilin geri. Ve ey Muhamme d! Beni duyuyo rsun; biliyorum. Kavmimize ayrı lığı sen soktun, şimdi karşımıza o ayrı lıkçılardan, Muttaliboğulları'ndan amcaoğullarımızı
çıkar."
Gülüm Ensar gençlerine teşekkür ve haklarında dua et tikten sonra gürledi:
"Kalk ey Harisoğlu Ubeyde, kalk ey Hamza, kalk ey Ali!"
Meydandaki üçlü mücadele bir saate yakın sürdü. Yaş sı rasına göre eşleşmişle r, Utbe'yle Ubeyde, Şeybe'yle Hamza,
Velid'le de Ali çarpışı yordu. Her bir hamle, her bir kılıç ça kıntı sı ya bir övgü veya hiciv mısraıyla yahut gökleri dol duran yalellerle karşılık buluyor, sırayla ordular coşup ka barıyordu. Tezahüratta çok olanın sesi, az olanı ezmişti. Bu durum Müslümanlar arasında endişelere yol açınca gülüm eline bir avuç kum alıp müşriklere yöneldi:
"Kara olsun yüzleri ! .. Allah'ım, kalplerine korku doldur, ay aklan nı titret! "69
O sırada beni konduğum taşın üzerinden söküp atıveren bir rüzgar esti. Neye uğradığını anlayamadım. Debelenip doğrulduğumda gülümün saflarına katılmış beyaz sarık lı süvariler gördüm. Sayıları neredeyse şirk ordusu kadar dı. Onların melek olduğunu anladım ve benim gördüğümü
Kureyş müşrikleri görüyor mu diye merak ettim. Hepsi esen
şiddetli rüzgarı hissetmiş, gözlerine dolan kumları siliyor, ağızlarına girenleri tükürüy orlardı. Anladım ki görmüyor lardı. Görseler dehşete düşer, bayılırlardı. Müslümanların da görmediği belliydi.
İki kardeşle bir oğlun, yani Ubeyde, Şeybe ve Velid'in mur dar cesetleri Ubeyde, Hamza ve Ali tarafından yere serilince

cepheler birbirine doğru koşup şiddetle göğüs göğse geldi ler. Tam o andaydı, ikinci bir rüzgarla savrulup yakındaki bir taşa çarptım. Kendimi taparlamaya fırsat kalmadan üçüncü bir dalga geldi. Silkinip kalktığımda sayıca iki kat daha fazla meleğin her yanı kapladığını gördüm.70 Mücahitler vurduk
ça düşmanı onlar yere seriyor, arkalanndan gelen saldırılan onlar tökezletiyorlardı. Düşman safında ikide bir savrulan kılıçlar yere düşüyor, kalkan bir kala kramp giriveriyordu.
Müşrikler onlan görmediği için olup biteni kendi becerik sizliklerille yoruyor, meleklerle savaştıklannı bilmiyorlardı.
Hemen yanı başlannda, bazen sağlannda, bazen arkaların da, bazı bazı da önlerinde veya sollannda, su dolu leğenlerin içine düşen ufak ve sert taşlann çıkardığı sesler gibi sesl er duyuveriyor, belinliy or, ürküyorlardı. Gülüm, savaş meyda nına hakim bir tepecikte cihadı yönetiyor, mücahitler "Ehad!
Ehad! .. " diye atılıyorlardı. Müşriklerin gözleri Müslümanları sayıca daha çok görmeye başladıkları sırada melekler bana artık görünmez oldular. Meydanda olduklannı biliyordum ama göremiyordum.
Dostum İbrahim' den bu yana şiddetli savaşlar görmüş tüm, ama böylesine bir ölüm kalım mücadelesine şahit ol mamıştım. Her iki ordu da son kalelerini savunuyor gibiydi. tkindiye kadar kesilen uzuvlar, parçalanan bedenler, yere serilen vücutlar, kişneyen atlar ve böğüren develer gördüm.
Mücahitlerin, piyadeler arasında süvariler gibi savaştığı nı hayranlıkla seyrettim. Gülümün bulunduğu yerin hemen
önlerinde gözüm Abdurrahman'a takıldı. Namazın selamını vermiş, elini yayma atmıştı ki müşriklerin arasında telaşla bir o yana, bir bu yana koşturan Ebu Cehil'i gördü. O mu diye dikkatle baktı. Çünkü Ebu Cehil kendisine benzeyen iki kölesini kendisi gibi kuşandınp meydana salmıştı. Abdur-

ralıman emin oldu. Evet, başını sallayışına ve öfkelenişine kadar ta kendisiydi. "Beni anam bu günler için doğurdu" di yerek etrafına talimatlar veriyor, harbi kızıştıran recezler okuyordu. Abdurrahman, sabah onu soran iki çocuğu hatır- ladı. Çevresine bakındı. İşte ikisi de orada, can pazanndan ok toplamış Sa'd'a doğru geliyorlardı. Haykırdı:

"Mua aazz!"

İkisi birden koşarak geldiler. Müjdeli bir haber almış gi biydiler. Biri diğerini geçmek için yanş ıyordu sanki.

"İşte sorduğunuz adam: Ebı1 Cehil! .. "

Savaş meydanında meleklerin kanat sesl eriyle terleyen atların nal sesleri, kılıçların çakçaklanyla tükenen nefesle rin lımltılan birbirine ginniş, Bedir kuyulannın çevresine

ölüm olup yağmaya başlamıştı. Abdurrahm an'ın pannağıyla işaret ettiği sırada

benim için bütün sesl er kesildi. Yalnızca
Sa'd'ın "Ya Allah!" diye fırlattığı ok ve o okun arkasından ko
şan Muaz adlı iki mücahidin gittiği yön kaldı. Okun çıkardığı fısıltıyla
Muazlann nefeslerinden başka her şey susmuştu.
Kendi kanat sesimi bile duymuyo rdum. Ellerinde kılıç, etek lerini bellerine
toplamış, çarpışan, can alıp can veren kala balıkların arasından birbiriyle
yarışırcasına uçuyorl ardı.
Ebı1 Cehil kendisine yaklaşmakta olan iki kılıcın farkında bile değildi.
Muazlann sanki kanatlanan, kanatlanarak me leklere kanşan bedenleri, kana
bulanmış yüzler, enselerini yalayıp geçen kılıçlar, göz kapaklarını sıyıran aklar
yahut ar kalarından yetişmeye çalışan mızrakların arasından, sanki manevi bir
koruma altında koşuyor, koşuyor, koşuyordu. O anda benim için duran zaman,
onlar için de dutmuş olsaydı, dünyanın geri kalan çağları yalnızca bir aşkın
heyecanı için de yaşanacak, hayat yalnızca peygamber aşkıyla anlam ka-
zanacaktı. Gülümü bu iki delikanlı kadar sevip sevemediği-

mi sorguladığım andı o. İki rakip daha edindiğimi anladım.
Sevmek bir şey demekti ama sevgil iye küfredene tahammül süzlük ç[?]k şey demekti. Muaz b. Afra ile Muaz b. Amr, bugün o çok olanın peşindeydiler. Sevilenin adını korumak, ona leke sürmemek bir şeydi, ama sevgilinin adına leke sürdürme rnek, gerçekten o çok şeydi. Kıskandım ... Çok kıskandım ...
Sa'd'ın okuyla birlikte Muazlar da aynı hed efe uçarken mesafeyi uzamış, zamanı kısalmış gibi hiss ettiler. Önlerine bedenler, gürzler ve kalkanlar çıkınca da iki Muaz tek beden oluverdi. Artık biri diğerinin sağ kolu, diğeri bunun öteki eliydi. İkisi birbirini taşıyor, aynı şeyleri duyuyor, hissedi yor, görüyorlardı. Hayır hayır, görüyordu. Muaz artık tek ki
şiydi, tek başına bir ordu. Hemen yanı başında Ali müşrikle rin başlarını vurup vurup düşürmedeydi, onu geçti. Hamza, yan tarafta kılıç sallı yor, her zaferinden sonra "Bu da ben den olsun!" diye iki elini göklere kaldınp şükrediyordu. Geç- ti. Ömer şurada kalkan kalkana vuruşuyordu. Geçti. Yolların

önünde açılıp gittiğini hi ssediyordu. Ta ki azılı bir haydut gibi karşısına dikilen zırhlı kafire kadar. As b. Hişam'dı bu.
Ebıi Cehil'in kardeşi. Gidişin ağabeyine olduğunu anlamış,
önüne set çekiyor, iki elinde iki kılıç, tam da göğüs bizasın da ha mleyi karşılamaya çalışıyordu. Muaz içinin titrediğini hissetti. Ebıi Cehil'e ulaşamadan bu adama yenilmek istemi yordu. Bu süratle ona çarpması, ölümü getirecekti, belliydi.
Ama çarpışmanın sonunda o mu ayakta kalacaktı, kendisi mi bilemedi. Koştu, koştu, on adım kala ikiz ağızdan bir "Ehad !" ferya dıyla iki kılıcını uzatıp hamle yaptı. Havada uçuyordu artık. Düşmanının üzerine düşmek ve onu düşür mek geçi yordu içinden. As'a baktım; kılıçlarını havaya doğru tutup karşılama manevrası yapıyordu. Muaz sıçramıştı bir kere.
Havada yön değiştiremezdi. Dostum İbrah im'i hatırl adım.
Onu kurtaramamıştım, ama kılıçların üzerine düşmek üzere

olan Muaz'ı belki kurtarabilirdim. En azından ikisinden bi rini . .. Çırpındım, çırpı ndım ... Ama hey ha t!.. Artık yetişemez dim. Muaz iki baştan kılıçların üzerine düşecekti. Gözlerimi kapamak en iyisiydil.. Ama o da ne? Şu beyaz elbiseli müca hit de nereden çıkmıştı? Dikkatle baktım. Evet, meleklerden şerefli bir melek, görünmeyen elindeki görünmeyen kılıcını
As b. Hişam'ın boynuna görünmeyecek şekilde öyle bir çal dı ki, melekleri görmeyen gözler, kellenin kendiliğinden yere yuvarlandığını görüverdiler. Dört kollu Muaz'ın önünde en gel kalmamıştı. Ebu Cehil bu gelişi görünce "Hıh !" demişti,
"Eceline susamış toy delikanlılari Hele gelin, tek hamlede biçeyim sizi!" Ama öyle olmadı. Muaz ona bir kılıç mesafesi kadar yaklaştığında hızla kendini yere atıp kayarak ayağı nı baldırının yarısından uçuruverdi. İkrime girdi devreye, Ebu Cehil 'in oğlu. Muaz'ın omuzu üstünden bir hamle yapıp keskin kılıcıyla onun sağ kolunu kesti. İki ağızdan tek çığ lık duyul du. Bir deri parçasıyla bedende sallanan kol Amr'ın oğluna aitti ama Afra'nın oğlu da bağırmıştı. İki ayrı beden olduklarını o anda fark ediverdiler. İkrime tepelerine dikil miş aldığı kolun, bunlar da ayağın hesa bını yapıyorlardı.
Afra'nın oğlu erken davrandı. Ebu Cehil 'in sağ böğrüne kılı cını sapla yıverdi. Evet, artık iflah etmezdi. İkrime babasına koşarken intikam yeminleri ederek ağlıyor; Muazlar ise ye minlerini yerine getirmenin sevinciyle gülüyorlardı. Geriye, derisinde sallanan bir kol kalmıştı. Kan oluk oluktu. Amr'ın oğlu son bir hamleyle eğildi ve kolunun üstüne basarak ko parıp attı. Afra'nın oğlu, kahramanlık oyunları oynadığı, gö nüllü olup sefere beraber çıktığı arkadaşım, can dostunu, kollannda taşıyacağını hiç ummamıştı. O bayılırken ferya dı bütün savaş meyd�nını sarstı:
"Muaaaaaaaazzz!.. Haaayyiıııırr !.."

Bu çığlık içimi yaktı. Yiğit iken ölen genç ekinler misali. ..
Anladım ki Bedir, verilmiş on dört şehit ile yetmiş ölüden ibaret değildi. Alınmış yetmiş esir demek hiç değildi. Bedir bir zaferin, bir var oluşun adıydı. İslam adına "Ben de va nın !" diyen üç yüz on üç erin tarihe geçmesinin adıydı, Mu az'ın adıydı. Ve müstehakkını bulan Ebu Cehil'in. Çünkü onu son bir kez kontrole giden Abdullah b. Mesud, can çekişir ken bulup da kendi kılıcıyla nefesine son verdiğinde gülüm secde ye kapanmış, "Allahu Ekber!" dedikten sonra ashabına dönüp "0, bu ümmetin Firavun'u idif "71 buyurmuştu.
399

<<@401>>

62
4
• Bedir'in kazananlan: Şehitler
• Esir alınan müşrikler
• Rukayye dünya denen evden çıktı;
Fatıma dünya evine girdi
• Hz. Peygamber'in küçük kızı
Fatıma'nın Ali'yle evlendirilmesi
Medet ümm etierin hep 1uili kandır ya RasülaUah
Medet zira zaman ahir zamandır ya RasülaUah
(Laedri)
Medet! .. Medet! .. Şu çağda Islam ülkelerinin hdli hep kan revandır ey AUah'ın

elçisi; medet ki zaman ahir zamana kaldı ...

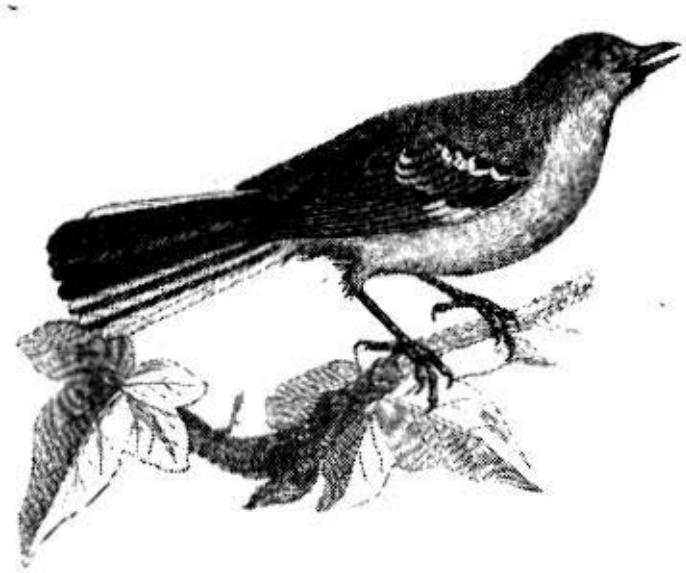

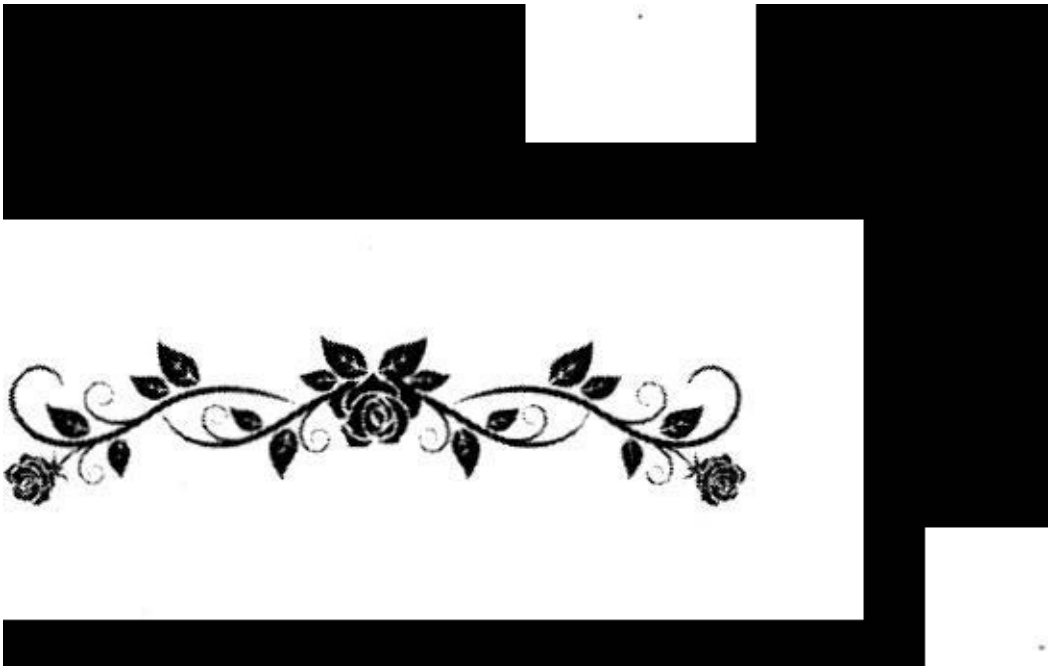

<<@403>>

G.fiZEL
Fatıma için ...
"Rasulullah'tan Fatıma'yı istediklerini biliyor musun?"
"Biliyorum ... "
"Ona gidip Fatıma'yı sana nikahlamasını isternekten seni alıkoyan ne peki?"
"Olmayacak hayal gibi bu, hiç konuşmasak daha iyi."
"Nedenmiş o? Senin kadar iyi, temiz, dürüst bir yiğit ne rede bulunur?"
"Abartma kadın, Rasulullah'ın çevresinde herkes iyi, her kes dürüst, herkes yiğit."
"Ama sen aynı zamanda yakışıklı ve gençsin. Şimdi bana bir tek mazeret söyle ki inanayım."

"Mazeret mi istiyorsun? Hangi birini sayayım; öncelikle onunla evlenmek için elde avuçta bir hazırlığım yok."

"Mescidin yakınında evin var ya işte!"
"Evet, içinde hiç eşya olmayan bir odacık ... Kainatın efen disi Rasulullah'ın kızı için ne kadar da uygun! Hıh! .. "
"Ali, bana bak! Bu söylediğin asla bir mazeret olamaz.
Hem istenirse ... "
"Bitmedi; Ebu Bekir ve Ömer de ona talip olmuş ama
Rasulullah 'Henüz bekleyeceğiz!' demiş. Benim onlardan üs tün bir yanım mı var ki onlan reddeden beni kabul etsin?"
"İyi ya işte, belki Allah'ın elçisi seni bekliyor. Olamaz mı?
Yoksa Kureyş eşrafından hiçbir ine evet demeyişini nasıl izah edersin? Farkı nda değil misin, kızın evlenine çağı geldi de geçiyor bile!"

"İyi, her şey halloldu diyelim; acaba Fatıma beni ister mi?"
"Ona talip olmadan bunu bilemezsin oğlum! Akrabalann dan kiminle konuştuysam seni ona yakıştın yorlar. Hem bel ki Rasulullah da yakıştırmışt ır, ne dersin?"
Bedir'den sonra Medine'deki sevinç ve esenlik havasın da şahit oldum bu konuşmaya. Ali ile azaılı kölesi arasın da bir ikindi sohbetiydi. Kadını ona her kim gönderdiyse
Müslümanlar arasında yeni bir sevinç yaşansın istiyordu anlaşılan. Bedir aslında şehird eki çok şeyi, hatta hayatı de
ğiştirmişti. Artık Medine eskisi gibi değildi. İnsanlar bile de
ğişmişti. Söz gelimi Bilal, o tatlı tatlı ezanlar okuyan Bilal, bir zamanlar kendisine türlü işkenceler yapan sahibi tTmey ye'yi savaş meydanında yaralı görmüş ve sesinin en öfkeli haliyle "Ümeyyeeee!"diye çınlatmıştı gök kubbeyi, "A küfrün başı zalim! Sen yaşadığın sürece bana hayat haram olsun!"
Sonra da vanp öldürmüştü onu. Üç gün sonra Bilal'in yemini gibi bir yemin de Mekke'de yükselmişti. Babası Utbe, amcası
Şeybe ve kardeşi Velid'i kaybeden ve bunu Hamza'dan bilen
Hind'in yeminiydi bu, İslam düşmanlığında kocası Ebu Süf yan'dan geri kalmayan Hind'in:

"Hamzaaaa!.. Tannlar şahidim olsun ki babamın ve arn caının kanım senden soracağım Hamzaaa!"
Bedir'den dönerken gülümün Muaz'a ilişmişti gözleri.
Esirler arasındaki amcası Abbas ile birlikte yürüyordu. İlk konakta yanına çağırdı ve koluna şifa yağdı. Annesi onun kolunun yerinden uçtuğunu ve yeniden geldiğini hiç bilme-
. yecekti.
Medine'ye zaferle gelindi ama şehitlerin yasları yürekler yaktı. Umeyrler, Mübeşşirler, Hariseler ... Her biri Kureyş'in küfür canavarıarına karşı kahramanl aşan bayrak isimler.
Her birinin yattığı yerde yıldızlar parlayan, heps inin başu cunda hilalin veya dolunayın beklediği mübarek bedenler;
İslam'ın ilk harbinde ölüme önden gidenler.
Gülüm ise dönüşte can evinden vurulmuştu. Rukayye, nazlı kızı, vefalı sultam yoktu artık. Önce Fatıma'nın elinden tutup canparesinin mezarını, ardından da şehitlerin evleri ni, ana babalarını ziyaret etti. Zafere sevinenlerle birlikte se-
vinmesi hayli sonraydı.
Bedir dönüşü Medine'de yas günlerce sürdü ama Mek ke'de aylarca ... Mekkeli kadınlar tekrar tekrar Bedir'e gelip kocalarımn, oğullarının, babalarının doldurulduğu kuyunun
ı başında halkalanıp ağıtlar yaktılar ve kinler üstüne kinler yığdılar. Bu yaslar Medine'yi de etkiledi. Kimisi akrabaları
(na üzülerek, kimisi zafere sevine meyerek ... Böyle bir ortam da bir düğün olsa, belki hüzünler dağılıp giderdi.
Ali'yi takip etmeye başladım. Azatlı kölesinden sonra ak rabaları da ona aynı şeyi söylediler. En ziyade de Sa'd b. Muaz
ısrar etti. Sanki tembihli gibi... Allah'ın sevgilisinin sevgili kızım almak, kainatın en şerefli insanına damat olmak ...
Kim istemezdi ki? Rasulullah ile akraba olmanın dünyada ve ahrette, Allah katında ve elçisi katında şerefini kim aklından

geçirmezdi? O günlerde Medine'deki pek çok delikanlıyla anne babalannın da hayali buydu. Ali kimseye söyleyemi yordu ama Fatıma'yı eskiden beri kendine yakın buluyordu.

Son günlerde adı anıldıkça yüreğinin daha hızlı çarprnaya başladığını hisseder

olmuştu. Hele Fatıma'nın, Bedir'de ça tal uçlu Zülfikar'ını düşmana çalışını, harp meydanında ora dan oraya yetişip gösterdiği kahramanlıkl arını dinleyerek ve anlatarak mutlu olduğunu bilseydi, mescide veya bitişiğİn deki Rasülullah'ın hanesine gelip giderken hey ecanla çarpan kalbi belki de duruverirdi. Ali'ye Fatıma adını ananların Fa tıma'ya da Ali adını andıklanndan şüphe yoktu. Medine'deki herkes Fatıma'yı Ali'ye yakıştınyordu işte.

Ertesi gün Ali'nin huzura gelişine hiç şaşırmadım. Gelmiş ve usulca süzülüp başını yere eğerek malıcup vaziyette otur muştu. Gülüm ashabıyla görüşüyor, meseleler anlatıyordu.

Ali'nin bu malıcup tavırlan dikkatini çekmiş olmalıydı. Her kes gidince yanına çağırdı. Ali gelip önüne oturdu ve öylece kaldı. Konuş maya dennam yok gibiydi. İşi kolaylaştırmak gerekirdi:

"Bir hacetin mi var Ali, niye geldin?"

Ali susuyordu. Kıpkırmızı olmuştu. Ne diyebilirdi ki? Al nından terler boynuna doğru süzülme ye başladı. Gülüm onu bu halde görmek istemezdi zannederim. Ali onun canıydı, dostu, kardeşi, sırdaşı, vekiliydi. Ashabına "Kolay laştınnız, zorlaştı nnayı nız!" dediği gibi yaptı , yine kolaylaştırdı:

"Herhalde Fatıma'yı istemeye geldin?!"72

"Evet ya Rasülall ah !"

Gülüm, ebedi cömertliğin denizi gülüm, gönül hastalan nın tabibi gülüm içten içe tebessüm etti. Ali'nin gönlünde kini anlamıştı. Şimdi ona cömert davranmalıydı. Gözünün

önüne birden Fatıma geldi. Narin bedeniyle mücerret fikir-

ler kadar ince bir cazibeye sahip olan Fatıma. Zarif ve güzel
Fatıma. Hatice'nin son yadigan ... Ne çabuk da büyüyüver mişti. Cebrail kendisine göründüğü günlerde annesinden süt emdiğini hatırlıyordu. Kendisi insanlığı kurtarmak için mü cadele verirken demek canparesi gelinlik çağına gelmişti. Ve
şimdi yiğitler serdan Ali, çocukluğundan itibaren yanında büyüyen Ali, yüzünü hiç puta çevirmeyen ve bu yüzden "Al lah yüzünü keremle ndirsin/ '173 temennisine mazhar olan Ali, onu kendisinden istemeye çalışİyordu:
"Fatıma'ya mehir olarak verebileceğin bir şeye sahip mi sin Ali?"
"Anam babam sana feda ya Rasulallah; işte biliyorsunuz, bir atım, bir de zırhtan gömleğim var!"
"Atın sana lazımdır, zırhını sat!"
Ali'nin dışarı çıkarken dizlerinde derman kalmarlığını herkes fark edebilirdi. İçeride neler konuştuklarını öğrenen ler çok sevindi çünkü. Gülüm ün ona

mehirden bahsetmesi ve zırhını satma teklifi duyulduğunda bütün Medine sokakları
şenleniverdi. Bu havadis bir tür nişan kabul edildi ve gülüme
Rukayye 'nin acısını unutturacak bir mürüvvet sevinci geldi.
Ali zırhını satılığa çıkardığında , müst akbel bacanağı Os man onu dört yüz seksen dirheme satın aldı. Anlayışlı ve gü zel kalpli Osman, ihtiyacı olmayan bir zırhı sırf iş görülsün diye almıştı ve birkaç gün sonra aynı zırhı getirip Ali'ye he diye etti. Asla gururunu incitmeden; bilakis dostluk nişanesi olarak. İslam kardeşliği. ..
Dört yüz seksen dirhem iyiydi elbette, ama bir düğün için daha çok masraf gerekecekti. Ali'nin aklına yaşlı develeri geldi. Biri Bedir gününden kendisine ganimet düşen, diğeri de beşte bir hakkından dolayı gülümün hediyesi olan deve ler. Ali, düğün masrafı için bu iki deveyi önüne katıp ticaret

yapmayı düşündü. Kaynukaoğulları'ndan bir kuyumcuyla da anlaştı. Bir likte dağlardan güzel kokulu izhir otu getirecek ve kuyumc ulara satacaklardı. En azından düğün yemeğinin masrafı çıkardı. Hazırlık için develeri Ensar'dan bir adamın evinin yanına ıhtırıp ödünç semer , çuval ve ip temini için ta nıdıklarını dolaşmaya başladı. Hangi kapıyı çalsakimse onu geri çevirmemişti. Tedarikini tamamla yıp develerinin yanı na geldiğinde bir de ne görsün, develeri acı acı böğürüyor, boyunlarından şıp şıp kanlar sızıyordu. Birisi bu develere ne yapmıştı böyle? Öfkesinden yumruklarını sıkıyor, yaşlı iki devenin düştüğü hale sanki ağlamak istiyordu. Başları nı okşayarak ve kulaklarına fısıldayarak zavallı hayvanları yakından inceledi. Hörgüçleri ve boyunları yarılmış, ciğerle rinden birer parça alınmıştı. Yapanın maharetli biri olduğu, develerin canına kast etmeden kendi ihtiyacını gördüğü an laşılıyordu. O sırada komşu evierden birkaç kişi geldiler. Ali gözleri nemlenmiş olarak sordu:
"Bunu kimin yaptığını biliyor musunuz?"
"Elbette!.. İşte şu evde, içki içiyor."
"Neden yaptı peki, bilen var mı?"
"Ben biliyorum . Söyledim ama dinletemedim. Şarap küpü nü kurutınaya yeminli gibiydiler. Yanlarında şarkıcı bir ka dın ile çalgıcılar vardı. Bir ara kadın şarkı sözleri arasında
'Uzaktaki yaşlı develere bakın!' diye bir zarf attı. O biri kılı cını aldı ve senin develerine doğru koşmaya başladı. Durdur maya çalıştım ama dinlemedi. Sonrası işte görüyorsunuz!"
"O biri bunu sırf şaraba meze olacak kebap için mi yaptı yani?"
"Sarhoştu işte!.." içki henüz yasaklanm amış, mubahl ar, haramlar tam ayrış- mamıştı. Gülümün arkadaşlarından içki içmeye devam eden ler vardı. Yalnızca mescide sarhoş gelmiyorlardı, o kadar.

\

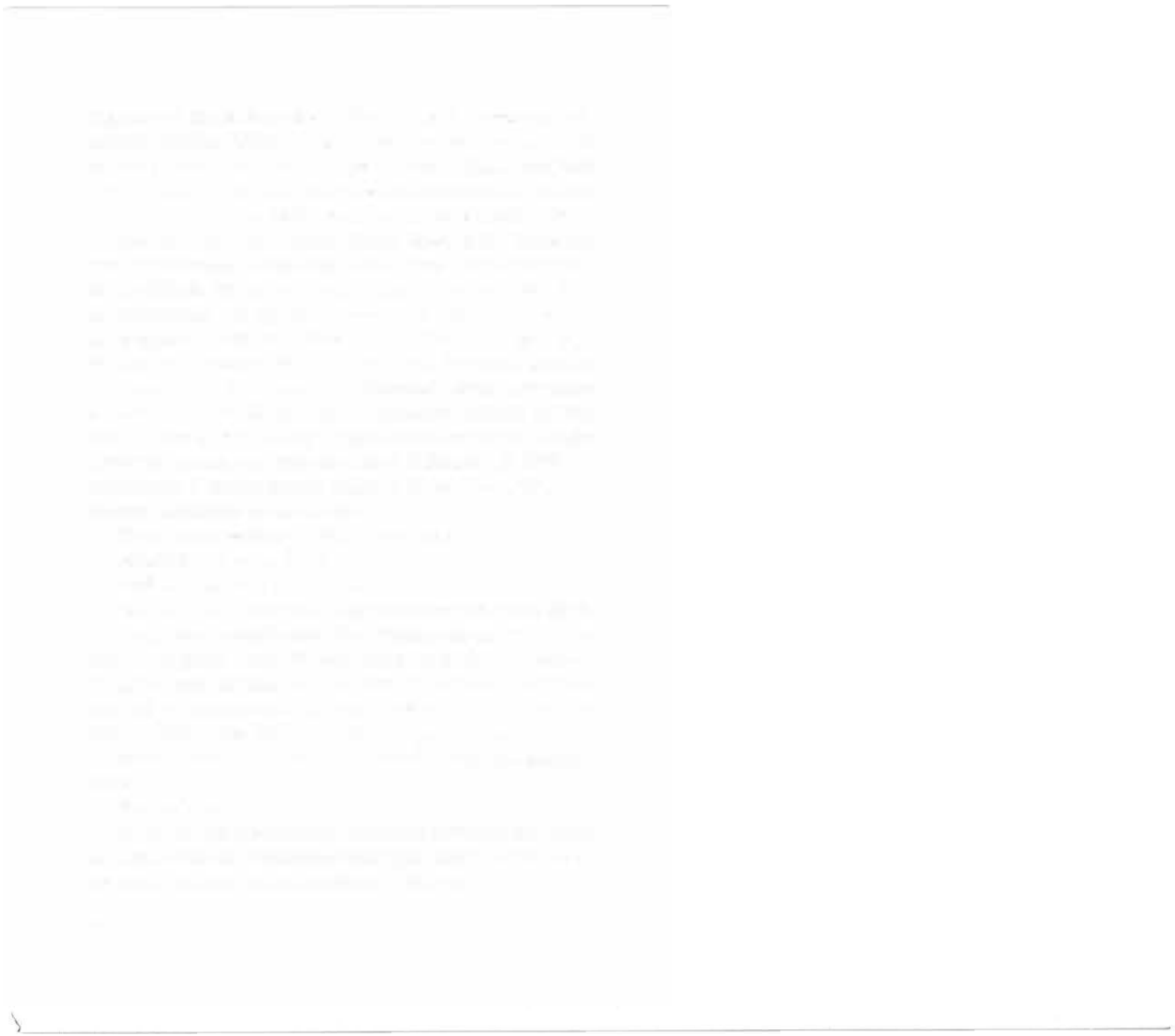

Ali'yi hiç bu kadar kınlmış ve çaresiz görmemiştim. Akıl, içkinin tesiriyle mümini terk edince kör nefis ruhu ne hale getiriyordu. Doğruca gülümün yanına koştu. O da müstakbel damadını alı al, moru mor görünce telaşla sordu:
"Neyin var Ali?"
"Ey Allah'ın Rasulü! Bugün gördüğüm şeyi ömrümde hiç görmemiştim. Çok sevdiğiniz biri develerime saldırmış, hör güçlerini kesmiş, böğürlerini yarmış."
"Şimdi nerede?"
"Kurayzalı birinin evinde içki içiyor!"
Dünya sadefinin incisini sıkıntıdan terierken ilk defa gördüm. Yanağında tomur tomur damlacıklar ... Bir öfke bulutu kapladı yüzünü. Hırkasının getirilmesini istedi. Sır tına alıp doğruca tarif edilen eve yöneldi. Ali ve diğerleri de ardınca ilerledil er. Kapıyı çaldı; içeri girmek üzere izin istedi. İçerdekiler yalnızca gülümle Ali'ye giriş izni verdiler.

Gülüm, içeride kendisiyle aynı yaşta olan amcası Hamza'yı da gördü. Üstelik sarhoştu, gözleri kızarınıştı ve bir bunun, bir onun yüzüne bakıyordu. Sonra her ikisinin de dizlerine baktı, tekrar yüzlerine, tekrar dizlerine ... Kahkahayla geveledi:

"Sizler, benim babamın ancak kölelerisiniz halı-ha! .. "

Gülüm bu sözlerin sarhoş kelimeleri olduğunu anlayın ca hiç oyalanmadı. Cürmü işleyenden develerin hes abını da sormadan74 orayı terk etti. İnsaniann sarhoş iken sorgula maya cevap veremeyecekleri ortadaydı. Sarhoşlukla akıl bir arada durmuy ordu. İçimden "Cebrail'in içkiyi yasaklayan emirler getirmesi yakındır!" dedim. Çünkü gülüm amcasının sarhoşluğuna çok üzülmüş ve öfkelenmişti. Ali daha da öfke liydi. Düğün için kazanmayı umduğu dinarlar bir yana, şim di ihtiyar develerinin satış değeri de düşmüştü.

Günler de geçiyordu. Ali'de fakirlik, çaresizlik, arkasız lık ... Bereket versin gülüm kotaylaştırmaya devam etti. Onun geldiği bir gün meclisindeki Bilal'e şöyle dedi:
"Bilal! Ben, evlenme esnasında ümmetim ye mek yed ir meyi sünnet edinsinler istiy orum .75 Ali için bir velime ziya feti gerekir."
Bunun üzerine bu işe öncülük edenlerden Sa'd b. Muaz,
"Benden bir koç!" dedi. Diğerleri atıldı:
"Benden şu kadar darı!"
"Benden şu kadar odun!"
"Ben pişiririm!"
"Ben doğrarım!"
Hemen o gün, düğün haberi yayılırken Ali, yarım ölçek arpa almak üzere zırhını birYahudi'ye rehin bıraktı. Zilhicce
çıkmadan bu evliliği tamamlamak istiyordu. Hayırlı işlerde acele etmek ve uz atmamak lazımdı. Ali ile Fatıma muratla rına ereceklerdi. Niha yet gülüm Enes b. Malik' e de bir emir verdi:
"Enesçik! Git bana Ebu Bekir' i, Ömer' i, Osman' ı, Avf oğlu
Abdurrahm an'ı, Talha'yı, Zübeyir'i, Sa'd b. Ebi Vakkas'ı ve
Ensar'dan bulduklarını çağır!"
Herkes gelince bir hayli vaaz ve nasiha tte bulundu. So nunda cümlele rini şöyle bağladı:
"Yüce Allah kazanın kadere göre, karlerin de kazaya göre cereyanını emir buyurmuş tur. Her karlerin eceli, her ecelin de Kitap'ta yeri vardır. 'Allah ne dilerse onu yap ar . Bazısını imha eder , vücuda getirmez ve bazısını da vücuda getirir.
Ana ki tap Levh-i Mahfilz da O'nun katındadır.'76Y üce Allah
Hatice'nin kızı Fatıma'yı, Ebu Talib'in oğlu Ali'ye nikahl a mamı bana emir buyurdu. Sizler şahit olun uz. Fatıma'yı dört yüz miskal gümüş mehriyle Ali'ye nikahladım."77

Gülümün onlar için ettiği temenni ile duayı herkes ezber ledi:
"Allah sizin dağınık işlerinizi toparl asın. Nikahınızı mü bar ek kılsın. lkini zden güzel ve pek çok nesil halk etsin.
Allah'ım bu evliliği bu ikisi için mübar ek kılf7 8 Allah'ım!
Fatıma ve zürriyeti hakkında kovulmuş şeyta ndan sana sı
ğınınm!"
Gerdeğin ertesinde Fatıma'nın evinde bir şarkı söyledim.
Bir mutluluk gazeliydi. O sırada baktım odanın nehir yata
ğından getirilmiş ince kumlada kaplı zemininde tabaklan mış koç postundan bir şilte, içi lif dolu keten bezinden bir yatak, yorgan yerine de Yemen işi sırmalı kadife bir kumaş mevcuttu. Üzerlerine öttükleri vakit başlarına çekseler ayak- lan, ayaklarını örtseler başları açıkta kalacak kadar kısa bir kumaştı. Bir köşede

içi hurma lifleriyle dol durulmuş deri bir yastıkla iki kırlent duruyordu. Duvarda bir su kırbasıyla bir elek asılı, un elde etmek için iki adet el değirmeni, silmek için bir bez parçası ve Fatıma için iki urba. Ve Ali'yi bu çeyize şükrederken buldum.
"Zengin eşya olmasa da keder değil" diyordu "dünyanın biricik hazinesine kavuştum."
Baktım, Ali'nin "hazine" demesinde hiç mübalağa yoktu.
Beyaz buğday benizli Fatıma, ince kaşlarının siperlendirdiği gür kirpiklerinin arasından Ali'ye gülümsüy ordu. Denizler kadar derin gönüllü Fatıma ... Arkadaşlannın ona Zelıra veya
Betül dedikleri boşuna . değildi. Beyaz ve nurani bir yüzü
Zehra'yı; kendisini Allah'a yöneltişi de Betül'ü tamı tamı na karşılıyordu: Fatıma Betül Zehra ... Ve karşısında yiğitler serdan Ali. .. Şarkımı bitirdiğimde feleklerin ahenkli bir çift görme hazzıyla döndüklerini fark ettim.

<<@413>>

62
4
• Hz. Peygamber'in müşrik damadı
• Haticetü'l-Kübra'nın geanlığıyla gelen hüznün adı Zeyneb ...
• Nuayman'ın latif hikayesi
• İnleyen hurma kütüğü
Yamandır halim etmezsen kefalet ya Rasulallah
Füzundur cürm ü isyanım şefaat ya Rasulallah
(Laedri)
Eğer sen kefil olmaz san hô.lim yamandır ey AUah'ın elçisi;
çünkü hatalan m ve isyanım çoktan da çoktur ...

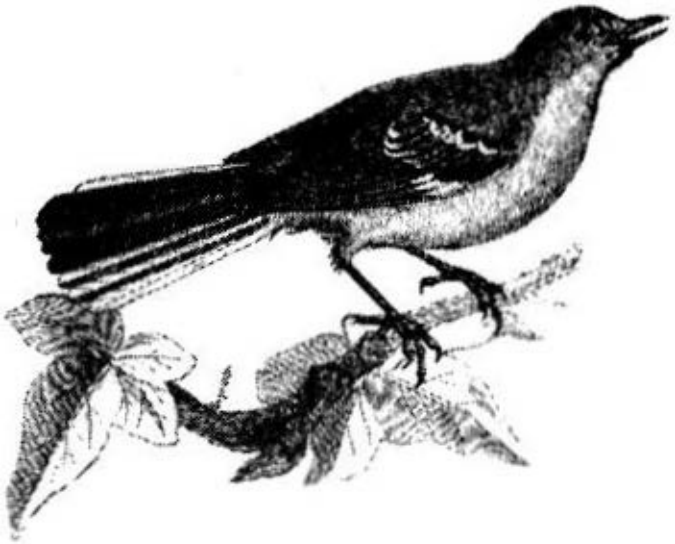

<<@415>>

3EM.fiİ
Nuayman için ...
Mescidin önündeki ağacı kendime yurt edindim. Burası dünyanın kalbi, gülümün bahçesi, hep hayalini kurduğum mekandı. Buradan uzaklaşmak, yalnızca gülümün peşinden giderken bana sevimli geliyor. Geri zamanlarda kah sevindi ren, kah hayrette bırakan, bazen de üzüntü getiren hadisele rin yurdu ... Bugün önce sevinci gölgeleyen bir hüzne, sonra da hüzünler içinde bir sevince şahit oldum mesela.
Rukayye'yi kaybeden gülüm Mekke'deki Zeyneb'i daha
çok merak etmeye başlamıştı. Mürninler Bedir zaferine se vinirken ona hüzünler; herkes başarmanın şetaretini yaşar ken ona kederler düşmüştü.
Müşrik damadı Bedir'de Müslü manlara esir olmuş, fidye için tutuluy ordu. Ve beklenen fidye geldi. Zeyneb, annesinin hatırası olarak sakladığı gerdanlığı
415

göndennişti. Gülüm, büyükler büyüğü Hatice'nin gerdanlı
ğını görünce burk uldu. Gözleri dolu doluydu. Bu gerdanlık nice güzel hatıralada birlikte ona Hatice'nin büyüklüğünü ve
şefkatini de hatırlatıyordu. Ölüm döşeğindeyken onu kızına uzatmış ve "Zeyneb'im" demişti, "benim güzel ve asil kızım, sana bu ge rdanlıktan daha kıymetlisini bır akıyorum, baba nı bırakıyorum, Allah'ın elçisini bırakıyorum! Değer bilirsin diye!" Zeyneb şirk içindeki kocasına fidye olsun diye şimdi o gerdanlığı gönderiyordu. Bu nasıl bir tecelli idi böyle? Allah, kullanna vereceği kederleri önce habibine gösteriyordu bes belli. Nitekim Muhacirler arasında da bu tür acılara uğra yanlar az değildi. Gerdanlığı gördüklerinde yüreklerine pek dokunması, hatta bazılannın ağlaması bundandı. Bedir'de zaferi kazananlada kaybedenler arasındaki akrabalıklar ve dostluklar benzer trajedilere kapı aralıyordu. Hak ile batı lın aynşması böyle böyle tamamlanacaktı. Hicretle başlayan maddi aynlık, şimdi gönüllerde ve ruhlarda inanç esasıyla yeniden inşa olunuyor, sevgiler , sevgililer , evlatlar ve analar her biri bir yapının temel taşı oluyordu. Vatanla gurbet be lirginleşiyor, gurbet vatanlaşıyordu.
Zeyneb, Hicret'ten sonra gülümün her zaman özlediği topraklarda, uzaklarda bir yerde kalmıştı. Kaç zamandır
Muhacirler , Mekke'den gelen biri olduğunda çevresine topla nıp geride kalanlan soruyor, her kes kendi hasretine dertleni yordu. Gülüm ise herkesin has reti kadar dertleniyor, üstüne bir de Zeyneb'i düşünüyordu. Rukayye 'yi kaybetmenin kede rine şimdi büyük Hatice'nin gerdanlığı eklenmiş, gülümün yüreğini titretmişti. Kızı, canparesi, nazlı ceylanı oralarda zor durumda olmasaydı diyet için annesinin yadigannı gön dennezdi. Aç mıydı, açıkta mıydı; ne yer, ne içerdi? Kureyş, acaba kendisine yapamadıklannı ona yapmaya kalkışıyar

muydu? Kocası ona nasıl davranıyordu? Peygamberin kızı diye onu horluyor, hakaret ediyor muydu? Zeyneb'in kalbin deki hak ve hakikat nurundan rahatsız oluyor muydu? Belki de ona kötü davranı yor, hatta eziyet ediyordu.
Ashab, gerdanlığı almadan Zeyneb'in kocasını fidyesiz serbest bırakması için gülüme ısrar ettiler. O bundan mem nunluk duydu. Müşrik damadını serbest bırakırken artık
Zeyneb'in Medine'ye göçme zamanının geldiğini düşünüyor du. Kocası İslam'ı kabul ederse birlikte, değilse boşanarak ...
Hüzünlü bir Cuma sabahıydı. Gülüm, Zeyneb'in tül tül akan yüzünü hayal ederek sevinme ye çalışıyordu. Kendisine bir ziyaretçiden bahsettiler. Çölden gelmiş bir bedevi. .. İs lam'a girmek istiyordu. Sevinci katıned enecek gibiydi. Cuma bayram demekti. Üstelik kuşluk vaktinde, benimle beraber bütün kuşların nebi aşkına şarkılar söyledikleri sırada, be devi mescidin avlusunda biriken müminlerin arasından geç miş, devesini köşedeki halka ya bağlayarak

huzura yürümüş tü. Avludaki ashabın kimileri gölgelendikleri ağacın altında sohbetler ediyor, kimileri Rasülullah ile görüşmeyi bekliyor, kimileri de bugün yapacak işleri olmadığı için oyalanıyar ve birbirlerine gülümün yahut Cebrail'in söylediklerinden an latıyorlar, gül sohbeti yaparak gül alıyor, gül satıyorlardı.
İçlerinden birisi ortaya bir laf attı:
"Aaah, ah! .. Yiyecek bir şeyler olsa ydı şimdi! .. "
Medine'de yokluk, özellikle Müslümanlar arasında had safhadaydı. Kardeşlik hukukuyla önce lokmalarını bölüşme yi öğrenmişlerdi ama lokma da her zaman ele geçmiyordu.
Bir evde yiyecek bir şeylerin olması, kardeşler arasında ki min daha uzun süredir açlık çektiği sorusuna kadar uzam veriyordu. Belki de bu yüzden, mescidin önünde duyduğum bu cümle, orada biriken on kadar insandan kimisinin eli-

ni karnına, kimisinin aklını yemekiere götürmeye yetmişti.
Belli ki hiçb iri sabah çorbası içmemiş, belki dün akşamdan kalma açlıklanyla buraya gelmişlerdi. Giysi yönünden fa kir olduklannı biliyordum ama yiyecek bahsinde de zaruret içinde olduklarını o gün anladım. Çünkü "Yiyecek bir şeyler olsa ydı şimdi! .. " cümlesini duyunca herkes umutla birbiri nin yüzüne bakmış ama içlerinden biri çıkıp "Buyurun bizde yiyecek var, gidelim!" dememişti, diyememişti. O sırada ga rip halleriyle herkesi güldüren ve şakalarıyla Müslü manları neşeye boğan Nuayman, gülümün de aç olma ihtimalini dü
şündü. Nuayman, bir müddet evvel ayetlerle haram kılınan içkiyi bırakamadığı için gizli gizli demlenirdi. Ashab ona
Abdullah Harnınari lakabını takmışlardı. Arada sırada eşek
şakaları yaptığı zaman da bir hareke değişikliğiyle bunu Ab dullah Hımari'ye dönüştürü veriyorlardı. Ashılb onun nefsiy le mücadelesinde hep mağlup oluşuna içeriernekle birlikte nüktedanlığı yüzünden arkadaşlığından başlanır, lüzumsuz
şakalarına karşılık da ona arada sırada oyun oynarlardı.
Yine öyle bir an gelmiş gibi gizliden gizli ye kaş göz işaretleri yapmaya başladılar.
Aslında Nuayman her şeyiyle kalender bir insandı ve bü tün ashabı kıskandıran bir huyu vardı. Her mevsim, nerede turlanda bir meyve veya sebze var ise onu bulur, he diye ola rak getirir, gülümün önüne koyar, bu turlanda meyveyi önce onun yemesini isterdi. Bu ona karşı sevgisinin bir göster gesiydi. Gülüm de çölden toplanıp getirilen şeyleri çoban lık zamanlarına ait damak lezzetiyle tadar, sevinirdi. Galiba ona eski günleri hatırlatıyordu. Nuayman sevildiğini bilir, bu yüzden Medine pazanna yeni her ne gelirse temin eder, elin de avucunda olmadığı için çoğunlukla borca da girer, öde yemediği vakit ise gülüme gelir, borcunu ödemesini isterdi.
,

Gülüm onun bu tür hallerine göz yumar, kalbinin kınlmasını istemez, borcunu öderdi. Ama bu küçük hediyeler gitgide bü yümüş ve huzuruna en son, pazara yeni çıkmış mevsimlik bir tulum balla gelmişti. Bal gerçekten güzeldi ve ashabın pek
çoğu tatmış, lezzet almıştı. Ne var ki Nuayman'ın bu balın borcunu ödemesi ihtimal derecesinde bile değildi. Satıcı so nunda bir gün yakasına yapıştı. Ne yapsın, o da daha evvel olduğu gibi satıcıyı alıp doğruca gülümün huzur una getir di. Acayiplik bu ya, doğrudan konuya girdi ve adeta adamın elinden kurtar beni der gibi yüksek sesle bağırdı. Duyan da borcu gülümün yaptığını sanırdı: "Ya Rası1lalla h!. Ver şu adamın parasını."
Şimdi mescid avlusunda açlık solılıeti yapanlar bütün bu gülünçlükleri biliyordu. İçlerinden biri Nuayman'ı gözüne kestirmiş olsa gerek, sesine bütün merhamet tonunu vere rek, bedevinin bahçede geviş getirmekte olan semiz devesini işaretle bir tekiifte bulundu:

"Nuayman, et yerneyeli hayli zaman oluyor. Şu deveyi kes sen de yesek, ha?"
"Hiç olur mu öyle şey; sonra Rası1lullah bana ne der?"
"Canım, ne diyecek, en nihayetinde bedeviye deve parası nı öder, olur biter!"
"Asla olmaz!"
"Ama Rası1lullah çok zamandır et yemedi, farkında mı sın?"
Nuayman yumu şayıverdi. Gülümün adını duyunca birden hali değişti. Bu sefer de onun sesinde merhamet vardı:
"Sahi yemedi mi?"
Oyuna başkalan da katıldılar:
"Yemediğini biz biliyoruz!"
"Belki de bir yalıniyi çok özlemiştir ama işte ... "

"Doğru ya, şöyle hep beraber bir sofranın etrafına otur sak, yüzü gülerdi!"
Olup bitene itiraz eden, Nuayınan'ı kışkırımanın doğ ru olmadığını dillendiren birkaç kişinin sesi nedense fazla duyulmadı. Midelerin sesi akılların sesini geçti. Nuayınan
Rasülullah aşkına razı oldu ve deveyi kesti.
Olan olmuştu. Deve yüzülürken birileri ateş yakmaya bile başlamışlardı. Nuayman ise yaptığına bin pişman, dizlerini dövüyor, oralardan uzaklaşmak istiyordu. Sonunda yakında ki evierden birinin avlusundaki bir çukura saklandı. Çu kura girerken arkadaşlarına tembih ediyordu:
"Burada ol duğumu sakın Rasülullah'a söylemeyin, ta mam ını?"
Herkes "Tamam, tamam!" diye onu geçiştirirken Nuay man, hurma dallarıyla kendi üstünü örtmeye çalışıyordu. Bir mezara girmiş kadar da sessizce beklerne ye başladı.
Çok geçmeden bedevi gülümün yanından ayrılıp dışarı
çıktı. Yerdeki deveyi derisinden tanıyıp bastı feryadı:
"Ah benim sarı kızınımı Kimler kıydı sanaaaa? Söyleyin derhal kim yaptı bunu?"
Nuayman girdiği çukurda sesleri duyuyor, bir yandan ar kadaşlarının bedeviye cevap vermediklerine sevinirken di
ğer yandan adamın öfkesinden titriyordu:
"Söyleyin hanginiz yaptı? İşte kılıcım, çıksın meydana!"
Nuayman yine sessizliği takip etti. Ama bu sefer adam sesini yüksel tmişti:
"Ocağımı söndürdüleeer! Medine'ye geldiğime lanetler ol sun; mertlik resmini bozdular! .. "
Sessizlik sürerken adam sesini bir kat daha yükseltti. Bu defa gülümün onu işiteceğinden Nuayman'ın zerre kadar
şüphesi kalmadı.

"Ey ahali !.. Zulme uğrayan birine sessiz mi kalacaksınız?
Kim ferya dıma yetişir, ey Medineliler!"
Nuayman üzülüyor, cezasını çekmeye hazırl anıyor ama en
çok da gülümün kendisine kızacağından çekiniyordu. O sıra da iplik iplik bir yağmur başladı. Hurma dallarının tozlarını yıkayarak üzerine süzülen damlalar ın altında yüzü Medine toprağının kızılıyla boyanıyordu. Derken beklediği an geldi.
Sesiere kulak verdi. İşte Allah elçisinin sesi. Neler olduğunu soruyordu. Arkadaşları doğruyu anlattılar, ama eksik söyle diler. Sonunda suç, Nuayman'ın üzerinde kalmıştı. Kendisini kışkırtanlar onu biz azınettirdik kısmını söylemiyorlardı. Ve gülümün sesini duydu:
"Nerede Nuayman?"
Eyvah ! .. Keşke dünya d ursa, kıyamet kopsa, yer yarılıp kendisi içine girseydi. Rasulullah bir şeyi sorunca mutlaka

öğrenirdi. O Allah'ın elçisiydi, elbette adaleti yerine getire cekti. Artık merhamet ini umması söz konusu değildi. Her ne sebeple ve nasıl olursa olsun, bir haksızlık yapmıştı ve bunu affettirmesi imkansızdı. İyi ki arkadaşlarına tembih etmiş, yerini söylememel erini istemişti. Daha sonra Rasulullah' a kendini affettirmenin bir çaresini düşünürdü, yeter ki şim di kimse ona yerini söylemesindi. Ama gülüm Allah Rasu lü'ydü; o sorunca söylememek veya yalan söylemek olmaz dı. Nitekim ashabın bazıları az evvel başını anlatmadıkları hadiseden malıcup gülümün "Nerede?" sorusuna işaret par- maklarıyla cevap veriyorlardı. Gülüm onların işaret ettiği bahç eye doğru ilerledi. Bedevi hemen arkasında, sonra da ashabı vardı. Biraz ilerleyince gülüm etrafına bakındı. işa ret ettikleri yönde kimseyi görememişti. Nuayman sessiz liği dinledi. Arkadaşlarının cevabını duymamı ştı, ama bu yak laşan ayak sesleri de neydi böyle? İnşallah geçip giderlerdi.

Ama o sırada gülümün sesini yeniden duydu. Üstelik bu se fer sesi biraz daha sert çıkmıştı:
"Hani nerede· Nuayman?"
Arkadaşlarının kendisine ihanet edip etmediklerinden
şüpheye düştü. Onlar yerini söyledi de kendisi mi duyama mıştı? Kulak kesildi. Bu nu anlamanın tek yolu dinlemekti.
Evet, işte arkadaşları sessi z kalıyorlardı. Birinin verdiği ce vap ise zaten kendisinden yanaydı:
"Nerede olduğunu bilmiyoruz ki ey Allah'ın elçisi!"
Nuayman, bu cevapla birlikte gülümün çevresindeki bü tün parmakların, girdiği çukuru işaret ettiklerini elbette bi lemezdi. Yağmur çiselemeye devam ediyordu.
Nuayman verilen cevaptan biraz rahatlar gibi oldu. Sonra duyduğu seste bir kinaye olduğunu sezdi. Şaka yapar gibi.
Tereddüde düştü. Bu cemaatin en büyük şakacısı kendisiy di. Gerektiğinde hür birini geçen kervana köle diye satar ve
"Yalnız bu kölenin bir takınıısı var, kendisini hür zanneder!" diye ikazı da ihmal etmez, gerekirse ama birini, bir dostunun başucuna getirip "Şu dokunduğun kişi falanca vakit sana düşmanlık eden adamdır!" diye kulağına fısıldayıverirdi.
Ama işte sanki birileri de ona şaka yapıyordu. Bereket vere de bu şakaya Rasülullah da katılaydı?
Nuayman kalbinden geçirdiği temenniyi yaşayacak oldu
ğunu bilse saklandığı çukurdan kendisi çıkardı ama o hala bulunmaktan ve gülümü gücendirmekten korkuyo rdu. İyi niyetle başladığı bir iş ters tepmiş, başına çorap örülmüştü.
Adımlar ve sesler yaklaşıyordu. Kurb an olmak üzere bağlan mış bir koç gibi hiss etti kendini. Gözlerini yumdu. İşte ayak sesle ri başucuna kadar gelmişti. Artık bir elin, üstündeki hur ma dallarını birer ikişer alıp kenara attığını hiss ediyor, ama gözlerini açıp kim olduğunu görme cesareti bulamıyordu.

Gülüm Nuayman'ın yüzüne baktı. Durdu. Gözlerini sımsı kı yummuş titriyordu. Onun Bedir'deki halini hatırladı, müş riklerle mücadele ederken bile bu derece tedirgin olmadığını düşündü. Yağmur damlaları da yüzünü harita gibi çizmişti. Hali çok komikti. Gülüm tebessüm etti. Çu kura elini uzatıp onu çekti. Nuayman kendisine yapışan elin Rasülullah'ın eli olduğunu anladığı an biraz ferah ladı. Yukarı çıktığında gü lümün bütün kızgınlığı bir anda yok olup gidiverdi. Mübarek elleriyle onun yüzündeki toprakları ve çamurları silerken sordu:

"Bunu neden yaptın Nuayman?"

"Anam babam sana feda olsun ya Rasülallah, inan ki sak landığım yeri saklamayıp sana haber verenler bunu bana yaptırdı ."

Gülüm ona sarılarak gönlünü aldı. Belli ki arkadaşları bir birine şaka yapmış ama biraz ileri gitmişlerdi. Nuayman'ın suça azınettirenleri ifşa etmesi ihtimali

herkesi tedirgin et mişti. Boyunlarını bükmüş, gülüm şimdi de kendilerine kızacak, en azından sitem edecek diye bekliyorlardı. Ama Nuay man onları ele vermedi. Gülüm de bedevinin zararını telafi etmek için Medine pazarına gidip deve temin ederek onunla helalleşti. Pazarda onun biraz neşelendiğini görüp sevindim.

Ashabı da onunla birlikte neşeyle ilerliyorlardı. Akşama deve yalınisi vardı ve günlerden Cuma idi. Gülüm sanki bayrammış gibi davrandı, mescide varasıya kadar ashabıyla şakalaşarak yürüdüler. Olup bitenler onu Zeyneb'in kederinden bir nebze olsun uzaklaştırmıştı. Bir şarkıya başladım. Bir sevinç şar kısıydı bu. Gülümün Cuma hutb esine kadar devam ettim. Ta ki mesciddeki hurma kütüğünün iniernesini duyana kadar. Ve neşeli sesimi, bir hurma kütüğünün bebekler gibi ağlayıp in lemesine feda ettim. O da gülümün has retiyle çığırıyordu. Yıl-

larca benim yaptığım gibi. Gülüm susması için yanına varıp onu okşadı. Kütüğü kıskandım, hem de çok kıskandım. Şu kü tüğün özlemi yalnızca yedi günlüktü. Benimse hasr etim yedi iklimi kuş atıyordu. Bir rakibim daha olduğuna karar verdim.

Şarkıma hüzün bulaştı.. Çünkü gülümün yanındayken bile ona hasret kalmanın ne demek olduğunu fark ettim.

Rukayye'den Zeyneb'e, Nuayman'dan hurma kütüğüne her şeyin adı gül hasreti oldu ...

62
5
• Uhud: Şi rkin şi ddetiyle dolu kanlı savaş ...
• Zaferden hezimete: Okçular yerlerini terk edince ...
• Ebı1 Süfyan'ın hanımı Hind'in Vahşi intikamı ...
• Şehitlere serdar olan Hamza ...
• Ve Uhud; bir kederin adı. ..
Garik-i bahr-i isy anem şefaat ya RasülaUah
Esir-i nef s-i nadanem şefaat ya Rasülallah
(Zeka yi)
Isyan denizinde boğuluy orum, şefaatini ver ey AUah'ın elçisi; cahil nefsin elinde esir kaldım, şefaatini ver ...

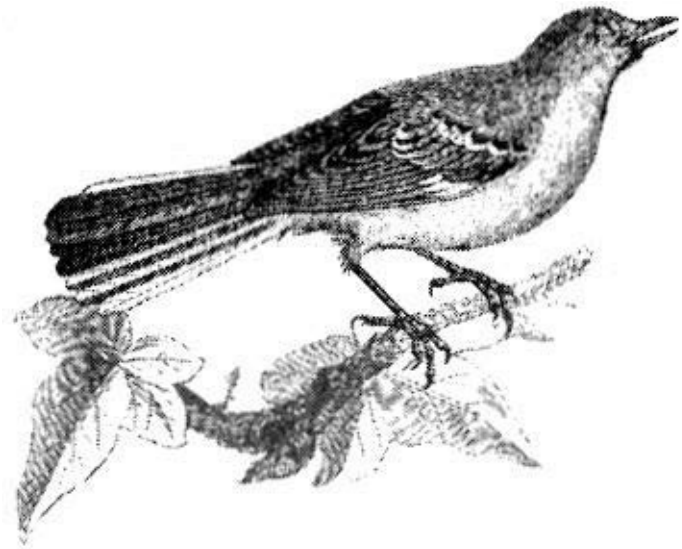

<<@427>>

TE HZ İL

Hi nd için ...

Günlerden cumartesiydi. Uhud Dağı'n ın eteklerini deh
şet kaplamıştı. Kılıçların çakıntılan, cevşenlerin şakırtı lan, kargılann hış ırtı ve akların vızıltılarına atların kişnemeleri ve develerin böğürtüleri kanşıyordu. Allah adını yüceltmek için meydana atılanlada gurur ve itibarlarını putlara satan ların savaşıydı bu. Küfürle imanın, ışıkla zulmetin, hakla batılın savaşıydı. Ve vuruşmanın en acımasız, en kanlı sah nelerinden birinde, parolası "Emit! .. Emit! .. " olan mücahitle rin savrulmaya başladıkları, müşrik ile münafığın, Ensar ile
Muhiicir'in birbirine girdiği bir an geldi. Gürzlerin kimi de virdiği, aklann kimi vurduğu bile hes aptan çıkmış gibiydi.

Savunması olmayan bir savaştı ve herkes saldırıyordu. Sav runtu arasında bir

mızrak gördüm; özgürlüğünü arayan bir
427

koldan fırlamış, vınlayarak ilerliyordu. İçim titredi. Sanki savaş durmu ş, yalnızca o mızrağın gidişi önem kazanmıştı.
Uhud'un zirvelerinde kanatlannı hiss ettiğim melekler tek birlerine ara vermiş bu mızrağa bakıyorlardı. Gülüm ötede gazilere talimatlar veriyor, Ali ile Ömer, diğer yanda kılıç sal lıyorlardı. Mızrağın hedefinde Hamza vardı. İki saattir müş rikleri kırmaya devam ederken sel sulannın kayganlaştırdığı dere yatağında birden ayağı kayıp yere yığılan Hamza ... İki saattir kılıçiann sallanışına, kargıların savrulmasına, akla rın fırl amasına rehber olan Hamza. İki saattir savaşın tam merkezinde mücahidere şecaat olan Hamza. İki saattir bir çift göz tarafından dikkatle izlenen Hamza. İzlenen ve hare ketsiz kalması beklenen Hamza ... Ve izleyen adam; özgürlü
ğünü mızrağının ucuna bağlayan Vahşi. .. İki saattir omuzu

üstünde hazır beklettiği mızrağın artık ağırlaştığını hissedi yordu. Kolunda bir yorulma vardı. Bu işi bitirmeliydi. Hava da sineği vuran eli titremeye başlamış Hamza'yı vurmakta tereddüt geçiriyordu. Ya vuramazsa! Ya mızrak boşa gider- se!.. Dizlerinde derman kesiliyordu. Özgürlüğünü düşündü.
Hızlı karar vermeliydi. Bu onun son şansı olabilirdi. Savaş bitti bitiyordu. Nitekim Mekke ordusu az evvel bozguna uğ rayıp kaçmışken şu Ayneyn Tepesi'ndeki Müslüman okçular yerlerinden aynim asalardı bu fırsatı da yakalayamayacaktı.
Ayneyn'i arkadan dolanan Halid b. Velid'in büyük bir savaş
çı olduğunu düşündü. Çarpışma boyunca Müslüman okçu ların yerlerinden ayrılacakları bir zamanı bekleyip durmuş tu. Sonunda onlar da beklediğini verdiler ve Muham med'in bütün ikazlarına, hatta "Gör evin iz, bize yö nelecek atlılan oka tutup, arkamızdan dolanmalannı önlemektir. Düşma nı yendiğimi zi görseniz bile sakın yeri ni zden aynlma yın," demesine rağmen müşriklerin kaçışiarına bakarak ganimet

sevdasına düşüp meydana koştular. İçinden Halid'e teşek kür etti. Uygun zamanı bekleyip tepenin ardından yüz ehil süvarisiyle meydana dalarak Müslümanlan darmadağın et meseydi özgürlük hay alleri suya düşecekti. Kalbinin her atı şında bu hayalin uzaklaşacağını da biliyordu. Kararını verdi ve olanca gücüyle bileğine yüklendi. Mızrak elinden çıktığı anda birkaç adım sendeleyerek savrulduğunu gördüm. Güç lü bir atıştı. Mızrak havada uçuyor, Hamza'nın yorgun bede nine doğru ilerliyordu. Vahşi, bütün ömrünü düğüml ediği bu atışın sonucuna kilitlenmiş, bildiği putların adlarını ana ana ayak parmakları üzerine yükselerek mızrağın gidişini takip ediyordu . Savaş meydanında can alıp satanlar saniye saniye kendisini perdelemeseler daha iyi görebilecekti besbelli. Zamanı bir yerde durdurabilme şansım olsa ydı, tam o anda durdurma yı tercih ederdim. Gülümün o salıneyi ve daha sonrasında olacakları görmekten ne derece üzüleceği ni düşünerek yapardım bunu. Can havliyle mızrağın önüne koşmam bu yüzdendi. Belki yönünü eğriltebilir, belki hızı nı azaltabilir, hiç

olmazsa sivriltilmiş ucuna kendimi siper ederek hed efe çarpış şiddetini azaltabilirdim. Ya bir melek olmayı veya kanatlarımın kırlangıç kanadı kadar hızlı ha re ket etmesini istediğim andı. Olmadı, olamadı, yapamadım, yetişemedim ve mızrak olanca şiddetiyle girdi sırtına Ham za'nın. Yiğit Hamza, görkemli Hamza, aslanları yelesinden yakalayıp alt eden cihan pehlivanı Hamza, gülümün sütkar deşi Hamza. Yeryüzüne onun gibi kahraman bir daha zor gelirdi.

Vah şi'nin mızrağı milim şaşmamış, sırtından girip göğ sünden çıkmıştı. Meleklerin tekbirleri yükseliyordu , Hamza sendeleyerek yanı üstüne düştü. Daha dün harp görüşmele ri yapılırken Medine'de gülüme, "Vallahi ey Allah'ın Rasulü;

ben müşriklerle çarpışmadan yemek yemeyeceğim!" demişti.
İşte oruçluydu ve başucunda duran iki meleğe bakılırsa cen nette, şehadet şerhetiyle iftara hazırlanıyordu. Yüzündeki tebessümden anladım bunu. Düştüğünü görüp de çevresine koşanların "Umare'nin babası!" diye seslenip durmalanna cevap verem iyordu çünkü. Hamza için çok kolay olmuştu. Bir varmış, bir yokmuş ... Şehitlerin efendisi ... Esedullah! ..
Hamza'ya ağlanmaz mı hiç; bedenine saplanan mızrağın ucuna konup başladım ferya da. Ağıt ağıt üstüne ... Savaş ye niden hızla nmıştı. İlahi vasıflara ayna hükmündeki gülüm
Hamza'yı görüverdi. Ciğerinin yandığı andı. Hamza'dan son ra savaşın tersyüz oluvermesinden de korkuyo rdu. O sırada yanımda bir mücahidin yayını kurduğunu gördüm. "Tamam" dedim içimden, "işte Vahşi'nin mızrağına karşılık bir ok."
Mücahit, okunu fı rlatmıyor, tıpkı Vahşi'n in beklediği gibi bekliyor, nefesini tutuyor, kirişi geriyor, sonra gevşetip yeni den nişan alma ya başlıyordu. Hedefinde Kure yş'in sancak tan vardı. Onu düşürürse Kureyş düşer diye umuyordu bes belli. Ve bir an geldi, yayını şöyle bir çekti, öyle bir fırlatı şla fırl attı ki ok gitti, gitti ve sancaktar Müsafi b. Talha'nın tam kalbine saplandı. Okçu mücahidin yüzüne baktım. Asım'dı bu. Tekbir getirerek Kureyş sancağının yere düşmesini bek liyordu. Ama hayır, birisi sancak yere düşmeden yakalayı verdi. Dikkatle baktım. Müsafi'nin kardeşi Haris ... Ağabeyi nin kaldığı yerden devam edip sancağı doğrultınayı başardı.
Asım'ın mınldandığını duydum:
"Ağabeyinin başında ağlamak yerine sancağı kapacak ka dar yiğitsin Haris, Müslümanlara eziyet ve işkence yaparken de o derece zalim idin. O halde sen de bul belanı!"
Kabzaya yeni bir ok yerleştirdi. Yine bekledi, bekledi, yayı nı kurdu, nefesini tuttu ve fırlattı. Tıpkı Vahşi gibi. Kiriş ko-

pacak gibi olmuştu. Haris ile birlikte s ancağın da yere düştü
ğünü gördüm. Asım, elindeki yayı bağrına bastı. Hamza'nın yayıydı bu. Vahşi ile Hamza arasındaki mücadele Müsafi ile
Asım arasında sürmüş, Haris'in de eceli gelmişti anlaşılan.
Şirk ile iman arasında, galip ile mağlubun yer değiştirmesi gibi bir şey. Ağıtırnın içine bir münacat kattım. Asım, Ham za'nın yayını yeniden kursun, bu sefer Vah şi'yi hedef alsın istiyordum. Hamza öylece yatıyo rdu ve Asım, gördüğü man- zaraya dayanamadığı için oradan uzaklaştı. Hamza yalnız kalmış, garip düşmüştü sanki. Savaşın şiddetinden başını bekleyecek kimsesi bile kalmamıştı. Ona kimse olmayı kurup bekledim. Ötelerde Mus'ab b. Umeyr'i görüyordum. Gülümün sancağı elindeydi ve İbn Kamie onlara doğru hamle yapmak üzereydi. Hamza'yı bırakıp feryatlar içinde koşmak istedim.
Hayır bir şey beni tutuyor, sanki Vah şi'nin mızrağına mıh lıyordu. Ne olduğunu anlayamadım. Kanatıarım kırılmış da debeleniyorum gibi hissettim. Böyle bir

şeyi dostum İbrahim ile ateşiere girerken hissetmiştim. Ve o sırada İbn Kamie'nin kılıcı, gülümün on dördünde ay gibi olan çehresine savrul du. Kılıcın şiddetinden miğferi iki parça olmuş, halkaların dan bazıları etrafa saçılmıştı. Neden sonra iki halkanın da mübarek yüzüne battığını anladım. Yüzü kanıyordu. Bu ka darına dayanmaya gücüm kalmamıştı. Dünya karardı. Uhud sanki yerinden kopup yükseldi. O anda şiddetli bir rüzgar esti. Bedir'dekine benzeyen bir esintiydi bu. Gözlerimi gök lere çevirdim. Lakin işte devriliyordum. Gözlerime yansıyan son görüntü Cebrail'in kanatlan oldu.
Ne kadar zaman geçti bilmiyordum. Kendime geldiğimde ortalık durulmu ştu. Uzaktan Vah şi'nin yaklaştığını gördüm.
Mızrağını alacaktı anlaşılan. Haris ile Müsafi yerde yatıyor lardı. Asım'ı göremedim. Gülüme imdada koşmuş olmalıydı.

Vahşi iyice yaklaştığı sırada birkaç adım geriye sektim. Hala uçamıyordum.

Vahşi, Hamza'nın başucunda durdu. Aman Al lah'ım o da ne? Elindeki hançerle Hamza'nın göğsünü yan yar. Bu kadarını hangi vicdan kabul ederdi? Hiç duygusu yok muydu bu adamın? Uhud'da savaş var diye merhamet yeryü- zünden kalkıp gitmiş miydi? Bağır deşmek de ne oluyordu?
Ama hayır, dahası varmış! İşte elini cesed in içine sokup ka nştınyor. Vah şi insanlıktan çıkmış gibiydi. Bir şeyi avucunda tutup yukarı kaldırdığını gördüm. Evet, yiğitler yiğidi Ham za'nın ciğeriydi bu. Kanları akıyordu. Vahşi, gerçek bir vah
şetin adı olmuştu. Müşrik ordusuna doğru koşmaya başladı.
Hiç korkusu yok gibi. Baktım, etrafta korkacağı Müslümanlar da yoktu . N e olınuştu? Demek çok uzun süre kendimi bilme den yatmıştım! Savaş bitmiş gibiydi. Peki ama kim galipti?
Hem gülüm neredeydi? Yoksa o darbeden sonra ... Hayır, ha yır ... Rabbim sen koru! .. Vah şi'yi unutup onu aramalıydım.
Kanatlarımı açtım. Şiddetli acılar duyuyo rdum. Uhud salıra sında yaralandığımı, teleklerimde kan görünce anladım. Yine de uçmalıydım. Uçmalı ve gülümü bulmalıydım. Çektiğim acı gülümünki kadar olamazdı. Sildim aklımdan acıyı ve çırptım kanatlanmı. Istırap dedikleri buydu demek. Olsun, gülümü bulayım, yeter. Sırayla her tarafa bakındım. Meydandaki ce setleri bir bir yokladım. Çevrede sessizlik hiikimdi. Gülümü bulamazsam ne olurdu halim? Yaşamaya değer ne kalırdı ge riye? Koşa koşa uzaklaşan Vahşi'yi takip etmek geldi aklıma.
Bunca telaşının sebebi belki de gülümdü? Üstelik müşrikle rin konuşmalanndan anlayabilirdim neler olduğunu. Vahşi, nefes nefese bir kadını buldu. Tanıdığım bir sima; Hind. Be dir'den sonra intikam yemini eden Hind. Babasıyla amcasını Hamza, kardeşini de Ali yere sermişlerdi. Vah şi, onun önünde diz çöküp elindekini arkasına sakla yarak sordu:

"Babam öldüreni öldürürsem bana ne var demiştin?"
"Üzerimdeki bütün ziynetlerim ve elbisem var! Bir de sa vaşta bana düşen ganimetin tamamı."
Hind'e baktım. Çok heyecanlıydı. Nasıl olmasındı, müşrik ordusuna katılıp Uhud' a gelen yinni kadar Mekkeli kadının başını çekiyordu ve intikam ateşiyle yanıyordu. Savaş başla yacağı zaman kadınlan toplamış, ellerindeki defleri ve zille ri çalarak "Ey Abdüddar oğuUarı, ileri! 1 Gerideki safların bekçileri, ileri! 1 Her kılıç darbesiyle ölüm saçın! 1 flerleyin, sizinle övüneceğiz o vakit 1 Ve aya ğını za yumuşak halılar sereceğiz 1 Geri dönüp kaçarsanız eğer 1 Terk ederiz si zi ve
öpmeyiz artık bedenlerinizi !" türünde şarkılar söyletmişti.
Bunca ganimet yanında ziynetlerini de Vahşi'y e bağışladı
ğına göre Hamza'nın öldürülmesini çok istemiş olmalıydı.
Vahşi elindekini saHarken sevinçle haykırdı:

"İşte sana Hamza'nın ciğeri!"
Hind, ciğeri görünce aç bir sırtlan gibi saldırdı . Vah şi'nin elinden kaptı ve iki avucuyla sımsıkı tutarak dişlerneye baş ladı. Kanlar, ağzından ve burnundan akıp göğsüne damlıyor d u. Hind'in şirkte ne derece ileri gittiğini anladım. Herkes toplanmış onu kutluyor, tezahürat yapıyorlardı. Küfrün vah şette tek vücut olduğu andı. Hepsinin içinde aynı zalimlik ve kötülüğün yuvalandığı tek küfür. Gülümün, kendini inkar eden şu insanlık için neden önemli olduğunu bir kez daha anladım. Tebliğini tamamlaması ve merhamet üzerine yara tılan insaniyeti eksenine oturtınası gerekiyordu. Hind, ağ zındaki et parçasının pasasım yere tükürürken elbisesini ve takılannı işaret ediyordu:
"Bunlan az sonra alacaksın Vahşi! Ve Mekke'ye vannca sana çil çil altınlar vereceğim. En az on tane! Yalnız şimdi beni onun cesedinin başına götür!"

Öğrenememiştim. Müşriklerden kimse gülümden bahset miyordu. Hind

karargahtan çıkıp tekrar savaş meydanına giderken kocası Ebı1 Süfyan da atma binip yanınca ilerledi.
Ebı1 Süfyan'ı takip etmeliydim. O Uh ud'a gelen müşrik ordu sunun emiriydi; takip edersem belki bir şey öğrenebilirdim.
Hiddetli biriydi. Hind'in öfkesi ona da geçmişti anlaşılan.
Meydana varınca ardından gelip yağmaya koşan askerleri ne baktı. Her biri yırtıcı hayvanlar gibi şehitlerin üzerlerine saldırıyorl ardı. Eski, yeni demeden üzerlerindeki giysileri soyanlar, silahlarını kapışanlar, hatta hızını alamayıp cansız bedenlerini tekmeleyenler bile vardı. Hepsinden daha kötü sünü ise Hind yapıyordu. Şehitler şehidi Hamza'nın na'şına hakaretler ediyor, tokatlıyor, tekmeliyordu. Bu nasıl bir kindi ki dayanarnayıp kamasını çıkardı ve yiğitler şahı Hamza'nın kımıltısız parmaklarını, kulaklarını ve bumunu kopardı. Av ret yerini açıp tenasül uzvunu keserken artık içim bulandı,
öğürdüm. Cebrail'in gülüme "e sf el-i safilfn" diyerek anlattığı insan ırkını görüyordum çünkü.
Vah şeti geride bırakıp Ebı1 Süfyan'ın ardından ilerledim.
Az evvel yamaçlarında karaltılar gördüğüm Uhud' a doğru kibirlenerek atını sürüy ordu. Bütün savaş meydanını geçti
ğimizde anladım ki gülüm savaşı kaybetmişti. Dağa yaklaş tıkça da oradakilerin Ensar ve Muha.cirler olduğunu görüp sevindim. Ebı1 Süfyan bir noktada durup bağırdı:
"Aranızda Muhammed var mı?"
Benim için sormuştu sankil Gülümün sesini duymak için kulak kesildim.
Sessizlik uzadı, uzadı. Nefesim durur gibi oldu. Aynı soruyu üç kez tekrarladı.
Mücahitlerden hiç cevap gelmiyordu. Derınamın kesildi, yaralarının acısını bile duy muyordum. Oracıkta bir çakıl taşının üzerine konabildim.
Ebı1 Süfyan tekrar sordu:

"Aranızda Ebu Bekir var mı?"
Bir cevap gelmeyince, kendi kendime "Hayır" dedim, "ola maz. Allah bu dini böyle sahipsiz bırakmaz ! Eğer onlara bir
şey olduysa ... "
"Aranızda Ömer var mı?"
Yine ses yoktu. Ebu Süfyan bu sefer salırada çapul yapan askerlerine döndü:
"Aferin ey cengiiverler; üçünü de öldürmüşsünüz. Öyle ol masaydı elbette birinin sesi çıkardı !"
Mecalim kalmamış, hayatın anlamı kaybolmuştu. Uhu d'a doğru havalanıp son bir umutla kendim bakmak istedim. Ka natlanmda derman tükenmek üzereydi. Ve birden bir müjde geldi. Uhud kayalıklanndan yankılanan o gür sese kurban olayım:
"Yalan söylüyorsu n ey Allah'ın düşmanı. Valiahi yalan.
Söylediklerinin hepsi sağ. İşte buradalar!"
Ebu Süfyan bir müddet öylece çevresine bakındı. Hayıf landığı belliydi. Neden sonra sesinin tonu değişmiş olarak yeniden bağırdı:
"O halde ey mağluplar!.. BiJiniz ki savaş bir şanstır. Kuyu lann kovası gibi sırayla iner de, çıkar da. İşte bu size Bedir'in karşılığıdır! Yükselt dinini Hübel, yükselt dinini Uzza! .. "
"Sus kafir! .. Allah'ın dini elbette tamamlanacak!"
"Siz tamamlayacaksınız öyle mi? Bu mağlubiyetle? Hıh.
Bir gün yenilmiştik, bugün yendik Bir gün üzülmüştük, bu gün sevindik Sizden de öldü, bizden de. Artık eşitlendik!"
"Asla! Bizim ölüle rimiz cennette, sizinkiler cehennemde!"
Ömer'le .söz yanşında başa çıkamayacağını anlayan Ebu
Süfyan en baştaki soruya döndü. Bu sefer sesinde eski dost lukların samimiyeti var gibiydi:

"Ömer! inandığın Allah adına söyle, Muham med'i öldür dük mü?"
"O söylediklerini dinliyor!"
"Sana inanıyorum Ömer. Demek Kamie'nin oğlu yalan söylemiş!"
Canlanıvermiştim. Sevinçle Uhud'a uçtum. Mus'ab, uzun saçları ve değirmi yüzüyle gülüme pek benzerdi. Belli ki İbn
Kamie, kendimi kaybetmeden evvel gördüğüm son kılıç dar besiyle Mu s'ab'ı şehit etmiş ve onu gülüm sanmıştı. Herkes onu gülüme benzetirdi zaten. Uhud eteklerine varınca haki kati daha yakından görüp öğrendim. Gülümün yüzü kanıyor ve kanama durmuyordu. Meğer Utbe b. Ebı1 Vakkas'ın yakın mesafeden attığı bir taş gülümün merhamet ve rahmet ha zinesi olan rludağını yarmış, dişlerinden biri kırılmış, şimdi avcuna kan tükürüy ordu. Mübarek dişine bakınca üzüldüm, yüzüne bakınca sevindim. Gülümm m!.. Nefes alıyordu ya!..
İkindi güneşi inmeye başladığında, savaş alanında Mek keli kadınlar tarafından

vahşice kulakları, parmakları, bu runları parçalanmış yetmiş şehidin na'şı yatıyordu. Bedir'de ağır bir yenilgiye uğrayan müşriklerin intikam biçimleriydi bu. Yahudi Beni Kaynu ka kabilesinin ihaneti ve Medine'den Hay b er' e sürülmesi nin karşılığıydı. Ebu Sü fyan'ın Bedir'de Müslümanlardan kurtarıp götürdüğü kervanın bedeliyle sa tın alınmış bir vahşetti. Bir yıl süren savaş haz ırlıklarının kiniydi. İki bini ücretli toplam üç bin kişilik ordunun ve yedi yüz zırhlı, iki yüz atlı asker ve üç bin deveye sahip olmanın kibriydi. Dahası, kocalarını teşvik etmek ve onların yanında savaşmak üzere orduya katılan kadınların gösterişleriydi. Ve Medine'yi ama sahabi Abdullah b. Ümmü Mektı1m 'a emanet edip yola çıkan ikisi atlı, yüzü zırhlı bin kişilik Müslümanlar topluluğunun umuduydu. Gerçi münafıkların büyüğü Abdul-

lah b. Übey bunlardan üç yüzünü kandırıp geri döndürmüştü ama olsun ... Yekün: Bire üç ... Buna rağmen iman küfrü ye nerdi, eğer mürninler gülümü dinlemiş olsalardı. Çünkü sıkı sıkıya tembih etmişti:

"Oklannı zla bizi onlann atlılanndan koruyun. Onlann arkamızdan dolaşıp bize saldır masına izin vermeyi n. Sa vaş ister lehim ize, ister aleyh imi ze gitsin, kesinlikle yeriniz de sebat edin. Eğer düşmanı yendiğimizi gör ürseniz bunda bizim de katkımız olsun dem eyi niz; eğer öldürüldüğümüzü görürseniz yardıma gelmeyiniz. Kuşların bizi kapıştıklannı görseniz de, ben size adam göndermedikçe sakın yerleriniz den aynlmayı nız!"79

Okçular! .. Ah Okçular! .. Hırslarına, gençliklerine, Halid b. Velid'in kurnazlığına yenik düşen okçular! .. Sizi nasıl da se ver gülüm bir bilsenizi

Her şey geride kaldığında tek tesellim gülümün yaşıyor olmasıydı. Allah dinini tamamlayacak, ben şarkılarımı oku maya devam edecektim. Küfür ehli çekilip gittiklerinde gü lüm birazcık ferahladı ve arkadaşları, yanağındaki miğfer parçalarını çıkarmaya çalıştılar. Çok ıstırap çektiği belliydi.

Herkes kendi yaralarını bırakmış gülüme ağlıyordu. Sonun da kanamayı durdurmak ancak Fatıma'nın şifalı ellerine na sip oldu. Savaşın bittiğini haber alır almaz, yanlarına yiye cek ve su alarak ta Medine'den koşup gelmişlerdi. Fatıma'yla birlikte Aişe, Ümmü Eymen, Ümmü Süle ym ve Ümmü Uma re ... Yaralıların tedavisiyle ilgileniyor, dertlere çare olmaya çalışıyorlardı. Elbette hepsi gözyaşları içinde ... Fatıma, ne den sonra babasını Aişe'nin ellerine bırakarak Ali'nin yara larıyla ilgilendi.

"Hasan'ım" dedi Ali, "Hasan'ım nasıl Fatıma!"

Kimden bahs ettiğini önce anlamadım. Sonraki cümleleri beni sevindirdi. Bir ay kadar evvel, Bedir'in yıldönümünde doğan oğullannın adıymış ve gülüm bebeğin güzelliğine ba karak "Hasan" diye ezan okumuş kulağına.

62
5
• Hind'in zafer naraları
• Uhud şehitlerinin gömülmesi
• Güzel öğretmen Mus'ab b. Umeyr'in hüzünlü defni
• Müslümanlar için hazırlanan kah pe tuzaklar
• Reci Suyu başında bir kahramanlık destanı ...
• 'Arıların Koruduğu Adam '

Kudiımun rahmet ü zevk ü safri.dır ya Rasiılallah
Zuhiırun derd-i uşşaka devadır ya Rasıı lallah
(Aziz Mahmud Hüdayi)

Gelişin cilemiere rahmet, mutluluk ve esenliktir ey Allah'ın elçisi; varlığın da aşıklannın dertlerine deva ...

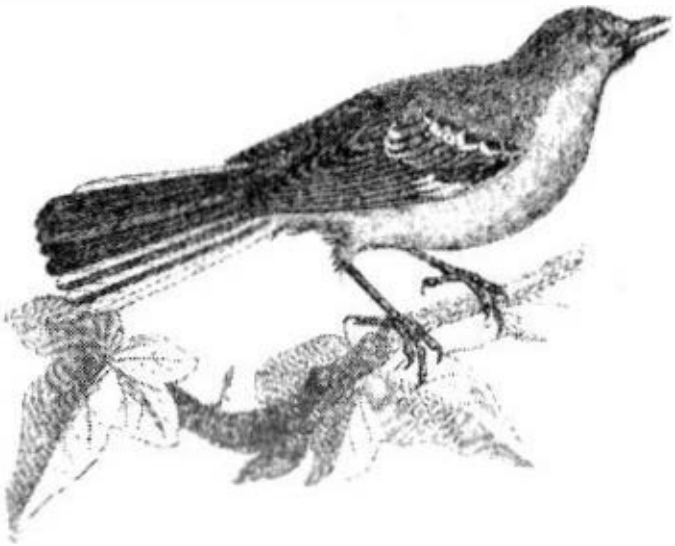

<<@441>>

TÜRKÜ
Asım('ın nesli) için ...
"Ayneyn Tepesi'ndeki okçulanmızın dağılması her şeyi ters yüz etmişti. N ebi Hazretleri okçular başbuğu Sa'd b. Ebi
Vakkas'a 'At, anam babam sanafeda olsun at!' diyor, biz de düşmanı ok yağmuruna tutuy orduk. O sırada şu Asım var ya, yayını şöyle bir çekti, bekledi, b ekledi ve öyle bir fırlattı ki. .. "
"Tamam Mersed, abartma lütfen!"
"Hiç abartmıyorum Asım. Ok dosdoğru gitmiş, müşrikle rin sancaktan Müsiifi b. Talha'nın tam kalbine saplanmıştı."
Mersed'in anlattıklannın ilk elden şahidiydim. Meğer o da benim gibi her şeyi heyecanla takip etmiş. Sonraki konu

şan Tankoğlu Ab!fullah oldu. Desinne'nin "Akıbet ne oldu?" demesine cevap vermişti:

"Ne olacak; Asım, ağabeyinin yerine sancağı alan Haris için yayını yeniden kurdu, çekti, çekti, çekti ... Kiriş kopacak sandım. Ve fı rlattı."

"Yeter arkadaşlar, yeter! .. Uhud başkaydı. Hepimiz orada cansiperane çalıştık. Orada Hamza başkaydı, Ali başkaydı,

Ömer yahut Dücane başkaydı. .. "

"Ve bir de Mus'ab ... "

Mu s'ab'ın adını duyunca şarkımı yarıda kestim. Mus'ab'a saygı için ... Yakışıklılar yakışıklısı Mus'ab ... Uzun saçları ve değirmi yüzüyle gülüme en ziyade benzeyen Mus'ab ...

Müslümanl arın ilk öğretmeni ve İslam ordusunun sancak tan Mus'ab ... Cihad meydanında şehit düşünce sancağı on dan bir meleğin aldığını, gülümün de

ona seslendiği sırada
Mus'ab yerine onun kılığına girmiş meleği gördüğünü ha tırladım. İbn Kamie gülümü yaraladıktan sonra meydanda
Mus'ab'ın gencecik bir fidana benzeyen bedenini yerde gör müş ve
"Muhammed'i öldürdüm!" çığlığını o vakit basmış.
Harbin sonunda devriimiş bir fidan gibi yattığını görünce,
"Burnunu ve kulaklarını kesen caniler bu güzelliğe nasıl kıy dılar" diye ağlamıştım.
Harbin sonunda, gülüm arkadaşlarına şehitleri gömme emtini vermişti. Mezarların kazılacağı yerde sıkıntılar çıktı ve şehitlerin ikişer ikişer kabre konulmasını buyurdu. Baş ka bir sıkıntı da kefen bezi bulmakta yaşandı. Yetmiş şehide yetecek kadar bez bulunamıyordu. Tedarik için kefen yeri ne kullanılabilecek ne varsa getirildi ve örtülerden birini de
Mus'ab için ayırdılar. Fakir bir kadının eskimiş bir entarisi ne benziyordu. Galiba Medine'den koşup gelen kadınlara ait ti. Onu üzerine örtmeye çalıştılar. Ayaklarına çekilince başı açıkta kalıyor, başına çekiise ayakları ortaya çıkıyordu. Ebe di merhamet in denizi, mutlak iradenin aynası gülüm bunu

görünce gözleri nemlendi. Ashabdan bazıları da hıçkırıkl a rıyla ona eşlik ettiler. Bir zamanlar kat kat ipekler giyen Mek ke'nin zengin asilzadesi Mus'ab b. Umeyr, dünyadan gittiği o anda, içine konulacağı daracık bir çukur ile kefenlenecek bir parça bezden bile yoksun kalmıştı. Bedeninin açık kalan kıs- mını otlarla örtüp onu toprağa indirdiklerinde artık gülüm dayanamadı. Sonra da ashabın gözyaşları sel oldu. Mus'ab, dünyaya gözünü kapayarak nimetlerine yüz çevirmiş, sırtını dönmüştü. Dünyayı ne vatan edindi, ne de mesken tuttu. Bi lakis iradesinin atını Allah'tan yana sürdü, dizgini sapasağ lam yönetti. Bu, Allah'ın da onu tutması demekti. Zaten bir müddet sonra Cebrail bir haber getirdi:

"Müminl erden öyle mert adamlar vardır ki Allah ile olan ahit lerinde sadık çıktılar. Onların bir kısmı ahdini yerine

"80 getirip şehit oldu!

Genç adamların bütün bunları, Hüzeyl kabilesi toprak larında, Reci' Suyu

başında hatırlamalarının sebebi konak ladıkları dere yatağının Uhud'a çok benzemesiydi. Ben de
Mus'ab'ı hatırladığım için seher şarkılarıma ara vermiş on lara katılmıştım. Uhud anılarının hiç unututmayacağını bu adamları dinlerken anladım. Hepsi o günün gazisiydi. Mer sed bin Ebu Mersed, Halid bin Ebi Bükeyr, Hub eyb bin Adiy,
Zeyd bin Desinne, Abdullah bin Tarık, Muattib bin Ubeyd ve
Asım b. Sabit. Çölde kendilerine rehberlik yapan iki yolda
şıyla birlikte ... Ne var ki rehberlerinin onları ikiyüzlülükle dinlediklerinin farkında değillerdi. Kendileri için yara olan
Uhud'un rehberlerine sevinç getirdiğini bilmiyorlardı. Uhud
öyle bir savaştı ki şimdi Mekke, zafer naraları arasında kinle ri; Medine ise kazanırken kaybetmenin sonucunda hüzünleri büyütüyordu. Kafiledekilerin kalplerini dinledim; Uhud'un kederini üzerlerinden atmak için çıkını şiardı bu yolculuğa.

Günlerden birinde Medine'ye bir heyet gelmişti. Gülümü soruyorlardı. Mescidde onları dinledi ve ikramda bulundu.
Adamlar görünürde sevinçli haber getirmişlerdi. Güya Lih yanoğullarıyla ona yakın bazı kabileler !slam'ı kabul etmiş, hak dine inanmışlar. Bunlar da badiyedeki insanların çoğu gibi bir _talep te bulundular:
"Ey Allah'ın elçisi! Allah, tapınmak için, elbette bize ya rarı ve zararı dokunmayan putlardan daha layıktır. Senin getirdiklerine inanıyoruz. Ne var ki Allah'ın emirlerini de
öğrenmek isteriz. Lütfen bize dini öğretecek muallimler ver.
Eğer dini öğrenemezsek Allah' a nasıl ibadet edeceğimizi ço cuklarımıza nasıl anlatırız?"
Şefaat yağmurlarıyla yüklü bir bulutu andıran gülüm, gözlerdeki yağmurları coşkuyla boşandıracak bu müjdeli teklife pek sevindi. Oraya gönderilecek en uygun kişiler mes cidin safasında kalan seçkinler seçkini mürninler olabilirdi.

Bunlar gündüzleri dağdan odun getirip satarak geçinmeye
çalışır, geri kalan zamanlarında Kur' an'ı öğrenir, ezberler, geceleri de neredeyse sabahlara kadar ibadetle meşgul olur lardı. Her bireri melek gibi insanlardı. Gülüm onların bazıla rını ayırdı, yanlarına da gençlerden birkaçını koydu ve baş larına Asım'ı vererek gelen elçilerden ikisinin rehberliğinde yolcu etti. Yanlarına ben de katıldım.

Kafilenin geçtiği bölge tekin değildi. Üstelik Kurey ş, böl gedeki pek çok kabileyle gizli anlaşmalar yapmış, çoğunu parayla satın almıştı. Er meydanında yok edemedikleri Müs lümanlara kıyacak çareler düşündüler ve çöl haydutlarına cazip bir teklif yaptılar.

"Bize teslim edilecek her Müslüman için yüksek bedeller
ödemeye hazır ız!"

Bedir'in intikamını isteyenlerle Uhud' da ölenlerin yakın lan daha da ileri gittiler ve olmayacak vaatlerde bulundul ar.
Hind'in Mekke'deki davranışı bu ateşin ilk kıvılcımı olmuş tu. Hamza'nın şehit bedeninden kesip götürdüğü uzuvlarını ipe dizmiş, aralanna inciler, zümrütler katarak bir gerdan lık ve halhal yapmış, bunları takınarak günlerce, Kı'ibe hare- minde şiirler eşliğinde raks etmişti. Yakını ölen kadınların bu vahşete özenip ölüleri için nezirler adamaları gecikme di. Bunlardan biri de Müsafi bin Talha ile kardeşi Haris bin
Talha'nın annesi Sülılfe idi. Hind'den sonra Kı'ibe hareminde yüksekçe bir yere çıkıp Hübel' e şöyle yalvarmıştı:
"Ey karanlığın efendisi, ey ulu ruhların sahibi! İşit sesi mi!.. Müsafi ile Haris'i benden alanın kafatasından şarap iç medikçe size bir daha gelmek bana haram olsun!"
Sonra da dönüp halka ilan etmişti:
"Her kim, Sabitoğlu Asım'ın kellesini getirirse yüz kızıl deve vereceğim.
Tannlarımızı aşağılayıp aramızda ayrılık
çıkaranlar onu Ebu Süleyman diye çağırıyorlar. Bizimle ya pılan her savaşa katılmıştır. Daha göçten önce Müslüman olan azılı Medinelilerdendir. Kız kardeşi Cemile, Hattaboğlu
Ömer'in hanımıdır . Dikkat edin, çok iyi ok atar. Müsafi ile
Haris'imin sebebidir! Kafatası için yüz deveyi gözden çıkar dığım bilinsin!"
Benzer teklifler çoğaldıkça Mekke'nin ayak takımı başta olmak üzere çölde ne kadar savaşçı; çapulcu, soyguncu, hır sız, uğursuz var ise Medine yollarına düştüler . Her biri bir
Müslüman kellesi alıp Mekke'nin yolunu tutmak istiyorlar dı. Mürninler birbirleriyle baberli gezmeye, tuzaklara karşı dikkatli olmaya mecbur kaldılar. N e var ki tuzağın kimden ve nasıl geldiğini her zaman kestirrnek mümkün olmuyor du. İkili oynayan münafıklar ve düşmaniara yardım eden

Yahu diler olduğu müddetçe ... Nitekim gülüm de Asım ile arkadaşlannı böyle bir iyi niyetin neticesinde yola çıkardı.
Kendisine gelen heyet rolünü iyi oynamıştı. Asım, tedbirli ilerlemek gerektiğini arkadaşlarına ikaz edip dursa da her kes rehber lerinden emin davranıyordu. Reci' Suyu'nun ba
şında Uhud sohbeti yaparken rehberlerinden birinin yanla rında olmadığını Asım fark etti. Diğer rehberi yanına çağırıp arkadaşını sordu. Adam telaş gösterdi:
"Vay adi herif! .. Zaten hep şüphelenmiştim? Asım, aman dikkat edelim. Lihyanoğulları içinde bir hain var ise işte bu kaybolan alçaktır! Bir plan peşinde olmalı. Korkarım bizi
Mekkelilere satar!"
Kafilede eller kılıçiara gidiverdi. Heyh at!. Giden adamın geri gelmesini beklemekten başka çare yoktu . Ya yalnız, ya da düşmanla, elbette geri

gelecekti. Mersed atıldı:
"Aman Asım! Reisimiz sensin. Herhangi vereceğin karara uymak bize düşer, lakin derim ki burası tehlikeye açık bir alan. Şöyle kendimize siper edinebileceğ imiz bir yere çekil sek?"
"Mersed doğru der Asım. Bana da sorarsan ... "
"Pekala Ebu Bükeyr'in oğlu. Başka teklifi olan var mı kar deşlerim!"
"Teklifim yoktur, lakin Sülafe'nin adağını unutma karde
şim, içimizde en değerli olan sensin çünkü!"
Muattib b. Ubeyd bunu söylediğinde yanlarındaki rehb e rin yüzünün kızardığına kimse dikkat etmedi. Adamın bir denbire heyecanlanmasının bir sebebi olmalıydı. Asım ona döndüğünde bunu soracak sanmıştım:
"Şu arkadaşın ... Ne kadar zamandır yok!"
"Bi lemiyorum, şimdi sizinle birlikte fark ettim! Ama fazla uzakta olamaz!"

"Peki buraya en yakın kabileyle aramızda ne kadar mesa fe var?"
"Deve adımıyla iki saat kadar"
"Bu da atlıların yarım saatte buraya gelebilmeleri demek!
Hımm! .. Şimdi bizi saklayabileceğin bir yer istiyorum senden!"
"Saklanacak bir yer biliyorum, yakında bir tepe. Ama ace le etmemiz gerekiyor."
Koştular, koştular ... Tepeye tırmanmaya başladıklannda
Muattib, uzakta eğleşen bazı süvariler gördü. Sanki orada bir şeyi bekliyorlardı. Rehbere sormak üzere arkasını döndü.
Hayır, adam yoktu. Asıl tuzağa şimdi düştüklerini aniayıp
Asım'a durumu bildirdi. Doğruydu, adam ortadan kaybolu vermişti. Bir kaya ardına saklanmış olmalıydı. Hemen var dıklan tepenin konumunu incelediler .
Bu arada süvaril er de onları görmüş, tozu dumana katarak üzerlerine geliyorlardı.
Demek ki tepede bir tuzak daha olmalıydı. Asım etrafına ba kındı. Durdukları yerin çıkışı yoktu. Sığınacak bir mağara yahut kuytu da. O bakınırken süvariler de dağın eteğini tut muştu. Bu raya kadar nasıl olup da aldanmışlar, nasıl his- setmemişlerdi. İşte iki yüz kadar atlı çevrelerini sarıyordu.
Henüz silah kullanmıyor, yaylarına el atmıyorlardı. Bu da niyetlerinin öldürmek değil, tutsak almak olduğunu gösteri yordu. İçlerinden biri bağırdı:
"Adal ve Kare kabilesinin yurdunda ve emanındasınız.
Kastımız canımza değildir. Teslim olun!"
Asım cevap verdi:
"Çölün misafirp erverliğini hatırlatarak başlanın söze.
Lihyano ğulları'na misafir giden bir kafileyiz."
"İyi ya işte, atlılanmızın yarı sı Lihyano ğulları'ndandır!"
"O halde sorun onlara, ohalar ına muallim gelecek mi diye, bizler o muallimleriz!"

"Ha-ha !.. Bizler de muallim diye sizi çağıranlanz! Şimdi teslim olursanız canınızı kurtar ırsınız, yoksa ... !"
Eşkıyanın niyeti anlaşılmıştı. Teslim olduklan takdirde
Mekke'de köle olarak satılacaklardı. Müşriklerin teklifleri dolgundu anlaşılan.
Halid b. Ebu Bükeyr'in sesi gür idi. Asım cevap vermesi için ona işaret etti:
"Bizler Müslü man'ız. Putlara tapan müşriklerin ne sözle- rini ne de akitlerini kabul edecek değiliz!"
"Kabul etseniz iyi olur. Elimizdesiniz çünkü!"
Asım arkadaşlarına bir sır açıklar gibi mırıldandı:
"Kardeşlerim! Hiçbir vakit, hiçbir müşrike el sürmemeye ve onlardan birinin de bana dokunmasına müsaade etmeme ye ahdim var. Yani ki onların sözlerine kanarak teslim olacak değilim. Şimdi buna göre karar veriniz. Teslim olmayı iste yen var ise ... "
"O nasıl söz Asım? Ölmekten korkacağımızı kim söyledi?

Allah ve kutlu elçisi benden razı olsun yeter!"
O sırada karşı cephed en bir ses yükseldi:
"Asım! Seni biliyoruz. Kendini ve arkadaşlarını zayi etme, teslim ol!"
Asım, arkadaşlarının hepsine işaret etti. Sekiz kutlu adam, hepsi aynı şeyi yapıp yaylarını kurdular. Sadakların daki ok sayısı onardan seksen kadardı.
"Gerisini kılıçla hall ederiz inşallah" dedi Hubeyb ve ba
ğırdı:
"Ey kiifirler! Biliniz ki müminlerin yayları pek, akları siv ri, kirişleri kalındır. Tadın cehennem azabını!"
Zeyd b. Desinne şiir söyleme ye başladı:
"Olüm hak, hayat boş ve geçicidir 1 Ne ya zıldıysa alnımı za, başa geZicidir 1 insanlar er veya geç Allah'a döner 1 Ama

Müslüman mücadeleden dönmez 1 Sizinle vuruşmazs am

üzüntüsünden aklını kayb eder anam 1 Babamın eğilir yere başı!"
Gerisini görmeye yürekler dayanmazdı. Her biri sadakla rındaki oklarla yirminin üzerinde ölü, bir o kadar da yara lıyla düşman yıldırdılar. Okları bittiğinde dağın tepelerin den üzerlerine bir gümbürtü koptu. Rehberleri olan iki hain oradan kayalar yuvarlıyorlardı. Kayalardan kurtulmak için mızraklarını ve kılıçlarını sıyırıp tepenin eteğine koştular.
Bir tek Asım, durduğu yerde kalmış ve düşmanın attığı okla rı topluyordu. Onlardan ikisiyle tepedeki rehberleri hakladı.
Her ikisi de ayaklarının dibine düşmüş, düşerken parçalan mışlardı. Nihayet kılıcını sıyırıp kınını kırdı ve arkadaşları nın arkasından koştu. Onun kınını kırdığını gören arkadaş ları da kınlarını kırdılar. Bu, ölünceye kadar vuruşmanın ve teslim olmamanın işaretiydi. Asım'ın kalbini okudum. İçin den dua ediyordu:
"Rabbim! Bugüne kadar dinini korudum, sakladım. Sen den bugünün sonunda, benim tenimi, vücudumu koruyup saklamanı dilerim."
İki saat boyunca "Allah Allah!" nidaları kayalıklarda yan kılandı. Asım ve arkadaşları ardı arkası kesilmeyen, üçü beşi bir arada gelen müşriklere karşı kanları terlerine karı şarak
çarpıştılar. Kafirler, Asım'dan o derece korkmuşlardı ki yere düştüğünde bile yanına yaklaşamadılar, ancak uzaktan ok yağmuruna tutarak şehit ettiler.
Yalnızca HuJ:> eyb ile Desin neoğlu Zeyd şehit olamadan esir düştü.
Oradan boynu bükük dönmek üzereydim. Birden durdum.
Asım'ın duasının kabul olunduğunu görüyordum çünkü. Lihya noğulları bütün tuzakları kuralına göre işletmişlerdi, ama onun

başını kesip kafatasını Sülıüe'ye satmak için sevinçle yaklaştık lannda başka bir tuzakla karşılaştılar: Allah'ın tuzağı.
Çevrede hiç yerleşim, ağaç, çiçek bile yok iken salıranın bu en ücra köşesinde bir an oğlunun ne işi olabilirdi? Vızlayarak gelip Asım'ın cansız bedeni üzennde adeta günlük ayinleri ni yapar gibi dönüyor, dönüyorlardı. Anlar orada bekledikleri müddetçe müşriklerin Asım' a yaklaşınalan imkansız dı. Akşa mı beklediler. Karanlık olunca anlar dağılır veya yuvalanna gider, diyorlardı. Ama güneşin batınasına yakın bir yağmur başladı. Gökyüzünde hiç bulut yoktu oysa. Ve görülmemiş bir sel, ortalığı birbirine kattı. Çapulcular kendilerini tepenin eteğine zor attılar. Gece, yağmurla birlikte zifiri bir karanlık her yanı kaplayıverdi. Kimse yerinden kımıldayamadı. Buldu
ğum kaya deliği olmasa ydı o gece ben bile hayatta kalamaya bilirdim. Ertesi sabah yağmur dinmişti. Çapulcular Asım'ın cesedinin olduğu yere koştular. Lakin ortada ne bir ceset var dı, ne de anlar. Yağmur sulan mı sürüklemi şti, anlar mı onu alıp götünnüşlerdi, kimse bilemedi. Bilinen, Sülafe'nin, için den şarap içeceği bir kafatasının bulunamayışıydı.
Hubeyb ile Zeyd Mekke'de vahşice şehit edildiler. Kara ha ber Medine'ye iki hafta sonra ulaştı ve kadından erkekten ağlamadık kimse kalmadı. Sabır ve metanet timsali Ömer herkesi susturasıya kadar:
"Artık ağlamayını z. Elbette Allah mürnin kulunu muhafa za eder. Asım bin Sabit, sağlığında müşriklerden nasıl ko rundu ise Allah da ölümünden sonra onun cesedini öylece korudu. Ona bundan böyle 'Anlann Koruduğu Adam' deyi- niz ve artık ağlamayınız!"

62
7
• Hz. Aişe'nin uğradığı musibet: İfk hadisesi
• Münafıkların reisi Abdullah b. Ubey
• Hz. Ebu Bekir'in derin kederi
• Yahudilerin Hz. Peygamber'i karalama kampanyaları
Gubeir -ı rah-ı kuyun kimyadır ya RasülaUah
Dil-i birnarıma derdin devadır ya RasülaUah
(Naziın)
Senin diyarına giden yoU ann tozu
(şifalar ve hassalarla dolu) bir iksirdir ey AUah 'ın elçisi; derdin ise hasta gönlüme deva ...

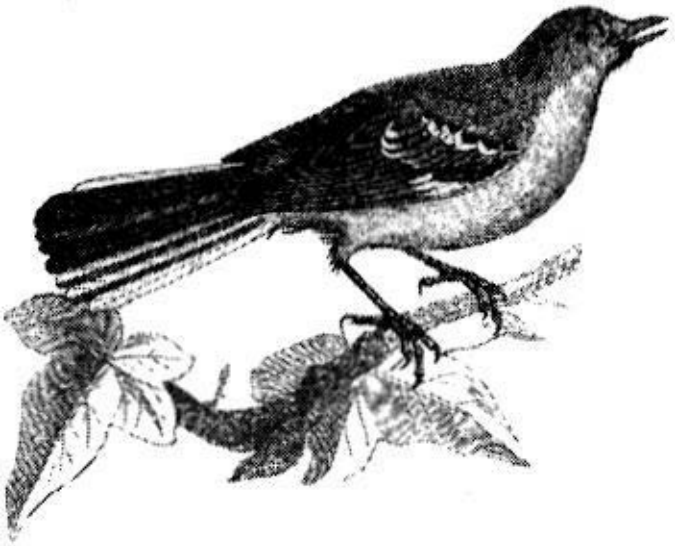

<<@453>>

GÜZELLEME

Aişe için ...

Şeytan inananlardan hiç gafil olmuyor ama insanlar şey tandan gaflet içinde kalıyorlar. Allah, zat-ı uluhiyetinden gafil olmasınlar diye şeytanı insanlara düşman etmiş, nefis lerini de ona yardımcı vermiş. Ve şimdi gülüm, şeytanın ve nefislerin müminlere neler yaptığına şahit olacaktı.

Dostum İbrahim' e söz verdiğim şarkılardan birinde bunu terennüm edeceğimi hiç aklıma getirmemiştim. Üstelik şar kıyı ithaf ettiğim kişi bana çok benziyor.

Daha doğrusu ben kendimi ona benzetiyorum. O da ufak tefek. İnce, narin ve hassas ... Saçları ipekten, gülüşü çiçekten ... Yürürken ve otu rurken, giderken ve duru rken asaletin imrendiği. .. Gülüm ün benden çok sevdiği bülbül. Onu nasıl kıskanmayayım?! .. Gö zünü açtığında gülümü gören ve başka görmeyen güzellik ...

Gülümün taze bahan, tesellisi, tecellisi, sevinci, elemi... Bel ki yolunda ve izinde yoldaş, canına ve ruhuna kadim arka daş ... O, Ebı1 Bekir'in kızı ... O, Aişe ... Gülümün narin gelin ciği.

Medine bir aydır çok zor ve sıkıntılı günler yaşıyordu.

Münafıkların bir iftirası Müslümanlan savurup atmıştı.

Ortada kocaman bir yanlışlık sarmalı vardı ama inananlar bunu düzeltmek

yerine kenar duruyodardı. Hemen herkes gülüm ün de bir insan olduğunu unutmu ş, destek verme ko nusunda onu yalnız bırakıvermişlerdi.
Her şey Müstalik seferinden dönüşün üçüncü günü erken saatlerde, kafilenin yola koyulmak üzere topadanmaya baş ladığı sırada başladı. Münafıklann elebaşlarından Abdullah b. Ub ey, uzaklardan gelmekte olan bir karaltıya dikkatle bak mış , bunun bir deve olduğunu, Safvan b. Muattal'ın yulannı çektiğini, üzerinde de tertemiz Aişe'nin oturduğunu görünce istihza ve kinaye dolu şu cümleyi söylemişti:
"A-ha! .. Nasıl yani? Peygamber'in körpecik eşi, yabancısı olan şu erkekle, sabahın bu erken vaktinde ... Bir gecenin so nunda ... "
Fitnenin kıvılcımı bu itharn oldu. Sonra etrafında kendi si gibi münafıklardan birkaç kişi, mürninlerden bazılarına
Abdullah b. Ubey'in sözünü yuvadamaya başladılar. Kimse
Aişe'ye yahut Safvan' a ne olduğunu, nereden geldiklerini sormadı nedense.
Medine'ye vanldığı akşam saatlerine ka dar dedikodu, kulaktan kulağa katlanarak aktanldı ve söyle yenler daha sonra duyduklarına hayretle kendileri inandılar.
Ertesi günlerde şehir dedikodulada çalkandı. Adi bir müna fı ğın sözü, tertemiz Aişe'nin ahlak ve namusunu ayaklar altı na alan bir iftiraya dönüşmüştü. iftira olduğunu ben biliyor dum. Oradaydım, her şeyi gördüm, olup bitenin şahidiyim.

Öncesinin ve sonrasının ... Lakin şu münafıklar ... Ah o za limler!.. İftirayı köpürterek gülüp eğlenen, ağza alınmayacak
şeyler söyleyip tertemiz Ayşe'ye dil uzatan alçaklar. Ve on lara inanıp dedikoduyu kulaktan kulağa yayan bazı kendini bilmez müminler ... Gerçi bazılan duyduklarından rahatsız oluyor, ne diyeceğini bilemiyor, inanıp inanmamak arasın da tereddüt geçiriyordu ama ne çare. Aişe'ye böyle bir şeyi kanduramayanlar ise aksini söyleyecek bir bilgiye sahip bu lunmuyorlardı. Safvan yahut Aişe hemen yanı başlarındaydı, ama bunu sormanın onlan malıcup edeceğini düşü nüyor ya hut sormaya cesaret edemiyor, sonra da herkesin ağzından duyduğuna inanası oluyorlardı. O gün eski bir dostu yeni den sevmiştim. Ebu Eyyub Halid b. Zeyd el-Ensari idi bu.
Çünkü tertemiz Aişe için bu dedikoduyu duyduğunda, "Süb hanallah, böyle konuşmayın sakın!.. Sübhanallah, bu büyük bir yalandır; Aişe asla böyle bir şey yapmaz!" diyor, herkesi bundan döndürmeye çalışıyordu. Sonra Sa'd b. Muaz da onun gibi davrandı ve bunun açık bir iftira olduğunu, uydur anlan ve söyleyenleri de ölümle cezalandırmak gerektiğini anlatıp durdu.
Bir ay geçti. Medine'de her evde, her mecliste, her toplan tıda gizlice veya ima ile hep Aişe konuşuldu. Konuşmayan, daha doğrusu konuşulanlardan haberi olmayan üç kişi var dı: Safvan, Aişe, bir de gülüm. Sonunda gülüm, en samimi arkadaşları ve güvenilen dostlarının üstü kapalı söyledik lerinden meseleyi çözdü, anladı ve elbette çok incindi. An latanlar inanmaktan öte inandırma derecesinde şeyler söy lüyorlar, Safvan ile Aişe'nin geceyi beraber geçirdiklerini, sabah konak mahalline gelirken bu yüzden malıcup geldik lerini, utançlarından bir aydır kimseyle konuşmadıklannı, zaten konuşacak bir yüzleri de bulunmadığını falan anlatıp

duruyorlardı. Gülüm söylenenlerin iftira olduğuna inanmak istiyordu. Kendisine suikast düzenleyen Yahudilerle, gön derdiği seriyyelerin güvenliğiyle, inana nların sosyal mese leleriyle, Allah'ın adını yaymak üzere katıldığı gazvelerle, daha da önemlisi Allah'tan gelen vahiylerin belini büken so rumlulukl arıyla uğraşıp dururken, bir de böyle cana doku nan ailevi bir sıkıntıyla karşı karşıya kalmak onu inanılmaz derecede sarsıyor, üzüyordu. Özellikle de mürninlerinin şu düştükleri durum ... Mirac'da aşık ile maşuk halvet olmuş ken, maşuk huzurundan ayrılıp bu insanlar hatırına mı geri dönmüştü? İnananlar nasıl olur da hala cahiliye ruhuyla ha reket edebilirlerdi? Şu Evs ve Hazrec, nasıl da savrulup tıpkı putperest zamanlardaki gibi davranıveriyorlardı?

Temiz Aişe gülümün hayatma girdiğinde, birbirlerine şef kat ve merhamet olmuşlar, sırdaş ve gönüldaş olmuşlardı.

Müstalik seferine çıkarken gülüm onu da yanma almıştı. Ör tünme ayeti geldiği için yolculuk Aişe için biraz meşakkatli olacaktı. Devesinin üzerinde kafes misali bir hevdec çattırıl dı. İçinde rahat yolculuk yapabilirdi. Kafile hareket edeceği veya konaklayacağı vakit hevdeci indirip yüklemek için üç kişi vazifelendirilmişti. O mevsimde çölde yolculuk güneşin doğduğu ve battığı saatierin öncesine denk getirilir böylece gündüz sıcaktan, gece de soğuk ve kum fır tınasından emin olunurdu. Müstalik dönüşünde de ordu, gece için konakladı. Akşamdan her şey yolundaydı. Aişe de herkes gibi dinlendi.

Gecenin üçte ikisi geçip de yolculuk salası okunurken herkes gibi Aişe de uyan dı. Meşaleler henüz yanıyordu. Önce ihtiyaç gidermek üzere bir tenha yer aradı. Bir hayli de uzaklaştı.

Çevresi karanlıktı. Geri döndüğünde ordu büyük bir hareket lilik içinde hemen hemen yola çıkmaya hazırdı. Tam o sırada

Aişe'yi yeniden geldiği istikamete koşarken gördüm. Arka-

sından gittim. Karanlıkta bir şeyler arıyor, etrafı araştırıyor, kumları eşeliyordu. Muhtemelen bir şey düşürmüştü. Etra fı nda dönüp çırpındım, sesl endim ama dikkatini çekemedim.

Acele etmesini hatırlatacaktım. Uzaktaki meşalelerden ordu nun hareket etmeye başladığını görebiliyordum. Kafileye yö neldim. Eyvah, Aişe'nin hevdeci örtülüydü. Aişe içine girdi

ği vakit örtüyü çekerdi. Görevlilere baktım, deveyi ıhtır mış, hevdeci üstüne koyup bağlamaya başlamışlardı bile. Aişe, narin ve ufak tefekti. Üstelik de bütün mürninler 1 gibi o da yoksulluk çeken, çok zaman aç yatan ve gittikçe zayıflayan lardandı. Bu durumda hevdeci deveye yükleyen görevliler onun içinde olmadığını fark etmemişlerdi. Zaten üç kişi yük ledikleri için bazen ağırlık birinden yana meyledip diğerleri için hafif kalıyordu. Bu sefer üçü de ağırlığın diğer tarafa yüklendiğini düşünerek hevdeci bağladılar ve deve, kervana dizildL Tekrar Aişe'nin yanına koştum. O hala elleriyle kum ları karıştırıp aranıyordu. Üstelik aceleden paniklemiş, bak tığı yere tekrar bakıyor, arama çemberini genişletmiyordu.

Niha yet umudunu keser gibi olunca geldiği yönü kestirrnek için çevresine bakındı. Tam o sırada kumların arasında eline bir şey takıldı. Evet, aradığını bulmuştu. Sevindi. Yemen işi güzel bir kolyeydi bu. Muhtemelen hediye idi. Onu boynu na takıp konak mahalline koşmaya başladı. Ama hey haat! .. Etrafta kimsecikleri bulamadı. Gece dolunaysız bir geceydi ve yıldızlar da ona bir şey ifade etmiyordu. Kumlarda izler aradı, rüzgara kulak kabarttı, ne taraftan bir ses gelir diye dinledi. Çölün kumsalındaydı ama çevresi tepeciklerle çev- riliydi. Muhtemelen yakındaki bir tepenin arkasındaydılar, ama hangisi olduğunu kestiremedi. Rüzgar izleri silmişti.

Yönünü aşağı yukarı kestirebilir Medine istikametini bula hilirdi ama yine de hedefte azıcık sapma onu bu gece vakti

bambaşka yerlere götürebilir, düşmana yol uğratabilir, teh likeli bir duruma düşürebilirdi. Zaten tek başına bir kadının
çölde yolculuğu hem tehlikeli, hem geleneğe aykırıy dı. Otu rup beklemeye karar verdi. N asıl olsa yokluğunu birileri fark eder, onu aramaya çıkanlar da elbette son gördükleri yerde ararlardı.
Aişe'nin yanında ben de bekledim. Bunu hem gülüme ve fadan, hem de Aişe'yi sevdiğimden yaptım. Nasıl olsa çırpın sam da, bağırsam da kimseyi yolundan döndürüp getirme imkanım yoktu. Bari başını beklerdim. Nihayet onun burada olduğunu bir tek ben biliyordum.
Azıcık zaman geçince bir ayaz başladı. Aişe'yi titreten se her ayazı. Giysisini sarındı ama nafile. Soğuk bedenini uyuş turuyor, gözleri kapanıyordu. El yordamıyla hafif bir kum tümseği bulup oraya kıvrıldı. Böylece hem savrulan kumlar dan korunacak, hem daha az üşüyecekti. Ama soğuk, uykuya davet

demekti. Ve öylece kendinden geçti. Kemikleri donacak gibiydi. Uyku da kolları titriyor, dişleri birbirine vuruyordu.
Sabaha doğru yaklaşan bir ses duydum. Alacakaranlık ta seçemiyordum ama o da çevreyi araştırarak ilerliyordu.
Neden sonra tanıdım; Safvan b. Muattal. Ordunun gerisin de kalmış, belki birisi .bir şey unutmuştur diye unutulan ları toplamak ve sahiplerine teslim etmek üzere niyetlenip gelmiş. Tamamen kardeşlik hukukuna riayetle yaptığı bu iyi niyet ona Aişe'yi buldurdu. Önce tanımadı. Yanına yak laşıp inceledi. Örtünme ayeti İıazil olmadan evvel onu çok kereler gördüğü için tanımakta zorlanmadı. Tanır tanımaz içinden sevindi. Kutlu elçinin eşi buralarda kalmıştı ve onu geri götürdüğünde kim bilir Rasıllullah nasıl mutlu olacaktı.
Unutulan eşyaları o da unuttu. Çünkü bu unutulanın değeri bütün hazinelere bedel sayılırdı. İyi ama şimdi o uyuy ordu.

Uyandırmak için dürtmesi hem haramdı, hem de yakışık sız olurdu. Birden yüksek sesle bağırmak aklına geldi ve bir ayet okudu:
"Bizler Allah'ın kullanyız ve muhakkak dönüp O'na va raca ğız!"81
Tertemiz Aişe sıçrayıp kalktı. Soğuk nasıl da iliklerine iş lemişti. Bunu hiç dert etmedi. Çok şükür biri onu bulmuş , sırtı dönük bekliyordu. Safvan'dı bu. Ağabey bildiği Safvan.
Toparlandı. Örtüsüne büründü. Safvan onun hazır olduğunu ve ayağa kalktığını anlayınca devesini ıhtırdı ve "Bin!" dedi.
Tek kelime. Hızla ilededikleri bütün yol boyunca ona söy lediği tek kelime. Aişe'den ise hiç bir kelam duymadı. Son rasındaki ilk söz, sabahın alaca karanlığında şu kahro lası
Abdullah b. Ubey'in o lanet olasıca cümlesiydi:
"A-ha! .. Nasıl yani?"
Temiz Aişe Medine'ye vannca bir kırgınlık hissetti. Kum da üşümenin getirdiği bir hastaii ktı bu. Kendisini odasına zor attı. Ateşlenmişti. Bir humma nöbeti geçiriyordu. Müna fık dedikoducular buna da bir kulp taktılar:
"Yaptığından dola yı insan içine çıkamıyor, bak işte, oda sına kapandı."
Biçare kızcağız, hiçbir şeyden habers iz, yatağında hasta lıkla boğuşurken dedikodu birkaç gün içinde en yakınlarına, annesiyle babasına kadar ulaştı. Babası Ebu Bekir kahrol muştu. inansa bir türlü, inanmasa bir türlüydü. Herkes o ka dar kesin cümleler kuruyordu ki!.. Temiz Aişe böyle böyle bir ay ateş nöbetleriyle boğuştu. O döşekte kıvranırken Medine münafıkları Müslümanların çoğunu da yanlarına çekmeyi başardılar. En zor durumda olan ise gülümdü. Herkes ondan buna bir çözüm getirmesini bekliyor, teselliyle dertleşmeye

ihtiyaç duyduğunu, sırdaş gibi konuşup mesele yi halletmek isteyeceğini nedense kimsecikler akıl etmiyordu. Temiz kalp li eşine herkesten fazla güveniyordu. Ama işte söylentiler almış yürümü ştü. Önce hane halkından herke se Aişe'yi sor du. Aralannda çekişme olan Zeyneb'den başlayarak en yakın hizmetkarına kadar. Herkes iffetini yeminle söylüyorlardı.
En gayretli olan da Ömer çıktı:
"Ya RasUlallah! Aişe'yle seni kim nikahladı?"
"Allah !"
"O halde Allah, onun bir işini senden gizler mi zannedi yorsun? Haşa! .. Bu çok yanlış bir düşünce olur. Kesin olarak inanıyorum ki bunlar münafıklann yalanıdır ve Allah sana bir pislik bulaşmasına izin vermez!"
Yine de söylentiler "Boşayıver gitsin!"e kadar vardırıldı.
Gülüm ise her zaman ve her meselede olduğu gibi Allah'a sı
ğınıyor, O'nun kendisine bir yol göstereceğini umuyordu. Bu mesele yi kökünden halletmek için münafıkları kılıçtan ge
çirmek isteyen yakın arkadaşlarına da, Medine'yi fitneye bu layıp İslamiyet'in her türlü gelişimini durduran münafıklara da bir şey söylemiyordu. Aslında o, bu meselenin kendisi dı
şında halledilmesini, çözüme kavuşmasını yeğliyor, kendisi müdahale edel'se kalplerde şüpheler kalmasından korkuyor du. Allah Rasülü'ne yakıştırılacak böyle bir şüphe elbette di nin aleyhine olacaktı. Habibini daha ilk nefesinden itibaren koruyan, onu isınet vasfıyla donatan ve hal k içinde "el-Emin" kılan yüce Allah onun aleyhine çıkarılmış böyle ahlaksız bir dedikodudan mı korumayacaktı. Bekliyordu ve bekleyecekti.
Hasta yatağında geceler uzadıkça temiz Aişe bir şeyi fark etti. Rasülullah odasına geliyor, yalnızca "Hasta nasıl?" diye sorup çok oyalanmadan gidiyordu. Başlangıçta bunu işleri nin çokluğuna yormuştu. Uğraşacak binbir türlü meselesi

var, bir de ben ona keder olmayayım, diye üzerinde durma dı. Ama her defasında aynı soğuk tavrı görünce şüphelendi.
Daha önce de hasta olmuştu ve Rasülullah kendisine daha sevecen ve şefkatli davranmış, normalden daha güzel sözler le yaklaşmış, teselli ve şifa olacak cümleler kurmuştu. Şimdi adıyla bile hitap etmiyor, "Hasta nasıl?" deyip ilgilenmeden gidiyordu. Hastalıktan beter bir acıydı bu. Üstelik annesi ve babası da kendisini ziyarete geldiklerinde fazla oturmuyor lar, sanki konuşulması gereken bir meseleyi konuşmamak için kaçıyorlardı. Temiz Aişe kendisini derhal taparlaması gerektiğini düşündü. Bir şeyler dönüyordu ve kimse kendisi ne bunu söylemiyordu. Allah' a yakarmaktan başka ne gelirdi elinden.
Öte yandan, o bir ay içerisinde, Medine'de en çok üzülen insan Safvan oldu. Münafıkların imalı şakaları, arkadaşla rının iğneleyici sözleri, müminlerin kin ve buğuz dolu haka retleri dayanılmaz bir hal almıştı. Günlerini ya evinden

çık mayarak veya tenhalarda ağlayıp halini Allah' a arz ederek geçiriyordu. Hakkında hicivler söyleyen Hassa n b. Sabit'e kılıç üşürmeyi bile düşündü. Bir suç işlememiş, Allah'a kar
şı gelmemişti. istiyordu ki birisi gelsin ve kendisinden işin aslını sorsundu? Ama hayır, hiç kimse buna yanaşmıyordu.
Rasülullah'a gidip söylenilen hiçbir şeyin hakikat olmadığı nı, yalnızca kendisini sevdiği için eşini ona getirmenin se vincini tatmak istediğini anlatmak istiyor, işlerin arap saçı na dönmesinden dola yı özür dilemeyi düşünüp duruyor, ama yanına vannca kendisine inanmayacağından korkuyordu. Rasülullah kendisine inanmayacak olursa nasıl yaşardı? Ba zen içinden "Keşke Aişe orada donup ölseydi de bunlar başı ma gelmeseydi, keşke o gece ben ölse ydim de bunlar Aişe'nin başına gelmeseydi!" diye geçiriyor, bazen de gidip büyük sır-

nnı mescidin avlusunda herkese haykırmak istiyordu. Merak ediyordu, kutlu elçinin günahlan gizlerne ye dair tavsiyeleri ortadan kaldınlmış mıydı? Günah başka, günahın aleni ko nuşulması başkaydı. Kir ve pisliğe beyaz bulutlardan daha uzak durması gereken şu Müslümanl ar, bir iftiranın peşinde nasıl da nefislerine mağlup oluveriyorlardı?
Bir ayın sonunda temiz Aişe iyileşmeye başladı. Kendisi ne b akmakta olan Sehna Hatun ile bir gece ihtiya ç için dışarı
çıkmışlardı. Karanlıkta Sehna'nın ayağı burkulup düştü. O sırada temiz Aişe onun "Mistahl Yüzünün üzerine düşesini
Kalırolasın Mistah, senin yüzünden düştüm baki" dediğini işitti. Allah Allah! .. Temiz Aişe hemen müdahale etti:
"Sehna Abla, neden böyle kötü şeyler söylüyorsun? Be dir'e katılmış birisine böyle şeyler söylenir mi? Üstelik o se nin öz oğlun değil mi?"
"Bak hele! Aişe sen ne diyorsun Allah aşkınal Babanın ekmeğiyle geçinen şu Mistah nankörünü mü koruy acaksın?
Oğlumınu ş! Hıh! .. Onu doğuracağıma ... Tövbe tövbe ... "
"Şimdi daha çok hayret ettim! Ablacığım, o senin ... "
"Aişe, sen ciddi misin? Her şeye rağmen o iftiracıyı koru yorsun ha?"
"Ne iftirası Sehna Abla? Mistah kime ne demiş ki?"
Sehna Hatun temiz Aişe'ye sarıldı. Başı nı bağrına yasia yıp elleriyle saçlarını okşaya okşaya olup biteni hiçbir şey saklamadan ve olanca açıklığıyla, ağiaya ağiaya anlattı. Ai
şe'nin gözyaşları da bağrından aka aka ... Söz bittiğinde sı rılsıklam Aişe yerinden kalkamadı. Keşke şu hastalık sürsey di ve ruhunu öylece teslim alsa ydı da bunları duymasaydı?
Keşke hiç yaşamasaydı. Sehna, narin bir kuşcağız gibi onu kucağına alıp odasına taşıdı. Ağlamaktan ciğerleri kopacak gibiydi. Kan tükürmeye o gece başladı.

Aişe gülümü hudutsuz seviyordu, öyle de sevilmek arzu sundaydı. Bu onda naz ve edasıyla birlikte bütün bir kadın lık zarafetini şekillend irmişti. Dirayeti zarafetinden, zarafe ti dirayetinden artık, zekası idrakinden, idraki zekasından çok idi. Anlatılanlar zihninin bütøn damarlarında bir kezzap olup dolaştı. Ertesi gün gülüm kendisini ziyarete geldiğinde bitkin, perişan, ankiaşmış ve erimiş bir Aişe buldu. Gözleri kan çanağına dönmüş, adeta yaş pınarları kur umuş. o anda hangisinin daha üzgün, hangisinin daha çaresiz olduğuna karar verilemezdi. İkisinin de ciğerleri yanıyor, ikisi de bir biri yerine kendilerini yiyip bitiriyorlardı. Gülüm sabırda,
Aişe tahammülde sınanıyorlardı. Gülüm Allah'tan bir çözüm umarak yine sordu:
"Hasta nasıl?"
Aişe bütün gücünü toplayıp kesik cümlelerle mukabelede bulundu:
"Ey Allah'ın elçisi! Çok sıkıntılıyım. Bana müsaade et, anne ve babamın evine

gideyim. Hastalığıma orada bakılsın."
Gülüm, bir refakatçi bulup temiz Aişe'yi baba evine gönder di. Onu takip ettim ve çok sevdiğim Medine sokakl arını o gün hiç sevrneden dolandım. Çünkü temiz Aişe'yi annesinin evine giderken görenler imalı bakışlada söyleniyorlardı. Elbette en fazla şaşıran da annesi oldu ve kızını kapıda görünce atıldı:
"Kızım neden geldin?"
Aişe önce damda oturan babasına baktı. "İnşallah bu de dikoduları babam bilmiyordur!" diye geçirdi içinden. Sonra başını annesine çevirdi. Gözleri dolagelmişti. İçeri girdikle rinde ağlayarak sordu:
'

"Üzülme benim tatlı kızım. Güzel olan ve kocası tarafın dan sevilen her kadının

hakkında dedikodu çıkar. Dünyada hasetçiler çok olur bitanem, sakın üzülme !"
"Sübhanallah! İnsanlar benim için böyle şeyleri nasıl der- ler?"
"Dediler işte kızım"
"Peki babamın da hab eri var mı?"
Yok, cevabını duymayı ne kadar istemişti. Lakin annesi tersini söyledi. O vakit temiz Aişe yıkıldı. Çünkü babası Ebu
Bekir idi. RasUlullah'ın en yakın arkadaşı. Kendisini ona eş diye o vermişti. Ve şimdi onun başını yere eğdiriyordu. Sonra birden hepsini tersinden düşündü. O Ebu Bekir idi. İstese bu dedikoduların önüne geçecek her şeyi yapardı. Yapmamıştı.
Ve şimdi pek sevgili kızının eve gelişine tepkisiz kalıyordu.
Demek babası onu korumasız bırakmış, kuzusunu kurtların
önüne atmıştı. O anda kalbi titredi. Gücendi, incindi, kırıl dı. Oysa babasının yüreğindeki acıyı bilmiyordu. Cahiliye döneminde bile böyle bir iftiraya uğramamışken bu suçla mayla nasıl yıkıldığını, yapacağı her şeyin inandırıcılıktan uzak kalacağını ve yüreği yanan bir babanın çabaları olarak değerlendirileceğini, eli kolu bağlı kara düşüncelerle uyku suz geceler geçirmekten başka yapabildiği bir şey olmadı
ğını bilmiyordu. Temiz Aişe, gözlerinden yaşlar boşanırken annesine yeniden sordu. Hayatının en zor anını yaşıyordu.
Alacağı cevapla kalbi durabilirdi:
"Rasülullah?"
Zaman dondu. Dünya durdu. Gözleri karardı, düştü. Çün kü cevap kahrediciydi:
"Biliyor kızım!"

Beterin beteri varmış ... Aişe gülümünde haberdar olma sından hıçkı nyor, hıçkırmaktan bayılıyor, kendine gelince tekrar hıçkınyor ve hıçkırmaktan tekrar bayılıyordu. Böylece iki gece bir gündüz geçti. Aişe annesinin evindeyken Medine sanki ölü bir şehre dönmüştü. Ağızları bıçak açmıyor, kim se diğerine selamdan başka söz söylemiyordu. Münafıklar kazanmış ve Müslümanlar darmadağın olmuşlardı. Cihad için kenetlenen, birbiri için ölen, kardeşlik akdini canıyla ve malıyla yerine getiren Müslüma nlar, maalesef dilleriy le gönülleri arasında kaybolmuş ve kaybetmişlerciL Gülüm bekliyor, ashabı bekliyor, Medine bekliyordu. Beklemekten ilk bıkan Safvan oldu. Sabah evinden çıktı. Kararlı adımlarla mescide ilerledi. Aklında binbir düşünce ... O günü hatırladı.

Aişe devenin üzerinde, kendisi de devenin ipini çekerek bir müddet yolculuk yapmışlardı. Hiç konuşmadan ... Peki neydi bu olanlar? Bindiği hayvanın yularından tutmuştu sadece.

Abdullah b. Ubey'i öldürmek geliyordu içinden. Ama bu çare olur muydu? Böyle yaparsa belki de iftiranın gerçekmiş gibi anlaşılına ihtimalini yükseltirdi. Hayır, bunu Allah'ın elçisi ne ve temiz Aişe'ye yapamazdı. Ama artık bu işe bir son ver mek gerekiyordu. Mescide vardı. Onu yanı başlarında gören lerden homurdan anlar, söylenenler , gülüşenler veya kılıcına sanlanlar olmuştu. Fakat o erken davrandı:

"Beni dinleyin! Hepiniz Allah'ın kullansınız. Varlığım kudret elinde olan Allah' a yemin olsun ki Aişe'yle bir im tihan olunmaktayım. Bilesiniz ki ben şimdiye kadar hiçbir kadın veya kızın eteğini kaldırmış değilim. Çünkü buna ik tidanm yok!"

Bir erkek için böyle bir sırrı açıklamak, ölmekten beter bir durum idi. Avludaki mürninler ve münafıklar donup kal mışlardı. Yaptıklannın ne kötü olduğunu o vakit anlayabildi-

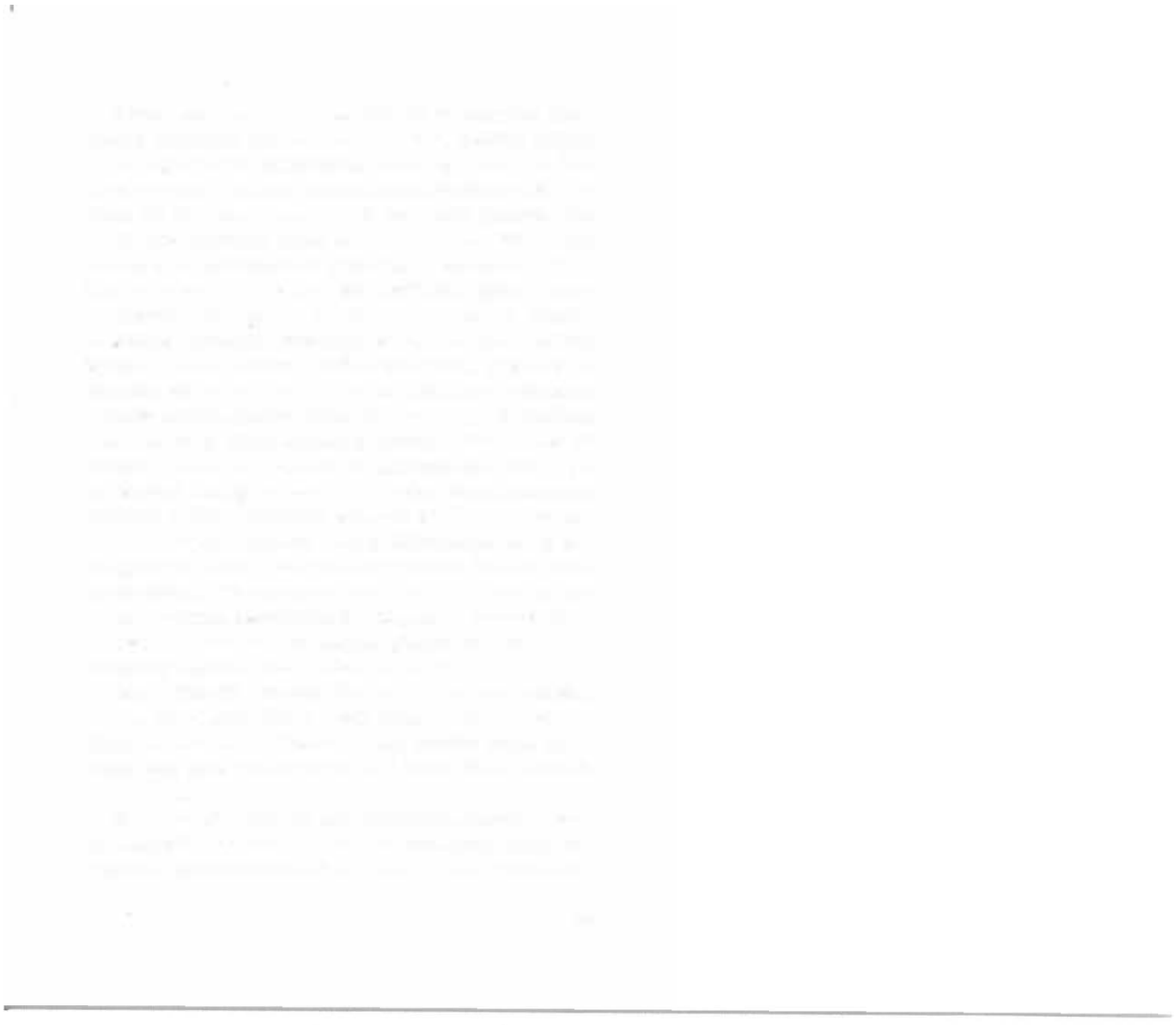

ler. Mescidin duvarlarını bir pişmanlık rüzgarı yalayıp geçti.
Kimisi Safvan'ın neden hiç evlenmediğini artık anlayabili yor, kimisi kendisine hayıflanıyor, bir ikisi de hala onu ya lancılıkla suçluyordu. Münafıklar müminler le oynamışlar ve alt etmişlerdi. Bu sefer tuzağa düşürül düklerine inananlada baştan beri bunun bir iftira olduğunu savunanlar arasında çekişmeler başladı. Bunlara tahammül edemezdim; hemen
Aişe'nin yanına uçtum. Uyku suz gözlerle derin derin iç geçi riyordu. Annesi yanında ona sarılmıştı. O sırada babası girdi içeri. Onun da gözleri kızarıktı. Belli ki o da geceyi ağlayarak ve yakararak geçirmişti. Üçü birbirlerine sarıldıkları sırada gülümü gördüm. Kapıdan giriverdi. Hepsi ayağa kalktılar. O ilerledi ve Aişe'nin karşısında durdu. Birlikte yere oturdu lar. Hiçbirinin Safvan'dan hab erleri yoktu. Temiz Aişe başını yere eğmiş, ağlıyor, hı çkırıyor,

bir türlü başını kaldırmıyor, gülümün yüzüne bakmaktan kaçınıyordu. Gülüm ona çıka rılan dedikodulardan bahs ettikten sonra sesini daha da yu muş atmayı seçti:
"Aişe! Eğer sen bu anlatılanlada ilgili değilsen, Allah bu söylenenlerle ilgili olmadığını bildirip seni temize çıkarır.
Yok eğer bu günahı işlediyseri Rabbimden affı nı iste, tövbe et. Çünkü Allah, günahını itiraf edip de tövbe eden kulunu bağışlar!"
Aişe hiç tepki vermedi. Gözyaşlarını bile silmekten vaz geçmişti. Kımıldamadan öylece sustu. Yanaklarından yaşlar süz ülüyo rdu. Herkes onun bir şey söylemesini bekliyordu ama o sustu. Bir ara annesi "Haydi, bir şey söyle!" dereesine dizini dürttü. Aişe gözlerini silerek sırayla annesinin ve ba- basının gözlerinin içine baktı:
"Benim yerime siz cevap verin!"
Zor bir andı. Yutkundular.

"Ne diyeceğimizi bilmiyoruz!"
Aişe'nin gözyaşlan diner gibi oldu. Sanki ölümcül hasta sıhhat bulmuş, sanki kötürüm dizlere.derman gelmişti. Her
üçü nün karşısında da kendini çok güçlü hissetti. Bu, gerçe
ğin gücüydü; masumiyetin ve iffetin gücüydü. Şimdi susma sırası onlara gelmişti. Temizler temizi Aişe önce ellerini açıp
Allah'ın adını andı, kendisine verdiği iman ve iffe t için şü kürler etti ve sordu:
"Anlıyorum ki sizler, hakkımda söylenenleri dinlemişsi niz ve hatta bazısına da inanmışsınız. Şimdi ben size 'Ben o günahı işlemedim' desem bana inanmayacaksınız. Ama farz edelim ki 'Ben o günahı işledim' deyip itirafta bulunsam he men inanacaksınız. Valiahi ben kendim için de, sizin için de Yakub 'un dediğinden başkasını demiyorum: 'Artık bana dü
şen güzelce bir sabır dır . ld dialannı z kar şısında ancak Al lah'tan ya rdım istenir .'"82

Aişe ... Temiz Aişe ... Narin gelincik ... Söyleyeceğini söyle yince hepsine sırtını dönüp yattı . Hıçkınyordu. Sitemin bu kadanna hakkı olmalıydı. Herkes zordaydı ama asıl durumu zor olan oydu. Umuyordu ki Allah, ·elçisine bir rüya veya ilham yoluyla hakikati göstersin, o da bu karabasanı sona erdirsin.
Aişe sırtı dönük iken kulak kabartıp odada neler olduğu nu anlama ya çalışıyordu. Gülüm onun bu sitemi karşısında ayağa kalkmak için kıpırdanır gibi oldu. Birden yerinde çakı lıp kaldı. Ayet vahy olunduğu vakitlerdeki gibi dikkat kesildi.
Ebu Bekir ve eşi Ümmü Ruman da dikkat kesildiler. Aişe o esnada geriye döndü. Evet, Allah'ın elçisini çok kez bu halde görmüştü. Aişe gelen vahyin kendisiyle ilgili olduğunu dü
şünüyor ve seviniyordu. Ama annesiyle babası, hakkındaki dedikodular doğrulanacak diye titremeye devam ediyorlardı.
Gülüm yüzünde bir tebessümle önce Aişe'ye baktı:

.
"Müjde ya Aişe! Allah seni temize çıkardı ."
Gülüm böyle deyince Ebu Bekir ile ümmü Ruman kucak lamak için Aişe'ye koştular. Hiç oralı olmadı. Babası kulağı na eğilip "Rasulullah'a teşekkür etsene yavrum!" dediğinde de cevabını çok net verdi:
"Vallahi ne size ne de ona teşekkür ederim. Ben ancak, sizin duyup da reddetmediğiniz şeylerden beni uzak tutan ve hakkımda ayet indiren Allah' a ham d ve teşekkür ederim"
Ebu Bekir bu tonda konuşmasına öfkelenmişti:
"Sen bunu Allah'ın elçisine mi söylüyorsun, ha?"
"Evet ona da söylüyorum!"

"? !.."
Medine, ertesi gün Allah'tan gelen vahyi tekrar ediyordu:
"Bu ağır iftira yı atanlar içinizden bir grup tur . (...) Erkek ve kadın mümin lerin bu iftirayı işitt iklerinde, kendi vic danlan ile bir hüsn-i zanda bulunu p da, 'Bu, apaçık bir if tiradır' demeleri gerekmez miy di? Onlann (if tiracılann) da bu konuda dört şahit getirmeleri gerekmez miy di? Madem ki şahitler getiremediler, öyle ise onlar Allah katında yalan cılann ta kendileridir ler."83
O gün ben, yalanın ihanetler içindeki en büyük ihanet ol duğunu öğrendim; çünkü Allah'ın yarattığı hakikati değişti riyordu.

62
7
• Yahudilerin Müslümanlara ebedi kinleri
• Mekke ile Medine'nin sinsi işbirliği

• Bir Hendek'in iki yakasında imanla küfür savaşı
• Mağlup Kureyş'in kırılan gururu
• Yahudilere gerekli yaptınının uygulanması
• '�tık biz onlara karşı savaşacağız; onlar ise bize karşı sav aşamayacaklar!"
!ş im şam u seher sehv ü hatadır ya Rasul allah
Der-i cudunsa cily-ı ilticadır ya Rasulallah
(Laedril
Sabah, akşam işim yalnızca kusur ve hatadır ey AUah'ın elçisi; o yüzden yö neldiğim yegane makam, senin cömertliğinin kapısıdır.

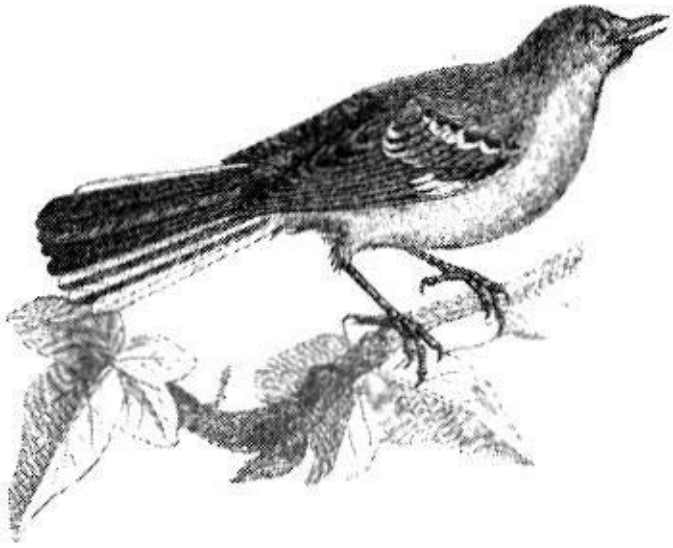

[redacted]

<<@471>>

Tfl;, LflMfl
Kurayza için ...
Medine'de hiçbir gün sıradan değildi artık. Dünyanın ke der ve üzüntüden ibaret olduğuna inandım. Hayatın özün de vardı bu. İnsanları oyun ve eğlence ye sevk edip sonunda keder ve üzüntü veriyordu. Şimdiki oyuncular ise şehirdeki
Yahudiler idi. Durmadan ortalığı kanş tırıyor, gülüme tuzak
üstüne tuzak kuruyorl ardı. Daha birkaç ay evvel, şu azılı lan olan Nadiroğullan, Medine Sözleşmesi'ni çiğnemişler, gülüm de ashabıyla üzerlerine yürüyünce develerine yükle yebildikleri mallarını alıp şehirden gitme teklifinde bulun- muşlardı. Tabii evlerini ve kalelerini yıkarak ve Medine'yle alakalarını kesmiş olarak. Geride kalanların Aişe'ye atılan iftira da başı çekmeleri bundandı. Bir de

Asım ile arkadaşla rının başına gelenleri aratacak katliamlar vardı tabii. Daha
47 1

iki hafta evvel Maline Kuyu su'nun başındaki tuzak gibi.
Aslıab-ı Suff e'nin güzidelerinden yetmiş hafız yine haince kılıçtan geçirilmişti.
Elbette Müslümanların buna cevabı adaletle oldu ve Hamraulesed gazvesi, Bedrülmevid gazvesi,
Zaturrika gazvesi, Müreysi gazvesi derken egemenlik alan larını gittikçe genişlettiler. Sonradan öğrenildi ki Mekke'de yapılan bir konuşma aslında bütün bu gelişmelerin tabii bir neticesi imiş. Yahudiler adına Huyey b. Alıtap ile iki arka daşı, Kureyş adına da Ebu Süfyan başkanlığında bir heyet Darunnedve'de buluşmuşlar:
"Gassanlı eşkıyanın Dümetülcendel' deki panayın bastığı ve hakimiyeti ele geçirdiği doğru mu?"
"Doğru dur. Bunu duyduğunuza göre onları teşvik edenin de biz Yah udiler

olduğunu öğrenmiş olmalısınız!"
"Neden böyle bir şey yaptınız?"
"İki sebeple. Yesrib'e gidecek ticaret mallarının yolunu tutmak birincisi, aynı eşkıya topluluğuyla Müslümanları vurmak ikincisi."
"Görünüşe göre Müslümanlar sizi vurmuş, yoksa biz yan lış mı işittik!"
"I-hım! .. Doğru dersiniz, parayla tuttuğumuz eşkıya gü" vendiğimiz kadar yürekli çıkmadı, Müslümanlar geldiğinde
çil yavrusu gibi dağılıp kaçıştılar!"
"Ve Müslümanların hakimiyet alanını daha da genişlet miş oldunuz. Ağzına yüzüne bulaşıırmak yani ... "
"Diyelim öyle olmuştur, ama şimdi daha kesin bir çözüm için buradayız. Yesrib ve Hayher başta olmak üzere hicaz yurtl arındaki bütün Yahudiler adına konuşmak için ... "
"Nedir maksadınız!"
"Müslüma nları ve Müslümanlığı yok etmek üzere işbirliği yapmak; tabii eğer kabul ederseniz!"

"Müslümanların düşmanı elbette bizim dostumuzdur; lakin dostlukta tarafların eşit olmasına bakarız. Teklifiniz nedir?"
"Müslümanları hem içeriden, hem dışarıdan vurmak."
"Nasıl peki?"
"Dış arıda en az iki bin kişilik tam teçhizatlı bir ordu ve içeride de Kurayz aoğulları!"
"I-ılı! İki bin kişiyle Muhammed alt edilemez"
"İşte tam da bunun için bur adayız, sekiz bin kişilik bir orduyu da sizin çıkarınanızı istiyoruz ."
"İki bine sekiz bin ha? Pek adil sayılmaz ... "
"Doğru, biz adalet aramıyoruz, bu yüzden o sekiz bin kişi nin savaş masraflarının tamamı bize aittir!"
"Hımm!.. Bu raya kadar güzeeel! .. Peki Muhammed'i nasıl alt etmeyi düşünüy

orsunuz?"
"Bunu beraber planlayacağız. Amacımız Yesrib'i kuşat mak ve nefes alan son canlısına varasıya kadar bütün Müs lüman mahallesini tarihe karıştır mak."
Sinsi küfürle azgın şirkin her zamanki ittifakı işte! Ebu
Süfyan bu yağlı teklife o kadar sevinmiş ki Yahudiler söz lerinden caymasın ve hatta daha başka teklifierin kapısı açılsın diye konuyu değiştirmiş. Tabii hizmetçilerine işaret ettikten sonra:
"Hele şimdilik ara verelim dostlarım; bizler şehrimizde konuklarımıza başka şehi rlerde olmayan şaraplar ve mey velerden ikramlarda bulunuruz ki dostluklar kavi olsun, ve rilen sözler tutulsun. Sizinle biz çok eski zamanlardan bu yana dost değil miyiz zaten?"
"Dost değiliz Ebu Süfyan, dost olmamıza da gerek yok.
Ortak düşmana karşı işbirliği yapacağız, o kadar! işte bunu kutlayalım!"

Rebioğlu Kinane'nin son sözle ri Ebu Süfyan'ın pek hoşu na gitmemiş elbette. Bir Yahudi'yi güzel sözlerle aviama fik rinin işlemeyeceğini bir kere daha öğrenmiş çünkü.

Mekke'deki bu konuşmadan üç ay kadar sonraydı. Hu zaalılar Medine'de gülüme bir haber ulaştırdılar. On bin mevcutlu müşrik cephenin Medine'yi yerle bir etmek üzere yola çıktığı bildiriliyordu. O güne kadar Arap topraklarında teşkil olunan en büyük orduydu bu. Müttefikleri arasında

Arap boyları ve Yahudi kabilelerinin neredeyse tamamı yer alıyordu ve İslam'a karşı yekvücut olmuşlardı. Buna karşın

Müslümanlar Medine'de ancak üç bin kişilik bir kuvvet çıka rabildiler. Kadın, erkek, çocuk, ihtiyar ... Bütün inananlar ...

Durum çok nazikti. Kuzey Kervanlarının yolunda Müs lüman tehlikesi görmek isteme yen Kureyş ile Kaynukaoğul ları'nın Hayber'e sürgününü bir türlü hazı nedemeyen Ku rayza ve Nadiroğulları ittifakı Müslüma nların hayatiarına kast ediyordu. Gülüm, her zamanki gibi ashabına danıştı.

Uhud'dan alınan ders, şehri savunmak gerektiğini gösteri yordu. Medine, geniş bir düzlüğe sahipti. Ama bu düzlükie rin çoğu yüzyıllar önce oluşan volkanik taşlarla kaplıydı ve

üzerinde ne atlı, ne yaya yürüyebilirdi. Ayak basılacak kısım ları kuzey ve güneydeki düzlüklerde bulunuyordu. Buraları savunmak ise imkansız sayılırdı.

O sırada Yahudi sahibine yüksek bir diyet ödenerek hürriyetine kavuşturulan Isfahan lı Selman, gülüme bir teklifle geldi:

"Ey Allah'ın elçisi! İran'da bizler düşman atlılarını dur durmak için çevremize hendekler kazardık; burada da hen dek kazabiliriz!"

Arap topraklarında böyle bir şey hiç duyu lmamıştı. Müs lümanlar ittifakla bu fikri kabul ettiler ve yalnızca altı gün de, imkansız gibi görünen bir iş başarıldı; atların geçemeye-

ceği bir hendek. O altı günde ben İfk hadisesinde örselenen din kardeşliğinin, ortak hedeflere ulaşma, yardımlaşma ve dayanışma azminin yeniden bir ruh yarattığını gördüm. Ya hudilerin ihanetleri, münafıkların caydıncı konuşmaları, yiyecek kıtlığı ve dörde birlik orantısız güce rağmen inanan lar iki buçuk metre derinliğinde ve dokuz bin metre uzunlu
ğundaki hendeğin kendilerine düşen metrelerini bir bayram hav asında, hatta kim payını daha önce bitirirse diğerine yar dım ederek tamamladılar . Hendeğin genişliği arazinin duru muna göre dört ila yedi metre arasında değişiyordu. Uz aktan koşarak gelen bir atın geçemeyeceği kadar.
O altı günde, boğazlarından lokma geçmeyen ve açlıktan karınıanna taş bağlayan insanların gönüller indeki doygun luğu görmüştüm. Allah onlara yardım üstüne yardım gönde riyordu. Bazen kesilen bir oğlak, bazen eldeki bir avuç hur ma bereketlenip bütün orduyu besledi. Bazen bir güzel söz, takatsiz kalan koliara derman oldu. Ashab, şiir diliyle "Biz ki biat ettik güzel Muhammed ' e 1 Cihad etmek üzere ve yaşa dığımız sür ece" diye diye kazma vuruyor; gülüm, "Allah'ım, asıl ya şama yeridir ahret 1 Ensar ile Muhacirlere gayrı sen yardım et!" diye dualada karşılık veriyordu. Sanki bütün iyi niyetler biriktirilip güce dönüştürülmüştü. Münafıkların alaylarına da, Yahudilerin küçümsemelerine de aldırmıyor lardı. Gülümbir nefer gibi çalışıyor, yüzü gözü toprak içinde, arnzundaki toprak harvarını götürürkenyüksek sesle Abdul lah b. Revaha'nın şu beyiderini okuyordu:
"Vallahi ya Rab, Sen olmasaydın doğruyu bulamazdık 1
Zekatı da veremez, namazı da kılamazdık ll Şimdi bir ruh ver bize ve güven indir üzerimize 1 Kar şılaştığımızda sabit kıl ayağ ımızı, güç ver dizimize 11 Çünkü onlardır kışkırtan bizi 1 Bildik leri halde fitneden çekindiğimizi ... "

Müşrik ordusu Akik Vadisi'nde karargah kurduğunda tam bir şaşkınlık içindeydi. Ellerini kollarını salla yarak ge lip Medine sokaklannda at koşturacaklarını ve evleri ateşe verip bir bir Müslüman avla yacaklannı düşü nüyorlardı bes belli. Şimdi karşılarında iki engel buldular. Derin kazılmış bir hendek ve yeşillikleri biçilmiş boş araziler. Ekinler ve otlaklar olmazsa atları ve develeri ne yiyecekti? Eski Yesrib karşılarındaydı da, bu hendeği nasıl aşacaklardı?

Hendek boyunca karşılıklı aklaşmalar günlerce sürdü.

Dar kısımlarından geçmeye kalkışanlar cehennemi boylu yordu. Hendeği geçebilen tek kişi de Hz. Ali'nin Zülfikar'ı
önünde baş vermişti. Üstelik Müslümanları saran tehlike ler zamanla kuş atanları da kuş atmaya başladı. Açlık, yor gunluk, gündüz sıcaklar, gece ayaz ... Savaş, taraflar arasın da bir gelip bir gitmeye başladı. Derken içerideki

Yahudiler
-savaştan evvel sadakat sözü vermelerine rağmen- sözleş meyi bozacak bir ihanete kalkıştılar. Mekkeli müşrikler den bin, Gatafanlılardan da bin askeri içeri alıp Medine'ye saidırınayı kuruyorlardı. Münafıklar ise "Allah ve Rasulü bize ancak aldatıcı vaatlerde bulunmu şlar.84 Evlerimiz ko rumasız kaldı, şehre dönüp evlerimizi savunmak istiyoruz" diyerek inananlar arasında ikilik çıkardıl ar. Açıkça savaş maktan kaçmak istiyorlardı. Öte yandan müşrikler bu zayıf ruhlu münafıkları kullanarak asılsız haberler ürettirmeye başladı. Savaş bir hil eye dönünce düşmanın hendeği aşma sı da an meselesi oluverdi. O sırada gülümün ayağına bir fırsat geldi. Eşca' kabilesinin reisi Nuaym b. Mes'ud İslam' ı kabul etmiş ama bunu henüz kimseye söylememişti. Gülü me dedi ki: "Emret ey Allah'ın elçisi, senin için ne yapabileceksem, emret!"

"Elinden geliyorsa şu insaniann savaştan çekilmeler ini sağla!"
Nuaym zeki biriydi. Bir plan yaptı ve ustaca uyguladı.
Önce ihanet etmek üzere olan Medine Yahudilerine gitti:
"A-ha! .. Sizi akılsız adamlar! Şu hendeğin öte yakasın dakilere güvenip komşularımza hançer çekersiniz, öyle mi?
Peki ya onlar yurtlarına döndükleri vakit ne yapacağınızı hiç akıl etmiyor musunuz? Bir de uyanık geçinirsiniz! .. Ben olsam, Kureyş ve Gatafan'ın ileri gelenlerinden beşer onar kişiyi teminat için rehin almadan anlaşma yapmaz ve onlara yardım etmezdim."
Sonra da hendeğin öte yakasına geçip Kureyş reisierine anlattı:
"Siz şu Kura yzalılara güvenirsiniz ha? .. Ne kadar ahmak çal.. Yahudilerin menfaatleri söz konusu olunca saf değiş tireceklerini bilmeyenlerden olamazsınız. Siz burada biner adam hazırl arken onların Muhammed ile tekrar aniaşmış ol mayacaklarını nasıl bilebilirsiniz? Dediklerime inanıp inan mamakta serbestsiniz elbette. Lakin dikkat edin, sizden ba zılarını rehin isterlerse Muhammed ile gizlice anlaştıklarına inanın. Değilse kesinlikle işbirliği yapıp Yesrib'e saldınn ve şu Muhammed tehlikesinden hepimizi kurtar ın."
Ve olan oldu. Kura yzaoğulları hendeğin öte yakasından rehin asilzadeler istediler. Kureyş vermeye yanaşmadı. Hen değin iki yakasına defalarca elçiler geldi gitti; gitti geldi.
Nuaym b. Mes'ud'un planı işledi. O günden sonra hendeğin dış kısmında işler sarpa sardı. Önce açlık, sonra fikir çatış- · maları, ardından çekilmeler ve nihayet bozulma emareleri ...
Ebu Süfyan, Halid b. Velid, Amr b. As direnecekti ama Ruhey re b. Ebu Vehb ve Dırar b. Hattab gibi kumandanlann asker-

lerinde kopmalar oldu. Bozulmanın diğerlerine sıçraması da an meseles iydi. Nihayet biri itiraf etti:

"Bir avuç Medine şu hendeğin arkasından Arap toprakla rının en büyük ordusuna kafa tutuyor ve galip geliyor!"

Savaş müddetince Medine'de mürnin münafık belli olmuş, Yahudilerle Müslümanlar arasında cepheler belirginleşmiş tL Savaşta galip geleceklerin diğerlerine karşı tutumları bel liydi. Bu yüzden münafıklar ve Yahudiler son kozlarını ortaya atmaya, her çareye başvurmaya başladılar. Bir ara saldırılar ve ok yağmurlan o hale geldi ki, gülüm gözümün nuru dediği namazını vaktinde kılamadığını, o arada güneşin battığını fark etti. Allah'ın huzurunda divan durmanın lezzetinden mahrum olmak o derece ağırına gitmişti.

Ellerini açtı:
"AUah onlann evler ini ve mezarlan nı ateşle doldur sun! "85
O gece bütün mürninler namazlarını kaza ederken hende
ğin diğer yakasında, Akik Vadisi'nde ateşler yakılıp müstak bel zafer şenlikleri yapılıyordu. Karar alınmıştı. Ertesi gün son hücuma kalkılacaktı. Elbette bunun için hazırlanmak, son içkileri tüketmek, son kumarlan oynamak usuldendi. Ya hep ya hiç ... Ya hayat ya ölüm ... Gecenin ile rleyen vaktinde uykuya varan her müşrik askerin zihninde sabah olduğunda güneşin kesinlikle bir zafer üzerine doğacağı inancı vardı.
Hatta bazılan royalarında bu zaferi görüyorlardı. Lakin he sapların üzerinde bir hesap, Allah' a ait de bir kader vardı. Ve daha sabah olmadan bir çöl kasırgası koptu. Allah'ın daha o akşam gülüme müjdelediği yardımdı bu. Saha, yani gündo
ğusu rüzgarı ...
Gecenin son demlerinde, zifiri karanlık ve ıssız zaman da, korkunç bir gürlerneyle başladı her şey. Hendeğin öte ya kasım allak bullak eden bir gürlerneydi bu. Atlar ve develer

ürküp deli gibi kaçmış, bazıları kaçarken bağlı oldukları eş yalan, elleri ve ayakları da koparıp hendeğe doldurmuştu.

Çadırlar sökülüyor, yemek kazanları yuvarlanıyordu. Ardın dan bir ayaz başladı. Develeri birbirine sırt verdirecek dere cede dondurucu bir ayaz ... Rüzgar desen rüzgar değil, hava desen hava değil... Kum taneleri kulaklardan, burunlardan giriyor ve her canlıyı divaneye çeviriyordu. Çöl kum denizi olmaktan çıkmış, okyanus dalgaları misali kabarıyor, önüne ne gelirse yutuyo rdu. Müşrik karargahında titremeyen yürek kalmamıştı. Müslümanlar arasında bile herkes korkmu ş, bir köşeye sinmeye çalışıyordu. "Gö zler kaymış, yürekler ağızla ra gelmişti."66 O gece üşümeyen ve korkmayan iki kişi vardı.

Birisi gülüm, diğeri de düşman hakkında bilgi toplamak üze re hendeğin karşısına gizlice giden Huz eyfe b. Yeman. H uzey fe herkesin donduğu anda kendisini hamam kadar sıcakta hiss ediyor, müşrik karargahında keşif yapmaya devam edi yordu. Herkese zifiri karanlık ona ay aydını iken ... Ta ertesi sabah

gün ışırken hendeği aştığında soğuk havanın farkına vardı ve gülüm onu dinlerken donınasın diye abasını üzerine
örttü. Sonra da hendek kazıldığı günden itibaren her gece ettiği duayı bir kez daha tekrarladı:
"Ey Ki tab 'ı indir en; hesabı çabuk gören Rabbim! Ahzabı bozguna uğrat ve perişan et!87 Amin!.."
Akik Vadisi tersyüz olunca Ebu Süfyan ve avanesi çekilip gittiler. "Allah, inkar edenleri, hiçbir hayra ulaştırmaksızın kin ve öfkeleriyle geri çevirdi. Allah, savaşta mürninZere kafi geldi." 88 Ve müşrikler kendilerini karşılamaya çıkan kania rına bir zafer sevinciyle değil, boyunları bükülmüş olarak vardılar.

Kuşatmadan sonra Mekkeli müşriklerin azgın şirki tehdit olmaktan çıktı. Medineli Yahudilerin sinsi küfrü de ihanetle rinin bedelini kendi kutsal kitaplarının, Tevrat'ın hükümle rine göre ödedi. Ağır bir bedel... Gülüm de savunma halet-i ruhiy esinden kurt uldu:

"Artık biz onlar a karşı savaşacağız; onlar ise bize karşı savaşamayaca klari "89

Sonraki günlerde şarkılarımı Hendek'te şehit olan altı ki şinin evlerinin damında söyleldim. Altı ayrı ağıt ...

Ve bir kere daha inan dım; Allah dinini tamamlayacaktı. ..

480

628

• Müslümanlar umre, Kureyş savaş istedi

• Hudeybiye Antıaşması
• Ayın gökte ikiye yanlması
• Bir fethi mağlubiyet olarak yorumlamak ...
• Bir büyü ki ...

Sana arz-ı hata misl-i atadır ya RasillaUah
Şefaat şanına lciyık sezadır ya Rasillallah
(Bayburtlu Zihni)

Hatalar için sana müracaatlar karşılıksız kalmaz ey AUah'ın elçisi; çünkü şefaat senin şanına layıktır ve pek yaraşır.

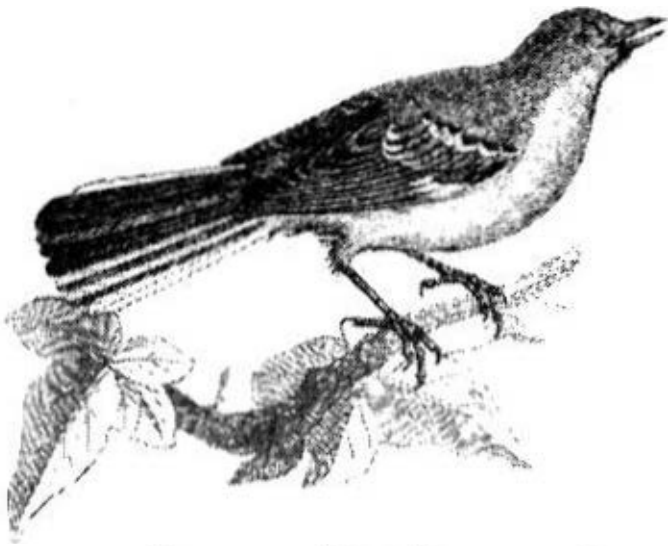

<<@483>>

5flTİR ·
Süheyl için ...
"Hudeybiye'ye gelip seninle çarpış anlar ne bizimle aynı görüştendirler, ne de işbilir adamlanmızdan! Onlar bizim akılsız ve. beyinsiz takımımızdan avare adamlardır ki sen onları hesaba katarak şimdi bize düşmanlık ... "
Üst perdeden söylenen bu cümlelerin gülümü inciteceğini düşünen Abbad b. Bişr atıldı:
"Allah elçisinin huzurunda sesini böyle yükseltme sakın
Süheyl! Elçilik yapacaksan edebe riayet et, yoksa ... "
Abbad'ın cümlesi de yarım kalıverdi. Herkese güzellik ve tatlılıkla muamele eden gülüm, ona manalı şekilde bakmıştı.
Bir elçilik heyeti elbette yeterli itibarı görmeliydi.
Mekke'ye bir konaklık mesafedeki Hudeybiye'de, meleşen ve böğüren

kurbanlıklar ve onların yanında biriken başları
483

tıraşlı Müslümanlar gelişmeleri dikkatle izliyorlardı. İçieri vatan ha sretiyle doluydu. Dokuz gün evvel Kabe'yi tavaf için yüzer kişilik on dört bölük halinde yola çıkmışlar, neredeyse yedi yıldır görmedikleri Mekke'nin kokusunu coşkuyla ala rak buraya kadar gelmişlerdi. Niyetleri asla savaşmak değil di. Bu yüzden beyazlar giymi şler ve yanlarına da şahsi kılıç larından başka silah almamışlardı. Herkes gibi Kabe'yi tavaf edip döneceklerdi. Adına umre demişlerdi. Ama münafıkla rın başı Abdullah b. Ubey Mekke müşriklerine haber gönde rirken "Müslümanlar bin beş yüz kişiyle üzerinize geliyor!" diye yazdı. Onlar da gülümü Mekke'ye sokmamak için yemin edip bir ordu hazırladıl ar. Başlarında Halid b. Velid. Gülüm,
"Kure yş'e yazıklar olsun, savaş kini onlan yemiş bitirmiş!" diye hayıflandı ve ashabıyla birlikte yolunu değiştirdi. Dağ lık bölgeye vardıklarında devesi Kasva

çöktü ve artık bir adım ileri atmadı. Ebrehe'nin filini hatırla dım. Gülüm bunun Allah emriyle olduğunu ve Mekke'ye ilerlemekten men edil diklerini ashabına anlattı. Ancak onlar çok heyecanlıydıl ar.
Vatanlan, hatır alan, evleri ve dostlan bir konak ötedeydi ve yıllardır bu özlem, içlerinde derin yaralar açmıştı. Mekke'ye girmeden dönmek istemiyorlardı. Bunda da ısrarcı oldular.
Ne çare ertesi gün Kureyş ordusunun hemen yakınlarına karargah kurduğunu görüverdiler . Gülüm damadı Osman'ı
Mekke'ye elçi gönderdiyse de bir çözüm bulunamadı. Son rasında iş daha da büyüdü ve Mekke'ye girmek inada bindi.
Süheyl ve beraberindeki heyetin bu dördüncü gelişinde belki bir sonuç alınabilirdi. Çünkü müşrikler ona verdikleri tali matı yumuş atmışlardı:
"Git, Muhammed ile barış yap. Lakin bu yıl buradan dö nüp gitmedikçe barışın olmayacağını da söyle! Eğer bu yıl
Mekke'ye girerse, Araplar arasında itibanmız kalmaz, bütün

Arap boylan artık ona boyun eğdiğimizi düşünür, bizi dille rine dolarlar."
Bu teklif Müslümanlan sevindirmişti, ama Ömer gibi ba zıları hala ;Mekke'ye girmekten ve umre yapmaktan bahse diyor, beyazları çıkarmaya yanaşmıyorlardı. Gülümün fikri anlaşmaktı.İstediği şartlan yavaş yavaş kabul ettirmiş sayı lırdı. Üst dudağının yarığından altlı üstlü sivri dişleri görü nen Süheyl olumlu konuştu:
"Gel, böylece anlaşalım Muhammed. Sonra da bizimle si zin aranızda bir ahit yazdır !"
Gülüm razı oldu. Bir yazı takımı getirtti ve Evs b. Havli'ye işaret ederek yazmasını istedi. Süheyl itiraz etti:
"Biz bu adamı tanımıyoruz, o yüzden amcaoğulların
Ali'yle Osman yazsınlar. Çünkü biz onları hem daha itibar edilir, hem daha doğrulardan biliriz."
Gülüm Ali'yi çağır dı ve her şey hazır olunca "Yaz, ey Ali!" dedi:
"Bismillahirrahmanirr ahim !"
Süheyl hemen Ali'nin elini tuttu:
"Hayır, bunu ben bilmiyorum da, inanmıyorum da ... Böy le yazamazsın. 'Bismillah'ı anlarız ama 'Rahman' ve 'Rahim' demekle neyi kast ettiğini bilmeyiz. Bir sulh yazısının başı na Bismillah yazılmasına da razı olamayız. En iyisi siz eski usulde devam ediniz."
Ali'nin öfkelendiğini görüyordum ama Süheyl de siyaset ilmini çok iyi biliyordu. Sözü yumuşattı:
"Muhammed! Sen bizim bildiğimiz şeyi, senin de bildiğin
şekilde 'Bi smikallahümme' diye yazdır. 'Allah'ım senin ismin le başlanm!' demek her iki taraf için de uygun düşmez mi?"
Gülüm arkadaşlarına baktı. Süheyl'in ısran canlarını sık mış gibiydi. Birileri atıldı:

"Bilesiniz ki biz Besınele'den başkasını yazmayız !"
"O halde biz de hiçbir şey üzerine barış yapmaz, döner gideriz. Bu iş de olduğu yerde kalır!"
Süheyl ciddi görünüyordu. Gülüm kendince durumu de
ğerlendirdi. Silahsız bin beş yüz arkadaşı bir yanda, Halid b.
Velid'in silahlı iki bin süvarisi diğer yandaydı. Buraya savaş için değil güzel bir rüya görerek gelmişti. Rüyasında mürnin ler saçlarını tıraş etmiş halde ve beyazlar giyerek Kılbe'yi ta vaf ediyorlardı. Rüyanın bir sene ertelenmesi burada pek çok
şehit vermekten iyiydi. O halde herkesi yatıştırmak gerekirdi:
"Bu 'Bismikallahümme' de güzel, haydi Ali, yaz!
Bismik allahümme!

Bu, Muhammed Rasululla h'ın Süheyl b. Amr ile anlaş maya vanp imzaladı ğı banş belgesidir:"
Süheyl tekrar Ali'nin elini tutup gülüme döndü:
"Hayır, kesinlikle olmaz. 'Muhammed rasulullah' yaz dıramazsın. Biz senin hak elçi olduğunu bilsek, inansak ve doğrulasak böyle bir sözleşm eye ne gerek kalırdı? Eğer öyle olsa ydı seni Kılbe'yi ziyaretten alıkoymaz, seninle savaşmaz-dık! En iyisi yine bildiğimiz şeyi yazmak!"
"Peki nasıl yazalım!"
"Muhammed b. Abdullah şeklinde ... "
"Öyle olsun. Çünkü ben hem Abdullah'ın oğlu Muham med'im, hem de Allah'ın elçisiyim. Vallahi, siz beni ne kadar yalanıasanız da ben hiç şüphesiz Allah'ın elçisiyim. Barış belgesine benim ve babamın ismini yazdırmak benim pey-gamberliğimi gidermez. Ali, Rası1lullah kelimesini sil de Mu hammed b. Abdullah yaz!"
Gülüm oluruna bakıyor, "Böyle olsa da keder değil!" de mek istiyordu ama ashab öyle düşünmedi, bu sefer de Useyd b. Hudayr ile Sa'd b. Ubade, Ali'nin elini tuttu lar.

"V allahi biz 'Muhammed Rasulull ah' dışında bir hitapla yazılmasına razı değiliz; yaz Ali!"
Ashab böyle yazılmazsa inandıklan her şey batıl olacak mış, uğruna mücadele ettikleri davada yenik düşeceklermiş gibi düşünüyorlardı. Haksız da sayılmazlardı. Zaten müşrik lerle aradaki tek dava gülümünAllah elçisi olup olmadığı na inanma davasıydı. Birileri öyle inanmıyor diye bunlar da inandıklan şekilden vazgeçecek değillerdi. Gülüm ashabı nın bu tavnndan hem memnun oluyor, hem de iş bozulacak diye endişeleniyordu. Onun bir bildiği vardı; başkalannın bil mediği şeyler ona açıktı ve böyle bir anlaşmanın görünüşte mağlubiyet gibi kabul edilse de çok hayırlı neticeler verece ğinden emin idi. Ama bunu arkadaşıanna izahta zorlanıyor du. Üstelik Useyd daha da ileri gitti:
"Sakın Ali·, sakın 'Muhammed Rasulullah'tan başkasını yazma. Aksi takdirde aramızdaki meseleyi kılıçlar çözecek

Biz ne diye yüce dinimiz uğrunda bu eksikliği ve bakareti kabul edelim ki? ! .. "

Gülüm eliyle herkese susmasını ve müzakereyi daha sa kin devam ettirmeyi işaret ettiği sırada Ali atıldı:

"Hayır, valiahi 'Rasulul lah' kelimesini silemem. Varlığım kudret elinde bulunan Allah'a and olsun ki bunu ben yapa mam!"

Gülüm şefkatle Ali'nin yüzüne bakıyor, onu inandırmaya çalışıyordu:

"Ali! Senin de başına böyle bir şey gelecek; muhakkak sen de bunun gibisine davet olunacak, istenileni kabullenmek zorunda kalacaksın!90 Şimdi bana o kelimenin hangisi oldu ğunu göster!"

Gülüm ümmi idi. Bu onun bilmezliği anlamına gelmi yordu. Bilgiyi hakikatin kaynağından alan biri . için okuma

yazma bilmek belki de güneş ışığında lambaya muhtaç ol mamak anlamına geliyordu. Yazıyı bilmiyordu ama hakikati biliyordu. Ali'nin gösterdiği kelimeyi kendi eliyle sildi. Son ra da on bir maddeyi arka arkasına yazdırdı. Ashabdan Ebu
Bekir, Ömer, Osman, Ali, Abdurrahman, Ebu Ubeyde, Sa'd ve
Mesleme oğlu Muhammed ile elçi heyetinden de Mikrez ile
Huvaytıb karşılıklı şahit oldular. Sözleşmeye göre taraflar on yıl boyunca savaşmamak, eski kin ve düşmanlıklan dondur mak, arada hainlik yapmamak, Mekke'den geçecek mürninler ve Medine'den geçecek müşriklere dokunulmamak gibi hu suslarda sorunsuz aniaşmış oldular. Mürninler için ise

iki kilit madde vardı. Tavaf yapamadan dönüp gitmek birincisi, dinden dönerek Mekke'ye gidecek bir Müslüman olursa ka bul edilip Kureyş'ten iman ederek gülüme gelen birisi olursa geri çevrilmek de ikincisi. Ömer başta olmak üzere ashabın
çoğu bu maddelere şiddetle itiraz ettiler ve kendilerini mağ lup saydılar. Umre için yola çıkınışiardı ama şimdi eli boş dö neceklerdi. Bu hepsinin ağırına gitti. Beyazlarını çıkannakta ayak sürüdül er. Gülüm bunu görünce önce kendisi saçlarını kestirip ihramdan çıktı. Çünkü o diğerleri gibi düşünmü yordu. 91 Ve bir tek Ebu Bekir, onun yaptığından asla şikayet etmedi, ona muğber olmadı. Diğer ashab ise insanoğlunun aceleciliği içindeydiler ve gülümün vahiyle çevrelendiğini nedense hala unutuyorlardı. O yapıyorsa elbette bir hikmeti vardı. Bu anlaşmanın zaman içerisinde İslam'ın en büyük başarı merhalelerinden birine dönüşeceğini görememişler di. Nitekim çok geçmeden Cebrail gelip mü jdeledi: "Biz sana apaçık bir fetih yolu açtık.'192 Gülümün bu anlaşmayla bir yıl sonra Müslümanlara Mekke'nin kapılarını açtığını, çölün her tarafında İslamiyet'in resmen kabul edilmesini sağladı
ğını, dolayısıyla İslam'a girecekleri on yıl boyunca takip ve

taciz korkusundan kurtardığını ben görebiliyordum. Yine de ashab pek hüzünlüydü ve durmadan Hudeybiye'deki bu ant laşmayı tartışıyorlardı. Sanki bir akıl tutulması yaşamışlar dı. Oysa Allah onları apaçık bir fetihle müjdeliyor ve "Allah size daha başka birçok ganimet vaat etti; onlan ileride ala caksınız. (...)Allah size henüz güç yetiremediğiniz ama ken disinin hazırladığı başka fetih ve ganim etler de vaat etti.
Allah her şeye hakkıyla kadirdir"93 buyuruyordu.
Müminlerin suratlan düşmüş, denkler yüklenmiş, kervan toplanmıştı. Gülüm, dönüş hazı rlığı için önündeki imbik
. li kırb adan abdest almak üzere kollarını sıvıyordu. Birden
çevresini pek çok kişinin sardığını gördü. Sanki herkes ken disini izliyor, eline bakıyordu. Merakla sordu:
"Size neler oluyor böyle?"
Önce kimse konuşmak istemedi. Pek çoğu dilleriyle du daklarını ıslatıyorlardı.

Gülüm anladı; susuzluk canianna tak etmişti. Herkes başını yere eğdi. Nihayet içlerinden biri kısık sesle mırıldandı:
"Durumumuz perişan ey Allah'ın elçisi. Bir çare bulamaz sak hepimiz mahvalduk demektir!"
Gülüm onları yüreklendirmek istedi ve teselli edici şekil de cevapladı:
"Ben sizin aranızdayken siz mahvolmayacaksınız!"
"Ey Allah'ın elçisi! Senin şu ibriğindekinden başka ne ab dest alacağımız, ne de içeceğimiz su kalmıştır! Allah bizi af fetsin, tedbirsiz bulunduk !"
Kendisi bir ab-ı hayat pınarı olan gülüm ashabına baktı, hiç telaş göstermeden doğruldu ve sol elini kırbasının içine daldırıp sağ elinin parmaklarını açarak yana doğru uzattı.
Herkes hayretle ne yaptığını izliyordu. Beklemedikleri bir emirle karşılaştılar:

"Alınız! Bismillah!.. "94
Hayret ki hayret !.. Donup kalanlar, çığlık atanlar, gözleri ni ovuşturanlar, kendinden geçenler ... Gülümün beş parma
ğı beş lüle olmuş, her birinden sular akıyordu. İlk şaşkınlık anını atıatanlar suya koşmaya, kimisi kana kana içmeye, ki misi kırbasını doldurmaya, kimisi de susuzluk çeken arka daşlarını çağırmaya başladılar. Asla kimse kimseyi incitmi- yor, kimse diğerinin hakkını çiğneyecek şekilde yığılmıyor , hatta özveriyle kardeşini kendisine tercih ediyordu. İna nanların paylaşma iradesine ben o gün şahit oldum. Hepsi
çok susuz oldukları halde hücum edercesine suya saldıran yoktu. Oysa ben dostum İbrahim'den bu yana nice su kavga ları görmüş, birbirini boğaziayan nice insanlarla karşılaş mıştım. Yalnızca su mu; nadir bulunan ve hasreti çekilen bir nimete kavuştuklarında nasıl birbirlerinin üzerine çullanıp vahşice kapıştıklarını izlemiştim. Ama işte Müslüman alıla kı bu demekti. Gülümün parmaklarından tam bin dört yüz insanla onların binekleri suya kanmış ve kimsenin canı in cinmemişti. Bütün susuzlar suya kandığında, bütün kırb alar dolduğunda gülüm kırbasındaki suyla abdestini tamamladı ve yola bu sevinçle çıkıldı. Şükürler eşliğinde ...
Müslümanlada Mekke'nin anlaştığı haberi Yah udileri çıl dırtmıştı. Sinsi küfrün yuvalandığı Hayher kaynıyordu. Mu hammed'in yükselişine asla müsaade edilemezdi. Bir şeyler yapmalıydı; hem de acilen ...
Lebid ile kızları böylece harekete geçtiler ve gülüme, o zamana kadar hiç tanımadığı bir silahla saldırdılar: Sihi r! ..
Uzaktan da uzakta bir büyünün yakından da yakında bir fe laket getirebileceğini gördüm. Korktum, çok korktum.
Önce gülüm hastalandı. Yol boyunca ateşi yükseliyor, hafı zası gidip geliyor, kendini kaybediyor, zayıflıyor, yemek geti-

'

tildiğinde onu yiyecek gücü bile bulan:ıyordu. üç günü böyle geçtL Her konakta inilti, her adımda ıstırap ... Yapmadığı şey leri yapmış gibi hayal etmeye başladı. Ashab bir çare bulamı yor, bulamadıkça da kahroluyorlardı. Ayaklar ağırlaştı, adım lar fersudelendi. Kim ne biliyorsa söylüyor ama kimse böyle bir hastalık bilmiyordu. Çektiği ıstıraba dair anlattıklannı ilk kez duyuyo rlardı. Şifa vermesi için Allah'a dua etmekten başka yapacak şey yoktu. Dediğine göre gözünü yumar yum maz uykuya dalıyor, uyur uyumaz biri ayaklannın, biri de omuzlannın üstüneçöken iki kişinin kabusuyla kıvranmaya başlıyordu. Çok şükür ki bu sabah biri diğerine gülümün çek tiği hasta lığın sebebi ni söylerken duymu ş. Hatta bir kuyu adı bile telaffuz edilmiş. Çok şükür, uyan dığında rüyasını yine hatırladı ve Cebrail gelip rüyayı doğruladı. Ancak o vakit an laşıldı ki Yahudilerin büyük büyücülerinden olan Lebid, gü lümün ölmesi için iki kızının da yardımı yla kuvvetli bir büyü yapmak istemiş, bu maksatla gülümün uzun saçlanndan giz lice on bir tel elde etmişler. Lebid her

tele bir düğüm atmış.
Her düğümde kızlan büyü okuyup üflemişl er. Sonra birtakım sihirli kelimelerle saçlan küçük bir hurma filizine bağlayıp asla bulunm asın diye derin bir kuyuya fı rlatmışlar. Böyle bir büyü ancak düğümlerin çözülmesiyle bozulabilirmiş. Gülüm damadı Ali'yi çağınp rüyasında kendisine bildirilen kuyu nun adını söyledi, başına vanp toplamı on bir ayet eden iki sureyi kuyuya okumasını tembihledi. Ali bir gün boyunca at koşturdu, ben durmadan kanat çırptım. Gülümüyeniden sağ lıklı görebilmeyi kim benim kadar isteyebilirdi ki?
Kuyunun başında Ali'yle birlikte tekrar ettim:
"De ki sabahın Rabbine sığınınm: Yarattığı şeylerin şer rinden ... Kar anlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden ...

DüğümZ ere üfl eyen kadınlan n şerri nden ... Ve haset et tiği zanian hasetçinin şerrinden ... "95
"De ki insanıa nn Rabbine sığın ınm: İnsanıann ye gane Malikine ... lnsanlann nahına ... Sinsice kalpZere vesvese ve kuşku düşürüp dur an vesveseci şey tanın şerrinden ... O ki insanıann içlerine kuruntu düşürür, vesvese verir ... Cinler den de olur o şeytan, insan lardan da ... "96
Ali her ayeti okudukça nefesini kuyuya üflüyor, kuyudan bir buhar yükseliyordu. On birinci buhar yükseldiğinde Al lah'ın kudret eliyle düğümlerin on birincisi de çözülmüş oldu. Çok sevindik Dönüş yolunda Ali de, ben de gülümün daha o anda zindeliğine kavuştuğunu his sedebiliyorduk.
Hu deybiye mürninler için bir banş ile üç surenin adı oldu.
Biri fethi mü jdeliyordu, diğer ikisi tehlikelerden korunmaya vesile kılındı.
Benim için Hudeybiye gülümün ıstırabıyla bir likte çölde bir suyun adıydı.
Gülümün parmaklarından akar ken herkesin hayret ile parmağını dişiediği o su için bir su kasidesi söylemek geldi içimden ... Fuzuli bilinse de!..

628

• Hayher ve Yahudiler
• Çeşitli krallara gönderilen davet mektupları
• "Yann sancağı öyle birisine vereceğim ki ... "
• Cengaver Ali ve Hayher'in fethi
• Bir Yahudi tuzağı daha: Zehirli ikram ...
• Sıkıntılardan sonra ferahlık; fakirlikten sonra zenginlik ...

Gönül bahr-i gamınla aşinadır ya Rasülallah
Gözüm yaşı tükenme z maceradır ya Rasülallah
(Nazim)
Gönlüm, senin aynlık gamın ile o derece içli dışlıdır ki ey AUah 'ın elçisi;
orada gözümün yaşı tükenmez bir macera gibi akar, akar ...

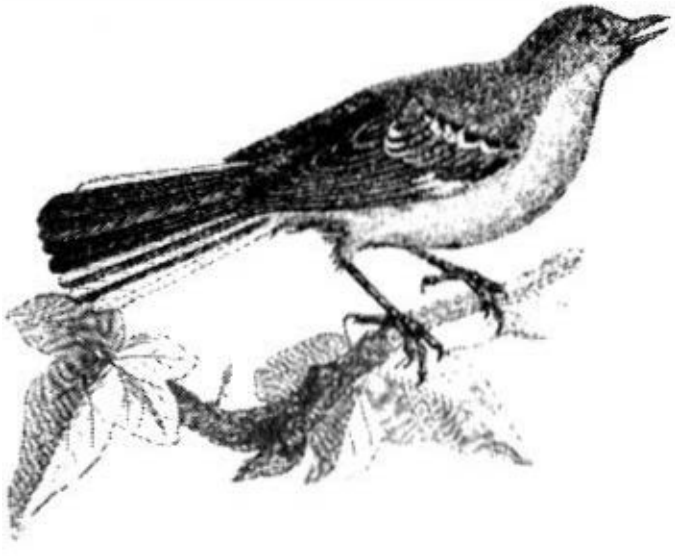

<<@495>>

NEfE,3
Ali için ...
Hudeybiye'den döndüğümüzde zaman bereketli geçmeye başladı. Müjdelenen fetih herkesin aklında yer etmiş, soh betler fetih üzerine yapılır olmuştu. Gülüm de gönül fetihleri için insanları açıkça hidayete çağırma zamanının geldiğini düşünüyordu. Mektuplar yazdırdı. İran, Roma, Gassa n, Ye men, Mısır ve Habeş ... Yedi iklim, dört bucak ... Mektuplar yola çıkarken gülüm de yeni bir yolculuk için arkadaşlarını müjdeledi:
"Haydi, sefer için hazırlan ın!"
Bu cümle inananlar arasında bir tereddüt yarattı. Ebu Bekir'i işitiyordum mesela, ashabın sorularına cevap ver mekte zorlanıyordu:
"Sefer mi? Nereye?"

r. utslam düşmanl arının üzerine elbette kardeşlerim!"
"İyi ama öylesine çoklar ki, hangisine?"
"Suriye ve Irak bölgelerinden gelen kervanları tehdit edenlere ne dersiniz mesela?"
"Mekkeli müşriklerle bir olup bize sald ırmaya hazırlanan
şu Hayber'e mi? Yahu dilere? On bin askerleri, Arap toprak larında hiç görmediğimiz silahları ve mancınıkları var iken,
öyle mi?"
"Neden olmasın? Mekkelilerle ve Medine'yi çevreleyen müşrik kabilelerle yaptıkları ittifakı unutmayın. Hendekleri neden kazmıştık?"
"Doğru dersin Ebu Bekir, üstelik içerideki işbirlikçileri de sözleşmelere hala ihanet ediyorlar. Ama onlarla nasıl sava
şabiliriz? Sayımız belli. Toplasak toplasa k üç bin kişi olu ruz !"
"Üç bin değil kardeşlerim, yalnızca bin beş yüz. Yalnızca
Hudeybiye'ye katılanlar!"
"Bunu Allah'ın elçisi mi söylüyor , yoksa sen mi söylüyor   sun Ebu Bekir? Eğer bunu sen söylüyorsan bu çılgınlık. Me dine'den uzakta, sahrada, bin beş yüze karşı on bin, öyle mi?"
"Gatafanlılar'a da gidip yardım istediklerini düşünebiliyor musun Ebu Bekir! Belki on beş bin, yirmi bin olmazlar mı?"
"Yalnızca bu da değil, orada bizi yendikten sonra Medi ne'ye yürüyerek yurtlarımızı yerle bir edip bebelerimize va rasıya kılıçtan geçirmezler mi?"
"Şüphesiz, İslamiye'in adını yeryüzünden silmek için bunu yaparlar; lakin

kardeşlerim sizler Rabbimizin 'Nice az bir topluluk daha çok olan bir toplulu ğa Allah'ın izniy le galip gelmiştir . Allah sabr edenlerle beraberdir/ '97 emrini okumaz mısınız? Üstelik O bize pek yakın bir fethi müjdele mişken!.."
496

Tartı şma sürüyordu ve iddialar çeşit çeşitti. Müslüman lar o güne kadar hep kendilerinden sayıca üstün orduları yenmişlerdi, tamam da, Hayber'e karşı zafer elde edilebile ceğine inanmak zordu. Gerçi Allah "ya kın bir fetih " vaat et- mişti ve Hayher'in ganimeti iştahlar kabartıyordu ...
Sonunda sefere çıktık. Bugün on dört gün oluyor ve çok şü kür Hayher kalelerinin sonuncusu da düştü. Hiç kolay olmadı.
Bin beş yüz kişilik ordu, önce yolda Gatafanlılarla karşılaştı.
Hayber Yahudileri, gülümün yola çıktığını duyar duymaz Ga tafan'a varıp dört bin asker karşılığında o yılın hurma geliri nin yansını teklif etmişler meğer. Aynı

antlaşmayı Feüireliler ve Beni Süleym civarda yaşayan diğer Arap kabilele riyle de yapmışlar. Gülüm bir savaş hilesiyle Gatafanlılan he rtaraf edince diğer çapulcu Araplar Hayber'i savunmayı bırakıp ken di ohal arını koruma derdine düşerek yolları boşaltıverdiler.

Hayber, yemyeşil vadileri, uzayıp giden hurma bahçele ri, birbirine eklenen bostanları, dalgalanan ekinleri ve her yanda balıçelere akan sularıyla bana İbrahi m'le girdiğimiz bahçeyi hatırlattı. Gelgelelim halkı bu güzel yurdu fitne ve fesatla doldurmuş. En son gülümün canlarını bağışlayıp Me dine'den sürdüğü Yahudiler de gelip yerleşince tam bir fe sat kumkumasına dönüşmüş. Hayher kelimesi İbrani dilinde

"kale" demekti ve yedisi büyük olmak üzere birçok kale ve burçtan oluşuyordu. Her kabile kendisi için bir kale yaptır mış, içine sığınmış gibi.

On dört gün evvel bir seher vaktinde surların önüne ge lindiğinde sabah ezanı sessizce okunup namaz sessiz ce kı lınmış ve gülüm bir dua etmişti:

"Ey göklerin ve gölgeledikleri nin Rabbi olan Allah! Ey yerlerin ve üstündekilerin Rabbi olan Allah! Ey şeytanla-

nn ve saptırdıkla nnın Rabbi olan Allah! Ey rüz gar ıann ve savurdukla nnın Rabbi olan Allah! Biz, Sen 'den şu şehrin haynnı ve iyili ğini, halkının haynnı ve iyiliği ni, bu şehirde bulunan her şeyin haynnı ve iyili ğini dileriz. Onun şerrin den, halkının şerrinden, içinde bulunan her şeyin şenin den Sana sığınırızf "98

Hayberliler geldiğimizi, sabah tarlalara gitmek üzere kale kapılarından çıkan kadınların çığlıklanndan öğrendiler:

"Kaçıı n!.. Muhammed'in ordu su!.."

Ve gülüm ilk işareti verdi:

"Allahu Ekber 1 Harab olsun Hayber!"

Karargahımız Natah Kalesi önlerindeydi. Sonra Reci'

Mevkii'ne doğru genişledi. Dört gün karşılıklı ok ve mancı nık harbi yaşandı.

Hayher hem sayıca, hem teçhizat bakı mından Müslüm anlardan çok güçlüydü; lakin savaşırken bir hata yapıyor, hücuma uğrayan kaleyi hep bi rlikte savunmak yerine herkes mal canlısı kesilip parça parça kendi kalesini savunmakla meşgul oluyordu. Gülümün ashabına okuduğu ayet bunu açıkladı: "Sen onlan birlik sanırsın, oysa kalpleri parampar çadır I "99

Yedinci gecedeydik ve yaralı sayımız eliiyi geçmişti. İkisi Hayh er'in ünlü kahramanı Merhab tarafından olmak üzere altı da şehirlimiz vardı. Ömer ve askerleri nöbetteydi. Hay berli bir cas us yakalayan ashab gülüme geldiler. Adam Müs lümanlardan biri gibi içeriye sızmıştı. Küçük bir tehditle dökülüver di. Hangi kale silahla dolu, hangisi erzak yüklü, hangisinde kimler var, su depolan ve kanallan nereden ne reye uzanır, her şeyi birer birer anlattı. Gülüm de arkadaşla nlll toplayıp bir mü jde açıkladı:

"Y ann sancağı öyle birisine verece ğim ki, Allah ve Rasulü onu sever, o da

Allah ve Rasulü'nü sever. Allah, onun eliyle fethi gerçekle ştirece ktir"100
O gece mücahiderin hepsinin kalbinde sabahleyin sanca
ğı teslim alma emeli vardı. Hepsi geceyi bu ümit ve arzuyla geçirdiler. Gün ışıdığında merak ve heyecan daha da arttı.
Anladım ki hepsi aynı fetih arzusunu, aynı ulvi duyguyu ta
şıyordu. Nihayet gülüm sabah namazından sonra sancağın getirilmesini emretti. Bütün dikkatli bakışlar gülümün mü barek elinde bulunan sancağın üzerinde, kulaklar ise müba rek ağızlanndan çıkacak ve fiitihi belirleyecek söze dikkat kesilmişti:
"Ali nerede?"
Herkes etrafına bakınırken birisi açıkladı:
"Ey Allah'ın elçisi, Ali has tadır, iki gündür gözleri şiddet le ağrıyor"
"Olsun! Çağırın gelsin!"
Ali geldi. Gülüm ona dua etti ve gözünün ağrısı hemen dindi. Ardından mübarek elleriyle sırtına zırhlı bir gömlek giydirip Zülfikar'ı beline bağladı. Sancağı avucuna yerleşti rirken de şu emri verdi:
"Allah, sana fetih nasip edinceye kadar çarpış Ali. Sakın arkana dönme."
"Yii Rasiilallah, ben onlarla neyi gerçekleştirmek için çar pışacağım?"
"Allah'tan başka ilah ve ibadet edilecek bulunmadığını ikrar ve Muhammed'in Allah'ın Rasiilü olduğuna şehadet te bulununcaya kadar. Onlar bunu yaptıklan takdirde, can ve mallarını kurtarmış olurlar. Kalplerindekilerin hesabı ise yüce Allah'a aittir."

"Size söz veriyorum, onlar Müslüman oluncaya kadar kendileriyle savaşacağım ey Allah'ın elçisi!"
"Kalele rinin ya nına vanncaya kadar vakar içinde ilerle.
Sonr a onlan Is lam 'a davet et. Müslüman olduklan takdir de mükelle fiyetleri ni bildir . Vallahi, senin vasıtanla Allah'ın onlardan bir tek kişiyi hi dayete er dirmesi, senin için birçok kızıl deveZere sahip olup onlan Allah yo lunda sadaka ver menden daha da hayırlıdır. "101
O gün öğleye doğru Natah Kalesi önlerinde bir haykınş duyu ldu. Doğrudan Ali'ye söylenen bu sözler in sahibi, az ev vel kardeşinin öldürüldüğünü öğrenen ünlü kahraman Mer hab idi. Üzerinde iki zırh, elinde iki kılıç, başında da iki tol gayla pek heybetli görünüyordu:
"Ben, kükreyip geldikleri zaman çoğu kere aslanlan bile kılıçla, mızrakla yere seren adamımdır"
"Ben de, annesinin Haydar diye çağırdığı adamımdır. Ce sarette, ormanlardaki en heybetli aslanlara benzediğim için
Haydar dediler bana. Ve şimdi seni yere serrnek niyetim."
Ali ile Merhab'ın savaşına yürekler dayanmazdı. Her iki tarafın cengaverlerinden meydandaki bu iki yiğide, iki as lana imrenmeyen yoktu. Biri imkansız bir hamle yapınca diğeri onu mucize eseri savuşturuyor, diğerinin zeka dolu hamlesi geldikçe bunun savaştaki sanatı ortaya çıkıyordu.
Seyredenler öyle inandılar ki hangi kahraman kazanırsa gü nün sonunda o taraf zaferini ilan edecekti. Dualar, şiirler, haykın şlar, tezahüratlar. Derken Ali ölümcül darbeyi indirdi.
Zülfikar eline bunun için verilmişti.
Ali'nin zaferi savaşın kırılma noktası oldu ve mücahitler tekbirler getirerek var güçleriyle hücuma kalktılar. Öyle şid detli bir cenk idi ki, kiminin zırhı kaburga kemiklerine kan-

şıyor, kiminin yanından aklar kan saçarak geçiyor, bazı mız raklar iki kalbe birden saplanıyordu. Bir ara Ali'yi gördüm,
örme kalkanı elinden uzağa fırl amış, çevresinde kendisini koruyacak bir şey arıyo rdu. En yakınında kalenin kapısı var dı. Bu kapı yerinden çıktığında arkadaşlan da içeri girebile ceklerdi. "İşte sana kalkan!" dedi içinden ve varıp yüklendi.
Aman Allah'ım!.. Ali kapıyı sökmekle kalmadı, bir parçasını bileğiyle dirseğine yaslayıp kalkan diye savaşın sonuna ka dar taşıdı.
Natah Kalesi'ni sırayla Naim, Kamus ve Zübeyr Kalele rinin düşüşü izledi. Fazla güçlü olmayan küçük kaleler ise art arda pes ettiler. Gülüm teslim olanlara bir hak tanıdı ve
çocuklarıyla birlikte Hayber'den çıkıp gitmelerine müsaade etti. Giderken bir hayvan yükü eşya da götürebileceklerdi.

Buna rağmen Hayher'de kalmak isteyen olursa, her yıl ge lirinin yarısını vergi olarak ödeyecekti. Abdullah b. Revaha kalmak isteyenleri tespitle görevlendirildi.
Hayhe r'de her şey bitip Ali'nin kahramanlığı tescillenmiş olarak geri dönüş hazırlıkları başladığında, yemyeşil bahçe lerde şarkı söylemenin tadını çıkarıyordum. Mücahitler de zaferin tadını çıkarmak istediler. Karınları doyuncaya bir ye meği özlemişlerdi. Hayher'in zenginlikleri de buna müsaitti. Gülüm mükellef sofraya otururken başlanmış kuzu kolunun mis gibi kokusunu içine çekti. Yemekleri pişiren kişi kuzu nun kol kısmını çok sevdiğini biliyor olmalıydı. Merak edip bu derece lezzetli bir yemeği kimin hazırlad ığını sordu. Ya hudi reisierinden Sellam ibn Mişkem'in dul eşi Zeyneb binti Haris'i söylediler . Gülüm etten bir lokma koparıp ağzına attı.
Mmm-m!.. Nefis olmuştu! Çiğ nerken kadına dua etmek geçti içinden. Ama etmedi. Çünkü birdenbire durakladı. Sonra ağ zındakini tükürüp çevresindekileri uyardı:

"Ellerinizi çekini Bu kol bana zehirli olduğunu söylüyor!"
Herkes durdu. Mucizeye alışkındılar. Gülümün söylediği ne şaşıran bir kişi bile çıkmadı. Bilakis her kes dediğini yaptı ve ağzındakini tükürmeye başladı. Ne var ki Bera b. Bişr lok mayı yutmuştu bile. Gülüm kuzuyu pişiren kadını çağırttı.
Eti zehi rleyip zehiriernediğini sorduğunda kadın büyük bir
şaşkınlık yaş adı:
"Kim sana böyle bir şeyi söyledi?"
"Kolun kendisi!"
Kadının yüzü kızardı. Gülüm hiç tereddütsüz tekrar sordu:
"Niçin böyle bir yol tuttun?"
"Senin halkıma neler yaptığın ortada. Yanındakiler baba mı, amcaını ve kocarnı öldürdüler."
"Bu bir savaştır, elbette ... "

"Hiç şüph esiz öyle! Lakin ben de intikam almayayım mı?
Bu kuzuyu pişirip size sunarken kendi kendime, 'Eğer bu
Muhammed pek çok krallardan bir kral ise ondan kurtulu rum, intikamım alınmış olur; yok eğer gerç ekten Allah'ın el
çisi ise etin zehirli olduğunu anlar, ben de hakikati bilirim,' dedim. Görüyorum ki sen gelmesi beklenen gerçek peygam bersin. Şimdi bana dini telkin et!"
Gülüm hakikati öğrendikten sonra ashabına baktı. Fi kirlerini öğrenmek ister gibiydi. O sırada yanında oturan
Bişr'in yüzüne dikkat etti. Yüzü gittikçe saranyor, gözleri ye rinden kayıy ordu. Bişr keskin zehrin etkisindeydi. Kadından bu zehrin panzehri sorulduysa da o artık işin işten geçtiğini, zehri tadanın ölümü de tadacağını söyledi. Gülümü sağlıklı gören ashabı o anda kadının dediği cümlenin akıbetini dü
şünmedi nedense. Bense "Acaba" dedim, "gülümün ölümü de bu zehirden mi olacak?"

Yola çıkıldığında, Arap topraklannda Müslümanlara kar
şı fiili düşmanlık gösterecek kimse kalmadığına inanılıyor du. Ebı1 Bekir, "Göreceksiniz, gelecek bir yıl içerisinde Müs lüman olacakların sayısı daha önceki sayıları aşacaktır!" dedi. Gerçekten de bu, açık bir fetihti. Ashab'dan bazılarının bir mağlubiyet saydıkları Hudeybiye'nin zafer olduğunun gösteren fetih ... Üstelik Müslümanlar ganimet zengini ol muşlardı. Artık eski fakir hayatlar geride kalacak, İslamiyet devlete duracaktı.

<<@505>>

630

• Kureyş'in Hudeybiye Antiaşması'nı bozması
• Mekke'ye hareketin gizli hazırlığı
• Fetihlerin fethi: adı Mekkeooo
• Kabe'nin putlardan temizlenmesi
• Müslümanlar için sevinç zamanı ve genel af
• Ebii Süfyan'ın Müslüman oluşu

Huzur-ı Hak'da mahcub-ı hatayım ya Rasulallah
Der-i lılt funda muht ac-ı atayım ya Rasulallah
(Nahifi)

Hak huzurunda hatalarım yüzünden mahcup olacağım korkusuyla ey AUah'ın elçisi; senin lütu f kapına geldim, şefaatine muhtacımo 00

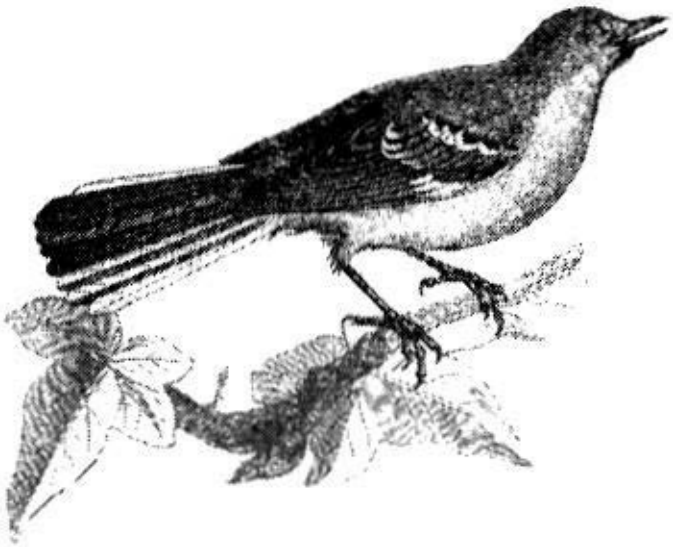

<<@507>>

TfiRDİYE

Ebu Süfya n için ...

"Ah ne olur 1 Bir gece bile olsa Mekke'de bulunsam 1 Son ra uykuya dalsam sümbüller ve yav şanl arla bezeli bir su kenannda 1 Mece nne pınann(f va np suya ka nsa m, ah ... 1

Şame ve Tafi l Dağlan'nı seyretsem sonr a, doya doya ... "

Bilal'den duymuştum bu şiiri. Medine'ye hicretten sonra

Ebı1 Bekir ve Füheyre'yle birlikte hummaya tutulmu ş, nöbet arasında, o güzeller güzeli sesiyle yanık yanık sayıklıyordu.

Mekke hasreti içini kavurmuştu. Tıpkı şimdi herkesin içini kavurduğu gibi. Mekke, Muhacirler için yalnızca acı, yalnız ca işkence, yalnızca gözyaşıydı, ama yine de vatandı, aileydi,

çocU: kluktu, gençlikti. Sekiz yıl olmuştu. Mekke gerilerde kal mış, hatıralan hafızalardan silinmeye yüz tutmu ştu. Hay ber'den sonra bir gün, gülüm gibi

ben de Mekke'yi özlediğimi
507

fark ettim. Daha doğrusu ben de onun gibi Mekkeli olduğu rnun farkına vardım. Ne de olsa dostum İbrahim atmıştı bu
şehrin temelini. O zaman ben yanındaydım. Mekke biraz da
Kabe demekti, kıble demekti. Kabe olmasa Mekke'nin ne de
ğeri kalır, kıble olmasa kim oraya dönüp bakardı?
Mekke fethedilmeliydi. Vatan olduğu veya hasr etlikleri taşıdığı için değil, yeryüzünün en şerefli ve en faziletli bina sı müşriklerin elinden kurtulsun diye fethedi lmeliydi. İslam adına Kabe, artık gerçek Kabe olmalıydı. Bina ediliş gayesi nin tam aksine, içi putlarla dolu dururken, hareminde her türlü çirkinlik ve günah işienirken orası nasıl Allah'ın evi olabilirdi ki? Gülüm bunun gayretul laha dokunduğunu, onu ilk yapan Adem ile yeniden inşasını sağlayan dostum

İbra him'in ruhaniyetlerinin rencide edildiğini, müminlerin kalp ve vicdanlar ını derinden sızıattığını biliyordu. Evet, bir an evvel müşriklerin kirli elleri bu mübarek mabetten uzaklaş tırılmalıydı. İyi ama nasıl? Hudeybiye'de on yıllığına barış ve dokunulmazlık anlaşması yapılmıştı. Üstelik anlaşmanın müminlere vaat ettiği apaçık zafer de Hayher' de gerçekleş mişti. Muhacirler böyle düşünmüyordu; onlar için zaferin adı hala Mekke idi. Ve Allah o zaferi nasip etmeyi irade bu yurduğunda Beni Bekir kabilesinin haşarı takımı, Müslüman Huzaa kabilesine saldırıverdi. Kure yşliler, Müslümanların müttefiki Huzaalılara karşı gizliden gizliye Beni Bekir' e yar dım etmekten hiç çekinmediler. Böylece Hudeybiye yine ken dileri tarafından iptal edilmiş oldu. Gülüm bunu öğrenince Huzaa'nın uğradığı haksızlığı gidermek üzere sefer hazırlık larına başlanılmasını buyurdu. Asıl he defi ise Mekke idi. Bu hususta hızlı hareket etmek ve müşrikleri şaşkına çevirmek, kan dökülmesini önleyebilirdi. Eğer Mekke müşrikleri sava
şa hazı rlanmaya fırsat bulamadan şehre girilirse kimsenin

burnu kanamadan teslim alınabilirdi. Bu da bütün hazırlık ların gizli yapılması demekti.

On bin kişilik Müslüman ordusu yola çıktığında Ramazan başlamıştı. Az dinlenip çok yol alındı. Oruçlar kat kat sevap landı. Müslümanlar heyecan içindeydiler. Ben şarkılanının konusunu vuslata ayırdım. "Ah vatan, vah vatan!" Mekke'den önceki son karargah Merruzzahran'da ku ruldu. Gülüm herkesin bir ateş yakmasını ve mümkün ol duğunca şehrin çevresine yayılmalarını söyledi. Karanlık iyice çöktüğünde müşrikler Mekke'nin çevresini saran on binlerce ateşi gördüler. Önce şehre gelen hacı kafileleri zannedip sevinmişlerdi. Lakin bunlar öyle sıradan kamp ateşlerine pek benzemiyordu. Bu resmen bir ateş donanma sıydı. O kadar ki şehrin her tarafı gündüz gibi olmuştu. Ne tarafa baksalar hep aynı ışık, aynı şehrayin gözler kamaş tırıyordu. Sonunda çepeçevre

kuş atıldıklarını anladılar.
Çünkü Ka.be, hiç bu kadar çok hacıyı bir arada görmemişti.
Korkuyla birbirlerine koştular ve Darunnedve'de her kafa dan bir ses çıktı:
"Arefe gecesi gibi, bu ne kadar çok ateş böyle? Rü deyl, yoksa bunlar senin kavminin, Beni Ka'b'ın ateşleri mi?"
"Zannetmem, belki de Beni Amr'ın ateşleri olabilir!"
"Bunlar savaş için toplanmış Huzaalılar olmalı!"
"Yah ut da Muh amm ed ve inananları!"
Son tahmin, meclise bir ateş topu gibi düşüver mişti. Ola bilir miydi? Hiç beklemedikleri bir anda; Hudeybiye Antiaş masın'ı bozmalarının neticesi olabilir miydi bu? Eğer öyle ise kadınlannın yas tutmaya başlama zamanı geldi demekti.
İçlerinden birisi bu ihtimali daha da kuvvetlendirdi:
"Vaktiyle göç etmeye mecbur bıraktığınız adam şehrinizi yakmaya gelecek kadar güçlendi sonunda."

Evet, Müslümanların güçleri vardı artık; bunu kabullen meleri gerekiyordu:
"On binlerce parlak yıldız gibi... Mekke ufuklannda ihti
şamla parlayışına bakın. Henüz bir kıvılcım iken boğamadı
ğınız alevler şimdi ışığıyla sizi boğmaya gelmiş!"
"Böyle konuşmamalısınız. Dediğiniz gibi bile olsa elbette her ateş söndürülebilir."
"On binlerce gönlü tutuştunnuş olsa da mı? Şu azamete baksanıza!"
"Durun, telaş etmeyin. Önce kim olduklarını öğrenelim.
Belki de hakikaten Kabe ziyaretine gelen hacılardır?"
"Yani öyle umalım!.."
"Hayır, hayır; bu iş beklemekle olmaz. İçimizden birileri gidip durumu öğrenmeli!"
"Ben giderim!"
Cesurca ortaya atılan adam Ebu Süfyan'dan başkası de
ğildi. Mekke'deki itibannı korumak ve daha da ilerisinde herkesi yönetebilmek için öne çıkmıştı. Yanına birkaç muha fız, bir de beyaz bayrak alırsa pekala neler olduğunu öğre nebilirdi. Çok geçmeden tehlikeli bir göreve talip olduğunu anladı. Herkesin kendisini takdir ve taltif etmesinden de za ten bu çıkıyordu.
Ebu Süfyan, Büdeyl b. Verka ve Hakim b. Rizarn'ın eşli
ğinde yola çıktığında ışıklara bakmaktan gözlerinin kör ola cağını sandı. Develer böğürüyor, atlar kişniyor, çırçır böcek leri ötüşüyordu ama o yine de geceyi yalnızca ışıktan ibaret sanıyor, adımlannı ışığa doğru atıyor, bastığı yerleri göre rek değil, bilerek basıyordu. Arkasındaki adamlar da onunla aynı ruh halinde ilerlediler. Bir ara kendilerine doğru gelen bir adam göründü. Parlak alevlerin önünde gölgesi büyüyor, gecenin içinden çıkan bir hayalet heybetine bürünüyo rdu.

Ebu Süfyan ne kadar tedirgin ilerlediklerini o vakit aniaya bildi ve seslendi:
"Kimdir gelen?"
"Benim Ebu Süfyan, ben, Abbas."
"Hangi Abbas?"
"Haşimoğullarından Abdülmuttalib oğlu Abbas."
"Gecenin bu vaktinde? Burada? Ey Ebulfazl'ın babası?"
"Senin merak ettiğini merak edip geldim ey Hanzale'nin babası!"
"Anam babam sana feda olsun, kim bunlar Abbas? Yoksa amcanın oğlu mu?"
"Nasıl da tahmin ettin? Ta kendisi. Muhammed Rasulul lah!"
"Muhammed Rasulullah, öyle mi? Abbas yoksa sen de?"
"Evet Ebu Süfyan ... Ben de ... Ve unutma, Allah'ın elçisi seni de is teyecektir! .."
"Asla Abbas, asla! Mekke'yi alsa bile beni..."
"Mekke'yi aldı sayılır Ebu Süfyan. Yazıklar olsun sana, şu ordunun

büyüklüğünü görmüyor musun? Ve savaşmayı de
ğil, yalnızca Mekke'ye girmeyi düşünü yorlar. Beni bu yüzden elçi olarak
gönderdi. Ta ki sizleri meraktan kurtarayım ve yann şehir teslim olsun."
"Vay Kureyş'in başına geleceklere! Vay başıma gelecekle rel.."
"Evet Ebu Süfyan, vay başına geleceklere!.. Sen şimdi be nim yerime bu hab eri
Kure yş'e ulaştırmaya bak. Hem me raktan kurtulsunl ar, hem de Muhammed'in
niyetinin savaş olmadığı bilinsin. Gönder adamlannı ve benimle gel." uN
ereye Abbas?" uElbette ki Allah'ın elçisine! Merak etmiyor musun?
Onunla konuşmak istemez misin? Yann Mekke'ye neler ola-

cağını bilmek istemez misin? Seni himayeme alınm, kimse dokunamaz."
"E bulfazl'ın babası, Müslümanlar beni ele geçiriderse öl dürürler."

"Elbette öyle! Mekke'ye sağ dönmek istiyorsan düşersin
şimdi peşime, Allah elçisine vanrız."
"Beni bağışlar mı dersin?"
"Bunu bilemezsin, ben de bilemem, ama başka çaren ol madığını bilirim, sen de bilirsin!"
Abbas her cümlesiyle Ebu Süfyan'ın merakını biraz daha kışkırtıyordu. Bir an "Neden olmasın?" diye düşündü. Mu hammed ile konuşarak Mekke'ye dönmenin kendisine di
ğerleri arasında kazandıracağı itibarı hayal etti. Nasıl da merak ederlerdi? Karısı Hind burada olsa ydı Abbas'ın tek lifini derhal kabul etmesini, bundan yararlanmasını söyler di üstelik. Ama bu teklif onu can düşmanına götürecekti. Hayatında hiç bu kadar kendini ölüme yakın hiss etmemiş tL
Kim bilir, belki de Muhammed onu bağışlardı. Yanındaki iki adama Mekke'ye dönmelerini işaret ederken kararını açık ladı:
"Gidelim Abbas!"
Abbas boz bir katırın üzerinde, Ebu Süfyan da terkisi□de,
ışıkların kalbine doğru ilerlediler . Ebu Süfyan her adımda kendi kalp sesini duymaya , üşümüş gibi titremeye başladı.
Öbek öbek ateşlerin yanından her geçişte "Kim var orada?" sorusuna Abbas, "Dosdoğru all" diye parola cevabı verip "Bu yur, geç!" komutuyla ilerliyorlardı. Alaylar böyle böyle geride kalırken yine bir soru geldi:
"Kim var orada?"
"Dosdoğru ol! Ben Abbas!"
"Yanındaki kim?"

Hoppala!.. Bu da nereden çıkmıştı şimdi? Daha önce hiç bu soruyu soran olmamış, hepsi "Bu yur geç!" demişlerdi.
Üstelik ses tanıdık bir sese benziyordu. Ellerini ışığa siper ederek sesin sahibine baktılar. Evet!.. Ömer'di bu. Eyvah!..
Abbas bir an düşündü. Ömer'in müşriklere karşı acımasız olduğunu bilmeyen yoktu. Şimdi onu Ebu Süfyan ile yan yana getirirse öfkesinin önünde durmak imkansız olurdu.
"Benim himayemde bir yabancı. Kefili benim!"
. Fakat düşündüğü gibi olmadı. Ömer katınn terkisindeki yabancıyı tanımıştı:
"Ebu Süfyan!.. Seni Allah'ın düşmanı!.. Seni. .. "
Abbas, gülümün çadınnı gözüne kestirmiş, Ömer yeti
şesiye kadar oraya ulaşmayı düşünmüş olacaktı ki katın mahm uzladı. Ömer'in yükselen sesine çevreden başka: mü cahitler de kılıçlanmışlardı. Karanlığın ve ateşlerin arasın dan gülümün çadınna doğru bir akın başladı. İkisi binek

üzerinde, diğerleri yayan ... Nefesnefeseve korkuyla ... Niha yet gülümün çadın göründü. Ömer'in nefesi enselerindeydi.
Katır çatıayacak derecede lımltılar çıkanyordu. Ve son bir hamleyle ikisi birden yere atlayıp çadıra girdiler. Beş arşın arayla. Ömer kılıcını çekmişti. Abbas önüne durdu. Gülüm
Ebu Süfyan'ı tanıdığında Ömer bağırmaya başlamıştı bile:
"Seni alçaklar alçağı Ebu Süfyan; seni müşriklerin önde giden soysuzu! Ahitsiz ve akitsiz olarak seni avcuma düşü ren Allah'a şükürler olsun. Ya Rasulullah, izin ver şu Allah düşmanının başını vurayım."
Gülüm Abbas'a baktı:
"Ey Allah'ın elçisi! Ben ona eman vermiş bulunuy orum!"
Sonra da Ömer'i yatıştırmaya çalıştı:
"Vallahi bu gece benden başka kimse Ebu Süfyan ile baş başa kalmayacak!"

Ömer ısrarcıydı. Aynı teklifi tekrarlayıp durdu. Bu sefer
Abbas devreye girdi:
"Ey Ömer! Yeter! Vallahi, Ebu Süfyan senin Ka'boğulla n'ndan biri olsaydı böyle söylemezdin!"
O güne kadar Ömer'i hiç bu derece eeladet içinde gönne miştim. Din düşmanıanna karşı içindeki gayre te gıpta ettim.
Ama aynı Ömer, sırf Abbas'ın hatırını sayarak Ebu Süfyan'dan vazgeçebili yordu. Üstelik eski kabile asabiyetini unutarak
"Abbas! Vallahi, babam Hattab hayatta olup da Müslü man olsaydı, ona, senin Müslüman olduğun günkü kadar sevin mezdim! Hatta biliyorum ki Rasulullah da, babam Hat tab Müslüman olsaydı, senin Müslüman oluşuna sevindiği kadar sevinmezdi. Böyle iken şu duyduğum cümleyi senden duymamayı çok isterdim. Çünkü ... "
Gülüm müdahale etmek zorunda kaldı:
"Ey Abbas! Ebu Süfyan'ı çadınnda konuk edin ve sabah leyin yanıma getir"
O gece Ebu Süfyan hiç uyumadı. Müslümanların yaşam biçimlerini inceledi. Bilal'in okuduğu ezanı, sabah namazı na kalkışlannı, abdesti, cemaati ve gülüme itaatlerini izledi.
Her şey ne kadar değişikti. Kendisi neler yapmıştı böyle. Bu birbirine yardım eden, gülümseyen, dostluk kuran insanlara yıllardır nasıl da düşman olmuş, onları nasıl da kötü belle mişti. Ertesi sabah gülümün "Ebu Süfyan! Henüz 'La ilahe il lallah' diyeceğin vakit gelmedi mi?" sorusuna cevap verirken yüreği eskisi gibi kinle çarpmıyordu:
"İyi ama bu kadar putlan ne yapayım Muhammed? Lat ve
Uzza'dan nasıl vazgeçeyim?"
O sırada çadırın dışından bir ses duyuldu. Ömer'in sesi.
Demek yine gelmiş dışanda onu bekliyor ve dinliyordu, öf kesi hiç eksilmeden:

"Dua et ki çadınn içindesin; dışında olsa ydın, asla bu sözü söyleyemezdin!"
Bu sefer Ebu Süfyan dışanya bağırdı:
"Ey Ömer! Yazıklar olsun sana! Sen de baban gibi sertsin.
Unutma, ben sana gelmiş değilim; amcaının oğluna gelmi
şim. Onunla konuşacağım. Bırak da konuşalım!.. Sana gelin ce Muhammed, usluluk ve yumuşak huylulukta, şerefte ve akraba hakkını gözetmede senden daha üst ünü yok. Vallahi, sanırım ki Allah'tan başka ilah olmasa gerek! Çünkü Allah'la birlikte başka ilah da bulunmuş olsa ydı, elbette bana da yar dım ederdi. Oysa hiç etmedi."
Gülüm onun bu sözlerinden "La ilahe illallah" gerçeğini kabul ettiğine kanaat getirdi. Ama iman bu kadarla bitmi yordu. Teklifini tamamladı:
"Ebu Süfyan! 'Muhammed Rasulullah' diyeceğin zaman daha gelmedi mi?"
Ebu Süfyan'ı zangır zangır bir titreme aldı. Bu sefer kor kudan değil, heyecandan titriyordu. İçindeki düğümü tam manasıyla çözmesi gerektiğini biliyordu. Yakanr gibi mınl dandı:
"Muhamme d! Bunun için bana biraz müddet tanı; zira
· bundan dolayı zihnimde hala ilişik var."
Abbas atıldı:
"Ebu Süfyan! Yazıklar olsun sana! Aklını başına topla! Ne yaptığının farkında mısın? Boynun vurolmadan önce Müs lüman ol! Allah'tan başka İlah olmadığına ve Muhamm ed'in
Allah'ın elçisi olduğuna şehadet getir!"
Ebu Süfyan bu sefer bütün gücünü toplayıp tekrarladı:
"La. ilahe illallah, Muhammed rasülullah!"
Gülüm sevin mişti. Ona Mekke'ye girildiği vakit sahip olacağı bazı emanlar verdi. Kavminin eşrafından ve yaşlıla-

nndan olduğu için buna ihtiyacı olacaktı. Evine girenierin emniyeti ve K.abe'ye girenierin kurtu lacağına dair emanlardı bunlar. Ve Ebu Süfyan Mekke'ye koştu. Hacer'in İsmail ağlar ken su aramak için çıktığı tepeye çıkıp haykırdı:
"Ey Mekkeliler! .. Dün akşam gördüğümüz ateşler Allah'ın elçisi Muhammed'in karargahının ateşleriymiş. Güçlü bir ordu. Savaşama yacağınız kadar kalabalık. Ben derim ki tes lim olmak en hayırlı yol. Ve teslim olanlara karşı emanım da var. Evlerine girip de çıkmayanlar emniyette olacaklar; K.a be'ye girenler

emniyette olacaklar! Benim hanerne sığınanlar emniyette olacaklar!"
Mekke, Ebı1 Süfyan'ın da imana yöneldiğini böylece an ladı. Kansı Hind ona herkesin içinde hakaretler yağdıny or,
Safvan b. Ümeyye, !krime b. Ebu Cehil gibiler de onu saçma lamakla suçlayıp gülüme karşı direnmeyi öneriyorlardı. An cak Mekkeliler onlara itibar etmedi, herkes evlerine kapandı.
Ertesi gün gülüm Mekke'ye devesi Kasva'nın üzerinde girdi . Hicret gününde şehirden uzaklaşırken adımlarını ne kadar yavaş attığını gördüğüm Kas va sanki şimdi hızlanını ş tı. O da Mekke'yi özlemişti anlaşılan. Muhacirler hasretle,
Ensar ise hayretle hamd ve şükürler ediyorlardı. Şehre dört koldan ilerleyen mücahitler gülümden aynı tembihi almış lardı:
"Size karşı konulmadık ça, size saldınlmadık ça, hiç kim seyle çarpışm aya girmeyece ksin iz, hiç kimseyi öldür meye
"102 ceksinizi
Herkes çok mutluydu . Mutlu olmak için pek çok sebep vardı ama en önemlisi kan dökülmemiş olmasıydı. Gülüm kendisine her zulmü reva gören hemş erHerine mürüvvet gösterdi ve Yusuf'un kardeşlerine davrandığı gibi davrandı.
516

Başlarına geleceklerden ?orkanlara, "Bugün size sor gulama ve kınama yoktur. Sizi Allah bağışlasın. O merhametlilerin en merham etlisidir/ "103 demekten öte geçmedi. Allah'a düş manlıkta haddi aşanlar ve küfürde sabitlenenler hakkında ise görüldükleri yerde, Kabe'nin örtüsü altına iltica etmiş olsalar dahi kanlarının heder edilmesini buyurdu. Ebu Ce hil'in oğlu İkrime, irtidat eden Abdullah b. Ebi Sar h, Safvan b.
Ümeyye ve şarkıcı Sare gibiler ... Hepsi de İslam'a ve Müslü manlara aşırı düşmanlık besleyen, işkence, katl, Rasulullah'ı ve Müslümanları küstahça hicvetme gibi affa sığmayacak suçları işleyen karanlık ruhlu alçaklar. Ama o merhametin peygamberiydi ve kanı heder edilmek üzere adları ilan· edi lenler bile tövbekar olunca onları affetti. Amcası Hamza'nın katili Vahşi gibi. ..
Bütün Müslümanlar Mekke'ye girince gülüm Kabe'ye iler ledi, kutsal mabede,

Allah'ın evine. Dosta kavuşmak gibi, vuslata erişmek gibiydi. Kasva'nın üzerindeydi ve mübarek başında Yemen işi siyah bir sarık vardı. Sarığın bir ucunu iki omzunun arasına salı vermişti. İçinden neler neler geçiyordu. İşte şurası sırtına deve işkembesini koydukları yerdi; şura da tartaklanmış, şurada Bilal;in "Ehad !.. Ehad !" fery atlarını duymu ştu. Hıçkırmak veya gülümsemek? Birinci si insandan, ikincisi Rahman' dan ... Elbette gülümsemeyi seçti. O rahmet peygamberiydi. Haşmet ve vakar içinde ama tevazuyla, bir taraftan kendisine bu günü gösterdiği için Allah'a hamd, di ğer yandan minnet ve şükrünü arz ederek ... Bugün, ashabı için de en mesut, en sevinçli gündü. Gerçek bir fetih ... Fet hü'l-Fütüh: Fetihlerin en büyüğü olan fetih ... Fet&#xFFFD;h Suresi di linde, ilerliyordu. Başı nı Kasva'nın boynuna eğip şükür see clesi yapareasma hamd ederek ve yaşlı gözlerle ... Muzaffer ve azamedi bir kumandan edasıyla değil... Çünkü bu, bütün

fetihlerin aksine bir intikam ve yağma gerektirmeyen fetih zamanıydı. Hak gelmiş, batıl yok olmuştu. Dillerde acı sözler gerekmezdi. Bilakis kalpleri fetheden tatlı sözler zamanıydı.

Çevresine baktı. Kasvii'nın terkisinde Üsame b. Zeyd, sağın da dostu Ebü Bekir, etrafında Muhiicir ve Ensiir topluluğu olduğu halde Kabe-i Muazzama'ya ilerledi. Arkasında sayısız mümin, bölük bölük Allah'ın evine doğru akıyorlardı.

"Alla hu Ekber! .. Allahu Ekber!.. Lii iliihe illahu vallahu Ekber!.."

Karşı dağlar sesle ndi: "Allahu Ekber! Allahu Ekber ... " Kıibe, o anda dostum İbrahim'i bürünmüş ve yeryüzünde insaniyet yeniden görünmüştü. Melekler tavafta, insan tavaftaydı, gü lüm merhamette, şefkatte ve aftaydı. Dillerde Allah kitabı,nın ayetleri; müşriklerin ardı ardına hida yetleri vardı. Gülümün bir vakitler hemen şuracıktan, Ommühani'nin evinden gökle re yükseldiğini hatırla dım. O gün Arş onun seyranı olmuştu; bugün de ferş onun meydanı oldu. Hudeybiye'de mü jdelenen zaferin Mekke olduğunu düşündüm. Çok şükür bugünü de görmüştüm. Gülümün mutlu, mesut, bahtiyar ve şen olduğu meserretli günü. Dilimde sevinç şarkılan, kalbirnde coşkuy la çevreyi seyre koyuldum. Bilal Kıibe'nin damında fetih eza nı okuyordu ... Mest oldum, kendimden geçtim, yaşadım ...

Ne kadar sonray dı kestiremem. Bakıyor ve sayıklıyordum:

"Ebü Süfyan, yine mi sen?! Harem'in köşesinde oturmuş ne yapıyorsun öyle? Düşüncelere dalmış gibi..."

Mekke'nin ve Kure yş'in kudretli adamı, her şeyini tüket tiğini düşünüyordu anlaşılan. İmanın ne büyük bir zenginlik ve nimet olduğunu henüz fark etmemiş gibiydi. Belki şeytan hiilii zihnini kurcalıyor ve birtakım sinsi vesve seler telkin ediyordu. Yanına vanp kalbini dinledim. Gülüm tavaftaydı ve onun önünden her geçişinde bu adam nefsiyle konuşu yordu:

"Acaba bir daha asker toplasam, şu Muhammed ile bir daha çarpışsam ... "
Ve altıncı şavtta gülüm başucuna dikildi ve fısıldadı:
"O zaman da Allah seni yine hakir eder!"
Ve Ebu Süfyan'ın sesi Kabe'yi sarsar gibi şiddetli çıktı :
"Vallahi, sen Rasül ullah' sın!"

<<@521>>

630 63
- 1
• Şirkin son hamleleri
• Huneyn Vadisi'nde cana can, dişe diş
• Sütkardeş Şeyma ...
• Şehitlik sevdasında bir yiğit ve yaşlı anneciği
• Hz. Ebu Bekir'in kerameti
Cürümler kim kosak sığmaz cihii.ne ya Rasulallah
Şefaat kıl budur hal-i zamane ya Rasulallah
(Laedri)
Günahlanmızı bütün cihana yüklesek sığmaz ey Allah'ın elçisi; zamanenin hali budur, bari sen şefaat eyle ...

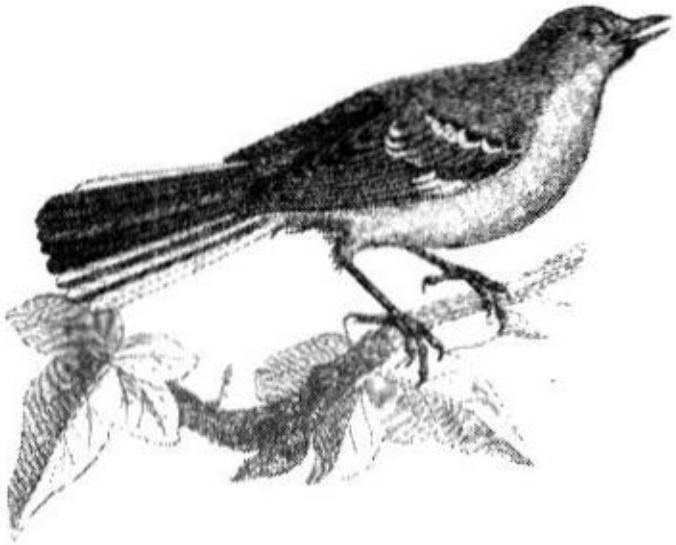

<<@523>>

MENKIBE.
Nevjel için ...
"Gazanız mübarek olsun ya Rasıllallah! Oğlum nerede?"
Dönüş yolunda hep bu sorudan korkmuştum. Uhu d etek lerinden geçilmiş,

sıcak kum buharlannın üzerinden Medi ne'nin evleri tek tük görünmeye başlamıştı. Herkeste bir he yecan, neşe ve mutluluk vardı. Bugün sevinç günüydü. Fetih ordusunu karşılamaya gelen bunca insandan kimisi oğluyla, kimisi kocasıyla, kimisi babasıyla kucaklaşıyordu. Ama işte bu soru, sanki Uhud ile Medine arasını dolduran bir hüzün

Bu bölü mde anlatılan Nevfel'in hikayesi yalnızca menkıbevi kaynaklarda yer almaktadır.

'olup göklere ağdı. Gülüm ne cevap verebilecek, ne çare dü
şünecekti? Yaşlıca bir kadının kalbini kırmak veya umudunu sekteye uğratmak onun seeiyesinde yoktu. Allah'ın elçisi ol manın ağırlığı da bunu kaldırmayabilirdi. Ama ninecik, Al lah Rasülü'nün boz katınnın yularına yapışmış, artık iyiden iyiye bükülen belini doğrultınaya çalışarak sormuştu:
"Gazanız mübarek olsun ya Rasülallah! Oğlum nerede?"
Bu sorunun evve li Mekke fethinden eski bir zamana yas lanıyordu . Birkaç ay önce gülüm, Mescid'deki lezzetli soh betlerinden birinde şehit olmanın Allah katında büyük ecir ve değeri olduğunu anlatıyordu:
"Cennete gi ren hiç kimse düny aya geri dönmek isteme z, yeryüz ünde olan her şey orada vardır . Ancak şehit böyle de
ğil. O, mazhar olduğu ikramlar sebeb iyle yeryüzüne dönü p on kere şehit olmayı temenni eder ."10 4
Dinleyenler arasında bir delikanlının yerinden kalktığını ve koşarak gittiğini gördüm. Henüz sohbet bitmemişti ki ya nında eşi ve sekiz on yaşlarında iki çocuğuyla yeniden geldi.
Bir köşede oturup sözün sona ermesini beklediler. Mecliste kiler dağılırken gülüm onları yanına çağırdı:
"Buyur bakalım Nevfel, Medine'nin güzelliği! Bir şey mi istersin?"
"Ey Allah'ın elçisi! Huzuru nuzda ben dua etsem, lütfedip
'Amin!' der misiniz?"
Hak cemalinin aynası olan gülüm evet manasında ellerini açtı:
"Ey yüceler yücesi Rabbim! Nevfel kuluna şehitlik nasip eyle. Hatta yavruları yetim, hanımı dul kalsa da!"
Gülüm Nevfel'in eşine ve çocuklarına baktı. Onlar da el lerini açmış, "Amin!" demek üzere bekleşiyorlardı. Şefkatli

yüreği titremesine rağmen açılan ellere uyarak onlara iste diklerini verdi:
"Amin!.. Amin ya Rabbe'l-alem!n!.."
Nevfel'i ikinci defa Mekke seferinin hemen öncesinde, ordu yola çıkmak üzereyken görmüştüm. Bu sefer yanında annesi de vardı. Yaşlıca, kamburu çıkmı ş, yüzünde uzun yıl ların ve derin acıların çizgileri olan bir ninecik. Önceki duayı ve yemini bilmeden ağlıyor ve yalvarıyordu:
"Ya Rasülallah! Benim gözümün yaşına acı. Hayatımda gö ren gözüm ve tutan elim bu oğlumdur. Bundan başka sığına cağım yok. Gördüğünüz gibi garip ve fakirim. Üstelik bu oğul cuğum harp etmesini bilmez. Bir seferin sıcağına, soğuğuna bile dayanamaz. Olur a, başına bir iş gelirse, ben sefil kalırım; kimse halimi sormaz. Diyorum ki müsaade buyursanız ... "
Gülüm Nevfel'e dönüp sefere katılmaması gerektiğini söyledi. Bununla da kalmadı kendisine kefil olduğunu, bu niyet ve azmiyle cihad sevahım zaten aldığını, edilen dua berekatıyla şehitlik mertebesini de kazanabileceğini, artık gözü yaşlı annesinin rızasını her şeyden üstün tutması ge rektiğini anlattı. Ama Nevfel yalvarıyordu:
"Ey Allah'ın elçisi, beni cihaddan alıkoymaymız. Canımı ve başımı Hak yoluna koymanın lezzetinden beni mahrum bırakmayınız. Anneciğime de dua buyurunuz ki Rabbim ona hem sabır versin, hem sehat."
Gülüm arada kalmıştı. Bu sefer nineciğe döndü:
"Ana yüreğidir, elbette eviadı yanında ister, lakin gel bu yiğidini şu hayırlı yoldan alıkoyma!"
Kadın sebatlı çıkmıştı, önce boynunu büküp razı oldu, lakin pir pazarlık yapmayı da ihmal etmedi. Sorudan ve he saptan bed olan Kutlu Neb1 ile dua ve arninin hil afına bir pazarlık:

"O halde ey Allah'ın elçisi, oğlumu evvel Allah'a, ardından da sana ısmarlıyorum. Bizzat koruyup koliayarak onu bana sağ salim getirmeni temenni ederim."

Mekke'ye gidildi. Fetih esnasında Nevfel de herkes gibi çok gayretliydi . Geri dönüşte Sakif ve Hevazinlilerin mücahitler üzerine ordu hazırladıklan haberi gelmişti. Dağlık bölgelerde göçebe hayatı yaşayan haşin ve başına buyruk mizaçlı bu iki kabile, cahilliklerinden ötürü, güçleri ve sayılanyla gitgide kibir küpü olmuşlardı. Mekke'nin fethinden sonra Kure yş'in hemen hemen tamamı İslamiyet'le şereftenmiş iken bunlar gülüme düşmanlık güdüyor, düşmanlıklarını da on bini aş kın Müslüman ordusuna kafa tutarak gösteriyorlardı. Kabile reisierinin kendi aralannda "Muhammed henüz savaş nedir görmedi, ona gününü birlikte gösterelim!" diye kan yalaştık lan

bile söylendi. Galiba Kureyş 'le birlikte çevre kabileler de
Müslüman olunca İslam sınırlannın birdenbire yurtlanna dayanıverdiğini ve sıranın kendilerine geldiğini görmekten
ürkmüşlerdi. Müslüman korkusu çekmektense bir baskın ve rip hepsini toprağa kanştırmak daha karlıydı.
Hevazinlilerin lideri Malik b. Avf henüz otuzlarında, gözü pek bir adamdı. Zekice ve o güne kadar görülmemiş bir plan yaparak kabilesinin kadın ve çocuklarını sefere dahil etti.
Böylece askerlerinin cesaretle çarpışmalarını sağlamış ve dönüp geri kaçmalarını engellemiş olacaktı. Evtas salıra sında karargahını kurduğunda saçlarını çözüp askerlerine
şöyle seslendi:
"Askerlerim, amcaının oğulları! Az sonra Huneyn Vadi si'ne doğru yola çıkıp Müslüman ordusuyla karşılaşacağız.
Huneyn'in kertenkeleleri orada Muhammed'in son çarpış masına şahit olacaklar. Bugüne kadar onun yendiği ordular, sizin gibi kahraman bir ordu değildi ve sizin reisieriniz gibi

de kumandanları yoktu. Bu savaş, harp bilgisiyle bize za feri getirecektir. Aksi takdirde işte karılarınız ve çocukları nız! Onların esir ve köle olmalarını istemiyorsanız, göreyim sizleri!.. Her kim bir Müslüman görürse atından evvel şaha kalkmalıdır. Şimdi kırın kılıçlarınızın kınlarını ve tek bir adam gibi yekvücut olup saldırın. Bilin ki zafer, ilk haml eyi yapanındır!"
Ümmetinin çokluğuyla sevinen gülüm, Huneyn 'e gelince on iki bin kişilik İslam ordusunu bekleyen yirmi bin kişiyle karşılaşıverdi. Ve açtı ellerini: "Allah'ım, bize yardımını indir! Muhakkak sen, onların
"105 bize galip gelmesini istemezsini
Şiddetli savaş tam bir gün sürdü. Malik b. Avf akşama doğru gülümü yenemeyeceğini aniayıp ordusunu geri çeker ken meydancia yetmiş kadar ölü bırakmıştı. Gülümün ordu su ise pek çok esir ve ganimete karşılık orada Allah' a beş

şehit teslim etti. Nevfel'e gelince, o, vaktiyle amin denilen dua gereği yerde' yatıyordu. Gülüm na'şının yanına gelip dua buyurdu:
"Allah sana rahmet etsin. Yarın O'nun huzunına şu başın arşın altında ve misk kokusu içinde varacaksın!"
Nevfel'in na'şi defnedilirken gülümü ayak parmaklarının ucuna basarak yürür gördüm. Ebu Bekir de görmüş olmalıydı ki sebebi ni sordu. Gülümün cevabına çok ama çok sevindim:
"Beni peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, Nevfel'in cenazesine gelen meleklerin çokluğundan ayak larımı basacak yer bulamıyordum. Bir melek, kanadını be nim ayaklarımın altına sermişti de ona basıyordum."
Ertesi gün yola devam edildi. Gülüm Nevfel'in kaybına üzülüyordu. O kadar ki teselli için Allah ona kayıp birini

gönderdi. Sütkardeşi Şeyma'yı. Sa'doğullan yurdunda, henüz küçük bir çocuk iken beraber aynadıklan Şeyma, Halime'nin kızı Şeyma. Malik'in ordusuyla Huneyn'e getirilenler arasın daymış, Müslüma nlara esir düşünce basmış yaygarayı :
"Bilin ki ben efendinizin sütkardeşiyim. Eğer beni bırak mazsanız sizi yaptıklanmza pişman ederim!"
Onu görünce simasından tanıdım. Mücahitler kendisine sert davranmıyorlardı ama o bir türlü esareti kabul ede memişti. Ardı arkası gelmeyen tehdit leri bu yüzdendi. Artık usanan mücahitler, ordu konak verdiğinde, sözünde doğru olup olmadığını öğrenmek için onu huzura getirdiler. Şeyma orada da aynı iddiayı tekrarladı:
"Muham med! Bilesin ki ben senin sütkardeşinim, Şey ma'yım!"
Gülüm yüreğine ılık bir şeylerin aktığını hissetti. Yıllar
öncesinin tatlı hatıral an ... Çocuk Halime geldi gözlerinin
önüne. Onu en son Mekke'de, Büyük Hatice'nin evinde gör müş, hasret gidermişti. Her şeyi dün gibi hatırlıyo rdu. Güzel ve bereketli zamanlardı. Karşısı ndaki kadının Şeyma adını anmasıyla bile dimağını mest eden vefa duygusunu gizlerne ye çalışarak sordu:
"Bunu neyle ispatlarsın?"
"Elbette ki omzumda bulunan küçük diş iziyle; çocukken
ısırmıştın, ha tırlıyor musun?"
Gülüm ün bir şey demesine fırsat kalmamıştı. Şeyma, o de lişmen kadın, omzundald ridayı küçük bir diş izi görünecek kadar yana sıyırdı. O anda gülümün gözleri yaşardı ve ya nakları al al oluverdi. Hakikat, Şeyma idi bu. Beraber koşup oynadıklan, kuzulan otlattıklan ve saklambaç aynadıklan o güzel kalpli kız. Onu yanına oturttu. Pek malızun olmuştu.
Dolagelen gözlerle eski günlerden, anne ve babalanyla olan

hatıralarından, kardeşlerinin hallerinden bahsettiler. Sö zün bir yerinde Şeyma artık dayanamadı, ağlamaya başladı.
Yanağındaki sicim sicim gözyaşları esaretin verdiği hüzün müydü, yufka yüreklilik mi, yoksa aklından hiç çıkarmadığı sütkardeşinin hasre ti miydi, kestiremedim ama gülümün de yanakları ıslandı ve sütkardeşinin teseliisi için ne gereki yorsa yaptı. Nevfel'in kederini böyle bastırdığını düşündüm.
Şeyma da Müslüman oldu ve sütkardeşiyle iftihar etti. Ayrı lırken gülüm Şeyma'ya bütün iyi niyetiyle sormuştu:
"Sevgili kardeşim, istersen, dostluk Vı;! saygı görerek ya nımda otur; istersen, faydalanacağın bazı mallar verip, seni kavmin ve kabilenin yanına döndüreyim."
"Evlad u ıyalim var Muhammed, sen beni kavmimin yanı na döndür!"
Şeyma birazcık duraksadıktan sonra iç geçirdi. Galiba gözündeki yaşları saklamaya çalışıyordu:
"Kuzular ı güttüğümüz zamanlar ne güzel zamanlardı Mu hamm ed!.. Keşke ne

biz büyüseydik, ne de kuzular !"
ŞeYına gülüme sevinç getirmişti ama hüznünü giderme mişti. Soru Medine yakınlarında onu bekliyordu:
"Gazanız mübarek olsun ya Rasülallah! Oğlum nerede?"
Arş'ı seyran, ferşi meydan edinen, Kalem' e hüküm koyup
Levh'i okuyan, bizzat yüce Allah tarafından Taha ve Yasin ile
övülen kutlu kul bu soru karşısında çaresiz kalmıştı. Durak ladı. Uhud etekleri sessiz liğe gömülmüş, kılınatın sevgilisin den cevap bekliyordu. Karşılamaya gelen kadınların şarkıla rı, Rasülullah'la aslıahım öven şiirleri, def sesleri ve sevinç
çığlıkları sanki birdenbire susuvermiş de bütün salıra bu sorunun cevabını duymaya çalışıyordu. Bir an kuşların bile sesl erini kestiklerini hiss ettim. Belki meleklerin de ... Ve göz ler gülüme çevrildi. Söyleyeceği hiçbir sözden önce bu kadar

zorlandığına ben şahit olmamıştım. Yutkundu . Boğazına bir şeylerin düğümlendiğini anladım. Göz lerini kadının yüzün den kaçırmak istiyor ama nezaketinden bunu yapamıyordu.

İnip kucaklamak, teselli etmek istedi ama bunun yaraya mer hem olmayacağını biliyordu. Oğlunu koruyup kollamasını istemişti kendisinden. Ne yapmalıydı, nasıl davranmalıydı?

Bocaladı. Niha yet sağ elinin parmaklarını yumdu ve başpar mağıyla omzunun üstünden arkayı işaret etti. "Geride kaldı!" anlamında bir işaretti bu. Bir an, "acaba?" dedim içimden.

Ama hayır, gülüm hiç yalan söylememiş, kimseyi aldatma mıştı. Şimdi de yapmazdı. O el-Emin idi. Anladım ki elinin işaretinde "Geride bir yerde şehit kaldı!" anlamı saklıydı. Ka dıncık işaretten sonra hiç tereddütsüz bineğin dizginlerini bıraktı. Ama gözleri aranıyordu . Oğlu gerilerdeydi demek?

Öyle anlamıştı. Yine de yüreğine bir ateş düşüverdi. Bekledi ve gelenlere baktı. Gülümden sonra birkaç atlı, birkaç piyade daha geçti. Birkaç kadın daha oğullarına, kocalarına sanlıp kucaklaştı, birkaç zafer şiiri daha okunup mücahitlere ilti fatlarda bulunuldu. Derken gözüne Ömer ilişti. "Halı!" dedi içinden "ömer geliyor, ona soranm." Ömer onu tanıyordu ve az evvel gülüm ün başparmağıyla geriyi işaret ettiğini gör müştü. Yakınına vardığında başını ç.evirdi. Yüz yüze gelme den yanından geçebilirdi belki. Ama hayır, işte ninecik atının dizginini tutuyordu:

"Gazanız mübarek olsun ya ömer! Oğlum nerede?"

Ömer her zamanki o celal ve azarnet haliyle "Anacığım, ne mutlu sana, oğlun cennette!" demeyi ve gülümün mahcu biyetini gidenneyi kurdu. İyi ama ya kadıncık ferya dı basar, sonra da Rasil lullah daha çok üzülürse. Hayır hayır, onun yapmadığını yapmaya kendisini mezun görmedi. O söyle mediyse kendisi de söylememeliydi. Tıpkı gülümün yaptığı

gibi, bir tek kelime etmeden, gülümün yaptığı şekilde sağ
· elini omuz bizasından kal.dınp başparmağıyla geriyi işaret etti. Kadıncık atının dizginlerini bıraktı. Şiirler, şarkılar def sesleri arasında geçenler geçiyor, kavuşanlar kucaklaşıyor du. Ve işte Osman. Kadıncık onun kendi telaşında olduğunu,
Ommügülsüm'ü aradığını hiç fark edemedi. Burada olaca
ğından, kendisini karşılamaya geleceğinden emin bir hali vardı üstelik. Her sefer dönüşünde böyle yapmıştı. Ama işte onu göremiyordu. Sefere çıkarken hasta bırakıp gitmişti.
Şimdi göremiyordu. Onu kaybettiğini anladı. İyi ama sevgili eşi Ommügülsüm olmadan hayat -nasıl çekilirdi? Onsuz ne yapacaktı? Rasulullah'ın ilk kızı Rukayye 'nin acısını görmüş nurunu kaybetmişti. Şimdi ikinci nuru Ommügülsüm'ü de kaybetmişken Rasulullah'a ne derdi? Allah'ın elçisi, kızlan-

na iyi bakamadığını, onları hast alıklara saldığını düşünecek miydi?106 Medine'ye vannca bu haberle bir kez daha ciğeri yanacaktı şüphesiz. Biri hariç bütün çocuklarının ölümlerini görmek bir babayı nasıl yıkar, bitirirdi? Ama o peygamber idi. Acılara dayanmak hususunda da sıradan insanlar gibi olmazdı. Osman kendini kaybetmek üzereyken atının dizgi nine yapışan eli fark etti. Ömer'in az evvel arkasını işaret ederek başından savdığı ninecikti bu.

"Gazanız mübarek olsun ya Osman! Oğlum nerede?"

Osman dikkatle bakınca nineciği tanıdı; Nevfel'in anne si. Şimdi kimsesiz kalmıştı. Onu kendisine benzetti. İçindeki kederi onun kalbinde gördü ve oğlunun şehit olduğu habe rini ona söyleyemeyeceğini anladı. Zarif Osman, duygulu ve hassas Osman ... İki nur sahibi Zinnureyn Osman ... Ommü-gülsüm'ün acısı kalbine henüz inmişken bu kadıncağıza ne söyleyebilirdi? Onu kucaklayıp "Gel anneciğim, birlikte ağ laşalım!" demek geçti içinden ama buna yüreği dayanmaya-

caktı. Ne kendisinin, ne de nineciğin ... Elini kaldırıp arkayı işaret etti. Ömer'in yaptığı gibi.

Şehit Nevfel'in annesine takılıp kalmıştım. Kadıncık sı rayla Ali'nin, Abdurrahman'ın, Arnmar'ın ve Talha'n ın diz ginlerine yapıştı. Hep aynı soru ve hep aynı şekilde geriyi işaret eden kollar. Gülümün arkadaşları her tavır ve edada, her söz ve fiilde olduğu gibi bu konuda da kendisine uyu yorlardı. Mücahitler ilerledikçe kadıncığın umudu azaldı. Oğluyla ilgili kötü bir şeyler olduğunu his setmiş, kendini buna alış tırmaya çalışıyordu. Develerin ve atların hepsi geçmiş, tek tük adamlar ve yaralılar gelmeye başlamıştı. Gözleri herkesi tek tek arayıp taradı. Hemen her baktığını önce oğluna ben zetti ve tekrar tekrar umutsuzluklar yaşadı. Bir ara atının
üstünde Ebu Bekir'i gördü. Yanında Muaz bin Cebel, üç beş adım gerisinde de Zübeyr bin Avvam. Ordunun gerisini al mış rahvan geliyorlardı. Kadıncık son

bir umutla koşup atın dizginini tuttu:
"Gazanız mübarek olsun ya Eba Bekir! Oğlum nerede?"
Ebu Bekir işin en zor kısmının kendisine kaldığını anla yıverdi. Omuzları çöker gibi oldu. O hem doğru konuşmak isterdi, hem de gülüm gibi davranmak. Bütün arkadaşları gülüme uymak konusunda yarışırıar dı ama Ebu Bekir ona uymamaktan en çok korkanlarıydı. Yalan söyleyemezdi. Za ten diğerleri de yalan söyleyemedikleri için şimdi bu acılı anne onun dizginlerini tutuyordu. Gözü ilerilerde Nevfel'in bekleşen eşi ve çocuklarını da gördü. Onlar da babalarını soracaklardı şüphesiz. Ne yapabilirdi, ne yapmalıydı? Göz lerini yumdu. Ağlamaya başladı. Beyaz sakalı ısıamyordu ve ucunu ağzına almış dudaklarıyla birlikte sakallar ını ısırı yordu. "Rabbim!" dedi içinden, "Bize gönderdiğin Kutlu Nebi

gönül yıkmaktan sakındı. Ben ne yapayım şimdi? Nevfel'in
şehit olduğunu ailesine nasıl söylerim? Söylersem senin ha bibine muhalef et
etmiş olacağım, söylemezsem yalana te vessül. Yalandan sana sığınının
Allah'ım, bana yardım et, ya
Allaaaaah! .. Ya Nevfeeel! .. "
Muaz ile Zübeyir irkildiler. Ebu Bekir içinden düşünd ük lerinin sonundaki iki
nidayı açıktan ve bağırarak söylediğini o vakit fark etti. Allah'ın adını anarak
haykırmış ve ardından
Nevfel'i çağırmıştı. Bunu bilinçli yapmadığını ve hiç daha evvel böyle bir hal
yaşamadığını düşündü. Zübeyir'in soran bakışiarına ne cevap vereceğini
kestiremedi. Birden nineci
ğin uzaklara, ordunun geldiği istikamette çok uzaklara bak tığını gördüler. Ve
eliyle işaret ediyordu. Başlar hep birlikte
çevrildi. Bir süvari, okun yaydan-fırladığı gibi fırl amış geli yordu. Tozu
dumana katarak ve kan teriere batarak. Kadın yerinde duramıyor, sevinçten
sanki beli hiç bükülmemiş gibi doğruluyordu. Ebu Bekir ve diğerleri gelenin
kim olduğunu merakla tanımaya çalıştılar. At değişik bir attı. Böylesini daha
evvel hiç görmemişlerdi. Nal sesleri farklı çıkıyordu.
Sanki kanatlı gibiydi. Kaldırdığı toz sanki bir ordudan çıkı yordu. Bu at
mesafeleri aşmıyor da mesafeler onun ayakları altında dürülüp gidiyordu sanki.
Bekleyişleri uzun sürmedi.
Süvari yanlarına geldiğinde kılıcını çekmiş, yüzündeki peçe yi açmıştı:
"Buyur ya Sıddik, beni mi çağırdın?"
Ve bir anne sevincini hayk ırdı:
"Nevfeeel!.. Kuzuuum !.. Oğluumm!"

<<@535>>

630-632
• İslamiyet'in yedi iklim dört köşe ye ya yılışı
• Heyetler ... Heyetler ... İslam'a girmek
üzere kafıle kafıle ...
• Halid b. Velid ve Amr b. As'ın imanı
• Ka'b b. Zübeyr ve Bürde Kasidesi
Seni görmekliğe bin can behadır ya Rasulallah
Seni medh etmek Allah'tan atadır ya Rasulallah
(Şeyyad Hamza)
Seni bir kerecik görmeye bin can feda olsun ey Allah 'ın elçisi; seni öveb ilmek de Allah'ın bir bağışıdır.

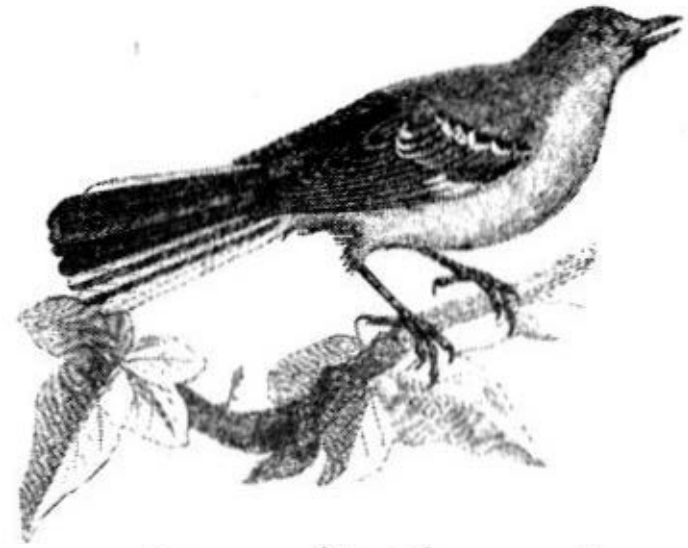

<<@537>>

REGEZ

Ka'b için ...

Doğrulmak istiyor ama kımıldayamıyor; derin nefes al mak istiyor ama boğuluyordu. Avazı çıktığı kadar bağırmak geliyordu içinden ama bir türlü sesi çıkmıyordu. Rüyaydı, biliyordu, ama bir türlü uyanamıyordu işte. Atı imdadına ye tişti:

"Khıırrrrs ! .. "

Sıçradı:

"Ooohhhh! .. "

Hayır, böyle olamazdı, olmamalıydı. Aynı kabusu bu ka
çıncı görüşüydü? Bak işte yine bütün bedeni tere ha tmış, yine elinin ayağının derınanı kesilivermişti. Rüyasında gör dükleri şeyler aslında bildikleri şeylerdi. Babası Züheyr karanlık bir boşluğa doğru çırpınarak düşüyor, kendisine

gökten uzatılan ipi yakalamaya çalıştığı halde bir türlü ya kalayamıyor, ip ona doğru geldikçe o düşme ye devam ediyor, ip geliyor, o düşüyor ve boşlukta çırpınır ken kendisine bakıp
"Oğul!" diyordu, "Sakın ha!"
Ka'b ... Büyük şair. Genç kızların, adını ezbere bildikle ri ve ağzından çıkacak iki dize ile dize geldikleri şöhretin adamı. Kabilesinin övüncü, Arap dilinin hari kası. Bütün çö l ün yakışıklısı. Nereye gitse ikram, kime varsa hürmet gören adam. Neredeyse her kum tanesinin altında bir şairin yaşa dığı şu zamanda, Kftbe duvarında recezleri, kasideleri asılı duran söz ustası.
Onu bir vahada yapayalnız buldum. Taif'ten Medine'ye uçu yor ve su arıyordum. !şte orada, tenha kuytu da, atının yul arını bileğine dolamış öylece uyuyor, uyurken de kıvra nıp duruyordu. Kii.b uslar gördüğü belliydi. Kalbinde bin bir düşünce, birbirine dalanmış fikirler ve kararsızlıklar ...

Uyandığ ında içini dinledim, kabusun etkisiyle bocalıyordu.
Acaba yanlış yolda mıydı? Şiir cininin peşine takılmak yeri ne imanın ardından mı gitmeliydi? Çöllerde gül çağı çoktan başlamıştı. Her yana gül kokusu doluyor, gül rüyaları görü lüyordu. Kulakları, burunları ve gözleri mühürlü olmayanlar coşku içinde güle koşuyorlardı. Gülümün eteğine yapışanlar, kurtulanlar, Allah'a yönelenler artık sağnak sağnaktı. Gü lümden yana bir akın vardı, her yönden ve her iklimden ...
Işığa koşuyordu koşanlar, nura koşuyordu kelebekl er. Büyük demeden, küçük demeden, kadın demeden, erkek demeden ...
Bazen asillerden, bazen dul, bazısı zenginmiş, bazısı kul. ..
Siyah ırktan, beyaz ırktan, kimi elliden kimi kırktan ... Ta Ye men'den, Bahreyn ve Basra'dan, Habeş illerinden ve diyar-ı
Kisra'dan ... Gülüm ün kokusu bahçele ri tutmu ş, gül çağı baş lamıştı; insanlığa insaniyet pek güzel yakışmıştı. Şimdi her

şey iyi, güzel ve doğrudan yana olacaktı. Allah' a giden yolun ilk yolcusu Adem'den gül kervanının arkasındaki son ada ma kadar bütün insaniann sorumluluğundaki iyi, güzel ve doğru. İsa Nebi'nin kitabında "Faraklit" diye anılan müjdey di bu; hakikatin gönüllere yansıyan sesiydi. Artık bi hılların kapısına kilit vuruluyo r ve dünya sevgi ekseninde yeniden kuruluyordu. Sanki İsrafil üflemişti de azamedi sura, bölük bölük bir akın başlamıştı büyükten büyük nura. Kimler ve kimler gelmiyordu ki, kimleri kimler bilmiyordu ki! .. Mek ke'nin fethinden sonra ve Din-i Mübin'den sonra ... Gül ça
ğında imana gülümsemişti yüzler, Lat ve Uzza'nın peş peşe devrilişini görmüştü gözler. Kabe'de bütün putlar yıkılmış, damında Muhamm ed'in ezanı okunmuştu. Bilal'in tatlı se sinden gelince Allahu Ekber; yürekler yerinden fırlayayazdı,
Allah u Ekber! .. Medine mescidi bir nur idi, Müslüman olmak onur idi. Kaç

yüz yıl beklediğim gündü bu; kaç şehidin bekle diği düğündü bu. Mekke fetholmu ş, şirk sona ermişti; gülüm insanlığa yeni bir ruh vermişti. Hidayet ki nasip olmazdı her kula; Allah vermeyince kim araya, kim bula! .. Ama Rabbim verdikçe veriyordu ve mürninler erdikçe eriyordu. Ardı ar kasına gelişler vardı, ardı arkasına yönelişler. Tekrar be tek rar ... İyiye, güzele ve doğruya ... Ve şimdi sıranın bir şairde olduğunu anladım. Hem de ne iyi olurdu? Hisli şair Abdullah b. Revaha Mute'de şehit olmuşken ...

Gülümün hayatında şiirlerin önemli etkilerini görmüş tüm. Okuduğum bütün şarkılarda onu öven şairlere benze rneye çalışınam bu yüzdendi. Savaşlarda şiir ve şairin yeri

çok önemliydi. Hasımıarına yönelik yaralayıcı ve yıkıcı hi civlerle kendi askerlerini öven medhiye ve recezler herkesin dilinde dolaşır, yıllarca kabileler arasında iftiharla okunur du. Gülüm hak dinle geldiğinde şiir öylesine güçlü bir s aldın

veya savunma aracıydı ki Cebrail bu hususta "Şair lere gelin ce, onlar a da sapkınlar uy arlar . Onlann her vadide başıboş dolaştıklarını ve gerçekte ya pmadıklan şeyleri söyledikleri ni görmedin mi?" 107 tebliğini getirmişti. Ayette sözü edilen sapkın şairler Hubeyre, Şafi, Ebu 'Azze gibilerdi ama yine de Abdullah b. Revaha, Ka'b b. Malik ve Hassan b. Sabit gibi gülümü öven şairler, bu ayeti üzerlerine alınmış ve huzura gelip ağlamışlardı:

"Ey Allah'ın Rasülü! Şüphesiz Allah, şair olduğumuzu bil diği halde bu ayetleri indirdi ve biz helak olduk."

Bunun üzerine Cebrail "Ancak iman edip iyi şeyler ya panlar, Allah 'ı çok ananlar ve haksızlığa uğr atıldıklannda kendilerini savunanlar başkadır"108 tebliğini getirmiş ve gü lüm de şairlerine "! şte bu ay ette sözü edilenler sizlersiniz" demişti. 109 O günden sonra şairler, insanları doğru İstika metten çevirip yanlışa, insaf ve adaletten çevirip zulüm ve acımasızlığa götüren şiirler söylemeyi terk ettiler.

Ka'b ta başından beri gülüme muhal efette ileri gitmişti.

Çünkü onun söyledikleri kendi şiirlerinden üstündü. Düşü nüyordu ki şu

Muhammed'in okuması yazması yoktu ama
Allah'ın kendisiyle konuştuğunu söylüyor ve okuduğu hiçbir
şiirle kıya slanamayacak derecede üstün sözleri dillendiri yordu. Kendi şiirlerine

Mekke'de hayran kalanlar çoktu ama
Muhammed'in sözleri Mekkeliler üzerinde bütün şiirlerden, bütün oklardan, bütün kılıçlardan daha etkiliydi ve herkesin hayatını değiştiriyordu. Sözlerini inkar etmek isteyenlerin ona şair dedikleri vakit "Ah keşke şair olsa ydı !" diye geçir mişti içinden. Şimdi de öyle düşünüyordu. Şair olsa ydı her
şey ne kadar kolay olurdu; "Karşılıklı şiirler söyler, birbiri mizi hicve der, kim üstün gelirse diğerini öven bir şiir yazar, düşmanlığı bitirirdik."

Ka'b, bunca zamandır, Müslümanlar hakkında tertip etti
ği beyitler ve kıtaların ne derece şiddetli ve acımasız olduğu nu aklından geçirdi. Bedir'de Kureyş ulularından bazılarının
öldüğünü duyunca "Eğer Muhammed bu adamlan öldürdüy se, valiahi yerin altı, yerin üstünden daha iyidir!" demekle başlamıştı işe. Sonra sayısız küfürname nazmetmişti. Hele
şu kardeşi Büceyr'in Müslüman olması üzerine yazdığı hi civ yok muydu? Şimdiki kabusları da bu galiz beyiter yüzün dendi zaten. Çünkü gülüm şiiri okuyunca çok üzülmüş ve yazanın kanının heder edilmesi işinin Allah rızasına uygun olacağını söylemişti. Bir şiir ancak bu kadar galiz hakaret lerle dolu olabilirdi. Ka'b güya kardeşini Müslümanlıktan vazgeçirmek istemiş, bu yüzden İslam'a sövüp durmayı bir kahramanlık, bir söz ustalığı saymıştı. Oysa şimdi aynı şiir ler hayatı kendisine gittikçe daraltıyordu. Hakkındaki ölüm fermanı yüzünden kimseye kendisini tanıtamıyor, kimliğini gizleyerek yaşıyor, "Ben

şairim!" diye kimseciklere övüne miyordu. Bir zamanlar beyitlerinin okunmasından heyecan duyan adam şimdi okunmasını istemiyor, vaktiyle kendisini pohpohla yan insanla rın yanından kaçıştıklarını görüyordu.
Yıllardır aralarında yaşadığı Gatafanlılardan Müslüman olanlar vardı. Kanı heder edilecekler arasına girdiğine göre orada durması artık tehlikeliydi . Oğlu Ukb e'yi ve eşini ala rak Gatafanlılardan ayrıldı. Kendi obası olan Müzeyne'ye vardığında ise kabilesi eşiyle oğluna kucak açtı, lakin kendi sini himaye etmeye yanaşmadı.
Ka'b, babasını düşündü. Kılbe duvarına şiirleri asılan, herkesin adını hürmetle andığı, Lebid'le birlikte Arap şiiri ne kıvamını veren babası neden ikide bir rüyasına giriyordu?
Kendisine bir şey mi demek istiyordu? Hayatı boyunca onu gıptayla izlemişti. Öyle çırpınıp bir karanlıklar uçurumuna

düşecek adam değildi? Muhtemelen ruhu şimdi kendisini izliyor olmalıydı. Belki de şu cinine söyle yip kendisini ba basıyla görüştürmesini istemeliydi. Ne iyi bir babaydı. Kar deşi Büceyr ile ikisine şiirin her şeyini anlatmış, öğretmiş, usta birer şair olmalannı, bu yüzden saygınlık görmelerini sağlamıştı. Hatta yurtlan Müzeyne'de kıyınetleri bilinmez diye onlan şiirin daha fazla revacı olan Gatafanlılar arasına götürüp orada yerleştirmişti. "Ama" dedi bir an, "öyle olma-yabilir!" Belki de iş tam tersiydi. Gatafanlılar Muham med'le azgınca savaşıp durmasalar belki de yazdığı şiirler başına bunca bela açmayacaktı. Bir başkasının davası için farkında olmadan tetikçilik mi yapmıştı yoksa? Aslında Muhammed'in söyledikleri de o kadar kötü şeyler değildi. Onu Gatafanlılar-dan duyduklan kadanyla tanıyordu. Söylediklerinin ve yap tıklannın hakikatini hiç araştırmamıştı. İyi ama bütün o hi civleri kulaktan dolma dolduruşlarla mı yazmıştı? Ne kadar ahmakça bir iş yaptığını yeni fark ediyordu. Şimdi bu konuyu yeniden düşünmeli, hareket tarzını gözden geçirmeliydi. Kar deşinin gönderdiği mektubu çıkanp tekrar okudu:

"Ağabeyinin iyiliği ve hidayetini ist eyen kardeş Bü ceyr'den büyük Büceyr'e, ya hut Rasillulla h'a hicivler yaza n ağabey Ka 'b ' a,

Bismillahirr ahmanir ra him.

Ey ocağımızın ateşi, ey çadınmızın di reği,

Kur' an'ınfesahat ve belagati kar şısında artık sözün bit- tiğini, şiir in rafa kaldınldığını, pek çok şair gibi sen de ka bul ediyorsan -ki ettiğini biliyorum-...

Bütün div anını toplasan ya hut uykulan terk edip gece gündüz durmadan en beliğ şiir leri söyl esen de Kur' an'dan bir ayetin benzerini söyleyemeyece ğini kabul ediyorsan -ki ettiğini bi liyorum-...

Altın har flerle yazılıp Kabe duvanna asılan yedi şiirin hükmünün kapandığını ve Kur' an'dan sonr a şiirin bir de
ğerinin kalmadığını kabul ediyorsan -ki ettiğini biliyorum
şu söyleyece klerime kulak ver:
Evvelen, yazıp bana gönderdiğin şiirin bir harfinde bile sana gücenecek değilim çünkü üzerimde emeğin. var; lakin
Allah 'ın elçisine yap tığın hakaretlerden çok gücendi m, töv be et.
Saniyen, Allah'ın elçi sine kulak ver ve söylediklerini dü
şün. Mecazlar ve kina yeler gibi değil, teşbihler ve istiar eler gibi değil, mahza hakikat gibi düşün. Onun sözlerinde hiç bir ya lan, kusur, hata ve kötülük bulamazsın. Şair değildir, ama getirdiği ayetler, şiirin pabucunu dama atmıştır . Dü
şün, akıbeti dehşetli olacak kardeş! Sana ve bana kelim eleri yan ya na ve üst

üste di zmeyi öğreten babamız Ebu Sülma
Züheyr sağ olsaydı, şüphesiz Allah 'ın elçisine iman ederdi.
Salisen, gel sen dahi iman et, 'La flahe illallah, Muham med Rasulu llah' de.
Bilesin ki Allah 'ın elçisi dört bir ya ndan bölük bölük gelenleri kabul ediyor , kim bilir belki seni de ka bul eder; d urma koş, gel.:. Medine' de bul beni.
Aksi takdirde
Allah'ın elçisine ve !slam'a yap tığın hakar etler için kılıcım seni bulduğunda boynuna in ecektir.
Böylece biline! .. Ey obamızın keskin dilli si!"
Ka'b, kardeşinin satırlarını bir daha düşündü. Gülümün söylediklerini o güne kadar hiç dikkatle dinlemediğini fark etti. O anda ben ayetlerden okuyarak şakımaya başladım ama kulağı mühürlüydü, beni duyamadı. Oysa gülümün Allah'tan aldığı sözleri dinlemeye şu anda ne kadar da muh taçtı! Hatırlamaya çalıştı. Bölük pörçük bazı sözleri döküldü zihnine. Evet, galiba Büceyr haklıydı. Muhammed'in hiçbir

sözüyle hiçbir kimse yoldan sapmamış, hiçbir kimse felakete sürükl enmemişti. İyilik yapmayı, fakirlere, kimsesizlere ve akrabaya yardımı, komşuyla güzel geçinmeyi, kardeş olmayı söylüyordu.
Ka'b'ın içinde bir dönüşüm başladı. Nasıl olup da bugüne kadar beklemişti? Nasıl olup da bu kadar gafil olabilirdi?
Hayatı bu kadar mı boş yaşamıştı? Şu dünyada yaptığı ne vardı ki onunla övünebilir, oğlu Ukbe'ye miras bırakabilirdi?
Şimdi övündüğü şiirleriyle ileride oğlu övünür müydü, yoksa o da bu şiirleri duydukça boynunu büküp saklanacak mıydı?
"Ben meğer ne hayırsız bir insanmışım !"
Allah Allah!.. Bunu kim söylemişti? Duyduğu ses kendi sesi miydi? Etrafına bakındı. "Delireceğim galiba!"Yine duy du işte. Bu ses gerçekten de kendi sesi miydi? Eğer öyleyse etrafını kötü cinler sarmış olmalıydı. "Kötü cin içimde" belki de!.. Evet, evet ... Bu ses tam da kendi sesiydi. Eğer gittiği yoldan

dönmez, köşe bucak saklanmaya devam ederse buna benzer daha çook sesler duyacağından şüphe yoktu. Ve işte duyuyo rdu ... "Bu çocuk çığlığı da neyin nesi?" Hayır hayır,
"Olamaz!" Toprağa gömdüğü kızının çığlığıydı bu. Muham med kız çocuklarını diri diri toprağa gömmeyi yasaklamıştı.
Sayıklarlığını fark etti:
"Bu Muhammed insanların hayrına birisi olsa gerek. Doğ ru söyleyen birisi. Neydi o söz? Hani Müslümanların söyledi
ği? 'La ilahe illallah, Muhammed Rasulullah!' Böyle mi diye cekti? Müslüman olmak böyle mi olacaktı? Aslında kolay da görünüyordu. İş, kalbi inandırmaktaydı."
Ve Ka'b gülüme inanmak istediğini fark etti. İnanmak ve sığınmak ... Ölümden önce ve ölümden sonra ... Dilinden şiir ler dökülme ye başladı:

"Sadece Allah 'a! .. Ne Uzza'ya ne Lat 'a, 1 Eğer kaçabilir sen kaç Allah'a, 1 Ki msenin kaçamadığı, kaçılamay acak günde ... 1 Kalbin saf ve berrak olursa ve teslim olursan Al lah'a 1 İnsanlardan ve Allah'tan kaçamayacağ ın günde 1 Kurtuldun say, yoksa ... Yoksa ... Yoksa ... "
Atını mahmuzlamış uçuyordu. Gül kokulu Medine'ye ...
Gülümün meclisine, Medine Mescidi'ne ... Kanatlarımı son zamanlarda bu kadar zorladığını hatırl amıyordum. Nura koşan bir süvari; ışığa koşan bir pervane. O güne kadar kim ler koşmamıştı ki? Belki de geç kalacaktı. Şimdi iş, kimseye görünmeden, kimseye tanınmadan ve en uygun vakitte onun eline yapış abilmekteydi. Daha önce böyle yapanlar olduğunu biliyordu. Mahzumoğu ları'ndan Halid b. Velid ile Selımoğul larından şair dostu Amr b. As'ı hatır ladı. Yanlarınca Osman b. Talh a'yı da. Onlar da kendisi gibi azılı düşman iken koşup can havliyle eşiğine düşmüşlerdi soluk soluğa. Mekke'nin fethedilmesinden önce almıştı onların hab erini ve üzülmüş tü. Şimdi seviniyordu. Birden kendine itiraz etti. "Eğer on lar Müslüman olmasalardı belki Mekke düşmez, eğer onlar
Müslüman olmasalardı belki Müslümanlar Mekke'yi düşü remezdi" dediğini hatırl adı. Öyle ya, Osman, olacakları kes tirebilmeyi en iyi bilen çöl kahramanıydı. Amr, Arap yurtla rında ağırlığınca pırlantayla tartılan yiğitlerden bir yiğit idi.
Ya Halid? O şair dostu? İşte o bambaşkaydı . Uhud gününde
Müslümanları mağlup eden süvari birliğinin başında o yok muydu? Şimdi artık "Keşke olmasa ydı !" mı diyecekti? O ken disine ne kadar da benziyordu halbuki ! Hatta o kendisinden
üstündü. Çünkü o yalnızca vezinleri koşturup kafiyeleri vur muyor, atını da öyle koşturup kılıcını öyle vuruyo rdu. Mu hammed'in hizmetine girince, Müslümanların ona Seyfullah

dediklerini duymuştu. İçini dinledi: "Allah'ın kılıcı ha? Ben de bir kılıç olmadıkça yazıklar olsun bana!" Anlatılanlara göre her üçü de, Müslümanlara karşı yaptıklannın iki katını
şimdi Müslümanların düşmanıarına karşı yapmaya and iç mişlerdi. Buna yüzünü ekşitti:
"Bu yemin mutlaka benim kellemi almak için de geçerli olacaktır. Ona göre gitmeliyim!"
Korktuğunu fark etti. Atını durduracak gibi oldu. Ne yapı yor ve nereye gidiyordu? Bu kadar zamandır küfredip yerdiği adamlarla yan yana nasıl dururdu? Onlann yüzlerine nasıl bakardı? Muhammed' e ve Müslümanlara küfürlerle dolu hi civleri herkesin ezberindeyken, onları aşağılayan ve yerin dibine geçiren mısraları ortadayken bu gidiş nasıl bir ne tice verecekti? Hem

sonra hakkında ölüm kararı verilmişti.
"Ka'b canından korktu, Müslüman oldu!" denilmesine nasıl tahammül ederdi? İyi ama içindeki bu huzur da neydi? Onu coşturan, atını ş aha kaldıran ...
Yol boyunca bir şiir nazmetmeyi düşündü. Macerasını anlatmalı ve kendisini affettirmeliydi bu şiir. Kardeşi mek tupta Allah elçisinin gelenleri kabul ettiğini yazıyordu. Onun huzuruna vardığında herkesten ayrı olarak o şiirle af dile-
meliydi. Değil mi ki şairdi!.. Ve başladı kafiyeleri sıralamaya:
"Suad'ın aynlığı yetmiyormuş gibi ... Söz taşıyanlar iki ta rafı n arasında 1
'Sen kendini ölmüş bil ey Ebu Sülma 'nın oğlu' diyorlar durmadan ... "
Atı kan tere batmış vaziyette Medine kumlannda yavaş ladığında kızıl tepeciklerin ardında gün iniyordu ve beli de
çatlamak üzereydim. Yol boyunca bir şiir tertipiemiş ve söz leri pek rana düşmüştü. Elli dokuz beyit, su gibi akıyor, biri diğerinden daha güzel belagat ve fesahat ile o güne kadar

söylenmiş manzumeleri gömüyordu. Ka'b'ın o güne kadar yazdığı bütün şiirleri terazinin bir kefesine, bu kasideyi de diğer kefesine koysalar, şüphesiz bu kaside ağdırırdı. Yüz lerce müptezel yergiye karşı şaheser bir övgü. Üstelik de Refref'in süvar isi, iki cihanın serveri, Allah'ın sevgilisi Mu hammed Mustafa adına bir övgü. Altı beyit de yalnızca onu anlatmakta ... O güne kadar pek çok şarkı söyledim ama bu
şiiri bestelemek ve gülüm için bunu şakımak bir bahtiyarlık olacaktı. Şair Züheyr'in şair oğlu Ka'b gerçekten kelimeleri en zarif şekliyle kullanmış ve söyleyeceğini yığın yığın sa natla yağurarak söylemişti. Yarın, gülüm ün bu şiiri çok beğe neceğini düşünerek uykuya vardım; Ka'b'ın gece gizlendiği hurma bahçesinde ...
Mescid-i Nebi'de sabah namazı pek revnaklı olurdu. Bu gün daha bir kalabalıktı. Yine çevre yurtlardan pek çok in san gülümü ziyarete gelmişti. Ka'b cemaate

katıldı. Herkesin yaptığını yaparak ve yüzünü fazla kimseye göstermeyerek. .. Namaz bitince gülüm misafirlerle tek tek ilgilendi. Çevresi
çok kalabalıktı. Rakiplerim her gün çoğalıyordu. Herkes be nim gibi ona aşık olmuş, yanından ayrı lmak istemiyorlardı.
Ve Ka'b aradan sıyrılıp onun oturduğu hasırın önünde diz
çöktü. Yavaşça elini uzatıp mübarek elini tuttu. Sanki bir ahit yapacak gibiydi. Gülüm bu adamı daha evvel hiç görme mişti. Herkese yaptığı gibi merhamet ve sevgiyle gülümsedi.
Ka'b yapacaklarını o gece ben uyurken planlamış olmalıydı:
"Ey Allah'ın Rasulü! Ka'b b. Züheyr tövbe etmiş, bir Müs lüman olarak huzur unu za gelmek istiyor. Size getirsem, onu bağışlar ve eman verir misiniz?"
Sevgi, merhamet ve şefkat peygamberi gülüm hiç tered düt etmedi. Ka'b'a kızmasının sebebi şiirleriyle Müslüman-

lan üzdüğü içindi. Tevbe edince bu üzüntü ortadan kalkacak, dolayı sıyla Ka'b ile bir meselesi de kalmayacaktı.
"Evet!"
"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhamme den abdühu ve ra sulühu"
Herkes şaşkın ona baktılar. İçlerinden, "Rasülullah'ın eli ni tutup bırakmayan bu adam da kim ola?" diye sorduklan hallerinden anlaşılıyordu. Ama onu gülüm sordu:
"Kimsin sen?"
Eli elindeydi. Sıcaklığını duyuy ordu. Yü zünde merhamet vardı. Böyle bir çehre kendisine bir kötülük yapmazdı. Fısıl dadı:
"Ey Allah'ın elçisi, Ka'b benim!"
Sesi duyulmu ştu. Birkaç hançer aynı anda kımndan sıyn lıverdi. Dört bir yandan haykırı şlar vardı:
"Ya Rasülallah, izin ver şu Allah düşman ının boynun u vu rayım !"
Gülüm eliyle herkesi yatıştınp onu kabul etti:
"Bırakınız onu. O pişman olarak gelmiştir ve yüzünü
Hakk'a dönmüştür , artık eskisi gibi değil!"
Ka'b'ın zehir kusan dilini koparmak isteyenler, ağzından bal damlarlığını görünce hayrete düştüler. Bir şey nefisle is tenince kolay olmuyor, ama gönülden İstenince hiç gecikmi yordu. Vakti gelmişti; "Suad'ın ayrılığı yetmiy ormuş gibi . . . " diye başladı şiirine. Ben de herkes gibi dünkü şiiri yeniden dinieyecek olmanın heyecanını duydum. Lakin Ka'b ikinci beyti hatırlayamadı bir türlü. Olamazdı, Allah'ın elçisinin huzurunda, anlatılacak onca konu, söylenecek onca kafi ye varken dili tutulmak Ka'b'a yakışmazdı. Hatırlamak için kendini hiç zorlamadı ve o anda içinden gelen her şeyi yeni den anlattı. Yine elli dokuz beyit halinde ama bu sefer tam on

beyitte gülümü anarak. Şiir yine su gibi aktı, gülümün mecli sinde bulunan herkes kasidedeki ihtişamdan mest, gönülleri lezzet üstüne lezzet kapladı. Müminlerin efendisi ilk kez bu kadar hasbi ve bu kadar sahici mısralarla övülüyo rdu. Şiir baştan sona samimiyetti. Herkes inandı ki Ka'b gerçek bir mürnin olmuş, gülümeta yürekten iman etmişti. O anda naz medip yüksek perdeden söylediği beyitlerin neredeyse tama mı yıldız yıldız parlıyordu:
"Rasulullah'ın beni uyardığı haber ver ildi bana 1 Oysa af umulur Elçi'nin nezdinde 1 Mahkum etme beni söz taşıyıcı lann sözleriyle 1 Suç işlemediğim halde, çok olsa da hakkım da dedikodular 1 Şimdi öyle bir makamda bulunuy orum ki ben 1 Burada görüp işittiklerimi bir fil görüp işit seydi, ti trerdi muhakkak 1 Yüce Pey gamber' e karşı hiçbirit irazda bulunmadan uzatıyorum 1 Sağ elimi, onun adaletli eli ne ...
Gayn söz onundur 1 Gerçekten kendi siyle ay dınlanılan bir nurdur Pey

gamber 1 Ve Allah 'ın, kınında n çekilmiş bir kılıcı dır o 1 Yeryüzündeki kötülükleri yok etmek için ... "

Gülüm şiirin burasına gelindiğinde Ka'b'ın elini bırak tı ve üzerinde bulunan Yemen dokuması bürdesini çıkarıp onun sırtına koydu. Bu takdir edişten sonra arkadaşları o

şiire "Bürde Kasidesi" dediler. Ka'b, gülümün hediyesi olan bu hırkayı ömrü boyunca sakladı, korudu ve her zaman, her yerde onunla iftihar etti. Yıllar sonra Muaviye, on bin dirhem vererek onu almak istediğinde de cevabını pek beğenmiştim:

"Rasulullah'ın hırkasını giyme hususunda kimseyi nefsi me tercih etmem!"

<<@551>>

632

• Son peygamberin son seferi öncesinde
Medine' den Mekke'ye son ziyaret
• İslam bayrağı altında toplanan mürninler
• Umre ve hac
• Arafat ve evrensel mesaj: Veda Hutbesi

Senin şevkınla silret buldu hilkat ya Rasulallah
Semaya tal'atından geldi satvet ya Rasulallah
(Nigiir Hanım)

Yara tılış, senin özleminle suret buldu ey Allah'ın elçisi; ve sernalara senin nurundan bir heybet yansıdı.

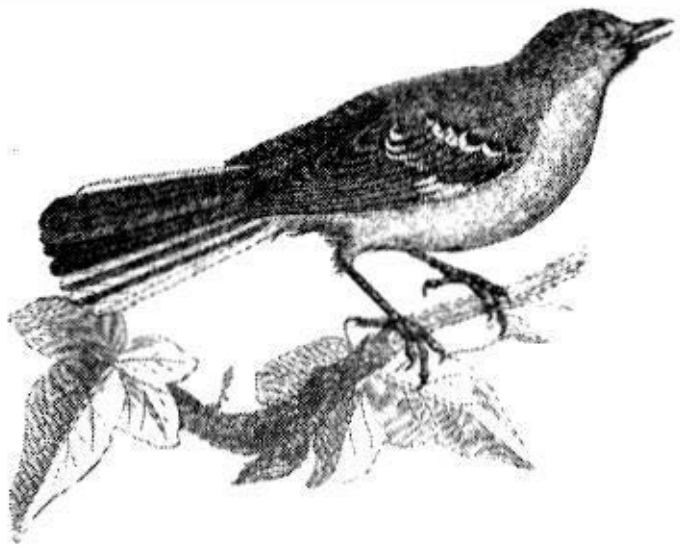

<<@553>>

iLfiHi insanlık için . . .
"İnsanlar! .." dedi, yirmi iki yıldır çalışıp di dinerek Allah'ın kendisine verdiği görevi tamamlamanın sevinci ve insanlığı
özüne döndürmenin hazzıyla "İnsanlar!.." Bu hitap insanla ra değil insanlığaydı. İnsanlar öz kimliklerinden uzaktaydı

çünkü, Allah' a kulluktan uzaktaydı. İnsan olmak, insaniyedi olmak yeterince itibar, yeterince iltifat idi. "İnsanlar!.." ifa desi bütün insanlığa seslenişti; bu yüzden başka bir sıfata gerek duymadı, yalnızca "İnsanlar!.." diyerek başladı sözleri ne. Değerli, kıymetli, sayın, muhterem, aziz gibi iltifat sıfat lannın hiçbirine gerek duymadan "İnsanlar!.." dedi. Gerçek insan olmak, bütün bu sıfatıann da sahibi olmak; insanlı
ğın hakika tine ermek demekti çünkü. Yüzyıllardır yaratılan insanlar içinden seçilmesi de, hak ve hakikat adına süren

mücadelesi de bunun içindi. Allah'ın, yaratılmışların en şe reflisi olarak muhatap aldığı insanı özüne döndürdükten sonra onlara yalnızca "İnsanlar! .. " demesi yeterdi. Çünkü bu, savrulan insanlığı merkezde birleştirmek ve onlara yeniden insan olduklarını hatırlatmak demekti. Kendisini dinleyen ler kaç yüz yıldır insanlıktan çok uzak yaşamış zavallıların

çocuklarıydı ve şimdi kendilerine dönüyorlardı.
"!nsanlar! Sözümü iyi dinl ey ini z!"
Kadın, erkek; genç, ihtiyar yüz bini aşkın kalbe hitap edi yordu. Çı t çıkmayan Arafat salırası dalga dalga bekleyişte, halka halka dinlemedeydi. Hiçbir el hareket etmiyor, hiçbir ağız açılmıyor, hastalıklar acısını yutkunuyor, derınanı ke silen dizler bir çöpü bile kımıldatmamak için heykel kesili yordu. Arafat'ta o güne kadar Arap yurtlarının gördüğü en ihtişamlı kalabalık vardı ve ses olmasın diye heyecanların gözyaşları gönüllere damlıyor, kanlar kalp çırpıntıları du- yulmasın diye damarlarda donacak gibi oluyordu.
Kılbe'deki putların parçalanmasından ve bütün Kure yş'le birlikte Arap kabilelerinin peş peşe Müsl üman olmasından sonra gönüllerden gönüllere nur yolculukları başlamış, dört bir yandan herkes akın akın nura koşmuştu. Gülüm sevinç liydi, huzurluydu. Ekilen tohumlar fidana duruyordu. Her birinde yedi başak, her başakta yetmiş dane. Huzuruna dur madan heyetler geliyor, her biri kabilesi adına Müslüman olduklarını bildiriyor, gülüm de uzak yakın demeden Müslü man olan her kabileye arkadaşlarından öğretmenler gönde riyordu. Bir yıl içinde yüzbinler böyle oluşuverdi.
Niha yet neşeli şarkılar söylüyordum. Hicretten bu yana geçen on yılın en güzel şarkıları. Medine civarına konan sa yısız kabileye ·sesimi duyurmanın baht iyarlığı içindeydim.

Derken Medine'den yeni bir sefer başladı. Zilkade'nin yirmi beşinde ... Öğleyle ikindi arasında ... Bambaşka bir fetih için; gönüller fethi için ... Gülüm hacca gidecekti. Zülhuleyfe 'ye gelince saçlarını tarayıp güzel kokular süründüğünde anla dım bunu. Yüzyıllardır ilk kez Kabe'nin yalnızca Müslüman hacılar tarafından tavaf edileceğini düşündüm. İçinde put olmadan ve yalnızca Allah adı anılarak ... İşte bu, zaferin ta kendisiydi. Güzeller güzelinin risalet zaferi!.. Kabe yüzyıllar sonra yeniden kendisi olacaktı; Kabe dostum İbrahim'in KB.- be'si, Hanif dinin mabedi olacaktı. Gülüm, yolda "İbrahim'in mirası" derken ve kendisiyle birlikte hacca niyedenenleri
"Allah'ın halkı" olarak nitelerken bunu anlatıyordu. Yü rür ken şarkılarımı dinleyen otuz bin kişi ve başlarında Habi bullah ... Sevinçten ağlamak istiyordum. Gülüm Muha mmed, dostum İbrahim'in ayak izlerinde tekbir getirecek, Allah'ın adını yükseltecekti . .. Nasıl ağlamazdım?
Zülhu leyfe'den sonra kalabalık arttıkça arttı. Bütün ır maklar büyük bir nehrin yatağına koşar gibi mürninler akıp akıp geldiler ve çölün sıcağını gönül serinliğine çevirdiler.
Silahları yoktu ama dillerinde tekbirleri vardı. Mücadeleler ve korkular geride kalmış, gönüller şad ve gözler yaşlıydı.
.
Sefer meşakkati had safhada ama ruhlar huzurluydu. Yollar uzadı, uzadı ve ta m ah ş ere bağlandı. .. Büyük heyecan her kesin kalbini inceltmiş, müminin hüzünlü hali bütün çölü bir ışık gibi kaplamıştı. Gülüm herkesin duyabileceği sesle o güne kadar hiç söylemediği sözler söylüyordu. Ben bu sözleri tanıyordum. Dostum İbrahim, oğluyla birlikte Kabe'nin inşa atını bitirdiklerinde böyle demişti. Cebrail'in aynı cümleleri gülüme de öğrettiğini anladım. O cümlelere telbiye dediler.
Bir dua gibi ama bir teslimiyet. .. Bir kulluk gibi ama bir te
şekkür ... Arkadaşları gülümün söylediklerini tekrar etmeye

başladılar. Her birkaç adımda bu cümleler bir halka daha genişledi ve kısacık bir süre içinde gözlerden yaşlar akarak karşı ufuklardan ve tepelerden yankılandı: "Lebbeyk! .. AUahümme lebbey k!.. 1 Buyuur, AUah'ım buyuuur! .. İşte buradayım, emrine koştum, buyuu r! .. Senin hiçbir ortağın yoktur. Buyur Allah'ım, buyuuur! Hamd sana mahsus tur, nimet de senin, mülk de senindir ... Hiçbir orta
ğın yoktur 1 Lebbeyk! .. Allahümme lebbey k!.. "
Bir gün, iki gün, beş gün ... Gittikçe büyüyen bir insan seli, gittikçe büyüyen teslimiyet, gittikçe büyüyen hıçkınklar ve gittikçe büyüyen İslamiyet ... Seyyale, Ravh a, Osaye, Suk ya, Ebva, Kudeyd ve Gamim ... Kah ikindi, kah sabah, bazen teheccüd, bazen zuhr ... Allah adı, Allah zikri ... Onuncu gün de, Zilhicce'nin beşincisinde Pazartesi günü Merruz zah ran'a vardık ... Mahşeri bir kalabalıkla ... Güneş b attı batıyordu.

Önde gülüm, ardında ümmeti. Mekke'ye gusül abdesti almış ve sabah namazını kılmış olarak girmişti. Fetih gününde gir diği yerden, Batha'daki yukarı vadiden ... Dostuð İbrahim'in yürüyen hayalini gördüğüm yerden.

Mekke onu büyük bir izdihamla karşıladı. Gelenler mi
çoktu, bekleyenler mi seçmek zordu. Gelirken, her yer boşal mış da insanlar yalnızca Mekke'ye yürüyor zannetmiştim;
Mekke'yi görünce de herkes buradaymış da dışarıda kimse kalmamış gibi anladım. Kclbe haremini kaç yüz yıldır hiç bu kadar kalabalık görmemiştim. Mekke'nin harerne yakın so kaklarında adım atma imkanı yoktu.

Gülüm doğruca Kclbe'y e gitti. Bir zamanlar kendi elleriyle duvara yerleştirdiği Hacerülesved'i selamıayıp tavafa başla dı. Dünya dönüyordu, başlar dönüyordu, kalpler dönüyordu ve gülümün kalbi, Kclbe'yle bütünleşiyordu. Bir ara Kclbe mi

gülümün çevresindeydi, yoksa gülüm mü Kılbe'nin; aynı nma varamadım. Çünkü Kabe yeryüzünün kalbiydi ve gülümün kalbiyle aralarında bir nur akımı başlamış, dönüşün her adımında bu akımdan müminlere tekbirler, salavatlar, dualar yağıyordu. Tavaf bitince dosturnun hatırasını yaşatan
Makam-ı İbrahim ile Kılbe arasında iki rekat namaz kıldı.
Ardından Safa Tepesi'ne vardı ve dosturnun mübarek eşi, İs mail'in annesi Hacer'in hatırasını tazele yip Merve'ye doğru sayini tamamladı.
Ertesi sabah, namazdan sonra Mekke'deki yüz bin nur heykeli, beyaz ihramlannın içinde gülümün peşinden ta ak
şama kadar d ura dinlene, zikrede oku ya Ebtah, Mina, Nemira yoluyla Arafat'a geldiler. İşte hac başlıyordu. Bilal'in güzel sesiyle ovalar çınlamış, nurani kalabalık rükusu ve secdesiy le, duası ve arniniyle yüce Allah'ı anmışlardı.
Yolda bir yan dan gülümün huzuru, diğer yandan dostum İbrahim'in hatıralarıyla mest idim. Özellikle de Mina'da duygulanmı ştım.
Dostum İbrahim'in yaptıkları dün gibi hatınmdaydı. Şeytan bir türlü peşini bırakmamış, onu caydırmak için kalbine girmeye çalışmış o da yedi defa dönüp dönüp onu taşlamış, kovmuştu. Yarın gülüm ve asha bının onun hatırasına burada yedişer taşı Cemerat'a fı rlatarak benlikleriyle mücadele ede ceklerini ve ondan sonra kurbanlarını keseceklerini henüz bilmiyordum. Beraberlerinde getirdikleri mübarekleri Kıl be'ye varmazdan evvel, burada kurban· edeceklerini ve İsma il'in anısına bir atıfta bulunacaklarını keşfettim. Nefislerin kurban edilişi anlamına gelecekti bu. Yüzyıllardır kabaran, azan ve vahşileşen nefislerin yok edilmesi, insanın nefsine galip gelişinin göstergesi olacaktı.
Gülüm bütün ömrünü buna harcamış sayılırdı. İnsan, nefsine kurban mı olacak, yoksa nefsini kurban mı edecek? Allah'ı bir bildikten sonra

nefsin kurban edilmesi gerekiyordu çünkü. Üstelik kurban bir şükrün de adıydı; dostum İbrahim'in oğlunu kurban et mekten kurtuluşunun şükrü ... De d esi Abdülmuttalib'i ve ba bası Abdullah'ı hatır ladı. ..

Yol boyunca dostum ile gülüm arasında hiç durmadan kı yaslamalar yaptım. Bir keresinde "Ben en fazla babam Hz.

Adem 'e benzerim; pey gamberler içinde bana en çok beze yen de atam lb r ahim'dir," demişti. Şimdi fark ediyordum ki dostum İbrahim, gülüme çok benziyordu. Galiba gülümün gelmesi için İbrahim bir öncü idi diye düşündüm.

"Alemlere rahmet olanın atası İbrahim," dedim içimden, "güzel soylu İbrahim, sen ne güzel dost idin ve tarunun Muhammed ne güzel bir sevgili!"

Muhammed adını anınca elbette "Sallalla hu aleyhi ve sellem " dedim. Çünkü artık gülüm ün adı anılan her yerde "Salat ve selam onun üzerine olsun" demek herkes için olduğu kadar benim için de bir nimettir. Bugün, bura da, Arafat

sahrasında, kızıl devesinin üzerinde "İnsanlar! " diye başladığı şu hutbe de zaten bunu göstermişti. İnsan lığın değişmez kural, kanun ve nizarniarını bir nasihat diye müstakbel hacılara anlatması, insan hakianna dair sınırları belirlemesi ve insanlığa bir ışık yakması bundandı. Her pey gamber -dostum İbrahim de dahil- insanların güzel bir ha yat sürdürmeleri, birbirlerine dürüst davranmaları, Allah' a ve diğer varlıklara karşı hak ve sorumluluklarını yerine ge tirmeleri için tebliğler getirmişlerdi. Nebiler sultanı, rab metin sakisi ve Refref'in süvarisi gülümün tebliği ise bütün geçmiş tebliğierin en gelişmiş, en kapsamlı haliyle yeniden harmanlanmasıydı. Bir şeyi anladım; kıyamete kadar artık başka bir gül açmayacaktı ve bütün insanlık malışer yerinde
Allah'ın huzurunda toplandığı zamana kadar onun ıtırları ve desenleriyle yaşayacak, ondan saptıkça yolunu kaybedip

sancılanacak, ona sarıldıkça aydınlanıp derman bulacaktı.
Şimdi şu kızıl devenin üzerinde söyledikleri hemen hemen bunun bir özeti gibiydi: Yüz bini aşkın insan kulak tutmuş dinliyor, sesi başka seslerle çoğaltılarak koca salıranın her köşesine ulaştırılıyordu:
"İnsanlar! Sözümü iyi dinl eyi nizi Bilmi yorum, belki bu seneden sonr a sizinle burada bir daha buluşamayaca ğım.
İnsanlar! Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylannız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz nasıl müba rek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü tecavüzden korunmuşt ur.
Mürninleri Size iki emanet bırakıyorum, onlara sanlıp uydukça yolunuzu hiç şaşır mazsınız. O emanetler Alla h'ın kitabı Kur' an-ı Kerim ve pey gamberinin sünnetidi r.
Ashabım! Sözümü iyi di nleyiniz ve iyi belleyi ni z. Müslü man Müslüman 'ın kar deşidir ve böylece bütün Müslüman lar kardeştir ler. Bir Müslüman'a kar deşinin kanı da, malı da helal olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile verm işse o başkadır .
(...)
İnsanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz
Adem'in çocuklarısınız. Adem ise topraktandır. Arap 'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olma dığı gibi kırmızı tenlinin siyah üzerinde, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takva da, Allah'tan korkmadadır. Allah katında en kıymetli olanınız
O'ndan en çok korkanınız dır. Azası kesik siyahi bir köle ba
şınıza amir olarak tayin edilse sizi Allah'ın Kitabı'yla idare ederse onu dinleyiniz ve itaat ediniz. Suçlu, kendi suçundan başkasıyla suçlanamaz. Baba oğlunun suçu üzerine, oğlu

(. . .)

,--&#xfffd; da babasının suçu üzerine suçlanamaz. Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız: Allah'a hiçbir şeyi or tak koşmayacaksınız. Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı haksız yere öldürmeyeceksiniz. Zina yapmayacaksınız.
Hırsızlık yapmayacaksınız. Ben, insanlar 'La ilahe illallah' deyinceye kadar onlarla cihad etmek üzere emrolundum. On lar bunu söyledikleri zaman kanlarını ve mallarını korumuş olurlar. Hesapları ise Allah'a aittir."
Hasta gönüller in tabibi ve Hak Taala'nın babibi gülümün nasihatini böylece tamamladığını anladım. Sözleri, arkadaş larına bir tür veda gibi geldi bana. Çünkü Arafat'ı dolduran mahşeri kalabalığa şöyle bir soru sordu:
"İnsanlar! Yann beni sizden sor acaklar; ne diyec eksi ni z?"
Bu soru bir tür ihra idi. Yaptığından razı, yaptıklarından razı olanların karşılıklı ibrası. Gülümün arkadaşları böyle bir soru beklemiyorlardı. Yine de hiç tereddütsüz cevap ver diler. Birinin sesi diğerine karışınıyar gibi berrak cümlelerle ve birbirleriyle sanki sözleşmişçesine aynı kelimeleri kulla narak:
"Allah'ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifeyi hakkıyla yerine ge tirdiniz, bize vasiyet ve nasiha tte bulundunuz, böylece şeha det ederiz"
Gülüm bunun üzerine son olarak nazil olan ve Kur'an'ı tamamla yan vahyi tebliğ etti. Bundan böyle ümmeti Allah'ın
üzerlerinde ki haklarını ha kkıyla teslim edecekler diye umu yordu. Bu tebliğ aynı zamanda kendi hutbesinin de sonuydu .
Allah'ın sözüyle gülümün sözünün bu ayette buluştuğunu anladım:
"Bismillahirrahmanirrahim: Bugün kdfir olanlar dini niz den ümi tlerini kestiler. Artık onlardan korkmayın, benden

kork un. Ben bugün dinini zin hükümlerini ve size nimetimi tamamladım. Sizin için din olar ak İslam'ı beğendim !"11 0

Ortalık birden sessizle şiverdi. Az evvel haykıran ve gü lüme razılık bildiren o kalabalık sanki yeryüzünden çekilip gitmişti. Arafat salırasında yüz bini aşkın insan vardı ama herkes tenha bir gecede, bir sese hasret, yapayalnız kalmış kadar ıssızdı. Gülüm bunu önceden biliyormuş gibi çevre sine bakındı. Sonra şehadet parmağını kaldırdı. Ardından müminlerin üzerine bir müşfik dal uzatır gibi indirdi. Ma vera kafesinde Allah'ın bizzat öğrettiği tuti, son şakımasıyla ümmetini mest etmiş, tasdik alıyordu. Üç kere eliyle birlikte tekrar ettiği cümlesini herkesin tek tek duyduğunu anladım:

"Şahit ol ya Rab!"

"Şahit ol ya Rab!"

"Şahit ol ya Rab!"
Ve ansızın bir feryat koptu. E zel kadar eski ve ebed kadar yeni olan din tamamlanmıştı. Ağlayanlar, hıçkıranl ar, tekbir getiren! er, salavat ve telbiye okuyanlar ... Herkes gibi benim de içimi bir hüzün kapladı. Gülümün sözleri bir vedayı dil lendirmişti. Yüreklere hasr etin çöktüğü andı. Biliyordum, hiç kimse birbirine dillendirmese de hepsi Allah elçisinin öm rünün sonuna geldiğini düşünüyorlardı. Pek çoğu da bunu aklından söküp atmak için "Şimdilik haccı tamamlamak ge rekiyor, " diye kendini oyalayıp kalabalığın sesine uymaya başladılar:
"Allah u Ekber, Allah u Ekber! La ila he illallahu va 'llahu ekber! Allahu ekber ve li 'lla hi 'l-hamd!"

632

• Bir kab ir ziyareti ...
• Hummalı baş ağrısıyla elen hastalık
•
• Mescide gidernemenin üzüntüsü ve Hz.
Ebu Bekir'in imamlığı
• En yüce Dost'un katına ...
• Müminlerin üzüntüleri, Hz. Ömer'in tavrı ve Hz. Ebu Bekir'in onları teskin ediş i
• "Sallallahu ala Muhammed 1
Saliallah u aleyke Ahmed"
Senin derdinle yanmak bir saadet ya Rasulallah
Şu alemde hernan sensin hakikat ya Rasulallah
(Laedril

Gönüllerin senin derd inle yanması bir saadettir ey Allah'ın elçisi;
çünkü şu alemde yegane hakikat sensin ...

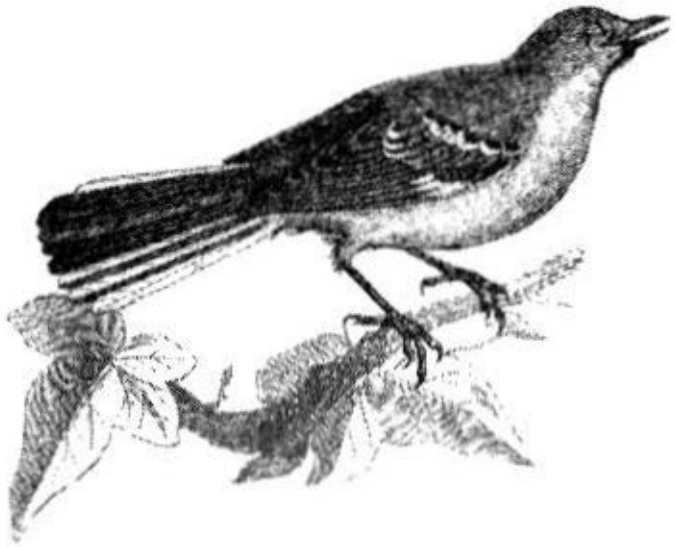

Nfi.fiT
Gülüm için ...
Hac tamamlanmıştı. Mekke'ye son bir kez bakıp oradan ayrıldığın da, hicret ettiği zamanki bakışını hatırladım. En az onun kadar hüzün doluydu. Mekke'de son ziyaret ettiği yer, kendisine ilk inanan kişi, müminlerin ilki sevgili eşi Büyük
Hatice'nin kabri olmuştu. Onu çok özlediğini hi ssettim. İçim burkuldu. Veda vakti yaklaştı demekti. Arafat salırasında va siyetini de yapmış sayılırdı. Dostum İbrahim ile anlaşma mızı hatırladım ve derhal şarkılarımı saydım. Evet ya, sıra kırkıncıdaydı. Göz yumup açıncaya kadar bana verilen saa detin sonuna gelivermiştim. Allah'ı m!.. Zaman ne çabuk da geçmişti.
Şikayet değil maksadım; alemierin en güzel gülüyle geçen bunca hatıradan sonra asla şikayet değil. Lakin ayrılık ... Ah

ayrılık ... Arkadaşlarının hiçbiri onunla benim geçirdiğim zaman kadar uzun zaman geçirmemişlerdi. Tam altmış üç yıl her yerde, her zaman takip etmiş, yanında olmuştum. Be nimle bu hususta olsa olsa Ebu Bekir yarışabilirdi. Diğer leri ise ancak sayılı birkaç yıldan bahse debilirler. Rengiyle boyandığım, kokusuyla yandığım güzeller güzeli gidecekti demek?
Elbette üzülecektim, hatta herkesten çok üzülecek tim.
Ebu Bekir'in bile onun ayrılığından benim kadar etkilenece
ğini zannetmiyorum. Eşi Aişe? Hayır, hayır! .. Belki kızı Fatı ma? Çünkü o gülümün yaşayan tek evladı, ciğerparesi, bir tanesi, yeganesi, canı ... Gülüm, Baki Kabristanı'nı ziyarete gittiği gece yarısında, kendimi Fatıma ile özdeşleşt irmeye ve his lerimi onun hisl eriyle ölçmeye bu yüzden karar verdim.
Ayrı lığını en derinden hissettiğim zamandı çünkü o.
Huyuydu, yatsıdan sonra yatar, gecenin ikinci yarısında ibadet için yeniden kalkardı. O gece biraz erken uyandı ve hizmetinde bulunan Abdullah'a katırını eyedemesini söyle di. Dediğine göre ölülere dua etmesi emredilmişti.
Beraberce
Baki Kabristanı'na vardılar. Ben de terennümlerirole onlara eşlik ettim. Gülüm kabirierin başında tek tek durdu, her bi riyle görüşüyormuş gibi konuştu ve dualar etti. Kabir ale minin ve öte dünyanın nasıl olduğunu anlamaya çalışıyordu zannederim. Kendisine bir ev ve ev için geçit beğenir gibiydi. İçinde ebedi kalınacak bir yurt. Birden irkildim. Çünkü ben dünyalık idim. Onunla bu geçitten sonra devam edemeyecek tim. Dilim lal oldu, ş ar kım kesildi. Özellikle de Abdullah' a halini açıkladığı anda:
"Dünyanın bütün zenginliklerini, uzun bir hayatı ve so nunda cennete girmeyi de; Rabbirole hemen buluŞmayı ve cennete hemen girmeyi de seçebilir im!"

Konduğum mezar taşından yuvarlanayazdım. Allah ile hemen buluş mayı seçeceğini biliyordum. Uzun bir hayatı seçmesi için Abdullah'ın yalvarmalarının boşa gideceğini de.
Nitekim hemen o sabah şiddetli bir baş ağrısıyla uyandı.
Mescidde saf tutan müminlere, kıyamda veya rükuda, sec dede veya kaidede ağrının şiddetiyle kıvrandığını asla his
şettirmiyordu. Hatta namaz sonrası kendisini dinleyenlere
ölüm hakkında nasihatte bulundu . Vaziyeti ilk anlayan Ebu
Bekir oldu; gözlerine yaşların dolagelmesinden çıkardım.
Gülüm bunu fark edince ashabına Ebu Bekir'i öven sözler söyledi. Bu sefer de ashabı durumu kavradılaı:. Ayrılık, ah ayrılık! .. O sırada kimisinin buna inanmak istemediğini, ki misinin "O bir peygamber, niye ölsün ki?" diye itiraz ettiğini, münafıklardan birinin de "Halı işte bak, peygamber olsa ydı

ölmezdi!" diye fitne çıkarmayı planladığını görüyordum. Ağ layanların sayısı artınca, cennette bir havuzun başında tek rar buluşacakları mü jdesini dillendirdi:
"Sanır mısını z ki ben ölümde sizin sonuncunuzum; ha beriniz olsun, ben sizden önceyim. Sizler art arda birbirinizi
öldürür cemaat ler halinde beni takip edeceksiniz !" 111
Her kemalin bir zevali, her güzelliğin bir sonu, her do
ğanın bir ölümü oluyordu. Acılı yürekler, maalesef o anda söylediğinin ne derece şiddetli bir ikaz olduğunu, birbirini
öldürme zilletini fark edemediler . İçinin bu müstakbel acıyla yandığını hiss ettim. Benimle birlikte herkes onun gideceği ne yanarken, o kendinden sonra ümmetinin halini düşüne rek üzülüyordu. Fatıma'nın kapısına koşmak istedim. Beş
çocuğunun elinden tutsun, gülümün yanına varsın, çocuk ları kucağına gönderip biraz gönlünü hoş etsin, içini açsın istiyordum. Hasan henüz sekiz, Hüseyin yedi, Ümmügülsüm

beş; Zeyneb üç ve Rukayye de iki yaşlarındaydı. O anda fark ettim, meğer ince ve narin Fatıma üç abiasının ismini üç kı zında yaşatmak istemişti. Gülüm buna çok memnun olmuş tur diye düşündüm. Ama asıl Hasan ile Hüseyin'i görmekten sevinç duyduğunu ve onlarla oynadığı zamanki neşesini ha- tırlıyordum. Fatıma onları alıp yanına varırsa biraz ferahlar , yine oyunlar oynar, ha tta ölümüne üzülece klerini hissederek belki tercihinden vazgeçer diye umutlanıyordum. Ne de olsa
Fatıma onun nesiini devam ettiren bir nur yu mağı, kendisi nin dünyada bıraktığı son çiçeğiydi. O doğduğunda gülüm le beraber sevinmiş, Ali'yle evlendiğinde mutlu olmuştum.
Buna karşılık o babasıyla çok defa üzül müş ve ağlamıştı.
İlk gözyaşları, yediği bir tekmenin ardından henüz küçücük bir kız iken akmıştı. K.abe hareminde, azılı müşriklerin sev gili babacığını yakasından tutup sıkı ştırdıkları vakit. .. Onu korumaya çalışırken ... Babasına hiss ettirmemeye

çalışmış tı ama o günden sonra çocuk ruhunun her şeyi anladığını ben biliyordum. Gülümün üzerine deve işkembesi koyduk ları günden itibaren minicik yüreği olanca sevgisiyle, baba sını koruması için Allah'a durmadan dua etmiş, ona yardım edemediği için sabahlara kadar gizli gizli ağlamıştı. Şimdi babacığının dayanılmaz baş ağrısını ona duyur ursam, gü lümden ayrılmayı geciktiririm sanıyordum. Fatıma yanına gelince yanıldığını anladım. Evet, ben kırkıncı şarkıya ha zırlanmalıydım. Çünkü gideceği yerde daha sevgililer vardı besbelli, özled ikleri vardı ve orada daha mutlu olacaktı. De
ğil mi ki görev tamamlanmış, vahiy sona ermişti. Mirac'ın iştiyakı hala gönlünde miydi, hala maverayı mı özlüyordu, bilemiyordum, ama ertesi gün başka bir şeyi bildim. Meğer
Hayh er'de ısırdığı zehirli kuzu kolunun acı tadı hala dama
ğındaymış. Dilinin üzerindeki küçük kızanklık, büyürnek

için meğer yıllardır bu anı beklemiş. Çünkü ağrısı gitgide artıyordu. Daha da artacağa benziyordu. O sıradan bir kul değildi, belki yirmi erkeğe bedel bir bedendi. O halde yirmi kişinin ağrısına maruz kalacaktı. Galiba ağrı denilen şe y, hiç kimsede, gülümde olduğu kadar ağır olmamıştı.
Aişe'nin hücresinde istirahate çekildi. Böyle zamanlar için Aişe ona herkesten daha şefkatli ve sevgiliydi, her dedi
ğini yapar, her nazım çekerdi. Fatıma da yanındaydı üstelik.
Ben penceresinde ağlıyordum, o döşeğinde terliyordu. Ateşli bir humma. Nefes borusu tıkanmış gibiydi. Sesi boğuluyor du. Ateşin harareti o derece yüksekti ki, sanki boşlukta asılı bir kovadan üzerine yeknesak aralıklarla su damlıyormuş gibi durup durup belinliyordu. Fatıma sokuldu:
"Babacığım. Rabbin seni geri çevirmez, acaba şifa bul man için dua etsen?! .."
Zorlukla cevap verdi:
"Bize ibti la böyle ağırlaş tınlır, ecrimiz de kat kat verilir.
!nsanların en ağır ibt ilaya uğrayanlan pey gamber lerdir .
Sonr a der ecelerine göre onlardan sonr a gelenlerdir."112
Aişe başını göğsüne aldı ve onu kollarıyla sardı. Yıllar ca gülüm Aişe'yi böyle himaye et iş, korumuştu ve şimdi o aynısını gülüme yapıyordu. Bir şefkat kucağının ne olduğu nu anladım. Fatıma o güne kadar Aişe'yi hiç kıskanmadığı halde o gün kıskandı. Hatta hiç kimseyi bu derece kıskan madı. Allah'ın kutlu elçisi onun bağrına başını yaslaniış ola rak ruhunu teslim edecekti. Bu ne büyük bir bahtiya rlıktı.
Ama hayret, o bahtiyarl ığın sahibi içinden neler geçiriyordu.
"Acaba Hatice sağ olsa ydı, Allah'ın elçisi benim kucağım ye rine onunkini mi tercih ederdi? Yoksa beni bırakıp ona mı gitmek istiyor?" Aiş!!'ye Hatice'yi kıskandığı için hak verdim.

Seven her kadın aşktaki rakibi hakkında böyle düşünürdü. O anda sahip olduğu nimet ve baht hiç kimseye nasip olmasa bile ... Ve Fatıma'yı da anladım. Neden babasını kollannda tutmak istediğini ... İkisine de hak verdim. Elbette her kadın hayat arkadaşı ve eşi göğsüne başını yaslamış olarak ölsün isterdi. Gülüm ise eşierin en şereflisiydi.

Nur nesiinin sadefi, ondan sonraki her gün tekrar tekrar gülümün odasına geldi, her defasında ağlayarak yanından ayrıldı. Aişe'den fırsat buldukça onu kucaklıyor, bağrına ba sıyordu. Anlıyordum ki kokusunu nefesleniyordu. Bana ben zemişti. Gül kokusunu o da hiss ediyordu. Bir ara bunu için den geçirdiğini bile fark ettim:

"Güzel babacığım, ne de tatlı gül kokuyor, galiba cennet kokuyor!"

Aişe özlernin derecesini anlamıştı; Fatıma ne vakit yanına gelse nöbetini ona vermeye başladı. Ama Fatıma babacığının bedenini bağrına yasladıkça humma ateşinin kendi bedenini de yaktığını hi ssetti, onu serinletecek bir çare bulamadığı için kahroldu. Bir ara sevgili babacığının mübarek başı göğ süne düşüverdi. Sanki bütün gök onun başıyla birlikte bağn na yaslanmış, sanki bütün yıldızlar tom ur tarnur olup alnına birikmişti. Kı1inatın olanca ağırlığını kucağında hissetti. De rinlerden nefes almaya ve bir ıstırabı ilmik ilmik dokumaya başladı. Acı çektiği her halinden belliydi. Ama hiç ağrı ve sı zısını dışa vurmadı. Sadece bir kere, içinden geçeni farkı nda olmadan sesli düşündü:

"Vay benim güzel babacığım, vay mübarek babacığımın
çektiği ıstırap!"

Gülüm hiç tereddütsüz mukabelede bulundu:

"Bug ünden sonra babanın üzerinde hiç ıstırap kalmaya cak benim güzel kızım, tatlı kızım. Kıyamete kadar hiç kim-

seyi hayatta bırakmayacak olan ölümün baban için vakti gelmiştir. Öldüğüm vakit 'Hep imiz Allah'tanız, yine O'na dö neceği z/'113 deyip sabret. Sakın ağlama!"

Ağlamamak mümkün müydü? Kim babasını kaybeder de ağlamazdı? Gülümün kast ettiği ağlama içerideki acıya göz yaşı dökmek değil, kendini kaybedecek derecede ağlamayı bir vaveylaya ve her kesi ayağa kaldıracak yasa dönüştür-mekti. O biraz da "Kızım, kendine mukayyet ol, sabır ve ta hammül göster! " demek istemişti. O tahammül gösterdi ama yerine ben ağlamaya başladım. Ya nasıl ağlamazdım ki?

Rabiüle vvel ayının on ikinci gecesindeydi. Goncaını dün ya gözüyle ilk defa görmüştüm. Şimdi de Rabiülevve l'in on ikincisi başlamak üzereydi ve yüzüne

dünya gözüyle son ba kan yine ben olmak is tiyordum.
Baki Kabristanı'na gidişin sekizinci günüydü. Başlangıç ta mescide devam etmiş, ashabıyla konuşmuş, hasta da olsa namaz kıldırmıştı. Üç gün evvelki yatsı vaktinde ise artık mağara arkadaşı, "!kinin İkincisi", Sıddik olan Ebı1 Bekir'in kendi yerine imam olmasını buyurdu. Ve bu sabah da mes cide gidemedi. Oysa namaz için "gözümün n uru " diyordu.
N amazsız olmazdı.
Gün boyunca herkes veda ziyaretine gelip helalleşti. Ya nından çıkanlar güneşin rengini hep solmuş görüyorlardı.
Sonuncu ziyaretçi de odadan ayrı ldığında Aişe, gülümün ba
şını göğsüne koydu, "Seni seviyorum, seni seviyorum" diye tekrarlayan kalp atışlanyla baş ağrısını tedaviye çalıştı. Se kiz gecedir bunu yapıyordu. Aişe gülüm için, gülüm de Aişe için bir sığınaktı. Ve şimdi sığınaktan ayrı düşme vaktiydi.
Çaresizlik kolunu kanadını kırmıştı, çareler aranıyordu. Bir
şeyi hatırladı. Vaktiyle kendisi hastalanmış, gülüm de sağ eliyle onun yüzünü sıvazladıktan sonra "Ey insanların Rab-

bi!" demişti, "Rahatsızlığı gider, şifa ver. Şifa veren Sen'sin,
Sen'in şifandan başka şifa yoktur, hastalık bırakmayan bir
şifa ver!" Aişe o gün kısa sürede sıhhatine kavuştuğunu ak lından geçirdi ve sağ eliyle gülümün yüzünü kavrayıp ınını danmaya başladı. Gülüm onun elini çekiverdi:
"Hayır, Aişe, böyle deme. Ben Refik-i A'la'yı, en Yüce Dost'u isterim; Cebrail, Mikail ve İsrafil ile birlikte olmayı dilerim.
Ey Allah'ım! Beni yarlıga, bana rahmetini ver!"
Aişe'nin eli düşüverdi. Bütün bedenler topraktı, onunki kimya idi. Bütün kullar bigane, o mahrem idi. Aişe kimyasız ne yapardı? Aişe mahremsiz ne yapardı? Elinden sonra bede ni bir külçeye döndü. Üzülmemesi ve onun gidişine kendini inandırması gerekiyordu. Gittiği yerden değildi üzüntüsü, yalnız gitmesindendi. Kendine mukayyet olmalıydı. Birden onu artık göremeyeceğini düşündü.
Ağladı, ağladı, ağladı ...

Ben de ağladım:
"Karanlık gö nüllerin çera ğıdır o, nurunu alıp götür ecek
üzerimizden 1 Mucize kaftanını giyinen sultandır o, hük münü çekecek
üzerimizden 1 Hak cemalinin aynasıdır o, görüntüsünü gi zleyecek bizden 1
Dünya denen sadefin dür danesidir o, inc i kayıp gi decek elimizden ."
Aişe'nin yanakları ıslak, benim bağnın kan idi. Gülümün yüzünde tatlı bir tebessüm, elini yukanlara kaldırdı. Bir yer leri veya birini işaret eder gibiydi. Dilindeki kelimelere dik kat ettim:
"En yüce Dost'a! .. En yüce Dost' al .. En yüce Dost'a! .. "
Bunu kaçıncı söyleyişindeydi bilmiyorum, dünya çevrem de dönmeye, her şey devrilmeye başladı. Gökler karmakanşık tı. Işık kalmıyor, yer savruluyordu. Gülümün sesi ni duyuyor dum, gittikçe kısılıyordu. Çevremde ağlama sesleri vardı ve

sevinç sesleri. Dünyadakilerle cennettekiler arasında bir ça tışma sanki. Mübarek ağzından çıkan kelimelerin kanatlanıp yukanlara doğru uçtuklannı görüyordum. Bir ara bütün dik katimi topariayıp gülüme baktım. Üzerinde belden aşağısını saran bir örtüyle yama üstüne yama vurolmaktan keçeleşmiş bir hırka vardı. Aişe telaşla çırpınıyordu. Ötelerde, maverada sevinenler vardı, şenlik gibi, karşılama gibi... Bir oraya, bir buraya tekrar tekrar baktım. Odada hiçbir şey kıpır damıyor- du. Kendimi kaybetmemeliyim, kendimi kaybetmemeliyim .. .
Kendimi ... Ama ... Ne ... Yoksa! .. Yoksa! .. Gülüm so-so-solu-y .. .
Kulağıma sesler çalınmaya başladığında gözlerimi aç makla açmamak arasında şüphed eydim. Açıp da kimi göre cektim ki. Gülüm solduktan sonra dünya neyimeydi. Şu alem o var iken ne güzeldi, şimdi o yoksa, var olan her şey yok olsa neydi? Kulağıma tekbir sesleri çalınmaya başladığında içi me bir teselli doldu. "Tekbirler, sala vatlar, şehadet kelimeleri var ise gülüm de var sayılır" diye mınldandım ve gözlerimi açtım. Melekler çevresini almışlardı ve bugüne kadar duy madığım bir övgü işitiyordum:
"Sallallahu ala Muhammed 1 Sallall ahu aleyke Ahmed "
Mescidden yükselen bir sesin meleklerin sesine kanştı
ğını duydum:
"Allahümme salli ala seyy idina ve nebi yyina Muham med "
Başımı kaldınnaya çalıştım. Kanatlanının beni artık taşı mayacağını düşünüyordum. Varlık sebebim gitmişti. Mescid tarafından uğultular duyuy ordum. Ölmeyi istedim. Gözleri mi yumdum. Derken Ömer'in heybetli sesiyle irkildim:
"Vallahi Allah'ın elçisi ölmedi. Valiahi gönlümden öyle ge
çer ki, Rasülullah ölmedi, Allah onu muhakkak diriltecek de
'O öldü!' diyenierin elleri ve ayaklan kesilecekt ir!"

Başımı gülüme çevirdim. Yüzü bir bezle örtülüydü. Ve Ebu
Bekir gülümün başucunda yere çömelmek üzereydi. Ne ka dar baygın kaldığını o vakit kestirebildim. Bir habereinin
Medine dışına gidip Ebu Bekir'i çağırmış olması lazımdı.
Çünkü o günlerde şehir dışında konaklıyordu. En az iki saat.
Gülümün sadık dostu, mağara arkadaşı sevgili Ebu Bekir gü lümün yüzündeki örtüyü açtı. Üzerine kapandı, hem öpüyor, hem ağlıyordu.
"Vah benim dostum, vah benim güzidem! .. Sen sağ iken de güzeldin, ölü iken de güzelsin! .. "
Ebu Bekir uzunca bir müddet gülüme medhiyeler söyledi.
Bazısını keşke yıllar önce söyleseydi de ben de şarkılarının
. arasına katsaydım diye hayıflandım. Ömer mescidde, ha.la gülümün ölmediğini haykırıyordu. Ebu Bekir biraz sakinle

şince gülümün yüzünü kapatmak istedi ve onunla son defa konuştu:
"Anam babam sana feda olsun, ya Rasulallah! Valiahi Al lah sana iki ölüm vermeyecektir. Sana takdir edilen bu ölüm geçidini atlamış bulunuyorsun !"
Ardından dış arıya çıkıp Ömer'i susturdu:
"Yemin eden adam, sakin ol! .. Yemin eden adam, sakin ol! .. "
Sonra herkesi susturup uğultuların kesilmesini istedi.
Sükuneti sağlayınca da söze başladı:
"(...) Velhasıl bilin ki aranızda kim Muhammed 'e tapı yorsa Muhammed ölmüştür. Ama kim de Allah'a kulluk ediy orsa, Allah diridir , asla ölmez. Muhammed ancak bir pey gamberdir . Ondan önce de pey gamberler gelip geçmiş tir. Şimdi o ölür veya öldür ülürse gerisin geriye eski dini nize mi dönecek siniz? Kim gerisin geriy e dönerse Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah şükr edenleri mükiif atlandıra
"1 14 caktır .

Medine'de kimse gönlünde elem ve ıstıraptan başka bir şey hissetmiyordu. Kimisi gülümün irtihaline, kimisi vahyin kesilişine ağlıyordu. En çok ağlayan da Fatıma ile Aişe'ydi.

Aişe, gün yüzünü çevreleyen gece renkli saçlarını okşaya ok şaya ta gömülünc eye kadar onun mübarek başını kucağında tutmaya devam etti. Fatıma da durmadan mersiyeler okudu:

"Ey Rabbine kendisinden daha ya kını bulunma yan ba bam, vay babam 1 Ey makamı Firdevs cennetinde olan ba bam, hay babam 1 Ey Rabbin davetine uyup giden babam, vay babam 1 Ey Cebrail'in bize vefatını haber verd iği babam, hay babam, vay babam, ey vay babam! .. "

Ali, mübarek bedeninden gömleğini çıkarmadan cenaze sini yıkadı. Herkesin sıcaktan yandığı günlerde bile kardan daha soğuk, miskten daha kokulu ellerini göğsünde bağladı.

Bu, gülümü yakından son görüşümdü. Ölümsüz bir varlıknıış gibi genç görünüyordu. Göz çevresinde bir tek kırışık yoktu.

Siyah saçları ve sakalı hala capcanlı idi. Fil yılından bu yana geçen altmış üç yılın ancak yarısını yaşamış kadar zindey di. Zannederim teker teker cenaze namazını kılan erkekler, kadınlar ve çocuklar da onda benim gördüğüm gençliği gö rüyorlardı. Kab ri, Allah' a yürüdüğü, canını Azrail' e teslim ettiği yere, hücresine kazıldı ve ertesi çarşambanın gece ya rısında defnedildi.

Her şeyi baştan sona görenim ben. O günü ve öncesini, daha öncesini. Gidişi ve daha sonrasını da ... Ali'nin mescid avlusunda "Allah elçisinin kime bir vaadi, bir borcu varsa bana gelsin!" diye nida ettiğini. .. Sonra da üzgün ve peri şan, gülümün mahremi, azatlısı Enes'i yanına alıp Fatıma'yı

teseliiye gittiğini... Hiç unutmam, Fatıma'nın göz pınarları
çoktan kurum uş, çocuklarıyla birlikte ağlıyor, gözyaşları hıçkırıklarla yarışıyordu. Gözlerinin karanp kararıp gittiği bir andaydı. Uz aktan gelen gölgeleri seçebildiği sırada ko casına sordu:
"Hasan'ın babası! Allah elçisini gömdünüz mü?"
"Evet, ey mübarek elçinin kızı, gömdük!"
Fatıma bu haberle içinin boşalıverdiğini hiss etmişti. Bo
ğazı düğümlendi, boğulur gibi oldu. Derin bir nefes alıp ken dine gelince Ali'ye söyleyemediğini Enes'e söyledi:
"Eneees! Enes!.. Rasülullah'ın üzerine toprak saçma ya gönlün nasıl razı oldu Enes!"

Enes zaten kendini zor tutuyordu. Hıçkırıklar arasında kekeledi:
"Vallahi Fatıma, üzerime varma. Ve valiahi bütün ömrüm ce, babanın Ebu Bekir'le gelip Yesrib'e girdiği günden daha ziyalı ve daha güzel olan bir gün görmemiştim. Medine, onu toprağa verdiğimiz bugünden daha karanlık, daha ağır bir günü de görecek değil!.."
Ertesi gün öğle vaktiydi. Medine, gözyaşları içinde mes cide yığılmıştı. Kimsenin yanındakine bir şey söylemediği, söyleyemediği, dokunmadığı, hatta bakamadığı bir zamandı.
Bilal ezan okumaya başlamıştı:
"Allahu Ekbe r! .. Allahu Ekber! .. Allahu Ekber! .. Allah u Ek- ber!..
Eşhedü en la !la he illa'llah ... Eşhedü en la ilahe illa'llah ...
Eşhedü enne Mu ... "
Bilal'e baktım. Herkesin baktığı gibi. Bağazı düğümlendi.
Sesi titre di. Dudağını ısırdı. .. İnsanları çağırmalı, namaza

davet etmeliydi. Ama hayır, yapamadı... Devam edemedi. ..
Hıçkırmaya başladı. .. Herkes hıçkırma ya başladı. .. Boğulu yordum. Artık dayanamayacaktım. Medine'den alıp başımı gitmeyi ilk o anda düşündüm. Gidip kendime huzur içinde
ölebilecek bir yer seçmeliydim. Dostum İbrahim ile yaptığı mız anlaşma gereği şarkılanın tamamlanmıştı. Gülüm git miş, geriye dünyalıktan bir silah, bir boz katır ve Allah yo lundan vakfettiği bir küçük arazi parçasından gayrı bir şey bırakmamıştı. Zırh gömleği de bir Yahudi 'de otuz ölçek arpa karşılığında rehin bulunuyordu. Medine'de bunların başını bekleyip durmanın anlamı yoktu. Üstelik her görüşümde ağ layacak olduktan sonra. Sonra birden gülümün asıl mirasını düşündüm; Kitap ve sünneti. Kendisine inanan herkesin or tak mirası

olan Kitap ve sünneti!.. Kendime baktım. Dünyalık tan güzel tüylerim, nadide yakışıklılığım, güzellerden güzel sesim vardı ama bunlarla övünül mezdi ki!.. Hepsi geçiciy di. Belki gülüme adanmış kırk şarkı! Kalıcı olan, bütün bül- büllere miras bırakacağım kırk şarkı. Falanca yerde marnur bir yuvam yoksa ne çıkardı; gülümün aşkıyla şeydalanırken yuva da neydi? Bir yuva yerine onun kalbine girmek yetmez miydi? Gülümün kalbinden güzel yuva mı bulunabilir? Kalemlerin kalktığı, sayfaların kuruduğu demler gelmişti, anlıyordum. Hazine toprağa, cevher madene, gül tohuma, kul
Allah' a ... Elçisi ve babibinin yanında bulunmaklığımın yüzü suyuna istediğim kabul görürdü belki... Gülümün ve dostu rnun adını birlikte anarak yakarına vaktiydi:
"Ey insanların Rabbi! Ey meleklerin ve cinlerin Rabbi! Ey bitkilerin, hayvanların ve cansızla rın da Rabbi!.. Ey bütün yaratılmışların Rabbi!.. Ey bülbüllerin de Rabbi!.. İbrahim
Halilullah'ın b ereketi ve kurbanı için ... Muhammed Habi bullah'ın rahmeti ve ş anı için ... "

· Ben bülbülüm. Eğer bugün balıçenizde bir yerlerde size kırk birinci şarkıyı söylüyorsam, bilin ki yine gülümü anla
. tıyorum dur:
"Bütün şarkılanm sana senadır ya RasıllaUah 1 Ne ki vardır ya senden ya sanadır ya RasıllaUah" Çünki "Seni her kim severse ben rakibim ya RasıllaUah!"
578

NOTLAR

1 Kur' an, İbrahim, 69

2 Kur' an, İbrahim, 14

3 N Halbuki onlardan birine, kız doğum haberi mü jdelendiği zaman içi öfkeyle dolar, yüzü kapkara kesilir. Kendisine verilen müjde nin kötülüğü dolayısıyla kavminden gizlenir. Şimdi acaba o ço cuğu ziUet ve hor luğa katlanarak saklayacak mı; yoksa toprağa mı gömecek? Dikkat edin, verdikleri hüküm ne kötüdür!" (Ku r' an,
N ahi, 58-59)

4 NBen kendi sulhünden geldiğim şu sülaleye kadar Ademoğulla n'mn en hayırlı sülalesinden, nesilden nesle intikal ederek gönde rildim." (Buhaıi, Menıllap, 23; Ahmed b. Hanbel, Müsned, Il, 373-
417)
5 Kur' an, Saffıit, 102
6 Abdülamr adı daha sonra Hz. Peygamber tarafından Abdurrah man olarak değiştirilecektir: Abdurrahman b. Avf
7 NA llah, tbrahimoğullan'ndan İsmail'i seçti, İsrailoğullan'ndan Kinaneoğullan'nı seçti, Kinaneoğullan'ndan Kureyş'i seçti, Ku reyş'ten Haşimoğullan'nı seçti, Haşimoğullan'ndan da beni seçti."
(Müslim, Fezail, 1; 4/1782; Tirmizi, Menakıp, 1; Sünen, V/583; İbn
Sa'd, I/20)
8 İbn Sa'd, I/166
9 Bkz. Tabeıi, Tarih, II /1 27; lbk Kesir, Bidaye II /274-275
10 NBiz senin göğsünü açıp genişletmedik mi?" (Kur' an, lnşirah, 1) ll Halime Hatun, Mekke'ye gelişlerinde Hz. Peygamber' i daima ziya- ret etmiştir. Hatta yıllar sonra Hz. Hatice ona kırk koyun ile yük lerini taşımak üzere bir deve hediye edecektir (bk. İbn Sa'd, I/ 11 4;
Köksal, I/5 1)
12 Hz. Peygamber ashabıyla bir sohbette buyurdular: NBen sizin en saf Arapça konuşamnızım. Ben Kureyş kabilesine mensubum ve
Sa'd b. Bekiroğullan'nca emzirildim."
13 Bu hanım bilahare Ümmü Eymen adıyla bilinecek ve İslam tari hinde önemli bir mevki edinecektir.

14 Yıllar sonra, bir göçebe bedevi Hz. Peygamber'in huzurunda tir tir titrerken şöyle soracaktır: "Anası ekseriya kurutulmuş et yiyen bir insandan ne diye korkarsın?" (Hakim, Müstedrek, III/48)
15
"Seni öksüz bulup banndırmadı mı?" (Duha, 6)
16 Yıllar sonra Fatıma Ha tu n ve fa t ettiğinde Hz. Peygamber, "Bugün annem ve fa t etti," buyurup gömleği ni ona ke fen olarak sardırmış ve cenaze namazını kıldırdıktan sonra kazılan kabre inip onun kabre ısınması için bir kerre yanı üzerine uzandıktan sonra "O beni doğuran annemden sonra annemdi. Kendisinin çocuklan aç durur, suratlarını asarla rken o önce benim kamımı doyurur, saçımı tarar ve gül yağlarıyla yağlardı. O benim anne mdi." (İbn
Esir, Usdü'l-gabe, VII/217)
17 Yuhanna, XVİ/13
18 Bir gün Aişe, Hatice'yi kıskanıp Rasulullah'a, "Allah sana, çok se neler önce vefat edip giden yaşlı hanımdan alasını nasip etti" diye serzenişte bulunmuş ve karşılığında şöyle işitmişti: "Hayır, Aişe!
Allah bana Ha tice'den alasını nasip etmedi. Insanların beni ya lancı çıka rdığı devirde bana herkesten evvel iman eden, insan ların beni mahrum bıraktığı demlerde bana bütün malını veren odur." (Süheyli I, 159)
19 "Ben," diyordu Osman, "Dımaşk'tan dönüyordum. Maan ile Zerka arasında konaklamış, uykulann sonuna gelmiştik. Bir nida işit tim: 'Uyanın ey uykudakiler, uyanın !.. Mekke'de Ahmed zuhur etti, uyanın !"
20
"Ben bir rüya gönnüşt üm. 'Oku!' emrinden birkaç gün sonraydı.
Rüyamda dehşetli bir karanlık. İçinde kaybolmuşuru ve hiçbir şey göremiyorum. Birdenbire dolunay belirdi ve beni aydınlattı. Dalu naya yakın lıkta beni geçenler olduğunu fark ettim. Zeyd, önünde
Ali, onun da önünde Ebu Bekir. O sıralarda Efendimizin gizli gizli insanlan dine davet ettiğini duymuştum. Ebu Bekir'in de ona uy duğunu. Yanına gittim. Bana çok güzel şeyler anlattı. Sonra Efen dimizin namaz kıldığı yere vardım. İbadet ediyordu. Kime ibadet ettiğini ve duasında ne dediğini sordum. Ba na İbrahim dini üzere ibadet ettiğini, eşi ve benzeri olmayan Allah'a yakardığını söyledi. 'Allah'tan başka ilah yoktur ve sen de Allah'ın elçisisin l' dedim."

21 "Dımaşk'a kervan götürmüş tük. Dönüşte Busra çarşısında annerne bir kumaş almak üzere aranıyordum. Bir rahibin yüksekçe bir yere
çıkıp bağırdığını duydum, 'Ey ahali, bu günlerde buraya gelenlere sor un uz, Harem ehlinden kimse var mıdır?' 'Evet, ben varım! ' de yip ileri atıldım. Sonra aramızda sor ular, cevaplar oldu, 'Ahmed geldi mi?' 'Ahmed de kim?' 'Abdullah'ın oğlu Ahmed. Son peygam ber olan Ahmed. Bu ay onun zuhur edeceği zaman dır. Harem'den
çıkarılacak, iki taş lığın arasında hurmalık bir yere konacak. Sa kın geç kalmayas ın!' Rahibin dedikleri yüreğime işlemişti. Aletacele
Mekke'ye döndüm. Karşılaştığım insanlara 'Yeni bir şey var mı?' diye sor uyordum. Birisi 'Evet, çok garip bir şey var, Abdülmutt a lib'in tarunu el-Emin peygamber olduğunu iddia ediyor, ondan daha garibi de Kuhafe'nin oğlu Ebıl Bekir ona inandığını söylüyor.' dedi. Hemen Ebıl Bekir'in yanına koştum."
22 "Selam (emniyet, esenlik, güzellikleı üzerinize olsun 1 ve sizin de

üzerinize olsun!" temennilerinin çoğul kullanılmasından maksat, insanın iki yanındaki Kiramen Kii.tibin meleklerini de selama dahil etmek içindir.
23 "Yaratan Rabbinin ismiyle oku. O insanı.bir kan pıhtısından ya ratandır. Oku! Zira senin Rabbin pek asil, pek kerim alandır. Ka lemle öğreten O'dur. Bilm ediklerini insana öğreten de 0." (Kur' an,
Alak, 1-5)
24 Nomos: İlahi nizam, vahiy meleği
25 İncil, St. John, 16-13
26 "Doğan güne and olsun! (Ve her şeyi) ört tüğü anda geceye and olsun ki Rabbin seni terk etmedi, sana hiç de darılmadı. Mu hakkak ki sonrası (ahiret) senin için öncesinden (bu dünyadan) hayırlıdır. Ve muhakkak ki Rabbin sana nasip edecek, sen de hoşnut olacaksın. O seni bir öksüz olarak bulup da sana bir barı nak, bir himaye temin e�medi mi? Ve seni dalalet üzerine bulup da doğru yola ulaştırmadı mı? Ve seni geçimi başkasının elinde bir kimse olarak bulup da ef endi eylemedi mi? O halde öksüze gelince ona sakın kahretme ve isteyen, dilenen kimseyi de sakın kovma. Ve Rabbinin nimetlerini durma, anlat!"
(Kur'an, Duha,
1-11)

27 "Ebu Bekir'den gayn herkes, imana davet ettiğım vakit bir tered düt, bir duraldama geçirdi. Yalnı zca Ebu Bekir, kendisine lslam'ı anlattığımda ne durakladı, ne tereddüt etti." (İbn İshak, 3/1 20;
İbn Kesir, Bi daye, 3/27; Taberi, 1/71 -72)
28 Kur' an, Şuara, 21 4
29 "Ebu Leheb'in iki eli de kurusun, kendisi de helcik olsun. Onun ne mal ve mülkü, ne de kazandığı kendisini korumada bir işe yarayacakt ır. Kendisi, yakında içi alev alev yanan bir ateşe atıla caktır. Odun hammalı kansı, boynunda liften bir ip olduğu halde onunla birlikte." (Kur' an, Tebbet, 1-5)
30 Uteybe, çok geçmeden dağda vahşi bir hayvan tarafından lime lime edilmiş olarak bulundu.
31 "Şimdi sen neyle emrolunuyorsan apaçık bildir. Müşriklere aldınş etme!" (Kur' an, Hicr, 94)
32 "Müşriklerin dediklerine lcatlan. Onlardan münasip bir surette aynl. Varlık

sahibi olup da yalan sayan (Kureyş'in kodamanla nnı) bana bırak; onlara biraz mühlet ver." (Kur'an, Müzzemmil,
10-1 1)
33 Kur' an, Fatır, 8; Kasas, 56
34 Kur' an, Abese, 1-14
35 Kur' an, Nahl, 10 6
36 Kur' an, N isa, 10 0
37 Kur' an, Zümer, 10
38 Kur' an, Meryem, 16 vd.
39 Kur' an, Hakka, 41
40 Kur' an, Hakka, 42
41 Kur'an, Ta-Ha, 1- 8
42 Kur' an, Kıifirıin, 1- 6
43
"(Kendi döneminin) en hayırlı kadını Meryem' dir. Ha tice de {ken di dönemin in) en hayırlı kadınıdı r." (Hadis, Buhari 3815; Müslim,
627 1)
44 İbn Hişam, 1,420; Taberi, ll, 345; M. Hamidullah, I, 126
45
"Bir gece kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye ku lunu M escid-i Haram 'dan, çevresini mübar ek kıldığımız Mescid-i
Aksa 'ya götüren AUah, noksan sıfatlardan müne zzehtir. O gerçek ten işitendir, görendir." (Kur' an, İsra, 1)
582

46 Buhari, IV, 248-249
47 İbn İshak, 2, 44; Diyarbekri, I, 316
*Doğrusu Cebrail'i önceden bir defa daha görmüştü, Sidretülmün
48 teha'nın yanında. Cennetü'l-Me'vô. da onun yanındadır. Sidre'yi kapla yan kaplaınıştı. (Muhammed'in) göz(ü) şaşmadı ve azmadı."
(Necm, 13-17)
49 Müslim, nr. 5532
50 İbn Hişaın, 289; M. Hamidullah, I, 154
51 M. Haınidullah, I, 154, Belô.zuri, I, nr. 566
52 Taberi, Tefsir, IX, 163
53 Kur' an, Yasin, 8
54 Tirmizi , Sünen, 4/652
55 Kur' an, Al-i tmran, 26-27

56 Enes b. Malik yıllar sonra diyecektir ki: *Rasıilullah benim için üç şey hakkında dua etti . tkisini dünyada gördüm. Vallahi malım pek çoktur. Çocuklanmın ve çocuklanmın çocuklannın sayısı ise bugün yüz civanndadır. "Üçüncüsünü de ahrette göreceğimi umu yorum ." (Müslim, 4, 1929)
57 Rasıilullah şöyle buyurmu ştur: *Gördüm ki cennete girmişim, önümde bir ayak sesi. Bir de baktım Rümeysa." (Buhari, Fezailü's Sahabe, 6)
58 Kur' an, Bakara, 13
59 Kur' an, Bakara, 14
60 Kütüb-i Sitte, 10, nr. 3345
61 Nevevi, Riyazu's-Salihin, ı, nr. 1829
62 Afyonkarahisar yakınındaki Bizans kenti, Amorion
63 Selman, dört yıl Kurayzaoğullan'ndan eziyet gördükten sonra di yeti ödenerek özgür kalabildi. "Ümmetin berberiydi ve Suffe Asha bı'na katıldı.
64 Müslim, 27862; İbn Hanbel, IV, 410
65 Kur' an, Mücadile, I- 2
66 Müslim, İmare, 145
67 Buhari, nr. 4875, Buhari, Megazi, 4
68 Kur' an, Enfal, 9
69 Köksal. III/3 38

70
"lndirilen üç bin melekle Rabb'inizin imdat etmesi yetmez mi size?" (:Kur' an, Al-i İmran, ı24)
7ı Ahmed b. Hanbel, ı, ; 444 İbn Kesir, Bidaye, 3, 289
72 İbn Kesir, Bidaye, 3, 346, Köksal, 3, 43ı
73 "Kerremallahu vechehul"
74 Teferruat için bk. Buhar!, Megazi, ı2 , İbn Kesir, 354-55
75 Köksal, 3/435
76 Kur' an, Ra'd, 39
77 İbn Esir, 7/222, Diyarbekri, 1141 1, Köksal 3/433
78 Diyarbekri, 1141 1, Köksal 3/433
79 Ahmed b. Hanbel, Müsned, 4/293, Ebı1 Davud, Sünen, 2/48, Buhari, Sahih, 4/26
80 Kur' an, Ahzab, 23

8ı Kur' an, Bakara, ı56
82 Kur' an, Yusuf, ı8
83 Kur' an, Nur, 11 -ı5
84 Kur' an, Ahzab, ı2
85 Buhar!, Cihad, 98; Müslim, Mesacid, 202
86 Kur' an, Ahzab, ı O
87 Buhar!, Tevhid, 34
88
Kur' an, Ahzab, 25
89 Buhar!, Megazi, 30
90 Hazret-i Ali tam otuz bir yıl sonra, hil afet davas ında Muaviye'nin elçisi Amr b. As ile banş antiaşması yaptığında "Müminlerin Emi ri" yazısının sözleşme metninden çıkanlması talebini kabul etmek zorunda kalacak ve Hudeybiye'deki bu salıneyi hatırlayıp "Allahu
Ekber!" diye hayretini ifade edecektir. (İbn Es ir, Kamil, 3/3ı9; Kök sal, 5/300)
"Olur ki bir şey sizin için hayırlı iken siz onu hoş görmezsiniz.
9ı
Yine olur ki bir şey sizin için kötü iken siz onu seversiniz. Allah bilir, siz bilmezsiniz!" (Kur' an, Bakara, 216)
Kur' an, Fetih, 15
92
93 Kur' an, Fetih, 20-21
94 Buhar!, Sahih, 5/63; Alımed b. Hanbel, 3/153
95 Kur' an, Felak, 1-5
96 Kur' an, Nas, 1- 6

Kur' an, Bakara, 249
97
98 Sire, 3/343
99 Kur' an, Haşr, 14
100 Sire, 3/349; Tabakat, 2/1 11 ; Buhari, 3/51; Müsned, 3/353
101 Buhari, 3/51; Zadü'l-Mead, 2/1 49; İbn-i Kesir, Sire, 3/351
10 2 İbn Hişam, 4/51.
10 3 Kur' an, Ra'd, 92
104 Buhari, Cihad 5, 2l; Tirmizi, Fezailu'l-Cihad 13; Nesei, Cihad 30
10 5 Müslim, Sahih, 3/14 01; Halebi, 3/69.
10 6 Rasülullah daha sonra Osman'a, "(Bekilr) üçüncü bir kızım olsay dı Rukayye ve Ommügülsüm'den sonra onu da muhakkak sana verir dim," buyuracaktır. (Üsdü'l-Gabe, 3/586)
10 7 Kur' an, Şuara, 224-226
108 Kur' an, Şuara, 227
109 İbn Kesir, III/304, 305;
11 0 Kur' an, Maide, 3 lll Ahmed b. Hanbel, 4/1 06; İbn Sa'd, 2/19 3, Köksal, 8/727
11 2 Ahm ed b. Hanbel, 6/369
11 3 "İnna Iiliahi ve irma ileyhi raciün" (Kur' an, Bakara, 156)
11 4 Kur' an, Al-i İmran, 144
585

<<@587>>

KAYNAKLAR

Abdurrahman Çetin, Orneklerle Peygamberimiz, 5. bs. İstanbul, 2011

Abdurrahman Zap su, Büyük Islam Tarihi: Hz . Muhammed Dönemi, İ stanbul, 2006

Ahmed b. Hanbel, Müsned, c. I-XIV, (tre. H. Yıldız vd.), İstanbul, 2014

Ahmet Cevdet Paşa, Hz. Muham med 'in Haya tı (hzl. A. Pamuk), İs tanbul. ts

Ahmet Cevdet Paşa, Mahir İz, Peygamber Ef endi miz (hzl. E. Düz dağ), İstanbul, 1986

Ali Aky üz, Yaşayan Kur'an Hazreti Peygamber, 27. bs. İstanbul, 2007

Ayşe Gouverneur-Leyla Azzam, Yeni Başlayanlar Için Peygamberi- miz, İstanbul, 2010

Belazuri, Fütuhu'l-Büldtin (tre. M. Fayda), İstanbul, 2013

Beyzavi, Envaru't-Tenzil ve Esra ru't-Te'vil, c. I-II, İstanbul, 2010
Bo zkurt, N ebi, Hadiste Folklor: Eğlence, İstanbul 1997
Buhari, Camiu's-Sahih, c. I-VIII, İstanbul, 1329h.
Buhari, Sahih-i Buhari. Tercüme ve Şerhi, (tre. H. Yıldırım). c. I-XI, İstanbul, ts.
Ciisim Avc ı, Muhammedü 'l-Em in: Hz . Muhammed' in Peygamb erlik Oneesi Hayatı, İstanbul, 2008
Celalettin Vatandaş, Hz. Muhammed' in Haya tı ve Islam Daveti, c. I-II, 6. bs. İstanbul, 2010
Cemalettin Aytemür, Kutsal Kitaplarda Hz . Muhamm ed, İstanbul, 2004
Diyarbekri , Hamis, c. I-II, Beyrut, 1302h.

Ebu Davud, Sünen, (tre. N. Yeniel, H. Kayapınarı c. I-XVII, İstanbul, 2003
Ebu'I-Hasen Ali en-Nedvi. Rahmet Peygamber i (tre. A. Özaydın). 7. bs. İstanbul, 2013
Hakani Mehmet Beğ, Hi lye-i Saadet (hzl. İ. Pala), İstanbul, 2004
Hüseyin Algül, Ashcib-ı Kiram, İstanbul, 1972
İbn Esir , Usdü'l-Gabe, c. I-VII, Beyrut, 1970
İbn İshak Muhammed, Hz. Peygam ber'in Haya tı ve Gazveleri : Kitabu 's-Siyer ve'l-Meg azi (tre. A. Bakkal), İstanbul, 2013
İbn Kesir, Hz. Peygamber'in Haya tı: Siretü'n-Nebeviyye (tre. H. Akın), İstanbul, 2013
İbn Kesir, El-Bi daye ve'n-Nihaye (Büyük İslam Tarihi, tre. M. Keskin) c. I-XV, İstanbul, 2000
İbrahim Sançam, Hz . Muhammed ve Evrensel Mesa jı, 2. bs. Ankara, 2004
İsmail Yiğit-Raşit Küçük, Hazret-i Muhammed: Siyer-i Nebi, İstan- bul, 20ı ı
İrfan Yücel, Peygamberimizin Haya tı, Ankara, 2013
Komisyon (DİB). Hadislerle islam, c. I-VIII, İstanbul, 20ı2
Komisyon (TDV) islam Ansiklopedisi, c. 1-XXXXIV, İstanbul, 2014
M. Asım Köksal, Peygamber ler Peygambe ri Hz. Muhammed ve isla- miyet, c. I-VIII, İzmir, 2013
M. Yaşar Kandemir, Ya Muhammed Canım Arzular Seni, İstanbul, 1993
M. Yaşar Kan demir, Şifa-i Şeri f Şerhi, İstanbul, 20 ı 2
Malik, Muvatta, c. I- IV, (tre. A. Büyükpınarı İstanbul, 1994
Martin Lings, Hz . Muhammed'in Haya tı (tre. A. Çavuşoğlu), 2. bs. İstanbul, 2004
Martin Lings, Hz. Muhammed'in Haya tı (tre. N. Şişman), ı9B. bs. İ stanbul, 2012
Muhammed Hamidullah, islam Peygambe ri, c. 1-11, İstanbul 1995
Muhammed Hüseyin Heykel, Hz . Muhammed' in Hayatı (tre. V. İnce), İstanbul, 201 ı
Mustafa Necati Bursalı, Alemiere Rahmet Hz. Muhammed, 19. bs. İstanbul, 20ı ı

Mustafa S. Küçükaşçı, Cahiliye 'den Emevilerin Sonuna Kadar Ha remeyn, İstanbul, 2003
Mustafa Fayda, AUah'ın Kılıcı Halid b. Velid, İstanbul, 2013
Mustafa Sıbai, Peygamberimizin Hayatından Dersler ve lbretler, 5. bs. İstanbul, 2012
Müslim, Cii miu's-Sahih, (tre. M. Sofuoğlu) c. I-VIII, İstanbul, 1967-1970.
Necip Fazıl Kısakürek, Çöle inen Nur, 50. bs. İstanbul, 2013
N esai, Sünen, c. I-VIII, Mısır 1930
Nevevi, Riyii zu 's-Siilihin, (tre. M. Y. Kandemir, İ. L. Çakan, R. Küçük), İstanbul, 1997
Ramazanoğlu Mahmud Sami, Ashiib-ı Kiriim, İzmir, ts.
Ramazanoğlu Mahmud Sami, Bedir-Uhud-Tebük Gazveleri, İstan bul, 1983

Safiyyürrahman Mübarek Furi, Peygamberimizin Haya tı ve Daveti (tre. İ. Kutlay), 8. bs. İstanbul, 2013
Salih Suruç, Allah'ın Elçisi Hz. Muhammed'in Haya tı, İstanbul, 2010
Suyuti, Cii miu's-Sagir, (tre. H. Yıldız vd.) c. I-VII, İstanbul, 2013
Suyuti, Dürrü 'l-Mensiır, (tre. H. Yıldız vd.) c. I-VI, İstanbul, 2013
Şaban Özkavukçu, Hazr et-i Peygam ber'in Hayatı, İstanbul, 2012
Taberi, Tarih, (tre. M. F. Gürtunca) c. I- IV, İstanbul, 2007
Taberi, Ciimiu 'l-Beyiin fi Tefsiri 'l-Kur'iin, c. I-VI, İstanbul, 2008
Tirmizi, Sünen (tre. A. Parlayan), c. I-III, Konya, 2007
Vakıdi, Megazi, c. I-III, Oxford, 1966
Zekai Konrapa, Peygamberimizin Hayatı: Siyer-i Nebi, 2. bs. İstan bul, 2010